

༡༡། །རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་སྒྲན་ཚིག་ལྡན
གི་རྒྱན་ལྷག་པར་བཀོལ་པ་མཐོང་བ་དོན
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཅིན་ཅིན་པོད་ཐེང་དང་པོ།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

༡༽ ས་བདག་རབ་གསལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	14
༢༽ མིའི་དབང་པོ་དཔལ་གྱི་སྡེའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	22
༣༽ གཙུག་ན་ནོར་བུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	34
༤༽ རྒྱལ་པོ་ངལ་ས་ཅུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	47
༥༽ རྒྱལ་པོ་ལྷ་འོད་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	55
༦༽ བ་ད་རའི་སྤྱིང་དུ་འགྲོ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	63
༧༽ བུ་མོ་མུ་ཏིག་འབྲི་ཤིང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	75
༨༽ བྱིས་བདག་དཔལ་སྤྲས་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	84
༩༽ མེ་སྐྱེས་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	92
༡༠༽ མངལ་ནས་འབྱུང་བ་བསྟན་པ།	101
༡༡༽ མཛེས་དག་འབྲི་ཤིང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	107

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

༡༢ ། འཕགས་སྐྱེས་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	116
༡༣ ། འཕྲག་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	128
༡༤ ། ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	132
༡༥ ། ལྷ་ལས་བབས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	181
༡༦ ། བྲག་འཕངས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	198
༡༧ ། བྲམས་པ་ལུང་བསྟན་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	202
༡༨ ། རྒྱལ་པོ་མེ་ལོང་གཏོང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	206
༡༩ ། ལྷ་རི་བུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	220
༢༠ ། གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་ན་བ་བྱེ་བ་རིའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	224
༢༡ ། ཨ་མ་སྐྱེད་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	242
༢༢ ། རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་རྟོགས་བརྗོད།	254

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

23 ། ཡབ་སྲས་མངལ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	264
24 ། ཐམས་ཅད་སྒྲིལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	282
25 ། མཛན་པར་འབྱུང་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	289
26 ། བདུད་བཙམ་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	311
27 ། རྒྱུ་བྱུང་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	325
28 ། གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ཉི་ཤུ་འི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	329
29 ། སྤང་ཆེན་ནོར་སྤྱང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	337
30 ། ཀ་ཤི་མཛེས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	345
31 ། གསེར་ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	354
32 ། དག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	361
33 ། བྱད་པར་ལོ་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	370

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

378	དགའ་བོ་ཉིད་གའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	378
381	ལེགས་སྦྱོན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	381
385	གདངས་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	385
393	གང་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	393
402	སྒྲག་པ་འཕྲེ་བོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	402
412	བཟོད་པ་ལ་དགའ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	412
414	སེར་སྒྱའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	414
425	ཁྱ་ཏ་ཡ་ནའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	425
446	མཁས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	446
460	གསེར་མདོག་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	460
463	གསེར་གྱི་ལག་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	463

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

༤༥ ། མ་སྐྱེས་དབྱས་པ་བསད་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	466
༤༦ ། བྱས་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	474
༤༧ ། སྤྱ་ལའི་སྤྲོད་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	482
༤༨ ། རོན་ཀྱན་གྲུབ་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	487
༤༩ ། སྤྲོད་པ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	495
༥༠ ། ལས་བརྩུ་དཔྱད་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	504
༥༡ ། གསེར་ལྡན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	522
༥༢ ། བསོད་ནམས་མི་དམན་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	527
༥༣ ། ཡལ་འདབ་ལྔ་བརྩུ་ང་གསུམ་པ།	533
༥༤ ། སེམས་ཅན་སྤྲན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	541
༥༥ ། རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་སྟེར་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	544

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

༥༦ །	བ་སྒྲུང་སྒྲིང་བཏུལ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	549
༥༧ །	མཆོད་རྟེན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	552
༥༨ །	བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	554
༥༩ །	ཀུ་ལུ་ལའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	557
༦༠ །	སྒྲ་གཞིན་ཅུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	573
༦༡ །	ཞིང་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	576
༦༢ །	གྲགས་སྦྱོར་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	578
༦༣ །	འོད་སྒྲུང་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	587
༦༤ །	མོར་བབ་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	593
༦༥ །	རྩ་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	630

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

༤༤ ། གཞོན་ཏུ་སྟོན་དངགས་མཁན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

638

༤༥ ། དག་འདུན་སྤང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ། 647

༤༦ ། དམ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ། 657

༤༧ ། ཆོས་རྒྱལ་རབ་གནས་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ། 667

༥༠ ། ཉིམ་གྲུང་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ། 672

༥༡ ། ལྷ་ནའི་གོས་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ། 673

༥༢ ། ཉེར་སྤུས་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ། 676

༥༣ ། ལྷ་ལ་སྤྱིང་ཡིག་བཏང་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ། 685

༥༤ ། ས་གཞི་ཕུལ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ། 689

༥༥ ། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ། 690

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

༧༩། བི་དུ་རའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	693
༧༧། ཀི་ནི་ཡ་ཀའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	697
༧༨། བརྒྱ་བྱིན་ལྷ་པ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	700
༧༩། དབང་ཆེན་སྒྲུབ་པ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	703
༨༠། རབ་བཟང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	709
༨༡། རྒྱུ་འཕྲོད་པ་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	716
༨༢། རྒྱུ་འཕྲོད་པ་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	719
༨༣། དམུལ་བ་སྒྲུབ་པ་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ།	723
༨༤། སྒྲུབ་པ་འཛིན་པ་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	727
༨༥། སྒྲུབ་པ་འཛིན་པ་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	729
༨༦། སྒྲུབ་པ་འཛིན་པ་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	735

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

༤༦ ། བྱ་སྤྲེག་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	740
༤༧ ། ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	744
༤༨ ། རྟག་པ་སྤང་པའི་བརྟན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	749
༤༩ ། ཆོས་སྤྲེད་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	756
༥༠ ། རྟོག་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	774
༥༡ ། ཞི་པའི་ལེགས་བཤད་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	779
༥༢ ། མཇེའ་བོའི་བྱ་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	782
༥༣ ། མ་ག་རྩ་བཟང་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	789
༥༤ ། གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	805
༥༥ ། ལྷག་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།	807
༥༦ ། སྤང་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་	810

རྟོགས་བརྗེད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

༧༧ ། རུས་སྤལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗེད་པ།	813
༧༩ ། དཀའ་ཐུབ་པའི་རྟོགས་པ་བརྗེད་པ།	815
༨༩ ། ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗེད་པ།	818
༡༠༠ ། བསྐྱེད་ནམས་རབ་གསལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗེད་པ།	820
༡༠༡ ། སྤྱི་བསངས་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗེད་པ།	823
༡༠༢ ། སེངྒའི་རྟོགས་པ་བརྗེད་པ།	828
༡༠༣ ། དཀའ་བའི་གོང་བུའི་རྟོགས་པ་བརྗེད་པ།	831
༡༠༤ ། རི་བོང་གི་རྟོགས་པ་བརྗེད་པ།	834
༡༠༥ ། རི་བ་ཏའི་རྟོགས་པ་བརྗེད་པ།	838
༡༠༦ ། གསེར་གྱི་གོ་ཆའི་རྟོགས་པ་བརྗེད་པ།	843
༡༠༧ ། ཟས་གཙང་གི་རྟོགས་པ་བརྗེད་པ།	846

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

༡༠༤ ། རྒྱལ་པོ་སྤྱོན་ཞོན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ། 850

སྤྱོན་ལམ་མཆམས་སྒྱུར། 859

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

༄༅། །རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་སྒྲན་ཚིག་གི་
ཀྱན་ལྷུག་པར་བཀྲོལ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༥ ས་བདག་རབ་གསལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

༄༅། །མཁའ་མཉམ་འགྲོ་ལ་མཁུན་བཙུས་རབ་དགོངས་
ནས། །བྱངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚྲོགས་གཉིས་རབ་རྫོགས་ཏེ། །
སྟོང་གསུམ་མི་མཇེད་ཞིང་གི་དཔལ་གྱུར་པ། །འདྲེན་མཚོག་
ཤུག་ཏེ་རྟོག་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཁྱེ་བེད་ཕོག་པའི་ཆུ་སྐྱེས་
གཞོན་ཏུ་བཞིན། །ལག་པའི་སོར་མོ་སྟོང་གའི་ངོས་སུ་བུམ། །
ཅེ་གཅིག་ཡིད་ཀྱིས་བྱོད་སྐྱར་མཛོན་ཕྱོགས་ཏེ། །རུང་བད་
བསྟོད་ལ་ཐུག་རྗེ་ཅན་བྱོད་དགོངས། །བྱོད་ནི་འགྲོ་བའི་དོན་གྱི་
སྟོང་། །རུང་བད་ཅམ་ཡང་མི་ངལ་ཞིང་། །འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་
བྱོད་ཀྱི་ནི། །ཡོན་ཏན་བརྗོད་ལ་ངལ་མ་གྱུར། །རྟེན་ལེགས་
བྱས་ཀྱི་ཤིས་པ་སྟེལ་བའི་དམ་པའི་གསུང་གི་བདུད་ཅིས་རྒྱུད་
བརྒྱན་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་སྟེ། །དེ་ཡང་གཞུང་དུ། །འཁོར་བ་ཆུ་སྐྱེན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འབྱུང་གནས་ལས། །འགྲོ་བ་འདོན་པའི་སྒོ་གྲོས་ནི། །ཆེན་པོ་
རྣམས་ལ་འབྱུང་འབྱུར་ཏེ། །དེ་ཡང་འདི་སྐད་རྗེས་སུ་བློས། །
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། རང་རེ་རྣམས་ཀྱི་འདོན་པ་མཉམ་
མེད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤུགས་སེལ་ཞེས་གདུལ་དཀའ་སྟོགས་
དུས་ཀྱི་འགྲོ་བའི་དཔལ་དུ་བསྐྱལ་བཟང་རྣམ་འདོན་བཞི་པར་
བྱོན་པ་གང་ཉིད་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་བསྐྱལ་
བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་སྦྱང་པར་མཛད་པ་ན།
༥ སྦྱོན་འོད་ལྡན་དུ་གྲགས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་གསེར་གྱི་བ་གམ་
གྱི་བསྐྱོར་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཁང་པ་དྲང་སྦྲང་དང་། བྱུང་
པས་བརྟེན་པའི་གནས་སུ། ས་གཞི་སྦྱོང་བ་རབ་གསལ་ཞེས་
བྱ་བ། བདེན་པའི་བརྟུལ་ཁྱགས་དང་། སྦྱོན་པ་དང་། བརྟེན་བའི་
རང་བཞིན་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྦྱོང་ཞིང་། སྟོན་པའི་

གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་བྱབ་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་བསོད་
ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེ་བས་མཐའི་རྒྱལ་ཕྱན་ནམས་གྲས་པས་
འདུད། བཀའ་ལུང་ནམས་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་གི་འཕྲེང་བ་ལྟར་
ཀྱན་གྱིས་སྦྱོར་པ་འབྱུང་ཞིང་གནས་སོ། །སྐབས་ཤིག་ཀྱན་ཏུ་
བགྲོད་ཅེས་བྱ་བའི་སྤང་ཕྱི་ཞིག་གིས་ནགས་ནས་སྤང་པོའི་
མཆོག་མཛད་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་བཟུང་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་སྒོ་
རུང་ཏུ་འབྲིད་ནས། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་བཞོན་པ་ལ་འོས་པ་ལྟ་བུ་འདི་
ལ་གཟིགས་སུ་གསོལ་ཞུས་པར། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་གྱིས་
གཟིགས་སུ་བྱོན། སྒོ་རུང་ན་གངས་རི་གཡོ་བ་ལྟ་བུ་འདུག་
པས་བྱགས་རབ་ཏུ་མཉེས་ནས། དེ་ལེགས་པར་བྱུལ་ལ་ང་ལ་
ཕུལ་ཅིག་ཅེས་བཀའ་བསྒྲིས་ཏེ་ཕོ་བྲང་ཏུ་བྱོན་ནོ། །དེ་ནས་ཀྱན་
ཏུ་བགྲོད་གྱིས་སྤང་པོ་བཏུལ་བས་སྦྱོར་བ་སྦྱོན་གྱི་ལས་གྱིས་ཤིན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཏུ་དུལ་བར་གྱུར་ཏེ། ཁེངས་དྲེགས་མེད་པ། གདུང་བ་མེད་པ།
སྟོབས་དང་ལྡན་པ། སྟོབ་བསྐྱེད་པ། དབྱ་བོ་འཛམས་པའི་
གཡུལ་དུ་ལེགས་པར་འགྲོ་བ་སོགས་སྤང་པོའི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་པར་གྱུར་ནས། ད་སྤང་པོ་དུལ་ཡོད་ཅེས་ལྷགས་གྱུ་དང་
བཅས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕུལ་བས། རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་སྟོབ་ཞིང་། ཤར་
རིའི་རྩེ་མོར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་བ་ལྟར་སྤང་པོ་རིན་པོ་
ཆའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པའི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་པོ་ཆེབས་ཏེ་ཀུན་ཏུ་
འགྲོད་དང་བཅས་གྲོང་བྱེར་གྱི་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་སུ་བགྲོད་
ཅིང་མཐར་ནགས་གསེབ་ཏུ་འང་ཉལ་ནས་རི་བོ་འབྲིགས་བྱེད་
དང་ཉེ་བར་བྱིན་པས། རྗེ་མཆོག་པ་རྣམས་འཁོར་བ་སྐྱབ་པ་ལ་
ནན་གྱིས་སྟོབ་བཞེས་སྤང་པོ་སྤར་གྱི་བག་ཆག་དྲན་ཏེ་ནགས་
ཆལ་ཏུ་ཅི་བདེར་སྟོབ་པ་དང་། སྤང་མོའི་དྲི་ཆོར་ཏེ་འདོད་པའི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དབང་གིས་དྲི་མ་ནོམ་ཞིང་མགྱོགས་པར་རྒྱགས་པས། གནམ་
ས་འཁོར་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་སྐྱག་སྟེ། སྤང་རྩིལ་
སྐྱས་པ། བྱོད་ཀྱིས་སྤང་པོ་དུལ་ཡོད་ཟེར་རུང་། མ་རུངས་པ་
འདི་འདྲ་ཞེས་བཀའ་བཀྱོན་པར། སྤང་རྩིལ་འདུལ་བ་བསྐྱབས་པ་
དང་འགལ་བས་སྤྱིངས་ཤིང་རབ་ཏུ་འཛིགས་ནས་ཐལ་མོ་སྐྱར་
ཏེ་གསོལ་བ། བདག་ནི་སྤང་པོ་འི་ལུས་འདུལ་བ་ལ་མཁས་
པས་བྱུལ་ལགས་མོད། ཡིད་འདུལ་བ་ལ་ནི་དཀའ་བྱབ་སྡོམ་
པ་ལ་བསྐྱབས་པ་རྣམས་མཁས་སོ། །འདྲོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་
སེམས་ནི་ཤང་ཤོང་རི་གཟར་གྱི་རྩ་དང་འདྲ་བས་བརློག་པ་
དཀའ་སྤང་པོ་ནི་སྤང་མོ་འི་དྲི་ཚོར་བས་ལྷགས་ཀྱས་དབང་དུ་མི་
འདུས་ཤིང་། རྒྱུ་བོ་ངན་པ་འདྲོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ངལ་བ་
དང་། སྡོམ་པ་དང་ཡ་ང་བ་གང་ལ་ཡང་མི་འཛོམ་པར་ལམ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལོག་པར་ལྟུང་བ་རང་བཞིན་ལགས་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རེ་ཞིག་
སྤང་པོ་གང་འགྲོར་བཏང་ནས། རང་རེ་གཉིས་སྡོན་ཤིང་གི་
ཡལ་འདབ་ལ་གཟུང་བར་མཛོད་ཞུས་པས། གཉིས་ཀས་ཤིང་
ཆེན་པོ་འི་ལོ་མ་ལ་འཇུས་པས་སྟོག་ཐར། རྒྱལ་པོ་དང་སྤང་རྩི་
ཤིང་ལས་བབས་ནས་འབངས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རྟ་འབྲིད་པ་
ལ་ཞོན་ནས་ཕོ་བྲང་ཏུ་ཕེབས་སོ། །སྤང་པོ་དེས་སྤང་མོ་ལ་སྦྱད་
པས་འདོད་པ་ཆོམ། ཞག་བདུན་ནས་སྦྱད་པ་དྲན་ཏེ་སྤར་གྱི་
སར་སྟེབས་པས་ལུས་སེམས་དུལ་བར་འདུག་པ་ལ། སྤང་རྩི་
ཀུན་ཏུ་བགྲོད་དགའ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་འི་དུང་དུ་ཕྱིན་ནས་ཞུས་པ།
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྡོན་དུ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་ཆང་གིས་སྦྱས་པའི་
སྤང་པོ་དེ་ནི་དུལ་བ་བསྐྱབས་པ་དང་མི་འགལ་བར་སྟེབས་
འདུག་ད་དུང་ལེགས་པར་བཏུལ་བའི་རྟགས་བརྗོད་དབང་དུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གུར་པ་ལ་གཟིགས་ཞེས་ལྷགས་གོང་མེ་ལྷེ་འབར་བ་བ་བར་
བསྐྱལ་བས་ཚམ་ཚམ་མེད་པར་ལེན་པར་ཆས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་
ཡང་བྱགས་ཡིད་ཆེས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སེངྒེ་དང་། ལྷག་ལ་
སོགས་པའི་གཙན་གཟན་མ་རུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལུས་འདུལ་
ལྷས་མོད། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྦྱོས་པའི་སེམས་འདི་ཤིན་ཏུ་
འདུལ་བར་དགའོ། །ཞེས་ལྷས་པས། རྒྱལ་པོ་བྱགས་མགུ་སྟེ།
ཀུན་ཏུ་བགྱོད། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་པ་དང་། རིགས་པར་བརྗོད་པ་
ཡིན། རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་སྤང་པོ་
འདུལ་བའི་སྤྲད་སྤྲོམ་པའི་ཞགས་པས་བཏགས་པ་འགའ་
འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་དམ་གསུངས་པས། སྤང་རྩི་དེའི་རྒྱད་ལྷས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱམས་ནས་སྤྲོས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། འགྲོ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མ་ལུས་པར་འཇོམས་པར་བརྩོན་ཞིང་།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ནམ་པར་རིག་པ་དང་ལྡན་པ། འབད་པས་ཆགས་བྲལ་བསྐྱེད་
པ། ཞི་ཞིང་ཚག་ཤེས་པ། སྤི་མ་མེད་པ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་འོ། །ཞེས་བརྗོད་པས། རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་མཆན་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་སྡོན་གྱི་བག་ཆགས་སང་ནས།
འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་བྱིང་བའི་འགྲོ་བ་འདི་དག་
དགེ་བའི་ལམ་ནས་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སར་གྲོལ་བར་
གྱུར་བའི་ཐབས། སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་བཙས་ལས་བདག་གིས་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེས་པ་ན། ནམ་
མཁའ་ནས་གནས་གཙང་མའི་རིགས་ཀྱི་ལྷས། རྒྱལ་པོ་ཉིད་
ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛང་རྒྱ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སྤྱིས་པའི་སྤྱོད་ཐོས་པས། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་དང་བྲལ་བ་
ནམས་ཀྱི་མཆན་སྐྱེ་བ་དེ་ཞིང་། ལྷའི་མིག་དང་ལྡན་པའི་བྱང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་
ལས། ས་བདག་རབ་གསལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་
འདབ་དང་པོ་འོ། །

༢ ། མིའི་དབང་པོ་དཔལ་གྱི་སྒྲིའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
སྟོན་གྲོང་བྱེར་ཨ་རཱི་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ན། རྒྱལ་པོ་དཔལ་གྱི་སྒྲི་
ཞེས་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་སྟེར་བ། སྦྱོན་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ། སྟོ་
གྲོས་ཆེ་ལ་སེམས་དྲང་བས་བསྐྱབ་པ་མེད་པ། བཀྱར་འོས་གྱི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས། དེ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡུལ་དེ་ཡང་
སྦྱོན་དང་མི་བདེ་བའི་མིང་མི་བྲགས་པ་འཆི་མེད་ལྷའི་གྲོང་བྱེར་
དང་མཉམ་ཞིང་སྟོ་མིག་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་པོ་སྟོང་ཐུག་བཅུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཞིང་།

གཉིས་ཀྱིས་བསྟེན་པ་ཞིག་བྱུང་བར་བྱུར་ཏེ། །དེ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་
གྱིས་བསམས་པ། །རྒྱལ་པོ་འདིའི་དགེ་བའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་
བདག་དང་མཉམ་ཞིང་། སྦྱོར་པའི་གྲགས་པས་ས་སྟེང་ཀུན་ཏུ་
ཁྱབ་ཀྱང་། འདིའི་སྟོང་སྟོབས་ལ་འབྱུར་བ་ཡོད་མེད་བརྟག་
པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོའི་ལུས་སྟོང་དུ་འགོ་དགོས་སྟམ་སྟེ། ལྷའི་
འཁོར་ཉུང་དུ་དང་བཅས་མི་ཡུལ་ཏུ་ཆས་སོ། །དེའི་ཆེ་སྟོན་པོ་
རྒྱལ་སྲིད་སྤྱང་བའི་སྤྲ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཕྱི་ལམ་དུ་བྱུང་བ་
རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་པ། གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། བྱེད་ཀྱིས་སྦྱོར་པ་
ཕངས་མེད་ཏུ་གཏོང་བ་འདིས་སྟོན་གྲགས་ཏེ་ཅང་ཆེ་བས། ལྷ་
དབང་བརྒྱ་བྱིན་ཡང་ཕྱག་དོག་དང་བཅས་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་ལུས་
སྟོང་དུ་ཡོང་བ་གདའི། རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱང་མོར་ཀུན་སྦྱོར་པར་
གཏོང་བ་ལུགས་དང་མཐུན་མོད། །རང་གི་སྟོན་དང་བྱ་དང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཆུང་མ་སོགས་གཏོང་སྒྱུ་པ་ཐུགས་ལ་འདུག་པས་འདི་ནི་ཉ་
ཅང་ཐུབ་ཆོད་ཆེ་བར་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ལྷས་འདི་འགྲོ་བ་ཀྱན་འཛོ་
བའི་མོར་བུ་ཡིན་པས་འདི་ཕྱོག་པ་ཞིག་འོང་བ་འདུག་ན། དེ་ལ་
ཐུགས་དགུས་པར་མ་མཛད་ཅིག །ཅེས་ཞུས་པར། རྒྱལ་པོས་
ཞལ་མཆུ་མཛེས་པའི་འཇུ་མ་དཀར་བསྟན་ནས་གསུངས་པ།
སྟོན་པོ་སྟོ་ལྡན་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ལ་ཕན་པར་བརྗོད་པ་ལེགས་
ནའང་། ཡིད་འདོད་པས་གདུང་ནས་བསྐྱང་བེར་དུ་འོང་བ་རྣམས་
རེ་བ་དོན་མེད་པས་ངོ་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱས་ཅུས། ཅི་འདོད་
སྟེར་བའི་སྐྱོན་པ་འགོག་པའི་ཆོག་སྟེ་བ་ནི་གསོན་ཀྱང་རོ་དང་
འདྲའོ། །འདི་ལས་འདི་ཐོབ་སྒྱུ་མ་དུ་ཡིད་ལ་གཅགས་ནས་
འོངས་པའི་རེ་བ་འབྲས་མེད་དུ་བྱེད་ན་གསོན་པས་ཅི་འོང་།
འགའ་ལ་ཕན་པ་ཡོད་ན་བདག་གི་ལྷས་ལ་གཞོད་ཀྱང་སྟེ།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོ་སློ་བཏན་པས་མི་གསན་པ་
འདུག་སྟུང་སྟེ་སློན་པོ་ཅི་ཡང་མི་སྟོབ་པར་ཡི་ཐུག་ནས་འདུག་
གོ། དེའི་ཆེ་ནགས་ཁྲོད་ཞིག་ན་བྲམ་བེ་ཆས་འཆད་པ་ལ་
མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པས། རྒྱལ་པོ་འི་བཙུན་མོ་རྒྱལ་བའི་འོད་
ཅས་པ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཤིང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ།
བྲམ་བེ་དེས་མཐོང་ནས་ཆགས་བྲལ་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱུ་བ་སྟོན་གྱི་
ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལངས་ནས་བཙུན་མོ་དེ་སྟེང་ལ་འདོད་
དོ། །སྟོབ་དཔོན་དེ་ལ་སྟོབ་མ་གྲོག་སྟོབ་པའི་བྲམ་བེ་བྱིའུ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེས་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཤེས་ནས། སྟོབ་དཔོན་ལ་
ཡོན་ཅི་མཉེས་པ་འབྲལ་བས་བྱུགས་ལ་གང་འདོད་པ་གསུངས་
ཤིག་ཞུས་པས། ང་ལ་ནགས་གསེབ་ཏུ་ནོར་གྱི་དགོས་པ་མེད་
གྱི། རྒྱལ་པོ་དཔལ་སྡེའི་བཙུན་མོ་རྒྱལ་བའི་འོད་བྱ་བ་ཁྲོད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཀྱིས་བསྐྱངས་ནས་ང་ལ་འབྱུང་ཉུང་ན་ཡོན་དུ་འབྱུང་གསུངས་
པས། སློབ་མས་བསམས་པ། འདི་མ་བསྐྱངས་ན་སློབ་དཔོན་
མི་མཉེས་བསྐྱང་ན་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་ཕོག་གམ་སྙམ་དུ་རྟོགས་
བཞིན་པར་ཕོ་བྲང་དུ་དེའི་གམ་དུ་བྱིན་པས། སློང་བ་པོ་མཐོང་
བས། རྒྱལ་པོ་དགའ་ནས་ཅི་འདོད་འདྲིས་པས། སྤྲེལ་མ་ཉུང་
པར་གདོང་ས་ལ་ཕབ་ནས་འདུག་གོ །རྒྱལ་པོས་ཅི་འདོད་སྟེར་
བས་སློས་ཤིག་གསུངས་པ་ལ་ལོ་རྒྱས་བཤད་པས། རྒྱལ་པོ་
ཡང་བཙུན་མོ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཇོང་བས་འབྲལ་མི་ཕོད་ལ། མ་སྦྱིན་
ན་བྲམ་བེའི་འདོད་པ་མ་རྗོགས་པས་ཇི་ལྟར་བྱ་སྙམ་དུ་བྱུར་
ཀྱང་། སྦྱིན་པའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོས་བཙུན་མོ་བོས་ཏེ།
གཏམ་ལེགས་པར་བཤད་ནས་སྦྱིན་ནོ། །བཙུན་མོ་ནི་རི་དྲགས་
ཞགས་པས་བྱིན་པ་ལྟར་དངངས་སྐྱག་དང་བཅས་མིག་རིག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

རིག་བྱམ་བེས་འབྲིད་པས། རྒྱལ་པོ་ཡང་བཙུན་མོ་སེམས་ལ་
འཕྲེང་བས་འདོད་པ་ཀྱན་ལ་ཆགས་པའི་སྒོ་མེད་པར་གྱུར་རྟོ།
སྒྲེ་བོ་ཀྱན་ཀྱང་གཞན་ཐམས་ཅད་བྱད་མེད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ལ་ལ་
ཚུལ་ཁྲིམས་གཏོང་། ལ་ལ་ཉོར་གཏོང་། ལ་ལ་དཀའ་ཐུབ་
གཏོང་། ལ་ལ་ཆོས་གཏོང་། ལ་ལ་ངོ་ཚ་གཏོང་། ལ་ལ་ལུས་
གཏོང་བ་ལ་རྒྱལ་པོ་འདིས་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་བཙུན་མོ་དེ་ལྟ་བུ་
སྟེར་ཕོད་པ་ཞེས་ཡ་མཚན་བྱེད་ཅིང་གཏོང་བ་ཏུ་ཅང་ཐལ་བས་
ས་འདི་ཡང་མི་བཟོད་པ་ལྟ་བུར་འདར་ཞིང་གཡོ་བར་གྱུར་ཀྱང་།
རྒྱལ་པོ་ནི་འདུས་བྱས་རྩའི་བེལ་པ་ལྟར་མི་བརྟན་པས་སྦྱིན་པ་
ལ་འགྲོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ནས་བྱམ་བེ་སྒྲོབ་མས་བཙུན་
མོ་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་སར་འགྲོད་པ་བཞིན་ཏུ་འབྲིད་དེ་
ཡོངས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་མཐོང་སྟེ། ཨོ་མ་བདག་གིས་ཚུལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཁྲིམས་ལ་མ་བསམས། ཡང་དག་སྒྲིམ་པ་མ་དྲན། ཆགས་
དང་བྲལ་བར་མ་རྩིས། དབེན་པར་མ་བལྟས་པར་བརྩན་མོ་འདི་
ཚུལ་མ་ཡིན་པས་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་སྦྱར་བས་ཤིན་ཏུ་ངོ་ཚ་བས་
འགྱོད་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲས་པ། གྱེ་སྒྱེ་རྒྱ་ཀུན་གྱི་མ་ལྟ་བུ་དེ་
ཉིད་འོ་བརྒྱལ་བ་འདི་བདག་གིས་མི་རིགས་པ་བྱས་སོ། །
འདོད་པའི་དབང་གིས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ངོ་ཚའི་གོས་བྲལ་བ།
གཏམ་ངན་གྱི་གཡང་སར་མཆོངས་པའི་ལས་འདི་ཤིན་ཏུ་
མཉོངས་ན། དཀི་བྱེད་རང་སྒྱེ་བར་མ་མཛད་ཅིག །ད་ལྟ་སྦྱར་དུ་
བདག་གིས་འབྲིད་དེ་རྒྱལ་པོ་ལ་འབུལ་དུ་འགྲོའོ་བེར་བས།
བརྩན་མོ་ནི་ཤི་བའི་རོ་ལ་སྟོག་ཆེད་པ་ལྟར་དགའ་བར་གྱུར་ཏེ། །
དེའི་སྐབས་སུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྦྱལ་པ་བྲམ་བེ་རོ་སྦྱད་ཆད། རྒྱ་མ་
ཐོན་པ། བྲག་འཛག་པ། ཤའི་དྲི་ལ་བྱ་དང་གཙན་གཟན་ཤ་བ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

རྣམས་རྗེས་སུ་རྒྱག་པ། ཟས་ནོར་མེད་པ་ཉམ་ང་བ་ཞིག་མི་
བཞིས་ཁྱོགས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་འཁུར་ནས་བྱུང་བ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེས་
པ་དང་བྱུང་མེད་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བས་མིག་བྱམ། འདར་ཅིང་
སྐད་མི་ཐོན། བཟླ་མི་བཟོད་པར་འཇིགས་པས་སྦྱིད་ལྷག་པར་
འདུག་གོ་ཡང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཤི་མ་བྱུང་པར་འདུག་པ་དེ་ལ། རྒྱལ་
པོས་ཅི་འདོད་དྲིས་པས། བྲམ་བེ་དེས་སྐད་མི་ཐོན་པ་ལྟར་ལྟ་བ་
ལྟེན་གྱི་ཆོག་གིས་སྦྱས་པ། བདག་གི་ལུས་སྦྱང་འདི་ནགས་
གསེབ་ཏུ་སྦྱག་གིས་བོས་པས་འདི་ལྟར་བྱུར་བྱུར་ཀྱང་མ་ཤི་བ་
ནི་ལས་སུ་བྱད། རྒྱལ་འདི་ལ་སྦྱིང་རྗེ་སྐྱེས་པས་ནམ་མཁའི་ལྟ་
ཞིག་གིས། རང་གི་ལུས་ལ་ཕངས་པ་མེད་པའི་མི་ཞིག་གིས་
ལུས་སྦྱང་བཅད་དེ་སྦྱིན་ནས་མཐུད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོག་འཆོའོ། །
བེར་བ་བྱུང་ཡང་རང་བདེ་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་དོན་སྦྱབ་པ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སུ་ཡང་མི་འདུག་ན། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་རྒྱལ་པོ་བྱོད་གཅིག་ཕུ་
སྡོན་གྱི་བསོད་ནམས་ལས་འབྱུངས་པ། དབུལ་ཕོངས་ཉམ་
ཐག་གི་དཔུང་གཉེན། ལུས་སྟོག་གཏོང་ཅུས་པ་བྱོད་གྱི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་རྩ་ལ་སྦྱོན་པའི་དབུག་གུས་བརྟུངས་པས་སྟོན་པའི་རྩ་
སྒྲས། ཉ་རི་ཅན་ན་ལ་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རླུང་ཕོག་པ་བཞིན་འཇིགས་
པས་ཉེན་རྣམས་སྐྱོབ་པའི་གཉེན་དུ་ཆེས་ཆེར་བསིལ་བའི་
གྲགས་པ་ཀུན་ཏུ་བྱབ་འདུག་པས། སྐྱབས་སུ་རེ་ནས་ཡོང་བ་
ལགས། བྱོད་གྱི་ཞལ་ནས་ཉ་གང་གི་ཟླ་བ་ལས་འབྱུངས་པའི་
ཆོག་གི་བདུད་རྩིའི་ཆར་རྒྱན་ཟླ་འོད་ལྟར་བསིལ་བ་འདིས།
ཉེན་ཕོངས་པ་བདག་གི་ཆ་གདུང་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། ཅུས་
པས། བྲམ་བེ་དེའི་སྟུག་བསྐྱལ་མ་བཟོད་པས། རྒྱལ་པོས།
བྱོད་བག་ཐེབས་པར་དབུགས་ཕྱུང་ཞིག་དང་། བདག་གི་ལུས་

ཕྱིད་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་སྟེར་རོ་གསུངས་པས། སྟོན་པོ་སྟོ་གྲོས་
ཆེན་པོས་ལུས་ངག་འདར་བཞིན་པར། རྒྱལ་པོ། བབ་ཅེལ་
དང་ཐོ་ཙ་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་མ་ཡིན་ནམ། སྟེ་རྒྱ་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་
རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་ལྟ་བུ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བཅག་ནས་མཆིང་
བུའི་དུམ་བུ་དང་བརྗེ་བ་ལྟར། སྟེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་རྗེས་
སྟོས་བཏང་ནས། སྟོན་པོ་བསྐྱེད་བྱམ་ཟེར་བརྒྱུས་པའི་གཏོན་
ངན་འདི་ཙམ་ཞིག་གི་དོན་སྐྱབ་པ་ནི་འགྲོ་ལ་ཕན་པ་ཉིད་དུ་མི་
བརྟེན། ཞེས་འབངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ཀྱང་
མ་གསལ་པར། སྟོན་འབངས་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། བདག་གིས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམས་པས་སྟེ་བ་སྒྲ་མ་དུན། སྟོན་
དུའང་ལུས་སྟོན་པས་ད་ལྟ་ལུས་ནད་མེད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། ལྟག་
མོ་རྟོགས་པས་བུ་བ་བར་བརྩམས་པ་ལ་འགྲོད་པ་མེད་པར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལུས་སྦྱོན་པ་དྲན། ཤི་བིར་སྦྱོས་ཆེའང་ལོང་བ་ཞིག་ལ་མིག་
གཉིས་སྦྱོན་པ་དྲན། ཁྲས་བདས་པའི་ཕུག་རོན་རང་གི་ལུས་
ཀྱི་ཤས་བསྐྱུངས། རྒྱལ་པོ་ཟླ་འོད་དུ་གྱུར་ཆེ་དག་པོའི་མིག་ལ་
མགོ་བོ་སྦྱོན་པ་དྲན། སྦྱོ་བ་གཞན་དུ་ཡང་རང་གི་བདོག་པའི་
དངོས་པོ་ཀྱན་སྦྱོན་པ་དང་། བྱ་དང་རྩུང་མ་སོགས་ཀྱང་སྦྱོན།
ད་ལན་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བས་མ་
བྱེད་ཅིག །གསུངས་པས། འཁོར་འབངས་ཀྱན་སེམས་སྟོར་བ་
ལྟ་བུར་གྱུ་གྱུར་ལུས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་བཀའ་ལྷི་བས་
བཟོ་བོ་བཀུག་སྟེ། སོག་ལེ་རྫོ་ཞིང་རྩུབ་པས་རྒྱལ་པོའི་ལུས་
བྱེད་བཅད་པའི་ཆེ་ས་རྣམས་གཡོ་ཞིང་སྐར་མདའ་འབྲུག་པ་
དང་། གཟའ་སྐར་རྣམས་སྒྲ་སྒྲིག་ཅིང་མཆིམ་འདོན། ཉིམ་
རུལ་གྱིས་འབྲིབ། མི་ཐམས་ཅད་དུ་ཞིང་བརྒྱལ་ལོ། །རྒྱལ་པོ་

ཉིད་ནི། ལུས་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བཅད་ཀྱང་དགའ་ཞིང་འཇུམ་
པ་དང་བཅས་རང་གི་སྦྲད་དང་བྲམ་ཟེའི་སྦྲད་དུ་སྦྲར་དུ་བཅུག་
པས་ལེགས་པར་གསོས་ནས་བྲམ་ཟེ་བདེ་བར་ལངས་སྟེ་རྒྱལ་
པོ་ལ་བསྦྲད་དོ། དེ་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་ཡིད་ལ་འབྱོད་
པ་མེད་པས་ངོ་མཚར་སྟེས་ཏེ། རང་གཟུགས་བསྟན་ནས་ལྷའི་
བདུད་རྩིའི་སྦྲན་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་ལུས་སྒར་བཞིན་གསོས་པར་
གྱུར་ཏེ། ནམ་མཁའ་འཇའ་ཚོན་གྱི་གྱུར་ཕུབ། མེ་ཏོག་གི་ཆར་
བབས། ས་གཞི་ལ་དག་མཚན་གྱི་ལྷས་རྣམ་པར་འཕེལ་བས།
ཀུན་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ནས་དགའ་ཞིང་གུས་པའི་སྐབས་དེར།
བྲམ་ཟེའི་སྦྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྒར་སྦྱིན་པའི་བཅུན་མོ་འབྲིད་དེ་
རྒྱལ་པོ་ལ་ཕུལ། བསྦྲད་པ་དང་བསྐྱགས་པ་ཆེས་ཆེར་བརྗོད་
ཅིང་། བི་ཤ་ཀམས་སྐུལ་པའི་སེངྒའི་ཁྲི་ལ་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སུ་གསོལ་ཏེ། འཇམ་བུའི་སྤྱིང་ཡོངས་སུ་གང་བའི་རིན་པོ་ཆའི་
ཆར་འབེབས་པའི་སའི་བདག་པོར་དབང་བསྐྱར་ནས། རྒྱལ་
སྟོན་བཙུན་མོ་དང་བཅས་པའང་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེའི་སྟོབས་
དང་ལྷན་པས་སྤྱིང་སྟོབས་ཕུལ་ཏུ་གྱུར་ཅིང་སྐྱེ་བྱ་རྣམས་ལ་
བདེ་བས་ཆོམ་པར་མཛད་དེ། ས་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་
སྟན་པའི་གྲགས་པས་བྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོང་པའི་
སྤྱིན་པའི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་
ལས། མིའི་དབང་པོ་དཔལ་གྱི་སྤྱིའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ།
ཡལ་འདབ་གཉིས་པའོ། །

༣ ། གཙུག་ན་ནོར་བུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
སྤྱིན་གྲོང་ཁྱེར་ཤུ་ཀེ་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ། ཐོ་བྱང་
རུལ་བྲལ་ག་བུར་ལྟར་རྣམ་པར་དཀར་བ་སྐལ་བཟང་ས་ཡི་

ཐིག་ལེ་ལྟ་བུའི་དབུས་སུ། རྒྱལ་པོ་གསེར་གྱི་གཙུག་མུད་ཅེས་
བྱ་བ་མཐུ་དང་ལྡན་ལ་ཀུན་ལ་སྟན་པར་སྤྲོ་བ། ཀུན་གྱི་རྗེ་བོ་
ཡིན་ཀྱང་བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ། ལང་ཚོ་རྒྱས་ཀྱང་ཞི་ཞིང་དུ་ལ་
བ། གནས་མཐོ་ཡང་དམན་ས་བཟུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་
དེ་ལ་ཟླ་མེད་པའི་བྱད་པར་གྱི་རྒྱན་ནི་གཉིས་ཞིག་བྱུང་པར་བྱུར་
ཏེ། སྟོང་རྗེ་ཆེ་བས་གཏོང་ཕོད་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཆེ་བས་
དཔལ་འབྱོར་རྒྱས་པའོ། །དེའི་བཙུན་མོ་ལྟ་མོ་མཛེས་ལྡན་མ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་ནམ་ཞིག་མངལ་དུ་བྱིའུ་ཆགས་པ་ན། བྱིའུའི་
མཐུས་བཙུན་མོ་སྤར་བས་ཀྱང་སྦྱིན་པ་ལ་མོས་ཤིང་། དབྱངས་
ཅན་མ་ལྟར་ཆོས་སྤྲོ་བ་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་བྱུར། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་
ཟང་ཟིང་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པས་སྦྱེ་རྒྱ་ཆོམ་པར་མཛད་དོ། །དེ་
ནས་དུས་རྗོགས་པ་དང་བྱིའུ་སྦྱི་གཙུག་ན་ནོར་བུ་ལྟན་སྦྱེས་སུ་

ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་སྒྲིན་དྲན་པ་ཞིག་འབྱུངས་སོ། །ཁྱེད་ཀྱི་གཙུག་གི་
ནོར་བུ་འོད་གྱིས་མཆོན་མོ་ཡང་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་ཞིང་།
ནོར་བུ་ལས་བདུད་ཅི་འཇག་པའི་བྱ་བ་ལྷགས་ལ་བྱུགས་ན་
གསེར་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ལྡན། ཁྱེད་ཀྱི་
གསུང་བཞིན་གསེར་གྱི་སྐྱིན་པས་སེམས་ཅན་ཀྱན་ཆོམ་པར་
མཛད། ཁྱེད་དེ་བཙས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ནམ་མཁའ་ནས་ལྷ་
རྣམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་གི་ཆར་དང་། གདུགས་རྒྱལ་མཆོན། བ་
དན་རྒྱུང་གཡབ་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་པར་བྱས་སོ། །དེ་སྟོབས་
དང་ལང་ཆོ་རྒྱས་ཤིང་རིག་པ་ཀྱན་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ནས།
ཡབ་མཐོ་རིས་སུ་གཤེགས་པ་ན་བཙུན་མོ་དང་བཙས་རྒྱལ་
སྟོན་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཏེ་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ན་ནོར་བུ་ཞེས་ཐོངས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཡོད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་དེའི་སྐྱིན་པས་སྐྱེ་བོ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

རྣམས་བདེ་སྐྱིད་དང་ལྡན་པས་སྤྲོད་བ་པོ་མེད་པ་ཅམ་ཏུ་གྱུར་
ཏོ།། དེ་ནས་ཐྱི་གྱུར་རིགས་སུ་འབྱུངས་པའི་དང་སྤྲོད་ཞིག་
གིས། བུ་མོ་པདྨ་ལྡན་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཤིང་འཛོ་སྒྲེག་དང་
ལྡན་པ་ཞིག་འབྲིད་ནས། འདི་པདྨ་རི་དཀྱིལ་ནས་ལྷུས་ཏེ་སྐྱེས་
པ་ཡིན། བདག་གིས་སྦྱོན་སྒྲེག་གི་ལྷག་མའི་འོ་མས་གསོས་
པ་འདི་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་དམ་པའི་རྒྱུད་མར་བཞེས་སུ་
གསོལ། ཞེས་ལུལ་བར། ཡོན་ཅི་འདོད་གསུངས་པར། བདག་
གི་དུས་ཀྱི་སྦྱོན་སྒྲེག་གི་མཆོད་སྦྱོན་མ་ཆག་པར་མཛོད། ཟེར་
རོ། །རྒྱལ་པོས་དེ་དང་ཕྱིས་པས་སྤྲོད་ཕྱི་པདྨ་རི་གཙུག་
བྱ་བ་ཡབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མེ་ལོང་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་
འབྱུངས་པས། རྒྱལ་པོ་ཡང་དང་སྤྲོད་གི་དོན་གསལ་བ་ཕྱིར་ཀུན་
གྱི་སྒྲོར་མི་ཤོད་བ་ཅམ་གྱི་མཆོད་སྦྱོན་བྱས་སོ།། དེར་སྦྱོན་སྒྲེག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གི་མེད་དཀྱིལ་དུ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྤྲོད་པོ་ཤིན་ཏུ་རིད་པ་
གཅིག་ཏུ་སྐྱུལ་ནས། རྒྱལ་པོ་ལ་བདག་བཀྲེས་བསྐྱོམ་གྱིས་
གདུངས་པས་བཟའ་བཏུང་བསྐྱང་བེར་བ་ལ། བཟའ་བ་དང་
བཏུང་བ་སྐྱོ་ཚྭ་གས་སྐྱབས་པས། འདི་དག་བདག་མི་འདོད་ཀྱི།
འཕྲལ་དུ་བསད་པའི་ཤ་དང་། ལྷག་མང་པོ་འདོད། རྒྱལ་པོ་
ཉིད་ཅི་འདོད་སྟེར་བར་དམ་བཅའ་ནས་བདག་འདོད་པ་མི་སྐྱབ་
པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འོས་མ་ཡིན་ནོ། །བེར་རོ། །རྒྱལ་པོ་
ཤིན་ཏུ་མཛད་དཀའ་བར་གྱུར་ཏེ། ཤ་ལྷག་གསར་པ་མ་སྐྱོན་ན་
སྤྲོད་པོ་འདི་མི་ཚོམ་ལ། སྐྱོན་ན་མ་བསད་པའི་ཤ་ལྷག་མི་
འབྱོར། བསད་ན་གཞན་སྟོག་ལ་འཆེ་བ་ག་ལ་རུང་། བྱ་ཐབས་
གཞན་མ་ཆེད་ནས་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཙམ་ཞུས་ཀྱང་མ་
གསན་པར་རྒྱལ་པོ་རང་གི་ཤ་ཐམས་ཅད་བཅད་ནས་སྤྲོད་པོ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དེའི་མགྲིན་པའི་བར་ཤ་ཁྲག་གིས་གང་བར་སྦྱིན་པས། བཙུན་
མོ་པདྨའི་ལྷན་ནི་བདག་པོ་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་མཐོང་ནས་དྲན་མེད་དུ་
བརྒྱལ་ཞིང་། ས་རྣམས་ཀྱང་འདར། རྒྱལ་པོ་སྦྱིང་སྦྱོབས་ལ་
ཞུམ་པ་མ་མཆིས་པས་བརྒྱ་བྱིན་ངོ་མཆར་སྦྱེས་ཏེ། རང་
གཟུགས་བསྟན་ནས་ལྷའི་སྦྱན་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་ལུས་སྒར་
བཞིན་གསོས་པས་རྣལ་དུ་གནས་པར་བྱས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་
བཙུན་མོ་འཁོར་བཅས་སྦྱིན་པ་ལ་སྦྱོབས་བས་བས་ལོར་རྟ་སྒྲང་
སྟགས་གང་འདོད་སྟེར་ཞིང་། དཔག་ཆད་བརྒྱའི་ལམ་ཉིན་
གཅིག་ལ་བགྲོད་པའི་སྒྲང་ཆེན་བཟང་པོ་རི་ཡང་སྦྱོན་པོ་ཆངས་
པའི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱིན་ནོ། །དེ་ནས་མ་རི་ཙཱའི་སྦྱོབ་མ་བྱབ་
པ་བྲུ་ཉི་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་འོངས་ཏེ། བདག་ལ་སྦྱོབ་དཔོན་བགྲེས་
པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་བདག་ལ་རིག་པ་བསྐྱབ་པའི་ཡོན་དུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཞིང་།

གཞན་ལ་མི་འབྱོར་བའི་བྱན་གཡོག་ཅིག་ཐུགས་ལ་བཞེད་པར་
གདའ་བས། རྒྱལ་པོའི་ལྷ་མོ་པདྨ་ལྷན་སྤྲུལ་དང་བཅས་པ་
བསྐྱེད་ཟེར་བ་བཞིན། ལྷ་མོ་འདི་སྟོག་ལས་གཅེས་པས་བྲལ་
བར་མི་བཟོད་ཅིང་། སྤྲུལ་འདི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་འོས་ཡིན་ཀྱང་ཁྱེད་
འདོད་ན་སྦྱོར་ནི་གསུངས། ཡུམ་སྤྲུལ་གཉིས་སྦྱོར་ཞིང་། དྲང་
སྟོང་གི་སྟོབ་མས་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཕུལ་ལོ། །སྐབས་དེར་ཀུ་རུ་འི་
རྒྱལ་པོ་ཞིན་ཏུ་བཟོད་དགས། །རྒྱལ་པོའི་འབྱོར་པ་ལ་ཕྱག་
དོག་གིས་སྤྲང་ཆེན་བཟང་པོ་རི་སྟོང་དུ་བཏང་བས། དེ་སྟོན་པོ་
ལ་སྦྱོར་བྱེད་པས། སྟོན་པོ་ཁྱོས་ཏེ་ཀུ་རུ་ལ་དམག་རྒྱགས་
བཅུག་གོ །རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་ལ་གཡུལ་སྤྲད་ཀྱང་ཀུ་རུ་
འཛམས་པར་སྤྲ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲོ་མང་པོའི་སྟོག་གཅོད་པ་རྒྱལ་
སྤྲད་ཀྱིས་ལེན་པ་ཡིན་པར་དགོངས་ཏེ་ཐུགས་མ་བདེ་བའི་ཆོ།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ནགས་གསེབ་གྱི་རང་རྒྱལ་བཞི་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་ཏེ་བྱུང་།
རྒྱལ་པོ་ལ་ནགས་ཚལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པས་རྒྱལ་སྲིད་
སྤངས་ནས་དེ་དག་དང་བསྐྱེབས་ནས་རི་བོ་གངས་ཅན་གྱི་ངོས་
གྱི་ནགས་གསེབ་ཏུ་བྱོན། ས་བདག་ཟླ་བ་རྒྱབ་རིར་ཡིབ་པ་ན་
སྟོན་པོ་རྣམས་སྦྱངས་པའི་ཕུན་པས་ཡིད་གདུངས་ཏེ། དང་སྟོང་
མ་རི་ཙཱ་འི་དུང་དུ་ཕྱིན་ནས་སྲིད་སྤང་བའི་དོན་དུ་སྤར་གྱི་སྤྲས་
བསྤང་པར། དང་སྟོང་གིས་ཀྱང་སྤྲས་སྦྱིན་པ་རྒྱལ་སར་བསྐྱོས་
ཏེ་དམག་བྱས་པས། ཀྱ་རུའི་དམག་རྣམས་ཕམ་ནས་ཉ་སྟེ་
ནའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བར་དེད་དོ། །དེ་ནས་ཀྱ་རུའི་ཡུལ་དུ་ཆར་
མེད། ལུ་གེ་དང་། ཡམས་ནད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ལྡང་བས། རྒྱལ་
སྟོན་རྣམས་གྲོས་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ན་ནོར་བུ་གང་ན་
ཡོད་འདྲི་བའི་ཕྱིར་བྱ་མ་རྟ་བཏང་བས། དབེན་སྟོངས་ལས་རིང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དུ་བརྒྱལ་བའི་རི་བོ་གངས་ཅན་ངོས་ན་བསམ་གཏན་ལ་
བཞུགས་པ་ཐོས་ནས། སྤར་བུམ་ཟེ་ལྷ་གཙུག་གི་ནོར་བུ་
བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་དེའི་དུང་དུ་བཤངས་སོ། །དེའི་ཆོ་གཙུག་ན་ནོར་
བུ་མ་རི་ཙཱའི་གནས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ཡངས་པར་བྱོན་པས། དེ་ན་
ནགས་གསེབ་ཏུ་དུས་སྐད་སྒྲིང་རྗེ་རྗེ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས། ཀྱེ་རུད་
རྒྱལ་པོ་གཙུག་ན་ནོར་བུ་གང་ན་བཞུགས། བདག་སྐྱབས་དང་
བྲལ་ལོ་ཞེས་སྟེ་དག་གིས་འོ་དོད་ལྷང་ལྷང་འབོད་པ་གསན་
པས། རྒྱལ་པོ་རྒྱགས། རང་གི་བཙུན་མོ་མེ་ཏྲོག་ལྷན་དེ་དང་
སྟོང་གིས་ནགས་སུ་རྩ་བ་དང་འབྲས་བུ་བུ་རུ་བཏང་བར། རྩོན་
པར་ཆས་པའི་ཤ་བ་རི་རྣམས་ཀྱིས་བབྱང་བས་སྐྱག་སྟེ་སྐྱད་དན་
གྱིས་ཆོ་དེ་བཏབ་པར་གཟིགས་ཤིང་། ཤ་བ་རི་བ་རྣམས་ཀྱང་
རྒྱལ་པོ་མཐོང་བས་དྲང་སྟོང་ཡིན་ནོ་སྟུམ་སྟེ་དམོད་པ་ལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འཇིགས་ནས་བྱོས་སོ། །དེར་བཙུན་མོ་གཞན་གྱི་བྱན་མོར་གྱུར་
པས་སྒྲིང་རྗེའི་གནས་སུ་འདུག་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་ཡང་གདུགས་
དང་། ར་གཡབ་སོགས་རྒྱལ་པོའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་བྲལ་བས་
སྒྲོ་བ་དང་། འཕྲལ་དུ་མཐོང་བས་ཡིད་དགའ་བ་གཉིས་འདྲེས་
མར་གྱུར་ཏོ། །དེ་དུས་ཞི་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་ལ་བར་དུ་
གཙོད་པའི་བདུད་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ཏུ་སྐྱུལ་ནས། རྒྱལ་པོ་ལ།
འདི་ལྟ་བུའི་བཙུན་མོ་ད་ཕྱིན་ཆད་མ་བཏང་བར་བདག་ཏུ་
བཞེས་ཤིག །ཟེར་ཞིང་། ལྷ་མོ་ཡང་འབྲལ་བར་འཛོར་བས་དེ་
ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཤིན་ཏུ་རེ་བར་གྱུར་གྱང་། རྒྱལ་པོས་བཙུན་མོ་ལ།
ལྷ་མོ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་མ་བྱེད་ཆོས་གྱིས། ཆོ་འདིའི་བདེ་ལ་སེམས་
འབྲུལ་ན་དུས་གཏན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཡིན། རང་གི་ལུས་དང་།
སྒྲིང་སྐྱུག་གི་གྲོགས་སོགས་མེ་ཏྲོག་གི་ཕྱིར་ཆགས་པའི་བེལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བ་དང་འདྲ། དཔལ་ནི་གར་མཁན་དང་སྟོག་གི་རྩལ་ཅིང་
བཞིན། འཁོར་པའི་དུལ་ནི་སྒྲུལ་གྱི་ལྷེ་ལྷར་གཡོ། ལོངས་
སྟོད་སྐད་ཅིག་ཙམ་འབྱོར་བ་ནི་མི་ལམ་དུ་བག་མ་ལེན་པ་དང་
མཚུངས། ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་ནི་རླུང་གིས་བཏབ་པའི་མར་མེ་ལྷར་
མི་བཏན། སྤིད་པའི་སྟོད་ཚུལ་འདི་དག་སྟོན་པའི་གར་དང་འདྲ།
དེ་བས་དཀའ་ཐུབ་ནགས་སུ་ཡང་དག་སྟོང་པོ་བསྒྲུལ་དུ་འབྱོ་
གསུངས་ཤིང་། བཅུན་མོ་བཏང་ནས་བྱོན་པའི་ཆོ། ཀུ་རུའི་བྲམ་
བེ་ལུ་པོས་རྒྱལ་པོ་མཐོང་ནས་ལོ་རྒྱས་བརྗོད་པས། སེམས་
ཅན་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཞི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་དགའ་ནས་རྒྱལ་པོའི་དབུ་
ལ་སྟེས་པའི་ནོར་བུ་དེ་མཆོན་རྟོན་པོས་བཅད་པས་རྒྱལ་པོ་
ཟུག་རུ་མ་བཟོད་པས་བརྒྱལ་གྲང་། གཏོང་ལ་སྟོ་བས་སེམས་
ཀྱིས་སྒྲངས་ཏེ་སྒྲར་ནོར་བུ་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ནས། བྲམ་བེ་རྣམས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལ་སྡིག་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་སྒྲོན་
ལམ་བཟུང་ནས་དབྱེས་བཞིན་ཏུ་སྦྱོན་ནོ། །ཞོར་བུ་དེ་ཀྱང་ཅུ་འི་
ཡུལ་ཏུ་སླེབས་པ་ཅམ་གྱིས་ནད་དང་མུ་གེ་ཞི་ཞིང་། བཀྲ་
ཤིས་པར་གྱུར་ཏོ། །རྒྱལ་པོའི་དབུ་ཁྲག་གིས་ནོན་ཞིང་། འཇིག་
རྟེན་ཀྱན་གཡོས། ནམ་མཁའ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱགས།
གཏམ་ཐོས་པས་སྤྲས་སྒྲོན་འབངས། རྒྱང་སྤྱོད་མ་རི་ཅོ་དང་།
བཙུན་མོ་པདྨ་ལྷན་སོགས་ཀྱན་རྒྱགས་ནས་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་
བར་གྱུར་ཅིང་། ལྷག་པར་བཙུན་མོ་ནི་དཀ་མེད་ཏུ་བརྒྱལ་ལོ། །
དེར་བུབ་པ་མ་རི་ཅོས། རྒྱལ་པོ། འདི་ལྷ་བུའི་སྦྱོན་པའི་སྦྱིང་
སྒྲོབས་ལ་མི་འགྲོད་དམ། འདི་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་ཅི་
འདོད་དེས་པས། རྒྱལ་པོའི་གདོང་ཁྲག་གིས་སྤྲགས་པ་ཕྱིས་
ནས་གསུངས་པ། བདག་ལ་འདོད་པ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་ཕྱིར་འགྱོད་པ་
མེད། དེ་ཉིད་བདེན་ན་མ་འདི་གསེས་པར་གྱུར་ཅིག་གསུངས་
པས། དེ་མ་ཐག་རྒྱལ་པོའི་མ་གསེས་ཤིང་། དབུ་གཙུག་ཏུ་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ནོར་བུ་སྒྲུབ་བཞིན་སྐྱེས་སོ། །བརྒྱ་བྱིན་ཚངས་པ་
སོགས་ལྷ་དང་པདྨ་ལྷན་སོགས་ཀྱན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་
ནས། སྔ་བྲང་དུ་སེངྒེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཀྱང་། རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱི་
ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་དབྱེས་པའི་ཆོ། སྒྲུབ་ཀྱི་རང་རྒྱལ་རྣམས་
གྱིས། རྒྱལ་པོ་གཞན་དོན་དུ་རང་ལུས་ཀྱང་སྦྱོར་ཉུང་ན། དེ་
རེ་བས་ཏྲག་ཏུ་བསམས་པའི་གཉེན་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་
སྤྱིད་བབྲང་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་པས་འགྲོ་ལ་ཕན་པ་མཛོད་ཅེས་
བསྐྱེད་བས། རྒྱལ་པོས་ནམ་མཁའ་ལ་ལམ་བྱས་ནས་རང་གི་
སྔ་བྲང་དུ་བྱོན་ཞིང་ཀྱན་ཆོས་ལ་བཀོད་དོ། །སྦྱོར་པའི་གདམས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ངག་ཏུ་རང་གི་སྦྱོང་ཚུལ་དཔེར་མཛད་ནས་གསུངས་པའོ། །

མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། གཙུག་ན་ནོར་བུའི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ་ཡལ་འདབ་གསུམ་པའོ། །

༥། རྒྱལ་པོ་ངལས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

སྟོན་སྟེ་རྒྱ་རྣམས་ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་པའི་དུས། རྒྱལ་པོ་གསོ་
སྦྱོང་འཕགས་ཞེས་རྒྱལ་ཕྱན་ཀུན་གྱིས་སྦྱོ་བོར་བཀྱར་བ།
དཔལ་འབྱོར་རྒྱས་ཤིང་། བཙུན་མོ་སྦྱོང་ཕྱག་དུག་ཅུ་དང་
བཅས་ཏེ་གནས་སོ། །རྣམ་ཞེག་ཅན་རྒྱལ་པོ་དེ་དང་སྦྱོང་
རྣམས་ལ་བསྐྱེད་བའི་ཕྱིར་དཀའ་བྱུང་ནགས་ཀྱི་ས་ལ་རྟ་ལ་
ཞོན་ནས་ཀུན་ཏུ་རྒྱགས་པས། དྲང་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱིས། བུ་འབྱུང་
བའི་རིག་སྒྲགས་བཏབ་པའི་ཆུ་བུམ་པ་གང་ཕྱོགས་གཅིག་ན་
བཞག་པ་གཟིགས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ངལ་བས་ཞལ་སྦྱེམས་པས་དེ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ནས་ཕྱི་བཞེས་ནས་ཕོ་བྲང་དུ་བྱོན་པས་རྗེས་མངལ་དང་ལྷན་
ཞིང་། དེ་སྒྲིན་པ་ན་རྒྱལ་པོའི་དབུ་གཙུག་ཏུ་སྤྱོད་བསྐྱེས་པ་དུས་
སྤྱོད་ལ་ནས་བྱིས་པ་མཛེས་སྤྱད་ཉིམ་ལྟར་འོད་འབར་བ་ཞིག་
སྐྱེས་ཤིང་། སྐྱེས་མ་ཐག་རྒྱལ་པོའི་དབུའི་ཕྱེད་ཡང་འཕྲལ་ཏུ་
གསོས་སོ། །བཙུན་མོ་རྣམས་བྱིས་པ་འདིའི་མ་བདག་གིས་
བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་སྒྲོན་བྱས་པས།
བཙུན་མོ་ཀྱན་གྱི་རུ་མ་ལས་འོ་མ་འཛགས་པར། དེ་རྣམས་
ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱོད་རུ་མ་ང་ལས་རུ་ཞེས་སྒྲིས་པས་ན། མཚན་ཡང་
སྤྱོད་བྱེས་སམ། ང་ལས་རུ་ཞེས་བྲགས་སོ། །བྱིས་པ་དེ་ཅེ་
དགའི་རོལ་བ་དང་བཅས་གཞན་ལས་བསྐྱེད་ཆེ་ཞིང་། དེག་
པའི་གནས་ཀྱན་ལ་མཁས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་གྱུར་ནས།
ཡབ་གཤེགས་རྗེས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཟུང་བ་ན། སྤྱོན་གྱི་བསོད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ནམས་ཀྱིས་གཞོད་སྦྱོན་ནམ་མཁའི་བྱིམ་ཞེས་བྱ་བས་གསེར་
གྱི་གཙུག་ཏྲར་ཅོད་པམ། རྣ་ཆ་སོགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཡོ་བྱད་
རྣམས་བསྐྱབས་ཤིང་། འཁོར་ལོ། ཏྲ་ནོར་བུ། སྤང་པོ། བུད་
མེད། བྱིམ་བདག །དམག་དཔོན་བཅས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་
གྱི་སྦྲོན་འབྲོ་དང་། བྱ་ཡང་སྦྲོང་བྱུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་གཟུགས་
སྦྲོབས་དཔའ་རྩལ་གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་པ་ཤ་སྟག་གོ །བསོད་
ནམས་འབྲི་ཤིང་གི་མེ་ཏྲག་དང་པོར་ཐོན་པའི་འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནམ་ཞིག་ནགས་ཀྱི་མཐར་མེ་ཏྲག་རྣམ་
པར་རྒྱས་པའི་གཟིགས་མོ་ལ་བྱོན་པས། བྱ་མང་པོ་གཤོག་པ་
ཆད་པས་རྐང་པས་འགྲོ་ཞིང་། བགྲོད་དཀའ་བ། ཟས་དང་
ལུས་གཡོགས་མེད་པ་རིག་ཅིང་སྟག་བསྐྱལ་བ་གཟིགས་
པས་སྦྱིང་རྗེ་སྦྱོས་ནས། ཅི་བྱས་དྲིས་པར། སྦྲོན་པོ་བདེན་པའི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྡེ་ཞེས་བྱ་བས་མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་ཞུས་པ། རྟགས་ན་རྒྱ་བ་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་བ་འདི་ལྟར་ཐོས་ཏེ། རྟགས་འདི་ན་དཀའ་ཐུབ་
སྟོང་པའི་དྲང་སྟོང་ཁ་ཏྲོན་བགྱིས་པས་དག་ཅུས་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་
གནས་ཤིང་། བྱ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཤིང་གི་ཕྱིར་ཅ་ཅ་སྟོགས་
པས། དྲང་སྟོང་གི་གྲོག་པ་དང་། བསམ་གཏན། བཟླས་པ་
སོགས་ལ་ཤིན་དུ་གཞོན་པས་ཁྲོས་ནས་དམོན་པ་བརྗོད་པས།
བྱ་རྣམས་འདི་ལྟར་གྱུར་པ་ལགས། ཞུས་པས། ཁོང་ཁྲོའི་མེ་
ལ་བཟོད་པའི་ཆུས་མི་བྱན་པར་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་འཆོ་བྱེད་
པའི་དྲང་སྟོང་དེ་དག་ང་ལ་དབང་བའི་ས་འདིར་མ་སྟོང་ཅེས་
གསུང་འཕྲིན་བསྐྱར་བས། དྲང་སྟོང་རྣམས་སྐྱེད་ས་ནས་ས་གཞི་
འདི་ཀྱན་ལ་རྒྱ་ལ་པོས་དབང་པས་གང་དུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་མ་
ཆེད་དེ། གསེར་གྱི་རིའི་ངོས་ལྟ་དང་གྲུབ་པས་བཟུང་བའི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གནས་ཤིང་འཇམ་བུའི་ཕྱོགས་དང་ཉེ་བར་ཕྱིན་ཏེ་གནས་སོ། །
རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ཆེ་བས་ས་ལ་མ་ཚྭས་པའི་འབྲུ་
སྒྲིན། ནམ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོས་ཀྱིས་བྱལ། ཞག་བདུན་
གསེར་གྱི་ཆར་བབས། རྒྱལ་པོའི་དམག་དཔོན་དང་དཔའ་བོ་
བྱེ་བ་ཕྱག་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྡེ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ནམ་མཁའ་
བགྲོད་དེ་ཤར་ལུས་འཕུ་སྒྲིང་དུ་ཕྱིན། དེ་ནས་རྩབ་བ་ལང་སྦྱོད་
དང་། བྱང་སྒྲུ་མི་སྒྲན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིང་བཞིའི་ས་དང་། རི་
རབ་ལྷན་པོའི་ངོས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞོན་པ་མེད་པར་
དབང་དུ་བསྡུས། སེམས་དག་ལྷ་རྣམས་བལྟ་བར་བཞེད་ནས་
ལྷའི་གནས་སུ་ཕྱིན་པས། ནམ་མཁའ་ནས་རྟ་དང་སྒྲིང་པོའི་
སྒྲངས་ལྷུང་བས། སྒྲར་ཡུལ་ནས་བཏོན་པའི་དྲང་སྦྱོང་ལྷན་པོའི་
ངོས་སུ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱི་བོར་བབས་པས། དྲང་སྦྱོང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

རྣམས་ཁྱོས་ནས་བྱུང་པ་བཞིན་ངན་རྒྱས་པ་དཔོན་པས་ཁྱེད་རྣམས་
མཁར་གཏོར་བས་རྒྱལ་པོའི་སྡེ་བའོད་མ་བྱུང་པར་ལུས།
རྒྱལ་པོས་འདི་ཅི། སྡེ་དཔོན་ཡོངས་འདྲན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་ལོ་
རྒྱས་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོས་བསོད་ནམས་ཀྱི་བདེན་ཆོག་བརྗོད་
པས་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་རལ་བ་ས་ལ་ཅིག་ཅར་ལྷུང་ངོ་ཆོའོ། །
དེ་ནས་རལ་མཆོ་ནས་ཐོན་པའི་ཁྱེད་དང་། གཞོད་སྦྱོན་ལག་ན་
གཞོང་ཐོགས། ལྷ་འཕྲུང་འཛིན། ཏྲག་སྦྱོས། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་
བཞི་སོགས་ཀྱིས་གཡུལ་བཤམས་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་མཐུས་པམ་
སྟེ། རིམ་བཞིན་གཤེགས་པས་དཔག་བསམ་ཤིང་གོ་བོ་དྲུ་ར་
དང་། ཡོངས་འདྲུ་སོགས་མཐོང་། ལྷན་པོའི་རྩེར་ཆོས་བབས་
ལྷའི་མདུན་སར་གསེར་དང་བྱི་རུ་བྱི་རུ་ཀྱི་ཀ་བས་མཛོས་པའི་
རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བབས་གི་ལྷའི་སྦྱོད་བཅུད་ཀྱི་བཀོད་པ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཁུད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་མཐོང་ནས། ལེགས་བྱས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཡ་མཚན་དུ་གྱུར། དེ་ནས་ལྷ་དབང་
བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་དང་བཅས་པས་བསྐྱས་ཏེ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཁྱི་
སྟན་ཕྱེད་ལ་རྒྱལ་པོ་བཞུགས། ཕྱེད་ལ་བརྒྱ་བྱིན་བཞུགས་
སོ། །དེར་བརྒྱ་བྱིན་རྒྱག་འདས་ཀྱི་བར་ལྷ་ཡུལ་དུ་ལྷ་རྣམས་
ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་། ལྷ་མིན་གྱི་དཔུང་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་གཞུ་
བརྒྱུངས་པ་ཅམ་གྱིས་འཛེམས་པས་ཀྱན་གྱིས་འབྲན་ཟླ་དང་
བྲལ་བའི་ཆོ། བསོད་ནམས་ཟད་ཀར་བསམ་ངན་སྦྱེ། བྱ་བ་
དང་། མ་གོམས་པས་རིག་པ་འཛེམས། ང་རྒྱལ་གྱིས་དཔལ་
འབྱོར་འཛེམས། ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར། རྒྱལ་པོའི་བྱགས་ལ་ལྷ་
མིན་རྣམས་ངའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་འཛེམས་ལ། ལྷ་རྣམས་
ཀྱང་ངས་བསྐྱུངས་པས། ད་བརྒྱ་བྱིན་དང་སྟན་མཉམ་པོ་འདི་

མི་འོས་ཀྱི། བརྒྱ་བྱིན་ཉམས་པར་བྱ་སྟེ། །ལྟ་མིའི་ས་ཐམས་
ཅད་རང་གཅིག་པོས་དབང་བར་བྱ་སྟེ་མ་པའི་བསམ་ངན་སྐྱེས་
ཏེ། རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་ཚུན་གྲ་ཅན་ལྟ་བུར་གྱུར་པར། དེ་མ་
ཐག་རྒྱལ་པོའི་བསོད་ནམས་ཀྱན་ཟད་དེ་སྐྱད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་
འོག་ཏུ་ལྷུང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནི་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་གྲོང་ཁྱེར་གཉིན་
ལྡན་དུ། ཚོང་དཔོན་ལྷུང་ཀ་རེ་ཀ་ཞེས་པར་གྱུར་ཆོ། སངས་
རྒྱས་ལྷམ་གཟུགས་བསོད་སྟོམས་སུ་ཕེབས་པར། ཤིན་ཏུ་དད་
པའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲན་མ་སྤྱར་བ་གང་ལུལ་ཞིང་། མཇུག་ཏུ་
ཡིད་མ་རངས་པའི་སེམས་སྐྱེས་པས་སྤྲན་མ་ལྷག་མ་བཞི་ས་
ལ་ལྷུང་། །དེ་ལྟར་དད་པས་ལུལ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་སྤྲིང་
བཞི་ལྟ་གནས་དང་བཅས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་དབང་བསྐྱར་
བའི་ས་ཡི་བདག་པོར་གྱུར་ཅིང་། ཡིད་མ་རངས་པས་སྤྲན་མ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལྷག་མ་བཞི་ས་ལ་ལྷུང་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱིས་ལྷ་ཡུལ་ནས་ས་ལ་
ལྷུང་བར་གྱུར་ཅེས་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། ཆོག་ཤེས་མེད་
པའི་ཉེས་དམིགས་རྗེས་བསྟན་དུ་གདམས་སོ། །མཛེད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། རྒྱལ་པོ་ད་ལ་རྩའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བཞི་པའོ། །

༥ ། རྒྱལ་པོ་སྤྲོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
གངས་རིས་མཆོན་པའི་བྱང་ཕྱོགས་ན། །གྲོང་ཁྱེར་བཟང་པོའི་
བྲག་ཅེས་བྱ་བ་འདོད་ཡོན་དཔལ་འབྱོར་ཕུན་སུན་ཆོགས་པའི་
དབུས་ན། སྤྱོད་མོས་ཆལ་དང་། མེ་ཏྲག་ལྷུ་མ་རྣམས་བསྐྱོར་བའི་
རིན་པོ་ཆེའི་ཕོ་བྲང་གསེར་དང་ཕུ་ཏྲིག་གིས་བརྒྱན་པ་ན། རྒྱལ་
པོ་སྤྲོད་ཅེས་བྱ་བ་སྐྱ་མཛེས་ཤིང་ལྷས་པས་ཆོག་མི་ཤེས་པ།
བཙེ་ལྷའི་སྤྱོད་པ་ཉ་གང་བ་ལྷུང་དཀར་ལ་འཇུག་པའི་འོད་འཕྲོ་བ།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྦྱོན་པ་ལ་དགའ་བས་རང་གི་གདུགས་དང་། ཅོད་པའ་ལ་
སྦྱོགས་པ་ཡང་སྟེར་བ་ཞིག་བྱུང་ངོ་། །སྦྱེ་བྱ་རྣམས་ཆོ་ལོ་ནི་
བཞི་བྲི་དང་བརྒྱ་ཕྱག་ཐུབ་པའི་ཆོ་ཕྱོད་པ་ལ་སྤང་ཞིང་། གྲོང་
ཁྱེར་ནི་སྟོང་ཕྱག་དུག་ཅུ་བྱུང་། སྟོན་པོ་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་དང་། སྟོན་
པོ་ས་འཛིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱེར་བཟོད་པའི་སྟོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་
གཉིས་དང་། གཞན་ཡང་རྗེ་ལ་གྲུས་པའི་ཞབས་ཏྲིག་སྦྱོགས་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་མང་པོས་འདུད་ཅིང་སྦྱོན་པ་ལ་
བརྩོན་ནོ། །ནམ་ཞིག་སྟོན་པོ་གཉིས་ལ་མི་ལམ་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་
བྱུང་བས་རིམ་གྱོ་ཆེན་པོ་བྱས་ཀྱང་། ལྷ་ཆོགས་བཤེས་གཉིན་
ལ་སྦྱོགས་པའི་དྲང་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་ད་དུང་ཡང་མཆོན་ལྟས་
ངན་ཞེས་ཀྱུན་གྱི་སྟོ་མི་བདེ་བར་བྱུར་ཏོ། །དེའི་དུས་རི་སྟོས་དང་
ལྡན་པའི་འདབ་ན་གནས་པའི་སྟོ་ངན་མ་རུངས་པ་ཕྱག་དོག་

ཅན་བྱམ་ཟེ་དྲག་པོའི་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པས། རྒྱལ་
པོའི་ཡོན་ཏན་དང་སྦྱོན་པའི་སྟན་གྲགས་མཐའ་དབུས་སུ་བྱབ་
པ་ལ་རྣ་བར་ཁབ་བརྩྱགས་པ་ལྟ་བུར་མི་བཟོད་པའི་ཕྱག་དྲིག་
ཆེན་པོ་སྦྱེས་པས་སྦྱིང་ཤིན་ཏུ་ན་བར་བྱུར་ཏེ། བསམས་
བསམས་ནས། ད་རྒྱལ་པོའི་མགོ་སྦྱོང་དུ་འགོ། སྦྱོན་ན་ཁོ་ཤི་
བས་སྦྱིང་ཆོམ། མ་སྦྱོན་ན་ཁོའི་སྟན་གྲགས་འགོག་ཅུས་སྟམ་
ནས་ལམ་དུ་ཞུགས་སོ། །གྲོང་ཁྱེར་བཟང་པོའི་བྲག་གི་ལྷ་མོ་
གཟུགས་ཅན་མས་ཁོ་ཡོང་བ་ཤེས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་གཟུགས་
བསྟན་ནས། རྒྱལ་པོའི་དབུ་སྦྱོང་བའི་སྦྱོ་བོ་དན་པ་གཡོ་ཅན་
འོང་བ་འདུག་གི། །དེ་བདག་གིས་སྒོ་རུ་བསྐྱུང་གི། །འགྲོ་བ་ཀུན་
གྱི་འཆོ་རྟེན་ཁྱོད་ཀྱི་དབུ་བསྐྱུང་ན། འགྲོ་བའི་འཆོ་བ་གཙོད་པ་
ཡིན་པས། མ་རུང་བ་དེ་ཆར་གཙོད་པར་འོས་སོ། །ཟེར་བ་ལ།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཀྱུ་ལ་པོས་ལྷ་མོ་ལ་སྦྲས་པ། ཐག་རིང་ནས་འདོད་པ་དོན་དུ་
གཉེར་ནས་འོང་བའི་སྦྲང་བ་འབྲས་མེད་དུ་སྒྲིག་པ་མི་རུང་བས་
ནང་དུ་ཐོངས། བདག་གི་ལུས་ནི་དུས་བཞིའི་གྲངས་སུ་གནས་
ཀྱང་མཐར་ནི་ངེས་པར་འཇིག །དེ་བས་སྦྲང་བའི་རེ་བ་རྗོགས་
ཕྱིར་སྦྱིན་པའི་མཆོག་སྦྱིན་པའི་བསམ་པའི་གོགས་མ་མཛོད་
པར་གྲོགས་མཛོད་ཅིག་གསུངས་པས། ལྷ་མོ་ཡིད་གདུང་བས་
སྒྲག་པའི་མིག་གཡོ་ཞིང་མི་སྒྲང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཆེ་ལོག་
སྦྱིན་ཅན་དེས་མིག་འཁྱུལ་ཤེས་པས། སོག་ལེས་དང་པོའི་ཤིང་
གཙོད་པ་ལྷ་བུའི་བསམ་པ་ངན་ཡང་། སྦྱར་བ་ནི་ཞིང་དུ་ལ་བའི་
ཚུལ་དུ་བྱས་ནས། སྒྲ་ཅན་ཟླ་བའི་རྩར་སྦྲེབས་པ་ལྷར་ཀྱུ་ལ་
པོའི་དུང་དུ་སྦྲེབས་པས་ས་ཡང་རབ་ཏུ་འདར་རོ། །དེར་ཁོས་མི་
ཤེས་པ་སེམས་ལ་བཅངས་ནས། ཤེས་པ་བརྗོད་པས་སྦྱིན་དུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འགྲོ་བ་ལྟར་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་དག་བར་བྱུར་ཅིག །བདག་ནི་
དབེན་པར་སྐྱབ་པ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། སྐྱབ་ཇུས་སུ་འཁོར་ལོས་
སྐྱར་བའི་མགོ་བོ་བྱུང་ན་འབྲུབ་ཟེར་བའི་ལུང་འགའ་བྱུང་ཡང་།
རྒྱལ་པོ་ཉིད་མ་གཏོགས་གཞན་མགོ་བོ་སྟེར་རུས་པ་སུ་ཡོད།
ཁྱེད་ནི་སྟོང་བ་རྣམས་རེ་བ་སྟོང་བའི་དཔགས་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྟ་
བུ། བཟོད་པས་ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་རྩལ་སེལ་བ་བདུད་རྩི་ཆར་ལྟ་བུ།
རྟུག་བསྐྱལ་གྱི་ཚུ་བོར་བྱིངས་པ་ལ་སྦྲན་པའི་བྱ་གཟིངས་ལྟ་
བུ། དཔལ་འབྱོར་དྲི་མེད་སྦྱོན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མཛོན་པར་མཐོ་
བའི་སྦྱོན་གྲགས་ཐོས་པ་བདེན་ཞིང་རིགས་སམ་སྦྱུམ། དེས་ན་
འགྲོ་བའི་དཔུང་གཉིན་དུ་སྐྱེས་པ། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟར་རེ་
འདོད་སྦྱུལ་བ་ཁྱེད་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་དགོན། །ཅི་འདོད་སྟེར་བ་ཁྱོད་
ཉིད་གཅིག་ཕུ་ཡིན་པས། བདག་གི་འདོད་པ་ཐོབ་ཏུ་རེ་ནས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འོང་བ་ལགས། །ཞེས་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོ་སྦྱིན་པའི་བསམ་
པ་ལ་གཡོ་བ་མེད་པས་དགའ་བའི་འཇུམ་གྱིས་བསྐྱུས་ནས་
བདག་གི་ལུས་དང་སྟོག་གིས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་རྟོགས་ན་
ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །གསུངས་ནས་དབུ་སྟེར་བར་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པ་ན། སྟོན་པོ་ཟླ་ཆེན་དང་། ས་འཛིན་གྱིས་ཞུས་པ།
རྒྱལ་པོ་ཉིད་ནི་འགྲོ་བ་མང་པོའི་འཆོ་བ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡིན་པས།
བྲམ་བེ་གཅིག་གི་དོན་དུ་དབུ་སྦྱིན་པར་མི་འོས། སྟོག་ཅན་
འདིའི་སེམས་མ་རུངས་པ་སྦྱེ་རྒྱུའི་ཉེར་འཆོ་དཔག་བསམ་གྱི་
ཤིང་འདི་རྩ་བ་ནས་བཅད་ནས་རྒྱལ་པོའི་དབུས་ཅི་བྱེད། བྲམ་
བེ་འདི་རེ་བ་རྟོགས་ཕྱིར་གསེར་གྱི་མགོ་བོ་སྦྱིན་པ་འོས། ཁོ་
གསེར་གྱིས་མགུ་སྟེ་འགྲོ་མོད། ཞེས་རིན་ཆེན་གྱི་མགོ་བོ་མང་
པོ་ལེགས་པར་བཅོས་ཏེ། བྲམ་བེ་ལ་སྦྱིན་པས། འདི་དག་ངས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྐྱགས་འབྲུབ་པ་ལ་མཁོ་བ་མེད་ཟེར་ནས་མི་ལེན་ནོ། །དེ་ནས་
རྒྱལ་པོས་དབུ་སྟེར་བ་བརྩམས་ཏེ་ཅོད་པར་བཀྲོལ་བས། རྒྱལ་
པོའི་དབུ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱིས་སེམས་མེད་དབུ་
རྒྱན་མུ་ཏིག་རྣམས་ཀྱང་མཆིམ་འཇག །གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་ཀུན་
གྱི་ཅོད་པར་ཡང་རང་དབང་མེད་པར་ས་ལ་ལྷུང་། སྟོན་པོ་
གཉིས་རྒྱལ་པོའི་དབུ་གཅོད་པ་མཐོང་བ་མི་བབློན་པས་རང་གི་
ལུས་སྟོག་སྟོན་ལ་བཏང་ངོ་། །རྒྱལ་པོས་ཅམ་པ་ཀའི་སྦྱིད་
མོས་ཆལ་དུ་བྱོན་ནས་དབུ་གཅོད་པར་བརྩམ་པ་ན། སྦྱིད་མོས་
ཆལ་གྱི་ལྷས་མཐོང་ནས་མུ་ངན་གྱིས་འབྲུགས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་
ཐུབ་ཆོད་མ་མཛད་ཟེར། སྟོན་ཤིང་རྣམས་ཀྱང་འདར། བུང་བ་
རྣམས་ཀྱང་ཕྱིས་པའི་སྒྲ་ལྡིང་། ཡལ་འདབ་རྣམས་ཀྱང་གཡོ་
བས་དེ་ལྟར་མ་མཛད་ཅེས་སྟོག་པར་བྱེད་པ་བཞོན་ནོ། །རྒྱལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པོ་ནི་སྤྲིང་སྟོབས་གཡོ་བ་མེད་པས་སྐྱེད་ཚལ་གྱི་སྣ་ལ་དང་
བས་སྟོན་ལམ་བརྗོད་པ། གྲོང་དང་རིན་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་སྐྱེད་
ཚལ་འདི་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོས་མཐོ་བ་ཡིན་པས།
འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྟོལ་བར་འོས་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག །བདག་གི་
སྦྱོན་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཅུང་ཟད་བསྐྱབས་པ་འདིས། འཁོར་
བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་བ་སྟོང་པར་གྱུར་ཅིག །
ཅེས་གསུངས་ནས་དབུ་སྐྱ་རྣམས་ཙམ་པ་ཀའི་ལོ་མ་ལ་
བཏགས་ནས་དབུ་བཅད་དེ་བམ་བེ་ལ་སྦྱོན་ནི། རྒྱལ་པོའི་སྤྲིང་
སྟོབས་དང་། སྟོན་ལམ་གྱི་བདེན་ཆོག་གིས། སྐུ་ལུས་གང་དུ་
བཏང་བའི་ས་དེར་སྤྲིད་པའི་ངན་འགྲོ་འཛམས་རྩས་ཤིང་འགྲོ་
བའི་སྦྱོན་པ་སེལ་བ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་མཆོད་རྟེན་དང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལྡན་པར་གྱུར་ཏེ། །སྤྲོན་སྤྲོས་སྤྲོད་པའི་མཐུས་སྤྲོན་པའི་ཆོས་
གསལ་བར་མཛད་པའོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་
ལས། རྒྱལ་པོ་ལྷ་འོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ལྔ་
པའོ། །

༤། བ་ད་རའི་སྤྲིང་དུ་འབྲོ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
མཉན་ཡོད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གྲོང་བྱེར་པ་རྣམས་ལ་
མན་ངག་གི་ཆོས་བསྟན་ནས་སྤྱི་ལྷན་པ་བསལ་ཏེ། དགེ་སྦྲོང་
ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ནས་མ་ག་རྩེ་བྱོན་ནོ། །དེར་ལམ་གྲོགས་
ཀྱིས་ཆོང་པ་དོན་མཐུན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་ནས་བྱོན་པས།
སྤྲུ་ལའི་ནགས་གསེབ་ནས་ཆོམ་རྒྱན་པས་མཐོང་སྟེ། སྤྲོན་ལ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་གཤེགས་སུ་བཅུག་ནས། རྗེས་ཀྱི་ཆོང་པ་
རྣམས་བཟུང་སྟེ་ནོར་ཆེན་པོ་འདི་དག་འཕྲོག་གོ་སྦྱུང་པ་ལ། དེ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མཁུན་ཏེ། འཛུམ་པ་དང་བཅས་ཁྱེད་
རྣམས་ཅི་ཡིན། ཅི་འདོད་གསུངས་པས། ཆོམ་ཁྱུན་པ་རྣམས་
སེམས་ཞི་བས་སྒྲན་པའི་ཆོག་གིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་
འདས། བདག་ཅག་ནི་སྤྲོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་སྤྲིག་པ་ཁོ་ན་ལ་
སྤྱོད། བདག་ཅག་གི་ལས་ནི་གཡོག་གི་སྒྲ་དང་བརྟན་པ་མ་
ཡིན། ཞིང་དང་ཆོང་ལས་མ་ཡིན། ལས་ངན་པ་དུག་སྒྲུལ་གྱི་
མཆེ་བ་ལྟར་ཆོམ་ཁྱུན་གྱིས་འཆོ་བ་ཡིན། བདག་ཅག་གི་འཆོ་
བ་ཉམས་པར་མ་མཛད། གཤེགས་པར་བྱ། ཁྱེད་གཤེགས་
རྗེས་ཆོང་པ་ལྟར་ཆེན་འདི་དག་འཕྲོག་པ་ལགས་ཞུས་པས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོང་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་རྣམས་རྩིས་ཤིང་
བབྱངས་ནས། དེ་དག་དང་མཉམ་པའི་གཏེར་ཆོམ་ཁྱུན་པ་
རྣམས་ལ་སྤྲོན་པས། ཆོམ་ཁྱུན་པ་དང་། ཆོང་པ་རྣམས་སོ་སོར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དགའ་ནས་ལམ་ལ་སྡེབས་ནས་བྱོན་པས། །ཡང་ལམ་དུ་སྡོན་
མ་བཞིན་ཆོམ་ཁྱུན་བྱུང་བ་ལ་ནོར་གྱིས་ཆོམ་པར་མཛད། དེ་
ལྟར་ལམ་དེར་ལན་དུག་གི་བར་དུ་བསྐྱབས་ཏེ་ཆོམ་ཁྱུན་གྱི་
འཇིགས་པ་བསྐྱུངས། མཐར་ཆོམ་ཁྱུན་རྣམས་ཀྱང་དད་ནས་
རྒྱལ་བ་འཁོར་བཅས་བས་གྱི་མགོན་དུ་སྦྱོན་འདྲིན་པར་འདོད་
པ་ལ། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟ་ལྟོས་ཀྱིས་མཁུན་ཏེ། དེ་དེ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་དོན་སྦྱོད་པ། དོན་མཐུན་པ། བདོག་པ་སྦྱོན་པ།
སྦྱོན་པར་སྦྱ་བ་བཅས་བསྐྱུང་བའི་དངོས་པོ་བཞི་དང་། སྦྱིང་།
དགའ་བ། བཏང་སྦྱོམས། བྱམས་པ་སྦྱོང་ཆངས་པའི་གནས་པ་
བཞི་དང་། འཇིན་ཆགས་མེད་པ། སྤང་བ་མེད་པ། ལྟོངས་པ་
མེད་པ་སྦྱོང་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལ་བྱགས་གོམས་པའི་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་སྦྱོང་། སྦྱོན། རྩལ། བཟོད། བརྩོན། བསམ། ཤེས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཏེ། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱག་དང་། ཐབས་དང་། སྒྲོན་ལམ། ཡེ་
ཤེས། སྒྲོབས་ཏེ་ཕར་ཕྱིན་བརྩུ་ལ་རབ་ཏུ་བརྟེན་པའི་ཐུགས།
ཡོངས་སུ་སྒྲོབ་པའི་དཔའ་བོ་གཅིག་ཕུ། གཉིས་མེད་ཀྱི་དོན་
གསུངས་པ། རིག་པ་གསུམ་གསལ་བ། རྩི་མ་མེད་པ་བཞི་
དང་ལྡན་པ། སྤང་པོ་ལྡུ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་། སྒྲེ་མཆེད་
རྒྱག་འབྱེད་པ། བྱང་རྒྱབ་ཡན་ལག་བརྟན་དང་ལྡན་ཅིང་།
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྟུན་ཉེ་བར་སྒྲོན་པ། །ཀྱན་ཏུ་སྦྱར་བ་
དགུས་དམན་པའི་རྒྱལ་བ་ནི་སྒྲོབས་བརྩུའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ།
འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲེ་བོའི་སྦྱོད་རྒྱུ་ལ་ལ་མི་མཁུན་པ་དང་མི་
གཟིགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས། མགྲོན་དུ་གཉེར་ཅིང་ཞབས་ལ་
གཏུགས་པ་དེ་དག་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དག་སྦྱོང་
རྣམས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་བས་སྤངས་པའི་མཐར། །བཙམ་ལྡན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཞིང་།

འདས་ཀྱི་མཐུས་ཆོམ་རྒྱན་པ་དེ་དག་དེ་ཉིད་དུ་ཆགས་བྲལ་གྱི་
དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ། རབ་ཏུ་གསལ་བ། དང་བ་ཐོབ་སྟེ་
རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་ངོ་མཚར་སྐྱེས་ནས་དག་སྟོང་རྣམས་
ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྟོན་གྱི་ལས་ཅི་ཡིན་ཞུས་པས།
འདི་དག་ངས་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འང་དོན་མཐུན་པ་སྤྱད་ཞིང་
བསྐྱབས་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། སྟོན་ལྡར་ར་ཁ་སི་ཞེས་པའི་གྲོང་
ཁྱེར་དུ་རྒྱལ་པོ་ཆངས་སྐྱེན་ཞེས་ཡུལ་ཁམས་ཆངས་པའི་
འཇིག་རྟེན་བཞིན་དུ་སྐྱོང་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེ་ན། དེད་
དཔོན་དག་འབྲེལ་སྟེ་ཞེས་འབྱོར་པ་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་སྤྲུལ་ལྟ་བུ་ལ།
བུ་ཞིན་ཏུ་དག་འབྱ་བ། སྟོན་པ་ཕྱིན་དུག་དང་། །ལུས་མཚན་
གྱིས་བརྒྱན་པ་ཞིག་བྱུང་ངོ་། །ཡབ་འདས་ནས་བུས་པའི་ལས་
ཀྱི་ཁུར་ཕྱག་པར་སྤྲངས་པའི་ཆོ། བདག་གི་ལོངས་སྟོན་འདི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དག་གིས་སེམས་ཅན་དག་ལ་སྦྱོན་པ་བྱིན་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་
ལ་མི་ཕན་པས། ཀྱན་གྱི་རེ་བ་རྫོགས་ཅུས་པའི་ཞོར་མང་པོ་
འབྱུང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པ་དྲག་པོ་བྱ་སྟམ་ནས་རིན་ཆེན་
སྤྲིང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟུ་བ་ལ་སྦྱོན་པས། ལམ་བར་དུ་ཆོང་པ་བྱིར་
ལོག་ཀྱང་ཇག་པས་བཅོམ་པ་ནགས་སུ་རྒྱ་བ་མཐོང་ནས། རང་
གི་ཞོར་སྦྱོན་ནས་དེ་དག་བསྟུ་བས། དེ་ལྟར་ལན་དྲག་གི་བར་དེ་
བཞིན་བྱུང་སྟེ། མཐར་ཞོར་ཐམས་ཅད་བད་ཀྱང་ཆོམ་རྒྱན་
རྣམས་མ་ཆོམ་ཞིང་། དེད་དཔོན་ཤིན་དུ་མི་དགའ་བས་ཡི་
ལྷག་སྟེ་སེམས་ཅན་མང་པོའི་རེ་བ་རྫོགས་པའི་ཐབས་མ་ཆེད་
པས། མཆོན་དུས་གཅིག་ལ་ལོ་བརྒྱའི་ཡུན་གྱི་ཆོད་ལྟར་ཤིན་
དུ་རིང་བར་བསམ་བཞིན་དུ་གདུང་བའི་མེས་གདུངས་སོ། །
དེར་གཉིད་དུ་སོང་བའི་མི་ལམ་ལ། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷས།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དེད་དཔོན་སྤྱག་བསྐལ་མ་བྱེད་ཅིག །བྱེད་ཀྱི་རེ་བ་རྟོགས་པའི་
ཐབས་ཡོད་ཀྱི། སློ་ལྡན་བརྩོན་འགྲུས་ཅན་གྱིས་འབད་པས་
སྤྱབ་པ་ལ་དོན་མེད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་མི་སྤིད། སློ་དང་ལྡན་
པས་བསྐྱབ་ན། མི་མཉམ་པ་འང་མཉམ་པར་གྱུར། རིང་པོ་ཉིད་
ཀྱང་ཉེ་བར་འོང་། མཆོ་ཡང་སྐུམ་པོར་བྱེད་པར་རུས། བྱེད་ཀྱི་
གཞན་དོན་བརྩོན་པའི་སྤྱིང་སྤྱོད་པས་འདི་ལ། བསྐྱབ་མེད་པའི་
འགྲུས་བྱ་འབྱུང་བ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པས། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་བའི་
གནས་བ་ད་རའི་སྤྱིང་ཞེས་བྱ་བ། རིན་ཆེན་མང་པོའི་ས་དེ་ན།
རིན་པོ་ཆེ་གཅིག་གི་མཐུས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ཆོམ་པར་
རུས་པ་ཡོད། དེར་མི་ལས་འདས་པའི་བསོད་ནམས་དང་སྤྱིང་
སྤྱོད་པས་ཀྱི་སློ་གྲོས་བརྩན་པས་བགྲོད་རུས་ཀྱི་ཞེས་ལམ་གྱི་
བགྲོད་ཚུལ་ཞིབ་པར་བསྟན་ནས། ལྷ་མོ་དེ་ཡལ་བ་དང་། ཤིན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཏུ་དགའ། གཉིད་སང་དེ། མི་ལམ་གྱི་ལུང་བསྟན་ལྟར་རྟུབ་
ཕྱོགས་སུ་གླིང་ཆེ་བ་བདུན་བརྒྱ། རི་ཆེན་བདུན། །ཕུ་ལྷང་བདུན།
རྒྱ་མཚོ་རྗེས་འགོ་དང་། བསྐྱོག་འགོ་ །དེ་དང་མཚུངས་པའི་
མིང་ཅན་གྱི་རི། །རྒྱུང་གིས་རབ་རིབ་སྤྲོངས་པར་བྱེད་པ། རྒྱ་
མཚོ་ཀླན་འཁོར་བདུན་དང་། རི་ཀླན་འཁོར། འབྱུང་པོ་དུང་གི་
ལྷོ་བ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པ། རྩ་སྤྲོན་མཚོ་དང་སྤྲོན་པོ་མིག་
དམར། རྩ་སྤྲོན་རིར་འབྱུང་པོ་མགོན་སྤྲོན་སྤྲོན་པོ་ལྷ་བརྒྱར་
བཅས་པ། དུག་སྒྱུ་ལ་དང་། ཤིང་རྩ་རི་དང་། བུག་པ་ཕྱ་མོ། བེ་
རམ་བྱ་ཞེས་པའི་རི། འཇིགས་རུང་བཅས་ཀྱི་ནགས་ཚལ།
དུག་སྒྱུ་ལ་སྒྱུ་མ་ཆེན་བཅས་མིག་ཅན། འོད་མའི་ཆོར་མ་ཅན་གྱི་
རི་བདུན། ཤལ་མ་ལའི་ནགས་དང་། འབྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཕུ་ལྷང་
བདུན། ཅེ་གསུམ་ཆོར་མ་ཅན་གྱི་རི་དང་། ཕུ་ལྷང་། ལྷགས་ཅེ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

རི་དང་། རྩ་ལྷུང་དོས། རྩུགས་ཕུར་རི། རྩུབ་བཙུང་། བགྲོད་
དཀར་ཁྲོགས་ཀྱི་རི། རི་ཕྱ་མོ། རི་དུ་བའི་མིག། རྩུག་སྐྱལ་གྱི་
སྤིང་། སྐྱལ་རི་དྲག་པོ་བདུན། རྩ་ལྷུང་མཐའ་ཡས། རི་དཀར་
ནམ་མཁར་སྟེགས་པ་སོགས་འཛིགས་པ་དང་། བགྲོད་དཀར་
བ་དེ་དག་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཤུགས་དང་། སྦྲུལ་ཆེན་དོན་
ཡོད་དང་། དུང་ལྷེ་མ་ཀར། རི་ལྷན་ཉིན་མཚན་དུ་འབར་བ་
སོགས་སྦྲུལ་དང་། ཆེར་མ་ཅན་གྱི་རི་ལ་རྒྱུད་པ་ལ་བཅངས་ཀྱི་
སྟེགས་བུ། གཞན་ཡང་གསོ་སྦྱང་། བྱམས་པ་དང་། སྤིང་ཇེ། འ
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིག་སྒྲགས་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་བཞུས་བརྗོད་
སོགས་ཐབས་དུ་མས་བགྲོད་པས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་བ་ད་རའི་
ལམ་རོ་ཉི་ཉི་ཀའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སྟེབས། དེར་དེད་དཔོན་མ་གྲ་
ཞེས་པ་རྒྱུད་པོ་ཆོ་བད་ཀྱི་ནད་ཀྱིས་བེན་པ་དང་ཕྱད། སྦྲུལ་གྱིས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

རེ་ཞིག་གསེས་ནས་ཤིན་ཏུ་མཇེའ་བར་གྱུར། བ་ད་རའི་སྤྲིང་དུ་
དེད་དཔོན་གྱིས་འགྲོ་མ་སྤྲོད་ཡང་། རྣ་བས་ཐོས་པས་ལམ་
རྒྱས་བྱས་ཏེ། བྱ་གཟིངས་སུ་ཞུགས་ནས་ཕྱིན། རྩུ་ཁ་དོག་སྒྲ་
ཚོགས་འདུག་པ་ཅི་ཡིན་དྲིས་པས། ལྷགས་རི། །ཟངས་རི།
དངུལ་རི་རྣམས་ཀྱི་མདངས་ཡིན་ཟེར། དེ་ནས་དེད་དཔོན་ཚའི་
དུས་བྱས་གྱུར། ཤིན་ཏུ་དག་འསྟིང་སྟོབས་ལ་ཞུམ་པ་མེད་པ་
ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོ་གྲོས་མཐོ་བའི་རྟགས་
སོ། །དེད་དཔོན་གྱི་ཕུང་པོའི་བྱ་བ་རྣམས་རྫོགས་ནས་གཟིངས་
ལ་ཞུགས་ཏེ་ཕྱིན་པས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིང་ནགས་ཚལ་སྐྱུག་པོའི་
ནང་དུ་རི་ཆེན་པོ་ནམ་མཁར་བྱག་པ་ལྟ་བུར་གང་དུ་ཡང་མ་ཐར།
རི་འབྲུམ་དུ་ཉལ་བའི་ཕྱི་ལམ་དུ། རིའི་ལྷ་སྟོན་པོས་ལུང་བསྟན་
པ་ལྟར། ཤར་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་བགྲོད་ནས་རི་ཕྱེ་མོ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གསུམ་པར་སའི་ཐེམ་སྐྱས་ལ་འཛེགས་ནས་ཕྱིན། ཡང་ཤེལ་
རི་འཇམ་པོ་ནམ་མཁར་སྟེགས་པ་བྱ་ཡང་མི་ཐར་པ་ཞིག་གི་
འབྲམ་དུ། འཛེགས་མི་རྣམས་པར་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་པའི་
ཆོ། ཟླ་འོད་ཅེས་པ་གཞོད་སྦྱིན་བྲག་གི་ཕུག་ན་གནས་པ་དེས་
ལུང་བསྟན་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུང་བྲགས་གཅིག་ན་ཅན་
ནགས་ཆེལ་གྱི་ཕུག་ནས་སྦྱོན་རབ་གསལ་བྱེད་ཆེད་པའི་
མཐུས། དེའི་འོད་ཀྱིས་ཤེལ་གྱི་རི་ལ་ཐེམ་སྐྱས་ཡོད་པ་མཐོང་
སྟེ་བགྲོད་ནས་བ་དར་འི་སྒྲིང་དུ་གསེར་གྱི་ཁང་པའི་སྒོར་སྟེབས།
སྒོ་བསྐྱམས་ནས་མ་ཐར་བས། མི་ལམ་དུ་མཐུ་ཆེན་ལྷས་ལུང་
བསྟན་པ་ལྟར་སྒོ་བརྒྱུངས་པས། མི་འམ་ཅི་མོ་བཞིས་བསྟེན་
བཀྱར་བ་ལ་མི་དག་བཅུ་སྟོང་གི་ཆས་བསྟན་ཅིང་། དཔག་ཆད་
སྟོང་དུ་དགོས་འདོད་ཀྱི་ཆར་འབབས་པའི་ནོར་བུ་ཕུལ། དེ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཞིན་དངུལ་གྱི་ཁང་པར་མི་འམ་ཅི་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་དཔག་ཆད་
ཉིས་སྟོང་། བེའུ་བྱུ་འི་ཁང་པར་མི་འམ་ཅི་མོ་བརྒྱ་དྲུག་གིས་
དཔག་ཆད་བཞི་སྟོང་། རིན་ཆེན་བཞི་འི་ཁང་པར་མི་འམ་ཅི་མོ་
སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཀྱིས་འཇམ་བུ་སྒྲིང་ཁྲབ་པར་དགོས་འདོད་
ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ནོར་བུ་ཕུལ་ལོ། །དེ་ནས་རྟ་མཆོག་རབ་
དགའ་སྤྲོན་གྱི་ཤུགས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུད་ལས་མགྲོགས་པ་ཞིག་
ལ་ཞོན་ནས་བྱོན། དེ་དག་གིས་ལམ་བསྟན་པ་ལྟར་སྐད་ཅིག་
ལ་རང་ཡུལ་དུ་སླེབས་སོ། །དེ་དུས་རྒྱལ་པོ་ཆངས་སྤྱོན་མཐོ་
རིས་སུ་གཤེགས་པས། །སློ་ལྡན་རྣམས་བགྲོས་ནས།སྤྲས་
ཤིན་ཏུ་དགའ་ཆས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱར་ཏོ། །དེས་ཆེ་བཙོ་
ལྷ་ལ་གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་པས། ནོར་བུ་དེ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཕྱི་
ལ་བཏགས་ནས་འཇམ་བུ་འི་སྒྲིང་དུ་འདོད་རྒྱུ་འི་ཆར་བབས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཤིང་། རོ་བརྒྱ་རྒྱལ་སྤིང་བཟུང་། མཐར་རྒྱལ་སྤིང་སྤུས་ལ་
གཏང་། ཤིན་ཏུ་དགའ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་གནས་པས་ཉེ་བར་
ཞི་བ་ཐོབ་ཅིང་། ཚངས་པའི་དངོས་པོ་བདག་ལ་གཤེགས་པ་
གུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་དེའི་དུས་ཀྱི་ཆོམ་རྒྱན་པ་དེ་དག་ད་ལྟའི་ཆོམ་
རྒྱན་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདི་དག་གོ་ཞེས་རང་གི་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་
བརྟེན་ནས། སྦྱོན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གདམས་
སོ། ། མཇེད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། བ་ད་རའི་སྤྲིང་
དུ་འགྲོ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་རྩྱག་པའོ། །

༥། བུ་མོ་མུ་ཏིག་འབྲི་ཤིང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་རྩ་གོ་རྩའི་ནགས་ཚལ་དུ།
རྒྱལ་པོ་བས་གཙང་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། སྦྱོང་དགའི་
བདག་མོ་ཤུགས་རྩེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་འཁོར་སྦྱོང་ཕྱག་ལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཆོས་གསུངས་པ་ལ། རྒྱལ་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ཤུག་མིང་ཆེན་
གྲིས། རང་གི་བྱིམ་ཐབ་ལྷ་འོད་མ་ལ་ཆོས་ལྷ་བར་བསྐྱལ་
བས། །བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐལ་པ་ཅན་རྣམས་རྗེས་སུ་བབུང་
མོད། བདག་ཅག་བུད་མེད་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
སྤང་པའི་འོས་སུ་མཆིས་ཀྱི་ཆོས་མི་ཐོབ་ཟེར་བར། མིང་ཆེན་
གྲིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འགྲོ་བའི་སྤྲ་མ་སྦྱིང་རྗེའི་གཟིགས་པ་ཉི་
མའི་འོད་དང་། རྣམ་མཁའི་ཆར་དང་འདྲ་བར་ཀུན་ལ་སྦྱོམས་
པས་ཆོས་ཐོབ་པར་ངས་ཞེས་བརྗོད་པས། མོ་ཡང་དགའ་སྟེ་ཕྱི་
རྩེའི་དུས། སྐྱེ་རྒྱུའི་བདག་མོ་དང་། ཤུག་འི་བུ་མོའི་ཆོགས་དང་
བཅས་སོང་སྟེ་སྦྱོན་ཤིང་རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད་པ་ལྟར་ཕུག་འཆལ་བ་
ན། དེ་ཉིད་གསེར་འོད་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྲིས་བརྒྱན་པ་མཐོང་ནས།
ཀུན་དགའ་བོས། མ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ལུགས་འདི་དྲིགས་པས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

རྟོགས་ཤིང་། རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ལྷ་བ་ནི་
དཀར་ཐུབ་ཆགས་བྲལ་གྱི་གནས་ཡིན་པས་མཆོར་རྟོན་འདི་
དག་མི་འོས་སོ། །ཞེས་སྒྲུས་པར། མོ་སྐྱེདས་ཤིང་རྟོན་རྣམས་
བཀྲོལ་ནས་བྱིམ་དུ་བསྐྱར་རོ། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་འཁོད་པ་
ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྲས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་
པའི་ཆོས་གསུངས་པའི་ཆོ། །ཤུགས་བྱ་མོ་གཞོན་ཏུ་མཛེས་མ་
ཞིག་ལང་ཆོ་དར་ཅིང་། གཟུགས་དང་སྐལ་པ་བཟང་བའི་
བསམ་པས་ཁེངས་དྲིགས་སྐྱེས་ནས། རང་གི་མགུལ་ལ་མུ་
ཏིག་གི་འཕྲེང་བ་ཏུ་མའི་ཐད་དུ་འཕྱང་བ་ལ་བལྟ་ཞིང་ཆོས་མི་
ཉན་པར་འདུག་གོ། །དེ་མིང་ཆེན་གྱི་ཆུང་མ་སྟེ་འོད་མས་མཐོང་
ནས། །ཆོས་གསུངས་པ་ལ་མི་ཉན་པར་སྒྲོངས་པས་དངོས་པོ་
དོ་ཤལ་འདི་ལ་བལྟ་བ། ངའི་དོ་ཤལ་བསྟན་ན་མོའི་འདི་བས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བརྒྱ་འབྱུང་གྲིས་ལྷག་པས། མཐོང་བ་ཙམ་གྲིས་མོ་ཁེངས་
དྲིགས་ཞི་འགྲོ་སྒྲུམ་ནས། རང་གི་གཡོག་མོ་རོ་ཉི་ཏེ་ལ་སོང་
ལ། བྲིས་ནས་ངའི་དོ་ཤལ་མགྲོགས་པར་ཁོངས་ཤིག་བྱས་
པས། གཡོག་མོ་དེ་ཆོས་ཉན་འཕྲོ་ལ་འགྲོ་དགོས་པ། རང་
དབང་མེད་པ་གཡོག་གི་ལྷས་ང་འདྲ་བ་བསམ་བཞིན་དུ་སོང་
བའི་ཆོ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསམ་པ་མཁྱེན་ཏེ་སྒྲིང་རྗེ་
དྲག་པོ་འབྱུངས་ཀྱང་། མོའི་ཆོ་འདིའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པར་
གཟིགས་ནས། འདི་འཁོར་བ་ལས་འདོན་པར་བྱའོ་སྒྲུམ་དུ་
དགོངས་སོ། །དེ་ནས་གཡོག་མོ་དེ་མགྲོགས་པར་འགྲོ་བའི་
ལམ་དུ། མ་བེའུ་སྒྲིས་པ་ཞིག་གིས་བེའུ་ལ་ཆགས་པའི་དབང་
གིས་བརྟུངས་ནས་འགྲོ་མ་བྱུག། །དེར་མོའི་བསམ་པ་ལ།
བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པའི་དོན་དྲན་ཏེ། འཁོར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བའི་རྒྱ་མཚོར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་བླ་བས་ཀྱིས་
དཀྱུགས། །རང་རང་གི་ཐོད་པ་དྲིའི་ངོས་ལྷ་བྱ་ལ། ལས་ཀྱི་རི་
མོའི་གཞོང་གིས་སྐྱེ་འཆིའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡིག་འབྱུ་བཞོས་པ་
དང་འདྲ་བས། འདི་དག་ལག་པས་སྤྱིས་པས་དག་པ་མ་ཡིན་
བསམ་པ་སྒྲགས་ ཆོས་ཀྱི་དོན་ཡིད་ལ་དྲན་བཞིན་པར་ཤིངོ། །
དེའི་དབང་གིས་སིངྒ་ལའི་སྤྱིང་དུ་འོ་མའི་མཚོ་ལ་ཟླ་རིས་
གསལ་བ་བཞིན་མི་བདག་གི་བཙུན་མོའི་མངལ་དུ་ཞུགས་
ནས། དེ་སྐྱེས་དུས་ནམ་མཁའ་ནས་མུ་ཏིག་གི་ཆར་བབས་
པས། མིང་ཡང་མུ་ཏིག་འབྲི་ཤིང་ཞེས་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་ཞིག་གོ །དེ་ཆར་སྐྱེས་ནས་ཡུལ་དེའི་བདག་མོར་
གྱུར་པའི་དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཚོ། མཉན་ཡོད་ཀྱི་ཚོང་པ་རྒྱ་མཚོར་
གཞིངས་བཏང་ནས་སིངྒ་ལར་སྤྱེབས་པ་འགས་མཚན་མོ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གཉིད་ལོག་སྟེ། ཐོ་རངས་སད་ནས། ངལ་གསོས་ཏེ་དགའ་
བའི་སེམས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་
སྤུ་བྱངས་པས། ཐོ་བྱང་དུ་སྤྱོད་ཏེ་འབྲི་ཤིང་གིས་ཐོས་ནས་
ཆོང་པ་རྣམས་བཀྲག་སྟེ་ཅི་ཡིན་དེས་པས། དེ་དག་གིས་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་བྱགས་
བརྩེ་བས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་
ཏུ་བཤད་པའི་ཆོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་དེ་ཐོས་པ་ཅོམ་གྱིས་
སྤྲོན་གྱི་བག་ཆགས་སད་ནས་མ་བུའི་བུ་མོ་འབྱུག་གི་སྤྱོད་ཐོས་
པ་བཞིན་དུ་དགའ་ཞིང་། ལུས་བ་སྤྱོད་གཡོ་བས་འགྲུལ་མི་ཤེས་
པ་བྱུང་། དེར་མོས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཁྱུ་ཡིག་ལེགས་པར་
བཅོས་ཏེ། ཆོང་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱར་རོ། །ཆོང་པ་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་
ནས་མཉན་ཡོད་དུ་འབྱོར་ཏེ། ཁྱུ་ཡིག་ཕུལ་བ་བཅོམ་ལྡན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འདས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲོག་པར་མཛད། ཞལ་འཇུག་པའི་འོད་
ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་བྱབ་ཅིང་། རང་གི་སྐྱ་གཟུགས་རིམ་
བྱིས་ནས། ཡིག་ལན་དུ་བཟངས་ལ། །སྤར་ཡང་ཚོང་པ་རྣམས་
ཀྱིས་སིང་ལར་བྱིན་ནས། སྤྱིང་འབྲི་ཤིང་ལ་སྤྲད་དོ། །དེར་
ཐང་སྐྱ་ལ་བལྟས་པས། གསེར་གྱི་སིང་འི་ཁྱི་སྤྱང་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱ་འདུག་པ་མཐོང་བ་ཅིམ་གྱིས་བསམ་གཏན་
རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་སོ། །སྐྱི་གཤམ་ན་སྐྱབས་འགྲོ་གསུམ་དང་།
བསྐྱབ་པའི་གནས་ལྔ། ཉེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལྷགས་འབྱུང་
དང་། ལྷགས་ལྔ་ག །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་སྟགས་
མཆོག་གི་བདུད་རྩི་རྟོགས་པར་འདུག །སྤྱང་ན་གསེར་གྱི་ཡི་གེ་
མཛོས་པར། བཅོམ་ལྡན་འདས་དགོངས་པ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་བཀོད་པ། སྐྱི་འཆི་ཉེན་མོངས་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་འགྲོ་བ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

རྣམས་མ་རིག་པའི་སྐབས་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ལ་སྐབས་སུ་སོང་ཞིག །དེ་ལ་འཁོར་བའི་འཇིགས་པ་
མེད་དོ། །ཞེས་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱའི་མཆོན་བཟང་
བཀོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྙིང་པོ་མེད་པའི་
ལུས་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་ནས། བདེན་པ་མཐོང་སྟེ་རྒྱན་དུ་
ཞུགས་ནས་རིམ་བཞིན་ཆོ་དེར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱགས་རྗེའི་དྲིན་དུ་བསམས་ནས།
སྟོན་པ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་མཆོད་པའི་སྦྲད་དུ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ་མུ་ཏིག་དང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེས་བཟང་པོ་བསྐྱར་བ་ཆོང་
པ་རྣམས་སྦྲར་འཁོར་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མུལ་ཞིང་།
ཀུན་དགའ་བོས་ལོ་རྒྱས་ཞུས་པས། གཡེག་མོ་རོ་ཉི་ཏའི་སྐྱེ་
བ་ཡིན་ཅིང་། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འབྱོར་པ་ལྷུག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མྱོངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་མཆོད་པ་ལ་སེར་སྒྲ་ཆེ་བ་བྱས་པས།
ཡུན་རིང་པོར་གཡག་མོའི་ལུས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྔོན་
ལྷར་རྒྱ་སེར་ཆོང་པ་ནོར་ཆེན་བྱ་བའི་རྒྱུ་མ་རིན་ཆེན་ལྷན་ཟེར་
བར་སྐྱེས། ནོར་ཆེན་འདས་རྗེས་བྱད་མེད་དེས་མཆོད་རྟེན་གྱི་
ཕྱེར་དོ་ཤལ་ཕུལ་ཞིང་། མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས། ལས་དེས་ད་
ལྟ་སིངས་ལའི་བདག་མོ་སུ་ཏིག་འབྲི་ཤིང་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཅིང་།
ང་དང་ཆོས་ལ་དད་པས་ཡོངས་སུ་སྒྲུ་རན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་
བོ། །དགེ་སྦྱང་རྣམས། སྐྱེ་བའི་ཞིང་ལ་དགེ་མི་དགེ་ས་བོན་
གང་དང་གང་བཏབ་པ་དེ་དང་དེ་ཉིད་སྦྱོན་པར་འབྱུང་ཏེ། དགེ་
བའི་ས་བོན་བཏབ་ན་ཆོས་ཀྱི་འབྲི་ཤིང་སྐྱེ། སྤྲིག་པའི་ས་བོན་
བཏབ་ན་སྤྲིག་བསྐྱེད་ལ་དུག་གི་སྦྱང་པོ་སྐྱེ། དེས་ན་སྤྲིག་པ་ཏྲག་
ཏུ་སྦྱོངས་ལ། དགེ་བའི་བསོད་ནམས་སྤྲེལ། །སངས་རྒྱས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དང་། ཚེས་དང་། དག་འདུན་ལ་གུས་པ་སྐྱེད་ཅིག ། ཅེས་སྒྲོན་
ལམ་དམ་པའི་འབྲས་བུའི་སྟོབས་བསྟན་ཏེ། མཛད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། བུ་མོ་ཟུ་ཏིག་འབྲི་ཤིང་གི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བདུན་པའོ། །

༤། བྱིམ་བདག་དཔལ་སྤྲས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
གྲོང་བྱིར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ། བྱིམ་བདག་དཔལ་སྤྲས་ཞེས་
འབྱོར་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། རྟོར་ལ་གནག་པ། རྒྱད་གྲོང་བ། ལོངས་
སྦྱོང་གི་དྲེགས་པས་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་
བྲགས་པ་ལ་ཕྱག་དྲི་ཅིང་། ཚེས་དང་དག་བ་ལ་མི་མོས་
པའི་མི་བསྟུན་པ་ཡོན་གནས་སུ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས།
ནམ་ཞིག་ཟུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཉེན་གྱི་བུ་དང་ཕྱད་ནས།
དཔལ་སྤྲས་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཏམ་སྟོང་དང་མཐུན་པ་བཤད་དེ།

དེ་གཉིས་མཛའ་བར་གྱུར་ཅིང་། དེ་ལ་སྟོན་པ་གཉིས་གྱི་བྱ་ན་རེ།
ད་ལྟ་བུ་གོ་ད་སྤངས་པའི་རི་ལ་དགེ་སྦྱང་ལྟ་བུ་རྒྱུ་འདྲུས་ན།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡང་མེད་པ་
ཞིག་གིས། རྩལ་འཛུགས་ཁོ་ནས་སྤྱོད་པོ་ཐམས་ཅན་མགོ་བོ་
བསྐྱར་ཞིང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་མགྱོན་གཅིག་ཏུ་རྗེས་སུ་
འབྱངས་ནས་མོས་གུས་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་པ། འདི་ནི་ཆུ་སྐྱར་མི་
སྦྱ་དང་རྐང་གཅིག་གི་གཡོས་ཉ་རྣམས་བྱ་བ་ལྟར། གཡོ་དང་
བྱ་བ་གི་སྟོ་ནས་བས་གོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན། འདི་མེད་པར་
བྱེད་ཀྱས་ན་དཔལ་སྤྲས་ཁྱོད་ལ་གཏམ་དང་གྲགས་པ་འོང་གི་
བྱས་པས། དཔལ་སྤྲས་མགྱ་ནས་ཁོ་རང་གི་བྱིས་དུ་གསང་
བའི་དོང་སེང་ལྡེང་གི་གསོལ་བ་མེད་འབར་བ་བཀའ་ནས། ཕྱི་
ཁེབས་ཀྱིས་མི་མཐོང་བ་བྱས། བས་ལ་དུག་བཏབ་ནས།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་ཕྱིན་ཏེ། གུས་གུས་ལྟར་བྱས་ཏེ།
བདག་གི་མགྲོན་དུ་རྒྱལ་བ་འཁོར་བཅས་ཐེབས་དགོས་ཞུས་
པ་ལ་འཇུག་པ་དང་བཅས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །དེ་ནས་ཁོས་
བྱིས་དུ་ལོག་པར། རྒྱུ་མ་དེ་ཆོས་ལ་དཀར་བ་ཡོད་པས་འདི་
འདྲའི་ལས་མ་བྱེད་ཅེས་འཐབས་པར། མོས་གཞན་ལ་བཤད་
རྟོགས་ཏེ། ཁོས་མོ་བཀྱིགས་ནས་བྱིས་ཀྱི་སྦྱག་གཅིག་དུ་
སྤྲས་ཏེ་བཞག །དེ་ལྟར་ཤིན་དུ་གསང་ཡང་གོང་བྱིར་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རིག་པར་གྱུར་ནས། དག་བསྟོན་ཞིག་གིས། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་སྟེན་སོགས་འཁོར་བཅས་འབྱོན་
པའི་ལས་དུ་ཕྱིན། ཞབས་ལ་མགོ་བོ་གཙུགས་ཏེ་གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྷན་འདས། དཔལ་སྤྲས་ནི་ཤིན་དུ་སེམས་ངན་པ།
མཆོན་ཆར་སྤྲང་ཅི་བྱགས་པའི་མངར་གྱིས་བསྐྱས་ནས་རྒྱ་མ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གཙོད་པ་ལྟར། ལྷན་ལྷན་གྲུས་གྲུས་ཀྱི་གཡོ་རྒྱས་མེ་དོང་དང་
དུག་གི་ཁ་བས་སྦྱར་བ་ཐོས་པས། དེ་རིང་མགོན་དུ་མི་ཕེབས་
པར་ཞུ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཉིམ་ཁྱེད་ལྟ་བུ། མ་རུང་བའི་སྒྲ་
གཙན་གྱིས་བེན་ན། འགྲོ་བ་མཉམ་པར་ལུས་པ་རྣམས་ཅི་བྱེད།
ཅེས་ཞུས་པས། བཙམ་ལྡན་འདས་ཞལ་འཇུག་པ་དང་བཙས་
དེའི་སེམས་སྒྲོ་བ་སྦྱེད་དེ། དག་བསྟེན། ང་ལ་མེ་དང་། དུག་
དང་། སྤང་སེམས་ཀྱིས་མི་གཞོད་དེ། སྒྲོན་ནགས་དུམ་བུའི་
སྤྱིང་བེར་བར་ཀ་ལིང་ཀའི་རྒྱལ་པོས་རི་དྲགས་མང་པོ་གསོད་
པའི་ཕྱིར་མེ་བརྒྱབས་པ། ང་བྱིའུ་ཏི་ཏི་རི་གཅིག་ཏུ་སྦྱེས་དུས།
སྤྱ་མེད་བྱང་རྒྱབ་ལ་དམིགས་པས་མེ་རྣམས་འཇོམས་པ་དང་།
གཞན་ཡང་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུའི་རྩ་བ་དང་འབྲས་བུའི་དཀར་ཐུབ་བྱེད་
པའི་དང་སྤྱིང་ཞིག་ཡོད་ལ། དེར་ང་ཡང་རི་བོང་མི་སྐད་སྒྲ་བར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྐྱེས་དུས། རྣམ་ཞིག་ཆར་མེད་པར་སྤྲིའི་རྩ་འབྲས་ཀྱན་བཅད་
ནས། དྲང་སྤྲོད་དེ་ཤིན་ཏུ་བཀྲེས་ཤིང་རིད་པ་མཐོང་ནས། རི་བོང་
གིས་བདག་གི་ལུས་འདིས་ཆོས་སྐྱབ་པ་པོ་བྱོད་ཀྱི་འཆོ་བ་
མཛོད་ཅིག །ཅེས་དྲང་སྤྲོད་གིས་བསྐྱེད་ས་ཀྱང་མ་སྐྱབ་པར་མེ་
འབར་བའི་དཀྱིལ་དུ་མཆོངས་ཀྱང་གཞོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་
ཡངས་ཤིང་འཇམ་པའི་པདྨ་འི་མཆོར་ལྷའི་ལུས་སུ་བྱུར་ནས།
དྲང་སྤྲོད་ལ་ཆོས་ཀྱང་བསྟན། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་
མེ་དང་དུག་གིས་མི་ཚུགས་གསུངས་ནས། དཔལ་སྤྲས་ཀྱི་
བྱིམ་དུ་ཕེབས་སོ། །ཁོའི་བསམ་པ་ལ། དའི་དན་སེམས་ཀྱི་
གཡོ་མི་ཤེས་པས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ག་ལ་ཡོང་བསམ་
པའི་ཆོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་གཡས་བཞག་པས་མེ་
དོང་དེ་པདྨ་འི་རྩིང་བྱུར་བྱུར་པའི་དཀྱིལ་དུ་པད་སྤྲོད་གི་པདྨ་འི་བྱི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྤྲེང་དུ་བཞུགས་པས། ཁོ་སྤྲིག་པའི་སེམས་ཉམས་ཏེ་རབ་དུ་
དད་པ་སྐྱེས་ནས་ཕྱག་འཆེལ། མཆི་མ་འདོན། བདག་སྦྲངས་
པའི་ཁར། སྤྲིག་ཅན་གྲོགས་ཀྱི་ཁ་ལ་ཉན། ཟས་རྣམས་དུག་
གིས་སྐྱགས་ནས་གསོལ་རུང་བ་མེད། ཅེས་འགྲོད་པ་དྲག་
པོས་ཞུས་པར། དཔལ་སྐྱས་ཁྱོད་ཡི་ཐུག་པར་མ་བྱེད། དག་
སྤྲེང་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་ཅིག་སྤྲོན་ལྟ་རྒྱ་སིར་རྒྱལ་པོ་ཆངས་བྱིན་
ཞེས་བྱ་བར་སྤྲིག་དང་འདྲ་བའི་བཙུན་མོ་དཔེ་མེད་མ་བྱ་བ་
ཡིད། དེའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མཐའ་ན་ནགས་ཆེལ་ཞིག་ན་ང་ཕྱ་བྱའི་
རྒྱལ་མོ་གསེར་དུ་སྤྲང་བ་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱེས་དུས། སྐད་སྙན་པ་
སྤྲིང་བྱ་དང་། །པི་མང་ལྟ་བུ་བཙུན་མོས་ཐོས་ནས། རྒྱལ་པོ་ལ་
ཅི་ཡིན་ཞུས་པས། ཕྱ་བྱ་གསེར་སྤྲང་གི་སྐད་ཡིན་ཚུལ་སོགས་
ལོ་རྒྱུས་བཤད་པར། བྱ་དེ་འཛིན་དགོས་ཞུས། རྒྱལ་པོ་བྱད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མེད་ཀྱི་ཁར་དབང་མེད་དུ་སོང་ནས། རོན་མེད་པའི་བྱ་བ་བརྩམ་
པ། འབངས་རྣམས་ལ་བྱ་རྒྱ་བསྐྱར་ཏེ་ཕྱ་བེན་ན་ལེགས་ཀྱི།
ཁ་བེན་ན་བྱེད་རང་གསོད་དོ་བེད། བྱ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་
གནས་སུ་བྱ་རྒྱ་བཙུགས་པས། རྒྱ་ཐམས་ཅད་རང་སར་ཆད་
དོ། །དེ་དག་སྟོག་ལ་བྱག་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་བ་ཕྱ་བེན་རྒྱལ་
མོས་མཐོང་སྟེ་སྟོང་རྗེ་སྟེས་ནས་བྱ་པ་རྣམས་དང་སྟེབས་ཏེ་
རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིན་ཏོ། །དེ་ལ་ཡ་མཚན་ཆེར་སྟེས་ཏེ།
རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ་རྣམས་ཕྱ་བྱ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལ།
སྐབས་ཤིག་རྒྱལ་པོ་སྟོགས་གཞན་ཞིག་དུ་གཡུལ་གཞོམ་
པའི་ཕྱིར་སོང་བས། བཙུན་མོ་ཕྱ་བེན་ཞབས་ཏོག་བྱེད་དུ་བཙུག་
པའི་ཆོ། བཙུན་མོ་དེ་འདོད་པས་ངོ་ཆ་དང་བག་ཡོད་བྲལ་ཏེ།
འབངས་གཞན་ཞིག་དང་བག་མེད་པར་སྐྱད། རྗེས་སུ་འགྲོད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དེ། མ་གྱ་འདི་མི་སྐད་སྒྲ་བས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཤོད་པར་ངེས་སྟུམ་
ནས། མ་གྱའི་བས་བསམ་ཅད་དུག་དང་སྒྱུར་ནས་སྒྱུན་པས།
མ་གྱ་སྟོབས་དང་མདངས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དབང་པོའི་
གཞུ་ལྟར་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེར་མོ་རབ་ཏུ་འཇིགས་ནས་སྒྱུག་
བསྐྱལ་གྱི་རིམ་བཞིན་རྒྱད་ནས་ཤིངོ། །སྒྲེ་བ་སྒྲིན་དུ་འང་བྱོད་
གྱི་དུག་གིས་ང་ལ་མ་ཚུགས་པས། ད་ལྟ་ཡང་དུག་གི་གཙོ་བོ་
འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་གཏི་མུག་གསུམ་བཙོམ་པས་དུག་པལ་
པས་མི་ཚུགས། དུམས་པས་བདུད་རྩིས་ཁོང་བྱོའི་མེ་བསད་
པས་མེ་གཞན་གྱིས་མི་ཚུགས། ཞེ་སྒྲུང་གི་མེ་ལ་བབྱོད་པའི་
རྒྱས་འདྲན་པས་ན་མེ་གཞན་གྱི་མི་ཚུགས། སངས་རྒྱས་དང་
ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཏེ་སྐྱབས་གསུམ་ཐུགས་རྗེའི་ཆར་གྱིས་
འཁོར་བའི་དུག་དང་མེ་འོབས་འཛོམས་པ་ཡིན། དགེ་སྦྱོང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

རྣམས་ལ་གཞི་དཔ་བགྱིས་ཀྱང་འཁོན་དང་བྲལ་བའི་སྡོན་བྱང་
བསྟན་ཏོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། བྱིས་
བདག་དཔལ་སྤུས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་
བརྒྱད་པའོ། །

༡། མེ་སྤྲོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀ་ལན་ཏ་ཀའི་གནས་འོད་མའི་ཆལ་དུ་
བཞུགས་པའི་ཆོ། གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་བྱིས་བདག་རབ་
བཟང་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱི་པ་མུ་སྟེགས་པར་ཤིན་ཏུ་མོས་པ་དང་།
དེའི་རྒྱུ་མ་ནི་བདེ་ལྡན་མ་ཞེས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་མོས་
པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་མངལ་དུ་སྦྱུམ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པའི་དུས་ན།
བཙུམ་ལྡན་འདས་འཁོར་བཅས་གསོད་སྟོམས་ལ་ཕེབས་པ་
བྱིས་དུ་གདན་དྲངས། བསྟེན་བཀྱར་བྱས། བུ་ཕོ་མོ་གད་སྤྲོས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཉུས་པར། འདི་བྱར་སྐྱེ་ཞིང་ལྷ་མིའི་འབྱོར་པ་དང་ལྷན་པ་འོང་།
དེ་ངའི་བསྟན་པ་ལ་ཉུགས་ནས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ་
གསུངས། དེ་རྗེས་བྱིམ་དེར་སྐྱེ་གསུངས་སྟེ་རི་ཀ་ཟེར་བ་བྱུང་བ་
ལ་རབ་བཟང་གིས། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ལོ་
རྒྱུས་བཤད་པས། ཁོའི་བསམ་པར། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
བཤད་པ་དེ་བདེན་ངེས། བདེན་ན་ཡོན་བདག་འདི་ཡང་ནང་པར་
མོས་པར་བྱུར་ན། ཕྱི་པའི་བསྟན་པ་ལ་གཞོན་ངེས་བསམས་
ནས། སྒྲས་པ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཟེར་བའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དེས་ཅི་
ཤེས། ལྷའི་ལོངས་སྤྱོད་ལྷ་ལ་འོས། ལྷའི་སྤུན་ཚོགས་མི་ལ་
ཡོང་དོགས་མེད། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བདེན་ཏེ། དབུ་ལ་པོ་སྟོ་གོས་
མ་འབྱོར་པས་སྤྱོད་བདེ་བའི་ཕྱིར་དགོ་ སྤྱོད་དེ་རྣམས་ལ་རྒྱབས་
སྐྱ་རེ་བ་ཞིག་འོང་། བདག་གིས་མཛོན་ཤེས་བདེན་ན། ཕྱིས་པ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འདི་ཁྱིམ་བདག་རང་གི་རིགས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་སྟེ་བ་
འདུག་གོ། །ཞེས་སྒྲུས། དེ་ནས་རབ་བཟང་གིས་དེ་བདེན་པར་
བསམས་ནས། རྒྱུ་མ་དེ་ལ་མངལ་འཛིག་པའི་ལྷ་ས་སྐྱ་
ཚོགས་སྐྱོན་པས་མངལ་མ་འཛིག་པར་ཁོ་ཁྱོས་ཏེ། །རྒྱུ་མ་
དེའི་ལྷ་བར་འཛིག་བརྒྱུད་མངལ་པོ་བརྒྱབས་ནས་བསད་དོ། །
དེའི་རོ་དེ་དུར་ཁྱོད་བསེལ་པའི་ཚལ་དུ་མེ་ལ་བསྐྱེག་པར་བརྩམ་
པ་ན། ལྷ་སྐྱོགས་རྣམས་དག་འ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
ལུང་བསྐྱོན་པའི་བྱིས་པ་འདིའོ། །ལྷ་མའི་འབྱོར་པ་དང་ལྡན་པ་
འདིའོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདིའོ། །མ་བུ་གཉིས་ཀ་ཤི་བ་འདི་ལ་
ལྷ་ས་ཟེར་ནས་ཤགས་འདེབས་སོ། །དེ་ལ་དགོངས་ཏེ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱང་དུར་ཁྱོད་དུ་མགྱོགས་པར་བྱོན། མི་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་རྒྱགས། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤིང་པོ་སྟོན་འབངས་དང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཅས་པའང་རྒྱལ་བ་ཐེབས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱགས་ནས་ཀྱན་
འདུས་སོ། །དེར་རོ་བསྐྱེགས་པའི་ལྟོ་བ་གས་པའི་ནང་ནས་
ཡུལ་ལྷོ་དུ་བྱིས་པ་ཡེ་རེ་ཐོན་བུང་། མེའི་དཀྱིལ་དུ་ཆོག་
དོགས་སྐྱེ་བོ་ཀྱན་ཏ་ཏ་ཞེས་སྐད་ཆེན་པོ་བེར་རོ། །བཙམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་འཆོ་བྱེད་གཞོན་རུ་ལ་བྱིས་པ་མེ་ནང་ནས་ལོངས་
ཤིག་གསུངས་སྒྲངས་པས་མེ་རྣམས་ཀྱང་ཏ་རི་ཅན་ལྟར་
བསེལ་བ་འདུག །བྱིས་པ་ཤིན་ཏུ་མངོས་པ་སྐྱོན་མེད་མེ་ལས་
ཐོན་པས། ལྷ་སྐྱེགས་རྣམས་ཁ་སྐྱེདས་ཤིང་ཤི་བ་ལ་བྱུག་པ་
ཅམ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
རབ་བཟང་ལ་བྱིས་པ་གསོས་གསུངས་པས་ཁོས་ལྷ་སྐྱེགས་པ་
ལ་མིག་བལྟ་ཞིང་འདུག །མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིས་པ་འདི་གང་
དུ་ཡོད་པའི་བྱིས་དེ་ཉིད་ལྷང་འགྲོ་བས་མ་ལེན་ཅིག་བྱས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པས། །ཁོས་ཀྱང་བྱིས་པ་མ་སྤངས་སོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས། །འོན་རྒྱལ་པོས་གསོས་ཤིག་གསུངས་པས། །གཟུགས་
ཅན་སྟོང་པོས་གསོས་སོ། །བྱིས་པ་དེ་མེ་འོད་ལྟར་མདངས་
དང་ལྡན་པས་མིང་ཡང་མེ་སྐྱེས་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། དེའི་ཞང་པོ་
དེ་ཐག་རིང་དུ་སོང་བ་འཁོར་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་པས། རབ་
བཟང་གི་སྒོར་ཕྱིན་ནས་སྟེན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མུ་སྟེགས་པའི་ཁ་ལ་
ཉན། རང་གི་བྱད་མེད་བསད། བུ་སྐྱེས་པ་ཡང་མ་གསོས། ད་
ཁྱོད་རང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བུ་སྤངས་ནས་གསོ་ན་ལེགས། མི་
ལེན་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུང་མ་བསད་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་བཤད་དེ། ཆད་
པ་གཙོད་དུ་བརྟུག་གི་ཟེར་ནས་འབར་བས། ཁོ་སྐྱག་ནས་བུ་
སྤངས་ཏེ་གསོས་སོ། །དེ་ནས་རབ་བཟང་ཤི །བུ་དེ་ཆེར་ལོངས་
ནས་འབྱོར་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པས། རང་གི་མ་ཤི་བའི་ཤུལ་

དུ་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཞབས་ཏྲིག་ཆད་
མེད་པ་བྱས། །སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོན་པ་བཏང་། །ལྷ་འི་
དཔལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱང་འབད་ཚུལ་མེད་པ་རྒྱ་མཚོར་ཚུ་བོ་
འདུ་བ་བཞིན་དུ་བྱུང་ངོ་། །སྐབས་ཤིག་མེ་སྤྱོས་ཀྱི་གོས་ལྷ་འི་
གོས་ལྷ་བུ་གཞན་ལ་མི་འབྱོར་པ་ཞིག་བཀྱས་ནས་ཉི་མ་ལ་
བཞག་པ་རྒྱུད་གིས་འབྱེར་ནས། རྒྱལ་པོ་འདི་དབུ་སྟེང་དུ་བབ་
ཅིང་། དེ་རྗེས་མེ་སྤྱོས་ཀྱི་ཁང་པར་རྒྱལ་པོ་མགོན་དུ་བོས་པས་
དེ་དག་གིས། གོས་དང་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་རྣམས་མཐོང་བས་
རང་གི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱང་རྩ་དང་འདྲ་བར་སེམས། རྒྱལ་པོ་དམ་
པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོད་ཚུལ་དང་ལྡན་པས་མེ་སྤྱོས་ལ་བྱམས་པའི་
སེམས་སུ་བྱུང་། དེའི་བུ་མ་སྤྱོས་དབྱས་གཡོ་དང་ལྡན་པས་
ཡབ་རྒྱལ་པོ་བཀྲོངས་ཤིང་། །རང་གིས་རྒྱལ་སྤྱིད་བབྱུང་བའི་

ཆོ། མེ་སྐྱེས་ལ། ཁྱོད་ངའི་ཕས་གསོས་པ་ཡིན་པས་སྤྱན་དང་
འདྲ་བས་ཁྱོད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱེད་ང་ལ་དགོས། མེ་སྤྱོད་ན་
གཡུལ་སྤྱད་པར་བྱེད་ཟེར་བ་ལ། མེ་སྐྱེས་ཀྱིས། ཁང་བྱིམ་ནོར་
དང་བཅས་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱད་ནས་བྱིམ་གཞན་དུ་
ཕྱིན། ཡང་སྤྱོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མེ་སྐྱེས་འབྱོར་པ་སྤྲར་
ལས་ལྷག་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་འབྱོར་པ་ཆེ་
དུ་མ་སོང་བས། ཡང་ཡང་རྩོད་པ་བྱས་པས་ཁང་བྱིམ་ནོར་དང་
བཅས་པ་ལན་བདུན་བར་སྤྱད་ཀྱང་གོང་བཞིན་བྱུང་ངོ་། །མཐར་
རྒྱལ་པོས་རྩོད་པ་ཁོ་ན་དང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་དང་ཇག་པ་ཁོ་
ནས་མེ་སྐྱེས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བས་
བསམས་པ། ནོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་འདི་རང་ཉིད་འཁོར་བར་
འཆིང་བ་དང་། གཞན་གྱིས་མི་བཟོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་འཐབ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་།

ཚུད་སོགས་རང་གཞན་སྡིག་པ་ལ་སྦྱར་བའི་རྒྱ་ལས་མི་འདུག་
ཡབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ལྟ་བུ་བཞུགས་ན་སྦྱེ་རྒྱ་ཆོས་བཞིན་
སྦྱད་པ་ཡིན་ཏེ། ད་ནི་རྒྱལ་པོ་སྡིག་སྦྱད་འདིས་སྦྱེ་བོ་ཐམས་
ཅད་སྦྱ་གོད་དུ་གྱུར་པ་སོགས་གང་ལ་བསམས་རུང་སྦྱོ་བ་ལས་
མི་འདུག་སྟམ་སྟེ། རྟོར་རྒྱས་རྣམས་དབུལ་ཕོངས་ལ་རྟོགས་
པར་སྦྱིན་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རུང་དུ་ཕྱིན་རབ་ཏུ་བྱུང་
ཞིང་། ཞི་དུལ་གྲོལ་བའི་མཆོག་ཐོབ་བོ། །དེའི་ལས་ཅི་ཡིན་
ཞེས་དགོ་སྦྱང་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། སྦྱོན་གྲོང་ཁྱེར་གཉིས་ལྡན་དུ་བྱིས་བདག་
དཔལ་ལྡན་མ་བསྐྱམས་པ་བྱ་བ་བསམ་པ་བཟང་ཞིང་སྦྱོ་གྲོས་
ཆེ་བ་ཞིག་ཡིད། སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་འཁོར་དགོ་སྦྱང་
སྦྱང་ཕྱག་རུག་ཅུ་དང་བཅས་པར་དད་པས་ཟླ་བ་གསུམ་བསྟེན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཀྲར་ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་པ་ཞུས། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོས་འབྲན་
སེམས་ཀྱིས། སྤང་པོ། རྒྱལ་མཚན། རྟོར་བུ། གདུགས་
སྟོགས་ཡོ་བྱད་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་རྒྱལ་བ་འཁོར་
བཅས་མཚོད་པར། བྱིམ་བདག་དཔལ་ལྡན་མ་བསྐྱམས་པ་
ཡི་མུག་པ་ལ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གྲོགས་བྱས་ཏེ། ལྷ་འི་ལྷངས་
སྦྱོད་ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་པས་སངས་རྒྱས་མཚོད་ཅིང་སྦྱོན་ལམ་
ཡང་དག་པར་བཏབ་པས་དེ་ལྟར་གྱུར་ཏེ། བྱིམ་བདག་དཔལ་
ལྡན་མ་བསྐྱམས་པ་དེ་ནི་ད་ལྟ་མེ་སྐྱེས་འདི་ཉིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས། འདི་ནི་བསོད་ནམས་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་
གཞོད་པའང་དག་བའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཕུན་པས་སྦྱོན་གྱི་
ནགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྗོངས་པ་རྣམས་དག་བའང་
ལས་གྱི་དབང་གིས་སྒྲིག་པར་འབྱུང་བ་འབྱུང་། བྱི་མིག་ལ་ཉི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འོད་ལྗོངས་བྱེད་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་མེ་སྐྱེས་དང་མ་སྐྱེས་དགའི་
བྱུང་བ་དཔེར་མཛད་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་སྒྲོན་
ལམ་གྱི་མཐའ་བཙན་པ་དགོས་པར་གདམས་སོ། །མཛད་
བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ ཤིང་ལས། མེ་སྐྱེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་དགུ་པའོ། །

༡༠ ། མངལ་ནས་འབྱུང་བ་བསྟན་པ།

བཙུམ་ལྡན་འདས་གྲོང་བྱེད་ཙམ་པ་ཀ་དང་ཉེ་བའི་དྲི་མེད་པ་དྲུ་འི་
རྗེ་འབྲམ་དུ་བཞུགས་དུས། ཀུན་དགའ་བོས་ཞུས་ཤིང་
གསུངས་པ། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ནི་དཀར་ནག་འདྲས་པའི་
ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། གོས་རྣམས་གསར་པའི་
དུས་ན་མདོན་པར་མཛེས་ཀྱང་། རྗེ་པས་རྩལ་པོར་བཟད་པར་
བྱུང་པའི་སྐྱབས་ན་ཡང་། དྲི་མའི་དྲིག་པ་ཆགས་པ་མེད་པར་

མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐོག་མར་ལུས་ཆགས་ཚུལ་ནི། ཐོ་མོ་
སྦྱར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཕའི་ཁུ་བ་དང་། མའི་ཁྲ་མཆན་མངལ་དུ་
འདྲེས་ནས་དེ་ལ་ལས་ཀྱི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་ཏེ། འོ་
མ་དགྲོགས་པའི་མར་ལྟར་ཁུ་ཁྲག་འདྲེས་པས་ཤེལ་དུ་མ་ལ་
ཆོན་དང་། སྒྲིན་ལས་ཟུ། ཏིལ་ལ་མེ་ཏྲོག་དང་། གསེར་ལ་མེ་
ཡིས་བཞུ་བ་བཞིན་ལས་སྦྱང་དབང་གིས་བདེ་སྦྱག་རྣམ་པ་སྣ་
ཆོགས་སྦྱང་ཞིང་། མེར་མེར་པོ་དང་། རུར་རུར་པོ་དང་། རར་
རར་པོ་དང་། གོར་གོར་པོ་ལ་སོགས་རིམ་པས་ཆགས་པ།
མའི་ལྟ་བའི་དྲོད་གྱིས་སྒྲིན་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱས། ཁྲ་བ་དགྲའི་
བར་སྦྱག་བསྐྱལ་གྱི་འདུ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པས་རྟོགས་ནས།
གཞུང་འཕྱུལ་གྱིས་མདའ་འགྲོ་བ་ལྟར་མ་ལས་བུ་ལས་ཀྱི་
སྦྱང་གིས་མངལ་ནས་ཐོན་ཏེ། བྱིས་པ་དེ་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ། ཁ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གདངས། ལྷེ་ཡིས་མའི་རུ་དྲོག་འཛིན། རུ་ཞོ་འཐུང་བ་ཅམ་
ལས། རྣ་བས་བད་དོན་མི་གོ། །མིག་གིས་ཇི་བཞིན་མི་མཐོང་།
སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྟུག་བསྐྱེད་ནི་མང་པོ་མྱོང་དོ། །དེ་
ནས་འདུ་ཤེས་སྟོངས་པ་དེ་ལ་རུ་མའི་དོན་དུ་བརྗོད་ཅིང་མ་དོ་
ཤེས་པ་ཅམ། མལ་སྟན་གོས་ཀྱིས་མནན་པ་དང་། ཡ་ཡོ་
དང་། སྟོག་ཆགས་ཕྱ་མོས་བ་སོགས་མི་དགོ་བ་རྣམ་པ་
མང་པོས་མནར་བས་དུ་ཡང་ཆོག་ནི་ལབ་མི་ཤེས། ཉོན་མོངས་
པའི་སྟུག་བསྐྱེད་མི་བཟད་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱད་པའི་གནས་
སུ་གྱུར། དེས་པས་འཁོར་བ་ཐར་མེད་འཆིང་བའི་ལས་འཕྲོའི་
རྩིས་གྲངས་ཀྱིས་ནམ་ཞིག་དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་ཡི་གའི་
སྒྲ་དོན་ཆོག་འབྱ་སྒྲ་ཞིང་། བྱིས་པའི་སྟོངས་པ་བྲལ་ནས་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་གོ་བ་ཆེད་དོ། །དེ་ནས་ལུས་སྟོབས་དར་ལ་བབས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པས་འདོད་པའི་དབང་གིས་འདུ་ཤེས་ཉམས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་
གྲིས་ཕུ་བ་སྦྱེས་པ་རྣམས་བུད་མེད་དང་། བུད་མེད་རྣམས་
སྦྱེས་པ་ལ་ཆགས། སྦྱིང་པོ་མེད་པའི་བྱ་བ་ལ་ནན་གྲིས་འཇུག་
པའི་སྒོས་རང་རང་མཛའ་བའི་ཆོག་ལ་རྣ་བ་ཉན། ལུས་ཀྱིས་
འབྱུང་། ཁ་ཡི་ཆང་གི་དྲི་ལ་སྒྲམས་པ་དང་། དེ་ཡི་རོ་ལ་སྒྲེ་ཡི་
མྱོངས། གཤོད་ལ་མིག་ཀྱང་ཡང་ཡང་བལྟ་ཞིང་དབྱ་བོ་ཡིན་
ཀྱང་དེ་ལ་མཛའ་བའི་སེམས་ཉིན་བྱེད། གཉིན་འདུན་མཛའ་
བ་ཤེས་རྣམས་ལ་སྤྲང་ཞིང་འཁོན་སེམས་བྱེད་པ་དང་། གསར་
པ་གསར་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་། གཞན་གྱི་འདོད་ལྡན་མའང་
འདོད། དེ་ལྟར་ཉིན་ཞག་ཁ་ཤས་ཅམ་ཞིག་བཟོད་སྤྱགས་མེད་
པའི་སེམས་མཛའ་བའི་ལང་ཆོས་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ལོང་སྟེ།
སྤྲང་པོ་ཆེ་འདམ་དུ་བྱིང་བ་ལྟར་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་མེད་

དུ་བྱིངས་ཀྱང་ཚྭ་ངས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ལེགས་པའི་ཚུལ་དུ་
བྱེད་ཅིང་། ཅེ་ཞིང་འབྲམས་དང་གཡོ་དང་དགའ་དང་སྒྲལ་
དང་། འདོད་པས་འབྱུང་པའི་ལུས་འབྱོག་ཅིང་འཇུམ་ཞིང་སྤྱོ་
བར་བྱེད། དེའི་ངང་ནས་དུས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་གསོད་རྟགས་
མགོ་བོའི་སྒྲི་དཀར་བ་སོགས་མ་ཆོར་བཞིན་དུ་ཁ་བ་བབས་པ་
ལྟ་བུར་འོང་། གཏི་མུག་ཚྭ་ངས་པའི་ངང་དུ་ལུས་རྟེན་འདི་ལ་
བསོད་ནམས་བསགས་འབྲས་མེད་པའི་ཁར། མི་དགོ་བ་མང་
པོ་གསོག་བཞིན་པ་ནས། ཆོ་ལ་རྒྱན་མོ་ཤོར་བ་ལྟར་སྤང་མེད་
ཀྱི་ངང་ནས་རྒྱས་ཤིང་། བུད་མེད་རྒྱས་པ་འཛོ་སྒྲིག་བྲལ་བས་
སོས་ཀའི་མེ་ཏྲག་སྟོན་གྱི་ཆོ་སྤྲོད་རྒྱན་གོག་པོར་སོང་བ་དང་
འདྲ། རྒྱུས་པ་རྒྱས་པ་ནགས་ཀྱི་སྤྱུ་བསྐྱམས་ཤིང་འབྲགས་
པ་འདྲ། གཞོན་ཀུ་གསེར་གྱི་སྤྲོན་ཤིང་ཡིད་འཕྲོག་དེ་ཡང་།

མཛེས་དང་བྲལ་བ་སྤྲོས་བྱས་ཐོས་པའི་ཤིང་ལྟར་གྱུར་པ་ན། ན་
ཆུང་གཞོན་ཀུས་མིག་གིས་བལྟ་བའང་རིང་ནས་སྤྲོད་བར་བྱེད།
ལས་ཀྱི་འཛིག་ལྟས་སོ་ཡོ་སྐྱ་བད་སྤྲོ་བས་ཉམས། ཆུང་སྤྲོད་དུ་
དབྱགས་བརྟེགས། ད་དུང་བག་ཆགས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་མ་བཟད་པར་
སྤྲོག་པ་འབའ་ཞིག་གསོག་གོ། །དེའི་ངང་ནས་དབྱལ་ཐོངས་
ལ་བུ་ལོན་དེད་པ་བཞིན་འཆི་བ་སྤྲོ་བས་ཏེ། ས་དང་ཁང་པ་ནོར་
དང་གཡོག་འཁོར་བུ་དང་ཆུང་མ་རྣམས་ལ་ཆགས་བཞིན་པར་
འཆི་རོ། །འཆི་བ་དེ་དག་གི་འཛིན་ཆགས་དང་། སྤྲོག་པའི་རྣམ་
སྤྲོན་གྱིས་བཟངས་ཆེན་སྤྲོད་ཐུག་ནང་དུ་བཟོད་མེད་འཆོད་པ་དང་།
དུ་འབོད། ཐིག་ནག་ལ་སོགས་དཔྱལ་བ་རྣམས་སུ་སྤྲོག་
བསྐྱལ་འབའ་ཞིག་སྤྲོད་ངོ། །དེ་བས་སྐྱེས་ནས་ལང་ཆོ་དར་ལ་
བབས་ཆོ། འབྲི་གྲོག་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་རྣམས་མཛོན་མཐོ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཀའ་དྲིན་དྲན་པས་དགའ་བར་གྱུར་གྱུང་། རང་གི་མཛེས་མ་
ལ་ཡིད་ཆགས་པས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མི་ཉུས་ཀྱི། བྱིད་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཡོ་བྱད་འདོད་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་བསྟེན་བཀྱར་རྣམས་བདག་གིས་ཁྱེད་ཀྱི། །ཞེས་
ཞབས་ལ་མགོ་བོ་བཏུད་དེ་སོང་ངོ་། །དེ་ནས་མཛེས་དགའ་བོ་
མཛེས་མ་དང་ཡུད་ཅམ་ཡང་འབྲལ་མི་ཤོད་པར་སྐྱེད་མོས་ཆལ་
དུ་ཅེ་ཞིང་རེལ་ལོ། །དེ་ནས་ནམ་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་
བཅས་དགའ་བོས་བྱིམ་དུ་བྱོན་པར། དགའ་བོས་ཞབས་ལ་
ཕྱག་འཆལ་ཞིང་། ཆེན་པོ་ལ་འོས་པའི་སྟོན་ལ་བཞུགས་ཤིང་།
མཆོད་པ་དང་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་དོ། །དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
དགའ་བོ་ལ་བསོད་ནམས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྟན་ནས་
བྱོན་པ། དགའ་བོ་ཤིན་ཏུ་དད་ཅིང་གུས་པས་གསེར་སྟོད་དུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཞལ་བས་མངར་བའི་ཡོ་བྱད་སྤྱགས་ནས་སྐྱེས་སྤྱུ་འགྲོ་བར།
འབྲལ་བར་མི་བཟོད་པའི་མཛེས་མས་མིག་ཅུང་བད་ཕྱེ་བའི་
བྱར་མིག་གིས་བལྟས་ཏེ་སྐྱོ་བའི་ཚུལ་བྱས་པ་ལ། དགའ་བོས་
ང་ད་ལྟ་རང་སྤྲོ་བ་ཡོང་བྱས་པས། འོ་ན་འདི་མ་བསྐྱམས་པར་
ཤོག་ཅིག་ཟེར་ནས། གོས་ལ་མཆི་མ་བསྐྱས་སོ། །དེ་ནས་
དགའ་བོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། ད་བདག་
བྱིམ་དུ་འགྲོ་བྱས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་
བཅས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། དགའ་བོ། ཟུར་བར་འགྲོ་བ་ཅི། འདོད་
པ་ལ་ཆགས་པའི་ཚྭ་ངས་པ་རྣམས་བྱིམ་ལ་ངེས་འབྱུང་བསྐྱེད་
ནས། མི་ཆེན་གྱི་ཉི་ཡོན་ཏན་ཡིན། ཡོན་ཏན་གྱི་གྱི་ཉི་དབེན་
པ་ཡིན། དབེན་པའི་གྱི་ཉི་ཞི་བ་ཡིན། ཞི་བའི་གྱི་ཉི་ཆགས་
བྲལ་ཡིན། སྤྱིང་སྤྱག་སེམས་ལ་བཀོད་པའི་བྱག་གཟེར་དུམ་བུ་

དེ་ནི་མི་ཆེ་འདི་ཉིད་འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་གྱིས་སོང་
ལྟ་བུ་སྟེ། གང་ཡང་མི་རྟག་རང་བཞིན་འདི་ལ། བསོད་ནམས་
སྟོ་གྲོས་སྟིང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་བྲིམས་དང་།
ནི་དུལ་བདེ་ལེགས་གང་ཡང་ཆེད་པར་དཀའ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱེ་
བོ་སྟོ་ཆུང་རྣམས་ནི་འཕྲལ་གྱི་འདོད་ཡོན་ཆུང་དུ་འཕྱིར་དུ་
དཀའ་ཆོགས་མང་པོ་བྱེད། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་བུད་མེད་
གཡོ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྱེད་ཞིང་། སྤུམ་མཛེས་པ་འཕྲལ་གྱི་ཆུ་བོ་
འབབ་ཅིང་། ཁེངས་དྲེགས་མི་བྱད་མཚན་མའི་ཆུ་སྟེན་
འཛིགས་པ་ཆེ། ཉེ་འབྲེལ་འབྲེལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་
མེ་འོབས་འདྲ། དེ་ལས་འཁོར་བ་སྟིང་པོ་མེད་པའི་གཤོན་ཆེན་
འདི་སྤངས་ནས། རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་ཁྱེད་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་རང་གི་
དབང་པོ་བྱུལ་ལ་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་གཟུང་ཞིག་གསུངས་པས།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་དད་ཅིང་གྲུས་པས་ཕན་པར་གོ་ཡང་
མཛེས་མ་ཡིད་ལ་གཅགས་པས་ཁས་མི་ལེན་པར། རྒྱལ་བས་
རབ་ཏུ་ལྷུང་ནས་སྐྱེ་ནམས་བཅད་ཅིང་། ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་
བཅེད་ཐོགས་པས། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཆན་རྣམས་ཀྱིས་
མཛེས་པ་བྱིམ་མེད་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེར་དགའ་
བོའི་ལུས་རབ་ཏུ་ལྷུང་ཡང་སེམས་ལ་བདག་གིས་སྐྱུར་དུ་འོང་
བའི་ཁས་སྤངས་པ་མ་ཕྱིན་པས་གཞུངས་ངན། བདག་གི་
མཛེས་མ་དེ་མི་ཉལ་ཞིང་ཁྲོས་ནས་ཅི་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ་བསམ།
ཉིན་མཆན་དུ་མཛེས་མ་འབའ་ཞིག་དྲན་པས་མདོག་སྐྱེ་ཞིང་
ལུད་རིད་པར་གྱུར་ཅིང་། རྟགས་ཆལ་དུ་རྩོམ་ལ་མཛེས་མའི་
བྱད་གཟུགས་བྲིས་པས། སྤྲུང་ཡང་དྲན་དུ་ཀ་སོང་ནས་ལག་པ་
འདར་བ་དང་། མཆི་མ་གཏོང་ཞིང་། རྩོམ་བྲིས་པ་དེ་མདོན་

སུམ་ཡིན་པ་ལྟར་བྱས་ནས་སྐད་འཛེར་འཛེར་གཏམ་བཅེར་རོ། །
དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་
པས། དགའ་བོ་ལ་ཤེས་ལྡན་བྱོད་ཚྭ་དང་པས་འཁོར་བ་ལ་མ་
ཆགས་པར་སེམས་འབྱུང་ལ་འདིར་འདུག་ཅིག་གསུངས་
པས། དགའ་བོས་སྐབས་ཤིག་བྱོས་ནས་ཕྱིན། གཙུག་ལག་
ཁང་གི་སྒོ་མང་པོ་བཅད་པས་ཡུན་རིང་ནས་ཐར་ཏེ་འགྲོ་བ་
ལ། །བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བབྱུང་སྟེ། དགའ་བོ་བྱོད་
རི་དྲགས་རྒྱ་ནས་ཐར་པ་ལྟར་འཁོར་བའི་རྒྱ་ལས་ཐར་པ་ལ།
སྐར་ཡང་རྒྱ་ལ་འཇུག་པ་ཅིས་དྲན་གསུངས། ཁང་པ་གད་དར་
བ་བསྐྱོས་ནས་བཞག །དེར་དགའ་བོ་བྱ་གཞེབ་ནང་དུ་ཚུད་པ་
ལྟར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་མི་དག་པ་བཞིན་ཁང་པའི་རྩལ་
ཡང་མི་ལ་འགྲོ་བར། རྒྱ་བརྒྱབས་ནས་གད་བྱས་ཀྱང་རྩལ་མི་

དག་ཅིང་། རྩུབ་པས་སེམས་སྒྲོ་སྒྲེ། ཡང་བྱིམ་དུ་བྲོས་ནས་
ཕྱིན། དེ་འགྲོ་བ་གཟིགས་པས་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བབྱང་ནས། དག་འཁོ་སྒྲོས་ངད་ལྡང་བའི་རི་དྲགས་ཀྱི་རྩ་མའི་
རྒྱང་ཡབ་གཡོ་བའི་ནགས་ཚལ་དུ་འབྲིད། སྤྱོད་མོ་ཞར་མ་
བསྟན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་མཛེས་མ་དང་། འདི་ཉིད་ཤ་ཁྲག་རུས་པའི་
གཟུགས་ལྷང་འདྲ་བ་ཡིན། ཁྱོད་ཆགས་ན་འདི་ལ་དག་འཁམ།
གསུངས་པས། ཤིན་ཏུ་མ་འོས་པར་འདུག་པས། བཅོམ་ལྡན་
འདས། བདག་གི་མཛེས་མ་ཡིད་འོང་དེ་འདི་ལྟ་མ་ཡིན་ཞེས་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་རབ་བྱུང་གཏོང་བར་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་དག་འཁོ་ལྟ་ཡུལ་དུ་འབྲིད་ནས། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་
དག་འཁོ་ལྟ་བུ་དུ་ཕྱི་བསྟུབས་པ་ལས་འཁྱུངས་པའི་ལྟ་མོ་
ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་བསྟན་ནས་འདི་དང་ཁྱོད་ཀྱི་མཛེས་མ་སྤྱོད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དགའ་གསུངས་པས། དགའ་བོ་ལྷ་འི་མཛེས་མས་ཡིད་འཕྲོག་
པས་རང་གི་མཛེས་མ་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་སོང་། ད་ཁྱོད་རེ་ཞིག་
ཆངས་པར་སྦྱོད་ན་ལྷ་མོ་འདི་དག་ཁྱོད་ལ་སྟེར། གསུངས་
པས། དགའ་བོ་དགའ་ནས་ནགས་ཆལ་དུ་འབྲིད་དེ་ཆངས་
པར་སྦྱོད་པའི་ཆེ། སྐབས་ཤིག་དཔྱལ་བའི་བྲངས་ཆེན་མི་
བབ་དཔ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་མཐོང་ནས། དཔྱལ་སུང་རྣམས་
ལ་དྲིས་པས། འདི་རྒྱལ་པོའི་བུ་མཛེས་དགའ་བོ་ཞེས་ཆངས་
པར་སྦྱོད་ཆེ་ཡང་ལྷ་མོ་ཡིད་ལ་འདོད་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་འདིར་
མནར་གཅོད་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཐོས་ནས། དགའ་བོ་སྐྱག་སྟེ།
རང་གི་མཛེས་མ་དང་། ལྷ་མོ་སོགས་གང་ལ་ཡང་ཆགས་
སེམས་མེད་པ་སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡོངས་སུ་དག་ནས། དག་
བཅོམ་པ་ཐོབ་བོ། །དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་

ལ་དགའ་བོའི་ལས་ཅི་ཡིན་ཞུས་པར། སྒྲོན་ཨ་རུ་ཁྲུ་ལྡན་གྱི་
རྒྱལ་པོས་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལོ་རྒྱུ་
ལས་གྲུབ་པ་བཞེངས་པའི་ཚེ། ལས་བྱེད་བྲམ་ཟེའི་བྱ་བྲམས་
ལྡན་ཞེས་བྱ་བས་ལོ་རྒྱུའི་མཆོད་རྟེན་དང་། བསྟོ་ཁང་དུ་དགོ་
འདུན་ལ་ཁྱུས་ཀྱི་སྐྱ་མཉེ་བྲས་པས། དེའི་ལས་ཀྱིས་བྱིས་
བདག་ཞིག་གི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ནས། རང་སངས་རྒྱས་ཤིག་
གི་ཉེ་གནས་བྲས་ཤིང་། རྗེས་སུ་དེའི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ནས་
འཕྲེང་བས་བརྒྱན་ཏེ། མཆོད་པ་ལུལ། དེའི་རྗེས་ཀ་ཤིའི་བདག་
པོ་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱིའི་བྱ་ལེགས་སྐྱེས་བྱ་བར་སྐྱེས། རྒྱལ་པོ་གྱི་
གྱིས་སངས་རྒྱས་འོད་སྤྲུང་གི་མཆོད་རྟེན་རིན་ཆེན་བདུན་ལས་
གྲུབ་པ་བཞེངས། བྱ་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་དེ་ལ་
གསེར་གྱི་གདུགས་ལུལ། དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ད་ལྟ་དགའ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བོ་ཤུག་འི་རིགས་སུ་སྐྱེས། གཟུགས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དར་ཞིང་
དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་པ་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་ལྟ་བུ་
ཡིན། ཞེས་གསུངས། ལེགས་བྱས་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
བསྟན་ཏོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། མཛེས་
དག་འ་བོ་འི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བརྒྱ་གཅིག་
པའོ། །

༡༢ ། འཕགས་སྐྱེས་པོ་འི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

སྤྱོད་ཤུག་འི་གྲོང་བྱེར་སེར་སྐྱར། ཤུག་མིང་ཆེན་གྱི་གཡོག་
མོ་འི་བུ་མོ་མཛེས་ཤིང་། བསྟན་བཅོས་དང་རྒྱ་རྩ་ལ་མཁས་
པ། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། མིང་ལ་འབྲེང་ཅན་མ་ཞེས་བྱ་བ་
ཞིག་བྱུང་། སྤྱོད་མོས་ཆལ་དུ་རང་གི་དཔོན་པོ་འི་བཀའ་བཞིན་
སྐྱབ་པའི་ཆོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱོན་པ་མཐོང་ནས་མཆོག་ཏུ་

དད་པ་སྐྱེས་ཏེ། འདི་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་འདོད་ཀྱང་ང་བྱན་མོའི་བྱ་
མོར་སོང་བས་མི་རུང་སྟམ་པ་ལ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་
བསམ་པ་མཁྱེན་ནས་བསོད་སྟོམས་དགོས་གསུངས་པས།
མོ་དག་འ་སྟེ། བསོད་སྟོམས་ཕུལ་ཞིང་། བྱན་མོའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་
མི་འབྱུང་བའི་སྟོན་ལམ་བཏབ། དེ་ནས་མོ་རང་གི་ཕའི་བྲོགས་
པོ་བྲམ་བེ་མཆོན་མཁན་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས། ངའི་བྲོགས་
པོའི་བྱ་མོ་འདི་ནོར་ལོངས་སྟོད་མེད་པར་གཡོག་བྱེད་དགོས་
ཀྱང་ཁྱོད་རང་སེམས་ངལ་མ་བྱེད་ཅིག །ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་མཛེས་
ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ལག་པ་འཇམ་པ་ལྷའི་པདྨའི་འདྲ་
བར་འཕྲེང་བ་དང་། འཁོར་ལོ། ལྷགས་ཀྱ་སོགས་ཀྱི་མཆོན་
རྟགས་འདུག །ཁྱོད་ལྷུང་དུ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོར་འབྱུང་ངེས་
བེད་རོ། །དེ་ནས་ཀོ་ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་རི་དྲགས་གོ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འདིད་དུ་བྱོན་པ། ཏྲ་བཟང་གིས་བྱེར་ནས་ཡུལ་དེར་སླེབས།
འཕྲེང་ཅན་མ་མཐོང་བས་སེམས་ཆགས་ཏེ། ཤུག་མིང་ཆེན་ལ་
གསུངས་ནས། མིང་ཆེན་གྱིས་རང་གི་བུ་མོ་ལྟར་རྒྱན་གོས་
དང་བཅས་ཏེ་ཡུལ་བས། རྒྱལ་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་འཕྲེང་ལྷན་མ་
སྤང་པོ་ཆེར་ཞོན་ནས་བྱོན་ནོ། །རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་སྤྲོན་མ་
དབྱར་རྣམ་མ་ཞེས་ལྷ་ལས་མཛེས་པ་ཞིག་ཡོད་པས། འཕྲེང་
ཅན་མར་འཇུས་པས་འཕྲེང་ཅན་གྱི་ལུས་པདྨ་ལས་འཇུས་པ་
འདུག་པས་ཡ་མཚན་ཆེནས། དེ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མཛེས་བར་
གྱུར། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲས་པས། སྤྲོན་བམ་བེ་ཐོས་མཆོག་བྱ་
བའི་རྒྱུད་མ་མཛེས་མ་དང་། ཤ་རི་ཤ་ཀ་ཞེས་པ་གཉིས་བྱུང་བ།
མཛེས་མའི་མིང་པོ་རང་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག །བམ་བེ་
ཐོས་མཆོག་གི་བྱིམ་དུ་བོས་ནས་ལྷ་བ་གསུམ་ཞབས་ཏོག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བྱས། མཛེས་མས་གཙང་སྤྱོད་དང་གྲུས་པས་མཚོད་པས་ད་ལྟ་
དབྱར་རྣམ་ལྟ་མོ་ལྟར་མཛེས་པར་སྐྱེས། ཤ་རི་ཤ་ཀས་ཀྱང་
མཛེས་འཇམ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་མཚོད་པས་ད་ལྟ་འཕྲེང་ཅན་མ་
རིག་བྱ་འཇམ་པར་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
དགེ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་འཕྲེང་ཅན་མར་རྒྱལ་
པོའི་སྤྲུལ་ཤིག་བྱུང་བ། མིང་འཕགས་སྐྱེས་པོར་བཏགས་ཏེ་
རིག་པ་དང་དཔའ་རྩལ་རྣམས་སྦྱངས་ཤིང་། དེའི་སྒྲོན་པོའི་བྱ་
མ་སྤྱུག་བསྐྱེད་བ་དང་བཅས་ཏེ་བཅས་པས་ཕྱི་ལ་གཞོན་ཅེས་
སམ། མིང་གཞན་རིང་སྤྱོད་ཟེར་བ་དང་ན་ཚོད་མཐུན་པས་དེ་
གཉིས་གཞོན་རྒྱུ་ཉིད་དུས་ཉིད་ནས་ཤིན་ཏུ་མཛེས་བར་གྱུར། ནམ་
ཞིག་འཕགས་སྐྱེས་པོ་དང་། རིང་སྤྱོད་གཉིས་ཏུ་ལ་བཞོན་ནས་
ཤུགས་ལྡན་དུ་ཕྱིན་པས། ཤུགས་རྣམས་ཀྱིས་འདི་དེད་ཀྱི་བྲན་

མོའི་བུ་ཡིན་ཞེས་ཐོ་ཅོ་བྱས་ཏེ་འོང་དུ་མ་བཅུག་པས། ཁོང་
དཔོན་གཡོག་སྒྲིང་ན་སྒྲེ་ལན་འཇལ་བར་འདོད་ནས་རང་གིས་
རྒྱལ་སྤྱིད་ཐོབ་པ་ལ་རིངས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དད་པས་ཆོས་ཉན་དུ་ཕྱིན་པས། སློན་པོ་
རིང་སྦྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་བསྐྱལ་ནས་ཤིང་རྟ་དང་བཅས་མུར་དུ་
ལོག། །འཕགས་སྐྱེས་པོ་རྒྱལ་ས་བཏོད་ནས་རྒྱལ་སྤྱིད་ལ་
དབང་བྱས། གསལ་རྒྱལ་ཆོས་ཐོབ་ནས་སློན་པོ་དང་ཤིང་རྟ་
སོགས་མེད་ཀྱང་། ཞབས་ཐང་ལ་ལོག་སྟེ། བཙུན་མོ་གཉིས་
དང་འཕྲད་པར་བསམས་ནས་འོང་བས། དེ་གཉིས་དང་ཕྱད་
ཀྱང་བྱས་རྒྱལ་སྤྱིད་འཕྲོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་ནས། འཕྲེང་ཅན་
མ་སློས་བཏང་། དབྱར་རྣམ་འབྲིད་དེ་རང་གི་གྲོགས་པོ་མ་
སྐྱེས་དབྱའི་སར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དུ་ཕྱིན་པས། ལམ་དུ་བཀྱས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ནས་ལ་ཕུག་རིད་པ་བོས། འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཚུ་འཐུང་བས་མ་བཞུ་
བར་གྲོངས་སོ། །རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དབྱས་ཀྱང་གྲོགས་པོ་འོང་
བ་ཐོས་ནས་བསུ་བྱ་ཕྱིན་པས་གྲོངས་ཚར་བས་སེམས་སྐྱོ་སྟེ།
བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱང་བྱ་ཕྱིན་ནས་ཁྱས་པ། བདག་གི་
གྲོགས་པོ་དེ་ལ་ཕན་པ་མ་ཐོབ་ན། གྲོགས་དང་འོངས་སྦྱོར་
ཡོད་ཀྱང་རྗེས་མེད་པ། འདི་ལྟ་བུ་བདག་གི་གྲོགས་པོ་དེས་
ལས་ཅི་བསགས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་ཁྱས་པར། བཀའ་སྤྱུལ་
པ། འདི་ལྟར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཞི་
བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་། སྤྲོན་བྲམ་བེ་རབ་བདེ་
ཞེས་བྱ་བས་ལ་ཕུག་ཞིག་རྟེན་པ། མ་ལ་བཙལ་ནས་ཁྱས་བྱེད་
བྱ་ཕྱིན། དེའི་བར་ལ་རང་སངས་རྒྱས་ཤིག་ལྟར་བཟེད་ཐོགས་
ནས་བྱུང་བས་ལ་ཕུག་མཐོང་ནས་བསྐྱངས་པར། མས་དེ་ལ་

སྦྱོར། དེ་རྗེས་ཁོ་སྟོགས་ནས་སྦྱོབས་ཏེ། ལ་ཕུག་ག་རེ་བེར་བ་
ལ། མས་རང་རྒྱལ་ལ་ཕུལ་བས་ཁྱོད་རང་དགེ་ལ་ཡི་རང་
བགྱིས་ཤིག །བྱས་པས། ཁོ་ཁྱོས་ནས་ངའི་ལ་ཕུག་དེ་མ་འདྲུ་
བར་ཤི་ནས་སྟོག་དང་ལ་ཕུག་མཉམ་དུ་ཐོན་ཅིག་བྱས་པ་དེའི་
སྦྱེ་བ་གསལ་རྒྱལ་ཡིན་པས། གཞན་དུ་བསོད་ནམས་
བསགས་པས་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཀྱང་། ཚོག་རྒྱབ་དེའི་རྣམ་སྤྲོན་
གྱིས་ལ་ཕུག་མ་འདྲུ་བར་འདས་སོ་གསུངས། དེ་ནས་
འཕགས་སྦྱོས་པོ་སྟོན་པོ་དང་བཅས་སྟོན་གྱི་འཁོན་དབྱས་
ཀྱིས་དམག་བསྐྱལ་ནས་ཤུགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་འདྲུག །དེ་བཅུ་ལྟ་
འདས་ཀྱིས་མཁུན་ཏེ། ཤུགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཤིང་སྐམ་པོ་གཅིག་གི་
འགྲམ་དུ་བཞུགས་པས། འཕགས་སྦྱོས་པོས་མཐོང་བས་ཕུག་
ཚལ་ཏེ། བཅུ་ལྟ་འདས་སྟོན་ཤིང་བཟང་པོའི་གྲིབ་བསིལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལ་མི་བཞུགས་པར། སྡོང་སྐམ་འདིའི་འབྲམ་དུ་ཅི་མཛད།
དྲིས་པས། རྒྱུ་འདི་རྣམས་ངའི་གཉེན་ཡིན་པས། གཉེན་ལ་
དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྒྱུ་འདི་ཡུལ་གྱི་ཤིང་སྐམ་འདིའི་དུང་དུ་
བསྐྱད་པ་ཡིན་གསུངས་པས། ཁོང་སྦྱངས་ནས་ཁྱོ་བ་བྲལ་ཏེ་
ལོག་གོ། །དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱུ་རྣམས་སྡོན་གྱི་
ལས་ཀྱིས་དབྲས་འཛམས་པར་མཁུན་ནས། ཐམས་ཅད་ཆོས་
དང་། དགེ་བ་ལ་བསྐྱུལ་བས་རྒྱན་ཞུགས་དང་། ཕྱིར་འོང་བ་
དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ། འཕགས་སྦྱེས་
པོ་ལ་སྦྱོན་པོའི་བྱས། འཁོན་ལན་མ་བྱས་པར་འཛོག་པའི་
ཐབས་མེད་དོ། །ཞེས་ཡང་ཡང་བསྐྱུལ་ནས་ཡང་དམག་དྲངས་
སུ་བཅུག་པས། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། མེད་འགལ་གྱི་བུ་
ཆེན་པོ་རེ་ཞིག་ དམག་བསྐྱུང་དུ་བཏང་བའི་སྐབས་དེར། རྒྱུ་

རྣམས་ཀྱིས་གྲོས་བྱས་པ། ད་ལྟ་ཡང་སྤྲོན་གྱི་ལས་ཡིན་པར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པས། དེ་ནི་སྤྲོས་ཀྱང་སྤྲིག་པ་
མི་བྱེད། ཅེས་དམག་ལ་ཡང་འཐབ་པར་མི་བྱེད་པའི་བྲིམས་
བཅས་སོ། །དེར་ལྟ་ཞུ་གྲག་གཞུག་གཅེར་བ་གྲོང་བྱེད་གྱི་ཕྱིར་སོང་སྟེ་
གྲོས་ལ་མེད་པས་མ་ཤེས་པར་ཁོ་བྲོས་ནས་དམག་བརྒྱབས་
པས་དབྱ་མང་པོ་བསད། འཕགས་སྤྲོས་པོ་ཕམ་སྟེ་ལོག་གོ། །
ཞུ་གྲག་ཕྱིར་ལོག་ཀྱང་། ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲིག་པ་མི་བྱེད་པའི་
བྲིམས་བཅས་པ་དང་འགལ་བས་ནང་དུ་འོང་མ་བཅུག། དེ་ལ་
ཡིད་འབྱུང་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆོས་ཉན། དབུ་སྐྱ་དང་
སེན་ཆ་གནང་བ་འབྱེད་ནས་བ་རྩུ་ཁྲི་ཡུལ་དུ་བྱོས། དེས་
གཞིས་བབྱང་ནས་དབུ་སྐྱ་དང་སེན་ཆའི་མཆོད་རྟེན་ཡང་
བཞེངས་སོ། །དེ་ནས་འཕགས་སྤྲོས་པོས་ཡང་དམག་བཅུག་

ནས་ཤུག་སྟོང་ཕྱག་བདུན་ཅུ་ཙ་བདུན་བསད། བུ་མོ་གཞོན་དུ་
སྟོང་ཕྱག་གཅིག་བཅིངས་ནས་འབྲིད། ཤུག་ལྔ་བརྒྱ་ལྷགས་
དང་། སྒྲང་པོས་བཅོམ་ནས་གྲོང་འབྲེལ་སྟོང་པར་བྱས་སོ། །
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱང་ལས་ལ་སྟེང་རྗེ་འབྲུངས་ཏེ་བྱགས་
འབྲུང་བར་མཛད་དོ། །དགེ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་ཡིན་ཞུས་
པས། སྟོན་ཉ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་མེད་ནས་ཉ་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་གཉིས་
བེན་ནས། ཏྲག་དུ་ཤ་བཅད་དེ་མཐར་བསད་ཅིང་། སྐྱེ་བ་གཞན་
དུ་ཆོམ་རྒྱུ་པར་བྱུང་ཆེ་བྱིས་བདག་ཞིག་གི་ལོར་འཕྲོག། མེར་
བསྐྱེགས་ནས་བསད་པས་རྒྱལ་སྟོན་གཉིས་ནི་ཉ་དང་བྱིས་
བདག་དང་། ཤུག་རྣམས་ནི་ཉ་པ་དང་ཆོམ་རྒྱུ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་
པས་ད་ལྟ་སྟོན་གི་ལན་ཆགས་འདེད་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་
ནས་འཕགས་སྐྱེས་པོ་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་པར། བུ་རྒྱལ་བྱིད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཅེས་པས་ཡུལ་ལ་གཞི་དཔ་གང་ཡང་མ་བྱས་པར། རྟོག་མེད་
དུ་ཤྲག་མང་པོ་བསད་ནས་ཅི་མཛད་བྱས་པས། ཁྲོས་ནས་བྱ་
ཡང་བསད། ཁོ་ང་རྒྱལ་དྲེགས་པ་དང་སྒྲིག་པས་རྒྱགས་པ་ལ་
ཤྲག་འི་བྱ་མོ་བཅིངས་པ་རྣམས་ཡིད་མ་རངས་པས། ཁོས་
རིག་ནས་དེ་དག་གི་ལག་པ་ཆོད་ཅིག །ཅེས་ཀྱན་གྱི་ལག་པ་
བཅད་པའི་ཁྲག་རླིང་དེ་ལ། རླིང་བྱ་ལག་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་ད་
ལྟ་འདྲ་བྲགས་སོ། །བྱ་མོ་དེ་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
རྒྱབས་སུ་སོང་བས། ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲུས་དང་གོས་སྦྱོན་
ནས་ཆོ་འཕོས་ཏེ་ལྟར་སྦྱོས་ནས། དེ་དག་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པར་མཛད་དོ། །ལས་འབྲས་ནི་སྦྱོན་འདི་
རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་འོད་སྤུང་འཁོར་བཅས་ལ་ཡིད་དང་
བས་མཆོད་པ་བྱས། ལག་པ་དབྱུག་ཅིང་། ཁ་ནས་དབྱ་སྤྱུམ།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཞབས་སྡུམ། ཞེས་ཐོ་ཅོ་བྱས་པའི་ལས་ཡིན་གསུངས། དེ་དུས་
འཕགས་སྐྱེས་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་གསུངས་ཕག་ཉན་
བྱེད་མི་ཞིག་བཏང་བས། དག་སྦྱོང་རྣམས་ལ་ཞག་བདུན་ནས་
རྒྱལ་པོ་སྦྱོན་བཅས་མེས་ཆོག་ནས་འཆི་བའི་འོག་ཏུ་མནར་
མེད་དུ་སྐྱེ་ཞེས་གསུང་བ་ཐོས་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་བཤད་པས།
ཆུའི་དཀྱིལ་དུ་གྱུ་བཅོས་པའི་ནང་དུ་རྒྱལ་སྦྱོན་རྣམས་བསྡད།
ཞག་བདུན་ནས་བྱིམ་དུ་མེ་མེད་པར་བྱས་ཀྱང་། ཁང་པའི་རྒྱན་
ལ་མེ་ཤེལ་ཡོད་པ་ལ་ཉི་མའི་མདངས་ཕོག་པས་རྐྱེན་བྱས།
བྱིམ་ལ་མེ་ཤོར་ནས་ཀྱན་ཆོག་གོ །ལས་འབྲས་མི་བསྐྱུ་བའི་
གདམས་པའོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས་
འཕགས་སྐྱེས་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བཙུ་
གཉིས་པའོ། །

༡༣ ། འཕྲོག་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

གྲོང་ཁྱིམ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོས་སྐྱེ་བོ་
རྣམས་བཟོད་པ་བསྐྱོམ་པའི་བྲིམས་བཅས་པར། ཀུན་སྒོ་མི་
དད་པའི་ཆོ། སྐབས་ཤིག་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་ནད་ཡམས་དང་། བུད་
མེད་སྐྱུ་མ་མ་རྣམས་ཀྱི་བུ་བརྒྱགས་པས་ཀུན་ཀྱང་སྐྱག་བསྐྱེལ་
ལོ། །དེ་ནས་འབངས་རྣམས་གྲོས་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་བུ་དུ་
ཕྱིན་ནས། བདག་ཅག་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་འཆོ་བ་མཆིས། རྒྱལ་
པོ་ཀུན་གྱི་ཉེན་ཡིན་པས་འདི་ལ་ཕན་པའི་ཐབས་ཅི་ལགས།
ཞུས་པས། རྒྱལ་པོ་འབངས་རྣམས་ལ་བྱགས་བཅུ་ཞིང་
བྱམས་པས། བྱིད་ཀྱི་བུ་སྐྱུང་བའི་ཐབས་ངས་བསྐྱབ། བྱིད་
རྣམས་བཟོད་པ་དང་། བྱམས་པ་སྐྱོམས་ཤིག་གསུངས་པས་
ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོ་ལ་དད་ཅིང་མགྲུ་ནས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཤམས་སོ། །དེར་རྒྱལ་པོས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འབྱུང་པོ་རྣམས་ལ་
མཆོད་པའི་རིམ་གྱོ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པས། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལྷ་ཞིག་
གིས་འདི་ནི་གཞོན་སྦྱོན་མོ་འཕྲོག་མ་ཞེས་པས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བུ་
རྣམས་འཕྲོག་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ཀ་
ལན་ཏ་ཀའི་འོད་མའི་ཆལ་དུ་ཕྱིན་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་
སྐྱབས་ཁུས་པས། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་
བཟེད་བསྐྱམས་ནས་འཕྲོག་མའི་བྲིམ་དུ་བྱོན་ཏེ། བུ་ལྷ་བརྒྱའི་
ནང་ནས་བུ་དགའ་བྱེད་ཅེས་པ་སྐྱས་སོ། །དེ་རྗེས་འཕྲོག་མ་
སྐྱབས། བུ་དགའ་བྱེད་མེད་པ་ཤེས་ནས་སྤྱིང་ཐོན་པ་ལྟར་སྐྱབས་
བསྐྱལ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་བཙུམ་བས་མ་ཆེད། དེ་ནས་སྤྱིང་
བཞི་དང་། རྒྱལ་མཆོ་ཆེན་པོ། རི་རབ་དང་། ལྷ་གནས་སོགས་
ཀྱན་ཏུ་ངའི་བུ་དགའ་བྱེད་ཅེས་དུ་ཞིང་། དེའི་གཞོན་ཡིད་ལ་མི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བརྗོད་པར་རྒྱག་ཅིང་འཚོལ་བའི་ཚོ། ལུས་ངན་གྱིས། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ནི་ཀུན་གྱི་ལེགས་ཉེས་སྟོན་པས་དེར་ཁྱས། ཞེས་
སྒྲས་པ་ལྟར། འཕྲོག་མས་སྒྲེ་སྒྲགས་བརྗོད་ནས་ཁྱས་པས།
ཞལ་འཇུག་པ་མཛད་ནས་འཕྲོག་མ་བྱོད་ལ་བྱ་ལྡ་བརྒྱ་ཡོད་པ་
ལ། གཅིག་མེད་པར་དེ་ཅོམ་གྱི་སྒྲག་བསྐལ་མི་དགོས།
གསུངས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱ་སྟོར་བ་ལས་སྒྲག་
བསྐལ་ཆེ་བ་ཅི་ལ་འབྱུང་། བྱ་འབྱུམ་ཡོད་ཀྱང་གཅིག་མེད་པའི་
སྒྲག་བསྐལ་བཟོད་སྒྲགས་མ་མཆིས། ཁྱས་པས། འོ་ན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་དང་འདྲ་བས་བྱོད་ཀྱིས་སྒྲར་གྲོང་
བྱེར་གྱི་བྱ་དེ་ཅོམ་བརྒྱས། ད་གཞན་ལ་གཞོད་པ་མི་བྱེད་ཅིང་
བསྐྱབ་པའི་གཞི་འཛིན་ན། བྱ་དགའ་བྱེད་ཡོང་བ་བྱེད་དོ། །
གསུངས་པས། མོ་དགའ་ནས་ཁས་སྤངས། བསྐྱབ་གཞི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཟུང་བས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལྷུང་བཟེད་ནས་བྱ་གནང་
ངོ། །དེའི་ལས་ནི་སྔོན་རྒྱལ་པོའི་བྱབ་ཏུ་གྲོང་པ་འགའ་ཤས་
ནོར་ཕྱག་ཅིང་། འགར་ཅེ་རུ་འགོ་བ་ལ། བ་རྩི་མ་ཞིག་དར་བ་
འཛོང་རུ་འགོ་བ་མཐོང་ནས། གར་མཁན་དེ་དག་ལ་སེམས་
ཆགས་ནས་མིག་བཏྲ་ཞིང་ག་ལེར་ཕྱིན་པས། དེའི་འདོད་པ་
ཤེས་ནས་གར་མཁན་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཆགས་པས་འདོད་པ་
བཞིན་སྤྱད་དོ། །དེར་མོ་ངལ་རྒྱུ་ལྷུས་པ་ལས། རང་སངས་
རྒྱས་ཤིག་མཐོང་ནས་དང་བས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་། དར་བའི་
རིན་ལ་བྱུང་བའི་ཤིང་ཐོག་ཨ་མ་ལྷ་བརྒྱ་ཕུལ། དེའི་བསོད་
ནམས་ཀྱིས་ད་ལྟ་འཕྲོག་མ་མཐུ་རྩལ་ཆེ་བ་འདིར་སྐྱེས་ནས་བྱ་
ལྷ་བརྒྱ་བྱུང་། རང་རྒྱལ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བའི་ཕན་ཡོན་གྱིས་
བསྐྱབ་གཞི་ཐོབ་པ་ཡིན་གསུངས། ལས་ཀྱི་རྒྱུད་ཉེ་བར་བསྟན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པའོ།། མཇེད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། འཕྲོག་མའི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བཙུ་གསུམ་པའོ།། །

༡༤ ། ཆོ་འཕུལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ། བྱ་ཀ་ལན་ཏ་ཀ་གནས་པ་འོད་
མའི་ཆལ་ན། བཙམ་ལྡན་འདས་འཁོར་དག་སྟོང་གི་དག་
འདུན་ཆེན་པོ་བརྒྱ་ཕྱག་ཕྱེད་དང་བཙུ་གསུམ་དང་ཐབས་
གཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །དེའི་ཆོ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟོང་
པོ་འབྲས་བུ་དང་པོ་ཐོབ་པས་དད་པ་དང་བསྟོན་བཀྱར་བྱ་བའི་
སེམས་སྟོན་བས་ཀྱང་ལྷག་པར་གྱུར་ནས། བཙམ་ལྡན་འདས་
དང་དག་སྟོང་གི་དག་འདུན་རྣམས་ལ་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་རྣམ་
པ་བཞི་རྟག་ཏུ་འབུལ་ཏེ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དག་ཀྱང་མཐུན་པར་
བསོད་ནམས་དང་དག་བ་སྟེལ་བ་ལ་སྟོབ་པའོ། །དེའི་ཆོ་རྒྱལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པོ་ལ་མ་མི་གཅིག་པའི་སྤྱན་ཟླ་ཀླ་ལ་ཞེས་པ་ནག་པོའི་མིང་
ཅན་ཞིག་ཡིད་པ་དེ་ཕོ་བྲང་གི་ཉེ་འཁོར་ཁང་བབྲང་འབྲམ་ལ་
དགའ་བའི་ཕྱིད་མོ་དང་བཅས་འགྲོ་བ་ན། ལས་ཀྱི་རླུང་གིས་
བསྐྱོད་པ་བཞིན་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོའི་ལག་ནས་མེ་ཏོག་གི་ཕྱིང་
བ་ཞིག་ལྷུང་བ་དེའི་ཕྱག་པར་བབས་པ་ལས། ཕྱ་མ་མཁན་
གྲིས་བཙུན་མོ་དང་འགྲོགས་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་པས། རྒྱལ་
པོ་ཕྱག་དོག་རྒྱས་ནས་མ་བརྟག་པར་རང་གི་སྤྱན་ཟླ་དེ་ལམ་
གྱི་བཞི་མདོར་འབྲིད་ལ་ཀང་ལག་རྣམས་སྦྱར་དུ་ཆོད་ཅིག །
ཅས་གསུངས་པ་བཞིན་བཅད་དེ་བོར་བས། གཞོན་ཀུ་ས་ལ་
ཉ་ལ་ཞིང་འཆི་ལ་འབྲུག་པ་ན། དེའི་མ་དང་གཉེན་ཆེན་གང་
ཡིད་ཀྱིས་མཐའ་བསྐྱར་ཏེ་མི་བབྲོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དྲག་པོས་
གདུང་བའི་ཆོ། སུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྣམས་སྟོགས་དེར་རྒྱ་བ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མཐོང་ནས། གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ཞིང་། ཀུན་མཁྱེན་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་རྗེས་
གཟིགས་ལ་ཉེ་མེད་ཆད་པས་དཔྱད་པ་འདི་ལ་སྐྱབས་ཏུ་
གསོལ་ཞེས་འཆི་མ་དྲག་ཏུ་གཏོང་ཞིང་གསོལ་བ་བཏབ་པས།
མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་གཞོན་ཅུ་ལ་ཕན་པའི་ཅུས་མཐུ་མེད་པར་
སྐྱེངས་ནས་ཅང་མི་སྟོབ་པར་གཞན་དུ་སོང་ངོ་། །བཙམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་དེའི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་མཁྱེན་ཏེ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར། ཀུན་
དགའ་བོ་བཏང་ནས་དེ་ལ་བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱབས་མཛད་པ་ཙམ་
གྱིས་གཞོན་ཅུའི་ཀླང་ལག་བཅད་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་ཞོ་མེད་པར་
སྐྱེད་བཞེན་སྐྱེས་པས་དད་པ་རབ་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་
སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིང་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉེ་གནས་སུ་གྱུར།
ཀུན་དགའ་བོས་སུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཆར་བཅད་དོ་ཞེས་ཐུགས་

ཀུན་ཏུ་གྲགས་སོ། །དེའི་ཆེ་ཡུལ་དེ་ན་རྟོགས་བྱེད་ལ་སོགས་
པ་སྟོན་པ་རྒྱག་བྱུང་བས་ངན་པར་བལྟ་བ་ལོག་པར་སྟོན་ཏེ་འགྲོ་
བ་མང་པོ་བསྐྱས་པས། དེ་ལ་གང་བསྐྱས་པར་མཐོང་བ་དག་ནི་
ངན་པར་བལྟ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་སྒྲིག་པ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་མང་
དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོའི་
གཙུང་ཞིག་ཀྱང་སྟོན་པ་རྒྱག་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་ཐར་པའི་ལམ་
ཡིན་པར་བཟུང་ནས་ལོངས་སྤྱོད་ཅི་བདོག་དེ་དག་ལ་དབུལ་ཏེ།
སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཉིམ་ལྟ་བུ་ཤར་བ་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་ལྷམ་མེར་མཛད་ཀྱང་དེ་ལ་ངན་པར་བལྟ་བས་མོས་
པའི་སེམས་མེད་དོ། །རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་ནི་དེ་ལ་
ལྷག་པར་བྱགས་བརྟེ་བས་ཐབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་
བཀུར་བྱ་བར་སྐྱུལ་ན་ཡང་བསྟོོ་བ་བཞིན་དུ་ནམ་ཡང་མ་བྱས་

སོ། །སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་གྲིས་ཤིག་ཅེས་ཡང་དང་དུ་
བསྐྱེལ་བྱུང་། བདག་ལ་ཡང་སྟོན་པ་ཡོད་དེ། དགེ་སྦྱང་གོ་ཅུ་ཏ་
མ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་མི་བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་
བཅག་པར་མི་རིགས་པས་མཆོད་སྟོན་ཆེན་པོ་བཤམས་ནས་
མི་འབོད་པར་གང་རང་འོངས་པ་ལ་བསོད་སྟོམས་སྦྱོན་ནི་ཞེས་
བྱ་ནས། མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་བཤམས་ཏེ་སྟོན་བཏིང་སྟེ་སྟོན་པ་
དུག་ནི་འབོད་པར་བཏང་བས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལྷགས་ནས་གྲུལ་
གྲི་སྒྲིལ་འདུག་གོ །སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་རྣམས་མ་
བྱོན་པས། རྒྱལ་པོས་དགེ་སྦྱང་གོ་ཅུ་ཏ་མ་སྦྱོན་དྲོངས་ཤིག་
ཅེས་ཡང་ཡང་བཀའ་སྤྱུལ་བར། །བདག་གིས་མཆོད་པ་
བཤམས་ཏེ་གདུགས་ཆོད་ལ་བབས་ན་ཅིའི་སྦྲད་དུ་མི་
གཤེགས། རྒྱལ་པོས་གསུངས་པ། ཁྱོད་ཉིད་སྦྱོན་འདྲིན་དུ་

འགྲོ་མི་རྒྱས་ན་འང་མི་ཞིག་གཏུགས་ཚོད་ལ་བབ་བོ་ཞེས་སྟུན་
འདྲིན་པ་ཐོངས་ཤིག་གསུངས་པར། གཙུང་གིས་སངས་རྒྱས་
འཁོར་བཅས་སྟུན་འདྲིན་དུ་བཏང་བས། བཙམ་ལྡན་འདས་
འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་གཤེགས་ནས་གྲུལ་
རིམས་བཞིན་དུ་བཞུགས་སོ། །སྟོན་པ་རྩལ་གྲུལ་གྱི་ལྷག་ན་
འདུག་པ་ཡང་གྲུལ་གྱི་འོག་ན་འདུག་པར་གྱུར་ནས་མཐུ་མེད་
པ་སྐྱེངས་ཤིང་དེ་བཞིན་ལན་གསུམ་གྱི་བར་གྲུལ་གྱི་འོག་ཁོ་
ནར་བྱུང་ངོ་། །ཡོན་བདག་གིས་གནས་བཏྲན་ལ་ཁྱེམས་
པས། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོན་དུ་སྟོན་པ་རྩལ་ལ་ཁྱེམས་
ཤིག་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། སྟོན་པ་རྩལ་ལ་ཁྱེམས་པས་
ཁྱ་སྟོན་གྱི་ཁ་འགག་སྟེ་ཁྱ་འབྱུང་དུ་མ་བཏུབ་པས། སྟོན་པ་
སངས་རྒྱས་ནས་མཐར་གྱིས་གསོལ་ནས་ཁྱ་བྱུང་བ་ལས་ཀྱན་

ལག་པ་དགུས་སོ། །སྦྱོན་བདག་གིས་བསོད་སྟོམས་ཐོགས་ཏེ་
སྦྱོན་ལམ་གདབ་པར་གསོལ་བ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
སྦྱོན་བདག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། ཐོག་མ་ཡང་དེད་
ཀྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པས་ད་ཡང་ཁྱེད་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོན་པ་དུག་ལ་སྦྱོན་
ལམ་གདབ་པར་གསོལ་ཅིག་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ། སྦྱོན་
བདག་གིས་སྦྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་སོང་སྟེ་སྦྱོན་ལམ་
གདབ་པར་གསོལ་བ་ན། སྦྱོན་པ་དུག་ཁ་འཐམ་ནས་ཅང་སྟོ་
མ་རྩས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་གསོལ་ཅིག་ཅེས་ལག་བརྟུང་བས་
སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆངས་པའི་དབྱངས་ལྟ་
བུའི་གསུང་གིས་སྦྱོན་ལམ་བཏབ་བོ། །སྦྱོན་བདག་གིས་བསོད་
སྟོམས་བྲིམས་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྦྱོན་དུ་ཁྱེད་
ཉིད་ཀྱི་སྦྱོན་པ་ལ་བྲིམས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པས། སྦྱོན་པ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དུག་ལ་བྲིམས་པར་ཞལ་བས་རྣམས་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་
འཕགས་ཏེ་བྲིམ་དུ་མེད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་
ལོགས་སུ་བྲིམས་པ་དང་། ཞལ་བས་ཀྱང་སོ་སོའི་ལག་ཏུ་
འོངས་སོ། །མཐར་གྱིས་བྲིམས་ཏེ་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་
རྣམས་བསོད་སྟོམས་ཀྱི་བྱ་བ་མཛད་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་
གསོལ་ལོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པ་དུག་
ལ་གསོལ་ཅིག་བཀའ་སྩལ་པ། སྟོན་པ་དུག་ཀྱང་ཁ་འཐམ་
ནས་སངས་རྒྱས་ལ་གསོལ་ཅིག་ཅེས་ལག་བརྟུང་བྱས་སོ། །དེ་
ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྟོན་ཞིང་འཇམ་པའི་
གསུང་ལྟུང་སྟེ། འཁོར་མང་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་
སྟེ་ནས་བསྟན་པས། འཁོར་མང་པོའི་ཡིད་ཆོས་པར་གྱུར་ཏེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཐོས་ནས་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་དོ། ། 1

གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོའི་གཙུང་ནི་ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་ནམ་
པར་དག་པར་གྱུར་ཏོ། །འཁོར་གཞན་དག་ནི་འབྲས་བུ་དང་པོ་
ནས་འབྲས་བུ་གསུམ་པའི་བར་དུ་ཐོབ་ནས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་ཟག་
པ་བཅད་དོ། །ལ་ལ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ནས་ཇི་ལྟར་སྒྲོས་པ་
བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་དོ། །སོ་སོ་ནས་དག་
སྒྲིག་སྤངས་སྤང་གི་དོན་གང་ཡིན་པ་ཡང་དག་པ་ཤེས་ཤིང་
རྟོགས་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡིད་ཆེས་ངེས་པ་རྟེན་དེ་
སྟོན་པ་དུག་མི་འདོད་དེ། དེ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་ཡང་མི་བྱེད་པར་
གྱུར་ཏོ། དེ་ནས་སྟོན་པ་དུག་པོ་ཤིན་དུ་སེམས་འབྲུགས་ནས་
ཁྲོས་ཏེ་དབེན་པའི་ངོགས་སུ་དོང་ནས་རྟོག་པ་ལ་བཞུགས་སོ།
།དེ་ནས་བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྒྲིག་ཏོ་ཅན་ཡང་འདི་སྟམ་དུ་བསམ་

སྟེ། ངས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་དག་སྦྱང་གོ་ཏུ་ཏ་མ་ལ་
བག་གས་བྱས་ན་ཡང་སྐབས་མ་ཆེད་ཀྱི། དེ་བཤག་གིས་ཅི་
ནས་ཀྱང་བག་གས་བྱའོ་སྟུང་ནས་བདུད་སྡིག་ཅན་མུ་སྟེགས་
སྟོན་པ་རྟོགས་བྱེད་ལྟ་བུར་མཛོན་པར་སྒྲུལ་ནས་བྱུགས་ལྟས་
ཀྱི་བུ་མོ་ཀ་རི་དང་། རྣམ་པར་སྒྲུབས་བུ་ཀུན་ནས་རྒྱལ་བ་
དང་། སྐྱའི་ལ་བ་ཅན་མི་ཤམ་པ་དང་། ཀ་ཏ་ཡ་ན་མོག་ཅན་
དང་། གཉན་གྱི་བུ་གཅེར་བུ་གང་ན་བ་དེར་བྱིན་པ་དང་། དེ་
དག་གི་མདུན་དུ་མེ་འབར་བ་དང་། རྒྱུ་འབབ་པ་དང་། སྟོག་
འབྱུང་བར་ཆོ་འཕུལ་སྟོན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་དག་གིས་
རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་མང་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ཐོབ་བམ།
སྒྲས་པ། ཐོབ་བོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་ནས་འདི་སྟུང་དུ་
བསམ་མོ། །བཤག་གཅིག་ཕུ་མ་གཏོགས་པར་འདི་དག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཐམས་ཅད་ནི་རྩ་འཁྲུལ་ཆེ་བ། མཐུ་ཆེ་བར་སོ་སོར་སྟོན་ཏེ་སྟམ་
མོ། །དེ་ནས་དུས་ཕྱི་ཞིག་ན་རྟོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་
དུག་འདུན་ཁང་དུ་འདུས་ཤིང་ལྷགས་ནས་གཏམ་འདི་ལྟ་བུ་
དག་སྐབས་སུ་སྤྲོད་ཏེ། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་སྟོན་ནི་རྒྱལ་པོ་
དང་། སྟོན་པོ་དང་། བྲམ་ཟེ་དང་། བྱིམ་བདག་ལྷག་པོ་དང་།
ཚོང་དཔོན་དང་། དེད་དཔོན་དག་གིས་ཀྱང་རིམ་འགྲོར་བྱས།
བཀྱར་སྟེར་བྱས་ཏེ་མཚོད་པར་བྱས་ཤིང་། བདག་ཅག་གི་གོས་
དང་། ཟས་དང་མལ་སྟན་དང་། ནད་ཀྱི་རྒྱུན་སྟུན་དང་། ཡོ་
བྱད་རྣམས་ཆེད་པར་བྱུར་ན། ད་ནི་དགོ་སྦྱང་ཤུགས་ཀྱི་འདི་ལ་
ཀུན་གྱིས་རིམ་འགྲོ་དང་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་དེ། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་
ཡོ་བྱད་ཆེད་པར་མ་བྱུར་གྱི། ད་ནི་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་དགོ་
སྦྱང་གོ་ཁུ་ཏ་མ་མིའི་སྒྲ་མིའི་ཚས་ཀྱི་ཚོ་འཁྲུལ་ལ་འགྲུགས་

སོ། །ད་སྟེ་དག་སྦྱང་གོ་ཁུ་ཏ་མས་ཆོ་འཕྲུལ་གཅིག་སྟོན་པ་ལ་
ཞུགས་ན། བདག་ཅག་གིས་གཉིས་བསྟན་ནོ། །དག་སྦྱང་གོ་ཁུ་
ཏ་མས་གཉིས་ན། བདག་ཅག་གིས་བཞི་འོ། །གོ་ཁུ་ཏ་མས་
བཞི་ན། བདག་ཅག་གིས་བརྒྱད་དོ། །གོ་ཁུ་ཏ་མས་བརྒྱད་ན།
བདག་ཅག་གིས་བཅུ་དྲུག་གོ། །གོ་ཁུ་ཏ་མས་བཅུ་དྲུག་ན།
བདག་ཅག་གིས་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་སོ། །དག་སྦྱང་གོ་ཁུ་ཏ་
མས་ཇི་སྟེ་ད་དུ་མི་འི་སྒྲ་མའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པ་ལ།
བདག་ཅག་གིས་ཉིས་འབྲུར་སུམ་འབྲུར་ལྷ་བ་མར་མི་འི་སྒྲ་
མའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་བདུད་ཀྱི་སྦྱ་མས་
འཕྲུལ་གྱིས་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པ་ཅིམ་ལ་གདེངས་བཅོལ་ཏེ་
ཞེ་སྤང་གི་དུ་བ་སྟན་ལྟར་གཏིབ་ཅིང་རྟོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་
སྟོན་པ་དྲུག་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོ་ག་ལ་བ་དེར་སོང་སྟེ་

དུང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་ལ་རྒྱལ་བ་
དང་ཆེ་རིང་བར་ཤོག་ཅིག་ཞེས་ཤིས་པ་སྤྱོན་དུ་བརྗོད་ནས་འདི་
སྐད་ཅེས་སྒྲས་སོ། ལྷ། རྟགས་ལ་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོང་གོ་ཅུ་
ཏ་མ་ཞེས་པ་མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་
ཁས་འཆེ་བ་འདི་དང་། དེད་རྣམས་རྩལ་གྱི་མཐུ་འགྲན་དུ་
འཇུག་དགོས། རྩལ་གྱི་མཐུ་ཆེ་བ་དེས་ད་ནས་བཟུང་འགྲོ་བ་
གསུམ་གྱིས་མཆོད་པའི་འོས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཅེས་ཞུས་
པས། རྒྱལ་པོས་གསུངས་པ། ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་པ་འདི་ཅི་འདྲ་
ན། ཞ་བོ་ཀླང་དུམ་རི་ལ་འཛེགས་པ་འོས་སམ་ཅི། ཕྱེ་མ་ལེབ་
རྣམས་མར་མེ་ལ་འགྲན་པ་དང་འདྲ་བས་དེ་སྐད་མ་སྒྲ་ཞིག །
གལ་ཏེ་སྒྲ་ན། ངའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་མ་འདུག་པར་སོང་ཞེས་
གསུངས་པས་སུ་སྟོགས་པ་རྣམས་མ་དགའ་བར། རྒྱལ་པོ་

གཟུགས་ཅན་སྒྲིང་པོ་འདི་ཚྭ་པ་ཕྱོགས་ལྷུང་ཅན་ཞིག་ཡིན་
འདུག །ད་ཀྱིས་པོ་གཞན་གྱི་སར་འགྲོ་བེད་བའི་སྐབས་སྟོན་པ་
དུག་ནས་སྤར་ཡང་ཀྱུ་ལ་པོ་ལ་གསོལ་བ། བདག་ཅག་རྣམས་
ནི་ཆོ་འཕུལ་དང་ལྷན་ཞིང་ཤེས་པར་སྤྲོ་བ་ལགས་ན། དགོ་སྦྱོང་
གོ་ཏུ་ཏ་མ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆོ་འཕུལ་དང་ལྷན་ཞིང་ཤེས་པར་
སྤོའ་ཞེས་མཆིས་ན་ཤེས་པར་སྤྲོ་བ་ནི་ཤེས་པར་སྤྲོ་བ་དང་ལྷན་
ཅིག་མའི་སྤྲོ་མའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོ་འཕུལ་འབྲན་དུ་བཞུགས་པར་
རིགས་ཀྱི། བདག་ཅག་རྣམས་སྦྱོང་ཅིག་ཅེས་སྤྲོས་པ་དང་།
ཀྱུ་ལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྒྲིང་པོས་དེ་དག་ལ་བགད་ཏེ་འདི་སྐད་
ཅེས་སྤྲོས་པ། བྱེད་རྣམས་རེ་སྒྲིན། བྱེད་རྣམས་རེ་འཕུལ།
སངས་རྒྱས་ནི་ཡོན་ཏན་ཆེ་བ། མཐུ་ཆེ་བ། རྩུ་འཕུལ་ཆེ་བ། ཆོ་
འཕུལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ན། བྱེད་

འདྲ་བ་ནི་སྤྱིན་བྱ་མེ་བྱེར་ཉིམ་ལ་འབྲན་པ་འཇམ། བ་ཕྱིག་གི་ཚུ
ཚུ་མཚོ་དང་འབྲན་པ་འཇམ། བ་སྤྲུམ་མ་སེང་གི་དང་འབྲན་
པ་འཇམ། བྱི་བྱུན་ལྷུན་པོ་ལ་འཕངས་མཐོ་བ་འབྲན་པ་དང་འདྲ་
ཏྲེ། ཆེ་ཆུང་བྱུང་ཞུགས་པར་མདོན་པས་ངན་པར་ལྟ་བ་ཏུ་ཅང་
ཡང་སྤྱུན་ཚབ་ཆེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྟོན་པ་དུག་གིས་ཡང་
སྤྲས་པ། མདོན་ཏུགས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་རྒྱལ་པོས་མ་གཟུགས་
ཏེ། བདག་ཅག་གི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་འབྲན་ན་འབྲན་པས་འོག་
ཏུ་རྒྱལ་བ་མཐོན་ནོ། །རྒྱལ་པོས་སྤྲས་པ། འབྲན་འདོད་ན་
འབྲན་པར་རིག་སྟེ་བྱེད་རྣམས་སྦྱངས་ཀྱི་དོགས་སོ་ཞེས་
གསུངས་པས། སྟོན་པ་དུག་གིས་སྤྲས་པ། ད་སྟེ་ཞག་བདུན་
ནས་འབྲན་པའི་ས་ཕྱོགས་བྱི་དོར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྤྲས་ནས།
དེ་དག་ཕྱིར་དེང་བའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྦྱང་པོས་

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཆེ་བ་འདོན་པ་དང་། རང་གཞན་རྣམས་
ཆོ་འཕྱུལ་གྱི་ལྷས་མོ་བལྟ་བར་འདོད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
དུ་བྱོན་ནས་ཉུང་པ། ལུ་སྟེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐུག་དོག་གིས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་མ་བཟོད་ནས་
སྟོན་པ་བྱུག་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆོ་འཕྱུལ་འགྲན་ལོ་ཞེས་
མཆིས་ཏེ། བདག་གིས་བཀག་ན་ཡང་མ་བརྟུབས་ཀྱིས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་འཕྱུལ་གྱི་མཐུ་བསྟན་ཏེ། འདི་
བདག་གི་དེགས་པ་འཇོམས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟི་
བརྗོད་རབ་ཏུ་གསལ་བས་ལུ་སྟེགས་ཀྱི་དཔྱོད་ངན་ལྷན་པ་ལྟ་
བུ་རྣམས་མ་ལྷས་པར་བརྟུག་པར་མཛོད། ཅེས་ཉུང་པས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་
དང་། ཁྱོ་བ་མེད་པའི་བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་པོ། གཞན་དག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འཛམས་པ་དང་། རྩོད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན་
ཏེ། བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་བཟུང་བར་བྱ། འབྲན་སེམས་ཀྱིས་
ཕ་རོལ་གྱི་སྤྲགས་པ་འཕྲོག་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཕྱག་དྲག་གི་ངོ་
མ་ཅན་ཡིན། དཔུང་ན་ཡོན་ཏན་དང་བྲལ་བས་དེས་ཅི་བྱ། རང་
གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་དེ་རང་གི་
ཆོས་རྒྱས་སོན་པས་བསྤྲགས་འོས་མིན། ཡོན་ཏན་ནི་སྤང་ལ་
གཞལ་བའི་འོས་མ་ཡིན་ཅིང་། ཡོན་ཏན་ལྡན་ཡང་གཞན་ལ་
དྲངས་སེམས་མེད་ན་ལག་ཏུ་མར་མེ་ཐོགས་པས་སྡོད་ཀྱི་གྲིབ་
མས་བསྒྲིབས་པ་དང་འདྲ་བས་ཅི་བྱར་ཡོད། དེས་དགོས་པ་ཅི་
ཡང་མེད་ཅེས་ཐུགས་རབ་ཏུ་ཞི་བས་བཏང་སྟོམས་སུ་
བཞུགས་པ་ལ། ཡང་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པ། ལུ་སྟོགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་བདག་ཅག་གི་རྣ་བ་འབྲིག་པར་འདུག་པས་ངོ་མཆར་གྱི་

ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་ནན་གྲིས་ཁྲུས་
པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་ཀྱང་ཞལ་གྲིས་བཞེས་སོ། །དེར་
རྒྱལ་པོ་མགུ་བས་ཞག་བདུན་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་འབྲན་པར་དུས་
བཏབ་བོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་བཀའ་སྤྱལ་པ། རྒྱལ་པོ།
ང་ཉིད་དུས་མཁུན་གྲིས་གང་དུ་འབྲན་པའི་གནས་ཡངས་པ་
ཞིག་ཏུ་བྱི་དོར་གྲིས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་སྤྱལ་ནས། རྒྱལ་པོས་
སྟོན་པོ་རྣམས་ལ་གནས་ཡངས་པ་ཞིག་ཏུ་བྱག་བདར་བྱས་
ནས་སེངྒེའི་ཁྲི་བཤམས། རྒྱལ་མཆོན་དང་བ་དན་བཙུག་སྟེ་
མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་བཀོད་པ་ཤིན་ཏུ་མཛོས་པར་བརྒྱན་དགོས་
ཞེས་བགོའོ། །དེ་ལྟར་ཆོ་འཕྲུལ་འབྲན་པའི་དུས་སུ་ཐམས་ཅད་
མཐོང་དུ་རེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་
རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས་གཤེགས་ཏེ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་བཞུད་དོ། །

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ལི་ཅ་བྱི་དང་མི་མང་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་མཆོད་ཇུས་མང་པོས་བསྟུའོ། །སྟོན་པ་རྩལ་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ་
དག་སྦྱང་གོ་ཅུ་ཏ་མའི་ཆོ་འཕྱུལ་གྱིས་བདག་ཅག་མི་བྱབ་བོ་
ཞེས་བྱས་ན་ཁྱོད་ཡིད་མི་ཆེས་ཏེ། ཆོ་འཕྱུལ་འབྲན་པའི་དུས་
བྱས་པ་ལས་བྱོལ་ཏེ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་བློས་སོ་ཞེས་བསྒྲགས་
ཏེ། སྟོན་པ་རྩལ་ད་རྒྱལ་ལྷག་པར་རྒྱས་ཤིང་སྦྱོ་བ་བསྦྱེད་དེ་
བསྟེགས་སོ། །དེའི་ཆོ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོ་ཐེག་པ་
ལྷ་བརྒྱ་བཤམས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་བྲི་ཕྱག་བཅུ་བཞི་མཆོད་
པའི་ཡོ་བྱད་དང་འཆོ་བའི་རྒྱགས་འབྲེར་ནས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་ཞབས་རྗེས་སུ་ཞུགས། སྟོན་པ་རྩལ་དང་ལི་ཅ་བྱི་
རྣམས་འཁོར་ཡོ་བྱད་གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོ་བཞིན་དུ་སྦྱར།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུལ་ཀོ་ཤལ་གཤེགས་སོ། །དེའི་རྒྱལ་པོ་

ཡུ་ཏ་ཡ་ན་སྟོན་འབངས་དང་བཅས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་བསྟུན། །དེར་ཡང་སྟོན་པ་རྒྱག་གིས་སྟར་བཞིན་འགྲན་པར་
ཉུས། དེའི་རྒྱལ་པོ་ཡུ་ཏ་ཡ་ནས་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོ་
བཞིན་དུ་འཁོར་དང་ཡོ་བྱད་བཤམས་ཏེ་དོང་། བཅོམ་ལྡན་
འདས་དག་འདུན་དང་བཅས་ཡུལ་མར་གྱིར་གཤེགས་སོ། །
དེའི་རྒྱལ་པོ་ཤུན་ཅི་དེ་ལ་སྟོན་འབངས་དང་བཅས་པས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བསྟུན། སྟོན་པ་རྒྱག་ཀྱང་ཕྱི་བཞིན་
བསྟེགས། དེའི་ཆོ་རྒྱལ་པོ་ཡུ་ཏ་ཡ་ན་འཁོར་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་
ཁྲི་དང་། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་ཡུལ་མར་
གྱིར་གཤེགས་སོ། དེ་ནས་སྟོན་པ་རྒྱག་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆོ་
འཕྲུལ་འགྲན་པར་བསྐྱུལ་ལོ། །རྒྱལ་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ལ་གསོལ་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དག་སྟོང་གི་དག་

འདུན་དང་བཅས་ཏེ་ཡུལ་ཐིག་ཆ་ཤི་ག་ཤེགས་སོ། །ཡུལ་དེའི་
རྒྱལ་པོ་ཨིན་མའ་མ་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་སྟོན་མང་པོས་མཆོད་
པའི་བྱེ་བྲག་དང་དེ་བཞིག་ག་ཤེགས་པ་བསྟུའོ། །དེའི་ཆེ་རྒྱལ་
པོ་ཤུན་ཅི་དལ་འཁོར་བྲི་ཐུག་ལྡ་དང་། གཟུགས་ཅན་སྤིང་པོ་
ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅན་འགྲོགས་ཏེ་ཡུལ་ཐིག་ཆ་ཤི་དོང་
དོ། །སྟོན་པ་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐད་ཆེན་པོས་
དགོ་སྦྱང་གོ་བྱ་ཏ་མ་དང་ཆེ་འཕྱུལ་འགྲན་པར་གྱིས་ཤིག་སྦྱས་
སོ། །དེའི་རྒྱལ་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་པས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ང་ཉིད་རུས་མཁུན་ནོ་ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་
ཏོ། དེས་རྒྱལ་པོ་དེས་ཀྱང་ཡོ་བྱད་བཤམས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་དགོ་སྦྱང་གི་དགོ་འདུན་དང་བཅས་ཏེ་ཡུལ་ལྡ་ར་རྒྱ་སིར་
ག་ཤེགས་སོ། །ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་ཆངས་བྱིན་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་

སྟོན་མང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྟུན། །སྟོན་
པ་རྟུག་པོ་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་དོང་ངོ། །རྒྱལ་པོ་ཨིན་མར་མི་
ཡང་འཁོར་བྲི་ཕྱག་རྟུག་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་
སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་འགྲོགས་ཏེ་གནས་དེར་སོང་
ངོ། །སྟོན་པ་རྟུག་ཀྱང་དེར་ཕྱིན་ཏེ་སྟར་བཞིན་རྒྱལ་པོ་ལ་
གསོལ་ནས། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་ཞུས་པར་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ང་ཉིད་རྟུས་མཁུན་ནོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་
ནས་རྒྱལ་པོ་དེས་ཀྱང་འཁོར་དང་ཡོ་བྱད་བཤམས་ཏེ་དོང་བ་
དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་དག་སྟོང་གི་དག་འདུན་དང་བཅས་ཏེ་
ཡུལ་སེར་སྐྱར་གཤེགས་སོ། །ཡུལ་སེར་སྐྱའི་ཤུགས་རིགས་
རྣམས་བསྟུད་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྟུན། །སྟོན་པ་རྟུག་པོ་
ཡང་སྟར་བཞིན་དོང་ངོ། །རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་འཁོར་བྲི་ཕྱག་

བརྒྱད་ཅུ་དང་། གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་ལ་སོགས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་
དུག་ཆར་ཡང་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་བཙམ་ལྡན་འདས་གང་དུ་
ཐེབས་པའི་རྗེས་སུ་དོང་དོ། །སྟོན་པ་དུག་ཀྱང་དེར་ཕྱིན་པ་དང་།
ཤུགས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ལ་དག་སྦྱོང་གོ་བྱ་ཏེ་མ་དང་ཆོ་འཕྲུལ་
འབྲན་པར་བྱས་པ་ལས་ངེད་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ཆེ་བ་མ་བཟོད་པར་
འདི་བར་བྱོལ་ལོ་ཞེས་ཡོང་མ་གཏམ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་ཤུགས་
རིགས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་དུ་བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་
པ་དང་། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ང་ཉིད་དུས་མཁུན་ནོ་ཞེས་
བཀའ་སྤྲུལ་ལོ། །དེ་ནས་ཤུགས་རིགས་རྣམས་མཆོད་པའི་ཡོ་
བྱད་སྦྱར་ཞིང་བཤམས་པ་དང་། བཙམ་ལྡན་འདས་དག་སྦྱོང་
གི་དག་འདུན་བཅས་པ་ཡུལ་མཉམ་ཡོད་དུ་གཤེགས་སོ། །
དེའི་ཆོ་མཉམ་ཡོད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ཡང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འཁོར་སློན་ཁྲི་ཕྱག་དུ་མ་དང་བཅས་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་
བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྟུན། །སློན་
པ་དུག་པོ་ཡང་སྒར་བཞིན་འབྱུང་ངོ། །ཤུགས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་
ཀྱང་འཁོར་ཁྲི་ཕྱག་དགུ་དང་། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་
ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དང་འཁོར་དག་གིས་མཉམ་
ཡོད་དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་སྤྱོད་ས་ཡོངས་སུ་གང་ངོ། །སློན་པ་དུག་
པོས་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ། གྱེ་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དགེ་སྦྱོང་གོ་ཁུ་ཏ་མ་དང་བདག་ཅག་ཆོ་
འཕྱུལ་འབྲན་པར་དུས་བྱས་པ་ལས་ད་དུས་ལ་བབ་པ་དང་
བྱུལ་ཞིང་བྱོས་ཏེ་འདིར་མཆིས་པ། ད་ནི་འཁོར་མང་པོ་ཡང་
རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་དུ་ཆོགས་གྱི། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་བདག་ཅག་ཆོ་
འཕྱུལ་འབྲན་དུ་ཆུག་ཅིག་ཅེས་གསོལ་པས། རྒྱལ་པོ་གསལ་

ཀྱུལ་གྱིས་བགད་དེ་འདི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་ཡོན་
ཏན་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད་ལྟ་
བྱ་མ་རབས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ། ཆོས་གྱི་ཀྱུལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་ཆོ་
འཕྱུལ་འབྲན་པར་བྱེད་ཅེས་བགོ་འོ། །འོན་ཀྱང་སྟོན་པ་རྩལ་པོ་
དག་འབྲན་མི་བྱབ་སྟེ་ད་ཀྱུལ་སྟེམས་པས། ཀྱུལ་པོ་གསལ་
ཀྱུལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གདན་བ་དེར་སོང་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་
འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །སྟོན་པ་རྩལ་པོ་དག་གིས་ཆོ་འཕྱུལ་
འབྲན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱུལ་གྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་
གྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐྱུལ་ཕྱིར་ཆོ་འཕྱུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་
དབྱེ་བར་གསོལ། ཅེས་ཞུས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ང་
ཉིད་རུས་མཁུན་ནོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། ཀྱུལ་པོ་གསལ་
ཀྱུལ་གྱིས་སྟོན་པོ་རྣམས་ལ་འདི་སྐད་དོ། །ཆོ་འཕྱུལ་འབྲན་

པའི་གནས་ཡངས་ཤིང་མཉམ་པར་ཕྱག་བདར་དང་། མེ་ཏྲོག་
དང་། སྡྲོས་ལ་སོགས་པ་མཆོད་ཇུས་ཀྱི་བཀོད་པ་མང་དུ་
བཤམས་ཏེ་སེངྒེའི་ཁྲི་བརྩུག་ནས་རྒྱལ་མཚན་དང་། བ་དན་
ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་དུ་མས་བརྒྱན་ཏེ་ལྷ་མིའི་འཁོར་ཆོགས་
མང་པོ་བསྐྱས་སོ།། དེའི་ཆོ་དཔྱད་ལྷ་ར་བ་ཞེས་པ་ཉི་ལྔ་དང་
པོའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོ་འཕྲུལ་འབྲན་པའི་
བསྐྱ་གནས་སུ་སྐྱུན་བྲངས་ཏེ་སེངྒེའི་ཁྲི་བཤམས་པ་ལ་
བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་
མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དང་ཞལ་བས་བབྲང་པོ་བཤམས་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རང་གི་ཕྱག་བདར་ཏེ་ཕུལ་ལོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོཔས་ཤིང་གསོལ་ནས་ཆོམས་ཤིང་ས་ལ་
བརྩུགས་སོ། །ས་ལ་བརྩུགས་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེས་ནས་ཡལ་ག་

དང་ལོ་མ་རྒྱས་པ་མཐོང་ཆད་དཔག་ཆད་ལྡ་བརྒྱ་པར་གྱུར་ཏེ།
ཡལ་ག་དང་ལོ་མས་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་དཔག་ཆད་ལྡ་བརྒྱ་
ཁེབས་སོ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་མེ་ཏྲིག་ཤིང་ཏྲི་འཕང་ལོ་ཙམ་སྒྲིམ་
ནས་འབྲས་བུ་བྲེ་ལྡ་གཤོང་བའི་བུམ་པ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཏེ། ཅ་བ་
དང་། ཡལ་ག་དང་། འདབ་མ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རིན་
པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དུ་གྱུར་ནས་ཁ་དོག་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སུ་འཛེར་
ཞིང་འབར་ཏེ། ཉི་ཟླའི་འོད་ཀྱང་བེལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ་འབྲས་བུ་དེ་
བཅོས་ན་བདུད་ཚིའི་རོ་བས་ཀྱང་ལྷག་སྟེ། འི་བསྐྱུང་གི་ཀྱན་ཏུ་
ངད་པའི་འིས་ཕོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུག་གསུམ་ཞི་ནས་བདེ་
ཞིང་ཆོམ་པར་གྱུར་ཏེ། །རླུང་བསྐྱུང་ཅན་གྱི་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་
ལ་རེག་ན་ཤིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་འབྱུང་ངོ་། །མི་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིང་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཡིད་དང་མཐུན་ནས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་། ལྷ་རྒྱུ་བ་ཡང་
རབ་ཏུ་མང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིས་ཉིན་ཆོས་གཉིས་ལ་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏ་
ཡ་ནས་མཆོད་རྗེས་བཟང་པོས་སངས་རྒྱས་སྟོན་དངས་ནས།
དེའི་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་
རིན་པོ་ཆེའི་རི་གཉིས་ཤིག་སྤྲུལ་ཏེ། ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་མཛེས་པ།
རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལྷ་རྒྱུ་འཆར་བ། ཤིང་
རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སྦྱེས་པ། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་རྒྱས་
པ། སྒྲ་སྐད་ཤིན་ཏུ་སྟན་པ་འབྱུང་བ། རི་གཅིག་གི་ཕྱོ་མོ་ལ་
འབྲས་བུ་རོ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ་འཇམ་ཞིང་མངར་བ་བྱུང་སྟེ་མི་
མང་པོ་དག་ཡིད་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཆོམ་པར་བཟའོ། རི་གཅིག་གི་ཕྱོ་
མོ་ལ་རྩ་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པ་དང་མངར་བ་སྦྱེས་ཏེ་དུད་འགོའི་སྦྱེ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གནས་རྣམས་དེ་ལ་ཡིད་བཞིན་དུ་ཟ་ཞིང་ཆོམ་པར་སྤྱལ་ཏེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་ཅི་རིགས་སུ་ཆོས་བསྟན་
པས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཏེ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱས་པའི་བྱངས་ཀྱང་
རབ་དུ་མང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིས་ཉིན་ཆོས་གསུམ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཤུན་ཅི་
ད་ནས་སྤྱན་དངས་ཏེ་མཆོད་པ་སྤྱར་ངོ་། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཞལ་བསིལ་ནས། ཞལ་བསིལ་བའི་ཆུ་སྤྲུང་ས་ལ་དོར་བ་
རིན་པོ་ཆེའི་རྩིང་བྱར་བྱུར་ནས། ཁོ་ར་ཁོ་ར་ཡུག་དཔག་ཆོད་
ཉིས་བརྒྱ་ཡོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་གྱིས་རྣམ་པར་སྤྲས་པ་ཁ་
དོག་རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་འཆར་བ། རྩིང་བྱ་དེ་ཆུ་ཡོན་ཏན་
བརྒྱད་དང་ལྡན་པ། རྩིང་གི་ཞབས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་གྱི་
བྱེ་མས་བཅུ་ལ་བ། ཡུ་ཆེར་རྒྱས་ཤིང་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་

རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡུན་སྡོན་པོ་དང་།
སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། ལེ་ཆུན་དང་།
མཆུད་ལ་སོགས་པ་འོ། ། ཡུན་དེའི་དྲི་ཡང་ཀུན་ཏུ་དེད་ཅིང་སྟོ་
ལ། ཡུན་འི་ཁ་དོག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འོད་ཟེར་འཆར་ཏེ་དེའི་
འོད་ཟེར་གྱིས་གནམ་ས་ཀུན་སྒྲུང་བར་བྱས་ཏེ། འཁོར་མང་པོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རྩིང་དེ་ལ་ལྟ་ཞིང་རབ་ཏུ་དག་འ་
ནས་བསྟོད་དོ། ། དེ་ནས་བཅམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་མང་
པོའི་ཡོ་བྱད་སྒྱུར་ནས་ཆོས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་ཏེ་གོ་ཞིང་
རྟོགས་པར་མཛད་ནས། ལ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་མཐོ་རིས་
ཀྱི་ལྷ་ར་སྐྱེས་ཏེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡང་དཔག་ཏུ་
མེད་དོ། ། དེའི་ཕྱིས་ཉིན་ཆོས་བཞི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཨིནྱ་མར་མས་
མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་བཤམས་ཏེ་སངས་རྒྱས་སྐུ་དྲངས་སོ། །

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཉིན་པར་རིན་པོ་ཆེའི་རྗེ་དེའི་ངོས་
བཞིན། ཡུར་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་བརྒྱད་ཡོད་ལ་ཕྱིར་ཡང་འཁོར་
ཞིང་རྗེ་ནང་དུ་འབབ་པ་དང་། རྒྱ་འབབ་པའི་སྒྲ་ལས་དབང་པོ་
ལྡ་དང་། རྟོགས་ལྡ་དང་། བྱང་རྒྱབ་ཡན་ལག་བདུན་དང་།
འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་
གསུམ་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་དུག་དང་། བ་རྩ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
དུག་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཚད་
མེད་པ་བཞི་ལ་སོགས་ཏེ་ཆོས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲ་འབྱུང་
ཞིང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ལས་རྒྱད་ཅིང་རྟོགས་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་
འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུ་བ་དང་།
བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡང་རབ་ཏུ་མང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིས་
ཉིན་ཆོས་ལྡ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆངས་བྱིན་གྱིས་དད་པས་སྦྱན་བྲངས་

ཏེ་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་བཤམས་སོ། །དེའི་ཉིན་པར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གསེར་གྱི་མདོག་ལྟ་བུའི་འོད་ཟེར་
བྱེད་ནས། སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲུང་བར་
བྱས་ཏེ། འོད་དེས་རིག་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུག་
གསུམ་དང་སྒྲིབ་པ་ལྟ་དང་བྲལ་ཏེ། ལྷས་དང་སེམས་རབ་ཏུ་
བདེ་བ་ཇི་ལྟར་དག་སྟོང་དག་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཐོབ་པ་
དང་འབྲེལ། །འཁོར་མང་པོ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་
མས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་ཏེ། སྒྲ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་ལྟར་སྐྱེས་
པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡང་བྱངས་མེད་དོ།
དེའི་ཕྱིས་ཉིན་ཆོས་དུག་ལ་ལི་ཙ་བྱི་རྣམས་ཀྱིས་སྟུན་བྲངས་
ནས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་སྟུར་ཏེ། དེའི་ཉིན་པར་བཅོམ་ལྡན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འདས་ཀྱིས་འཁོར་མང་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་གི་
བསམ་པ་གཅིག་གིས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། སོ་སོའི་དགོ་བ་དང་
མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། སོ་སོ་ནས་
དག་འཁྱེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱགས་སོ། དེ་དག་ལ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་ཁོང་དུ་ཆུད་
ཅིང་རྟོགས་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་སྦྲོན་ལམ་འདེབས་པ་དང་།
འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུ་བར་སྦྲོན་པ་ཡང་
བྲངས་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིས་ཉིན་ཆོས་བདུན་ལ་ཤུགས་རིགས་
རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སུ་དྲངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་དེའི་ཉིན་པར་འཁོར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་ནས་འཁོར་
ལས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་བསྐྱར་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་དང་།
བུ་སྟོང་དུ་ལྡན་པར་སྐྱུ་ལ་ནས་རྒྱལ་ཕྱན་དང་སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བསྟེ་སྟེངས་བྱས་པར་མཐོང་སྟེ། སོ་སོ་ནས་ངོ་མཚར་ཆུང་དུ་
བྱུང་བའི་སྟོ་བ་སྐྱེས་ནས། སྟོ་བ་དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་
ཆོས་རྣམ་པར་ཕྱེ་ཞིང་བསྟན་པས་སོ་སོའི་ཡིད་ཆོམ་པར་གྱུར་ཏེ་
སྟེ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་
དང་། ལྷ་དང་མིར་སྐྱེས་པ་གྲངས་མེད་པར་གྱུར་ཏེ། །དེའི་ཕྱིས་
ཉིན་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྲིས་སངས་རྒྱས་
སྟན་བླ་སྟེ་ལྷའི་སེངྒེའི་ཁྲི་བཤམས་པ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
བཞུགས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གཡོན་ནས་མཆོད་པ་བྱེད།
ཆངས་པའི་རྒྱལ་པོ་ནི་གཡས་ནས་མཆོད་པ་བྱེད་དོ། །ལྷ་
སྟེ་གས་སྟོན་པ་རྩལ་སོགས་སོ་སོའི་ཁྲི་དང་གྲལ་ལ་འཁོད་
ཅིང་། ལྷ་དང་མིའི་ཁྲོམ་ཆོགས་བསམ་གྲིས་མི་ཁྱབ་བསྟུས།
ལྷ་རྣམས་གྲིས་ནམ་མཁའ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་དང་མེ་ཏྲོག་གི་ཆར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་བྱེད། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐྱའི་གཟི་
བརྗོད་ཀྱིས་སྤྱ་སྟོགས་པ་རྣམས་གཏམ་ལབ་མི་ཤེས། ཟས་བ་
མི་ཤེས། བྱང་ལོགས་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་བཞིན་ལུས་གཡོ་
འགུལ་མེད་པར་ལུས་སོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་འབྲམ་
ལས་འཁྲུངས་པའི་མེ་དཔུང་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་འབར་བས་སྤྱ་
སྟོགས་པ་རྣམས་མེ་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་མགུ་སྟེ། འོ། ཆོ་འཕུལ་ག་རེ།
འདུན་ཁང་དང་བཅས་པ་མེས་ཆོག་གོ་ཞེས་མགོ་བོ་བཏེགས་
ནས་ཀྱུན་དགའ་བའི་ཅ་ཅོ་སྟོག་པ་ན། འདུན་ཁང་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
མེས་སྦྱངས། སྟིད་པ་གསུམ་ཡང་འཇིག་ཏུ་འཆར་བའི་
འཇིགས་སྤྱ་རུང་བའི་མེ་ལྗེ་རྣམས་པདྨ་ལྟར་འཇམ་པར་མཛད་
ནས་ཡང་སྐྱ་ཆུའི་ཕུང་པོར་བསྐྱར་བ་ལས་བདུད་རྩིའི་འོད་བེར་
ཟླ་བ་སྟོང་ཕྱག་ཆོགས་པ་ལས་ལྷག་པ་སྟོས། སྐྱའི་གཟི་བརྗོད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཉིམ་ལས་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་། འདུན་དུ་གསེར་གྱི་ཕྱད་དེ་བསྐྱེད་
མངར་པོས་ཀླང་དུག་རྣམས་འདུ་བའི་པད་སྡོང་ཆེན་པོ་
འཁྱུངས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་ལ་སོགས་པའི་
སྦྱོང་ལམ་སྐྱོ་ཆོགས་སྟོན་པ་དང་། སྐྱེ་གསེར་གྱི་རི་བོ་ལ་ཉི་ཟླའི་
འོད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་བདེ་བར་མཛད་པ་ལ། རྣམ་
མཁའ་ནས་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་རྒྱས་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་།
མིག་མི་འཇུག་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ལ་བལྟ། ལྷ་དང་དེ་བུ་
མིའམ་ཅི་དང་བྱུང་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ལྷའི་རྩ་སྐྱེ་དང་དང་བཅས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྦྱོང་དབྱངས་སྒྲོག། མི་རྣམས་ཀྱང་ཉིང་
དེ་འཇོན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཤིང་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་བཞི་སོགས་
འཐོབ་བྱ་ཅི་རིགས་པ་ཐོབ། དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞལ་གྱི་
ཕུང་ཆོམས་ཀྱི་གེ་སར་འཇུག་པས་གསུང་གི་སྤྱང་ཕྱི་མངར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བས་རང་རང་སྟོང་དང་མཆམས་པའི་ཆས་གསུངས་ཤིང་། སྦྱར་
སེམས་སྒྲིག་པའི་ཐ་བ་ཐུལ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ས་བོན་ཐོབ།
ཁོན་སེམས་དོར་ལ་ཞི་བདེར་འདུག་འཆི་བའི་དུག་ལ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་བདུད་རྩི་འཐུང་། དག་བའི་གྲོགས་བརྟེན། །ལུས་འདི་རིང་
པོར་མི་གནས། དཔལ་འབྱོར་མི་རྟག་པ། ལང་ཆོ་སྦྱར་དུ་གྲས།
ལུས་འདི་ཡང་སྦྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྟོན་མགྲོན་ཁང་ལྟ་བུ། གྲོགས་
ནི་མགྲོན་པོ་འདྲ་བས་ཡུད་ཅམ་ཡིན། དེ་བས་ཆོས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་བསྐྱེད་ལ་རྟག་ཏུ་འབད། ཅེས་པ་ལ་སོགས་གསུངས་
བཞིན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱིན་མཐུས་སྟེ་བོའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་
འཇིག་ཆོགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་རི་བོ་ཉི་ཤུའི་རྩ་མོ་རྩ་ཆེའི་ཐོག་གིས་
བཅོམ་པ་བཞིན་གྱུར་རྟོ། དེའི་ཆོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སེང་
ཁྲིའི་ནང་ནས་སྤང་པོ་ཆེའི་སྐད་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་

དང་། དེ་མ་ཐག་སྤོན་པོ་ལྷ་ཞིག་བྱང་ནས་སྟོན་པ་དུག་གི་བྲི་
དུངས་ནས་བཞེག་ཅིང་། གཞོད་སྦྱོན་ལག་ན་རྩོ་རྩེས་ནི་རྩོ་རྩེའི་
ཕྱོ་མོ་ལ་མེ་འབར་བ་ཐོགས་ཏེ་སྦྱ་སྦྱགས་པ་རྣམས་ནི་ཏྲག་ཏུ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་དུག་
གི་མགོ་བོར་འདེགས་སོ། །སྟོན་པ་དུག་པོ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ཏེ་
འཇིགས་པས་སྐྱགས་ནས་བྱེར་ཞིང་བྲོས་པར། དེ་མ་ཐག་དུག་
པོའི་རྒྱུང་འཁྱབས་ཀྱིས་དཀྱིས་པའི་ཆར་གྱིས་སྦྱ་སྦྱགས་པ་
རྣམས་འབྱེར། ལ་ལ་ནི་ཆུར་མཆོངས། ལ་ལ་ཤིང་སྤྲོང་ལ་
འཇུ། ལ་ལ་ས་ཁུང་དུ་ཡིབ་པ་ལ་སོགས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་
གྱུར་པའི་ཆོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་སྦྱིང་རྩེས་
བཀའ་སྦྱུལ་པ། རི་དང་ནགས་ཚལ་དང་ཁྱུང་ཁུང་སོགས་ནི་
སྤར་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་བསྟེན་པ་ནི་ལོག་པས་ནོར། དེ་

དག་གིས་རྟག་ཏུ་འཇིགས་སྐྱབས་མི་བྱབ་ཀྱི། དེ་བས་འགྱུར་
པ་བསྐྱེད་ལ་དད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་
དགེ་འདུན་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ན་འཇིགས་པ་མེད་པ་
ཡིན། དེ་གསུམ་ནི་བཟོད་དཀའི་སྒྲིག་གཤུང་བ་དེ་བས་ཤོངས་པ་
རྣམས་ལ་བསྐྱབས་པ་མེད་པ་མི་འཇིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་མཆོག་སྦྱོར་
པ་པོ་དེ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་པ་ར་ཆོས་ཀྱི་ཉིམ་
ཡིན། གཏི་སྦྱག་གི་གཡང་ས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལག་པས་འཇོན་
པ་ཡིན། ལོག་ལྟའི་རབ་རིབ་སེལ་ལ་དད་པའི་མིག་ཕྱེ་ཞིག །
ཅེས་གསུངས་པས་སུ་སྦྱོགས་པའི་འཁོར་ཆོགས་ལྷག་མ་སྟོང་
ཕྱག་རྒྱ་ཕྱུ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིང་ལྷ་མི་
ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་མགུ་ཞིང་ཆོམ་པར་མཛད་དོ། དེའི་ཕྱིས་ཉིན་
ཆོས་དགུ་ལ་ཆངས་པའི་རྒྱལ་པོས་ལྷའི་མཆོད་པའི་བཀོད་པ་

དུ་མས་སྦྱན་བྲངས་ཏེ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐྱ་ཚངས་སྣ་ལ་
ཐུག་གི་བར་དུ་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་ལྟར་ངེར་སྣམ་མེར་བཞུགས་པ་
སྦྱལ་ནས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོས་གནམ་ས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲིང་ཞིང་གསལ་
བར་མཛད་དོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་དང་གསུང་
ཡང་ཐོས་པར་གྱུར་ནས། དེ་ལ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་
རིགས་སུ་ཆོས་རྣམ་པ་སྐྱ་ཆོགས་ཕྱེ་ཞིང་བསྟན་པས། འཁོར་
མང་པོ་སླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་
ཐོབ་པ་དང་། ལྟ་དང་མིར་སྐྱེ་བའི་དག་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡང་
གྲངས་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིས་ཉིན་ཆོས་བཙུ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་
རྒྱལ་པོས་སྦྱན་བྲངས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ན་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
འཁོར་མང་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
སྐྱ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ནས་སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྐྱུ་ཡོངས་སུ་གང་བ་མཐོང་བར་མཛད་ནས། སྐྱུ་དེ་དག་ལས་
འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཤིང་འཁོར་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་སུ་དམ་
པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ཡང་གསལ་བར་ཐོས་ཤིང་མཐོང་བར་མཛད་
ནས། འཁོར་དེ་དག་ལྷག་པར་དགའ་བ་སྐྱེས་ཏེ། བཙམ་ལྡན་
འདས་གྱིས་དེ་དག་ལ་ཅི་རིགས་སུ་ཆོས་བསྟན་པས་སྒྲ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་།
ལྷ་དང་མིའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡང་གྲངས་མེད་དོ། །དེའི་
ཕྱིས་ཉིན་ཆོས་བཙུ་གཅིག་ལ་བྱིམ་བདག་མགོན་མེད་བཅས་
སྐྱེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་སྐྱེན་བྱངས་ཏེ། བཙམ་ལྡན་འདས་དེའི་
ཉིན་པར་སེངྒེའི་བྲི་ལ་བཞུགས་བཞིན་དུ་སྐྱུ་མི་སྣུང་བར་མཛད་
ནས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་བཀྲེ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་འཇམ་པའི་གསུང་གིས་
དམ་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་སྤྱེ་ཞིང་བསྟན་ཏེ་འཁོར་མང་པོ་དེ་དག་

གིས་ཐོས་པར་བྱས་ནས། ལ་ལ་ནི་སྤྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་གནས། ལ་ལ་ནི་
འབྲས་བུ་ཐོབ། ལ་ལ་ནི་ལྟ་དང་མིར་སྐྱེ་བའི་བསོད་ནམས་
བསྐྱེད་པ་ཡང་གྲངས་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིས་ཉིན་ཆོས་བརྩ་གཉིས་
ལ་བྱིམ་བདག་ཅི་ཏས་སངས་རྒྱས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། བཙམ་ལྡན་
འདས་དེའི་ཉིན་པར་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་ནས་
གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་འོད་ཟེར་བཀྲ་སྟེ། སྟོང་ཆེན་པོའི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱན་འོད་གྱིས་སྤང་བར་བྱས་ནས་འོད་
གྱིས་རེག་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུག་གསུམ་གྱི་
སེམས་ཀྱན་ཞི་ནས་སྟོང་རྗེའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་གཅིག་གི་ཕ་ལྟ་བུའམ། མ་ལྟ་བུའམ།
ཕུ་བོ་ལྟ་བུའམ། ཅུ་བོ་ལྟ་བུར་མཛའ་ཞིང་སྤྲུག་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་བསྟན་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་གནས་པ་
དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་། ལྷ་དང་མིར་སྐྱེ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་
བ་བསྐྱེད་པ་ཡང་གྲངས་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིས་ཉིན་ཆོས་བརྩ་
གསུམ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཤུན་ཅིང་ནས་སངས་རྒྱས་སྟོན་དངས་ཏེ།
བཙུམ་ལྷན་འདས་དེའི་ཉིན་པར་སེངྒེའི་ཁྱི་བཀྲུགས་ནས་སྐྱེའི་
ཉེ་བ་ནས་འོད་ཟེར་གཉིས་ཤིག་ཕྱུང་སྟེ་སྐྱེ་ལས་འདོམ་བདུན་
ཙམ་དུ་འཕགས་ནས་དེའི་སྟངས་ལྟར་རེ་རེ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལས་
སྐྱེ་ལ་པའི་སངས་རྒྱས་རེ་རེ་སྐྱེ་ལ་ཏེ། སྐྱེ་ལ་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་
དག་གི་ཉེ་བ་ནས་ཀྱང་འོད་ཟེར་བྱུང་སྟེ། །འོད་ཟེར་རྣམ་པ་
གཉིས་སུ་གྲེས་ནས་འདོམ་བདུན་ཙམ་དུ་འཕགས་ཏེ་ཡུལ་ཡང་
ཡོད་ལ། ཡུལ་འི་སྟངས་ལྟར་སྐྱེ་ལ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་བཀྲུགས་ཏེ།

དེ་བཞིན་དུ་མཐར་གྱིས་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་དེ་
དང་འདྲ་བ་ཤ་སྟག་སྟུལ་ཏེ། འཁོར་མང་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟ་
བུ་དག་མཐོང་ནས་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཏོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་
གྱིས་དེ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་ཆོས་བསྟན་པས་སྒྲ་ན་མེད་པ་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་
གནས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་། ལྟ་དང་མིར་སྐྱེ་བ་ཡང་
གྲངས་མེད་དོ། དེའི་ཕྱིས་ཉིན་ཆོས་བཙུབ་ཞི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཡུ་ཏྲ་
ཡ་ནས་སངས་རྒྱས་སྟུན་བྲངས་ཏེ། བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་
རྒྱལ་པོ་ཡུ་ཏྲ་ཡ་ནས་མེ་ཏོག་གཏོར་བ་དང་། གཏོར་བའི་མེ་
ཏོག་རྣམས་དེ་མ་ཐག་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་རྩ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་
བརྒྱས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱན་
དུ་སྦྱང་ཞིང་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཐོང་བར་བྱས་སོ། །དེ་ལ་བཙམ་

ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་ནད་པ་ལ་སྦྱན་བཏང་བ་བཞིན་
དུ་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པས། ཁ་ཅིག་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་གནས་པ་དང་།
ལྟ་དང་མིར་སྐྱེ་བ་ཡང་གྲངས་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིས་ཉིན་ཆོས་བཙུ་
ལ་ལ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོས་མཆོད་ཇུས་ཀྱི་བཀོད་པ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་སངས་རྒྱས་སྟོན་དངས་ཏེ། བཙུ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །
རྒྱལ་པོ། ཞལ་བས་ཀྱི་སྒྲོད་སྒྲུར་ཅིག །གདུགས་ཆོད་ཀྱི་དུས་
ལ་བབ་པ་ན་སྒྲོད་ཀྱན་ཞལ་བས་རོ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་སྒྲུ་
ཆོགས་རང་གང་དུ་བྱུང་སྟེ། འཁོར་མང་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ལ་ཆོག་པར་བྱུར་ཏོ། དེ་དག་ཐོས་ནས་ལུས་དང་སེམས་རབ་
ཏུ་བདེ་བར་བྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བཙུ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱག་ས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལ་བརྟེན་པ་དང་། སེམས་ཅན་དཔྱལ་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་དག་
ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཆོད་མེད་པ་ཇི་སྟེད་སྟུག་བསྐྱལ་
བཟོད་སྟུགས་མེད་པ་མྱོང་བ་དང་། དེ་དག་སོ་སོ་ནས་འདི་སྐད་
ཅས་སྟུས་ཏེ། བདག་ཅག་གིས་སྟོན་སྟེག་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་
བྱས་པས་ད་ལྟ་སྟུག་བསྐྱལ་འདི་ལྟར་མྱོང་དགོས་པར་གྱུར་ཏེ་
ཞེས་དུ་འབོད་དུག་པོས་སྟུས་ཏེ། འཁོར་མང་པོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་དེ་རྣམས་ཐོས་ཤིང་མཐོང་བར་བྱས་ནས། ཐམས་ཅད་སྟོང་
བརྟེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཀུན་དངངས་ནས་ཟུ་ཏེ་ཞེས་བ་སྟུ་
ལངས་པ་ཙམ་དུ་འཇིགས་ཤིང་སྟུག་པར་གྱུར་ཏེ། །དེ་ལ་བཙམ་
ལྟན་འདས་ཀྱིས་བྱམས་པའི་བདུད་རྩིས་ཅི་རིགས་སུ་ཆོས་
བསྟན་ཏེ་དེ་དག་སེམས་ཆོམས་པར་གྱུར་ཏེ་སོ་སོའི་སྟུག་
བསྐྱལ་ལས་གྲོལ་ཏེ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་

བསྐྱེད། །ལ་ལ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་གནས་ཏེ་ལྟ་དང་
མིར་སྐྱེ་བའི་དག་བའི་ཕ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡང་གུངས་མེད་དོ། །
སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་པ་དག་གི་སངས་རྒྱས་མཐོང་ཞིང་ཆོས་
ཐོས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་སོ་སོའི་དུ་ཁ་ལས་སྐད་ཅིག་ལ་མཐར་ནས་
ཤིན་ཏུ་དང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཏོ། །དེ་དག་ཆེའི་དུས་བྱས་ནས་
ཐམས་ཅད་ལྟ་དང་མིར་སྐྱེས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་
ཅན་སྟེང་པོས་ཕུས་མོ་གཉིས་ས་ལ་བརྩལ་ས་ཏེ་བཙམ་ལྡན་
འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་ངོ་
མཚར་ཆེ་བའི་མཚན་སུམ་ཅུ་ཕྱེད་གཉིས་མངའ་བ་སྐྱུའི་མཚན་
གཞན་ནི་བུ་ལྟར་ཡང་སྒྲུང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞབས་ཀྱི་
མཐིལ་ན་འཁོར་ལོའི་མཚན་མངའ་བ་འཁོར་རྣམས་ལ་བསྟན་
དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་པ་དང་། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཞབས་བརྒྱུད་ས་ཏེ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ན་
འཁོར་ལོ་འི་མཆོན་མངའ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟན་ནོ། །འཁོར་
ནམས་ཀྱིས་ཞབས་མཐིལ་འཁོར་ལོ་འི་མཆོན་རིམ་གྲིས་པ་ལྟ་
བུར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་ནས་སྐྱོ་མི་ཤེས་པར་ལྟ་ཞིང་། དེ་
ལ་ལྟ་ག་པར་དགའ་བ་དང་། དད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་
རྒྱ་ཁྱུས་པར་སྡོན་དགེ་བ་བཅུ་བདག་གིས་ཀྱང་བྱས། གཞན་ལ་
ཡང་བྱེད་པར་བསྐྱེད་པ་ལས་འདི་ལྟ་བུའི་མཆོན་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བ་དང་ལྟན་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སོགས་སྡོན་བྱུང་གསུངས་
སོ། །ཆོ་འཕྲུལ་འདི་ལ་དུས་མཆོད་མཉམ་ཡོན་དུ་འཛིན་ཅིང་།
རང་ཅག་བོད་ཡུལ་དུ་འང་ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་ཞེས་ཏྲ་ཟླ་དང་
པོ་ཏྲའི་ཟླ་བར་འཛིན་པ་འདི་ཉིད་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་རྗེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དབུ་བཙུགས་པ་ནས་གངས་

༡༥ ། ལྟ་ལས་བབས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་གྱི་ལྟ་རྣམས་ལ་ཆོས་
བསྟན་པ་དང་། ཡུམ་བདེན་པ་ལ་བཀོད་པའི་སྤྲད་དུ་ལྟ་གནས་
སུ་ཕེབས་ཏེ། སྐྱེས་ཚལ་གོ་བོ་དཔའི་རྩུང་དུ་དབྱར་གནས་པར་
ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས། ལ་བ་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་རྩ་ལེབ་གྱི་
སྤྲང་ན་ལྟ་རྣམས་ལ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ཅིང་བཞུགས་
པས། མིའི་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཡོན་བདག་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་གྱིས་མཇལ་བའི་སྐྱབས་མ་ཆེད་དེ། མོ་ཁུ་འགལ་
གྱི་བུ་རྩ་འཕུལ་གྱི་མཆོག་དུ་གྱུར་པས་ལྟ་འུལ་དུ་བགྲོད་རྒྱས་
པར་སེམས་ནས། ཀྱན་གྱིས་ཞུས་པས་ལྟ་ཡུལ་དུ་བྱོན། བཅོམ་
ལྡན་འདས་གྱི་ཞབས་རྩུང་དུ་འབྱོར་ཏེ། གསོལ་བ་བཏབ་པས་
འཇམ་བུ་སྤྲིང་དུ་ཕེབས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། དེ་ནས་བརྒྱ་

བྱིན་གྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱས་རིང་དབུས་བེདྲུཅུ། གཡས་གསེར་
དང་། གཡོན་དངུལ་ལས་བྱས་པའི་གསུམ་སྐྱས་ཤིག་
བརྩྭགས། དབུས་མར་བཅོམ་ལྷན་འདས། གཡས་སུ་ཆངས་
པ། གཡོན་དུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྐྱབ་རྟེན་ཅིང་། ཆངས་པས་རྩ་
ཡབ་དཀར་པོ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གདུགས་དཀར། གཞན་
ཡང་ལྷ་དང་ལྷ་མིའི་ཚྭགས་མཆོད་སྤྱོན་དང་བཅས་ཏེ་ཞབས་
རྩེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། ས་གཞིར་མི་ཤོང་བ་ལྷ་བུ་ལྷ་མིའི་འཁོར་
ཚྭགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་བཅས་འདུས་པའི་དབུས། གྲོང་
ཁྱེར་ཤང་ཀུ་ཤའི་འབྲམ། ཡུ་དུམ་ཨ་རའི་ནགས་ཚལ་དུ་
བབས་ནས་ལྷ་མིའི་ཞལ་ཡས་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་བྲི་ལ་བཞུགས། ལྷ་
དང་མིའི་འཁོར་གྱིས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་བཅས་ཕྱག་འཆལ་
བར། དགེ་སྦྱོང་མ་ཡུའུ་ལའི་མདོག་ཅེས་པས། མི་ཁྲོམ་གྱི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མཐའ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་མ་མཐོང་། ཕྱག་འཆའ་
བའི་ས་མ་ཐོབ་པར། བདག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་
མཐོང་བ་དང་། ཕྱག་འཆའ་བའི་གོ་སྐབས་མི་ཆེད་པ་འདུག་
བསམ། འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཅོད་པཎ་དང་ན་
རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་མཛེས་ཤིང་གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་པར་སྐྱལ་
ནས་ཉོར་དང་གྲགས་པས་འགྱུངས་ཚུལ་གྱིས་ཕྱིན་པས། སྐྱེ་
བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་དང་ཞེ་སར་བཅས་ཏེ་ལམ་ཕྱེ་ཞིང་།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྩུང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤལ་གཡོ་ཞིང་ཕྱག་
བྱས་པས། སྐབས་དེར་དགེ་སྦྱོང་འཆར་ཀ་ཡོད་པས་ཤེས་ནས་
འཇུག་དང་བཅས་ཏེ། སྤྲོས་པ། རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་ཅན་སྐྱེ་བོ་
ཀྱན་གྱིས་ཕྱག་བྱེད་པ་འདི་ནི། དགེ་སྦྱོང་མ་ཡུལ་ལའི་མདོག་
ཡིན་པ་འདུག །ཡུལ་གྱི་མདོག་དང་། སྤི་ཡོད་པ་བདག་

གིས་ཤེས་སོ་བཅུ་དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་
པ། སྟོན་པ་འི་སྟོན་སྒྲུབ་ཁེངས་དྲེགས་ཀྱིས་རྩུ་འཕྱུལ་སྟོན་པ་དེ།
དག་སྟོང་མས་མི་རིགས། ད་རྒྱལ་རིམས་དང་དུག་འདྲ་བས་
སྟོངས། ཞི་ཞིང་འདུལ་བར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས། ལྷ་མི་ཐམས་ཅད་ལ་དག་བའི་ཆོས་གསུངས་ཏེ།
ལྷ་རྣམས་རང་ཡུལ་དུ་སྟོན་གོ། །དེ་ནས་ཉེ་གནས་རྣམས་ཀྱིས་
དག་སྟོང་མ་ལྷུང་ལའི་མདོག་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ཞུས་པས། སྟོན་སྒྲུབ་
ཁ་སིར་དེད་དཔོན་ནོར་ཆེན་ཞེས་པར། སྟོན་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་
མ་ནོར་ལྡན་མ་ཞེས་ལང་ཆོ་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་མངལ་དུ་ཡང་སྟོན་
ཆགས་བཞེན་པར། དེད་དཔོན་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་ཕྱིས་ལ། རྒྱུ་
མས་འབྲལ་བར་མ་བཟོད་དེ། སྤྱོད་པ། ནོར་རྩེས་ཕུན་སྦྲུལ་
ཆོགས་པ་ནི་ཡོད། ད་དུང་ནོར་མི་འཕེལ་བ་ནི་མི་འདུག །རྒྱ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མཚོ་འཇིགས་པའི་གླིང་དུ་ཕྱིན་ནས་འཆིའམ། རོན་འབྲས་མེད་
པར་ལོག་དགོས་སོགས་ཅི་ཡོང་མི་ཤེས། རོར་ཕྱིར་དུ་གཞོན་པ་
མང་བས་མ་འགོ་ཞེས་སྒྲས་པར། དེད་དཔོན་ན་རེ། རོར་སྒྱབ་
པ་ཕོ་རྒྱས་ཡིན། རོར་སྒྱབ་མི་རྒྱས་པར་བདེ་བར་བསྐྱེད་ན་དེ་
རིང་སང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཟད། རོར་མེད་ན་ཀུན་གྱིས་སོག་ལེ་
ལྟར་རྒྱབ་པ་ཡིན། རོར་ཡོད་ན་ཡུལ་གྲེས་ཀུན་ཏུ་བྱམས།
སྒྲིངས་པ་ཡིན་ན་འང་མཁས་པས་ཀྱང་ཕྱག་བྱེད། གས་ཀྱང་བུ་
མོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་། མ་ནིང་ཡིན་ཀྱང་དཔའ་རྩལ་ཅན་དུ་
ཅི། ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་ཡོན་དུ་བསྐྱར། དབུལ་པོར་ཡོན་ཏན་
ཡོད་ཀྱང་མཐོང་མི་འབྱུང་། རོར་ནི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་སློག་ཡིན།
ཞེས་སློག་ལས་རོར་ལྷག་པའི་གཏམ་མང་པོ་སྒྲས་ནས་མ་ཉན་
པས། རྒྱུ་མ་ཡི་ལྷག་མཆིམ་གཏོང་བཞིན་གནས་སོ།།དེད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དཔོན་མོར་ཆེན་གྱིས་ཆུང་མ་མོར་ལྡན་མ་ཡང་འབྲིད་དེ། གྱུ་
མཚོ་ཆེན་པོར་གཟིངས་ཞུགས་པས། གྱུ་མཚོ་རི་ནང་དུ་
གཟིངས་ཞིག་པས་དེད་དཔོན་ཤི། །ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཆུང་
མ་མོར་ལྡན་མ་ཤིང་དུ་མ་ལ་འཇུས་ཏེ་མ་ཤི་བར་ཀ་སེ་རུ་རི་སྤྱིང་
དུ་སྤྱོད་པས། དེར་མགོན་མེད་མྱ་ངན་གྱིས་གདུང་བར། བྱུང་གི་
རིགས་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱ་སྐྱེས་བྱུ་རི་དབྱིབས་ཅན་བཞིན་བཟང་
ཟེར་བ་དང་འཕྲད་པས། མཛེས་མ་ཁྱོད་འཛིགས་མི་དགོས་ཀྱི།
བདག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་སྐྱབ་བོ། །ཞེས་རིན་པོ་ཆེའི་ཁང་
པར་འབྲིད། མོར་ལྡན་མའི་མངལ་གྱི་ཟླ་དུས་རྫོགས་པས་བྱ་
མཛེས་པ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྐྱེས། དེར་མོར་ལྡན་མ་
དང་། འདབ་ཆགས་བཞིན་བཟང་རོལ་པ་ལས་གཞོན་རུ་
མཛེས་པ་ཕ་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ལ་ཕྱྱུ་རི་བཞིན་

ཞེས་བཏགས། དེ་ཆེར་ལོང་ནས་ཕ་འདབ་ཆགས་རྒྱལ་པོ་
བཞིན་བཟང་དེ་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་སོང་། བྱ་འདབ་ཆགས་
ཡུལ་འབྲི་བཞིན་ལ་ཕའི་དབང་ཕྱག་དཔལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཐོབ།
དེའི་ཆེ་མ་དེས་མི་གཞན་མེད་པའི་སར་ཡུལ་འབྲི་བཞིན་ལ་སྤྲོས་
པ། ཁྱོད་ནི་རྩལ་ལྡན་མངའ་ཐང་ཐོབ། ཁྱོད་ཀྱི་ཕུ་བོ་དེད་དཔོན་
ཀྱི་བྱ་འདི་ལ་སྐལ་བ་གང་ཡང་མེད། ཁྱོད་སྟོབས་དང་ལྡན་
པས་ལྷ་ར་རྒྱ་སིར་བབས་ཏེ། རྒྱལ་པོས་ཁྱིལ་བཀོད་ཐུབ་པ་
ཞིག་གིས། སྤྲོས་པས། ཡུལ་འབྲི་བཞིན་གྱིས་བྱ་ཕུ་བོ་ཕྱག་པ་ལ་
འབྱོར་ནས་གཤོག་སྒྲབས་བསྟོད་དེ། །ནམ་མཁའ་ནས་ལྷ་ར་
རྒྱ་སིར་བབས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆངས་བྱིན་རྣ་ངར་རྩ་རྩེའི་སྤེར་མོ་
བཏབ་ནས་བསད། །སེངྒེའི་ཁྱིལ་རང་གི་ཕུ་བོ་དེ་བཞག་ རྒྱལ་
སར་དབང་བསྐྱར། སྟོན་པོ་རྣམས་ལ། འདི་ལ་བཀྱར་སྟེ་མ་

ཞུས་ན་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལྟར་དུ་བྱེད་དོ།། ཞེས་སྒྲུས་པས་
སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆངས་བྱིན་རང་ཡིན་
ལུལ་བྱས་ཏེ། གུས་པས་སྤྱི་ཞུ་བགྱིས་སོ། །སྐབས་ཤིག་སྤང་
མོ་སྒྲུམ་མ་ཞིག་ལ་ཕུ་གུ་སྐྱེས་པ་ཕྱེད་ཐོན་ཕྱེད་མ་ཐོན་པར།
རྒྱལ་པོས། སྟོན་འབངས་རྣམས་ལ་ཐབས་དྲིས་པས། བུད་
མེད་རང་གི་བཟའ་མི་མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་དྲིས་མ་ཕོག་པ།
ཚུལ་བྲིམས་དག་པ་ཞིག་གིས་བདེན་ཆོག་བརྗོད་ནས་ལག་
པས་རེག་ན་སྤང་མོ་དེའི་མངལ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞེས་ཕྱིས་
པས་བསྟན་པས། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་སོགས་ཕོ་བྲང་ཉེ་འཁོར་
གྱི་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་བརྗོད་ཅིང་ལག་པས་རེག་
ཀྱང་མ་གྲོལ་བས། བ་སྤང་རྗེ་མོ་དག་པ་ཞིག་གིས་བདེན་ཆོག་
བརྗོད་ནས་ལག་པས་རེག་པས་གྲོལ་བར་གྱུར། དེའི་ཆོ་རྒྱལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པོ་ཐུགས་མ་བདེ་སྟེ། རང་གི་བརྩན་མོ་སོགས་བྱད་མེད་ཐམས་
ཅད་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་མེད་ལ། བ་སྒྲུང་རྗེ་མོ་དེ་དག་པར་
ཤེས་ནས་མགྲུ་བས། དེའི་བུ་མོ་སོ་སྐྱམ་བུ་ཞེས་པ་བརྩན་མོར་
སྒྲུངས། དེ་ཡང་གཡོ་མཁས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པས་དོགས་པ་
ཆེར་སྐྱེས་ཏེ། གཉིད་ཀྱང་མི་ཁྲུགས་པར་གྱུར་ནས། འདབ་
ཆགས་པདྨའི་བཞིན་བཟང་ཕུ་བོ་ལ་བཏུ་རུ་འོང་བར། ཕན་ཚུན་
མཛེར་བས་བསྟེན་བཀྱར་བྱས། དབེན་པར་གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་
བཤད། དེ་བདག་གི་མཛེས་མ་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉིན་རེ་བཞིན་མི་
མེད་ཀྱི་གནས་སུ་བསྐྱུལ། མཚན་མོ་བཞིན་བདག་གི་གནས་
སུ་བསྐྱུལ་ན་བདག་སྟོབ་དེའོ། །ཞེས་བརྗོད་པས། རུ་བོ་འདབ་
ཆགས་ན་རེ། དོགས་པ་དང་བཅས་ཕྱག་དོག་སེམས་ལ་
དགའ་བ་མེད། ཟས་ཀྱང་མི་ཞིམ། གཉིད་ཀྱང་མེད། མིའི་རྗེ་བོ་

བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལྷག་པོ་ཞི་དུལ་དང་ལྡན་པ་གཅིས།
བུད་མེད་ཇི་ལྟར་ལེགས་ཀྱང་སྦྱོན་མེད་པ་ནི་མི་ཆེད། མེ་ཏྲག་གི་
རྩ་བ་ལ་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པ་མེད། འོན་ཀྱང་ཕུ་བོས་
གསུངས་ན་བདག་གིས་དེ་བཞིན་བྱའོ། །སྤྲུམ་ནས་འདབ་
ཆགས་པ་དྲུ་འེ་བཞིན་གྱིས། སོ་སུམ་བུ་ཕྱག་པར་འབྲེར་ཏེ། ཀ་
སེ་རུ་པའི་སྤྱིང་དུ་བསྐྱུལ། མེ་ཏྲག་གི་ཆལ་དང་རྩ་བར་སྤྲུམ་
ནས་བཞག །མཆན་རེ་བཞིན་འདབ་ཆགས་ལ་ཞོན་ནས་རྒྱལ་
པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་འོངས། ཉིན་རེ་བཞིན་མེ་ཏྲག་གི་ཆལ་དེར་
བསྐྱུལ། དེའི་ཆོ་ལྷ་ར་ཏུ་སིར་ལྷ་ན་བ་ཞེས་པའི་གཞོན་རུ་
གཅིག་ཡོད་པས་ ནགས་ནས་ཡམ་ཤིང་ལེན་དུ་ཕྱིན་པས་
མི་འམ་ཅི་མོ་ཞིག་དང་འཕྲད། ཕན་ཚུན་འདོད་པས་མནར་ནས་
ལྷག་པ་ཞིག་ཏུ་རྩིས། དེ་ནས་ལྷ་ན་བ་ལྷག་དེར་རྩོ་ཆེན་པོས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཕུག་པའི་སྒོ་བསྐྱབས་ཏེ་བཞག་པས། །དེའི་དུས་སུ་མིའམ་ཅི་
མོ་མཛེས་ལྡན་མར་བུ་ཞིག་སྐྱེས། བུའི་མིང་ལ་སྦྱར་འགྲོ་ཞེས་
བཏགས། སྐབས་ཤིག་ཕ་མ་ལྟ་བུ་བས། བུ་སྦྱར་འགྲོ་ལ་རང་གི་
ལོ་རྒྱུས་བཤད་པས། སྦྱར་འགྲོས་ཕ་ལ་སྦྱས་པ། གྱེ་མ་ཡབ་
ཁྱོད་མཛེས་མར་ཆགས་པས་ལན། ཕུག་སྟོང་དུ་ལོང་བ་བཞིན་
དུ་སྟོང་དགོས་པ་རང་ཡུལ་དང་བྲལ་བ་འདི་འདྲ་ཉོན་ཏེ་མོངས།
ད་བདག་གིས་དྲོ་ཆེན་པོ་འདི་རྣམས་བསལ་གནས་རང་ཡུལ་
ལྟ་རྒྱུ་སེར་བསྐྱལ་གྱི། ཞེས་ཕུག་པའི་སྒོ་བསལ་ཞིང་
མགྲོགས་པར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་མཛེས་ལྡན་མ་སྐྱབས་པས། །
ཕུག་སྟོང་ལ་བལྟ་ཞིང་སྦྱིང་མ་དགའ་སྟེ། གྱེ་མ་བདག་ལ་
མཛེར་བ་བརྗོད་ནས་འབྲོས་པར་བྱེད་པའི་གཞུངས་ངན་དེ་གར་
སོང་། བསམ་བཞིན་གཞོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཕ་ཁྱིད་དེ་སོང་།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཡང་། བུ་ལ་མཛའ་སེམས་མ་བཏང་བར་བས་གོས་འཛེལ་
བའི་རྟོན་དུ་གྲོགས་མོ་ཞིག་ལ་རྒྱུད་མང་བསྐྱར་ཏེ་བུ་ལ་སྤྲོད་
ཅིག་བྱས། དེ་ནས་གྲོགས་མོས་བུ་ཟུར་འགྲོ་ལ་རྒྱུད་མང་སྤྲད།
རྒྱུད་དང་པོ་འདི་ལ་རེག་ན་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་མ་རེག་
ཅིག་ཅེས་སྒྲུས་ནས་སོང་། དེ་ནས་ཕ་བུ་གཉིས་རང་ཡུལ་ལྷ་ར་
ཁྲ་སིར་སླེབས། བུ་ཟུར་འགྲོས་རྒྱུད་མང་བསྐྱེདས་པས་ཀྱུན་
མགུ་ནས་བསྟེན་བསྐྱར་དང་མཆོད་པ་བྱེད། ནམ་ཞིག་རྒྱ་
མཆོར་འགྲོ་བའི་ཆོང་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཟུར་འགྲོ་ལ། རྒྱུད་མང་
བསྐྱར་དུ་འགྲོ་རྟོགས་ཁྱས་ཏེ་གཟིངས་ལ་ཁྱགས། རྒྱུད་མང་
ཤིན་ཏུ་སྟོན་པས་རྒྱ་མཆོ་ཡང་རྒྱབས་མེད་པ་བཞིན་བྱིན་པ་མ་
ཤེས་པའི་ངང་ནས་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་འགྲོ་བའི་ཆོ། སྐབས་
ཤིག་རྒྱུད་དང་པོ་ལ་རེག་པས། དེ་མ་ཐག་གཟིངས་ཆག་ནས་

ཚོང་པ་ཐམས་ཅད་བརྟག་པར་གྱུར། ཟུར་འགྲོ་ནི་ལས་དབང་
གིས་ཤིང་དུམ་ཞིག་ལ་འདུས། ཟུང་གིས་བརྟོད་ནས་ཀ་སེ་
རུའི་གླིང་དུ་སླེབས། མེ་རྟོག་སྟེད་ཚལ་དུ་ཞུགས་པས། སོ་
སུམ་བུས་དྲི་སར་ཞེས་པའི་མེ་རྟོག་གི་ཕྱིང་བ་རྒྱད་ཅིང་ཡོད་པ་
མཐོང་བས། ཕན་ཚུན་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པས་ཉིན་པར་དེ་དང་
འགྲོགས། །མཚན་མོ་འདབ་ཆགས་པ་དྲུའི་བཞིན་གྱིས་རྒྱལ་
པོའི་གམ་དུ་བསྐྱུལ། དེ་ལྟར་སོ་སུམ་བུ་གཡོན་མའི་སྟེད་པར་
གྱུར། དེ་ནས་ཟུར་འགྲོས་བདག་ཀྱང་ལྟ་རྒྱ་སེར་སྟེད་ལ། ཞེས་
སྟེས་ཏེ། འདབ་ཆགས་དེས། འོ་ན་བྱིད་རང་མིག་བཙུམས་
ཤིག་བྱས་ནས་འཕྱར་བས། ཟུར་འགྲོས་མིག་ཕྱེ་བས་རྒྱ་
མཚོའི་རྒྱངས་པས་མིག་གཉིས་ཕྱལ་དུ་ལོང་བར་གྱུར་པོ་བྱང་ཉི་
འཁོར་གྱི་སྟེད་ཚལ་དུ་བཞག་པས། འཇིགས་ཤིང་སྟག་པར་

གུར་པས་སྐྱེད་ཚལ་གྱི་ཁྱག་ཅིག་ཏུ་སྤྲས་ནས་བཞག །དེར་
རྒྱལ་པོས་ཉིན་གཅིག་སོ་སྤུམ་བུ་དང་ལྷན་དུ་མེ་ཏྲིག་སྐྱེད་ཚལ་
དུ་ཅེ་བར་ཕྱིན། གུར་འགོ་ལོང་བས་སོ་སྤུམ་བུ་འི་ཡོན་ཏན་
བརྗོད་ཅིང་། བུང་བས་སྐྱད་སྟོན་པ་རྒྱུད་མང་དུ་འབྱུལ་བའི་ཆོ།
རྒྱལ་པོས་དེའི་བསྟོད་བསྐྱབས་གྱི་སྤྱ་སྟོན་པ་ཐོས་ནས་སྐྱེད་
མོས་ཚལ་དུ་བཅལ་བས་འབྲི་ཤིང་གི་ཁོག་པའི་ནང་དུ་ལོང་བ་
དེ་མཐོང་བས། རྒྱལ་པོ་དྲོགས་པ་སྐྱེས་ཏེ་དྲིས་པ། སོ་སྤུམ་བུ་
ཞེས་པ་དེའི་ལུས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་སམ་བྱས་
པས། ལོང་བས་སྤྲས་པ། ཅིའི་ཕྱིར་མི་ཤེས། དེའི་མཆུ་ནི་བིམ་
པ་དཀར་དམར་ལྟ་བུ་ཡོད། བརྒྱ་ནང་ན་རི་མོ་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་
བརྒྱད་གྲིས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། ཅུ་མའི་དགྱིལ་ན་ནོར་བུ་དགའ་
འབྲིལ་འཁོར་ལོ་འདྲ་བ་ཡོད། ཅེས་སྤྲས་པས། རྒྱལ་པོ་ནི་

ཤིན་ཏུ་ཁྱེལ་ཏེ། མ་དགའ་བས་དེར་ཆགས་པའི་མེ་ཏྲག་སྐད་
ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་རྩིང་པ་བཞིན་དུ་བྱུང་ཏོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཐུགས་
འབྱུགས་པས། སོ་སྤུམ་བུ་དང་། ཟུར་འགྲོ་ལོང་བ་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་བོང་བུར་བསྐྱོན་ཏེ་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ནགས་གསེབ་ཏུ་བཏོན་ནོ། །
དེའི་ཆོ་ནགས་གསེབ་ཏུ་ཆོམ་རྒྱན་བྱུང་ནས་སོ་སྤུམ་བུ་ནོར་
དང་བཅས་པ་ཇག་པས་འབྲེར། ཇག་འདེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོམ་རྒྱན་པ་དང་ནོར་ཏེ་ཟུར་འགྲོ་ལོང་བ་ལྷུས་པ་བསད། དེར་
ཆོམ་རྒྱན་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སྤུམ་བུ་དང་ཞག་གཅིག་
འགྲོགས། །ནོར་དང་རྒྱན་གོས་རྣམས་བསྐྱལ་ཞེས་སོ་སྤུམ་བུ་
མགོ་བསྐྱོར་ཏེ་མ་བསྐྱལ་བར་ཚུབ་རྒྱལ་ཏེ་སོང་། སོ་སྤུམ་བུ་ཚུ་
སྐྱང་ཀ་རན་ད་བའི་འབྲམ་དུ་གོས་དང་བྲལ་ཞིང་། རུ་མས་མཆི་
མ་ཕྱི་ཞིང་གནས་པའི་ཆོ། ཨ་ཞིག་གི་ཁ་ན་ཤ་བྱེར་བྱུང་། ཟུར་

གཏིང་ནས་ཉ་ཞིག་འཕར་བ། ཉ་འཛིན་དུ་ཕྱིན་པས་ཉ་ཁྱུ་གཏིང་
དུ་ཅུབ། ཁའི་ཤ་བཞག་པ་དེ་བྱ་ཞིག་གིས་འབྱེར། ཨ་དེས་
གཉིས་ཀ་མ་ཐོབ། ཐོམ་ཐོམ་དུ་ལུས་པས། འཛིག་རྟོན་གྱི་མི་
རྣམས་རང་གི་སྦྱོན་རྣམས་མི་མཐོང་ཞིང་། གཞན་སྦྱོན་མཐོང་ན་
རང་ཉིད་འཆི་ཁར་ཡིན་ཀྱང་དགོད་ཤོར་བ་ཡིན་པས། སོ་སུམ་
བུས་དེ་མཐོང་ནས་འཇུམ་ཞིང་དགོད་ཤོར་ཏེ། །ཁ་ཤ་བཞག་
ནས་ཉ་ཤ་འཛོལ། ཉ་ཤ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དུ་སོང་། ཁ་ཤ་ནམ་
མཁའི་དབྱིངས་སུ་འབྱེར། བྱི་པར་ཅེར་རྒྱུར་ཅེར་སུ་ལ་བཟླ།
སྤྲུམ་པས། དེ་ལ་ཨ་སྦྱེངས་ཤིང་ཁྲོས་པ། གྱེ་མ་འཛིག་རྟོན་ན་
གད་མོའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཁྲོད་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་བདག་ལ་དགོད་
དེ། མི་འཆོམ་པ་སྤྲུམ། མི་བདག་བཏང་ནས་ལོང་བར་ཕྱིན།
ལོང་བ་བཏང་ནས་ཆོམ་རྒྱན་བསྟེན། གསུམ་ཆར་ཉམས་པ་

ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་། གཉིས་ཉམས་ངལ་འཇུམ་ཞིང་དགོད། ཅེས་
ཟེར་ཞིང་། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་ངས་ཕན་པ་སྐྱབ་བོ། །ཟེར་ཏེ་སོང་
ངོ། དེར་ཨ་དེ་གོང་ཁྱེར་དུ་ཕྱིན་ནས། མི་རྣམས་ལ་སོ་སྐྱམ་བུ་
ནི་ནགས་གསེབ་རྒྱ་འབྲམ་ན་དཀར་ཐུབ་ལ་གནས་སོ། །ཞེས་
བརྗོད་པས། དེམ་བཞིན་རྒྱལ་པོས་གསན་ནས་གོས་རྒྱན་
བསྐྱར་ཏེ་ཕོ་བྲང་དུ་སྒྲངས་སོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་སོ་སྐྱམ་བུ་དེ་ནི། ད་
ལྟའི་དགེ་སློང་མ་ཡུའ་མའོག་དང་། ལྷུང་འགྲོ་ལོང་བ་དགེ་
སློང་འཆར་ཀ་འདི་ཡིན་ནོ། །སྡོན་གཞན་དུ་བསོད་ནམས་
བསགས་པས་གཉིས་ཀས་དགེ་སློང་གི་བརྟུལ་ཞུགས་ཐོབ་
ཀྱང་། ཆགས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ད་ལྟའང་འཆལ་རྒྱལ་གྱི་
ལུང་བ་བ་ཅུང་ཟད་བྱུང་བའོ། །ཞེས་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལུང་བསྟན་
པའོ། །མཇོང་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ལྷ་ལས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བབས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བཙུ་
པའོ།། ༥༥

༡༦ ། བྲག་འཕངས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
གྲུང་སྟོབས་པོ་ཆེ་འདུས་པའི་ཀྱ་ཤའི་གྲོང་དགའ་བ་ཞེས་པར།
བཙུ་ལྡན་འདས་རང་དགར་གཤེགས་པའི་དགོངས་པ་མཛད་
པས། ཀྱ་ཤའི་གྲུང་རྣམས་དགའ་སྟེ། བཙུ་ལྡན་འདས་མི་
འབྱོན་གོང་དུ་སྒྲེ་བ་གཅིག་གི་སྒྲོན་ཙམ་ནས་ཕེབས་ལམ་བདེ་
བར་བཙུས་ཏེ། རྩ་བ་དང་། ཆེར་མ་དང་། ལྗོངས་དང་། གསེག་མ་
དང་། རྩལ་རྣམས་བསལ་ནས་ཙན་གྱི་ཆུས་ལེགས་པར་ཐོར་
ཏེ། ཡལ་དང་ཉེ་བའི་དབུས་བྲག་རྩ་ཆེན་པོ་གཏིང་དུ་བྱིང་བ་
ཞེག་ཐོབ་དང་། རྟོག་ཅེ་དང་། ཤིང་དང་། བྲག་པ་ སོགས་
ཐབས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་གསེལ་ཡང་། སྒྲེ་བ་གཅིག་ལ་བྲག་

དེའི་སྟོང་ཕྱག་གི་ཆ་ཡང་ཟད་པར་མ་གྱུར། བྱད་རྣམས་སྦྱིད་
ལྷག་ཅིང་ཉམ་ཐག་པའི་ཆོ། བཙམ་ལྡན་འདས་དེར་ཐེབས།
ཅིས་ཡིད་ཁུམ་ཞེས་དྲི་བ་མཛད་པར། ལོ་རྒྱས་ཁུས་པས།
བཀའ་སྤྱུལ་པ། བྱད་རྣམས་འབྲས་བུ་མེད་པའི་གདུང་བ་དྲག་
པོས་ངལ་ཞིང་དུབ་བའི་འབད་རྩེ་ལ་འདི་འདྲ་རྩེ་མ་པ། བརྩམས་
ནས་མཐར་མ་ཕྱིན་ན། ཤིན་ཏུ་ཉོན་མོངས་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་
གདུངས་ལ། བྱབ་ཀྱང་ཉེར་མཁོ་མེད་པས་ལས་འདི་ནི་ཅི་བྱེད།
ཅིས་གསུངས་ཏེ། བྲག་དེ་ཞབས་མཚུབ་གྱིས་ཕྱུང་། ཕྱག་
གཡོན་གྱིས་བཞེས་ནས་ཕྱག་གཡས་སུ་བཞག །ཞལ་གྱིས་
ཕུ་བཏབ་པས་བྲག་དེ་རྩལ་ཕྱན་བཞིན་དུ་འཐོར། དེའི་ཆོ་རྒྱུང་
ཆེན་པོ་ལངས་པའི་ཁུར་སྒྲས་འཇིག་རྟེན་བྱབ་པ་བྱུང་། སྒྲ་དེར།
འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཉིད། འདི་ནི་འཁྲུལ་པ་མེད་པར་

བྱེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དང་། །ཞི་བ་མུང་
འདས་ཁོ་ན་ཡོད། ཅེས་པའི་སྒྲ་ཀུན་གྱིས་བོས་སོ། །དེ་ནས་
སྒྲར་ཡང་བྲག་རྩལ་ཕྱ་རབ་འཐོར་བ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་
ནས་བྲག་རི་རབ་ཀྱི་ཕྱོལ་ལྷ་བྱར་མཛད་དེ། དེའི་ཁར་ཞུགས།
བྱེད་རྣམས་ཤིན་ཏུ་དད་པར་བྱུར་པས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ།
བཅོམ་ལྡན་འདས། རོ་མཚར་ཆེ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་མཐུ་དང་། སྟོབས་དང་། བཙོན་འབྱུས་རྒྱས་པའི་
རྒྱས་པ་འདི་འདྲ་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡང་མེད་དོ། །འདི་འདྲའི་མཐུ་
དང་། བཙོན་འབྱུས་དང་། ཤེས་རབ་དང་། སྟོབས་སོགས་ཀྱི་
ཆད་ཅམ་ནི་སྤྱས་ཀྱང་མི་རྟོགས་སོ། །ཞེས་ཞུས་ཤིང་ཞབས་ལ་
ཕུག་འཆལ། མིག་མི་འཇུག་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་
ལ་བལྟ་ཞིང་གནས་པ་ལ། བཀའ་སྤྱལ་པ། སྤིད་པ་གསུམ་གྱི་

ལྷ་དང་ལྷ་དང་འབྱུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཀྱང་
བདེ་བར་གཤེགས་པ་གཅིག་གི་སྟོབས་དང་མི་མཉམ། འཇིག་
རྟེན་གྱི་རྩལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་བབྱང་བར་རུས་ཀྱི། བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་མཐུ་ནི་བབྱང་བར་མི་རུས་སོ། །འི་རི་རྒྱལ་པོ་
སྤང་ལ་བཏེག་ན་བབྱང་བར་རུས་ཀྱི། བདེ་གཤེགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྷུང་དང་མི་མཉམ་སོ། །གསུངས་ཏེ་སྤྱར་ཡང་
བྲག་དེ་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ནས་ལྷའི་ཡུལ་ཆངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་
འཕངས་སོ། །དེར་བྱད་རྣམས་ལས་འགའ་ཞིག་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། ལ་ལ་དག་ཉན་ཐོས་དང་། རང་
རྒྱལ་དང་། རྒྱུ་ཞུགས་དང་། ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་།
ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། དབྱ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་འབྲས་ བུ་ཅི་
རིགས་པ་ཐོབ་པར་བྱུང་ཏོ། །རང་རང་སྟོང་དང་མཐུན་པའི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྟོབས་ཕུལ་དང་། ཆོས་བསྟན་ཏེ་དོན་མཛད་པའོ། །མཛད་བརྟུ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། བྲག་འཕངས་པའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བཙུ་བྲག་པའོ། །

༡༤ ། བྱམས་པ་ལུང་བསྟན་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་བཅས་གཞུ་ལ་སྦྱལ་གྱི་བྱམ་པར་
ཐེབས་ཏེ། རྩེ་འཁོར་ལ་དུ་བཞུགས་ནས། དག་སྦྲང་རྣམས་
ལ་གསུངས་པ། རྩེ་འཁོར་སྦྲང་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོད་རྟེན་
མཛེས་པ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་བྱེད་རྣམས་
བཏུ་ན་ངས་བསྟན་གྱི་གསུངས་པས། ཀུན་གྱིས་བཏུ་བར་
འདོད་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། བྲག་ས་ལ་རེག་པ་དང་།
སྤྱི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོད་རྟེན་དེ་མཆོར་ཅན་
དེ་བྱེད་ནས་བསྟན་པས། དག་སྦྲང་ཐམས་ཅད་མིག་མི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འཇུམ། ལུས་རིམ་གྱིས་པ་བཞིན་དུ་གཡོ་བ་མེད་པར་དེ་ལ་
བཏུ་ཞིང་ཅི་ཡིན་ཞུས་པ། བཀའ་སྤྱུལ་པ། འདི་ནི་སྤྲོན་ལྷའི་བུ་
ཞིག་མི་ཡུལ་དུ་འཕྱོས་པ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་བཀའ། མིའི་རྒྱལ་པོ་
མང་པོས་བཀྱར་བ་ཞེས་བྱར་བྱུར། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་སྤྲོང་ས་
སྤྱོང་ཞིང་བརྒྱ་བྱིན་ལས་རིག་པ་བསྐྱབས། དེར་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས།
པི་ཤུ་ཀམ་བཟོ་བོར་བསྐྱོས་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོད་རྟེན་འདི་
ཉིད་བཞེངས་ཏེ། རྟེན་སྐལ་དུ་སྦྱིན། དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་།
འབངས་མི་ཐམས་ཅད་བཏུ་བ་ལ་ཆགས་ཏེ། སོ་ནམ་སོགས་
ལས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པས་རྒྱལ་པོའི་བང་མཛོད་རྣམས་
ཀྱང་བཟད། འབངས་ཀྱི་དཔྱ་ཁལ་རྣམས་ཀྱང་ཆད། དེ་ལ་རྒྱལ་
པོ་ཐུགས་འབྱུགས་ཏེ་རིན་ཆེན་མཆོད་རྟེན་འདི་རྒྱལ་འཕངས།
ད་ལྟ་ས་འོག་ཀླུའི་ཡུལ་ན་ཉི་མའི་འོད་ལྟར་འབར་ཞིང་བཞུགས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པ་ཡིན། འདི་ནི་སྤྲོན་ཡུལ་དབུས་སུ་རྒྱལ་པོ་ནོར་ལྷ་འི་བུ་ཞེས་
འབྱོར་པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིད་ལ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡང་རྒྱལ་
པོ་ནོར་གྱིས་བཀྱར་བ་ཞེས་པ་བྱུང་། གཉིས་པོ་འབྱོར་པ་འབྲུན་
པའི་ཆགས་སྤང་གིས་འཁོན་སེམས་དང་བཅས་གཡུལ་འབྱེད་
པ་ལ་དགའ་ཞིང་། དེ་ནས་ནོར་གྱིས་བཀྱར་བས་དམག་དྲངས།
གསྐྱའི་འབྲུམ་དམག་གིས་གང་བར་བྱས། དེར་སངས་རྒྱས་
རིན་ཆེན་གཙུག་ལ། ཚངས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་སོགས་ལྷ་
རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་། ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་མཐོང་
ནས། ནོར་གྱིས་བཀྱར་བའི་བསམ་པར། གྱེ་མ་རྒྱལ་པོ་ནོར་
ལྷ་འི་བུ་འདི་བསོད་ནམས་དང་ལྷན་པ་ཞིག་འདུག ལྷ་རྣམས་
ཀྱིས་ཕྱག་བྱེད་པའི་གནས་འདི་ལྷ་བུ་ཡང་འདིའི་ཡུལ་གྱི་
ཁོངས་ན་འདུག་སྟུམ་སྟེ་འཁོན་སེམས་ཞི། དེར་ནོར་ལྷ་འི་བུས་

ཕ་རོལ་དང་བསྐྱམས་བྱས། ཕན་ཚུན་མཇེའ་བར་གྱུར་ཏེ།
གཉིས་ཀས་སངས་རྒྱས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱན་གྱིས་མཆོད་པས་
མཐུག་ཏུ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་། སྦྲོན་ལམ་བཏབ། མ་འོངས་པ་ན་
རྒྱལ་པོ་ནོར་ལྷའི་བུ་རྒྱལ་པོ་དུང་དང་། ནོར་གྱིས་བཀྱར་བ་
བྱམས་པར་སངས་རྒྱས་པར་ལུང་བསྟན་ཏོ། །ཇི་ཞིག་ན་མ་
འོངས་པར་སྐྱེ་རྒྱ་རྣམས་ཆེ་ལོ་སྤྱོད་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཐུབ་པའི་དུས་
སུ་རྒྱལ་པོ་དུང་ཞེས་ཆོས་དང་མཐུན་པ། ལང་ཆོ་དང་། སྦྲོབས་
དང་། འབྲོར་པ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེས་ནི་རིན་
པོ་ཆེའི་མཆོད་སྤྱོད་འདི་རང་གི་སྦྲོན་པོ་བྲམ་བེ་རིག་བྱེད་སྦྲ་
བས་བཀྱར་འོས་སུ་གྱུར་པ་ཆངས་རབ་ཀྱི་བུ་བྱམས་པ་ལ་སྦྱིན།
དེས་མཆོད་སྤྱོད་དུམ་བུར་བྱས་ནས་བྲམ་བེ་ཐམས་ཅད་ལ་
བགོས་ཤིང་། སྐྱེ་རྒྱ་རྣམས་དབུལ་བ་དང་བུལ་བ་བྱས་ཤིང་།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པར་གྱུར། རྒྱལ་པོ་དུང་མཆོད་
སྤོང་དེ་ལྟ་བུ་མི་རྟག་པར་གྱུར་པ་ལ་ཐུགས་འབྱུང་ཞིང་། སངས་
རྒྱས་བྱམས་པར་མོས་གུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་བརྩན་མོ་འཁོར་
སྤོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་མཛོད་
དོ། ། འཁོན་སེམས་སྤངས་ནས། དགོ་བའི་གྲོགས་པོ་བསྟེན་
པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པའོ། ། མཛོད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། བྱམས་པ་ལུང་བསྟན་པའི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བརྩ་བདུན་པའོ། །

༡༤ ། རྒྱལ་པོ་མེ་ལོང་གཏོང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
གང་སེམས་རབ་ཏུ་དང་བ་དྲི་མ་མེད་པས་སྦྱིན་པ་རྒྱུ་དུ་ཞིག་
བཏང་ཡང་ཕན་ཡོན་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། འབྱོར་པ་དང་། རང་
དབང་དང་ལྡན་པས་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷན་པོ་དང་། གསེར་རི་དང་།

ཚུ་བོ་རོ་ཉ་ན་དང་། བདུད་ཚིའི་གཏེར་སྦྱིན་པ་སོགས་ཕན་ཡོན་
ཆེ་ཡང་། ཕན་ཡོན་སྒྲ་མ་དེ་དང་ཆར་འབྲུན་མི་ཤོད་དེ། སྦྱོན་
བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ན་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་ཆལ་མགོན་མེད་
བས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་རྩ་བར་བཞུགས་པའི་དུས། འཁོར་གྱི་
ནང་ནས་འོད་སྤྲུང་ཆེན་པོ་གྲོང་ཁྱེར་དང་ཉེ་བའི་ནགས་མཐར་
སྤྲོངས་རྒྱ་ཞིང་གཤེགས་པས། བུད་མེད་ལས་ངན་གྱི་དབང་
གིས་མཛེ་ནད་གྱིས་ཐེབས་པ། ངན་འགྲོར་འགྲོ་ལ་ཉེ་བ་ཞིག་
ལ་བས་སྤྲོང་པས་འབྲས་ཁུ་ཞིག་འབྱོར་པའི་ཆེ། འཕགས་པ་
འོད་སྤྲུང་མཐོང་བས། ཡིད་དད་པ་ཆེན་པོ་སྦྱེས་ནས་འོད་སྤྲུང་
ལ་འབྲས་ཁུ་དེ་འབུལ་བར་འདོད་ཀྱང་། འབུལ་བའི་སྤྲོད་མ་
འབྱོར་བས་ཅི་དྲག་གམ་སྒྲུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཆེ། དེའི་དད་པ་ལ་ངོ་
མཆར་ཅན་དུ་འོད་སྤྲུང་གིས་དགོངས་ཏེ། སྦྱིང་རྗེས་ཕྱག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བརྒྱུད་ས་ནས་ལྷུང་བཟེད་བཞིན་པས། མོ་སེམས་དང་བ་དྲག་
པོས་འབྲས་ཁུ་ཕུལ་བའི་ཆོ། ལྷུང་བཟེད་དུ་སྦྱང་མ་ཞིག་ཤོར་བ་
མཚུབ་མོས་བརྟོན་པས། མཛེ་མོའི་ལག་པ་མ་དག་པས་འཚུབ་
མོ་ཆད་ནས་ལྷུང་བཟེད་དུ་བྱུལ་ཡང་། བཙོག་པར་མ་དགོངས་
པར་གསོལ་བས་མཛེ་མོ་སེམས་དགའ་བཞིན་དུ་ཤི་སྟེ་དགའ་
ལྡན་གྱི་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་ལ། བརྒྱ་བྱིན་ཡང་སྐྱེན་པའི་དགེ་
འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་གྲུས་པས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷའི་སྟོན་
བཟང་པོ་བདུད་རྩིས་བཀའ་སྟེ་འོད་སྦྱང་ལ་ཕུལ་བའི་ཆོ། ཐུགས་
དགའ་བ་མེད་ཅིང་ལྷུང་བཟེད་ཁ་བྱུར་དུ་བསྟན། དམ་པ་རྣམས་
ནི་མཐུ་དམན་པ་དད་ལྡན་རྣམས་ལ་མཉེས་ཤིང་། ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པའི་ཁེངས་དྲེགས་ལ་ཐུགས་མགུ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས་མཛེ་མོ་དགའ་ལྡན་ལྷའི་ནང་ན་

ཡོད་པ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྲིས་ཐོས་ནས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ་མཆོད་སྟོན་བསམ་གྲིས་མི་བྱབ་པ་བྱས་པས། ཀུན་
དགའ་བོས། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར་འདི་ལྟ་བུ་
དང་ལྡན་པ་སྟོན་བསོད་ནམས་ཅི་བསགས་པའི་མཐུ་ཡིན་ཞུས་
པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྲིས་བཀའ་སྤྱལ་པ། སྟོན་བྲིས་
བདག་ཞིག་གི་བུ་དབུལ་པོ་མའི་གཡོག་བྱེད་པ་ཞིག །ཞིང་
ལས་བྱེད་ཅིང་སྟོགས་ཤིང་རིད་ནས་ངལ་བར་གྱུར་ཆོ། ཡུན་
རིང་ཞིག་ནས་དེའི་མ་ཡིས་སྐྱམ་དང་ཚྭ་མེད་པའི་བཟན་ཆང་
ཞིག་འབྱེར་འོང་བ། བུ་དེས་ལག་པ་བཀྱས་ནས་བཟུ་སོང་བའི་
ཆོ། རང་སངས་རྒྱས་ཤིག་འབྱོན་པ་མཐོང་བས་དད་པ་རབ་ཏུ་
སྐྱེས་ཏེ། རང་ཉིད་སྟོགས་ཤིང་ངལ་ཀྱང་བཟན་ཆང་དེ་རང་སངས་
རྒྱས་ལ་ཐུལ་བའི་བདེན་འབྲས་ཀྲིས་ད་ལྟ་རྒྱལ་པོ་གསལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཞིང་།

རྒྱལ་འདིར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས། འཁོར་ཐམས་
ཅད་སྐྱེན་པ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་འབྲས་བུ་ཆེར་ཐོབ་པ་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར་
ཅིང་། གསལ་རྒྱལ་གྱིས། ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་གྱིས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་ཞིང་། ཞལ་བས་དང་།
འབྲུ་མར་བུམ་པ་བྱེ་བ་བཀའ་ནས་མར་མེའི་ཕྱིང་བ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ལུ། དེར་དབུལ་མོ་ཞིག་གིས་མར་མེ་རྒྱུད་ཏུ་ཞིག་
ལུ་བ་མར་མེ་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་བཟད་ཀྱང་། དབུལ་མོའི་མར་
མེ་དེ་མཐོར་མ་སོང་། དམར་མ་སོང་། སེམས་ངྲི་མ་མེད་པའི་
སྒྲོན་ལམ་གྱིས་མཐུས་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞེས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །དེར་རྒྱལ་པོས་རིན་པོ་ཆེའི་
སྒྲོན་མེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལུ་ནས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་གུས་པས་
གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་དང་། བདག་

རྫོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གི་བསོད་ནམས་འདིའི་མཐུས། བདག་ཀྱང་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཏུ་རེ་བ་ལགས་པས། བྱོད་ཀྱི་བཀའ་
དྲིན་བརྟེ་བས་བདག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བར་
མཇོད་དུ་གསོལ། ཞེས་ཞུས་པས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། རྒྱལ་པོ།
སྤྲོ་མེད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་ཆེད་པར་དགའ། ཡུལ་འཁྱུད་
པ་ལས་ཤ། རི་བོ་ལས་ཀྱང་བསྐྱིད། རྒྱ་མཚོ་བས་ཀྱང་བཟ།
བདེ་སྤྲག་ཏུ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་བདག་གིས་སྤྲོ་སྤྱོད་བ་
གཞན་མང་པོར་སྤྲོ་བ་མང་པོ་བཏང་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
མ་ཐོབ། དེ་ནི་སེམས་རབ་ཏུ་དང་བ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན། ངས་སྤྲོ་བ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་ལྷན་སྤྲོས་དུས་
སྤྱིང་བཞིའི་བདག་པོ་བྱས་ཏེ། ཟས་གོས་ནོར་འབྲུ་སོགས་
འདོད་དགའའི་སྤྲོ་བ་ཡུན་རིང་བཏང་ཡང་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཞིང་།

བཏུ་སྤྱག་ཏུ་སྐྱེས་དུས་སྐྱིན་པའི་འཁོར་ལོ་ཞིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཏང་
ཡང་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ། གཉིས་སྐྱེས་སུ་སྐྱེ་བ་བེ་ལ་མར་སྤང་
པོ་བརྒྱད་སྐྱིན་པས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་མ་
ཐོབ། རྒྱལ་པོའི་བུ་གཟུགས་ངན་སྐྱེ་ཤར་སྐྱེས་དུས་དཔལ་དང་
དཔུང་དང་ལུས་སྟོག་ལོངས་སྟོད་བཏང་ཞིང་། ལྷ་འི་གཙུག་
རྒྱན་ལོར་བུ་སྐྱིན་ནས་དེ་བཏག་པས་གཟུགས་མཛེས་པར་གྱུར་
ཏེ། སྟོང་ཁྱེར་སྟོང་ཕྱག་རྒྱ་ཕུག་ཕུག་སེར་གྱི་མཆོད་སྟོང་ལྟར་སྐྱབ།
དཔལ་འབྱོར་འི་རྒྱལ་ལྷན་པོ་ཅམ་དུ་གྱུར་པས་སྐྱིན་པ་སོགས་
བྱས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ཐོབ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ།
ཅེ་གསུམ་རྒྱལ་པོར་སྐྱེས་དུས་བདག་གི་བདེན་མཐུས་ཆར་
མེད་ལ་ཆར་ཕབ། ལུ་གེ་རྣམས་བཅོམ་ཡང་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ།
ལྷ་ཆེན་རྒྱལ་པོར་སྐྱེས་དུས་མཆོད་སྐྱིན་ཆེན་པོ་བྱས་པས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བསོད་ནམས་ཕུན་ཚོགས་ཐོབ་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ། མི་ཐི་
ལའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཁྱུང་ཅེས་པར་གྱུར་དུས་དཀའ་བྱུང་དང་།
མཆོད་སྦྱོན་གྱིས་བསོད་ནམས་ཐོབ་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ། ཁྱུང་
པར་སྦྱོན་རྒྱལ་པོ་དཀའ་བོ་ཞེས་བྱ་བར་བྱ་བྱ་མ་མཁན་བཞི་
དང་། བྱ་ལྷ་པ་གདོང་པ་མེ་ལོང་ལྷ་བྱ་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་མིང་མེ་
ལོང་བཞིན་ཞེས་གྲགས་པ་ཞིག་བཅས། དེ་ནི། ལེགས་པར་
སྦྱོད་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཤེས་རབ་ཅན་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ཞིག་
སྦྱེས། མཐར་ཡབ་དཀའ་བོ་གཤེགས་ཀར་བྱགས་དགོངས་
བཏང་ཞིང་སྦྱོན་པོ་ལ་སྦྱས་པ། བདག་གི་རྒྱལ་སྤིང་འདི་བྱ་རྒྱུ་
མོ་འདི་བཞི་ལ་རིགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། བྱ་མེ་ལོང་བཞིན་འདི་
བཙུན་མོ་དང་། སྦྱོན་འབངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པའི་
འོས་ཡིན་པས། འདི་མིའི་དབང་པོར་བཀྱར་ན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་

པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་ནས། རྒྱལ་པོ་དགའ་བ་མཐོ་
རིས་སུ་གཤེགས་སོ། །དེ་རྗེས་སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས། བཙུན་
མོའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཞེ་ས་དང་། དབུ་རྒྱན་མི་གཡོ་བ་དང་། རིན་པོ་
ཆའི་ལྷུ་མ་རན་པ་དང་། གཏེར་རྒྱག་ཤེས་པ་སོགས་ཡབ་ཀྱི་
བཀའ་བཞིན་བཏགས་སུ་བཙུག་སྟེ། མེ་ལོང་བཞིན་རྒྱལ་པོར་
མངའ་གསོལ་བས། དེས་རྒྱལ་སྤྱིད་ཆོས་བཞིན་བསྐྱུངས་ཏེ།
ཕྱི་ནང་གི་སྟོལ་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་སར་ཞི། དེའི་ཆེ་རྒྱ་མཆོན་
མེད་པར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྲིག་པའི་ལས་ཀྱིས་འཁོར་བ།
བྲམ་བེ་དབྱུག་གུ་ཅན་ཞེས་པ་ཞིག་གིས། བྱིམ་བདག་ཞིག་
ལས་རྩོས་སྤང་གཡར་ནས་ཞིང་རྩོས་ནས་སྤང་བདག་པོའི་སར་
སྤྱོད་དུ་ཕྱིན་པས། སྤང་བདག་སྟོ་བ་བ་དང་ཐུག་པས་སྤང་སྟོར་
བཞག་ནས། སྟོ་གཞན་ཞིག་དུ་ཐོན། བདག་པོས་བཙུལ་བས་

མ་རྟོག་པས་དབྱུག་གུ་ཅན་གྱི་སར་ཕྱིན་ནས་ངའི་སྤང་དགོས་
ཞེས་འབྲུགས་ནས། གཉིས་ཀ་རྒྱལ་པོ་མེ་ལོང་བཞིན་གྱི་དུང་
དུ་ཞུ་གཏུག་ལ་ཕྱིན། རྒྱུ་ཁ་ཞིག་དུ་ཤིང་བཟོ་པ་གཅིག་དང་
འཕྲད་པས། དབྱུག་གུ་ཅན་གྱིས་རྒྱ་འདི་གཏིང་རིང་སྤང་ཇི་འདྲ་
དེས་པར། ཤིང་བཟོ་བའི་སྟེ་ཁུ་ཁར་བཅུག་སྟེ་འོང་བ་བཞིན་དུ་
གཏིང་ཟབ་བོ་ཟེར་བས་སྟེ་ཁུ་རྒྱུ་ཤོར་ནས་གཉིས་པོ་འབྲུགས་
ཏེ་བྲིམས་ལ་གཏུག་ལ་ཕྱིན། ཡང་ལམ་བར་དུ་མི་ཞིག་གིས་རྟ་
སྟོང་མ་ཞིག་ཤོར་བ། ངའི་རྟ་འདི་ཁོག་དང་བྲས་པས། དབྱུག་
གུ་ཅན་གྱིས་རྟའི་མགོ་ལ་རྩོ་འཕངས་ཏེ་རྟ་ཤི་བས་གཉིས་ཀ་
བྲིམས་ལ་གཏུག་དུ་ཕྱིན། དེ་ནས་དེ་རྣམས་ངལ་ནས་ཆང་ཆོང་
མ་ཞིག་གི་བྲིམ་དུ་ཆང་ཉོས་ནས་བཏུང་བས། ཆང་ཆོང་མའི་
བྲིམ་སྐྱུག་ན་བྲེ་ཁུ་ཞིག་བསྐྱལ་བ་མ་ཤེས་པ་དེའི་སྟེང་དུ་དབྱུག་

གུ་ཅན་གྱིས་བསྐྱད་པས་བྱ་ཆུང་བསུབས་ནས་ཤི། གཉིས་ཀ་
ཁྲིམས་ལ་གཏུག་ཏུ་སོང་། དེ་ནས་ཐགས་མཁན་ཞིག་གི་ཁྲིམ་
འབྲམ་དུ། དབྱུག་གུ་ཅན་རང་ལོངས་ཀྱིས་རྩྱུག་པའི་སྟེང་དུ་
འཛེགས་ཏེ་མཆོངས་པས་ཁང་པའི་འབྲམ་ན་ཐགས་མཁན་
ཡོད་པའི་སྟེང་དུ་ལྷུང་ནས་ཐགས་མཁན་ཤི། ཆུང་མས་རྩྱུད་
ཅིང་རྒྱལ་པོའི་བྱང་དུ་གཏུག་ཏུ་སོང་། དེ་ནས་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་རྒྱལ་པོའི་བྱང་དུ་གཏུགས་གཤེར་བྱས་པས། རྒྱལ་པོ་ཀུན་
ལ་བྱམས་པའི་བྱགས་དང་ལྡན་པའི་སོ་སོར་ཉེས་པ་མེད་པར་
རྩྱུད་པ་ཞི་བ་ལ་ཐབས་མཁས་པས་ཞལ་ལྟེ་བཅད་པ་ནི། སྤང་
གི་བདག་པོས་སྤང་སྟེབས་པ་མཐོང་བཞིན་དུ་མ་བཏགས་པས་
ལན་འདུག་པས། བདག་པོའི་མིག་ལྟར་ཞིག །དབྱུག་གུ་ཅན་
གྱིས་སྤང་སྟོར་བཅུག་པ་གོ་བར་མ་སྤྲོས་པས་ལན་པས་ལྟེ་ཆོད་

ཅིག །དབྱུག་གུ་ཅན་གྱིས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཆུ་གཏིང་རིང་ཐུང་
དྲིས་འདུག་པས་མིག་ཕྱུང་ཞིག །ཤིང་མཁན་གྱིས་སྟེུ་ཆུར་
བོར་བ་ལག་པས་བབྱང་མི་འདུག་པས་ལག་པ་ཆོད་ཅིག །རྟ་
བདག་གིས་རྟ་ཁོག་ཅེས་སྒྲིས་འདུག་པས་སྟེ་ཆོད་ཅིག
དབྱུག་གུ་ཅན་གྱིས་རྟ་འཕངས་འདུག་པས་ལག་པ་གཅིག་
ཆོད་ཅིག །ཆང་ཆོད་མས་བུ་ཆུང་གོས་མང་པོས་གཡོག་
འདུག་པས་ལག་པ་ཆོད་ཅིག །དབྱུག་གུ་ཅན་གྱིས་མ་
བརྟགས་པར་བསྐྱད་འདུག་པས་མིག་ཕྱུང་ཞིག །ཐགས་
མཁན་གྱི་བུད་མེད་ལ་དབྱུག་གུ་ཅན་འདི་ཁྱོད་གྱི་ཁྱི་ཐབ་ཏུ་
འབྱེར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པས། སྤང་བདག་ནི་བདག་གི་སྤང་
མེད་པའི་ཁར་མིག་མེད་པ་མི་བཟོད་པས་གཉིས་ཀར་ཉེས་པ་
མེད་པ་ཁྱུས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་མཁན་གྱིས་སྟེུ་མེད་པའི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཁར་ལག་པ་གཅིད་མི་དགོས་པ་དང་། ཏྲ་བདག་གིས་ཏྲ་མེད་
པའི་ཁར་ལྟེ་གཅིད་མི་དགོས་པ་དང་། ཆང་ཆོང་མས་བདག་བྱ་
མེད་ཁར་ལག་པ་གཅིད་མི་དགོས་པ་དང་། །ཐགས་མཁན་
མོས་བདག་ཁྱེ་མེད་ཁར་འདི་དང་བྱིམ་ཐབ་བྱེད་མི་དགོས་པ་
ཐུགས་རྗེས་གཟུང་ཞེས་དེའི་དབྱ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཉེས་
པ་མ་བཟོད་པས། དབྱུག་གུ་ཅན་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངོ་ཆེན་
ཞུས་པས་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོས་ཉེས་མེད་བདེ་བར་བཏང་ཞིང་
ཀུན་གྱིས་གཞན་ཏེ་ཡུལ་ཕྱོགས་ཆོས་བཞིན་དུ་བསྐྱུངས།
ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་སྤྱོད་པ་ལ་བས་སྤྱོད་ཏེ་སེམས་
ཅན་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་བསྐྱུངས། རྒྱལ་པོ་མེ་ལོང་བཞིན་དེ། སྤྱོད་
གཞོན་རུ་སྐྱེ་རགས་ཞེས་པར་བྱུང་དུས། བྱོང་བྱོང་སྤྱོད་ཕྱག་
དུག་ཅུར་གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་མཆོད་པས་བསོད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་མོད། སྤྲོ་མ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་མ་ཐོབ་
ཅིང་། དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མེ་ལོང་བཞིན་དེ་ད་ལྟ་ང་ཡིན་ལ།
སྦྱོན་པས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་སྟེ། སྦྱོན་པ་དེ་ཡང་འབྱོར་
རྒྱུ་ཀྱི་དབང་གིས་ཕན་ཡོན་གྱི་བྱང་པར་ཆེ་བ་ཡིན། སྤྲོ་མ་མེད་
པར་ཡང་དག་པ་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདི་ནི། བདག་འཛིན་གྱི་
ཚོངས་པའི་སྦྱོན་དང་བྲལ་ཞིང་། གྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་ཀྱན་རྗོགས་པའི་མུན་པ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པ་ལས་
ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས་རྩོམས་སེམས་མེད་པའི་སྦྱོན་པ་དང་། གྲི་མ་
མེད་པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་དུ་འཇུག་པའི་དགོས་པའི་ཆོས་སྐྱོར་དུ་
གདམས་སོ། །མཛེད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས།
རྒྱལ་པོ་མེ་ལོང་གཞིང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་
བཅོ་བརྒྱད་པའོ། །

༡༩ ། ལྷ་རི་བུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

གང་ཡང་དག་པའི་གྲོགས་དང་། སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་དག་བ་སྦྱབ་
པའི་རྟོན་བྱས་པའི་ཕན་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་ནི། ས་མ་དང་། སྤྱན་
ཟེ་དང་། གཉེན་དང་མཇེའ་བཞེས་སོགས་སྤྱས་ཀྱང་བྱས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བཙམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་འོད་
མའི་ཚལ་ཀ་ལན་ཏ་ཀའི་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་ཚོ། ཀྱན་ཏུ་
རྒྱ་པང་ནས་སྦྱེས་དང་། ཉེ་རྒྱལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དག་སྤྱོད་གི་
དངོས་པོར་བསྦྱབས། དབྱ་བཙམ་པ་ཐོབ། དེར་ཉེ་རྒྱལ་ནི་ལྷ་
རི་བུ་ཞེས་སྤྱོད་དང་ཞེས་རབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ།
དག་སྤྱོད་རྣམས་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཏེ། བཙམ་ལྡན་འདས་ལ།
ལྷ་རི་བུ་འདི་ཞེས་རབ་མཚུངས་པ་མེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་
སྤྱོད་རྒྱ་ཅི་ལགས་ཞུས་པར། འདི་སྤྱོད་བྲམ་བེའི་བུ་མོ་སྤྱར་གི་

ཀ་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱེས་ཆོ། རང་གི་མིང་པོ་སྤྱར་ཕུ་པ་ཞེས་པ་རང་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡོད་པར། སྤྱར་བི་ཀ་བྱིམ་བདག་
དང་བཅས་པས་བསྟེན་བཀྱར་རབ་ཏུ་ཞུས་ཤིང་གུས་པས་
མཉེས་པར་བྱས། དེ་ལ་འབྲུལ་རྒྱ་ཆོས་གོས་ཤིག་འཆོམ་པའི་
ཆོ། གྲི་རྣོན་པོས་གྲུབ་པ་དང་། ཁབ་རྣོན་པོས་བྱབ་ཅིང་སྐྱད་པ་
ཐལ་བྱུང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་མགུ་སྟེ། སྟོན་ལམ་བཏབ་པ། བདག་
གིས་དགོ་བའི་རྩ་བ་འདིས། མ་འོངས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོ་
དང་ཤེས་རབ་རྣོ་བ་གྲི་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིག །བྱབ་པ་ཁབ་འདི་
ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིག །ཐལ་བྱོགས་མེད་པ་སྐྱད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་
ཅིག། ཅས་བཏབ་པས། ལྷ་རིའི་བུའི་སྟོ་དང་ཤེས་རབ་འདི་ལྟ་
བུར་གྱུར་གསུངས། ཡང་དགོ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་ཞུས་པ། འོ་ན་
ལྷ་རིའི་བུ་འདི་རིགས་དང་འོངས་སྟོད་འབྲིང་པོ་ཅོམ་ལ་རིག་

བྱེད་སྤྱོད་བ་གར་མཁན་གྱི་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས་པ་ཅི་ལགས་ཞུས་
པས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། དེ་ནི་སྤྲོན་རྒྱལ་པོ་སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཞེས་
བྱ་བར་བྱུང་དུས་དབང་འབྱོར་དང་ལྡན་ཡང་རབ་དུ་བྱུང་འདོད་
ཁོ་ནར་བསམ་པར། རང་གི་ཡབ་ཀྱིས་སྤྱོད་པ། དད་པས་
དགེ་བ་སྤྱོད་པ་ཀྱང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་ག་ལ་འོད། གཞོན་ཅུ་
དཔལ་འབྱོར་འདི་ཙམ་བཞག་ནས་རབ་དུ་བྱུང་བ་འོས་པ་མིན་
ཞེས་བྱམས་པའི་ཆོག་གིས་སྤྲོག་སྤྱོད་རྒྱལ་སྤྱིད་གཏད། ནམ་
ཞིག་སྤྱང་ཆེན་ལ་ཞོན་ནས་ལམ་དུ་འགྲོ་བར། མི་དབུལ་པོ་
ཆུད་པོ་ཞིག་དང་འཕྲད་པས་སྤྱིང་རྩེ་སྤྱོད་ཏེ། སྤྱོད་པ། ང་ལྟ་བུ་
སྤྱོད་མེད་འོར་ལྡན་གཉིས་གྱི་འཆིངས་པས་བསྐྱམས་ནས་ཆོས་
བྱེད་དབང་མེད། ཁྱོད་ལ་འཆིང་བ་མེད་པར་ཆོས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་
བྱེད། གསུངས་པར། རྒྱལ་པོ། བདག་ནི་ལྷུང་བཟེད་དང་།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཆོས་གོས་སོགས་ཆངས་པར་སྦྱོད་པའི་ཡོ་བྱད་སྦྱབ་པའི་ཉེར་
མཁོ་གང་ཡང་མེད་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཀྱིས་རྒྱད་པོར་
མཐུན་རྒྱུན་རྣམས་སྦྱོན་ཏེ་དཀར་ཐུབ་ཀྱི་ནགས་སུ་འབྲིད་ནས་
རབ་ཏུ་འབྱུང་དུ་བཅུག། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་རྒྱད་པོས་རང་
སངས་རྒྱས་ཐོབ། རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་དྲིན་ཆེ་བར་བསམས་ནས་
མདུན་དུ་ཕྱིན་ནས་བསྟོད་དེ། རྒྱལ་པོས་སྤྲས་ཆོགས་བསྟོན་པས་
རྒྱལ་པོ་དད་ནས། ཀྱེ་མ། རིགས་དང་སྟོབས་འབྱོར་མཐོ་ན་
ཆོས་ཀྱི་སྐལ་བ་མེད་ཅིང་། རིགས་དམན་པ་དབུལ་བ་རྣམས་
ལ་ཡང་ཆོས་སྐལ་མེད་ན། བདག་ནི་སྦྱོ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་
རིགས་བར་པ་དམན་པའི་རིགས་ལ། །འབྱོར་པ་ཉེར་མཁོ་ཅམ་
ཡོད་པའི་རིགས་སུ་སྦྱོ་བར་གྱུར་ཅིག། །ཅེས་རང་སངས་ཀྱི་དུང་
དུ་སྦྱོན་ལམ་བཟུང་པས། ད་ལྟ་ཤུ་རིའི་བུ་འབྱོར་པ་བར་མ་གར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མཁན་གྱི་རིགས་སུ་སྦྱེས་པ་འོ། །སྟོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྤྲུང་གི་
བྱུང་དུ་ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་རབ་ཏུ་བྱུང་དུས་མ་འོངས་པ་ན། སངས་
རྒྱས་ཤུག་བྱབ་པའི་སྟོབ་མའི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན་པ་འོ། །སྟོན་འབྲས་དང་།
སྟོན་ལམ་མཐའ་བཅན་པའི་གདམས་པའི་སྟོར་རོ། །མཛེད་
བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ཤུ་རིའི་བྱ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བཅུ་དགུ་པ་འོ། །

༢༠ ། གྲོ་བཞིན་སྦྱེས་ན་བ་བྱེ་བ་རིའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ན་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆལ་མགོན་མེད་
བས་སྦྱོན་གྱི་ཀུན་དགའ་རྩ་བ་ན་བཞུགས་པའི་ཆོ། རོར་ལས་
བྱུང་ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བྱིམ་བདག་སྟོབས་ཀྱི་སྡེ་ཞེས་བྱ་བ་
རོར་ཕུག་ཅིང་སྦྱོན་པ་ལ་དགའ་བ་ཡོད་པར། དེའི་བཅུན་མོ་

ཀྱལ་སྡེ་ཞེས་པར་བྱ་མིག་པདྨ་འདྲ་བ། རྣ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣ་
ཀྱན་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་སྐར་མ་གྲོ་བ་ཞིན་གྱི་ཉིན་སྐྱེས་པ་
དེ། མཚན་མཁན་ལ་བསྟན་པས། འདི་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
མཐུས་སྐྱེས་པ་ཞིག་སྟེ། རྣ་ཀྱན་རེ་རེ་ལ་གསེར་སྤང་བྱེ་བ་རེས་
ཀྱང་མི་ཁྲག་པ་འདུག་ཅེས་མིང་ལ་འདྲ་གྲོ་བ་ཞིན་སྐྱེས་རྣ་བ་བྱེ་
བ་རི་ཞེས་བཏགས། དེ་གཞོན་རུ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་
གྱུར་ཏེ། ཆེར་ལོང་དུས་མས་བཀག་ཀྱང་མ་ཉན་པར་རྒྱ་མཚོར་
རིན་པོ་ཆེ་ལེན་དུ་འགྲོ་བར་ཆས། མས་མཆིམ་བཏང་བས། ང་
འགྲོ་ཁར་དུ་བ་རྟེན་འབྲེལ་ངན་པ་མ་འདི་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་
འདོད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་ཅེས་ཆོག་རྩལ་སྤྲོས་ཏེ། དོན་
མཐུན་འགའ་ཞིག་དང་བཅས་རྒྱ་མཚོར་གཟིངས་ལ་ཁྲགས།
དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་ལོན་ཏེ་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་བྱེ་མའི་གླིང་དུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བསྐྱད་པས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་བལྟ་བས་མི་ངོམས་པ་
རྣམ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། རི་རབ་ལྷན་པོ་
དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་ནི་བལྟ་བས་མི་ངོམས་པས།
གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ལ་བལྟ་བས་ཡེངས་ནས་གཉིད་མ་
ཁུགས། སྤྲོ་གཉིད་ལ་ཤོར། ཚོང་པ་གཞན་རྣམས་གཉིད་
སང་དེ། དེད་དཔོན་བྱོན་ཟིན་པར་བསམས་ནས་མགྲོགས་པར་
ཕྱིན། དེ་ནས་གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་ཉི་མས་དྲོས་པས་མནལ་སང།
དོན་མཐུན་རྣམས་བསྟེགས་པས་བྱེ་མའི་ལམ་རྒྱང་གིས་
བསྐྱབས་པས་ལམ་མ་ཆེད། ལས་དབང་གིས་སྟོ་བྱོགས་སུ་
སོང་སོང་བའི་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པ་དང་ཡིད་གདུང་བས་བསམ་པ།
ནོར་ཡོད་བཞིན་དུ་ཆོག་ཤེས་མེད་པར་ནོར་སྐྱབ་པའི་བསམ་
སྦྱར་འདི་རང་གི་རང་ལ་སྒྲུད་པ་དང་། རྒྱད་པ་དང་། གཞོན་པ་

བྱེད་པ་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་ལས་འདི་བདག་རང་གིས་བྱས་སོ། །
མི་ཐམས་ཅད་ནོར་སྒྲུབ་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པས་སྒོ་
སྒྲོངས་པ་རྣམས་གསེར་གྱི་རི་ཐོབ་ཀྱང་ཆོག་ཤེས་དང་ཡོངས་
སྒྲིལ་ཆོམས་པ་མེད། ས་གཞི་འོག་འདི་ནི་འབར་བའི་མེས་
བསྐྱེད་པའི་དཔྱལ་བ་སོགས་ངན་སོང་གི་གནས་ཡིན་ལ། ས་
གཞི་འདི་ཉི་མས་ཆོག་པས་བདག་ནི་རབ་ཏུ་སྐྱེས་ཞིང་རི་
དྲགས་ལོང་བ་བཞིན་ཅི་བྱ། དགའ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་སྐྱེས་སྟེ་
དལ་བྱས་སོང་བ་ལས། ལྷགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་མཐོང་བའི་
སྒོ་རུང་རུ་ཕྱིན་པས། སྐྱེས་བུ་མིག་དམར་བ་འཇིགས་སྒྲུ་རུང་བ་
ཞིག་འདུག་པ་ལ། རྩིས་པར་ཅི་ཡང་མི་སྒྲིབ་བར་ནང་རུ་
ཞུགས་པས། ཡི་དྲགས་མང་པོ་ལུས་ཀྱི་ཤ་དང་རུས་པ་རྒྱ་
རྒྱས་ཀྱི་བར་བསྐྱམས་ཤིང་། ཤིང་བསྐྱེད་པའི་དུམ་བུ་ལྟ་བུ་

རྣམས་ཀྱིས་འཇུས་ནས། དེ་རིང་ཆུའི་མིང་ཐོས་པས་ངེད་ལ་ཆུ་
བསྐྱང་བེར་བར། གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་རང་གི་སྒྲིམ་པ་ཡང་བརྗོད་དེ།
དེ་དག་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་ལ་སྦྱང་རྗེས་ཅི་དག་ཏུ་བྱུང་ནས། དེ་
དག་ལ་དྲིས་པས། བྱེད་རྣམས་སྐྱུག་བསྐྱེད་བཟོད་དཀར་ཞིང་
ཐར་བ་མེད་པ་འདི་འདྲ་ལས་ཅི་བྱས་པ་ལས་བྱུང་དྲིས་པས།
བདག་རྣམས་ཐར་མེད་རང་མ་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲོན་རང་གིས་ང་
རྒྱལ་གྱིས་གཞན་ལ་ཕྱག་དོག་གིས་སྦྱོང་ཅིང་སྐྱར་པ་བཏབ་པ་
དང་། གཞན་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་དང་། གཞན་
ལ་ཆོག་རྩལ་སྦྱས་པ་དང་། སྦྱོན་པ་མ་སྦྱོན་ཞིང་ཞོར་འབྲོགས་
པ་དག །གཞོད་སེམས་བྱས་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུང་མ་ལ་
འབགས་པ་སོགས་ལས་ངན་སྒྲ་ཆོགས་བསགས་པས་ཡུན་
རིང་ལ་དོད་དྲག་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་འདི་ལྟ་བུ་མྱོང་བ་ལགས།

ཟེར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཡི་དྲགས་མང་པོ་མཐོང་བས་
སྒྲིང་རྗེ་དག་པོ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ནས་ཕྱིན་པས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་
སྟོབས་ཀྱིས་ངན་འགྲོའི་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ལས་ཐོན་ནས། ནགས་ཀྱི་
ཆལ་གྲིབ་བསིལ་ལྡན་པ་ལ་ཕྱིན་ཀྱང་། ལམ་རིང་བ་དང་།
བཀྲས་ཤིང་སྒྲིམ་པས་ལོང་བ་བཞིན་སོང་སོང་བའི་མཐར་འོད་
བྱེད་ཀྱི་ཉིམ་ཡང་རི་ལ་ལྷུང་བའི་མཆམས་སུ་མཆན་མོ་ཟླ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་བའི་སྒྲུང་བ་ལ་སྟོན་ཤིང་དང་མེ་ཏྲག་གིས་
བརྒྱན་པའི་ལྷའི་ཕོ་བྲང་ལྟ་བུའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཞིག་རང་གི་
མདུན་དུ་མཐོང་། དེར་མཛོས་པའི་ལྷ་མོ་བཞི་བྱང་ནས་སྐྱེས་བུ་
མཛོས་པ་ཞིག་ལ་འདོད་ཡོན་ལོངས་སྟོན་དང་བཅས་པས་
བསྟེན་བཀྱར་བའི་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་
ཞིག་མཐོང་ནས། དེ་དག་གིས། གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་མགྲོན་དུ་བོས་

ཏེ་བཟའ་བཏུང་ཞིམ་པོས་མཉེས་པར་བྱས། ཐོ་རངས་སྐྱེ་འོད་
ཤར་བ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། འོངས་
སྦྱོད་དང་། ལྷ་མོ་རྣམས་ཡལ་ནས། སྐྱེས་བུ་མཛེས་པ་དེ་
མདོག་དང་སྟོབས་ཉམས་ཤིང་ཁ་ས་ལ་བྱབ་པས། རྒྱབ་ཏུ་
ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པའི་བྱི་མང་པོ་རྩབ་སྟེ་ཁ་དང་མགྲིན་པ་ནས་
བཟུང་ཤ་རྣམས་བོས་པས་མི་དེ་སྐྱད་ངན་འདོན་ཞིང་ཤ་ཁྲག་
ཐམས་ཅད་བཅད་བཅད་ཀྱི་བར་བ་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་ཉིན་མོ་འདས།
མཆན་གྱི་ཆེ་བེན་པ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། ལྷ་མོ་བཞི་
དང་། མཛེས་ལྡན་སྐྱེས་བུ་དང་། འོངས་སྦྱོད་སོགས་སྤར་
བཞིན་བུང་སྟེ་རྩབ་མོ་བདེ་སྐྱེད་དང་ལྡན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཉིན་མོ་
སྤྱག་བསྐྱལ་མཆན་བདེ་བ་ལ་ཡ་མཆན་ཏེ་གོ་བཞིན་སྐྱེས་ཀྱིས།
སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་དྲིས་པར། དེས་སྒྲིས་པ། གྲོགས་པོ་ཁྱོད་ནི་ངས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ངོ་ཤེས། ང་ཡང་མོར་ལས་བྱང་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཡིན། བདག་
ཕུགས་སྦྱང་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་ཕུགས་ཀྱི་ཤ་བཙོངས་
ནས་ཡོ་བྱད་སྐྱབ་པ་ལ། འཕགས་པ་སྟོང་རྗེའི་གཏེར་ཀླ་ཏུ་ཡ་
ན་བསོད་སྟོམས་ལ་ཕེབས་པས། བདག་ལ་ཕུགས་བརྩེ་བས་
ཁྱོད་ལས་ངན་འདི་འདྲ་བསགས་ན་སྤར་ཁྱོད་རང་གི་ཐོག་ཏུ་
འབབས་པས་སྡིག་པ་མ་གསོག། ཅེས་གསུངས་པར། བདག་
གིས་མ་ཉན་པར། སྤར་ཡང་གསུངས་པ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཉིན་མོ་
སྡིག་པ་ལ་ཅེས་ཀྱང་མི་འཛམས་ན། མཆན་མོ་དམ་ཆོག་དང་
ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལོང་། ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པར།
བདག་གིས་རྒྱབ་མོ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བསྐྱངས་ཤིང་
སྤངས། ཉིན་མོ་སྡིག་པ་སྤྱད་པས་ད་ལྟར་མཆན་མོ་བདེ་ཞིང་།
ཉིན་མོ་སྤྱག་བསྐྱེལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྦྱང་བ་འདི་ལྟ་བུར་སྐྱེས།

ད་ཁྱེད་རང་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་བདག་གི་བྱ་ལ་རང་རེའི་ཁང་པའི་
བུར་མཐའ་ན་གསེར་གྱི་སྒྲོང་སྤྲས་ནས་ཡོད། དེ་ཕུང་ལ་སྒྲིག་པ་
སྒྲོང་བ་དང་། འཕགས་པ་ཀུ་རྩུ་ཡ་ན་ལ་བསོད་སྟོམས་ཕུལ།
ཕའི་དོན་དུ་བསྟོ་བ་ཞུས་ཤིག་གསུངས་དང་བེར་བར། དེ་བཞིན་
བྱའོ་གསུངས་ནས་བྱོན། དེ་ནས་ཡང་གཞལ་ཡས་ཁང་ཞིག་གི་
ནང་ན། རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཕྱུ་འི་ཁྲི་མཛུས་ཤིང་དགའ་ཚལ་དང་
ལྡན་པར་སྐྱེས་བྱ་གཅིག་དང་། ལྷ་མོ་ཞིག་རིན་ཆེན་རྒྱན་དང་
ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཕྱགས་པར། གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་མཆོད་ཅིང་། ཉིན་མོ་
བདེ་སྐྱིད་དང་ལྡན་ལ། མཆོན་མོ་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷ་མོ་
སོགས་གར་སོང་མེད་པར་སྐྱེས་བྱ་དེའི་ལུས་དུག་སྒྱུ་ལ་
འཛིགས་པ་ཞིག་གིས་ལན་བདུན་བཀྱིས་ཤིང་བཅིངས་ཏེ་གྲུད་
པ་ནས་བབུང་བ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཡང་སྐྱུ་རེངས་ཤར་བ་དང་

གཞལ་ཡས་ཁང་ལྷ་མོ་དང་བཅས་པ་སྤར་བཞིན་བྱུང་། མི་དེ་
ཡང་སྤར་བཞིན་གསོས། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་ཡོ་བྱད་སོགས་
དང་ལྡན་པར་ཉིན་མོ་བདེ་སྐྱིད་ལ་སྦྱོང་། ཡང་ཉིན་བྱེད་ཚུ་ལྷར་
མནལ་བ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་ལྷ་མོ་དང་བཅས་གར་སོང་
མེད། སྤྱལ་དེ་བྱུང་ནས་མི་བསྐྱམས་ཤིང་སྤྱི་བོ་ནས་བབྱང་ག་
ཁག་ཐམས་ཅད་བཅད་བཅད་དུ་བ་བ་སོགས་དེ་ལྷར་ཉིད་མཆོན་
རྟག་དུ་སྦྱོང་བར། གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་ཀྱིས། སྐྱེས་བུ་བྱེད་ལས་ངན་
འདི་ལྷ་བུ་ཅི་ལས་བྱུང་སྐྱས་པས། དེ་ན་རེ། བདག་ལོར་ལས་
བྱུང་གི་གྲོང་བྱེར་ནས་ཡིན། བདག་གིས་གཞན་གྱི་ཚུང་མ་
བརྒྱས་པས་ཆད་པ་ཕོག་ཅིང་། འཕགས་ལས་པ་ཀླ་དུ་ཡ་ནས་
ཀྱང་བདག་ལ་སྤྱིང་རྗེས་ཁྱོད་འདིར་སྤྱད་ཅིང་ཕྱི་མ་ལས་སྤྱི་བ་
འདི་མ་བྱེད་གསུངས་ཀྱང་། ད་དུང་མ་ཉན་པར་སྤར་ཡང་

གསུངས་པ། བྱོད་ཅི་སྟེ་རྟུབ་མོ་ལས་ངན་འདི་མི་སྤྱང་ཡང་།
ཉིན་མོ་ཕྱེ་མ་ལེབ་མར་མེ་ལ་འབབས་པ་དང་། བྱི་ལྟ་བུའི་སྤྱད་
པ་འདི་སྤྱངས་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པས། སྤྱར་ཉིན་མོ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡང་དག་སྤངས་ཤིང་བསྟུངས་པས། ད་ལྟ་ཉིན་མོ་བདེ་
སྤྱིད་དང་ལྡན་ཞིང་། མཆོན་མོ་སྟུག་བསྟུལ་སྤྱད་པ་འདི་ལྟ་བུར་
སྤྱེས་པ་ལགས། ད་ཁྱོད་ནོར་ལས་བྱུང་གི་གྲོང་དུ་བྱོན་ནས་
བདག་གི་བུ་ལ་འདི་སྐད་གསུངས། རང་རེའི་མེའི་གནས་ན་
གསེར་སྤྲས་ཏེ་བཞག་ཡོད། དེ་ལྟུང་ལ་འཛོལ་བའི་མཐུན་རྒྱུན་
དང་། ཀུ་རྩུ་ཡ་ན་ལའང་མཆོད་ནས་བསྟོ་བ་ཞུས་གསུངས་
དང་བཅེར་བར། ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་བྱོན་པས། ཡང་གཞལ་
ཡས་ཁང་ཞིག་ན་ནོར་བུའི་རྒྱན་དང་ལོངས་སྤྱད་ལྡན་པར་ལྟ་མོ་
མཛེས་སྟུག་བདེ་སྤྱིད་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱད་པ་ཞིག་གིས། གྲོ་

བཞིན་སྐྱེས་ལ་ལྷ་འི་ཞལ་བས་དང་བདུད་རྩིའི་བདུང་བ་དྲངས་
པ་བཞེས་པའི་ཆོ། གཞལ་ཡས་ཁང་དེའི་བྲི་ཀླང་བཞི་ལ་ཡི་
དྲགས་བཞི་བཏགས་ནས་ཉམ་ཐག་ཅིང་བལྟ་མི་བཟོད་པ་
འདུག་པས། དེ་དག་གི་གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་ལ་བསྐྱང་བེར་བའི་བརྒྱ་
བྱས་ཤིང་རྟོགས་སྒྲིམ་གྲིས་མི་བཟོད་པར་འདུག་པར། ཤིན་ཏུ་
སྙིང་རྩེ་བས་བཟན་ཆང་རེ་བྱིན་པས། གཅིག་ལ་ཐུབ་མར་སོང་།
གཅིག་ལ་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་ལུམ། གཅིག་ལ་རང་གི་ཤ། གཅིག་
ལ་རྒྱག་ཁྲག་ཏུ་སོང་། དེ་དག་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བཟད་མི་ཤེས་པར་
གྱུར་པ་ལ། ལྷ་མོ་དེས་སྐྱས་པ། བདག་གི་སྔོན་ནས་འདི་དག་
ལ་བས་མ་སྟེར་ཞིག་ཞུས་པས། དེ་འདི་ལྷ་བྱའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་
བས་བྱིན་པས་ལན་བེར་བར། དེའི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པས། ལྷ་མོ་
ན་རེ། བདག་སྔོན་ནོར་ལས་བྱུང་བའི་གྲོང་དུ་བྲིམ་འཛིན་པའི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཆུང་མ་རབ་དགའ་ཞེས་པར་ཡོད་དུས། རྒྱ་སྐར་མཚོད་པའི་
དུས་སྟུང་བཟང་པོ་ལ་མཚོད་པའི་བས་ཞིམ་པོ་བཤམས་པའི་
ཆོ། འཕགས་པ་ཀུ་རྩུ་ཡ་ན་བསོད་སྟོམས་ལ་བྱོན་པར་བདག་
གིས་མཚོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས། ཐུགས་རྗེས་བཟུང་སྟེ་གཤེགས་
རྗེས། བདག་གི་བྱིམ་བདག་བྲམ་བེ་དགའ་བ་ཞེས་པ་བྱས་
བྱས་ནས་སླེབས་བྱུང་བ། བདག་གིས་དད་པ་དང་དགའ་བ་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་མཚོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པས་
ཁྲོས་ནས། མཚོད་འོས་ཀྱི་རྒྱ་སྐར་མ་མཚོད་པར་དགེ་སྦྱང་སྒྲི་
མེད་གཡོ་ཅན་དེ་ལ་གྲ་ཕུབ་སྦྱིན་ན་འོང་། ཞེས་འབར་བས། ད་
ལྟ་བྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་ཡི་དུགས་འདི་བདག་གི་
བྱིམ་ཐབ་དེ་ཡིན་ཞིང་། བས་གྲ་ཕུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དག་ལས་
དེའི་རྣམ་སྦྱིན་ཡིན་ལ། བྱི་རྒྱུ་གཉིས་པར་བཏགས་པ་འདི།

བདག་གི་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་དུས་དགེ་སྤྱོད་དེ་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་ལུམ་མི་
བྱ་བ། ཞེས་སྒྲིས་པས། ད་ལྟ་བས་ཐོ་ལུམ་དུ་འགྲོ། དེ་བཞིན་
ཁྱི་རྒྱུ་གསུམ་པར་བཏགས་པ་འདི། དེའི་དུས་མནའ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཏྲག་ཏུ་འད་བས་སྒྲོན་ལ་བྱ་ཡང་བདག་ལ་མནའ་བྱས་ནས་
དེ་ལྟར་བྱེད་པ་བས། རང་ཤ་མི་བྱ་རེ་སྒྲོན་ཞེས་སྒྲིས་པས། ད་ལྟ་
བས་རང་ཤར་འགྲོ་བ། ཁྱི་རྒྱུ་བཞི་པར་བཏགས་པ་འདི། དེ་
དུས་བདག་གི་གཡོག་མོ་ཡིན། རྒྱུན་དུ་སྒྲི་ཞིང་བདག་ལ་
བརྒྱས་ཏེ་བྱ་བ་བས་རྣག་ཁྲག་མི་བྱ་རེ། ཞེས་རྒྱུན་སྒྲིས་པས་ད་
ལྟ་བས་རྣག་ཁྲག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན། བདག་ནི་འཕགས་པའི་
བཀའ་ངོན་གྱིས་ད་ལྟ་ལྟའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ད་གྲོ་
བཞིན་སྒྱེས་རང་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་བདག་གི་བྱ་མོ་ལ་འདི་སྒྲི་
གསུངས་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཕའི་ཁང་པ་ན་གསེར་གྱི་གཏེར་བཞི་

ཡོད། དེ་དག་ཐོན་ལ་དག་བ་ཅི་རིགས་པར་ཐོང་། བྱད་པར་
འཕགས་པ་ཀུ་རྩུ་ཡ་ན་མཆོད་ཅིང་། ས་དང་མིང་པོ་སོགས་ཡི་
དྲགས་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྡོམ་བ་ཞུས། གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་
ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཡུལ་ནས་ཐོན་ནས་ད་བར་ལོ་བཅུ་གཉིས་སོང་
འདུག་པར། ད་ངལ་དུབ་མ་མཛད་པར་རང་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཅིག་
ཅས། བྲི་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པའི་ཡི་དྲགས་བཞི་པོ་དེས་
བསྐྱེད་པ་ནས། མནལ་དུ་སོང་བའི་བར་ལ་རང་ཡུལ་གྱི་སྐྱོད་
མོས་ཆལ་ན་སྐྱེད་ཅིག་ལ་སྐྱེབས་འདུག །དེ་ནས་ལངས་ཏེ་ཕྱིན་
པས། དོན་མཐུན་ཆོང་པ་རྣམས་སྐྱེབས་ཤིང་། ས་མ་གཉིས་གྲོ་
བཞིན་སྐྱེས་གྲོངས་པར་བསམས་ནས་མང་དུ་དུ་བས། གཉིས་
ཀ་མིག་ལོང་ཞིང་ཕྱ་ངན་གྱིས་གདུངས་ཏེ། ལྷ་ཁང་རྣམས་ཀྱི་
ལོགས་ལ་མིང་ཡིག་བྲིས། མཆོད་པ་ཐུལ། དག་སྦྲོང་སོགས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མགྲོན་དུ་གཉེར་ཞིང་། བཀྱར་སྟེ་དང་བསྟོ་བ་སྟོན་ལམ་ཁྱུས།
དེ་དག་གཟིགས་ནས་ཕ་མ་རྣམས་བདག་གི་བར་ཐག་བཅད་
འདུག་ཅིང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་འདུག་པས་
གང་ལ་ཡང་སྟོང་པོ་མེད་ཅིང་། མ་རིག་སྤྲོངས་པ་འདི་ནི་གཉེན་
དང་འདྲ། འཁོར་བའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་འབྱུལ་པ་དང་
འདྲ། ལུས་སྐྱེ་བའི་མ་ནི་ཞིང་ས་འདྲ། ས་བོན་འདེབས་པའི་ཕ་
ནི་འབྱུང་དང་འདྲ། གཉེན་འདུན་མགྲོན་པོ་ཚྲགས་པ་འདྲ་ཞིང་
སྟོང་པོ་གང་ཡང་མི་འདུག་པས། ད་ནི་བདག་བྱིས་སྤངས་ཏེ་
རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱའོ། །སྙམ་སྟེ་རང་གི་ཕའི་བྱིས་དུ་བྱོན་པས།
གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་རྣ་བ་བྱེ་བ་རི་བྱོན་བྱུང་། ཞེས་སྒྲས་ན་ཡང་། ཕ་
མ་གཉིས། དེད་ཀྱི་བྱ་དེག་ལ་ཡོད། ཅེས་ཡིད་མ་ཆེས་པར།
གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་ཀྱིས་ང་ཡིན་གསུངས་པས་སྐད་དོ་ཤེས་ཏེ།

ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་སྦྱར་བྱེ་སྟེ་གསལ་བར་བྱུང་ཏོ། །དེ་ནས་ཕ་
མ་དང་ནང་མི་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བཀྲོལ་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་
ཞུས། ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་འཕྲིན་རྣམས་སོ་སོར་སྦྱད་པས།
རང་རང་གི་ཉེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསེར་སོགས་བཙལ་བས་ཇི་
ལྟར་བེར་བ་བཞིན་རྟེན་ཅིང་ཡིད་ཆེས་ནས། སོ་སོ་ནས་
འཕགས་པ་ཀུ་ཏུ་ཡ་ན་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྟོ་བ་ཞུས་དེར་གྲོ་
བཞིན་སྦྱེས་ཀུ་ཏུ་ཡ་ན་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྦྱིད་ལུག་སྦྲངས་ནས་
ཆོས་ཉམས་སུ་སྦྲངས་པས་དབྲ་བཙམ་པ་ཁམས་གསུམ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྟེ། གསེར་དང་བོང་
བ་མཉམ། རྩ་མཁའ་དང་ལག་མཐིལ་མཉམ། ཅན་ནད་
སྟེ་ཁུ་མཚུངས་པའི་སྟོ་གོས་དང་ལྡན་པར་བྱུང་། དེ་ནས་བཙམ་
ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་སྦྱིག་མའི་ནགས་ན་

བཞུགས་པའི་དུང་དུ་སོང་ཞེས་ཀྱང་ཡ་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་
བྱོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་མཇལ་ཞིང་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་མོས་
པ་ཐོབ་ནས་ཆོས་ཁུས་ཀྱི་དགའ་རྒྱ་བ་དང་མཉམ་པའི་གནས་
ཤིག་བསྟོན། དེ་ཐོབ་ནས་དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གཤེགས་ཏེ།
ཆོས་གསུངས་པར་དག་སྟོང་རྣམས་ཡ་མཚན་ཏེ་སྟོན་གྱི་ལས་
ཅི་ཡིན་ཁུས་པར། བཀའ་སྩལ་པ། སྟོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་
མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱི་ཞེས་པས་སངས་
རྒྱས་གྱི་མཆོད་ཏེན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་མཆོད་པའི་རྒྱན་
བྱས་པས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ། སྤར་སྤུལ་གྱི་དུས་སྤུ་མོར་
ལ་ཆགས་ཤིང་སྤངས་པས་མཆོད་པའི་རྒྱན་ཆད། དེ་དུས་བྱང་
ཕྱོགས་ནས་འོངས་པའི་དེད་དཔོན་མོར་སྟོན་ཞེས་པས་རྣ་བའི་
རྒྱན་དང་། གཞན་ཡང་མོར་མང་པོ་སྤུལ་ནས་ཞིག་གསོས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བྱས། སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པས་ད་ལྟ་གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་སོ། །འདི་རྒྱ་
མཚོའི་ལམ་དུ་ངལ་དུབ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ནི་འགྲོ་ཁར་མ་ལ་ངན་
སོང་དུ་འགྲོ་འདོད་པ་ཞིག་འདུག་ཅེས་ཆོག་རྩལ་སྒྲུས་པ་ལས་
བྱུང་བའོ། །ཞེས་རྒྱ་རྒྱུང་དུས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱིན་པས་
བསམ་གྲིས་མི་བྱབ་ཅེས་བསྟན་ཏོ། །མཛེད་བརྒྱ་དཔག་
བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་ན་བ་བྱེ་བ་རིའི་རྟོགས་
པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་པའོ། །

༢༡ ། ཨ་མ་སྐྱེད་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

ལུས་འཕགས་ཀྱི་མི་ཐི་ལར་རྒྱལ་པོ་རྒྱའི་སེམས་དཔའ་ཞེས་
བྱ་བ་དཔུང་དང་འབྱོར་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་ལ། སྒྲོན་པོ་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་མིང་ལ་དུམ་བུ་བཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པར།
རྒྱལ་པོས་དེ་ལ་ཉ་ཅང་མཐོང་ཆེ་བར་མཛེད་པས། སྒྲོན་པོ་དེ་

ཀུན་གྱིས་བཀུར་ཞིང་ཞལ་ལ་ལྟ་དགོས་པར་གྱུར། ཐམས་ཅད་
གྱིས་ཕྱག་དྲི་ཆེན་པོ་བྱེད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱ་མ་ཁོ་ན་བྱས་
པས། རྒྱལ་པོ་ཡང་ཡིད་དྲོགས་པས། སྟོན་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་
ཤིང་། རྒྱན་དུ་སྦྱར་མི་བྱམས་པར་གྱུར་པ་ལ། སྟོན་པོ་དུམ་བུའི་
བསམ་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་འདི་དྲོགས་པར་འོས་པ་ལ་མི་དྲོགས།
དྲོགས་པར་མི་འོས་པ་ལ་དྲོགས། བདག་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ནམ་
ཡང་མི་མཛད་ན། ཡུལ་ཕྱོགས་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་བྱའོ་སྙམ་
སྟེ། རང་གི་བྱ་ས་འཆོ་དང་། མེད་ཞེས་པར་སྦྱས་པ། རྒྱལ་པོ་
དྲོགས་པ་ཅན་བྱ་རྒྱ་ལྟ་བུ་འདི། བདག་གིས་སྦྱིང་སྟེ་ནས་
བསྟན་ཀྱང་མཛའ་བ་མེད་ཅིང་། གཡོ་ཅན་སྟེ་གཉིས་པ་དུག་
སྦྱལ་ལྟ་བུ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཕྱ་མའི་དབང་དུ་སོང་བས། རོར་བུའི་
གཟུགས་སུ་བྱས་པའི་དོའི་དུམ་བུ་སོ་སོར་གྱེས་པ་སྤྲར་སྤྲར་

བའི་ཐབས་མ་མཆིས་པ་ལྟར། ད་ནི་རང་རེའི་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་
ཡུལ་དུ་འགྲོ། ཞེས་སྒྲུས་ནས། སྐྱེད་མོས་ཆལ་དུ་འགྲོ་བའི་
བོལ་གྱིས་ཕ་བུ་ཆང་མ་ཕྱིན་ཏོ། །ཀྱལ་པོས་སློན་པོ་ཕ་བུ་རྗེས་
འབྲང་འཁོར་བཅས་སོང་བ་ཤེས་ནས། རྗེས་འདིད་པ་བཏང་
ཡང་མ་ལྟོག་པར་ཤོར། དེ་ནས་སློན་པོ་དུམ་བུ་ཡོང་བ་ཤེས་ཏེ།
ཡངས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གོང་དུ་བཀྱར་ཞིང་གུས་པས་
མཆོད། ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་ཆོང་གི་ལས་བྱས་པས་ འབྱོར་པ་
དང་ལྡན་པར་འབྱུང། རྗེས་སུ་སློན་པོའི་བུ་སེལླེར་བུ་མོ་ཅི་ལ་
ཞེས་པ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྐྱེས། ཡང་དེའི་རུ་མོ་ཉེ་བའི་
ཅི་ལ་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་སྐྱེས། མཆོན་མཁན་གྱིས་བལྟས་ནས་
ཉེ་བའི་ཅི་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་དང་ལྡན་ཅིང་། ཅི་
ལ་ནི་ཀྱལ་པོའི་བཙུན་མོར་གྱུར་ནས་ཕ་བསམ་དེ་ཀྱལ་སར་

དབང་བྱེད་པའི་བྱ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་བསྟན། དེ་ནས་སྒྲོན་
པོའི་བྱ་ཀླན་པ་ས་འཆོ་ནི་སྦྱོད་པ་གྲོང་བས་ཡངས་པ་ཅན་པ་
ནམས་སྤང་ཞིང་། ས་དང་བྱ་གཞོན་པ་སེངྒེ་གཉིས་ལ་སྤྲུལ་ཏ་
མ་ཆེས་རྒྱས་པའི་སྐྱེད་མོས་ཆལ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ལེགས་པ་རེ་རེ་
སྒྲིན། སྤྲུལ་སྐྱེད་ཆལ་དེར་ལེགས་བྱས་བསོད་ནམས་དང་ལྡན་
པ་གཅིག་གིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་དང་།
གཙུག་ལག་ཁང་ས་ཡི་རྒྱན་དུ་ཆེ་བའང་གཞན་དེས་བཞེངས་
སོ། །མཐར་སྒྲོན་པོ་དུམ་བུ་ཁྲོ་བ་མེད་ཅིང་སྒྲོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་
དེ་མཐོ་རིས་སུ་གཤེགས་པའི་ཆབ་དུ་བྱ་སེངྒེ་བསྐྱོས་ཏེ་ཡངས་
པ་ཅན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གྲུས་པས་བཀྱར། བྱ་ས་འཆོས་
པའི་གནས་མ་ཐོབ་པས་གྲོང་ཁྲེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དུ་ཕྱིན་ཏེ།
རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྲིང་པོ་ལ་གྲུས་པས་བདུད་ཅིང་། རྒྱལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པོས་ཀྱང་བརྟེ་བས་བབྱང་། དཔོན་གཡོག་མཛའ་བར་གྱུར།
ནམ་ཞིག་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་གྲོངས་པས་རྒྱལ་པོ་སྤངས་གྲིས་
གདུངས་པའི་ཆོ། སྟོན་པོ་ས་འཛོས་བསམས་པ། རྒྱལ་པོ་
འདིའི་བཙུན་མོར་རང་གི་རྩ་བོའི་བྱ་མོ་ཉེ་བའི་ཅི་ལ་འོས་པར་
བསམས་ནས། རྒྱལ་པོ་ལ་ཁྱུས་ཤིང་། གྲོས་བྱས་ཏེ་གསང་
ནས་ཡངས་པ་ཅན་དུ་བྱིན། དེའི་དུས་སུ་ཡངས་པ་ཅན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ནང་བྲིམས་བཅས་པར། ཉེ་བའི་ཅི་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པས་སྐྱེད་མོས་ཆལ་གྱི་ཁང་བབྱང་དུ་བཞག་ནས།
ཡུལ་པ་སྤྱིས་སྤྱོད་པ་ལས། སྒྲེར་དུ་སྤྱིས་ཀྱང་དབང་རྒྱ་མེད་པ་
དང་། གཞན་ལ་མི་སྟེར་བའི་བྲིམས་བཅས་པ་དང་ཐུག་། དེར་
ས་འཛོས་སྐྱེད་མོས་ཆལ་དུ་བྱིན་ནས་ཉེ་བའི་ཅི་ལ་ལ་གསང་
གྲོས་བསྐྱབས་ཏེ་བསྐྱབས་བའི་དུས་བྱས། རྗེས་སུ་ས་འཛོ་འཁོར་

བཅས་ཉེ་བའི་ཙྰ་ལ་ཀླ་བར་ཕྱིན་པས། དེ་ན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་མི་
ཤི་བ་ཞིག་གཞོན་སྦྱོར་དུ་སྦྱོས་ནས། མིའི་ཁོག་ཏུ་བརྒྱམས་
པས་ཡུལ་འདིར་ཕྱིའི་དབང་དང་ཀླན་མ་བྱུང་ན་ངས་བརྟུ་བྱའོ་
ཞེས་རྒྱལ་སྒྲོའི་ཐོད་དུ་བྲིལ་བུ་ཆེན་པོ་སྐད་སེང་བ་ཞིག་
བཏགས་ཏེ། ཕྱི་ནས་དབང་ཀླན་བྱུང་དུས་འདྲེ་དེས་བྲིལ་བུ་དེ་
དགྲོལ་བ་ཡིན་པས། ཉེ་བའི་ཙྰ་ལ་ཀླ་མི་རྣམས་ ནང་དུ་ཞུགས་
ཅམ་ལ། འདྲེས་བྲིལ་བུ་དགྲོལ་བའི་ཡངས་པ་ཅན་པ་རྣམས་
གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁོད་ཐམས་ཅད་ འཆོལ་བས་ཀླ་མི་རྣམས་སྐྱག་
པ་དང་། ཙྰ་ལས་སྦྱོར་དུ་ཕྱིན་པས། ཉེ་བའི་ཙྰ་ལ་དང་མོར་ནས་
ཙྰ་ལ་ཤིང་རྟར་བསྦྱོར་ཏེ་བྲོས་ནས་ཕྱིན། ཡངས་པ་ཅན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་དེད་པས་ས་འཆོས་མདས་བཀག་སྟེ་རྒྱལ་པོའི་
ཁབ་ཏུ་འབྱོར། དེ་ནས་ཉེ་བའི་ཙྰ་ལ་ནི་མ་ཐོབ། དེས་བསམས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པར་འདི་སྤངས་ཏེ། ཅི་ལ་འདི་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོར་གྱུར་ན་ཕ་
གསོད་པའི་བུ་ཞིག་སྐྱེ་བར་མཆོན་མཁན་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་
པས། འདི་ནི་བཙུན་མོར་མི་རུང་ངོ་། །ཞུས་པས། རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་
ཡིད་ཆགས་ནས་གསུངས་པ། བྱས་པ་གསོད་པ་ག་ལ་སྤིད།
ཡིད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་ནི་སྤིད་གྱི་དོན་ཡིན་པས་དང་པོ་ཉིད་ནས་
རྒྱལ་སར་དབང་བསྐྱར་བས་ཆོག་མོད་གསུངས་ཏེ་བཙུན་མོར་
བཞེས། དེ་ལ་སྤྲས་ཤིག་འབྲུངས་པ་མིང་མ་སྐྱེས་དབྱ་ཞེས་
བཏགས། བུ་དེ་མཆོན་མཁན་ལ་བསྟན་པས། འདི་ནི་ཕ་གསོད་
པ་ཞིག་ཡིང་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལས་དབང་གིས་ཡིད་
ཆེས་མ་མཛད། སྐབས་དེར་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོགས་གྱི་གཙོ་
བོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བས། སྐྱེད་མོས་ཆལ་ཨ་ཕའི་ནགས་ལས་
ཐུ་ཤིང་གི་སྤྲོད་པོའི་ཁོག་པ་ནས་བུ་མོ་མཆོན་ལྟན་ཞིག་སྐྱེས་པ་

མིང་ཨ་མ་སྐྱོང་དུ་བཏགས། དེ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ས་ནས་བག་མར་
གཏོང་ཕྱིས་བྱེད་ཀྱང་མཛེས་པ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱད་བྱ་ཞེས་པའི་དམ་
ཚིག་དང་འགལ་བས་མི་རུང་ཞེས་ཁང་བབ་དུ་བཞག་ཅིང་
ཡུལ་པ་སྤྱིས་སྤྱོད་ཅིང་། སྒྲེར་དབང་དང་གཞན་དུ་མི་གཏོང་
བའི་བྲིམས་བཅས་སོ། །དེ་ནས་ཨ་མ་སྐྱོང་གིས་ཀྱང་གཅིག་
ཡོད་པའི་སྐབས་གཅིག་མི་འཇུག་པ་དང་། ཉིན་རེ་བཞིན་ཀློང་
པ་ན་ལུ་བརྒྱ་སྤྱོད་ཞིང་ཞག་བདུན་གྱི་མཚམས་འཛིན་ན་བྱ་ཡི།
གཞན་དུ་མིན་ཞེས་སྤྲོས་པས་ཀྱན་གྱིས་དེ་བཞིན་བྱ་ཞེས་ཁས་
སྲུངས་ཏེ། འདོད་པས་གཟེར་བའི་སྐྱོ་བོ་རྣམས་བོང་བྱིན་ནས་དེ་
དང་ཕྱེ་བར་བརྩོན་ཀྱང་དེའི་མཛེས་པའི་གཟེར་བཞིན་མི་བབོད་
ཅིང་འདར་བས་བལྟ་བའི་རུས་པའང་མེད་ན་རེག་པ་སྤྲོས་ཅི་
དགོས། དཔེར་ན། ཅན་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལོངས་སྤྱོད་པ་དུག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྐྱུལ་གྱིས་བགགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་ལང་ཚོའི་མཛུས་པ་
ཕུལ་དུ་གྱུར་ཀྱང་གཡང་སར་སྐྱེས་པའི་གསེར་གྱི་འབྲི་ཤིང་གི་
མེ་ཏྲག་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་དགོས་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན། ལྷ་བཟོ་
མཁན་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བ་འགའ་ཞིག་ལྟ་མོའི་བསམ་པས་ཡུལ་
འབྲུམས་པ་མཐོང་བས། ཨ་མ་སྐྱོང་གིས་ལྷ་བཟོ་བ་རྣམས་
བོས་ནས་ཡུལ་ཁམས་སོ་སོའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་རི་
མོར་འདྲིར་བཅུག་པས། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོའི་སྐྱང་
བརྟན་ལ་ཡིད་ཆགས་ཏེ། འདི་སྐུ་ཡིན་དེས་པར། ལྷ་བཟོ་བ་
རྣམས་ཀྱིས། འདི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ས་སྐྱོང་གཟུགས་ཅན་
སྟོང་པོའོ། །ཞེས་སྒྲུས་པས། ཨ་མ་སྐྱོང་དེ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་
བསམས་པས་བྱ་བ་གཞན་མི་དྲན་པར་གྱུར། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་
གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོས། ཨ་མ་སྐྱོང་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གཏམ་

གསལ་པས་ཐུགས་སེང་ནས། སྟོན་པོའི་བྱ་ས་འཆོ་ལ་སྟོག་ཏུ་
ལོ་རྒྱས་གསུངས་པར། ས་འཆོས་སྤྲས་པ། རྒྱལ་པོ། རང་ཆོད་
ཆེན་བཟང་། རྒྱལ་པོ་དབྱ་ཡངས་པ་མི་རིགས། འདི་ནི་ཡངས་
པ་ཅན་པས་ནང་ཁྲིམས་བཅས་པས་རྩེ་མི་བྲགས། ས་སྟོང་
ཕར་འབྱོན་པ་མི་རིགས། ཞེས་ཞུས་ཀྱང་ནན་གྱིས་གསུངས་ཏེ།
རྒྱལ་པོ་ཆས་གཞན་སྤྲས་ཏེ་ས་འཆོ་དང་གཉིས་ཡངས་པ་ཅན་
དུ་བྱོན། ཨ་མ་སྟོང་དང་འཕྲད་པས་རི་མོ་བྲིས་པ་སོགས་སོ་
སོའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ངོ་ཆ་བར། ས་འཆོས་ཕན་རྩེན་ལ་ད་ནི་སོ་སོའི་
ཐུགས་འདོད་མཛོན་སུམ་དུ་གྱུར་པས་མཆོམས་སྦྱར་ནས།
ཞག་བདུན་འབྲོགས་ནས། མི་བདག་སྤྲར་གཤེགས་ཀར་
གལ་ཏེ་བྱ་སྤྲེས་ན་ང་ལ་སྤྲིངས་ཤིག་གསུངས། སོར་གདུབ་
ཅིག་བཞག །སྤྲར་བྱ་ཞིག་བཅས་པ་ངོ་མཆར་ཅན་ཡབ་དང་

ཚུལ་མཐུན་པ་ཞིག་བྱུང་ནས། སོར་གདུབ་དང་བཅས་ཚོང་པ་
ལ་བསྐྱར་ནས་ཡབ་ལ་སྤྲད་དོ། དེ་ནི་སྤྲན་པ་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ཅུ་
ཡིན་པ་འདུལ་བ་ལས་གསུངས། མཚན་མཁན་གྱིས་ལུང་
བསྐྱར་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ཏེ། སྤར་བསྐྱར་པ་ནི་གཞོན་ཅུ་མ་
སྐྱེས་དགའ་ནི་འབྱོར་པ་དང་མཉམ་པ་ལ། མ་སྐྱེས་དགའ་ཕྱག་
དོག་གིས་བསྐྱོད་པས་ཡབ་བཀྲོངས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལ་དག་
སྤྲང་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲན་གྱི་ལས་ཅི་ཡིན་ཞུས་པར། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འདི་ནི་སྤྲན་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་
ཁབ་ཏུ། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོའི་སྐྱེད་ཆལ་བསྐྱུང་བའི་འཕྲེང་ཅན་
མ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པའི་ཚོ། རང་སངས་རྒྱས་ཤིག་བྱོན་པ་ལ་
རབ་ཏུ་དད་ནས་ཅུ་ཏའི་མེ་ཏོག་རྒྱལ་པོ་ལ་འབུལ་འོས་པ་
ཞིག་ཕུལ་ཞིང་མཚོད། དེར་སྤྲན་ལམ་བཏབ་པ། བདག་སྐྱེ་བ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཕྱི་མ་སྐྱེ་གནས་ལ་མ་བསྟན་པའི་རྩུ་སྐྱེས་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་
མོར་འོས་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཤོག། ཁྱེས་བཏབ་པས། ད་ལྟ་ཨ་
མ་སྐྱོང་དུ་སྐྱེས་པའོ། མ་སྐྱེས་དགྲ་འདིས་ཡབ་བཀྲོངས་པ་ནི།
སྟོན་དཀར་ཐུབ་ཀྱི་ནགས་སུ་རྒྱལ་པོས་རི་དྲགས་དེད་པ།
ནགས་ན་གནས་པའི་དང་སྟོང་སྐྱབ་པ་པོས་བསྐྱུང་བ་ལ་རྒྱལ་
པོ་ཁྱེས་ཏེ་དང་སྟོང་བསད་པས། དང་སྟོང་གིས་ང་ཁྱོད་ཀྱི་བུར་
སྐྱེས་ནས་ཁྱོད་གསོད་པར་ཤོག་ཅིག། ཁྱེས་སྟོན་ལམ་བཏབ་
པས། མ་སྐྱེས་དགྲར་སྐྱེས་ཞེས་གསུངས། ལས་དང་སྟོན་
ལམ་གྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་གོ། མཛེད་བརྒྱ་དཔག་
བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ཨ་མ་སྐྱོང་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ།
ཡལ་འདབ་ཉེར་གཅིག་པའོ། །

༢༢ ། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་རྟོགས་བརྗོད།
མཉམ་ཡོད་བྱིས་བདག་སྦྱོན་པ་ཞེས་བྱ་བར་བྱ་རབ་སྦྱོན་ཞེས་
བསོད་ནམས་ལྷན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་བྱུང་། བྱ་དེས་བྱིས་པ་
ནས་བབྱུང་རང་གི་རྒྱན་སོགས་བས་ཉོར་ཡོངས་སྦྱོད་ཐམས་
ཅད་ཕངས་པ་མེད་པར་གཞན་ལ་སྟེར་ཞིང་། བྱུང་པར་མགོན་
མེད་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱམས་པ་ཞིག་བྱུང་བས། མིང་ལ་ཡང་
མགོན་མེད་བས་སྦྱོན་ཏུ་གྲགས། དེ་ནས་རང་གི་ཕས་བྱ་ལ་
སྦྱས་པ། བས་གོས་སོགས་སྟེར་ཡང་རྒྱན་རྣམས་ཏྲག་ཏུ་མ་
སྟེར། ཞེས་བཀའ་གྲུང་མ་ཉམ་པར། བྱས་སྦྱས་པ། སྦྱོན་པ་
བཏང་ན་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ཞེས་ཁྱུ་ཁྱུང་ཆེན་པོ་
ལས་མི་བཅད་པའི་གཏེར་མང་པོ་བྱུངས་ནས་ཕ་ལ་བསྟན་
པས། །རབ་ཏུ་མགྲུ་ཞིང་། སྟེར་ཕ་འདས་ནས་མགོན་མེད་བས་

སྒྱུན་ལ་བུ་སྒྱེས་པར་མནའ་མ་ལེགས་པ་ཞིག་འཛོལ་བར་བྲམ་
ཟེ་སྤང་ཕྱི་འི་ཕུང་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་བཏང་བས། བྲམ་ཟེས་རྒྱལ་
པོའི་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སྒྱུན་ནས། བྲིམ་བདག་ལོར་ཆེན་ཞེས་
པ་ལ་བུ་མོ་མཛེས་མ་ཞིག་འདུག་པ་སྤངས་ཤིང་། མགོན་མེད་
ཟས་སྒྱུན་གྱིས་བསྐྲགས་པ་བརྗོད་པས་ལོར་ཆེན་མགྲ་ནས། དེ་
དེད་ཀྱི་རིགས་རུས་ལ་འོས་པས་བུ་མོ་སྟེར། དེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བུ་
མོ་རྣམས་རིན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་སྟོལ་ཡོད་པས་ཤིང་ཏྲ་
བརྒྱ་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་དང་། ཏྲ་དང་། གཡོག་མོ་དང་། གསེར་
སྤང་བརྒྱ་ཕྱག་བཞི་རེ་དགོས་ཟེར་བར། བྲམ་ཟེ་འཇུག་ཞིང་
སྤྲས་པ། དེ་ནི་མགོན་མེད་ཟས་སྒྱུན་གྱི་བྲན་གཡོག་གི་ཡིན་
ཡང་སྤྲ། ཞེས་དེད་ག་སྤྲོད་པར་ཁས་སྤངས། དེ་ནས་ལོར་ཆེན་
གྱིས་བྲམ་ཟེ་ལ་མགོན་ཤིན་ཏུ་བབ་པ་དྲངས་པས། བབའ་བ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དང་བཅའ་བ་རྣམས་ཏ་ཅང་བས་དྲགས་མཚན་མོ་མ་ཞུ་བའི་
ནད་ཀྱིས་བཏབ། ཆོ་ངེ་འདོན་ཞིང་ཁང་པ་མི་གཙང་བར་གྱུར་
པས་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིར་བཏོན། དེ་དག་བའི་ལས་དང་
ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རིའི་བྱ་དང་། མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱ་
གཉིས་ལམ་དེར་འབྱོན་པས་གཟིགས་ནས་སྒྲིང་རྗེས་དེའི་མི་
གཙང་བ་རྣམས་སྐྱབ་མའི་ཕྱི་མོ་དང་། ས་ཡིས་བཀྱས་ཏེ་ཆོས་
བསྟན་ཅིང་། བྲམ་བེ་ཡང་རབ་ཏུ་དྲངས་བས་སྟོན་ལམ་བཏབ་
སྟེ་ཆོ་འཕོས་སོ། །བྲམ་བེ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རི་ནང་
དུ་སྐྱེས་པར་རྣམ་ཐོས་སྤྲས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱལ་པ། མའི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁང་བབང་དང་། ལྷ་ཁང་རྣམས་ཀྱི་སྟོ་བསྐྱུང་དུ་བསྐླས་
སོ། །དེ་ནས་ལོར་ཆེན་གྱིས་ཡི་གེ་བསྐྱར་བར་བརྟེན་མགོན་མེད་
བས་སྐྱོན་གྱིས་མནའ་མའི་རིན་རྣམས་འབྱེར་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་

དུ་ཕྱིན། དེའི་ཆོ་རོལ་ཆེན་གྱིས་བྱིས་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་གསོལ་འོས་
པའི་བས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རི་ལྟ་བུ་དང་། གདན་བྱི་ལ་སོགས་པ་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་གཤོམ་པ་མཐོང་བས། མགོན་མེད་བས་སྦྱོན་ནི་
དད་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཀྱང་བྱིས་པ་ཐ་མལ་གྱི་རང་བཞིན་
དུ་ལུས་པས་སྦྱོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་རྒྱས་མེད་པ་ཞིག་སྟེ།
རོལ་ཆེན་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་གྲུབ་བྱིས་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟེན་
བཀྱར་ཁྱུ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་པར། རོལ་ཆེན་གྱིས་མ་ཡིན་
གྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ལ་བསྟེན་
བཀྱར་ཁྱུ་འོ། །ཞེས་བརྗོད་པས། མགོན་མེད་བས་སྦྱོན་དད་པའི་
སྦྱ་ལོང་གཡོ་ཞིང་ལུས་སེམས་སྒྲ་བའི་ཁྱུ་བས་བཀྱར་བ་བཞིན་
ལྷག་བསམ་དུ་གྱུར་ནས། རབ་དཀར་བཞིན་གྱི་ཕྱོད་འཇུག་ཞིང་
སྦྱས་པ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་པ་དང་། དགེ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འདུན་ཞེས་པ་སྐྱ་ཡིན་དྲིས་པས། རྟོར་ཆེན་གྱིས་འཇུག་དང་
བཅས་སྐྱས་པར། གྱེ་མ་ས་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་འཁོར་བའི་
འཇིགས་སྟོབ་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ངོ་མི་ཤེས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
སྟོན་པ་སྟེ་བ་འབྲས་མེད་ཡིན་ནམ་ཅི། གོ་ཏུ་ཏ་མ་སངས་རྒྱས་
ནི་ཤུགས་རྒྱལ་རིགས་ལས་འབྱུངས། བྱིས་སྤངས། སྤྱ་མེད་
བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། དེས་རྗེས་སྐྱ་བཟུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དགོ་སྟོང་གི་ཚོགས་ལ་དགོ་འདུན་
ཞེས་བརྗོད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་དགོ་འདུན་དང་
བཅས་པ་མཆོད་པས་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་པ་
ཡིན། ཞེས་སྐྱས་པས། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་རབ་ཏུ་དད་ཅིང་
མཆོན་མོ་ཉལ་བ་ཐོ་རངས་ལངས་ཏེ་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཐོན་ནས། སྒྲིའི་

ལྷ་ཁང་དུ་ཕྱིན་པས། བྲམ་བེ་སྤྱང་ཕྱི་རི་ཕུང་པོ་ལྷར་སྐྱེས་པ་དེ་
དང་འཕྲད། དེས་ལམ་བསྟན་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
ཞབས་རུང་དུ་སྐྱེ་བས་ཤིང་ཕྱག་འཆལ་ནས་རབ་ཏུ་དྲངས་པའི་
སེམས་ཀྱིས་འདུག་གོ །དེ་ལ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་
དགུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་གྱིས་སྦྲོ་བ་བསྐྱེད་དེ། བདེན་པ་
བཞི་རིམ་ཆོས་བསྟན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུད་ཞི་སྟེ་མགུ་བར་
གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་གུས་པས་འདི་སྐད་གསལ་ཏེ། བཙམ་ལྡན་
འདས། བདག་ནི་ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་འཁོར་བ་ལ་མི་
དག་འཁྱིང་། དད་པ་རབ་ཏུ་སྐྱེས་པས། བཙམ་ལྡན་འདས་
བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་
བདག་རང་གི་ཡུལ་དུ་བཞེངས་ནས་རྟག་ཏུ་མཆོད་ཅིང་བསྟོན་
བྱུང་ཞུ་བར་འདོད་ན། དེ་ལྷར་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསལ་ཞེས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གསོལ་བ་བཏབ་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་ཏེ། ལྷ་རི་བུ་དེའི་ཞལ་བཀོད་དུ་གནང་སྟེ། མཉན་ཡོད་
དུ་ཕྱིན། དེར་རྒྱལ་བྱེད་གཞོན་ཏུ་ལ་གསེར་ཕྱེ་མའི་ཁོད་དང་
མཉམ་པ་སྤྲད་ནས། དེའི་ནགས་ཆེན་པོ་ཉིས་ཏེ། དེར་གཙུག་
ལག་ཁང་གི་རྒྱང་ཐིག་རྣམས་བཏབ། རྒྱལ་བྱེད་གཞོན་ཏུ་ཡང་
དད་པས་སྒོ་ཁང་བརྟེན་གས་ནས་འབུལ་བར་འདོད། དེའི་ཆོ་སྤྱ་
སྟེགས་རྣམས་ཞེ་སྤང་གིས་སྤྲད་ཅིང་རྩོད་པ་བྱས་ནས། བརྟེན་
ཏུ་མ་བཟུག་པས། ལྷ་རི་བུ་སྤྲད་ལན་བཏབ་པས་རྒྱལ་
སྤྱ་སྟེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མིག་དམར་ཞེས་པས་ཆལ་དེས་ཏ་ཀ་
རའི་ལྗོན་ཤིང་ཁོ་ནར་སྤྱལ་པས། ལྷ་རི་བུ་སྤྲད་ཆེན་པོ་
བཏང་བས་ལྗོན་ཤིང་རྣམས་རྩ་བ་ནས་ཐོན་ཞིང་དུམ་བུར་ཆག །
ཡང་མིག་དམར་གྱི་ཆལ་དེ་མེ་ཏྲག་པར་ཡོད་དུ་འོང་བར་སྤྱལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པར། ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲུང་པོ་ཆེར་སྐྱུལ་ནས་མེ་རྟོག་རྣམས་
འདམ་ཇུབ་ཏུ་བརྒྱུས། ཡང་མིག་དམར་གྱིས་སྐྱུལ་ཆེན་པོ་མགོ་
བདུན་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱུལ་ནས་ལས་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པར། ལྷ་
རིའི་བྱས་བྱ་ཁྱུང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སྐྱུལ་ནས། གཤེག་ཅེའི་རྒྱུང་
གིས་སྐྱུལ་དེ་ཕྱོགས་གཞན་དུ་འཕངས། ཡང་མིག་དམར་གྱིས་
རོ་ལངས་སུ་སྐྱུལ་པར། ལྷ་རིའི་བྱས་ཕྱར་བྱ་བ་ཏབ་སྟེ་སྒྲགས་
གྱིས་བསྐྱུལ་བས་མིག་དམར་རང་ཉིད་གསོད་པར་བརྩམས་
པས་མིག་དམར་ང་རྒྱལ་ཞི་ནས། ལྷ་རིའི་བྱའི་ཞབས་ལ་
གཏུགས། རྒྱབས་སུ་སོང་བས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ། ལྷ་སྟེགས་གཞན་རྣམས་
འཁྱུལ་ནས་ཀྱང་། བསམ་པ་ངན་པས་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིག་
པའི་ལས་བྱེད་དུ་གྱས་པའི་བོལ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ། རོན་དུ་

གཙུག་ལག་ཁང་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པར་གནོད་ཅི་འབྱོལ་
བྱེད་པར། ཤུ་རིའི་བྱས་མཁུན་ནས་བྱམས་པའི་སྤྱན་ཟུར་གྱིས་
གཟིགས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུད་དུ་ལ། དེ་དག་ལ་སློ་དང་འཆམ་
པའི་ཆོས་བསྟན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་བཀོད། དེ་ལྟར་
གཙུག་ལག་ཁང་ཕྱི་ག་པའི་གྲོགས་ལྷ་རྣམས་གྱིས་བྱས་པས་
གོགས་མེད་དུ་གྲུབ་ཅིང་། དག་འཕྲན་གྱི་ལྷའི་གནས་སྤྱུང་
ཐིག་བཏབ་པ་ནས་གསེར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ཡང་
མཉམ་དུ་གྲུབ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཤུ་རིའི་བྱས་གསུངས་པས་
མགོན་མེད་ཟས་སྤྱན་ཉིས་འབྱུར་གྱི་དག་འབ་ཐོབ། དེ་ནས་
དེར་རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་པའི་བསྟེན་བཀྱར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
བཤམས་ནས། བཙམ་ལྷན་འདས་འཁོར་བཅས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ།
གཙུག་ལག་ཁང་དེར་བཞུགས་པའི་ཆོ། དེར་རེ་ཞིག་ཆུའི་རྒྱན་

མ་བབས་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆུ་འབེབས་པར་བསྐྱལ་
བའི་གསུང་གི་བདེན་ཆོག་གིས་དེ་མ་ཐག་ཆུ་རྒྱན་ལེགས་པར་
བབས་པས་ཡ་མཚན་ཏེ། དགེ་སློང་རྣམ་ཀྱིས་ཉུས་པར།
བཀའ་སྤྱལ་པ། སྡོན་ཡང་འདིས་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་
ལ་ཀུན་དགའ་རྩ་བ་ས་ཕྱོགས་དང་བཅས་པ་ལུ། རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་
བ་ལ་སངས་རྒྱས་གཙུག་ཏྲར་ཅན་ལ་དེ་བཞིན་ལུ། དེ་ནས་ར་
གྱུ་འི་སྐྱེ་བ་ལ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་ལ་ལུ། སྤྱིད་པས་བྱིན་ཞེས་
པར་གྱུར་ཆོ། འཁོར་བ་འཇིག་ལ་དེ་བཞིན་ལུ། ཆེན་པོའི་
བདག་ཅེས་པར་གྱུར་ཆོ་གསེར་བྱབ་ལ་ལུ། ཡུ་ཤུ་ཤེའི་སྐྱེ་བ་
ལ་འོད་སྤང་ལ་ལུ། ད་ལྟ་འདིས་ང་ལ་ལུ། ཕྱིས་ཀྱང་ནོར་
བཟང་ཞེས་པར་འདི་གྱུར་ཏེ་བྱམས་པ་ལ་འབུལ་བར་འགྱུར།
འདི་སྡོན་བྱིམ་བདག་གསེར་སྐྱོན་ཞེས་པར་གྱུར་པ་ན། རང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སངས་རྒྱས་ཤིག་འདས་པའི་བྱ་བ་ལེགས་པར་བྱས་ཤིང་།
དེའི་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་བུམ་པར་བཅུག་ནས་སྟོན་ལམ་བཟུང་
པས་ད་ལྟ་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་གསེར་དང་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་ལྟ་བུར་
གྱུར་ཏེ། གཏེར་གང་དུ་ཡོད་པའང་མཐོང་བ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས། བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ། །མཛད་
བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་ཡོངས་སུ་
བབྱང་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་
པའོ། །

༢༣ ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
ཤུ་ཀྱའི་གྲོང་གི་མིའི་དབང་པོ་བས་གཙང་ཉིད། རང་གི་སྲས་
བཙམ་ལྟན་འདས་ཤིན་ཏུ་དྲན་ཀྱང་། བཙམ་ལྟན་འདས་བྱིམ་
སྤངས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནས། བྱིམ་དུ་བྱིར་ལོག་པར་མ་མཛད་

པས། ཡབ་རྒྱལ་པོ་བས་གཙང་གིས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་ཕོ་ཉ་
དང་། རྒྱུ་ཁྲི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ཐུར་དུ་བྱོན་ཅེས་སྤྲིང་ཡིག་ཡང་ཡང་
ཐུལ་བར། བང་མི་རྣམས་བཙམ་ལྡན་འདས་དང་མཇལ་བས་
དད་པ་མཆོག་དུ་སྦྱེས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་བསྐྱེད་པས།
བཀའ་ལན་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བས། རྒྱལ་པོ་ཐུགས་ཐུག་སྟེ།
བཙམ་ལྡན་འདས་གཞན་གྲོང་དང་། གྲོང་ནལ་སོགས་ཀྱི་དུ་
ཕེབས་ཤིང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ལ། རང་གི་ཕོ་བྱང་
རྒྱུ་ཁྲི་གྲོང་དུ་མི་འབྱོན་པ་ཐུགས་རྗེ་རེ་ཆུང་ཞེས། ཡང་འཆར་
ཀ་ལ་ཕོ་ཉར་མངགས་ཏེ་བྱོད་རབ་དུ་མ་བྱུང་བར་ཕྱིར་ཐུར་བར་
ཤོག །གསུངས། འཆར་ཀས་ཀྱང་ཕྱིར་ལོག་པར་དམ་བཅས་
ནས་སོང་སྟེ། བཙམ་ལྡན་འདས་དང་མཇལ་བས་དད་པ་
མཆོག་དུ་སྦྱེས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་། འཆར་ཀས་བཙམ་ལྡན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འདས་ལ་ཡབ་ཐུགས་ཡིད་ལྗེས་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་ཤུགས་
ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་བཅས་པར་གསོལ་བ་ནན་ཆེར་བཏབ་པས།
ཞག་བདུན་ནས་ཕེབས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་རབ་ཏུ་
དགའ་སྟེ་ལོག་ཕྱིན་པ། རྒྱལ་པོས་འཆར་ཀ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
གཟིགས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་ཆ་ལུགས་འདི་དང་
མཚུངས་ད་མི་བྱོན་པར་དགོངས་ནས་ཐུགས་བརྟན་པ་ཉམས་
ནས་བྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ། རྒྱལ་པོས་གྱིས་བྲན་པས་འདུ་ཤེས་
སྤར་ཆེད་ནས་འདིར་ཅིའི་སྤྲད་དུ་མི་འབྱོན་གསུངས་པས།
འཆར་ཀས། ད་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞག་བདུན་ནས་འབྱོན་
པར་འབྱུང་། ཞེས་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་མགུ་སྟེས་
ཏེ། རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆལ་ཇི་ལྟ་བུའི་ཅུ་གྲོ་རྩེའི་ཀུན་དགའ་རྩ་བ་
བཞེངས་ཤིང་། ཕེབས་ལམ་རྣམས་བདེ་བར་བཅོས་ཏེ། ཕེབས་

བསྐྱེད་ཀྱི་གོན་ཆེན་པོ་མཛད་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
ཡབ་སྐུ་གསུམ་གཉིས་དང་། ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱི་ཁེངས་པ་དང་།
སྤྱི་འདྲིས་ཀྱི་མཉམ་གྲོགས་གཞིམས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ཉན་
ཐོས་རྣམས་དང་། ཚངས་པ་བརྒྱ་བྱིན་སྐུ་གསུམ་ནམ་མཁའ་མི་
ཤོད་བ་ཅེས་ཀྱི་ལྟ་དང་ལྟ་མོས་མཆོད་པའི་སྤྱིན་ཕུང་དང་
བཅས། རྣམ་མཁའི་མཐོངས་ནས་རྒྱ་བྱོ་རྒྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་
དུ་ཐེབས་པ་ལ། འཆར་ཀམས་ཡ་གི་དབྱ་བཅོམ་འདིའོ། །ཞེས་
སྐུ་སྐུ་རྣམས་ངོ་སྤྱོད་པར་བྱེད། དེ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རིན་པོ་
ཆའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་། གུས་པས་མཆོད་པ་ཆེན་པོས་
མཆོད་ཅིང་། ཡབ་བཅས་གཙུག་གིས། སྤྱི་ཀྱི་ཞལ་ལ་མིག་མི་
འཇུག་པར་བལྟ་ཞིང་། མཁྱིན་པ་མཆིལ་མས་འགགས་ཤིང་
ཐལ་མོ་སྤྱི་ཏེ་གསོལ་བ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དགེ་བའི་ལས་

འགོད་ཅིང་དགའ་བར་མཛད་པ་ལ། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་བརྟེ་
བ་མེད་པར་གདུང་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་མཛད།
མཛའ་བའི་སེམས་དང་། བྱིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གུས་པས་
ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་བའི་སྤྲད་དུ་བདག་གི་སྟོ་ནི་བྱིད་ཅག་དུ་
རྟག་དུ་རྒྱག་པས། ད་ལྟ་མཇལ་བ་ནི་རབ་དུ་དགའ་ལ། གཞི་
ནས་བྱིད་ཀྱི་ཕོ་བྲང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ཆགས་
བྲལ་བསྟན་པ་འདི། ཉི་ཟླ་ལྟར་གསལ་བའི་གསེར་གྱི་ཁང་
བབང་བཞག་ནས་ནགས་སྟོང་པར་འབྱམས། ན་རྒྱུད་གི་ལག་
པ་གསེར་གྱི་བུམ་པ་དྲི་བབང་གི་རྒྱས་གང་བ་ཐོགས་ཏེ་སྐྱ་བྱས་
འབུལ་བ་བཞག་སྟེ། ལྷ་དན་ཐང་ལ་ཆ་བའི་རྒྱས་གཅིག་ཕུར་ཇི་
ལྟར་འབྱ། དེ་ན་ཕོ་ཆེའི་རྣ་ཆ་དང་རྒྱན་ཐམས་ཅད་དོར་བ་ཅི་
ཞིག་དེགས། བདེ་བ་མེད་པ་སྟོ་བུར་དུ་འབྱམས་པས་ཁྱི་སྟན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྤྱི་ལོ་མཁའ་མཁའ་གཟུངས་ཆ་ཁྱད་པ་ཅན་ལ་ཅིས་མི་གཟུངས།
དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་བཞག་ནས། སྤྱོད་མེད་
ས་ལ་སྤྱོད་པ་ལུས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟོད། གོས་བཟང་ལྟ་ལ་འོས་
པ་བཞག་ནས་ཆོས་གོས་གྱུན་པ་ཇི་ལྟར་འོས། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱག་
པར་འཛིན་པ་མ་དུ་བ་འདིར་ལྷུང་བཟེད་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་ཐོགས་པ་
ལ་དགའ་བ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལུས་མཛེས་སྤྱོད་བཟུན་
མོས་འཁྱུད་པར་འོས་པ་སྤྱོད་བྱུང་མཛེས་གཟུགས་རྣམས་ཉམས་
པར་བྱས། མདོར་ན་འདོད་ཡོན་ཕན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་
ཅད་སྤངས་ནས་མི་བཟང་པའི་ནགས་སུ་ཆགས་བྱལ་མཛེད་པ་
འདི་འདྲ་ཅི། ཞེས་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ཉ་
རྒྱས་ཀྱི་ཟླ་བ་བཞེན་འཇུག་དང་བཅས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། ཡབ་
རྒྱལ་པོ། དཔལ་འབྱོར་ནི་འཛེད་པའི་རང་བཞིན་དང་། སྤྱོད་ནི་

ཚུ་རྒྱན་ལྟར་གཡོ། གཤམ་ཏེ་རྒྱ་བ་དང་། ན་བ་དང་། འཆི་བས་
མི་འཇོམས་ན། འདོད་ཡོན་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མི་འདོད་པ་མི་
བགྱི་ཡང་། རྒྱ་ན་འཆི་བ་ཀུན་ལ་ཡོད་པ་ཤེས་བཞིན་དུ།
ནགས་སྟོང་ཞི་བའི་བདུད་རྩི་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་ལ་བརྟེན་པ་
རྣམས་ནི་གཞོད་པ་མེད་པ་ཡིན། འབྱོར་པ་དང་བཅས་ཤིང་རྩེ་
དགའི་ཁང་བཟང་ཀྱང་མཐར་ཉི་རྣམ་པར་ལྷུང་། གྲི་བཟང་བཅས་
པའི་རྒྱས་བཀྱས་ཀྱང་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ། ཡིད་དང་བའི་རྒྱས་
ཉོན་མོངས་པ་བཀྱས་ན་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་གྲི་མ་དང་བྲལ་བར་
གྱུར། ནང་དུ་སྟོང་ཇེ་སྐྱེས་པའི་ལུས་མཛེས་པ་ནི། གཞན་ཕན་
སྐྱབ་པས་ཡིན་གྱི། ཅན་ཅན་བྱགས་པས་མཛེས་པ་མིན། རྒྱ་བ་
ཞེས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པས་ཡིན་གྱི། རྒྱ་ཆ་མཛེས་པས་མ་
ཡིན། ལག་པ་ཞེས་པ་སྦྱོན་པ་བཏང་བས་མཛེས་ཀྱི། གདུབ་

བུའི་རྒྱན་གྱིས་མིན། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་རྣམས་ཇི་ལྟར་ལེགས་
ཀྱང་རྫོངས་པའི་ལུས་ལ་མཛེས་ཀྱི། དམ་པ་རྣམས་ལ་འོས་པ་
མིན། བྱི་སྟན་དང་གཟིམས་ཆ་ལེགས་ཀྱང་། ཡིད་ཆགས་པས་
གཟེར་བ་དང་། དབྱའི་སྤང་སེམས་ཀྱིས་གདུངས་པ་དང་།
འོར་ལ་བསམ་པ་སོགས་བྱ་དགོས་པས། རྒྱལ་པོ་ལ་རེག་ན་
བདེ་བའི་གཟིམས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་། གཉིད་ཡོད་པ་མིན། ཞི་བའི་
ནགས་སུ་ཞི་དུལ་རྣམས་ནི་ཀྱན་དུ་བདེ་བར་གཟིམས། སྒྱལ་
ཤུན་ལྟ་བུའི་གོས་བབས་རྣམས་གོས་བབས་པོ་མིན་གྱི། ཡང་
དག་པའི་གོས་ནི་ཆོས་གོས་ཡིན། ལྷུང་བབས་ནི་བས་རྣམས་
གཙང་ཞིང་བདུད་རྩིའི་གྲོགས། མདོར་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་ཁེངས་
རེགས་ཀྱི་རྒྱ། ཁང་བབས་དང་། འབྲུར་པ་དང་། མངའ་ཐང་
དང་། བཙུན་མོ་དང་། འཁོར་འབངས་སོགས་འདོད་ཡོན་ཇི་

ཅམ་ཡོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་
གཡོ་ཞིང་སྐད་ཅིག་ལ་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས། དེའི་
ཕྱིར་བདག་ནི་ཞི་བ་ཆགས་བྲལ་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་སོགས་
ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རྒྱན་གསུངས་པས། རྒྱུའི་རིགས་སུ་
འབྱུངས་པའི་མཁས་པ་ཁྲི་ཕྱག་བདུན་དང་། གཞན་ཡང་
འཁོར་སྟོང་ཕྱག་བདུན་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྟོད་དུ་གྱུར། ལྷག་པར་
རྒྱལ་པོ་བས་དཀར་དང་། བྱེའོ་བས་དང་། བདུད་རྩི་བས་
སོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་འཁོར་མང་པོས་
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། འབྲས་བུ་བཞི་སོགས་ཅི་
རིགས་པར་སློ་རྒྱས་དང་བརྒྱན་པ་ཐོབ་པར་མཛད། དེར་ལྷས་
བྱིན་མྱོངས་པ་སྤྲིག་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་དམོན་
ཅིང་། འདི་ནི་སྐུ་མའོ། །ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ལ། མོ་ཁུ་

འགལ་གྱི་བྱས་ཏུ་འཕྱལ་སྒྲ་ཚྲགས་བསྟན་པ་སོགས་ལ་ཀྱན་
ཡིད་ཆེས་ཤིང་དད་པར་བྱུར་གྱུང་། ཡབ་སོགས་ཕལ་ཆེར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བཞིན་དུ་གཉེན་སྲེད་ཀྱི་ཞེན་པ་
དང་། མཉམ་འགྲོགས་ཀྱི་ནང་སྟེམས་ལྟ་བུས། མཚེག་ཏུ་
བྱུར་པའི་ངོ་མཚར་དུ་མི་སེམས་པའི་ཆོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
དགོངས་པར། ཡབ་སོགས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ལ་
སོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་འཛུམས་པའི་སྤྲད་དུ་ལྟ་རྣམས་
ཆོས་ཉན་དུ་འོང་ན་དགོངས་མ་ཐག །ལྟའི་གཞལ་ཡས་ཁང་
གསེར་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པ། ལྟན་པོའི་ལྟོག་ལྟར་
གསལ་ཞིང་མཛེས་པའི་ནང་དུ། རིན་ཆེན་སེངྒེའི་བྲི་ལ་བཅོམ་
ལྡན་འདས་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཆངས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་ལ་
སོགས་འོད་ཟེར་དང་ལྡན་པའི་ལྟའི་འཁོར་མང་པོ་གཞལ་ཡས་

ཁང་ཕྱི་ནང་བར་མཆམས་མེད་པར་ཁངས་ནས་ཆོས་ཉན་པའི་
ཆོ། དེར་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་གཞུང་ཡས་ཁང་དུ་འཇུག་པར་
བརྩམས་པས་མཐར། མོ་ཁུ་འགལ་གྱི་བུ་རོགས་སུ་སྤྱན་ཏེ་
ཤར་སྒོར་ཕྱིན་པས། ཡུལ་འཁོར་སྤང་གིས་དེ་རིང་ལྟ་རྣམས་ལ་
ཆོས་གསུངས་པས་མི་འཇུག་པའི་སྐབས་མེད་དོ། །ཞེས་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོར་འཕགས་སྒྲེས་པའོ། །རྩབ་ཏུ་མིག་མི་བཟང་།
བྱང་དུ་ཀྱ་བེར་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྤངས་ཏེ་ནང་དུ་མ་རྒྱུད་པས།
རྒྱལ་པོ་ནི་བཞིན་གྱི་མདོག་ཉམས། ཆོག་གི་བརྗོད་པ་འབྲུལ།
གཟི་བརྗོད་མེད་པ་མཐའ་མལ་དུ་ལུས་པའི་ཆོ། སྟོན་པས་དེའི་
བསམ་པ་མཁྱེན་ཏེ། ཁང་པ་ཤེལ་ལྟར་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་
དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་མཐོང་བས་དད་པ་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་
པ་སྒྲེས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ལ་ཡབ་

ཐོང་གསུངས། ཁྱིའི་བྱང་དུ་སྡོད་ས་ཐོབ་པས་སྟོན་པའི་ཞབས་
ལ་སྦྱོ་བོས་ཕྱག་འཆལ་ཏེ། དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་གནས་པ་ལ་
བདེན་པ་བཞི་སོགས་ཆོས་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོ་འཇིག་
ཆོགས་ཀྱི་ལྷ་བའི་རིའི་རྩེ་མོ་ཉི་ཤུ་དག་ཀྱང་བཅོམ་སྟེ་བདེན་པ་
མཐོང་། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་པོ་བྱང་དུ་བྱོན་ཏེ། ཟས་དཀར་ལ་ཁྱུང་
ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་འདི་གཟུང་གསུངས་པས། བདག་ནི་རབ་ཏུ་
བྱང་བས་རྒྱལ་སྲིད་མི་འདོད་ཟེར། དེ་བཞིན་གྲེའོ་ཟས་དང་།
བདུད་རྩི་ཟས་སོགས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱང་བས་རྒྱལ་སྲིད་མི་འདོད།
དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་སྲིད་ཐམས་
ཅད་བབྱང་ལྡན་ཞེས་པར་ཕོག་སྟེ། ཅུ་གྲོ་རྒྱའི་ཀུན་དགའ་རྩ་བར་
བསྟེན་བཀྱར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་བཅས་སངས་རྒྱས་ལ་
ཕུལ། དེ་ནས་གྲེའོ་ཟས་ཀྱི་བུ་གཞོན་རུ་གཉིས་ཡོད་པ་གཅིག་

མ་ཡིས་བསྐྱེལ་བས་རབ་ཏུ་བྱུང་། གཞོན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་
རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཀག་པས་བྱིས་ན་གནས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་
བཟང་ལྡན་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་མཛད་
པས། ལྷས་བྱིན་ལ་རྒྱལ་སྲིད་མི་འདོད་དམ་སྤྲུལ། ལྷས་བྱིན་
རྒྱལ་སྲིད་རབ་ཏུ་འདོད་ཀྱང་གྲུ་གྲུའི་ཆོག་གིས་བདག་ནི་རྒྱལ་
སྲིད་མི་འདོད། རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱེད། ཅེས་བརྗོད་པས། རྒྱལ་
སྲིད་མ་ཐོབ། དེ་ནས་བཟང་ལྡན་སོགས་ཤུག་གཞོན་ཏུ་ཐམས་
ཅད་རང་གི་རྒྱལ་སྲིད་བཏང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེའི་ཆོ་བཟང་
ལྡན་གྱི་སྐྱེ་འབྲེག་མཁན་ཉེ་བར་འཁོར་ལ་རང་གི་རྒྱན་ཐམས་
ཅད་སྦྱིན་པས། དེ་ཉིད་ཚྭ་ངས་ཤིང་དམན་ཡང་ཆོས་ལ་མོས་
པས་མིག་ཚུད་ལྡན་པར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་གནང་རབ་ཏུ་
བྱུང་ནས་མཆོད་འོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར། དེའི་ཆོ་ལྷས་བྱིན་རྒྱལ་

སྤིང་མི་འདོད་ཅེས་རྟོན་འབྲུག་གིས་ཚིག་བརྗོད་པ་ལ་འགྱུར་
ཅིང་། ལྷས་བྱིན་རང་གི་ཅོད་པའི་པདྨ་རྒྱ་ག་ཆེན་པོ་ཁྲག་གིས་
བྱུགས་པ་འདྲ་བ་འོད་མདངས་དམར་པོ་ནམ་མཁའ་ལ་འཆར་
བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། ཤ་རུ་འབྲུལ་ནས་ཁ་ཡིས་འབྲེར། དེ་ལ་
རྟོག་པ་སྐྱེས་ཏེ་མཆོན་མཁན་གྱིས་བརྟགས་པར། ཁྲག་གི་
རྟགས་དེ་སེམས་སྦྱོན་ཅན་དཔྱལ་བ་དྲག་པོ་འགྲོ་བ་སོགས་
ངན་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཤད། རྒྱུ་རྣམས་རབ་བྱུང་ཆོས་
གོས་ལྷུང་བཟེད་ལྡན་པས་ས་གཞི་བྱབ་པ་བཞིན། ལྷས་བྱིན་
རྒྱལ་སྤིང་ཀྱང་མ་ཐོབ། གཞན་རྣམས་ལ་འབྲན་སེམས་ཀྱིས་
བསམ་པ་ངན་པས་དང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་རབ་བྱུང་། ཐམས་
ཅད་སྦྱོན་པའི་དུང་དུ་འཁོད་པའི་ཆོ། བཟང་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་འབྲེག་
མཁན་དེ་ཡང་སྦྱོན་པའི་འཁོར་དུ་འདུག་པ་མཐོང་ནས། བཟང་

ལྡན་གྱིས་བསམ་པ། བདག་ནི་ས་བདག་རྒྱལ་པོ་བྱས་པ་ཞིག་
གིས། དམན་པ། འདིའི་རྐང་པ་ལ་ཕྱག་བྱ་བ་མི་རིགས་སྣམ་
པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་མཁུན་ནས་བཀའ་སྤྱལ་པ།
རིགས་ལས་བྱུང་བའི་ཁེངས་སེམས་ནི་སྤྲོངས་པ་ཡིན། རབ་ཏུ་
བྱུང་ནས་ཁེངས་སེམས་བྱ་མི་རུང་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོ་གོ་
ཞིང་དེ་ལ་ཕྱག་བཅུལ་བས་ས་གཞི་རབ་ཏུ་གཡོས། ལྷས་བྱིན་
གྱི་ཆོག་རྩལ་བརྗོད་ཅིང་ཕྱག་མི་བྱེད། དེར་ས་གཡོ་བ་སོགས་
ལ་དག་སྤྲོང་རྣམས་གྱིས་རྒྱ་ཁྱུངས་པས། སྟོན་པས་བཀའ་སྤྱལ་
པ། རྒྱལ་པོ་འདི་སྐྱེ་བ་གཞན་ལའང་འདིའི་རྐང་པ་ལ་ཕྱག་
བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ཀླ་ཤིའི་གྲོང་དུ་དབུལ་པོ་གཞོན་ཏུ་ཞིག་
སྤྲད་འཛོང་མ་བཟང་མོ་ཞེས་པ་མཛོས་པ་མཐོང་ནས། དེ་དང་
འགྲོགས་སུ་རེ་ནས་དེའི་གཡོག་བྱས། དེས་ཉིན་རེ་བཞིན་མེ་

རྟོག་འཁྱུ་རུ་བཏང་ནས་འགྲོགས་དབང་མེད་ཅིང་། རེ་བས་ངལ་
ཞིང་ནགས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྱམས་པ་ལ། སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོ་
ཚངས་བྱིན་ཞེས་པ་ནགས་གསེབ་དུ་གོ་བོ་འདེད་ལ་ཕྱིན་པ།
ཤིང་སྡོང་གི་རྩ་བར་ངལ་ཞིང་བཞུགས་པས་མེ་རྟོག་འཁྱུ་བའི་
མི་དེས། མེ་རྟོག་གསར་པ་ཉིན་མོ་མཛེས་ཀྱང་རྩབ་མོ་བྱམ་པ་
བཞིན། ལུས་ཀྱི་ལང་ཚོ་མཛེས་ཀྱང་རེ་བའི་ངང་ནས་རྒས་པ་
སོགས་སྒྲུ་དབྱངས་སྟོན་པོ་སྒྲངས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་
གྲིས་ཐོས་ནས་ཐུགས་ལ་ཤིན་དུ་འབབས་པ་བྱུང་སྟེ། མི་དེ་ལ་
སྐྱས་པ། ང་ཉིམ་ཆ་པོས་རབ་དུ་གདུང་བ་ལ། གྲོགས་པོའི་སྒྲུ་
དབྱངས་སྟོན་པོ་ཐོས་པས་ཉམས་དགའ་གསུངས་པས། མི་
དེས་སྐྱས་པ། སོས་ཀའི་མྱ་ངམ་ཐང་ལ་ཉིམས་བསྐྱེག་པ་
གདུང་བ་མིན། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་འདྲོད་པའི་གདུང་བས་རང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལས་བྱུང་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་བསྐྱེད་པ་གཏུང་། ཞེས་ཞུས་
པས་ཆོག་དེ་རྒྱལ་ཐུགས་ལ་ལེགས་བཤད་དུ་གྱུར་ནས། མི་དེ་
ཕོ་བྲང་དུ་འབྲིང་དེ། རྒྱལ་སྤིད་ཀྱི་ཕྱིད་སྦྱིན། དེའི་རྩབ་མོ་མི་
དེས་ནམ་སྟོད་ལ་བསམ་སྟོབྱ་བཏང་བས། བདག་ལ་ཆུང་མ་ནི་
མེད། རྒྱས་སྤིད་ཕྱིད་བཟུང་ཡང་། སྤྲུལ་རྒྱལ་པོ་དང་ཕན་ཚུན་
ཆགས་སྤང་དྲན་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་མི་ཡོང་། དེ་བས་རྒྱལ་པོ་
ནང་དུ་བཀྱམ་ན་རྒྱལ་སྤིད་ཡོངས་རྫོགས་བདག་གིས་ཐོབ་
བམ་སྟུམ་པ་ཤར། ཡང་དེ་འཕྲུལ་བསམ་བསམས་པས།
རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་སྤིད་ཀྱི་ཕྱིད་སྦྱིན་པ་ལ། བདག་གིས་མཆོག་ཏུ་
སྤྲད་འོས་པ་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་བསམ་པ་འདི་འདྲ་ཤར་བ་ནི་
ལས་ངན་རྟོག་པའི་དྲི་མས་བཅིང་བ། རང་སེམས་ལ་རང་
སེམས་ཀྱིས་ངོ་ཚོ། རོན་གྱི་བསམ་གཞིག་འདི་ལེགས་པར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཏང་ན། དང་པོར་ཤར་བའི་སྒོ་སེམས་ཅབ་ཅོབ་དང་། དཔལ་
དང་འབྱོར་པ་འདི་ནི་དུག་ཤིང་དང་འདྲ། གང་ལ་རིག་པ་ཉམས་
པར་བྱེད་ཅིང་། འཁྱལ་པ་སྐྱེད་བྱེད་དམ་པ་བརྒྱལ་བ་དག་དང་
མཚུངས། རང་ཉིད་དམ་འབྱོར་ལྷུང་བྱེད་མ་རིག་པའི་སྤྱན་པས་
ནོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདུག །དེ་ནི་བདག་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་
གཉེར་བར་བྱ། རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་སྤྱིད་ལྷན་ཚོགས་ཤིས་གྱུར་
ཅིག། སྒྲིམ་པ་ཤར་ནས། སྔ་དྲོ་རྒྱལ་པོས་ནན་གྲིས་ལྷལ་ཀྱང་།
དེ་སྤྱིད་པ་དང་བྲལ་བས་རྒྱལ་སྤྱིད་མ་བཟུང་བར་ཆོས་བྲས་
པས། རྗེས་སུ་རང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་སྟེ་རྩུ་འཕྱལ་ཆེན་པོ་བསྟན་
པ་མཐོང་བས། དེའི་ཞབས་ལ་རྒྱལ་པོས་ཕྱག་བྲས་ཤིང་འདུད་
པ་ལ། དེས་ཆོས་ཀྱང་བཤད། རྒྱལ་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་གྱུར།
དེའི་དུས་ཀྱི་དབུལ་པོ་གཞོན་ནུ་སྤྱད་བྱངས་ལེན་པ་དེ་གསུ་སྦྱོང་།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བ་སྟེ། ད་ལྟ་བསྐྱེད་འབྲེག་མཁན་ཉེ་བར་འཁོར་འདྲིའོ། །རྒྱལ་པོ་
ཆངས་སྦྱོན་དེ་ནི་ད་ལྟ་བཟང་ལྡན་འདྲིའོ། །ཞེས་གསུངས་པས།
འཁོར་གྱི་དགོ་སྤྲོད་རྣམས་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་སེམས་
རབ་ཏུ་དང་བ་ལ་རག་ལས་འདུག་སྟམ་པ་ཤར། གཉེན་གྱི་
དོན་མཛད་པས་གང་འདུལ་གྱི་ཆོས་བསྟན་པའོ། །མཛད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་རྟོགས་
པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་པའོ། །

༢༥ ། ཐམས་ཅད་སྦྱོལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤུགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བཞུགས་པའི་ཆོ། ལྷས་
བྱིན་རྒྱུན་དུ་འཆོ་བ་ལ་དགོ་སྤྲོད་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཁྱེས་པར།
བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྦྱོན་ཡང་སྦྱོར་ཆོག་པ་ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ།
དཔལ་འབྱོར་དང་བཀྲ་ཤིས་པའི་གནས་བསོད་ནམས་སྐྱེ་བའི་

ས་གཞི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཐུགས་བརྟུང་ཞིང་མུན་པ་སེལ་
བའི་ཉིམ་ལྟ་བུ་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ལ་བྱ་
སྟོང་ཕོད་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟོལ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་། དེས་སྦྱིན་པ་
དཔག་མེད་ཀུན་ལ་བཏང་བས། ས་ཀུན་གྲགས་པས་བྱབ་
ཅིང་། སྐབས་ཤིག་རྒྱལ་སྲིད་ལ་གཅེས་པའི་ཤིང་རྟ་རིན་པོ་
ཆེས་བརྒྱན་ཅིང་འོད་དང་ལྡན་པ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་
པ། གཞན་ལ་མི་འབྱོར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་སྟོང་བ་པོ་ཞིག་
ལ་སྦྱིན་པས། ཡབ་ཀྱིས་ཐོས་ནས་སྟོན་པོ་རྣམས་མདུན་དུ་
བོས་ནས་སྦྱས་པ། གཞོན་ཅུ་འདི་སྦྱིན་པ་གཞན་གཏོང་ཡང་
རང་གི་རྒྱལ་སྲིད་སྤུང་ཞིང་། བ་རོལ་དབྱ་དཔུང་འཛམས་པར་
མེད་ཐབས་མེད་པའི་ཤིང་རྟ་རིན་ཆེན་དང་། སྤང་པོའི་མཆོག་
ཤིན་ཏུ་གཅེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཤིང་རྟ་ནི་གཞོན་ཅུས་གཞན་ལ་

སྒྱུན་འདུག་པ། ད་ཇི་ལྟར་བྱ་དེས་པར། སྒྱོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་
ནི་སྒྱུན་པ་ལ་བརྟུན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲོན། ད་ཤིང་ཏྲ་ནི་
སྒྲོང་བ་པོ་གཞན་བཏང་གྲུབ་ཅེས་བྱ་ཐབས་བྲལ་བས་རྒྱལ་
སྒྱོན་ཀྱན་སེམས་ལ་བྱུག་རྩུར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ནམ་ཟླ་དཔྱིད་
སོས། སྒྲོན་ཤིང་དང་མེ་ཏྲག་རྒྱས་པའི་ཆོ། རྒྱལ་བུ་གཟིགས་
མོར་འབྱོན་པ་ལ། རྒྱལ་སྤིད་སྤེལ་བའི་སྒྲུང་པོ་མཆོག་ལ་
ཆིབས་ཏེ་བྱོན་པའི་ལམ་དུ། རྒྱལ་ཕྱན་གཞན་ཞིག་གིས་བཏང་
བའི་བྲམ་ཟེ་ཞིག་དང་ཕྱད། དེས་ཤིས་པ་བརྗོད་པའི་ཆོག་སྒྲོན་
དུ་བཏང་ནས་སྤྲུལ་པ། རྒྱལ་པོ་བྱིད་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྤྱི་ནོར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུ། སྒྲོང་བ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྒྱུན་པས་རེ་བ་སྒྲོང་བ་བྱིད་ལྟ་བུ་དང་། ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་སྒྲུང་
པོ་མཐོ་བཏན་འདི་ལྟ་བུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་མེད་ཀྱི། སྒྲུང་པོ་འདི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བདག་ཅག་རྣམས་ལ་གནང་དུ་གསོལ། ཞེས་ཞུས་པས།
རྒྱལ་བུ་དགའ་བཞིན་དུ་སྦྱོན་པ་ལ་སྦྲོ་བས། སྤང་པོ་དང་།
གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཆོན་དང་། ར་ཡབ་དང་བཅས་སྦྱོན་ཏེ་
ཐུགས་ཤིན་དུ་དགྲེས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ཡབ་ གྱིས་གསན་ཏེ།
རྒྱལ་སྤིང་ཉམས་པར་བསམས་ཐུགས་ཁྲོས་ནས་རྒྱལ་བུ་
གཞན་དུ་བསྐྱུད་དོ། །དེའི་ཆེ་རྒྱལ་བུའི་བཙུན་མོ་མ་དྲིས་ལྟ་
གཅིག་ཟེར་བ་དང་། སྤྲས་གཞོན་ལུ་དྲིས་ལྟ་། སྤྲས་མོ་གྱིཾ་
ཞེས་པ་དང་བཅས་བཞོན་པ་རྟ་དང་སྤང་པོ་སོགས་ཞོན་ཏེ་བྱོན།
ལམ་དུ་གཞན་སྦྲིང་བ་པོ་ཕྱད་ཆད་ལ་སྤང་པོ་དང་། རྟ་དང་། ཡོ་
བྱད་ཐམས་ཅད་སྦྱོན་ནས། རྒྱལ་བུ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་གྱིས་
སྤྲས་མིང་སྤིང་གཉིས་རྒྱབ་ལ་བསྐྱམས་ཏེ་ནགས་གསེབ་དུ་
བྱོན། དེར་བཙུན་མོ་སྦྲོ་དང་ཤིང་ཐོག་སོགས་བས་འཆོལ་དུ་

ཕྱིན་པས། དེའི་ཤུལ་བྲམ་ཟེ་ཞིག་བྱང་སྟེ། གཡོག་འཁོར་གང་
 ཡང་མེད་པ་བདག་ལ་བྱ་སྤྱིང་སྤྱང་པོ་འདི་གཉིས་བསྐྱང་ཞུས་
 པས་དེ་འཕྲལ་བྱགས་བཙུང་བཞིན་དུ་སྦྱོར། དེ་ནས་ཡུམ་མ་དྲིས་
 མ་སྟེབས་པས་མིང་སྤྱིང་གཉིས་གར་སོང་ཞུས་པར། བྲམ་ཟེ་
 ལ་སྦྱོན་གསུངས་པས་རྒྱལ་བུའི་མདུན་དུ་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་
 བར་གྱུར། དེ་ནས་དྲན་པ་སོས་ཏེ་ཆོ་དེ་འདོན་ཞིང་མིང་སྤྱིང་
 གཉིས་ལ་བྲམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་སྦྱུག་བསྐྱེད་གྱི་མེ་
 འབར་ཡང་། ཁྱོ་ལ་མཇོའ་བའི་སྒན་བསྐྱེད་དེ་ཡོད་པའི་སྐབས།
 ལྷའི་དབང་པོས་རྒྱལ་བུ་འདི་ལ་འགྱོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟག་པའི་
 ཕྱིར། བྲམ་ཟེ་ཞིག་དུ་སྦྱུལ་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་ཁྱེད་ཀྱིས་གཡོག་
 མོ་མེད་པ་བདག་ལ་བཙུན་མོ་དམ་པ་འདི་གཡོག་མོར་བསྐྱང་
 ཞུས་པས། ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་སྦྱོན་པས། བཙུན་མོ་ནི་རི་དྲགས་

སྟིས་བེན་པ་ལྟར་དངངས་སྐྱག་དང་བཅས་བྲམ་བེས་བབྱང་སྟེ་
འབྲིད་པའི་ཚོ། རྒྱལ་བྱས་བཙུན་མོ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བག་
ཆགས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་སྐྱས་པ། དགོ་མ་བྱེད་ཕྱ་ངན་མ་བྱེད་
ཅིག །མཛའ་བ་འདི་ནི་མི་ལམ་དང་འདྲ། སྟིང་སྐྱག་འགྲོགས་
པ་ལ་བདེན་པ་མེད། བྱེད་སྟོ་ཚས་ལ་དགའ་བར་གྱིས་ལ།
བྲམ་བེ་འདི་དགོ་བའི་གྲོགས་སུ་བསམ་སྟེ་འདིའི་གཡོག་གྱིས་
ཤིག་གསུངས། བཙུན་མོ་ལ་ཆགས་ཞེན་བཏང་བས། བརྒྱ་
བྱིན་རྒྱལ་བྱ་ལ་འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་། བཙུན་མོ་རྒྱལ་བྱ་དང་
བྲལ་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་མི་བཟོད་པར་སྟིང་རྗེ་སྟེས་ནས་སྐྱས་པ།
བྱ་མོ་བྱེད་སྐྱག་བསྐྱལ་མ་བྱེད་ཅིག ང་ནི་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་
བྱིན་ཡིན། ཕྱིན་ཆད་བྱེད་གཞན་ལ་མི་སྟེར་ཞིང་། བྱ་ཚ་མིང་
སྟིང་གཉིས་དང་འཕྲད་པ་ངས་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

བརྒྱ་བྱིན་རང་གཟུགས་བསྟན་ཅིང་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་
ནས་བྲམ་བེས་སྤྲུལ་མིང་སྤྲིང་གཉིས་སྤྲར་གྱི་ཡུལ་དུ་ཆོང་དུ་
སྤྱོན་པས་ངོ་ཤེས་ནས། རྟོར་མང་པོ་སྤྲད་དེ་སྤྲུས་ཤིང་། རྒྱལ་བུ་
ཐམས་ཅད་སྤྲོལ་སྤྲུལ་མིང་སྤྲིང་ཀྱང་སྤྲར་ཕོད་པའི་སྤྲིང་སྤྲོབས་
ལ་ཡུལ་མི་རྣམས་ཏ་ལས་ཤིང་མགུ་སྤྲོ། ཐམས་ཅད་སྤྲོལ་
ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས། སྤྲར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་
གཤེགས་རྗེས་ཐམས་ཅད་སྤྲོལ་རྒྱལ་པོར་བསྐློས། སྤྱོན་པས་
ཡུལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཆོམ་པར་མཛད་པ་སྤྲོ་བོ་ཐམས་ཅད་
འབྱོར་པ་དང་ལྡན་ཞིང་སྤྲོང་བ་པོ་མེད་པ་ཙམ་དུ་གྱུར། དེའི་ཆོ་
རྒྱལ་པོས་སྤྱོན་པའི་རྟོར་གྱི་འབྱོར་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་བྲམ་
བེ་སྤྲིག་ཅན་ཇ་རྩྭ་ཀ་ཞེས་པས། ཡུལ་སྤྲོགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པ་འདི་ངའི་མཐུ་ཡིན། ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་འབྲན་སེམས་ཁོ་ན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བྱེད་དོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་དེ་དུས་པོ་། །
བཅའ་བེད་ལྷན་གྱིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱིན་པའི་ཆས་
སྒྲོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ཐམས་
ཅད་སྒྲོལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་
པའོ། ། །

༢༥ ། མདོན་པར་འབྱུང་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
ཤུ་གཉི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། །དཔལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་པོ་བཅས་
གཙང་ལ། ལྷའི་ཡུལ་ནས་དཀར་ཐུབ་དང་ལྷན་པའི་ལྷའི་བུ་མོ་
ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་དུ་བདག་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སྒྲོན་ལམ་
བཏབ་སྟེ། མི་ཡུལ་དུ་འོང་བ་བེད་ཀླུ་འཁྲུའི་བུ་མོ་འོ་བེད་བ་མཚན་
ལྷ་མོ་སྐྱེ་འཕྱུལ་ཆེན་མོ་ཞེས་གྲགས་པ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་
དམ་པར་གྱུར་ཏོ། ། དེའི་དུས་དགའ་ལྷན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་དམ་པ་ཏྲིག་དཀར་པོས་རང་གི་དབུ་རྒྱན་སོགས་བྱམས་
པ་ལ་བསྟོན་ཏེ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ། འཇམ་བུ་སྒྲིང་དུ་
གཟིགས་པ་ལྡས་སྒྲུང་ཆེན་ཐལ་ཀར་མཆེ་བ་དུག་ལྡན་དུ་སྦྱལ་
ནས་ཕེབས། ལྷ་མོ་སྦྱ་འཕྱལ་གྱི་ཕྱི་ལམ་དུ་རང་གི་དཀྱ་ནང་དུ་
སྒྲུང་པོ་ཆེ་དཀར་པོ་འོད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་འདུག་པ་དང་། རང་
ཉིད་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་བ་དང་། རི་རབ་ལ་གྱེན་དུ་འཇོགས་
པ་དང་། སྦྱོ་བོ་ཆེ་དུག་མང་པོས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་འདུད་པ་
སོགས་ཕྱིས། སྐབས་དེར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
འཇིག་རྟེན་ལ་བྱགས་བརྩེ་བས། ལྷ་མོ་སྦྱ་འཕྱལ་གྱི་ལྷམས་
སུ་བྱོན་པས། རོ་མཆར་ཆེ་བའི་མཆན་ལྡས་སྒྲ་ཚོགས་བྱུང་། དེ་
ནས་བཙའ་བའི་དུས་ལ་བབས་པ་ན། ལྷ་མོ་དེ་ལྷ་སྒྲིལ་ནིའི་ནགས་
ཚལ་དུ་བཞུགས་པར། མངལ་གྱི་དྲི་མ་མེད་པར་སྦྱ་བརྗོད་ཏེ་

སྤྲུངས་འབྲུངས་པ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ལྷའི་གོས་གྱིས་བཅིབས་ཏེ་
སྤྲུངས་པར། དེམ་ཐག་ཕྱོགས་བཞིར་གོམ་པ་བདུན་བདུན་བོར་
ནས་ཤར་ལ་གཟིགས་ཏེ། འདི་ནི་བདག་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
ཤར་རོ། །སྟོ་ལ་བདག་འཇིག་རྟོན་གྱི་སྒོ་གྲོས་རྗེས་སུ་མཐུན་
པས་སྟོའོ། །རྩབ་ལ་བདག་སྐྱེ་བའི་མཐའ་རྩབ་བོ། །བྱང་ལ་
བདག་འཁོར་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་བྱང་ངོ་། །གསུངས་པས།
ས་རབ་ཏུ་གཡོས་སོ། །དེར་ལྷ་རྣམས་ས་གྱིས་བྱས་གསོལ་
ཞིང་གདུགས་དང་རྩ་ཡབ་སོགས་མཆོད་རྗེས་སྐྱ་ཚོགས་གྱིས་
མཆོད། དེ་དུས་འཇིག་རྟོན་ཁམས། ཡུག་པ་དང་རི་དང་། ས་
འོག་སོགས་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ཐུན་པ་མེད་པ། ཉིམ་བརྒྱ་ཤར་
བ་ལྟར་སྐྱང་བ་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་གྱུར་པ་ལ། དཀའ་ཐུབ་གྱི་རི་
ཀིརྟི་ད་ཞེས་པར། རྩང་སྤྱོད་ནག་པོ་ཞེས་མངོན་ཤེས་དང་ལྷན་

པ་ཞིག་ལ། རང་གི་ཆ་བོ་མི་སྦྱོན་ཞེས་པས། འདི་ལྟ་བུའི་འོད་
ཟེར་ཅི་ཡིན་དེས་པར། དྲང་སྤྱོད་གིས་སྦྱས་པ། འོད་ཟེར་འདི་ནི་
བུ་རམ་ཤིང་པའི་རྒྱལ་བརྒྱད་ལྡུག་འཛིན་གྱི་རིགས་སུ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལྟས་ཡིན། དེ་ནི་ཡུན་མི་རིང་
བར་ཁུ་ཅག་ལ་གཟིགས་པར་འགྱུར། ཞེས་སྦྱས་པས། རི་ཁྲོད་
པ་ཀྱན་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གྱུར། དེ་ནས་ཡབ་བཅས་གཙང་གིས་
སྤྲས་ཀྱི་མཆོན་ལ་དོན་ཀྱན་གྲུབ་པ། ཞེས་བཏགས། གཞོན་
སྦྱོན་ལྡུག་འཕེལ་ཞེས་པས་ཕྱག་བཙུལ་ཞིང་བར་ཆད་ཐམས་
ཅད་བསྐྱུངས། དེ་ནས་གཞོན་ཏུ་ཡབ་ཀྱི་པང་དུ་སྤྲངས་ནས་
མཆོན་མཁན་ལ་བསྟན་པས། མཆོན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱས་
པ། འདི་ནི་ཞབས་གཉིས་མཛོས་ཤིང་དམར་ལ་མཉེན་པ་པདྨ་
འདྲ། སྤྱོད་འདབ་རིང་ཞིང་འཁོར་ལོས་མཆོན། རང་པ་བཞིན་

དུ་སོར་མོ་འབྲེལ། བྱིན་པ་ཨེ་ན་ཡ་དང་འདྲ། དུས་མོའི་བར་དུ་
 ཕྱག་གིས་སྤྲེལས། གསང་བ་སྤྲེལས་ཀྱིས། སྐྱེ་ལས་ཆུ་ཞིང་
 གཤམ། མཛོད་སྤྲེལ་གཡས་འབྲིལ། རྩལ་དང་དྲི་མའི་ཆ་ཤས་
 ཀྱིས་ཀྱང་མ་གོས། འཛམ་བུ་ཆུའི་གསེར་ལྟར་ཉི་འོད་འབར་བ།
 སྐྱེ་སྟོད་སེངྒེ་འདྲ་ཞིང་། ཡན་ལག་གསལ་མཛེས། ཆོམས་
 དཀར་བཞི་བཅུ་ཞལ་ལ་བརྒྱན། ཤངས་མཛེས། ལྷགས་རིང་
 སྤྲེལ་ཅིང་། མགུལ་ནི་འབྲུག་དང་པའི་སྤྲེལ་ལྟ། །སྤྲེལ་མཐིང་རྩི་
 མ་ལེགས་ཤིང་། དབུ་ནི་གདུགས་དབྱིབས་གཙུག་ཏྲར་ལྟར་པ།
 ཐུགས་ཀར་བཀྲ་ཤིས་འབར་བ་དང་། ཕྱག་ལ་དུང་དང་པུ་ཉི་
 རི་མོ་གསལ་བ་སོགས་མཆན་བཟང་པོ་སྤྲེལ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་མ་
 ལུས་པ་རྩོགས་ཤིང་། འདི་བྱིས་དུ་བཞུགས་ན་འཁོར་ལོས་
 སྤྲེལ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ངེས། རབ་ཏུ་བྱུང་ན་སྤྲེལ་མེད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འགྲོ་བའི་སྤྲ་མ་ཆེན་
པོར་འགྱུར། ཞེས་བརྗོད་པས། ཡབ་རྒྱལ་པོ་བླ་མ་གཙང་རབ་ཏུ་
མཉེས་ཤིང་། དེ་ནས་ཞག་བདུན་ནས་ཡུམ་མཐོ་རིས་སུ་
གཤེགས། གཞོན་ཏུ་དེ་དཀར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ལྟར་ཞི་ཞིང་དུ་ལ་
བས་ཤྲག་རྣམས་ཀྱིས་ཤྲག་ཐུབ་པ་ཞེས་མཆོད་གསོལ་ལོ། །
ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱན་དུ་བཀྱར་སྟེ་ཞུས་པས། ཡབ་ཀྱིས་ལྟའི་ལྟ་
ཞེས་མཆོད་གསོལ། དེ་ནས་ཐུབ་པ་ནག་པོ་རང་གི་ཆ་བོ་མི་
སྦྱིན་དང་འགྲོགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟར་འོང་བས་
ཞལ་མཐོང་བས་ཤིན་ཏུ་དག་འཁོར། འདི་ནི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་
བའི་དཔལ་འབྱོར་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཆང་ཞིང་།
འདི་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་བརྟེས་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་གསུང་
གི་བདུན་ཅིས་སྐལ་ལྷན་རྣམས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས། བདག་

ནི་ན་ཀས་ཆེ་འི་འདུ་བྱེད་གཏོང་བའི་དུས་ལ་བབས་པས་བསོད་
ནམས་དམན་ཡང་། མི་སྦྱིན་ཁྱོད་ངའི་མན་ངག་ནམས་ཀྱང་
ཡོངས་རྫོགས་སྦྱིན་གྱི། སྤར་རྒྱལ་སྤས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འདི་མཛོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདུན་ཅི་འཐུང་
ཞིག །ཅེས་སྤྲིས་ནས་ལུས་བོར། མི་སྦྱིན་གྱིས་དེའི་གཤེགས་
རྗེས་ཀ་རྩྭ་ཡ་ན། ཞེས་ལྷ་ར་རྩྭ་སིར་སོང་། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སྐྱེ་ལུས་སྟོབས་རྒྱས་ཏེ་སྤང་པོ་ཆེ་བྲི་དང་སྟོབས་
མཚུངས་ཟེར་བའི་གྲགས་པས་བྱབ་པའི་ཆོ། ཡངས་པ་ཅན་
པས་དགའ་ནས་སྤང་པོ་ཆེ་སྦྱོན་པ་ཞིག་བསྐྱེདས་པ། ལྷས་བྱིན་
གྱིས་ཕྱག་དོག་གིས་སྤང་ཆེན་གྱི་སྒྲ་ནས་བཟུང་། འཛོག་བརྩུང་
རྒྱབ་སྟེ་བསད། སྤང་རོ་རྒྱལ་མགོའི་མདུན་དུ་གུ་དོག་པར་
སྤྲིས་ཀྱང་འགྲུལ་མ་རུས་པར། དགའ་བོས་གོམ་པ་བདུན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བསྐྱུལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱིན་ཁྱེལ་ཞིག་བརྗོད་པས།
ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བོས་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་སར་གཡུགས།
གཞན་ཡང་མདའ་གཅིག་གིས་ཤིང་ཏ་ལ་བདུན་དང་། ལྷགས་
ཀྱི་སྤྲ་ང་བདུན་སོགས་ཕྱག་ནས། མདའི་སྟོང་གི་བར་ས་ལ་
ཐིམས་པ་བཏོན་པས། མདའ་ཆུ་བྱོན་པ་ཞེས་པའི་ཆུ་མིག་དོལ།
གཞན་ཡང་གཅོད་འབྲིགས་དང་། བང་དང་། མཚོངས་དང་།
རྒྱལ་དང་། འཛིངས་པ་སོགས་སྐྱུ་རྩ་ལ་ཀྱན་ལ་སྤུས་ཀྱང་
འགྲན་ལྷ་དང་བྲལ་ཞིང་། ཡིག་རིས་དང་། ཕྱིས་དང་། བཟོ་ལ་
སོགས་རིག་གནས་རྣམས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ན་མཚུངས་པ་མེད་
པར་གྱུར། དེ་ནས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བྱ་མོ་གྲགས་འཛིན་
མས་རྒྱལ་སྤུས་ལ་སོར་གདུབ་ཕུལ། ཁབ་ཏུ་བཞེས་པས་
བརྩམ་མོར་སྤངས། སྐབས་དེར་རྒྱང་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་སྟོན་

ཤིང་གདུགས་ཚད་བདུན་པ་ཞིག་བསྐྱེལ་བས་ཚུ་ཆེན་རོ་ཉི་ཀ་
ཞེས་པའི་རྒྱན་བཀག་སྟེ་མཚོར་འབྲིལ་བ་ལ། སུས་ཀྱང་བྱ་
ཐབས་མེད་པར། རྒྱུ་འཁྲུག་གིས་ཤིང་དེ་དུམ་བུར་བཅག་སྟེ་
ཕྱོགས་སུ་འཕངས། དེ་ནས་སྐྱེད་ཚལ་དུ་ངང་པ་ཞིག་ལྷས་བྱིན་
གིས་མདས་བསད་པ། གཞོན་ལྷས་ཕྱག་གིས་བྱགས་ཤིང་
གསོས་པར་མཛད། དེ་ལ་ལྷས་བྱིན་གིས་ངའི་ངང་པ་འཕྱོགས་
ཟེར་ཕྱོད་ཅིང་རྒྱན་དུ་འབྲན་སེམས་ཁོ་ན་བྱེད། དེ་ནས་གཞོན་
ལྷས་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་ས་འཚོ་མ་གཟེགས་པས་ཡིད་ཆགས་
པའི་རྣམ་མཛད་པར། ཡབ་གིས་སྐྱས་གི་བྱགས་ལ་འོས་པར་
ཤེས་ནས། བརྩན་མོར་སྤངས། དེའི་མཚན་མཁན་གིས་ཡབ་
ལ་སྐྱས་པ། དེ་ནི་སྐྱས་འདི་ཉི་མ་བདུན་པ་ལ་འཁོར་ལོས་སྐྱར་
བའམ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གང་རིགས་སུ་འབྱུང་། ཞེས་བརྗོད་པས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་།

ཡབ་ཀྱིས་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་མཛད་དུ་རེ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
བཀག་པའི་ཐབས་བརྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་གཞོན་ཏུ་སྦྱིད་
མོས་ཚལ་དུ་ཤིང་རྩ་ལ་ཞོན་ཏེ་གཤེགས་པས། ལམ་དུ་མི་ཤད་
པོ་འཁོགས་ཤིང་མདོག་མི་སྐྱབ་པ་སྒྲ་རྣམས་བྱི་བ། སྐྱེམས་
ཤིང་རྩལ་པ་ཞིག་གཟུགས་པས། རང་གི་ལུས་ལ་གཟུགས་
ཤིང་ཡུན་རིང་དགོངས་པ། གྱེ་མ་ལུས་འདི་སྦྱོན་པའི་མཇུག་ཏུ་
ཤ་བའི་རྣམ་འབྱུང་ནི། སྒྲ་རྣམས་དཀར་ཞིང་བྱི། རུས་པའི་
གསེབ་ཏུ་ཁྱུ་རྒྱས་གྱུང་། འཁར་བ་ལ་བརྟེན་ཅིང་སོ་ཕྱེད་བུད།
ཁ་ཁྱུ་གཟགས་ཤིང་ཚིག་རྣམས་འབྱུལ། སྟོབས་ནི་ཞུམ་ཞིང་
མིག་དང་རྩ་བ་ཉམས། ཤས་འཁོག་སྟོ་ཁུམས་འབྱུང་བྱི།
གཞོན་ཏུ་འི་ལུས་འདི་གཡོ་ཞིང་རྩག་པ་མེད་པས། དེ་བས་
དཀར་ཐུབ་ནགས་སུ་ཅིས་མི་འགྲོ་དགོངས་པ་ཤར། ཡང་

གཞན་ཞིག་ན། མི་ནད་པ་རྣམས་དང་བཅས་པ་སྐྱོ་བོ་རོ་འདྲ་བ་
ཞིག་གཟིགས་པས། གྱེ་མ་རང་གི་ལུས་ཤའི་རང་བཞིན་ནད་
གྱི་ཚྲིག་ལྟར་སྒྲིམ་སྒྲིལ་སྒྲུ་འབྱུང་བ། གཞན་པ་དང་བཅས་པའི་
ལུས་འདི་དམན་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། རང་གི་ལུས་འདི་ལ་ཡིད་
བརྟན་མེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི། རྒྱལ་སྤིང་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་
ཆགས་པར་དགོས་པ་མེད་པར་དགོངས། དེའི་དུས་མི་རོ་ཞིག་
གོས་དང་སྤེང་བས་གཡོགས། གཉེན་མཛུན་རྣམས་སྤྱག་
བསྐྱལ་གྱིས་སེམས་འཁྲལ་ཞིང་འཁྲུར་བ་གཟིགས་པས།
འཁོར་བ་སྤྱིང་པོ་མེད་པ་ལས་གྱི་རང་བཞིན་དང་འགྲོགས་ཏེ།
རྣམ་ཤེས་སྤིང་པ་བར་དོའི་གནས་སྒྲུ་འགྲོ་ཞིང་། ལུས་ནི་ཤིང་
དང་རྩོ་བ་དང་འདྲ་བ། སྤིང་མཚོའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཁྱ་བུར་དང་
འདྲ་བས། ལུས་རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད་པའི་ཤིང་ཕྱིའི་མེ་ཏྲོག་ལྟ་བུ།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྐྱུ་མའི་རང་བཞིན་མི་བརྟན་གཡོ་བ། འདི་ལ་ཁེངས་དྲེགས་
དང་བཅས་གཞན་ཕན་མི་སྐྱབ་པ་དགེ་དང་བདེན་པ་མ་ཡིན།
ཚུལ་མིན་ལུས་དང་ཡུལ་ལ་ཆགས་པས་ཅི་བྱེད་དགོངས་ཏེ་
ཐུགས་ཡིད་ལྗུང་བར་གྱུར་པའི་ཆོ། གཙང་མའི་རིགས་ཀྱི་སྣ་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དུར་སློག་གྲོན་ཞིང་ལྗུང་
བཟེད་འཛིན་པ་འཇམ་པོར་རྒྱ་བ་ཞིག་གཟིགས་པས། དེ་ལ་
རབ་མོས་ཤིང་དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་དགྲེས་པར་གྱུར། དེ་རྣམས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ཤིང་རྟའི་ཁ་ལོ་པས་ཡབ་ལ་ཞིབ་པར་བཤད་པས།
རྒྱལ་པོས་སྤྲས་ཀྱི་ཐུགས་འགྱུར་དུ་རེན་ས་ཐེབས་ལམ་དུ་རིན་
པོ་ཆེའི་གཏེར་གཟིགས་སུ་བཅུག། །དེ་བུད་མེད་མཛེས་མས་
བཏོན་ནས་ལྷུ་ལ་ཀྱང་མ་བཞེས་པར་རྒྱའི་གཏེར་དུ་བཅུག། །དེ་
ནས་ཞིང་པ་རྣམས་མདོག་སྐྱ་ཞིང་སྐྱ་རྣམས་རྩལ་གྱིས་

གཡོགས། ཀླུ་ལག་སེར་ཀ་དང་བཅས་བཀྲེས་སྒྲིམ་ངལ་
དུབ་ཀྱིས་གཟིར་བ་དང་། ས་ཀོ་བ་དང་ཐོང་འབྱུང་པའི་སྤང་པོ་
རྣམས་གཉེན་ལ་མེད་དང་བཅས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གཟིགས་
པས། དེ་དག་ལ་སྒྲིང་རྗེ་མི་བཟོད་པ་འབྱུངས་ཏེ་བརྟེ་བས་ལས་
མི་རྣམས་ནོར་གྱི་སྦྱིན་པས་དབུལ་བ་མེད་པ་དང་། སྤང་བུ་
རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གྲོལ་བར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱལ་
ལྷས་འཁོར་བཅས་ཕྱིར་ལོག། །ལམ་བར་དུ་ཉིམ་ཆ་བས་ཆད་
པས་གདུང་བ་ལ། བྱེན་ཕྱོགས་ན་ནགས་ ཆལ་སྒྲིན་པོ་གཞི་
བསིལ་བ་ཡལ་འདབ་ལས་བྱིལ་པ་འབབ་པ་ཉམས་སྒྲིབ་
ཞིག་གཟིགས་ནས། ཤིང་རྩ་ལས་བབས་ནས་ངལ་གསོའི་
སྤྲད། ཤིང་འཛམ་བུའི་གྲིབ་མ་ལ་བཞུགས་པས། ཤིང་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གྲིབ་མ་ཡོལ་ཀྱང་འཛམ་བུའི་གྲིབ་མ་དེས་སྐྱུ་ལུས་མ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཏང་བར་འཁོར་བ་ལ་ཐུགས་བྱུང་ཞིང་། དབེན་པ་ལ་ཐུགས་
སྒྲོ་བའི་བསམ་གཏན་གྱིས་ཡུན་རིང་བཞུགས་པའི་ཚེ། ཡབ་
གྱིས་སྤང་པོ་ཆེར་ཆིབས་ཏེ་སྤང་བུ་བསྤང་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཡབ་
དཀྲུགས་བཞིན་སྤྲུལ་བའི་བར་བྱོན་པས། ཤིང་གི་གྲིབ་མ་
གཡོ་བ་མེད་པ་དེ་གཟིགས་པས་ཡ་མཚན་ཞིང་གུས་པས་
བཏུད་དེ་ཐུག་བཅུལ། དེ་ནས་ཡབ་སྤྲུལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལོག་བྱོན་
པས། བྱོང་བྱིར་གྱི་མཐའ་དུར་ཁྲོད་རོ་ཡིས་གང་བ་གཟིགས་
ནས། ཤིང་ཏྲ་བསྐྱར་ཏེ་ཁ་ལོ་པར་བཀའ་སྤྲུལ་པ། ལྷོས་ཤིག་
སྒྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུ་
ལས་མ་འདས་པ་མཐོང་བཞིན་པར། སྤིད་པ་འདི་ལ་ཆགས་པ་
ཅི་སེམས་སམ། བྱ་རོག་དང་། བྱ་ཚོད་དང་། ལྕེ་སྤྱང་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྕེ་དང་། ལུ་མ་དང་། རྒྱུ་མ་དང་། ལྷིང་།

དང་། ཤ་ཁྲག་རུས་པ་སོགས་ཉ་བ་ཐོབ་བ་ལ་འདི་ལ་སྟོས།
སྤྱིད་པ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་སྦྲད་པར་འོས་པ། དགའ་བ་དང་
བྲལ་བ། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་འདི་ལས་བསྐྱོད་པའི་ཐབས་
མི་བྱེད་པ་ཅི་དྲག་སྙམ་དུ་དགོངས་བཞིན་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕེབས་
པས། དེ་ན་རི་དྲགས་སྐྱེས་ཞེས་གཞོན་ཅུ་མ་མཆོན་དང་ལྡན་པ་
ཞིག་གིས་ཁང་པའི་ཡང་ཐོག་ནས་རྒྱལ་སྤྲས་མཐོང་བས།
རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱི་ངོ་མཆར་ལ་ཡིད་ཆགས་པས་ངོ་ཚ་མེད་པར་སྟ་
ཞིང་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པས། རྒྱལ་སྤྲས་སྟོན་གྱིས་
པད་ཆལ་བྱེན་དུ་གཟུགས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་དོ་ཤལ་དེ་ལ་འཕངས་
པས། དེ་ཡབ་ཀྱིས་ཤེས་ནས་བཙུན་མོར་སྤངས། གཞན་ཡང་
བཙུན་མོ་དམ་པ་དྲུག་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་གི་དབུས་སུ་བྱགས་སྟོ་བ་
མེད་པར་བཞུགས་སུ་བཅུག །རྒྱལ་སྤྲས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་

དཔའ་ནི་ཞི་བ་དབེན་པར་འབྱོན་པའི་ཐུགས་དགོངས་ཁོ་ན་
བསམ་བཞིན་བཞུགས། དེར་མཚན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཡབ་
ལ། སྤྱས་འདི་དེ་ནི་ནངས་པར་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའམ། རབ་
ཏུ་བྱུང་བ་གང་རིགས་སུ་འབྱུར་རོ། །ཞེས་སྤྱས་པས། རྒྱལ་པོ་
རབ་ཏུ་བྱུང་དོགས་ཤིན་ཏུ་དམག་འཛིགས་པས་སྒྲོ་རྣམས་ལ་
སྒྲོ་སྐྱུང་དམག་དང་བཅས་པ་བསྒྲོས། རང་ཉིད་གྲོང་ཁྱེར་
དབུས་སུ་དཔུང་དང་བཅས་ནང་སྒྲོ་རྣམས་ལ་བྲེའོ་བས་སོགས་
སྤྱན་ཟླ་རྣམས་བསྒྲོས། དེ་ཆོ་ལྷ་མོ་གྲགས་འཛིན་མར་རྒྱལ་
སྤྱས་ཀྱི་སྤྱས་མངལ་དུ་ཆགས། དེ་ནས་ཞག་ལྷག་མའི་ཉི་མ་
རྒྱབ་པ་དང་། ཟླ་བ་རབ་ཏུ་དང་བ་ཤར་ཞིང་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་བག་
ཕེབས་པའི་ཆོ། གྲགས་འཛིན་མའི་ཕྱི་ལམ་དུ་རང་གི་བྲི་དང་
རྒྱན་སོགས་ཆག་པ་དང་། དཔལ་རྣམས་ཉམས་ཤིང་ཉི་ཟླ་རྒྱབ་

པ་སོགས་མིས། གཉིད་སངས་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལ་བདག་ལ་མི
ལམ་ངན་ཁྱུས་པས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། འཁོར་བ་འདིའི་མི་ལམ་
འབྱུལ་པ་ཁོ་ན་ཡིན། ང་ལ་མི་ལམ་བཟང་པོ་འདི་བཞིན་བྱུང་།
ཉེ་བ་ནས་ལྗོན་ཤིང་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེས་པས་ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པ་
དང་། རི་རབ་ལྷན་པོ་ལ་སྤྲུལ་བྱས། ཤར་རྒྱབ་ཀྱི་ཚུགས་ཏེར་
གཉིས་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཟུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་རྐང་པས་
སྟོའི་རྒྱ་མཚོ་བཟུང་བ་མིས། ང་ཉིད་བདག་པོའི་མི་ལམ་བཟང་
བས། ཁྱོད་ཉིད་བྱད་མེད་ཀྱི་མི་ལམ་ལ་སྐྱོན་མེད་གསུངས་
པས། གྲགས་འཛིན་མ་སྟོ་བདེ་ཞིང་གཉིད་དུ་སོང་། ཕྱི་ནང་གི་
མེལ་ཆེ་བ་རྣམས་མེལ་ཆེ་དང་ལྡན་ན་དོན་དང་ལྡན་ཡང་།
གཉིད་དང་ཤི་བའི་རོ་ལ་དོན་འབྱུང་པ་ཅི་ཡོད། དེའི་ཆེ་ཆངས་
པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་ལྷ་རྣམས་འོངས་ནས། ལྷའི་བྱ་

མགྲོགས་པ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་བཞི་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་གྲོགས་སུ་
བསྐྱོས། མི་རྣམས་གཉིད་ཀྱིས་ར་རོ་བར་བྱས། གཞོན་སྤྱོད་
ལྡས་ཅེན་ཞེས་པར་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེམ་སྐྱས་
འཇུགས་སུ་བཅུག། །ཁང་བཟང་ལོགས་ལ་ཐེམ་སྐྱས་སུ་རྒྱལ་
སྤྲུལ་བབས་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་བྱོན། འདུན་པ་ཞེས་པའི་ཁ་ལོ་པ་
བོས་ཏེ་གཉིད་སང་ནས། ཏྲ་མཚོག་བསྐྲགས་ལྡན་ཞེས་པ་ལ་
དཔོན་གཡོག་གཉིས་ཆིབས། ལྡས་ནམ་མཁའ་ལ་བཏེག་སྟེ།
ཡབ་དང་གཉེན་འཁོར་གྲོང་ཁྱེར་བཅས་པ་ལ་གཡས་བསྐྱོར་
མཇོང་ནས་བཟོད་པར་མཛོད། ཅེས་གསུངས་ནས་གཤེགས་
པས། རྒྱ་ཁྲི་མིང་ཆེན་གཉིད་སང་དེ་བལྟས་པས་འོད་གྱི་དྲིལ་
འཁོར་མཐོང་བས་ལྷ་བ་ཡིན་ནམ་སྟུམ། གཞིགས་པས། རྒྱལ་
སྤྲུལ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་དུ་ཞིང་སྐད་ཆེར་སྤྲུལ་པ། གཞོན་ཏུ་

བྱེད་ཀྱིས་སྤྱིད་དང་བཙུན་མོ་གཉིས་འཁོར་སོགས་ཐམས་ཅད་
སྤངས་ནས་ཡབ་ཀྱིས་རེ་བ་འདི་ཙམ་མཛད་པ། རེ་ཐག་གཙོད་
པ་མི་རིགས། ཞེས་བྱས་པས། སྤངས་ཀྱིས་གསན་ནས་ལན་
གསུངས་པ། གཉིས་དང་མཛའ་ཤེས་ཀྱི་འཆིང་བའི་ལྷགས་
སྒྲོག་འདི་མ་བཅད་ན། ལོག་པའི་བྱིམ་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་ཏེ་
དགའ་བའི་ལྷས་འདི་འཛིག་པར་ངས། ཡུལ་གྱི་ཞེན་པ་ནི་དུག་
གིས་བབྱར་བ་དང་འདྲ། འཁོར་བ་འདི་ལ་བག་མེད་པར་
ཆགས་ཤིང་དགའ་བ་ནི་དུག་སྒྲུལ་ལག་པས་བབྱུང་ནས་མགོ་
ལ་དཀྱིས་ནས་རང་ཉིད་གསོད་པ་དང་འདྲ། མི་དགོ་བའི་ལས་
བྱེད་པ་ནི་དུག་ཤིང་བཞིན་སོལ་དོང་མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་འཇུག་
པ་ལྟར་རང་ཉིད་ངན་འགྲོར་འཇུག་པ་ཡིན། དེ་བས་བྱུང་ཆུབ་
སྒྲུབ་པའི་ནགས་ནི་བདུད་རྩིའི་ཁང་པ་དང་འདྲ་གསུངས་ཏེ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གཤེགས་སོ། །དེར་མིང་ཆེན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་བཤད་པས།
ཐམས་ཅད་ཏྲ་ལས་ཤིང་དྲན་པ་འཐོར་བ་ལྟ་བུ་དང་། བཙུན་མོ་
རྣམས་ཆོ་ངེ་ཆེན་པོ་འདོན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ལྷ་དང་གཞོན་
སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་དཔག་ཚད་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་སར་ཕྱིན་
ནས་ནགས་ཚལ་དུ་ཏྲ་ལས་བབས་ཏེ། རྒྱན་རྣམས་བཀྲོལ་ཞིང་
དགའ་འཇུམ་དང་བཅས་འདུན་པ་ལ་སྦྱས་པ། ཁྱོད་ཏྲ་དང་རྒྱན་
རྣམས་བྱེར་ལ་ཕོ་བྲང་དུ་ལོགས་ཤིག །དེ་ནི་བདག་ལ་སྦྱུ་མའི་
འཆིང་བ་འདི་དག་གིས་དགོས་པ་མེད། །ནགས་ཚལ་འདིར་
གཅིག་ཕུ་ཆོག་ཤེས་ལྡན་པས་གནས་པར་བྱ། དང་པོ་སྦྱེས་
ཀྱང་གཅིག་ཕུར་སྦྱེས། མཐའ་མ་འཆི་ཡང་གཅིག་ཕུར་འཆི།
འཆིང་བའི་འདོད་ཡོན་བཏང་ཞིང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཆོ་སྐྱེམས།
སྤིད་པ་འདི་ཉིད་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་ཞི་བ་ཁོ་ན་བརྟེན་པར་བྱ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་དུང་དུ་དབུ་སྐྱ་རྣམས་
རལ་གྱིས་བཅད་དེ་རྣམ་མཁའ་ལ་འཕངས་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་
སྤངས་ཏེ་གྲུས་པས་ལྷའི་གནས་སུ་འབྱེར་ནས། དབུ་སྐྱ་སྤངས་
པའི་མཆོད་རྟེན་བརྟེན་གས། དེ་ནས་འདུན་པས་མཆི་མ་མུ་ཏིག་
གི་རྟོག་མ་ལྟར་འབྲེལ་ཞིང་། སྐྱ་རྒྱན་རྣམས་བྱེར་རྟ་བྱིད་ནས་
ཉིན་བདུན་གྱིས་བར་ལོག་བྱིན། གྲོང་བྱེར་དང་ཉེ་བར་སླེབས་
ནས་རྒྱལ་སྤྲས་ནི་མེད། རྟ་སྟོང་པ་འདི་འབྱིད་ནས་རྒྱལ་པོ་
སོགས་ལྟ་བར་ག་ལ་རྩས་བསམ་ནས། རྟ་བཏང་སྟེ་འདུན་པས་
དེ་ཉིད་དུ་བསྡད། རྟ་བསྡགས་ལྡན་ནི་མུ་ངན་གྱི་རྣམ་པ་དང་
བཅས་གྲོང་བྱེར་དུ་ཞུགས་པས། ཀུན་གྱིས་མཐོང་ནས་རྒྱལ་
སྟོན་སོགས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཆོ་དེའི་ཀུ་ཙ་ཆེན་པོ་འདོན་ཞིང་།
རྟ་ལ་འཇུས་ནས་དུས་པས་རྟ་དེ་ཡང་མཆི་མ་ཉིལ་ཞིང་ཞི་བར་

གུར། དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རིག་པའི་བསོད་ནམས་
ཀྱིས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་སྤྲད་དུ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་
སྤངས་སོ། །རྒྱལ་སྤྲུལ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཆོས་གོས་དུར་སྒྲིག་
ཡུལ་ཞིང་རྒྱལ་པོའི་ན་བཟའ་རྣམས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྤངས་ཏེ་ན་
བཟའ་སྤངས་པའི་མཆོད་ཏེན་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤྲིད་པར་འཇུག་
པ་དང་། སྐྱེ་བ་གྲོལ་བའི་སྤྲད་དུ་སྐྱེ་བོས་དབེན་པའི་གནས་སུ་
སྤངས་པ་བསྒྲིག་ཅིང་ངོ་མཆར་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཀུན་མགུ་ཞིང་
ཆགས་པ། དགེ་བ་འདོད་ཅིང་རང་འདོད་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པར་
བསྐྱབས་པར་འོས་པའི་མཛད་པ་དེ་ལྟ་བུ་བསྟན་ཏོ། །འབྲས་བུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲད་དུ་དཔལ་འབྱོར་ལ་ཞེན་པ་སྤངས་པའི་
ཚུལ་བསྟན་པའོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མཛོན་པར་འབྱུང་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་
ཙ་ལཱ་པའོ།། ༥

༢༦ ། བདུན་བཙམ་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

དེ་ནས་ཚུ་གླུང་ནི་རྩུ་ནའི་བྱང་དུ་ནགས་ཚལ་དེར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཉིན་རེར་འབྲས་འབྲུ་བདུན་རེ་གསོལ་ནས་ལོ་
གཉིས། འབྲས་རྫོག་རེས་ལོ་གཉིས། ཅི་ཡང་མ་གསོལ་བར་
ལོ་གཉིས་ཏེ་དཀའ་ཐུབ་ལོ་དུག་མཛད་པས། སྐྱུ་ལུས་
བསྐྱམས་ཤིང་རིད་པ་སྡོད་གོག་ལྟར་སྦྱང་བྱའི་ཆང་འཆའ་བ་ལ།
ཕུགས་ཕྱི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རོ་སྐྱམ་པོ་འདི་མི་འགྲེལ་བ་ཡ་
མཛོན། ཞེས་ལུགས་ནར་མེར་བསྐྱེགས་ཏེ་སྦྱན་ལ་ཕར་ཐལ་
ཚུལ་ཐལ་དུ་ཕུག་ཀྱང་གཡོ་འགྲུལ་མ་མཛད་པས། ཡུམ་ལྷ་མོ་
སྐྱུ་འཕུལ་མ་ལྷ་འི་གནས་སུ་ཡོད་པས་གཟིགས་ནས་མ་བཟོད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པར་འཁོར་བཅས་ནམ་མཁའ་ནས་མདུན་དུ་ལྷགས་ནས་མཆི་
མ་ཆར་དུ་བབས་པ་མཆོར་འབྱེལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
ཡུམ་ལ་སྒྲིང་རྗེས་མ་བཟོད་པར་གསུངས་བཏང་སྟེ། ད་ནི་སྐྱུར་
དུ་འཛང་རྒྱ་བས་སྐྱ་དན་མ་བྱེད་ཅིག །གསུངས་པས་དགའ་
ནས་ལྷ་ཡུལ་དུ་སོང་། དེའི་ཆེ་ད་ནི་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་
དང་། རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལ་བརྟེ་བས་དགོངས་ཏེ། དགའ་
ཐུབ་བཏང་ནས་ཞལ་བས་གསོལ་བར་བཞེད་པའི་ཆེ། སྡེ་
གདོང་ཞེས་པའི་གྲོང་བྱེར་ན་བྱིམ་བདག་སྡེ་ཞེས་པར། བུ་མོ་
དགའ་མ་དང་། དགའ་སྟོབས་མ་ཞེས་པ་ཡོད་པས། བས་
གཙང་གི་སྤྲས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་མ་གོ། །ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་གཏམ་
ཞེས་ཏུ་བྲིས་པས། དེའི་བཙུན་མོར་རེ་བས་རང་ཉིད་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པའི་སྦྱོད་པ་ལེགས་པ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱབས་

ཤིང་། རྟག་ཏུ་སྤྱིང་ནས་སྦྲོན་ལམ་འདེབས་པ་ལ། གཙང་མའི་
རིགས་ཀྱི་ལྷས་ལུང་བསྟན་པ། བྱིད་ཀྱི་སྦྲོན་ལམ་དེ་འབྱུང་པར་
འདོད་ན། རྩང་སྤྱོད་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པ་གཉིས་འབྱུང་གིས།
དེ་ལ་འོ་ཐུག་ཕུལ་ལ་སྦྲོན་ལམ་ཐོབ། ཅེས་ཐོས་ནས། དེ་
གཉིས་ཀྱིས་བ་དམར་སེར་ལྗེ་བརྒྱ་བཞོས་པའི་འོ་མ་ཉིང་
སིངས། ཤེལ་སྦྱོད་དུ་འོ་ཐུག་བསྐྱེད་ནས་སྦྲོན་ལམ་བཏབ་སྟེ།
ནངས་པར་བལྟས་པས་འོ་ཐུག་ཁ་ལ་འོད་ཟེར་དང་བྲི་བསྐྱུང་
ལྡན་ཞིང་། རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་སྒྲིག་ཡ་མཚན་མཚན་ཏུ་
གྱུར་པ་མཐོང་། དེའི་ཆེ་ཆངས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གཉིས་བྲམ་
ཟེའི་གཟུགས་སུ་འོངས་པས། བུ་མོ་དེ་དག་དགའ་ནས་འོ་ཐུག་
འདྲན་པར་བརྩམས་པས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བདག་པས་འདི་
ལྟག །ཟས་ཕུད་ཆངས་པ་ལ་ཕུལ་ཟེར། ཆངས་པས་བདག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལས་ཀྱང་གཙང་རིགས་ལྟ་རྣམས་ལ་ཕུལ་བ་བསོད་ནམས་ཆེ་
བེད། གཙང་ལྟ་རྣམས་ནམ་མཁའ་ནས་གཟུགས་བསྟན་ནས་
སྤྲས་པ། རྒྱལ་ལོ་རྒྱུ་ན་ཞེས་པའི་ནང་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དཀར་ཐུབ་ཀྱིས་རིད་པ་འདི་ལ་ཕུལ་ན་ཀྱན་ལས་བྱུང་
པར་འཕགས་ཞེས་བརྗོད་པས། བྱ་མོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འོ་ཐུག་
སྤང་ཅི་ཅན་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྣོད་དུ་སྤྲུགས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ལ་ཕུལ་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འོ་ཐུག་སྤངས་ཏེ་
སྣོད་ཕྱིར་སྤུལ་བ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྣོད་དང་བཅས་ཕུལ་བེན་
པས་མ་སྤངས་པར་ཆུལ་བོར་བས། ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་པ།
ལྟས་བྱ་བྱུང་གཟུགས་ཀྱིས་འཕྲོགས་ཏེ་འབྲེད། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་འོག་ཐུག་གི་སྣོད་ནི་རྒྱལ་ཆེན་བཞེས་དོའི་ལྷ་
བཟེད་ཕུལ་བ་གཅིག་ཏུ་མཛད་ནས་གསོལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔས་བཀའ་སྤྱལ་པ། བྱེད་གཉིས་སྦྱོན་པ་ལ་བརྩོན་པ་འདི་
སྦྱོན་ལམ་ཅི་ཞིག་འདེབས་པར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པས།
བདག་ཅག་ནི་ཟས་གཙང་སྤྲས་གཞོན་ཅུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བརྩོན་
མོར་འདོ། དོད་ཞུས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། ཆུ་རི་
པ་རྫོ་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པ་ལྟར་ཐུགས་ལ་ཆགས་པས་གཡོ་
བ་མེད་བཞིན་གསུངས་པ། གཞོན་ཅུ་དེ་རབ་ཏུ་བྱང་བ་མ་ཐོས་
སམ། གསུངས་པས། དེ་རྣམས་ཤུགས་རིང་འདོན་ཞིང་། འོ་ན་
སྦྱོན་པ་འདི་གཞོན་ཅུ་བྱང་ཆུབ་སྦྱོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག ། ཅེས་
གསོལ་ལོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲུལ་ཡངས་ནགས་སུ་
བྱོན་ནས་འོ་ཐུག་གསོལ་བའི་ཅུས་པས་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་
རྒྱས་ཤིང་། གསེར་གྱི་གཏན་པ་ཕྱིས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། དེ་ནས་
དབེན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་ཤིང་དང་ལྡན་པའི་རི་རྩེ་མོ་རབ་ཏུ་མཐོ་བ་

ཞིག་གི་ཕྱིར་འཛུགས་ནས་སྐྱེལ་གྱུར་མཉམ་གཞག་ཏུ་
བཞུགས་པས། །རི་དེ་ཞིག་པར་གྱུར། ཐུགས་མ་བདེ་བ་ཀྱེ་མ་
བདག་ནི་ལས་སྡེ་བ་དྲི་མ་ཅན་ཅི་ཞིག་ཡིན་དགོངས་པའི་
ཐུགས་བསམ་མང་དུ་གཏོང་བའི་ཆོ། ནམ་མཁའ་ནས་ལྷས་
སྤྲས་པ། དམ་པ་བྱེད་ལ་མ་དག་པའི་ལས་ཅི་ཡང་མེད། རྒྱན་
ཆད་མེད་པར་དགེ་བ་སྦྱབ་པའི་བསོད་ནམས་ནི་རི་བརྒྱ་བས་སྡེ་
བ་ཡིན་པས་ནགས་རི་ཞིག་པ་ཡིན། ད་སྡོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་སྤྱོད་མེད་པ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་
གནས་ནི་རྩ་བོ་འདི་བརྒྱལ་བའི་ཕ་རོལ་ན་རྩ་རྩེ་གདན་ཞེས་བྱ་
བ་ཡོད། དེར་གཤེགས་ཟེར་ལམ་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཞིན་ས་གཞི་
ལ་ཞབས་བཀོད་དེ་གཤེགས་པས། གར་ཐེབས་སུ་གསེར་གྱི་
ཕྱྭ་བྱང་བ་དག །ས་ལ་རྩ་རྩེ་ལ་བ་དང་། འཁར་རྩ་བརྩུངས་པ་

ལྟ་བུའི་སྒྲ་འབྱུང་ཞིང་། ས་རྣམས་འཕར་བྱེད་དང་ནེམ་བྱེད་པ་
སྟགས་བྱུང་བས། རྒྱུ་ལྡན་ནི་རྒྱ་ནའི་ས་ལ་གནས་པའི་སྒྲ་ནག་
པོ་ཞེས་མིག་ལོང་པ་ཞིག་ཡོད་པ། རྒྱལ་སྤྱི་དེར་བྱོན་པས་
མིག་བྱེ་ཞིང་། སའི་སྒྲ་ཐོས་པས་ས་སྟོང་དུ་ཐོན་ནས་བལྟས་
པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་ནས་རབ་ཏུ་དད་པ་དང་།
གྲུས་པས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་བསྟོད་པ་བྱེད། དེ་ནས་ཆུ་བོ་བརྒྱལ་
ནས་གཤེགས་པས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་པས་རྩ་ཆོང་བཀྲ་
ཤིས་གྱིས་ཀྱ་ཤ་ཕུལ་བ། རོ་རྩེ་གདན་བྱང་ཆུབ་ཤིང་བྱུང་དུ་ཀྱ་
ཤའི་ཕྱི་མོ་གཡས་སུ་བསྟན་ཏེ་སྟན་དུ་བཏིང་བའི་སྟོང་དུ་སྒྱེལ་
ཀྱང་མཛད་དེ། བདག་ནི་འདིར་སྤྱོད་ན་མེད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བདུད་རྩི་མ་ཐོབ་བར་དུ་གཡོ་འགྱལ་ཅིམ་མི་
བྱ་བར་དམ་བཅས་ནས། གསེར་གྱི་རི་བོ་མཆོག་རབ་ལྟར་

བརྟན་པར་བཞུགས་སོ། །སྐབས་དེར་བདུད་རྣམས་རབ་ཏུ་
འཁྲུགས་ནས་བར་གཙོད་ཀྱི་ཐབས་བྱས་ཏེ། རྒྱུ་ཉི་བང་མི་
ཡིན་པ་ལྟར་བྱས་ནས་ཡི་གེ་ཐོགས་ཏེ་འདི་སྐད་སྒྲིམ། གཉེན་
འདུན་ཐམས་ཅད་བསམ་པ་མེད་པར་བོར་རྟུས་པའི་མེ་ཏྲག་ལྟ་
བུའི་གཞོན་ལུ་ཁྱོད་སྟོ་ལ་སྟུ་འདོད། ཁྱོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ནི་ལྷ་སྦྱིན་
གྲིས་སྤངས། བརྟན་མའི་ཆོགས་རྣམས་བྲིམ་དུ་བཀག། ཡབ་
བས་གཙང་ནི་བཙོན་དུ་བཅིངས་ཞེས་སྒྲིམ་པས། ཟླ་ངན་དང་
ཁྲོ་བ་སྤངས་པའི་བྱུགས་ལ་རྣམ་འགྱུར་མེད་པར། འདི་ནི་
བདག་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་བདུད་དུ་འདུག་དགོངས་གཡོ་བ་
མེད་པ་བཞུགས་པས། བདུད་ཀྱི་སྦྱུ་ལ་པ་ཁྲོས་ནས་ལོག་སོང་།
དེ་རྗེས་ཤིན་ཏུ་མཛོས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བུ་མོ་གོས་དང་རྒྱན་
བབ་པོ་བྱས་པ་གསུམ་བུ་སྟེ། འགྲིང་ཞིང་ལང་ཆོ་རྒྱས་པའི་

མིག་བྱར་གྱིས་བལྟ་ཞིང་། ལུ་མ་དང་བསྐྱ་སྟོན་པ་སོགས་
ཆགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་གྱིས་བསྐྱ་བྱིད་པས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱགས་པ་དང་། ཆགས་པ་མེད་
པའི་བྲིལ་གྱིས་མནན་པས། བྱ་མོ་དེ་དག་དེ་མ་ཐག་ན་ཚོད་
ཡིལ་བ་ལྟ་བུའི་ཀླན་མོ་ཁོགས་པ་དོ་ཆ་བ་ལྟ་བུ་གསུམ་དུ་གྱུར་
ཏེ་སྐྱེངས་ཤིང་ལོག་སོང་། དེ་ནས་བདུད་ཀྱི་དམགས་ཚོགས་
བསྐྱས་ཏེ་མགོ་བརྟན་མི་གཅིག་པའི་རིགས་སྣ་ཚོགས་དང་།
ཀར་རྒྱས་དང་། ལག་པ་མང་པོ་དང་། མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་
ཐོགས་པ་འཇིགས་པའི་ཆ་ལུགས་ཅན་གྱི་བ་ཕྱག་སུམ་ཅུ་ཅ་
དུག་ལྟགས་ཏེ། མེ་རླུང་འཁྱབ་པའི་གསེབ་ནས་མི་སྡུག་པའི་
སྒྲ་སྒྲིག་དག་པོ་སྣ་ཚོགས་བརྗོད་ཅིང་། རྣ་བའི་བར་དུ་མདའ་
བཀའ་སྟེ་དེག་པ་དག །དུག་དང་། རྟོ་དང་། མཚོན་ཆ་སྣ་

ཚོགས་ཀྱི་ཆར་དྲག་པོ་ཕབས་པས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱའི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་མེ་རྟོག་མན་དར་བ་
དང་། དཔྱོད་ཚོགས་ཁོ་ནར་གྱུར་ཏེ་སྐྱེ་ལ་མ་རེག །ཡང་བསམ་
གཏན་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར་ཤེལ་གྱི་ལྗོན་ཤིང་ཡལ་འདབ་རྣམས་
ལ་དྲིལ་བུ་སྒྲ་ཆེ་བ་མང་པོ་བཏགས་པ་ཞིག་ཀྱང་སྤྱུལ། དེ་ནས་
ནམ་མཁའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བདུད་དཔུང་ཤེལ་གྱི་ཤིང་དང་
བཅས་པ་ཕྱིའི་ལྷགས་རིའི་ཕྱི་རོལ་དུ་འཕངས། དེ་ལྟར་སྟོན་ལ་
བདུད་བཙུམ་སྟེ་ནམ་གྱང་མཉམ་གཞག་ཏུ་བཞུགས། ཐོ་
རངས་བཙུམ་ལྷན་འདས་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ། ཀྱན་རིག་པ། ཀྱན་རྟོགས་
པ། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དྲན་པ། དུས་གསུམ་མངོན་པར་མཁྱེན་
པ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་རོ། །དེ་དུས་ལས་ཀྱི་བདུད་སྤྱུལ་འབྱུང་པོ་

རྣམས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་། རྒྱུ་འི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བདུད་ཀྱིས་ནམ་
མཁའ་ནས་སྐྱབས་སྐྱབས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཀའ་
བྱུང་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ཉོན་མོངས་ནས་གྲོངས་སོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་
ཐོས་པས། དེ་མ་ཐག་ཡབ་ཟས་གཙང་དང་། བཙུན་མོའི་
ཚོགས་བཅས་སྐྱབས་སྐྱབས་ཀྱིས་ས་ལ་འགྲེལ་ཞིང་དྲན་པ་མེད་
པ་སྟོག་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏོ། དེའི་ཆེ་བསོད་ནམས་དང་
ལྡན་པའི་ལྡན་ནམ་མཁའ་ནས་སྐྱབས་སྐྱབས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནི་གྲོངས་པ་མི་བདེན། བདུད་ཀྱིས་སྐྱབས་སྐྱབས་པ་བསྐྱབས་
པ་ཡིན། བདུད་ཚི་གསོལ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་ཏོ། །དེས་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་
ཡང་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་མེད་དོ་ཟེར་བས། རྒྱལ་སྟོན་བཙུན་མོ་
དང་བཅས་པ་རྣམས་བདུད་ཚིས་བྲན་པ་བཞིན་སྟོག་ཆེད་དེ།

ཐམས་ཅད་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་བྱས། དེར་ཟླ་བ་སྤྱོད་
གཙན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཆོ་བའི་མོ་གྲགས་འཛིན་མར་སྤྱོད་
མཛེས་པ་ཞིག་འབྱུངས་པ་སྤྱོད་གཙན་འཛིན་དུ་མིང་བཏགས།
དེ་ལྟམས་སུ་ལོ་དུག་གནས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་
ཡིན་མིན་དྲགས་པས་ཐེ་ཆོམ་པ། ཡུམ་གྲགས་འཛིན་མས་
སྤྱོད་སྤངས་ཏེ་དཔོན་པོ་བོར་ནས། སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལུས་དོ་དང་
མཉམ་དུ་བསྐྱམས། ཆུ་ལ་འཕངས་པའི་ཆོ། སྤྱོད་མེད་ཆུ་ལ་
འཕྱོ་ཞིང་སྤྱོད་ཀྱང་མཛད་ནས་ཆུ་ཁར་བྱོན། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ལ་ཆངས་རིས་ཀྱི་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུ་ལ་བས། རང་རིག་བདེ་
བ་ཆེན་པོས་སྤྱོད་འགྲོ་ཀྱན་ལ་ཁྱབ་པ་འདི། སྤྱོད་ཆད་མ་གོ་དེ་
ཀྱན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས། ཆོས་སྤྱོད་པར་བཞེད་
ཀྱང་གཞན་ནི་སྤྱོད་ཀྱང་མི་གོ། །སྤྱོད་དུ་ཡབ་བས་གཙང་གིས་

སྤྲུལ་ལ་བརྟེ་བའི་ཕྱིར། དཀའ་ཐུབ་སྐབས་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་
པའི་འཁོར་ལྔ་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་གཏན་ལ་མི་
གཞོན་པའི་ཕ་ཚད་དུ་ཉེ་གནས་སུ་བཏང་བ་རྣམས། དཀའ་ཐུབ་
བཏང་ནས་འོ་ཐུག་གསོལ་བ་ལ་འོག་ལྟས་ཁྲོས་ནས་ལྷ་ར་ཁྲ་
སིར་སོང་། དེའི་ཚོ། ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་
བྱས། །བདུད་རྩི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཤིག་བདག་གིས་ཆེད། །སྤྲུལ་
བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་རུས་པས། །མི་སྤྲོ་ནགས་ཀྱི་འདབས་སུ་
གནས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། སྐྱ་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་དོ་རྗེའི་
སྤྱིལ་ཀྱང་བཅིངས་ཏེ་གསུང་བཅད་ནས་བཞུགས། ཞག་བདུན་
འདས་ནས་བསོད་ནམས་དང་ལྡན་པའི་ཆོང་པ་ག་གོན་དང་།
བཟང་པོས་བསོད་སྟོམས་ཕྱལ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཆོས་ཁྲུས།
ཆོངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་བྱིས་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་གསོལ་བ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཏབ་པའི་ངོར་ག་གོན་དང་བཟང་པོ་ལ་ཆོས་གསུངས་ཤིང་།
བསོད་སྟོམས་རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་ཕུལ་བའི་ལྷུང་བཟེད་དུ་བཞེས།
ལྷ་ར་རྒྱ་སིར་ལྷ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་པ་
བསྐྱར་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། རྒྱ་ཅིས་སྟོན་ཐ་འབྲིང་པོ།
ཉྱེར་ལུགས་ལྷ་བ་དུག་པའི་ཆོ་བཞི་ལ། ཆོས་འཁོར་དང་པོ་
སྟུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དང་།
འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཅས་བདེན་
བཞི་ལན་གསུམ་ལྷོས་ཏེ། འདུལ་བ་སྡེ་བཞི། གསུང་རབ་སྡེ་
སྟོད་བཅུ་གཉིས། སྡོམ་ཆོག་སྡེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་ཆོས་འཁོར་
བསྐྱར་རོ། །སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་ནས་གང་འདུལ་
གྱི་ཆོས་གསུངས་པའོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལས། བདུད་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ཉི་
ཤུ་ཙ་ཟུག་པའོ།། །།

༢༧༽ རྒྱུ་བྱུང་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་སེར་སྐྱའི་གཞིར་ཅུ་གྲོ་རྩའི་ཀུན་དགའ་རྩ་
བར་བཞུགས་པའི་ཚོ། རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་རིགས་ཇི་ལྟར་
བྱུང་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མོ་འགལ་གྱི་བུ་ལ་
དགོངས་པས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ། རྒྱུའི་རིགས་ཇི་ལྟར་
བྱུང་སྟོས་གསུངས་པར། མོ་འགལ་བུས་ཡེ་ཤེས་སྦྱན་གྱིས་
གཟིགས་ནས་དེ་དག་ལ་གསུངས་པ། སྟོན་ཐོག་མར་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ནམ་མཁའ་སྟོང་པའི་གློང་དུ། རླུང་ཆེན་
གཡོས་པ་ལས་མེ་འབར། མེ་རླུང་གི་བེལ་པར་ཕྱེ་དཀྱིལ་
འཁོར་ཆེན་པོ་ཆགས། མེ་ཕྱེ་རླུང་གིས་བསྐྱབས་པས་འོ་མ་

དཀྱོགས་པའི་མར་བཞིན་ཁ་དོག་དང་། རོ་དང་རིག་བྱ་དང་།
དྲི་ལ་སོགས་པ་ལྡན་པ་ས་གཞིའི་གཟུགས་སུ་དལ་བུས་
ཆགས་ནས་སྤྲ་བར་གྱུར། དེ་དང་མཉམ་དུ་འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་
ལས་ཆས་པ་རྣམས། བདུད་ཅིའི་ཞག་གི་རོ་སྤྲ་ཅི་ལྷ་བུ་ལ་
ཆགས་ནས་མཚུབ་མོས་སྤངས་ཏེ་བོས་པས། ལུས་སྤྱི་བ་དང་
རྩལ་ཅིང་ཁ་དོག་དན་པར་གྱུར། དེ་བཟད་ནས་སའི་བཙུད་རོ་
མངར་འདྲ་བ་བོས། དེ་ནས་མ་རྩོས་པའི་འབྲས་ས་ལུ་རྣམས་
བོས་ཤིང་སྤྲ་བར་ལུས་པ་རྣམས་ཁང་པ་བཙོས་ནས་བཟུང་།
དེ་ནས་ཉི་ཟླ་བྱུང་ཞིང་། ཞིང་བཏབ་སྟེ་འབྲས་བུ་འབྲུ་བའི་ཆོ་
འབྲུག་ཅོད་བྱུང་བས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོ་གྲོས་དང་ལྡན་
པ་ཞིག་གིས་སོ་སོར་ས་རིས་བགོས་ཏེ་འབྲུག་ཅོད་མེད་པར་
བྱས། ཀུན་ལ་སྟོམས་པས་ཁོ་རང་ལ་ས་སྐལ་ཆད་པས།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རང་གི་ས་སྐལ་ནས་རྟག་ཆ་རེ་ཡུལ་བས་
ཀུན་ལས་ལྷག་པ་བྱུང་། དེའི་རིགས་རྒྱུད་མང་བཀྱར་དུ་གྲགས་
པའི་གདུང་རབས་མང་པོ་བྱུང་བའི་རྗེས། གདུང་རབས་སྟོང་
ཕྱག་གི་མཆམས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཀྱི་ཀྱི་བྱུང་། དེའི་དུས་རྒྱས་འོད་
སྤང་བྱུང་། ཀྱི་ཀྱིའི་གདུང་རབས་དེ་ཉིད་ལས་བྱ་རམ་ཤིང་པའི་
རྒྱལ་རྒྱུད་དུ་མཆོན་འཕྲོས། དེའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ལ་རྒྱལ་པོ་
འཕགས་སྐྱེས་པོ། དེས་བྱ་ལྷོ་ལ་དགའ་བས་ཕུ་བོ་གནས་
ནས་བསྐྱད། དེའི་སྤྱན་གཞོན་ལྷ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདུས་
ནས་རང་ཡུལ་ལ་ཆགས་ཞེན་སྤངས་ཏེ། སེར་སྐྱ་ཞེས་པའི་
གནས་བབྱང་བས། སེར་སྐྱའི་གཞི་ཞེས་གྲགས། མཐར་ཡབ་
བྱ་རྣམས་དེན་པས་སྟོན་པོ་ལ་གཞོན་ལྷ་རྣམས་བོས་ཤིག་
གསུངས་པར། སྤས་མིང་སྤང་རྣམས་མཉམ་དུ་བཞུགས་ཤིང་།

བུ་ཚ་མང་པོ་འཕེལ་ཞིང་ཤུག་རི་རྒྱུད་ཅེས་གྲགས། ཤུག་རི་
རྒྱལ་རྒྱུད་སྟོང་ཕྱག་ལྔ་པ་ལྔ་འདས་པའི་ཆོ་རྒྱལ་པོ་ཤིང་རྟ་བཙུ་
པ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱལ་པོ་སེངྒེ་འབྲམ་ཞེས་པ་
བྱུང་། མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནས་སེངྒེ་འབྲམ་གྱི་བར་
རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་མཆན་སྒྲ་ཆོགས་སུ་ཕོད་ཀྱང་། ངོ་བོ་རྒྱལ་རྒྱུད་
ཅིག་རང་གི་གཏུང་རབས་མ་ཆད་པ་ཡིན་ཞིང་། སེངྒེ་འབྲམ་
གྱི་སྤྲས་རྒྱལ་པོ་བས་གཙང་ཡིན། དེའི་རུ་བོ་བས་དཀར། དེའི་
རུ་བོ་བྲེ་བོ་བས། རྒྱུད་ཤོས་བདུད་རྩི་བས་ཏེ་སྐྱུ་མཆེད་བཞིའོ། །
དེ་བཞིན་སྤྲས་མོ་བཞི་ཡང་བྱུང་། བས་གཙང་གི་སྤྲས་ནི་བཙུམ་
ལྷན་འདས་དང་། གཏུང་དགའ་བོ། བས་དཀར་གྱི་སྤྲས་དཀར་
རྒྱལ་དང་། བབང་ལྷན། བྲེ་བོ་བས་ཀྱི་སྤྲས་མ་འགགས་པ་
དང་། ཆེན་པོ་དང་། བདུད་རྩི་བས་ཀྱི་སྤྲས་ཀྱན་དགའ་བོ་དང་།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལྷས་བྱིན་ནི། །དེ་བཞིན་སྤྲས་མོ་བཞི་ནི། གཙང་མ་ཞེས་པའི་བྱ་
ལེགས་པར་རབ་རྟོགས། དཀར་མོའི་བྱ་ཕྱེད་བ་ཅན། བྲེ་མོ་མ་
ཡི་བྱ་བཟང་པོ། བདུད་རྩའི་ཡངས་པ་ཅན། སྤྱ་གཙན་འཛིན་ནི་
བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྲས་སོ། །རང་གི་སྦྱེ་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་
གསུངས་པའོ། མཛེད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས།
ཤུག་བྱུང་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་རྩ་
བདུན་པའོ།།།

༢༤ ། གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ཉི་ཤུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཙམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་འོད་མའི་ཆལ་ན་བཞུགས་
པའི་སྐབས་ཤིག །བྱིམ་བདག་ནོར་གྱིས་ཕྱག་པ་རྒྱལ་པོའི་
དཔལ་འབྱོར་དང་མཉམ་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། སྐར་མ་གྲོ་
བཞིན་ལ་བྱ་ཞིག་སྦྱེས་པ། བྱ་འཛིན་དགའ་ནས་བཙམ་སྟོན་ལ་

གསེར་སྤང་བྱེ་བ་ཉི་ཤུ་དབུལ་ཕོངས་རྣམས་ལ་བྱིན་པས། བུའི་
མིང་ཡང་གོ་བཞིན་བྱེ་བ་ཉི་ཤུ་པར་གྲགས། དེ་བསྐྱེད་བསྐྱིངས་
ནས་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀྱི་ལོངས་སྟོད་དང་། རིག་པ་ལྷག་
པར་འཕེལ་བས་ཕའི་ལུགས་བབྱང་ཞིང་བདེ་བ་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ།
དེ་འདུལ་བར་དགོངས་ནས། དེ་རང་ཉིད་ཉིམ་ལ་མོས་པའི་
རིགས་ཡིན་པས། མོ་འགལ་གྱི་བུ་ཉིམ་འི་དཀྱིལ་ནས་དེའི་
མདུན་དུ་བྱོན་པར། ཡ་མཆན་ཏེ་སྤྲོས་པ། ཕྱོགས་ཀྱན་གསལ་
བར་བྱེད་པ་ཉིམ་དང་འདྲ་བ་ཁྱོད་ནི་སུ་ཡིན། ཉིམ་འི་ལྷ་འཇམ།
ཟླ་བའི་ལྷ་འཇམ། རོར་གྱི་ལྷ་འཇམ་ཅི་ཡིན་དེས་པར། བདག་ནི་ལྷ་
མ་ཡིན། སངས་རྒྱས་བཙུ་མ་ལྷན་འདས་ཞེས་ལྷ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཕྱག་བྱེད་པ་དེའི་སྟོབ་མ་ཡིན། དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་
སྟོབས་དག་ཅིང་དེ་མ་མེད་པའི་བསོད་སྟོམས་ཕུལ་ཞིག་

ཐོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་རྒྱ་བར་ཐོས་པ་ཅམ་
གྱིས་དད་པའི་སྤྱོད་ལོང་གཡོས་ཏེ། ལྷ་ལ་འོས་པའི་སྤྱོད་ཁྱད་
པར་ཅན་ཉི་ཤུ་ཞལ་བས་ཀྱིས་བཀའ་སྟེ་བཀྱར། མོ་འགལ་བྱས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཕུལ་བས་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བྱིར་
བཞེས་པར་གྱུར། སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་
གྲས་པས་རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་པའི་སྤྱོད་ཞལ་བས་ཀྱིས་བཀའ་བ་
ཐོགས་ནས་འབུལ་དུ་བྱུང་བར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལྷུང་
བཟེད་ཀྱི་བཞེས་འཕྲོ་རྒྱལ་པོ་ལ་གནང་བས། རྒྱལ་པོས་
མྱངས་ཤིང་ངོ་བཟང་ཆོར་བས། འདི་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཕུལ་
བའོ་སྟམ་པར། མིན་གྱི་གྲོ་བཞིན་གྱིས་བསྐྱར་བའོ་གསུངས་
པས། རྒྱལ་པོ་ཡ་མཆན་ནས། སྤྱར་པོ་བྱང་དུ་བྱོན་པའི་ཆོ་གྲོ་
བཞིན་ཕུན་ཆོགས་རྒྱས་པ་དེ་བལྟ་བར་འདོད་ནས་སྤོན་པོ་དང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཅས་འབྱོན་པར་བརྩམས་པའི་ཆོ། གཏམ་ཐོས་པས། བ་བྱ་
འཛིན་གྱིས་བྱ་ལ་རྟོག་ཏུ་སྤྲོས་པར། རྒྱལ་པོ་ཀུན་སྒྲ་ལྟ་བུ་ཁྱོད་
བལྟ་བུ་འོང་ཞེས་པ་འདི་སྟོན་ཅན་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ནི་མཆོན་ཆ་
དང་འདྲ། གང་ལ་རེག་པ་ཐོགས་མེད་འཛམས། རྒྱུད་གྱིས་
འཕངས་པའི་མདའ་དང་འདྲ། རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེ་བས་རང་རེའི་
འབྱོར་པ་ཐོས་པས་འགྲན་སེམས་གྱིས་མི་བབྱོད་པ་སྤིད་གྱི། དེ་
བས་རང་གི་ཡོན་ཏན་སྤྲོས་པའི་པདྨ་ལ་ཉིམ་ཡིད་དུ་འོང་། རབ་
ཏུ་བྱུང་བ་ལ་སྤང་བ་སྤྲོས་བྱེད། ཤིང་སྤྲོད་སྒྲུལ་རེངས་རྒྱུད་གིས་
འགྲེལ་མོད། རབ་ཏུ་དུད་པ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱུངས། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་
ཅག་འོངས་པ་ལ་དགའ་བ་བྱེད་པ་སྤྲོདས་པ་ཡིན། དེར་བས་
སོང་ལ་རིན་ཆེན་དོ་ཤལ་རྒྱ་སྒྲར་གྱི་ཕུང་པོ་དང་མཚུངས་པ་འདི་
རྒྱལ་པོ་ལ་ཕུལ། ཕུག་འཛོལ་ཤིག་བྱས་པས། གྲོ་བཞིན་གྱིས་

རྒྱལ་པོ་མཇའ་དུ་ཕྱིན་ཕུག་འཆལ་ཞིང་དོ་ཤལ་ཕུལ། རྒྱལ་པོ་
མཉེས་ནས་བཇའ་བའི་སྤྱན་གྱི་གཟིགས་པས། ཀླང་པ་གསེར་
གྱི་བ་སྤྱས་མཆན་པ་ལ་ཡ་མཆན་ཞིང་སྤྱས་པ། འདི་ནི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་མཐུ་དང་ལྡན་ཕྱད་པ་ཅམ་གྱིས་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་ཚུལ་
དང་བ་ཁྱོད་ཅི། སྐྱེ་བོའི་ནང་ན་ཡོན་ཏན་ལས་དབང་ཕུག་གཙོ།
དབང་ཕུག་ལས་བདེ་བ་གཙོ། ནད་མེད་ལས་གྲོགས་གཙོ།
ཁྱོད་ཀྱི་འོད་མའི་ཆལ་གྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཐོང་ངམ། དེའི་
ཞབས་པད་བྱུང་ལ་རང་རེ་བལྟ་བར་འདོང་ངམ་ཞེས་གསུངས་
པར། གྲོ་བ་ཞིན་བྱེ་བ་ཉི་ཤུས་སྤྱས་པ། ལྷ་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་
མཚུངས་པ་མེད། བདག་བཅོམ་ལྡན་འདས་བལྟ་བར་ཤིན་ཏུ་
འདོད་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་གཉིས་ཀ་ཀླང་པས་
ཕྱིན། གྲོ་བ་ཞིན་བྱེ་བ་ཉི་ཤུ་སྐྱེས་པ་ནས་བབྱུང་གང་དུ་འགོ་ཡང་

ཁོར་གཡོག་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཆེན་ལ་འོས་པའི་གོས་ཀྱི་ས་གཞི་
གཡོགས་ཏེ། ཀླང་པ་ས་ལ་རེག་མ་མྱུངས་པས། དེ་དུས་
འཁོར་གཡོགས་རྣམས་ཀྱིས་ས་ལ་གོས་བཀག་པས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གྲུས་པས་དུལ་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལའང་
མི་འོས་པར་བསམས་ནས་གོས་རྣམས་བསལ་བས། བསོད་
ནམས་དང་ལྡན་པའི་ཉེར་མཁོ་རྣམས་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་བས།
ལྷས་ལྷའི་གོས་ཀྱིས་ས་གཞི་གཡོགས། དེ་ཡང་བསལ་ནས་
ཀླང་པ་ས་ལ་བཞག་པས། རི་དང་། རྒྱས་ཆེལ་དང་། རྒྱ་
མཚོར་བཅས་པའི་ས་ཐངས་ཅད་གཡོས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱི་རྩུང་དུ་སླེབས་ནས་ཕྱག་འཆེལ་ཞིང་། མདུན་དུ་
གནས་པ་ལ། ཆོས་གསུང་པས། ཁམས་དང་བསམ་པ་བག་
ལ་ཉལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐོས་

པས། འཇིག་ཚོགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་རི་ཕྱོད་ཉི་ཤུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩི་རྩེས་
བཅོམ། རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ། དེ་དེར་རབ་དུ་བྱུང་།
རྒྱལ་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཕྱག་འཆིལ་ནས་ཕོ་བྲང་དུ་
ལོག། །གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ཉི་ཤུ་བག་ཆགས་ཀྱི་ལྟག་མས་ཡུལ་
དང་གཉིན་འཁོར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་སེམས་ལ་དྲན་པས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞལ་འཇུག་དང་བཅས་ཏེ་བཀའ་སྤྱལ་
པ། གྲོ་བཞིན་བྱོད་སེམས་ཞུགས་པས་རྟོག་པ་འདི་ཅི། དེ་བས་
སེམས་མཉམ་གཞག་བརྟན་པར་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པས།
ཕྱི་ནང་གི་གདུང་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་ནས་ངི་མ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ཉི་ཤུ་སྤྱར་དུ་གྲུབ་པ་
ཐོབ་པར། དགོ་སྤྱོད་རྣམས་ཡ་མཚན་ཏེ་སྤྱོད་གྱི་རྒྱ་ཞུས་པས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱལ་པ། སྤྱོད་སངས་རྒྱས་རྣམ་

གཟིགས་འཇིག་ཉིན་དུ་བྱོན་དུས། འཁོར་བཅས་ཉིན་རེ་བཞིན་
གཉིན་ལྡན་ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ལྗོངས་རྒྱ་ཞིང་གཤེགས་པར།
བྱིས་བདག་སོ་སོས་ཉིན་རེ་མོས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྟར་ཞུ་བར། དེ་
ན་བྲམ་ཟེའི་བུ་དབང་པོའི་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་དབུལ་པོ་ཞིག་ལ་རེ་
མོས་བབས་པའི་ཆོ། འབད་པ་ཆེན་པོས་ཆོལ་བསྐྱབ་བྱས་པའི་
ཞལ་བས་དང་། གོས་ཀྱིས་ས་གཞི་གཡོགས་ཏེ་བསྟེན་བཀྟར་
བྱས་པས། ཆོ་རབས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་ལྟ་ལྟ་བུ། ཀླང་པ་གསེར་
གྱི་སྤྱ་སྤྱེས་པ། ས་གཞི་རྩེན་པར་ཀླང་པ་རེག་མ་སྤྱོད་བ། གལ་
ཏེ་རེག་ན་ས་གཡོ་བ་འདིར་སྤྱེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཇོང་བརྒྱ་དཔག་
བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། གོ་བཞིན་བྱེ་བ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་རྟོགས་པ་བརྗོད་
པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་པའོ། །

༢༩ ། སྤང་ཆེན་ནོར་སྦྱང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀ་ལན་ཏ་ཀའི་གནས་འོད་
མའི་ཚལ་ན་བཞུགས་པའི་ཆོ། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྦྱང་པོའི་
བུ་མ་སྦྱེས་དབྱ་ཞེས་རྩལ་པ་དེ་ལ། སྦྱང་གི་གྲོགས་པོ་ནི་ལྷས་
བྱིན་ཡིན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་མཛའ་བར་བྱེད། སྐབས་ཤིག་ལྷས་བྱིན་
གྲིས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྦྱས་པ། བདག་གིས་བྱེད་བསྟོན་པ་ལ་
འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཞིག་མཛད་དགོས། རྩན་མེད་ཅིང་ཕན་ཚུན་
ཡིད་ལ་རེ་བ་སྦྱང་བ་ནི་གྲོགས་པོ་ཡིན། འོད་མའི་ཚལ་ན་
གནས་པའི་ཤུགས་ཀྱི་སྦྱང་འདི་བསམ་ནས། ལྷས་ཕྱག་བྱེད་
པའི་གནས་དེ་བདག་གིས་ཐོབ་པར་འདོད། དབྱ་བོ་མི་ཆོམས།
བྲགས་པ་མི་ཐོབ། ཁེངས་པ་མི་འཕེལ་ན། གྲོགས་པོ་ཕུན་
སྤུམ་ཚོགས་ཀྱང་ཅི་བྱེད་དེས་ན་ནངས་པར་བྱིས་བདག་ནོར་

ཆེན་གྱི་མགོན་དུ་དག་སྦྱང་འཁོར་བཅས་འབོད་པ་འདུག་པས།
དེའི་ལམ་དུ་སྐྱང་ཆེན་ནོར་སྦྱང་ཁྲོ་གཏུམ་ཅན་འདི་གཏང་བར་
མཛོད། ཅེས་སྒྲས་པས། རྒྱལ་པོ་གྲོགས་ལ་བརྟེ་ཡང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ལ་བསམ་སྟེ་ཅང་མི་བེར་རོ། །དེ་ནས་
ལྷས་བྱིན་བྱིར་སོང་སྟེ། སྐྱང་པོ་སྦྱང་བའི་སྦྱོན་པོ་ལ་དོ་ཤལ་རྒྱ་
པར་བྱིན་ནས་དག་སྦྱང་ཚུལ་འཆོས་ཅན་དེ། ནངས་པར་དག་
སྦྱང་ལྔ་བརྒྱས་བསྐྱར་ནས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འོང་གི། །དེ་ལ་སྐྱང་པོ་
ནོར་སྦྱང་ཐོངས་ཤིག་ཅེས་རྒྱལ་པོས་གསུངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་
པས། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱེའོ་བེར། ནངས་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་
དག་སྦྱང་ལྔ་བརྒྱས་བསྐྱར་ཏེ་བྱོན་པས། སྐྱང་ཆེན་བདག་པོས་
སྐྱང་པོ་གནད་དུ་བསྐྱོན་ནས་བཀྱེ་ཞིང་བཏང་བས། སྐྱང་པོ་ཁྲོ་
གཏུམ་དྲག་པོས་སྒྲ་དབྱུག་པ་འཕྱར་བ་བཞིན་གཡོབ་ཅིང་

རྟོགས་པས་ཤིང་རྣམས་བསྐྱེལ། གྲོང་ཁྱེར་རྣམས་འཛམས་པ་
ཅམ་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱན་དངངས་སྐྱག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོ། ལྷས་བྱིན་
སྤང་པོ་ཆེས་བཙམ་ལྡན་འདས་གསོད་པ་མཐོང་དུ་རེ་ནས་བ་
གམ་མཐོན་པོའི་ཕྱིར་འཛིགས་ནས་བཏྲ། དགོ་སྤྱོད་རྣམས་
ཀྱང་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་ནས་བྲོས། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐྱ་
བྱུང་དུ་ཀྱན་དགའ་བོ་གཅིག་ཕུ་ཉེ་བར་གནས། དེ་ནས་བཙམ་
ལྡན་འདས་ཕྱག་སོར་སྤྱོད་པས་སེངྒེ་ཆེན་པོ་ལྡ་ཐོན་ཏེ་རལ་པ་
གསིག་ཅིང་སྤྱེར་མོ་བབྲད་པས། དེའི་དྲི་ཚོར་བ་ཙམ་གྱིས་སྤང་
ཆེན་ནི་རྒྱ་དང་གཅི་བ་བྲག་ཅིང་བྲོས་སོང་བ། མཐའ་ཕྱི་ཐམས་
ཅད་མེ་འོབས་འབར་བས་བསྐྱོར་ནས། གང་དུ་འང་མ་ཐར་བར་
སྤང་པོ་དུལ་བས་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་འདུད་པ་དེ་
ལ་སྤྱི་བོར་ཕྱག་བཞག་སྟེ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། ཁྱོད་ལས་ཀྱི་དབང་

གིས་སེམས་ཚོད་ཀྱང་། ལུས་ཤེའི་རི་བོ་གཡོ་ཞིང་མི་བརྟན་
པས་སྒྲིག་པ་སྦྲངས་གསུངས་པས། སྤང་པོ་གུས་པས་གར་
ཐེབས་ཀྱི་ཞབས་རྒྱུ་སྟེག ། དེ་ནས་བྱིམ་བདག་མོར་ཆེན་གྱི་
བསྟེན་བཀུར་བཞེས་ནས་ནགས་སུ་འཁོར་བཅས་གཤེགས་
པར་བརྩམ་པས། ཞབས་ལ་སྤང་པོའི་སྒྲ་ལག་རེག་སྟེ་ཤི་བར་
གྱུར། སྤང་པོ་ཤི་མ་ཐག་རྒྱལ་ཆེན་བཞེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་
མཛེས་པ་དྲི་མེད་དུ་སྐྱེས། དེ་འཕྲལ་ལྷའི་མིག་གིས་སྤྲོན་གྱི་སྐྱེ་
བ་ཤེས་ཏེ། ནམ་མཁའ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་དུང་
དུ་ལྷགས་ཏེ། མོར་བུའི་ན་ཆ་དང་། དཔུང་རྒྱན་རིན་ཆེན་འབར་
བའི་ཅོད་པཎ་སོགས་ཉིམ་ལྟར་གསལ་ཞིང་ཕྱག་འཆེལ། མེ་
རྟོག་དཀར་པོས་གཏོར་ཞིང་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས།
བདག་ལས་དབང་གིས་ལུས་ངན་དེ་ལྟར་སྤངས་ཀྱང་། ཁྱོད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཞབས་ལ་རེག་པའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་བདག་འདི་ལྟར་གྱུར་ཅེས་
བསྒྲགས་བརྗོད་ཆེན་པོས་རབ་ཏུ་གྱུས་ཤིང་འདུད་པ་ལ་ཆོས་
གསུངས་པས། ཡང་དག་པའི་བདེན་པ་མཐོང་སྟེ་རབ་ཏུ་དག་འ་
བས་སོང་ངོ་། །དེ་ལ་ཡ་མཚན་ནས་དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་
གྱི་རྒྱ་ཁྱུང་པས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྟོན་སྟོན་པ་འོད་སྤུང་གི་
བསྟན་པ་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་དག་འདུན་བསྟོན་ཅིང་ཆོས་
དོན་དུ་གཉེར་ཡང་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་མ་གྱུས་པ་ཞིག་བྱུང་
བ། ལས་དེས་སྤང་པོ་འདིར་སྦྱེས་ཤིང་། དཀོན་མཆོག་བསྟོན་
པའི་མཐུས་མཐར་ལྷ་ལུས་ཐོབ་ཅིང་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པར་
གྱུར། སྦྱོ་བ་སྤྲ་མར་བསྐྱབས་པའི་ལས་ནི་སྤུས་ཀྱང་བསྐྱོད་ཏུ་
མེད་པའོ། །དེ་བཞིན་སྟོན་སྟོན་ལྷ་བ་ལྟར་བསེལ་བའི་མཆོར། ངང་
པའི་རྒྱལ་པོ་གང་བའི་བཞིན་ཞེས་པ་སྟུན་དང་། ངང་པ་ལྷ་བརྒྱ་

ལྷན་ཅིག་དུ་གནས་པ། ལྷ་ར་རྒྱ་སིར་རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་གྱི་
ཚངས་པ་ལྷན་པ་བྱས་ཀྱི་རྗེས་བྱ་ཡོད་པར་ངང་པ་འཁོར་བཅས་
བྱིན་པ། ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་གང་བའི་བཞིན་མཐོང་བས་ངོ་མཚར་
དུ་བྱུར་པ་རྒྱལ་པོས་གསན་ནས། བྱ་རྒྱ་མཁས་པ་འཛིན་དུ་
བཏང་ནས། ངང་པ་འོད་ཟེར་ལྷན་པ་དེ་བཟུང་བས། ངང་པ་ལྷ་
བརྒྱ་མགྲོགས་པར་བྱོས། གཅིག་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་
གཞུངས་བཟང་བས་མཛེར་བ་དང་། གདུང་བས་འབྲལ་མེད་དུ་
བསྐྱེད་པས། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱལ་པོ་ངོ་མཚར་དུ་བྱུར་ནས་གཉིས་
ཀ་བཏང་། ཡང་ལྷ་ར་རྒྱ་སིར་སྟོན་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཀ་ཀ་ཞེས་སྟོ་
སྟོགས་པ་དང་གཡུལ་འབྱེད་པའི་ཆོ། སྟོན་པོ་ལྷ་བརྒྱས་རྒྱལ་
པོ་བོར་ནས་བྱོས། སྟོན་པོ་ལག་པའི་མཚོན་ཆ་ཞེས་པས་རྒྱལ་
པོ་བསྐྱེད་མ་ཐོད་པར་ལྷན་དུ་འགྲོགས། ཡང་སྟོ་བ་གཅིག་ལ་

སེངྒེ་ཁྲོན་པར་ལྷུང་བས། ཨ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གྲོས།
ཨ་གཅིག་གིས་ཁྲོན་པའི་མཐའ་ཡུན་རིང་སྒྲེར་མོས་བཀོས་
པས་སེངྒེ་ཐར། ཡང་སྒྲོན་ཆེ་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཙོ་བོ་
གཅིག་རྒྱལ་ཐེབས་པས། རྒྱ་འཛུགས་པ་མི་སྲིད་ལྡན་བྱ་བ་
སྒྲེབས་པས། རི་དྲགས་གཞན་རྣམས་བྲོས། སྲིད་ལྡན་རི་
དྲགས་གཙོ་བོ་མདའ་རྒྱག་པར་བརྩམ་པས་རི་དྲགས་མོ་
གཅིག་གིས་མ་བཟོད་པར་མཆི་མ་གཏོང་ཞིང་སྒྲོན་ལ་བདག་
གསོད་ཅེས་སྒྲུས་པས། རྩོན་པས་ཐོས་ཤིང་སྒྲིང་རྩེ་སྒྲེས་ཏེ་
གཉིས་ཀ་བཏང་། དེ་ལྟར་སྒྲོན་ཆེ་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་གང་བའི་
བཞིན་དེ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཨ་ཏ་དང་། སེངྒེ་ཁྲོན་པར་ལྷུང་བ་དང་།
རི་དྲགས་གཙོ་བོ་དེ་རྣམས་ད་ལྟ་ང་ཉིད་ཡིན་ལ། ངང་པ་གཞུང་
བཟང་བ་དེ་དང་། སྒྲོན་པོ་ལག་པའི་མཆོན་ཆ་དང་། ཨ་ཁྲོན་པ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཞོ་བ་དང་། རི་དྲགས་མོ་དེ་རྣམས་ཀྱན་དགའ་བོ་སྟེ། འདི་སྟེ་
བ་སྟོན་དུ་ཡང་ང་ལ་སྟོང་བཅུ་བའི་བག་ཆགས་གོམས་པས།
ད་ལྟ་ཡང་སྤང་པོའི་འཇིགས་པ་ལ་མི་བསམ་པ་ང་ཉིད་མ་བཏང་
བར་རྗེས་སུ་འབྱེད་། སྟོན་གྱི་ངང་པ་ལྟ་བུ་པོ་དང་། རྒྱལ་པོ་
ཨ་ཏའི་སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་པོ་དང་། སེངྒའི་འཁོར་གྱི་མ་བྱིངས་
དང་། རི་དྲགས་བྱོས་འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ད་ལྟ་འདི་དག་སྟོང་སྤང་
པོར་འཇིགས་ཏེ་ང་བཏང་ནས་བྱོས་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་པོ་ཡིན།
ཞེས་གསུངས་པས་དག་སྟོང་རྣམས་ངོ་ཚ་ཞིང་ཁྱམ་པའི་ཚུལ་
དང་། ཀྱན་དགའ་བོ་ལ་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ནས་འཇུག་ཞིང་དང་
བས་བཟླ་འོ། །ལས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་འོ། མཇེད་བུ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། རོར་སྟོང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
སྟེ། ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཙུ་དགུ་པ་འོ། །

༣༠ ། ཀ་ཤི་མཛེས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

དག་སྟོང་ཀ་ཤི་ཀོ་རུ་ཤི་རྩ་ཆོས་སྟོན་ཅིང་འདུག་པའི་གཏམ་གྱི་
ཞར་ལ་དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྱུས་ཤིང་། སྟོན་
པས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྟོན་ལྟ་རྒྱ་སིར། རྒྱལ་པོ་ཆངས་བྱིན་
གྱི་བུ་ཀ་ཤི་མཛེས་པ་དང་། དུས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་བྱུང་
བ། ཀ་ཤི་མཛེས་པ་རྒྱལ་སྤིད་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་འོས་པས།
ཀ་ཤིས་ཡུན་རིང་བསམས་པ། རང་ལུས་ལང་ཆོ་ནི་འཛིག་པའི་
རྒྱ། སྟོག་ནི་ཆུའི་བྱ་རྒྱབས་ལྟར་གཡོ། རྒྱལ་སྤིད་ནི་མི་ལམ་དུ་
བག་མ་ལེན་པ་འདྲ། འཁོར་བའི་བདེ་བ་སྦྱིང་པོ་མེད་པ་ལ་
ཆགས་ན་སྦྱིངས་པ་རང་སྟོག་རལ་གྱིས་གཙོད་པ་འདྲ། དེ་
བས་དབེན་པའི་ནགས་སུ་འགྲོ་བར་རིགས་བསམས་ནས་མཆི་
མ་སུ་ཏིག་གི་རྟོག་མ་ལྟར་འབབ་ཅིང་། དེ་དོན་ཡབ་ལ་ཁྱུས་

བས། ཡབ་སྐུག་ནས་སྐྱས་པ། རིགས་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་
 རྒྱལ་སྤྱི་འདི། སྐད་པོ་བདག་གིས་རེ་བ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ག་
 ལ་རུང་། བྱོད་ཀྱི་ལང་ཆོ་འདི་ནགས་ན་མཛེས་པ་མ་ཡིན། ལྟ་
 སྟོན་ལེགས་པ། དབང་པོ་དུལ་བ། ཆོས་བཞིན་སྐྱོད་བའི་རྒྱལ་
 པོ་ནི་ཕྱི་པ་རྣོ་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པ་ལྟར་བྱིམ་ན་གནས་ཀྱང་
 སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས། ཕོ་བྲང་ན་གནས་པ་ནི་དབེན་པས་ནགས་
 དང་འདྲ་ཞིང་། ལྷ་དན་དང་འཛིགས་པ་མེད། བུད་མེད་རྣམས་
 ཀྱིས་ཞབས་ཏོག་བྱེད་ཅིང་ལོངས་སྟོན་ཐོགས་པ་མེད། བྱིམ་ན་
 ཆོས་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། དུན་པ་དང་སྐྱབ་པ་སོགས་བྱ་
 རྒྱུ་ཡོད། ནགས་སྐུམ་པོར་བྱིམ་གྱི་ལོངས་སྟོན་དང་བྲལ་ཞིང་
 ཉོན་མོངས། ཕ་ཤིང་ཁབ་དང་འདྲ་བས་ཀླང་པ་མས། སྐྱེ་བོ་བ་
 བ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་ལུས་རྒྱད་པགས་པ་རུས་པའི་གཟུགས།

རྟག་ཏུ་གཞན་གྱིས་བྱིན་པ་ཙམ་ལས། ཟས་མེད་ཡི་དྲགས་
འདྲ། ས་མཐར་དང་། རྟག་པ་གནས་པའི་ཕྱག་ །སེངྒེས་བསད་
པའི་སྤང་ཆེན་ཁྲག་སོགས་འཇིགས་རུང་ཡ་ངའི་གནས། ཀྱན་
གྱིས་སྤྲད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ས་རྒན་བོར་ནས་ནགས་སུ་འགྲོ་བ་
ནི་དག་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་
བསམ་སྦྱར་བོར་ཅིག་ཅེས་ཡབ་ཀྱིས་བྱ་ངན་དང་བཅས་ཡང་
ཡང་སྤྲས་ཀྱང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ནི་སྤོ་བརྟན་པ་རྩ་རྩེའི་ཕེ་
མོ་ལྟར་བསྒྲིག་པར་མ་གྱུར། མ་དང་། སྤོན་པོ། གཉེན་འཁོར་
དང་། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཀྱན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ཀྱང་མ་
གསན་པར་ཞགས་གསུམ་ཟས་མི་གསོལ། གཏམ་མི་སྤྲ་བར་
བཞུགས་པས། སྤོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡབ་ལ་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་
རང་གི་འདོད་པ་གཙོ་བས། ད་ཐབས་མ་རྟོག་ཟེར། རྒྱལ་པོ་

མཆིམ་དང་བཅས་སྤྲས་ལ་གནང་བ་སྦྱིན། དེ་ནས་སྤྲས་ཀ་ཤི་
མཛེས་པས་ནགས་དབེན་པར་བྱོན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་བྱམས་པ་བསྐྱོམས་པས། དེའི་མཐུས་ནགས་ཀྱི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཁྲོ་བ་མེད། སེངྒེས་
སྤང་ཆེན་མི་གསོད། ཀྱན་སེམས་ཞི་བ་དང་དུལ་བར་གྱུར།
དེར་ཀ་ཤི་མཛེས་པ་ཀྱན་ལ་བྱམས་ཤིང་བཟོད་པ་དང་ལྡན་
པས། མཚན་བཟོད་པ་སྤྲ་བ་ཞེས་གྲགས། དེའི་དུས་མི་ཀྱན་
མགྱ་བར་བྱེད་པའི་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཆངས་པས་བྱིན་མཐོ་རིས་སུ་
གཤེགས། སྤྲས་དུས་ཀྱི་ས་རྒྱལ་པོར་བཏོད། ནམ་ཞིག་དཔྱིད་
ཀྱི་དུས་ལྗོན་ཤིང་དང་། ནགས་ཆལ། མེ་ཏོག་རྒྱས་པ་ལ་ལྟ་
མོ་བལྟ་བར་རྒྱལ་པོ་བཅུན་མོའི་ཚྭ་སྤྲས་བཅས་ནགས་སུ་བྱིན།
དེར་ལྟ་མོ་དང་ཕྱེ་དགས་ཡུན་རིང་ངལ་གསོ་བྱིར་ཉལ་བས་

ཀྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་ས་གཉིད་དུ་སོང་། བཙུན་མོ་རྣམས་མེ་ཏྲག་
ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱུ་ཞིང་ནགས་གསེབ་དུ་ཕྱིན་པས། བཟོད་པ་
སྤྱོད་པ་མཐོང་ནས། དེ་ཉིད་གཡོ་བ་མེད་པ་ཞི་བར་གནས་ཤིང་།
ཕུག་བྱ་བར་འོས་པ། སྐྱེ་ལུས་རིད་ཀྱང་མཛེས་སྤྱད་མ་ཉམས་
པ། ཟླ་བ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ཐུགས་དགོངས་དག་པ། ཞི་བ། དུལ་
བ་དེ་ལྟ་བུ་མཐོང་བས། བཙུན་མོ་རྣམས་རབ་དུ་དད་པས་
མདུན་དུ་གུས་པས་གཡོ་བ་མེད་པར་བསྐྱད། ཀྱལ་པོ་གཉིད་
སད་པ་ན་བཙུན་མོ་རྣམས་མེད་པས་ནགས་སུ་ལྟ་བུ་བར་ཕྱིན་པ་
ན། དང་སྤོང་ལ་བསྐྱོར་ནས་གནས་པ་མཐོང་བས། ཀྱལ་པོ་
དུག་སྤྱུལ་ཁྲོས་པའི་དབུགས་སྒོར་ལྟར་འབྲུགས་ཏེ། རང་གི་
སྤྱན་ཟླ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཤེས། ཚིག་རྩུབ་དུག་པོས། དཀའ་ཐུབ་
པའི་ཚུལ་བཅས་ནས་སྒྲོན་པོ་དང་། བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འཕྲོག་པ་ཁྱོད་སྲུ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་དུ་ཚུལ་འཆོས་ཀྱིས་དང་སྤྱོད་
ལྟར་བརྟུས་ནས། ཉང་དུ་གཡོ་སྐྱེ་དང་བོལ་བོག་གིས་གཞན་
གྱི་བྱད་མེད་རྣམས་རྒྱ་བར་འདོད་དམ། ཞེས་བརྗོད་པས། བཟོད་
པ་སྐྱ་བས་གསུངས་པ། བདག་ནི་དང་སྤྱོད་བཟོད་པ་སྐྱ་བ་ཡིན།
བདག་ལ་དོགས་པ་མཛད་འོས་མེད། བཙུན་མོ་རྣམས་ནི་འབྲི་
ཤིང་འདྲ། ཞེས་ཁོང་ཁྱོའི་རྣམ་འགྱུར་མེད་པ། ཞི་བ་དང་། སན་
པའི་སེམས་ཀྱིས་དུལ་བར་སྐྱས་ཀྱང་། ཁྱོད་བཟོད་པ་སྐྱ་བ་ཡིན་
མིན་བལྟའོ་ཟེར། རལ་གྱིས་ཕྱག་གཉིས་བཅད། ད་བཟོད་དམ་
ཟེར། བྱམས་པའི་བྱགས་ཀྱིས་ཅང་མ་གསུངས་པས། ཡང་
ཞབས་གཉིས་བཅད། ད་བཟོད་དམ་ཟེར། ད་དུང་ཁྱོ་བ་མེད་
པས། སྤང་པོ་ཐམས་ཅད་བརྟེན་བཙོན་མང་དུ་བྱས། ད་བཟོད་
དམ་ཟེར། བདག་ནི་གདུང་བ་དྲག་པོར་གྱུར་ཀྱང་ཁྱོ་བས་

འབྲུགས་པ་མེད། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་ལུས་བཅད་པ་དེ་བཞིན་
དུ། བདག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་བའི་ཉོན་མོངས་མི་བཟད་པ་
ཐམས་ཅད་གཙོད་པར་གྱུར་ཅིག་གསུངས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་
འཁོར་བཅས་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་ཆོ། ས་གཞི་རྣམས་ཀྱང་མྱ་
ངན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར། བཟོད་པའི་ལྷ་ཁྲོས་པས་གྲོང་ཁྱེར་
དུ་མྱ་གེ་དང་། ཡམས་དང་། ཆར་མེད་པ་སོགས་ཉེ་བར་འཛོེ་
བ་མང་དུ་བྱུང་། མཚན་ལྟས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། དཀའ་
ཐུབ་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས། དེའི་ལྷ་ཁྲོས་པའི་སྦྱོན་ཡིན་
ཟེར། རྒྱལ་པོས་བཟོད་བཤགས་འབྲུལ་བར་ཕྱིན་ནས་ཞབས་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་འདུད་དེ་འགྱོད་བཤགས་ཕུལ། ཕྱིས་
འགྱོད་པའི་མྱ་ངན་གྱིས་གདུངས་ཏེ་སེམས་དང་བྲལ་བ་བཞིན་
གྱུར། དེ་ལ་གསུངས་པ། རྒྱལ་པོ། ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་བྱེད་

པས་རང་གི་ལས་ཀྱི་མྱོང་བྱ་འདི་ནི་བརྟན་པ་མིན། ཡོན་ཏན་
མིན། རོན་མིན། དཀའ་ཐུབ་མིན། རྗེས་མིན། སྐྱེ་བ་སྡོན་གྱི་
ལས་ཀྱི་རྒྱུན་ནི་ས་བོན་ཏེ། གསལ་པའི་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་འབྲས་བུ་
སྒྲིན་པ་ནི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་སྦྱོང་པ་ཡིན་པས། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་
བདག་མི་དགའ་བའི་བསམ་པ་ཅི་ཡང་མེད། བདེན་པ་དེས་
བདག་གི་ཁྲག་རྣམས་འོ་མར་བོན་པ་ལ་སྟོས། ད་དུང་བདག་
གི་ཡིད་ལ་མི་དགའ་བ་མེད་པ་བདེན་ན་ཡན་ལག་རྣམས་
འབྱར་བར་ཤོག། །གསུངས་མ་ཐག་ཡན་ལག་རྣམས་འབྱར་
ཞིང་སྒྲར་ལྟར་གསོས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཞབས་ལ་
མགོ་གཙུགས་ཏེ། ཐུབ་པ་ཁྱོད་ནི་མཐུ་སྟོབས་ཆེན་པོ་འདི་ཅམ་
དང་ལྡན་བཞིན་དུ། དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་འོ་བརྒྱལ་འདི་མཛད་ནས་
འབྲས་བུ་ཅི་འདོད། མྱོངས་པས་འོང་བ། སྒྲིག་པའི་གཡང་ལ་

ལྷུང་བ་བདག་སྙིང་རྗེའི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཕྱག་
གིས་འདོན་དུ་གསོལ། ཞེས་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་གསོལ་
བ་བཏབ་པས། རྒྱལ་པོ། བདག་དཀར་ཐུབ་སྤྱད་པ་ནི། བྱིངས་
པ་རྣམས་བསྐྱལ་བ་དང་། བཅིངས་པ་རྣམས་དགྲོལ་བ་དང་།
འཇིགས་པ་རྣམས་དབྱགས་དབྱུང་བ་དང་། རྣམ་པར་རྫོངས་པ་
རྣམས་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བདག་སྤྲ་མེད་ཡང་དག་ཏུ་གསོ་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཕྱིར་ཡིན། བདག་གིས་ཏུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་པའི་ཆོ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རལ་གྲིས་ཁྱེད་ཀྱི་རྫོངས་པ་གཅད་
པར་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་སེམས་ལ་ དུན་བཞིན་པར་
སོང་ངོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་ཀ་ཤི་མཛེས་པ་བཟོད་པར་སྤྲ་བ་དེ་ནི་ད་
ལྟ་ངའོ། །རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་ས་དེ་ནི་ཀོ་རུ་ཁི་རུ་འདིའོ། །ད་ལྟ་ང་
ཉིད་ཡང་དག་ཏུ་གསོ་བྱང་ཐོབ་ནས་འདི་ཉིད་བསྐྱལ་ཏོ། ཞེས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གསུངས་པས་འཁོར་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གྱུར་ཏོ། །
བཟོད་པའི་ཆོས་བསྐྱར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་
ཤིང་ལས། ཀ་ཤི་མཛོས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་
འདབ་སྐྱམ་ཅུ་པའོ།།

༣༡ ། གསེར་ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
དག་སྦྲང་རྣམས་ཀྱིས། ལྷས་བྱིན་གྱི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཞར་ལ་ཞུས་
པར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྡོན་བྱུང་བཀའ་སྤྱལ་པ། སྡོན་
ལྷ་ར་ཏྲ་སིར་རྒྱལ་པོ་དབང་པོའི་སྡེ་ཆེན་པོ་ཞེས། རྒྱལ་པོ་
ཐམས་ཅད་ལས་དཔལ་འབྱོར་ཆེ་བ་ཞིག་ལ། བཙུན་མོ་ལྷ་བའི་
འོད་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། མི་ལམ་ཤིན་ཏུ་འཐིངས་པ་ཞིག་
ཡོད། དེའི་ཆོ་ནགས་ཀྱི་ཆལ་ན་རི་དྲགས་མང་པོའི་བྱུང་བ་དག་
པོ་གསེར་ལྷགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ལྷ་ཐམས་ཅད་གསེར་གྱི་རང་

བཞིན། ལྷ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་གྱི་ཁོངས་སུ་རིན་ཆེན་མཐིང་གས་
སྤྲས་པ། མིག་གི་རྩི་མ་སྡོ་ལྡང་གཡུ་འི་རང་བཞིན། ཐུ་རུ་འི་རྩ་
ཅོ་དང་། རིན་ཆེན་པགས་པས་རྣམ་པར་བཀྲ་བ། རྩ་ལྡང་གི་
འབྲམ་དུ་གནས་ཆེ་དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བདུད་རྩིར་འབྱུར་བ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་ལྡན་པ་གཟུགས་མཛེས་ཤིང་མི་སྐད་ཤེས་
པ་ཞིག་བྱང་། དེ་ལ་གྲོགས་པོ་བྱ་རིག་རྒྱད་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་
དེས། རྩོན་པ་སོགས་འཛིགས་པ་ཡོང་མིན་ལྟ་བར་བྱེད། རྣམ་
ཞིག་རི་དྲགས་ཁྱུ་དང་བཅས་ཆུ་འཐུང་བར་ཕྱིན་པའི་ཆོ། རྩ་ལྡང་
ཅ་རྩལ་གས་གཡོ་བའི་ནང་ན་མར་དབྲས་བཅིངས་ནས་ཆུར་
བསྐྱར་བའི་མི་ཞིག་འོ་དོད་ཆེན་པོ་འདོན་ཅིང་འབྲེར་བ་མཐོང་
ནས། རི་དྲགས་བྱིངས་རྣམས་མགྱིན་པ་ཀྲོགས་ཏེ་བྲོས་སོང་།
གསེར་ལོགས་ནི་སྤྱིང་རྩེས་དེར་བསྐྱད་ནས་མི་དེ་ཆུ་ནས་འདོན་

པར་ཆས་པས། བྱ་རྟོག་གིས་མཐོང་ནས་སྦྲས་པ། བྱོགས་པོ།
བྱ་བ་མི་རིགས་པ་འདི་ཞོག །བྱས་པ་མི་བསམ་པའི་མི་ངན་ནི།
ཁྱད་པའི་དུས་ན་མེ་ཏྲ་ལྟར་མཉེན་ཡང་། བན་བཏགས་རྗེས་
སྤྱོད་རྗེ་ལྟར་མཁྲེགས། བན་ལན་དུ་གཞོད་སྐྱེལ་དུ་འོང་སྦྲས་
ཀྱང་། སྤྱིང་རྗེ་ཁྱས་ཤིང་དང་བ་དེས་མ་བཟོད་པར་ཁྱབ་ཆེན་པོར་
ཞུགས་ནས་མི་དེ་བཏོན། བཅིངས་པ་རྣམས་རྩ་ཙམ་བཀྲོལ།
མི་དེ་ལ། བྱོགས་པོ། འདི་ན་བདག་འདི་ལྟར་འདུག་ཅེས་སྤྱོད་
ལ་ཡང་མ་སྦྱ་ཞིག་བརྗོད་པས། མི་བྱ་བྱ་ཅན་དེས་རི་དྲགས་དེ་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་བསྟོད་པ་དང་བཅས། བདག་ལ་དྲིན་ཆེ་བ་
ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས་པ་བཞིན། སྤྱོད་ལ་འང་མི་སྦྱ་བ་དེས་སོ་བཅེར་
སོང་། དེ་ནས་ཁྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ལྷ་འོད་མའི་མི་ལམ་དུ་རི་
དྲགས་གསེར་ལོགས་མི་སྐད་དུ་དམ་ཆོས་སྦྱ་བ་དེ་མཐོང་ནས།

ཀྱུལ་པོ་ལ་བདག་གི་ཕྱི་ལམ་དུ་མཐོང་བའི་རི་དྲགས་དེ།
མདོན་སྐྱམ་དུ་མཐོང་བར་འདོད་ཞུས་པར། ཀྱུལ་པོ་བཙུན་མོ་
ལ་མཇེའ་བས། རྟོན་པ་རྣམས་ལ་ནོར་མང་པོ་སྦྱོན་ཏེ་དེ་འཛོན་
པར་བཏང་བས། རྟོན་པ་རྣམས་གྲིས་ཇི་ཙམ་བཙུལ་ཀྱང་མ་ཆེད་
པར་ལོག་འོངས་པས། རྟོན་མ་ཆེད་པར་འོང་བ་ལ་ཀྱུལ་པོ་
ཁྲོས་པས། རྟོན་པ་རྣམས་འདར་བཞིན་དུ། རི་དང་ནགས་སྐྱ་
བདག་ཅག་རྣམས་གྲིས་མ་བཙུལ་བའི་ས་མེད་ཅིང་། གསེར་
གྲི་རི་དྲགས་དེ་འདྲ་མི་ཆེད་པ་ངས། ཅི་སྟེ་མནལ་ལམ་དུ་བྱུང་
བ་མདོན་སྐྱམ་དུ་གཟིགས་པར་འདོད་ན། བཟོ་བོ་མཁས་པ་ཁ་
ཅིག་ལ་གསེར་གྲི་རི་དྲགས་བཟོ་བྱ་ཆུག་ཞུས། དེར་ཀྱུལ་པོས་
བཙུན་མོའི་ཕྱི་ལམ་བདེན་ངས་སྟམ། ནོར་མང་དུ་བཏང་ནས་ད་
དུང་འཆོལ་བར་བཙུན་པས། གོང་གི་མི་བྱ་བྱ་ཅན་གྲིས་ཐོས་

ནས། རྟོར་ལ་བཀམ་ཆགས་པས་རྒྱལ་པོའི་དུང་དུ་ཕྱིན་ནས་
གསོལ་པ། གསེར་གྱི་རི་དྲགས་དེ་བདག་གིས་མཐོང་བས་
བསྟན་གྱི། བདག་ལ་བཀའ་དྲིན་སྦྱལ་ཅིག་ཅེས་ཞུས་པས།
རྒྱལ་པོ་རབ་དུ་དགའ་ཞིང་དཔུང་དང་བཅས་བྱ་བྱ་ཅན་གྱིས་
ལམ་སྐྱབས་ཕྱིན་པས། རྟ་དང་སྤང་པོའི་ཆོགས་མགྱོགས་པའི་
ཤུགས་ཀྱིས་ས་གཞི་རྩལ་གྱིས་འབྲིགས་པ། བྱ་རོག་གིས་
རིག་ནས་མཐོང་བས། གསེར་ལོགས་ལ་སྦྱས་པ། ཀ་ཡེ་
གྲོགས་པོ། བདག་གིས་སྤྲོན་ནས་ཕན་པ་སྦྱས་པར་གྲོགས་
པོས་མ་ཉན། དཀི་རྒྱ་པོའི་དཔུང་གོ་ཆ་གྲོན་ཞིང་མདའ་གཞུ་
ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ལམ་སྐྱབས་སྤྲོན་སྟོག་བྱིན་པའི་མི་ངན་
དེས་འབྲིད་ནས་སྦྱར་དུ་སྦྲེབས་པར་འདུག །གང་དུ་འབྲོས་ཀྱང་
ཐར་བའི་གནས་མི་འདུག་པས། ཐམས་ཅད་མཉམ་དུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འཆིའམ། བྱས་པ་མི་བཟོད་པའི་མི་ལ་ཕན་བཏགས་པ་དང་།
གྲུ་གྲུའི་བདག་པོ་ལ་ཡིད་གཏོད་པ་དང་། མི་ངན་ལ་གདམས་
ངག་བྱིན་པ་སོགས་རང་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱོན་ཁོ་ནར་ཡོང་། ད་ནི་
གང་དྲག །ཅི་བྱེད། གར་འགྲོ་ཞེས་སྒྲ་བའི་ཆེ་རྒྱལ་པོ་དཔུང་
བཅས་ཉེ་བར་སྤྲེལས། དེ་ཆེ་གསེར་ལོགས་གྲིས་བསམས་པ།
བདག་མ་གསོད་ན་རི་དྲགས་གང་ཡོད་གསོད་པར་ངེས།
བསམ་ཞིང་ཀུན་ལ་ཕན་ཕྱིར་རང་གི་སྒོག་ནི་རྩ་ལྟར་ཕངས་པ་
མེད་པས། རྒྱལ་པོ་དང་ཉེ་བར་བྱིན་པ། གྲུ་གྲུ་ཅན་གྲིས་མཐོང་
སྟེ་དགའ་ནས། འོ་རི་དྲགས་གསེར་ལོགས་འདི་འོ། །ཞེས་
ལག་པ་སྒྲིང་ནས་བསྟན་པས། བྱ་རོག་གིས་ཤིང་རྩེ་ནས་མཐོང་
སྟེ་མའོ་དབྱར་བདེན་པས་དམོད་བོར་མ་ཐག་གྲུ་གྲུ་ཅན་གྱི་
ལག་པ་ཆད་ནས་ས་ལ་ལྷུང་། དེར་གསེར་ལོགས་རྒྱལ་པོའི་

མདུན་དུ་ཕྱིན་ནས་སྤྲོན་གྱི་ལོ་རྒྱས་བཤད་པས། རྒྱལ་པོ་ཡ་
མཚན་དུ་གྱུར་ཅིང་། བྱས་པ་མི་བཟོ་བའི་སྤྱད་ངན་དེ་འདྲ་སྤྲད་
པར་འོས་ཞེས་བྱ་བྱ་ཅན་ལ་སྤྱ་ཅོར་སྤྲ། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་རབ་དུ་
དགའ་ཞིང་གྲུས་པ་དང་བཅས་རི་དྲགས་གསེར་ལོགས་གདན་
བྲངས། ཕོ་བྲང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་སྟོན་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་
ནས། རྒྱལ་པོ། བཙུན་མོ། སྤྲོན་པོའི་ཚྲགས་དང་བཅས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རི་དྲགས་དེའི་མདུན་དུ་འཁོད་པ་ལ་ཆོས་
བསྟན་པས། དེ་དག་ཀྱན་བསྐྱབ་པའི་གནས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་
ཏོ། །དེ་ལྟར་རི་དྲགས་གསེར་ལོགས་དེ་ད་ལྟ་ང་ཡིན། མ་ཟུང་
བ་བྱ་བྱ་ཅན་དེ་ད་ལྟ་ལྟས་བྱིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས། དགོ་
སྤྲོང་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྲོན་སྤྲིད་པའི་འཇིགས་པ་
ལས་སྤྲོལ་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སྤྱད་པ་ལ་མགུ་ཞིང་། དགོ་བའི་སྤྲོང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱར་ཏོ། །ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཆོས་སྐྱར་རོ། །མཛེད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས།
གསེར་ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་སྐྱམ་ཅུ་
ཅུ་གཅིག་པའོ། །

༣༢ ། དག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྷས་བྱིན་གཏམ་གྱི་ཞུ་ལ་བཀའ་
སྤྲུལ་པ། སྟོན་གྲོང་བྱེད་པ་ཏ་ལི་འི་ཕུ་ཏ་ཞེས་པར། རྒྱལ་པོ་ས་
ཡི་འབྱོར་འཛིག་ཅེས་བྱ་བ་བསོད་ནམ་མཁུན་སྐྱམ་ཆོགས་པ་
ཞིག་ལ། སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དག་བྱེད་ཅེས་པ་དང་།
དེའི་སྐུན་ཆུང་བ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་མི་དག་བྱེད་ཅེས་པ་བྱུང་བས།
དག་བྱེད་ནི་སྟོང་བ་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེན་པས་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་ལ།
རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་སྟེ་ཞེས་པ་དག་བྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མགྱུ་

ནས། རང་གི་བྱ་ཚུ་ཡིད་དགའ་མ་ཞེས་པ་སྤངས་ན་སྟེར་ཞེས་
བང་མི་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་བསྤྲིངས་པས། ཡབ་ཀྱང་དགའ་
ནས་ལེན་པར་ཉེ་བའི་ཆེ། སྤྲས་ཀྱིས་ཡབ་ལ་གསོལ་པ། ཡབ་
ལགས། ད་ལྟ་བདག་ལ་བག་མ་ལེན་པའི་འོས་མིན། བདག་
སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་བས་ཡབ་ཀྱི་བང་མཛོད་རྣམས་ཀྱང་སྤྱོད་། གཉེན་
སྤེབས་ད་ལྟ་ཡག་ཀྱང་ཕྱགས་ཀྱི་ངན། དེ་བས་ཐོག་མར་
བདག་གྱུ་གཟིངས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོ་བཀྲལ་ནས་རིན་ཆེན་སྤྲིང་དུ་
ཕྱིན་ཏེ། མཚོག་གི་རིན་ཆེན་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པོར་སྤང་བར་བྱ།
ནོར་མེད་རྒྱུང་མ་སྤངས་ཀྱང་རང་གཞན་སྐྱག་པ་སྤྱོད་བས་བདེ་བ་
མེད། ཅས་ཞུས་པས། ཡབ་ཀྱི་གནང་བ་ཐོབ་སྟེ་ཞབས་ལ་
ཕྱག་འཆལ་ཏེ། རོན་མཐུན་འཁོར་བཅས་འབྱོན་པར་ཆས་པ་
ལ། སྤྱོད་ཀྱིས་སེམས་ལ་འཁྱུ་ཞིང་སྤང་སེམས་ལས་མེད་ཀྱང་།

ལྟར་སྒྲུང་གཞུངས་བཟང་གདུང་སེམས་མ་ཤོད་པའི་ཚུལ་གིས་
རྗེས་སུ་འབྲངས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དག་བྱེད་ཀྱི་བསོད་ནམས་
མཐུས་རྒྱ་མཚོར་བྱ་རྒྱབས་གནམ་དུ་འཕྱོ་བ་ལྟ་བུར་ཡང་འདོད་
པའི་རྒྱུང་གིས་སྦྱར་དུ་རིན་ཆེན་སྤྲིང་དུ་བསྟོད། མཚོག་གི་རིན་
ཆེན་མང་དུ་ལོན། རིན་ཆེན་མཚོག་ནི་སྐྱེ་ལུས་ལ་བཅངས་ནས་
ཕྱིར་ལོག་པས། རྒྱུང་དག་པོས་བྱུ་ཞིག་པས་དག་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་
པར་སྦྱོན་ཟེ་སྦྱུལ་ལྟར་འབྲིལ་ཏེ་རྒྱུང་གིས་བསྟོད་ཅིང་གྲལ་
བས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཐོན། དེ་འཕྲལ་དག་བྱེད་ཐང་ཆད་པས་
གཉིད་ལ་ཤོར། སྦྱོན་གྱིས་ལྟས་པས། དག་བྱེད་ཀྱི་ལུས་ལ་
ནོར་བུ་རིན་ཆེན་རྣམས་བཅངས་པ་མཐོང་ནས། དེ་དག་འཕྲོག་
པའི་སེམས་ཀྱི་ཕུ་བོ་གཉིད་དུ་སོང་བའི་མིག་གཉིས་ཕྱུང་ནས་
ནོར་བུ་འབྲེར་ཏེ་ལོག་ཕྱིན། དག་བྱེད་ནི་མུ་ངན་སྦྱོན་པས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བསྐྱབས། ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཚོ། བ་སྤང་རྩི་བོའི་
བདག་པོ་ཞིག་ཕྱོགས་དེར་བྱུང་བས་མཐོང་ནས་ལོ་རྒྱུས་བསྟན་
དེ། རང་གི་གནས་སུ་སྤངས་ཤིང་བཀྱར་སྟོས་བསྐྱུངས། དེ་
ཡོན་ཏན་དང་སྟོན་པ་ལེགས་པས་བ་སྤང་རྩི་མགུ་ཞིང་མཛའ་
བར་གྱུར་ཅིང་། བཟའ་མི་གཉིས་ཀ་པི་ཕྱང་མཁས་ཤིང་སྤྱི་
མཁན་པོ་ཡིན་པས། རྒྱལ་པོའི་སྲས་ལྷ་དན་སེལ་ཞིང་བྱགས་
མི་སྟོ་བའི་ཕྱིར། པི་ཕྱང་མཁས་པར་བསྐྱབས། དེ་ནས་བ་སྤང་
རྩིའི་ཆུང་མ་དེ། དེ་ལ་ཆགས་ཤིང་འདྲོད་པས་གདུང་སྟེ་ལག་པ་
བཅངས་ནས་སྤྲོས་པ། བདག་གི་མིག་དང་ཡིད་ནི་བྱེད་ལ་
ཆགས། བྱེད་དང་འགྲོགས་ན་བདག་ནི་སྐལ་བ་བཟང་། འདྲོད་
པས་མནར་བའི་བྱད་མེད་རྣམས་ངོ་ཚ་མེད། དིགས་མེད།
ཁྲིམས་མེད། ཐེ་ཚོམ་མེད། ཁེངས་པ་མེད། བདག་གི་མཛའ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བའི་སེམས་འདི། བྱེད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་མཛད་ན། བྱེད་
ལྷ་བཞིན་བཀྱར་བར་བྱ། ཞེས་སྒྲས་པས། རྒྱལ་བུས་སྒྲག་ཅིང་
སྒྲས་པ། ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་བྲིམས་གཏོང་བ་འདི་མི་རིགས།
གང་ཞིག་གཞན་གྱི་བུད་མེད་ལ་སྦྱོད་པ་ནི། དཔྱལ་བའི་མེ་ལྷེ་
ལ་ཕྱེ་མ་ལེབ་ལྷེབ་པ་ཡིན། གཞན་ལ་ངན་པའི་སེམས་དང་
ལྡན་ཞིང་། གཞན་གྱི་བུད་མེད་ལ་མཛའ་བ་བྲལ་བ་ན་འཆོ་བ་
མེད་ཅིང་གསོན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཤི་བ་དང་འདྲ། ཞེས་
བརྗོད་པས། མོ་ཡིད་ཆད་ཅིང་རེ་བ་བྲལ། ཤི་བ་ལས་ལྷག་པར་
གྱུར་ནས་ཁྲོས་ཏེ་རང་གི་བདག་པོར་སྒྲས་པ། ཇོ་བོ། བྱེད་ཀྱི་
གྲོགས་འདི་མཛའ་བའི་འོས་སུ་མི་འདུག །དབེན་པའི་དུས་སུ་
བདག་ལ་འདིས་བདེ་དུ་མི་འདུག་འདུག །མིག་ཡོད་པ་ཞིག་
ཡིན་ན་ལྟ། བདག་ནམ་ཡང་མི་ཐར་འདུག །ཅིས་ཕྱ་མ་སྒྲས་

པས། བ་སྐྱང་རྩི་སེམས་འབྲུགས་ནས། བུད་མེད་གཡོན་མའི་
ཕྱིར་དུ་ཕས་བུ་གཏོང་བ་དང་། གྲོགས་པོ་མཛེའ་བས་གྲོགས་
པོ་དང་། གཉེན་དང་སྤྱན་ཡང་གསོད་པ་སོགས་ཆུང་མའི་སྦྱོད་
ཚུལ་ཡིན་པས། བ་སྐྱང་རྩིས་ཀྱང་རྒྱལ་བུ་ཐག་རིང་པོར་
བཏོན། སེམས་ཕྱེད་བས་པི་ཤང་བྱིན། དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་དལ་
བུས་ཕྱིན་པས། རང་གི་སྤྱན་མི་དགེ་བྱེད། རོན་མཐུན་དང་
བཅས་པ་རང་ཡུལ་དུ་སླེབས། ཡབ་འབྱོར་འཇིག་མཐོ་རིས་སུ་
གཤེགས། མི་དགེ་བྱེད་རྒྱལ་སར་བསྐྱོས་འདུག་ཟེར་བ་ཐོས་
ནས། དགེ་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་
ཕྱོགས་སུ་འབྱམས། དེ་དུས་དགེ་བྱེད་གྲུ་གཟིངས་ཞིག་ནས་
རྒྱ་མཚོར་གྲོངས་པ་ལ་ཐག་བཅད་དེ། རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་
སྟོབས་རང་གི་བུ་མོ་ཡིད་དགའ་མ། བསྐྱང་ཟེར་བའི་རྒྱལ་བུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཐམས་ཅད་བོས་ནས་གྲལ་བསྐྱེགས། མི་མང་འཛོམས་པའི་
ཁྲོམ་དེར་བུ་མོ་རང་བཏང་ནས་གང་མོས་འདམས་སུ་བཅུག་
པས། བུ་མོས་མི་ཐམས་ཅད་ལ་བལྟས་ནས། ལོང་བ་པི་ཤང་
འབྲུར་བ་དེ་ལ་རང་གི་དོ་ཤལ་མགྲལ་དུ་སྒྲོན་ནས། སྙན་པའི་
ངག་གིས་བདག་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་ངོ་བཅེར། དེར་རྒྱལ་བུ་
ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེངས་ཤིང་ཁོ་ཐག་ཆོད་ནས་ལོག་སོང་། རྒྱལ་
པོ་བསོད་ནམས་སྡེས་བུ་མོ་ལ་ཁྲོས་ནས། རྒྱལ་པོའི་བུ་ཐམས་
ཅད་སྤངས་ནས། སྦྲོང་བ་པོ་ཞར་བ་པི་ཤང་ཅན་འདམས་པ་
ཞེས་བུ་མོ་ཕྱིར་བཏོན། ལོང་བའི་མདུན་དུ་ཕྱིན་པས། བུད་མེད་
རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་ཚུལ་ལ་འཇིགས་ནས་སྤྲོས་པ། བུད་མེད་བྱ་བ་
ཤེས་རབ་དམན་པ། བྱ་བ་མི་རིགས་པ། རྒྱལ་པོའི་བུ་པདྨ་འི་
སྦྱོན་ལྡན་རྣམས་སྦྱིང་སྦྱག་གྲོགས་སུ་མི་བསྟེན། ལོང་བ་

བདག་ལྟ་བུ་ཅི་འཁྱིལ་འདམས། མིག་ལོང་བ་ནི་ཉིན་མོ་ཡང་
ལྷན་པར་གནས། བདག་ལ་བུད་མེད་ཀྱི་དགོས་པ་མེད། བུད་
མེད་བྱ་བ་བྱར་ལ་བགྲོད་པའི་བྱ་བྱ་གཡོ་ཅན་ཡིན་པས་བདག་
ནི་ཡིད་ཆེས་མེད་ཅེས་ཆོག་རྩལ་མང་དུ་སྤྲོས་ནས་སློ་མ་བསྐྱོན་
པས། བུ་མོས་སྤྲོས་པ། མགོན་པོ། བུད་མེད་འགའ་ལ་སྤྱོན་
ཡོད་པ་མཐོང་བས་བདག་ལ་དྲོགས་པ་ཅི་ལ་མཛད། བདག་
གི་ཡིད་བྱོད་ལ་དགའ་ཞིང་གཞན་ལ་རེ་བ་ཅི་མ་མེད་པ་འདི་
བདེན་ན། བདེན་པ་དེས་བྱོད་ཀྱི་མིག་ཡ་གཅིག་གསལ་བར་
ཤོག། ཅེས་བརྗོད་པས་རྒྱལ་བུའི་མིག་གཡས་པ་སྤར་བཞིན་
གསལ་བར་མཐོང་། དེ་ལ་ངོ་མཚར་དུ་བྱུར་ནས། རྒྱལ་བུའི་
བཞིན་པ་དྲུ་ལྟར་བསྐྱོན་ཏེ། འོ་ན་བྱོད་འདོད་པ་བཞིན་བྱ་ཡི། ང་
ནི་སྤྱོན་རྒྱལ་བུ་དགེ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བྱོད་རང་སྤྱོན་དུ་སྤྱོན་བེན་པ་

དེ་ཡིན། ངའི་མིག་སྤྱན་གྱིས་མེད་པར་བྱས་པ་ཡིན། ང་རྒྱལ་བུ་
དག་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། སྤྱན་ལ་ཁེངས་སེམས་མེད་པ་བདེན་ན།
མིག་ཡ་གཅིག་ཀྱང་མཐོང་བར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བརྗོད་པས། དེ་
མ་ཐག་མིག་གཡོན་པའང་གསལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལ་ཐམས་
ཅད་ཡིད་ཆེས་ཤིང་དགའ་ནས། རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་སྡེས་
སྟོངས་གྲོགས་བྱས་ཏེ། རང་གི་སྤར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་ལ་མངའ་
དབང་བསྐྱར་ཞིང་། སྤྲས་མོ་ཡང་བཙུན་མོ་དམ་པར་དབང་
བསྐྱར་རོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བུ་དག་བྱེད་དེ་ནི་དུལ་ངཉིད་ཡིན་
ལ། རྒྱལ་བུ་མི་དག་བྱེད་དེ་དུལ་ལྷས་བྱིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །བཟོད་པའི་ཆས་སྐྱར་རོ། །མཇེད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་
ཤིང་ལས། དག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་
སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་པའོ། ། །

༣༣ ། བྱད་པར་ལོ་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

གཞན་ཡང་ལྷས་བྱིན་གྱི་གཏམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀའ་སྤྱལ་པ།
སྒྲོན་ཀ་ལིང་ཀའི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཟུང་ན་མེད་ཅེས་པ། དག་
རྣམས་འཇོམས་ཤིང་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གཞོན་པ་ཞིག་ལ།
སྤྲས་བཞི་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ལ་མཆན་ལོ་མ་བཟེ། དེ་འོག་ལ་རབ་
ཏུ་ལོ་མ། དེ་འོག་རྗེས་སུ་ལོ་མ། དེ་འོག་བྱད་པར་ལོ་ཞེས་
གྲགས། དེ་བཞི་ལང་ཚོ་རྒྱས་ཤིང་སོ་སོར་རྒྱུང་མ་དང་བཅས་
ཁ་དྲག་པས། ཡབ་ཁྲོས་ནས་བྱ་བཞི་རྒྱུང་མ་བཅས་པ་ཡུལ་
ནས་བཏོན། དེ་དག་ནགས་ཚལ་དུ་འབྱམས་པས་ལམ་
རྒྱགས་བཟད་ནས་ཤིན་ཏུ་བཀྲེས་པས་གཞན་ཐབས་མ་རྟོག་དེ།
ཤིན་ཏུ་བཀྲེས་པའི་གནས་སྐབས་ངན་པ་འདིར། ཟས་པས་མི་
རྟོག་ཅིང་ལོ་མ་ཙམ་རེ་རྟོག་ཀྱང་བྱུང་མེད་འདི་རྣམས་ལ་སྐལ་བ་

སྟེར་དགོས། ད་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་ལས་བྱད་མེད་བཞི་པོ་འདི་
བསད་ནས་བཟུངས། བྱ་བཞི་ནང་གྲོས་བྱས་པར། བྱད་པར་ལོ་
མས་བསམས་པ། གནས་སྐབས་ངན་པ། སྡིག་པའི་ལས་
ཁྲེལ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པའི་གཞུངས་ངན་འདི་མི་བཟོད་སྟུང་། རང་
གི་ཆུང་མ་འབྲིད་དེ་བྲོས་ནས་སྦྱིན། དེ་ནས་ཡུན་རིང་རྒྱགས་
པས་ཆུང་མ་སྟོན་ལྡན་མ་བྱ་བ་དེ་ཡིད་འབྱུག་ཅིང་། ལྷས་ངལ་
དུབ་ཀྱིས་ས་ལ་འབྱེལ། བཀྲེས་སྟོམ་གྱིས་འཆི་ལ་བྱུག་པའི་
ཆོ། རྒྱལ་བྱ་བྱད་པར་ལོ་མས་རང་གི་སྦྱི་བོ་ནས་ཁྲག་བཏོན་ཏེ་
འཇིགས་སུ་བཅུག་པས་གསོས། དེ་ནས་བཙུན་མོ་བཀྲེས་པས་
མི་བཟོད་པའི་ཆོ། རྒྱལ་བྱས་རང་གི་ཡན་ལག་གི་ཤ་རྣམས་
བཅད་ནས་སྦྱིན། སྟོམ་པས་གདུང་ཆེ་ཙུ་རྣམས་གཏར་ཏེ་ཁྲག་
འཐུང་དུ་བཅུག་ནས་བཙུན་མོ་གསོས། མཐར་ཆུ་མེད་ཀྱི་ནགས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྟོང་རིམ་པས་བགྲོད་པས། རི་བོའི་མདངས་ནགས་ཚལ་མེ་
རྟོག་བཀྲ་བ། ཤིང་རྟོག་ཞིམ་བཅུད་ལྡན་པ། ཉམས་དགའ་སྦྱིད་
པའི་གནས་ཤིག་ཏུ་སླེབས། དེར་རྒྱལ་བུའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
མཐུས་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་འབྲུ་སྒར་བས་འཕེལ་ཞིང་བདེ་སྦྱིད་
དང་ལྡན་པའི་ཆོ། ནགས་གསེབ་བྲག་གི་འབྲམ་ཆུ་ལྷང་ཆེན་
པོར་མིའི་ཀླང་ལག་ཐམས་ཅད་བཅད་པ་ཞིག་འོ་དོད་འབོད་
ཅིང་འབྲེར་བ་མཐོང་ནས་སྦྱིང་རྗེས་མ་བཟོད་པར་རྒྱལ་བུས་
ཆུར་ཞུགས་ནས་བཏོན། བྱམས་པར་གསོས་པས་མྱ་རྣམས་
སྒྱུར་དུ་བྲག་ཀྱང་ཀླང་ལག་མེད་པས་གར་ཡང་འགྲོ་མ་བྱུབ། དེ་
ནས་མི་དེ་དབང་པོ་རྒྱས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དཔའ་བོ་སེངྒེ་ལྟར་དུས་དུས་ལས་རྟོག་ཏུ་འབྲིག་པ་ལ་
དགའ་བ་མ་ཡིན་པས། བཙུན་མོ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གདུངས་

ཤིང་། ཀླང་ལག་མེད་པའི་མི་བྱམས་པས་གསོས་པ་དེ། མི་
གསོས། ལུས་བརྒྱགས་པས་ཡོན་ཏན་དབང་པོ་མ་ཆང་།
མཇེའ་འདྲིས་སྒྱུ་མ་ཅམ་གྱིས་མ་གོས་པ་དེ་དང་། བརྟམ་མོ་
འདོད་པ་སྤྱད་པས། མཆོན་ལ་རྒྱལ་བུས་རིག་དོགས་འཇུ་
བག་དང་བཅས་དལ་བུས་སྤྱད་པས་བརྟམ་མོ་མ་ཆེམ་པར།
བདག་པོ་རྒྱལ་བུ་དེ་འཁྲིག་པའི་གོགས་སུ་བསམས་ནས་
གསོད་པའི་བསམ་ངན་སྦྱེས་ཏེ། བརྟམ་མོ་མགོ་བོ་ཤིན་ཏུ་ན་
བའི་ཚུལ་བུས། མགོ་བོ་རས་ཀྱིས་བསྐྱམས་ནས་ཉིན་ཞག་
མང་པོ་བྱག་ཟེར་བཟོད་མེད་ཡོད་པ་ལྟར་བུས་པས། རྒྱལ་བུ་དེ་
ལ་བྱགས་བརྟེ་བས་ཕན་ཐབས་ཅི་དྲག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོ། བརྟམ་
མོས་སྦྱས་པ། བདག་སྤྲོན་ཕ་མའི་གམ་ན་ཡོད་དུས་མགོ་ནད་
འདི་ལྟར་བའི་ཆོ་སྦྱན་པས་དོ་ཁྱན་གྱི་དེག་པ་སྦྱིན་ནས་ན་བ་

དྲག་གི་ཡོད། ད་རྒྱལ་པོས་དཔུང་ཐག་ལ་འབྱོན་ཉུས་ན་བྲག་
འཕྱངས་ཆེན་པོ་ཕ་གི་ལ་དོ་ཁྱེན་གྱི་དྲིག་པ་འདུག །བདག་གི་
ལག་པས་ཐག་པ་འཛིན་ཉུས་བེད། རྒྱལ་བུས་རྩ་ཐག་བཅོས་
ནས་བཙུན་མོ་འཛིན་དུ་བཙུག་སྟེ་དཔུང་ཐག་ལ་བྱོན་པས།
བཙུན་མོས་ཉུད་ཙམ་ཉུད་ཙམ་བཏང་། མཐར་ཉུད་ཀྱིས་བཏང་
སྟེ་བྲག་གཡང་ལ་བསྐྱར། རྒྱལ་བུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཚུ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་དུ་ལྷུངས་ཤིང་། བ་རྒྱབས་ཆེན་པོས་
མཐར་ཐོན། མཐར་ཐོན་དུས་ལུས་སྟོག་ལ་སྦྱོན་པར་མ་གྱུར་
ཅིང་། ཐུགས་བསམ་བཏང་བས། བཙུན་མོ་ཁྲིལ་དང་དོ་ཆ་
མེད་པས་བསྐྱེད་བྱིད་ཀྱི་ངན་བྱས་པར་དགོངས་ཤིང་། གཞན་དུ་
མ་མཐར་ནས། ཚུ་ལྷུང་གང་དུ་རྒྱག་པའི་འབྲམ་དུ་མར་བྱོན་
པས། ལུང་པའི་མདོར་གྲོང་ཁྱེར་ཕུ་སྐར་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་བྱོན།

དེ་ན་རྒྱལ་པོ་སྤྲས་མེད་པར་གྲོངས་ནས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་རྒྱལ་པོ་
བསྐྱོ་བའི་ཆོ། སྒོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བུ་བྱད་པར་ལོ་མ་
མཐོང་སྟེ་ངོ་མཆར་སྐྱེས་ནས་བྱས་གསོལ། ན་བཟའ་བསྐྱོན།
རྒྱན་བཏགས། ཕོ་བྲང་དུ་རྒྱལ་སྤིད་ལ་དབང་བསྐྱུར། མངའ་
གསོལ། དེ་ནས་བཙུན་མོ་འབྲུལ་བར་ཁྱས་པས། བྱད་མེད་ཀྱི་
སྐྱོན་ལ་བྱགས་འབྱུང་བས་མ་བཞེད་པའི་ཆོ། སྤར་གྱི་རིའི་
ལྗོངས་དེར་ཁྱེད་ཤིང་དང་། ཤིང་རྟོག་རྣམས་བསྐྱམས། མི་ཁྲང་
ལག་མེད་པ་དང་། བཙུན་མོ་གཉིས་བས་མ་རྟེན་པར། མི་དེ་
ཀོན་ཕྱེལ་གྱི་ནང་དུ་བཙུན་མོའི་རྒྱབ་ལ་འབྱེར་ཏེ་གྲོང་ཁྱེར་ཀུན་
ཏུ་འབྱམས་ནས། བཙུན་མོས་མི་དེ་རྒྱལ་བུ་བྱད་པར་ལོ་མ་
ཡིན་པ་ལྟར་བྱས། ཁྲང་ལག་ཇག་པས་བཅད་པ་དང་། བཙུན་
མོས་བཙུང་བས་མ་བཟོད་པར་ཞབས་རྟོག་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་བཤད་

པས། མི་ཐམས་ཅད་བཙུན་མོ་ལ་མགུ་ཞིང་དད་ནས། བསོད་
སྟོམས་མང་བར་བྱིན། མཐར་གྲོང་ཁྱེར་ཕུ་སྐར་ཅན་དུ་རྒྱལ་པོའི་
ཕོ་བྲང་སྒོར་སྟེབས། སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཁྱུས་པར།
ཐག་རིང་པོ་ནས་བྱད་མེད་སྟོ་ལྡན་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ། ཁྲིལ་
དང་ངོ་ཆ་ཆེ་བ། སྟོ་གཙང་ཞིང་གཞུངས་བཟང་བ། ངོ་མཆར་ཅན་
ཞིག་གི་སྦྱོང་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་འདུག་པས། བྱད་མེད་ངོ་མཆར་
ཅན་འདི་ལ་རྒྱལ་པོས་གཟིགས་སུ་གསོལ། ཞེས་ཁྱུས་པས།
རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས། བྱད་མེད་བྱ་བ་སྟོ་ངན། གཡོ་སྦྱ་ཆེན།
སྟོན་མང། གཙང་རྒྱ་ཅི་ཡོད། བྱད་མེད་ཀྱི་གཡོ་འཁྱུལ་ནི་སྟོ་
ལྡན་བརྒྱས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དཀའ་གསུངས་ནས་གཟིགས་སུ་
མ་འདོད་པར། ཡང་སྟོན་པོས་གསོལ་པ། བྱད་མེད་ངོ་མཆར་
ཅན་འདི་ལ་གཟིགས་ཤིང་བྱམས་སྦྱོང་མཛད་ན་སྦྱོས་པའི་ཆོ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཞིང་།

འཕེལ་ཞིང་། བསོད་ནམས་རྒྱས་པ་ཡིན། ཞེས་ནན་གྱིས་ཁྱས་
པས། རྒྱལ་པོས་འོན་བཟུའོ་གསུངས། མོ་བྱང་གི་ཡང་ཐོག་
ནས་གཟིགས་ཏེ་བཀའ་སྤྱལ་པ། བྱང་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་གྲོགས་དེ་
རྒྱལ་པོ་ཁྱད་པར་ལོ་མ་ཞེས་སྟུན་བཞེས་རང་གི་བྱ་མེད་རྣམས་
བསོད་པའི་ནང་ཁྲིམས་བྱས་དུས་བྲོས་ནས་འགྲོ་བ་དེ་ཡིན་ནམ།
ཁྱོད་ལམ་གྱིས་དུབ་ཆེ་རྒྱབ་ལ་འཁྱུར་ནས་འགྲོ་བ་དེ་ཡིན་ནམ།
སྒྲིམ་ཆེ་ཁྲག་འཛིབ་ཏུ་བཅུག་པ་དེ་ཡིན་ནམ། རྟོགས་ཆེ་ཡན་
ལག་གི་ཤ་བཅད་དེ་བྱིན་པ་དེ་ཡིན་ནམ། ཁྱོད་མགོ་ན་ཆེ་རོ་
དྲིག་ལེན་ཕྱིར་བྲག་གཡང་ལ་བསྐྱར་བ་དེ་ཡིན་ནམ། ཞེས་
གསུངས་པས། མོས་རྒྱལ་བུ་དོ་ཤེས་ཏེ་གཤོང་ཕབ་ནས་བསྐྱད་
འདུག །སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ཚུལ་ཐོས་པས། དེ་དག་གིས་
རིང་དུ་བསྐྱད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྱད་པར་ལོ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མ་དེ་ད་ལྟ་ངའོ། །བཅུན་མོ་དེ་ལྟས་བྱིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱར་རོ། །མཛེད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་
འབྲི་ཤིང་ལས། བྱད་པར་ལོ་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་
འདབ་སྐྱམ་ཅུ་སོ་གསུམ་པའོ། ། །

༣༥ ། དགའ་བོ་ཉིད་གའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་དགའ་ར་བ་ན་
བཞུགས་ཤིང་། དགོ་སྟོང་རྣམས་རིན་གས་དབེན་པ་རྣམས་སུ་
བསམ་གཏན་ལ་བཏང་བ་ལས། དགོ་སྟོང་ཁ་ཅིག་རི་རབ་ལྷན་
པོའི་ངོགས་སུ་བྱིན་པས། དེ་དག་ལུས་ནད་ཀྱིས་གཟེར།
མདོག་སྐྱ་བོ་རིད་ཅིང་ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་ནས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་བྱུང་བྱུ་བྱིན་ཏེ་ལོ་རྒྱས་ཞུས་པས། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་
དགའ་བོ་དང་། ཉིད་གའི་གཉིས་རི་རབ་ལྷན་པོ་ལ་གནས་

བཅས་ཤིང་། ལན་གསུམ་ལུས་ཀྱིས་དྲིས་ནས་གཉིད་དུ་
སྤང་བའི་ཁ་རླངས་ཀྱི་དུག་ཕྱག་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་གཉིས་
འདུལ་བ་ལ་མོ་འགལ་གྱི་བུ་སྤང་གསུངས། དེས་ལྷན་པོའི་
སྟོག་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལྷ་གཉིས་གཉིད་སང་པས། གཉིད་མ་སང་པར་
མོ་འགལ་བུས་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ལས་ཀྱང་སྟོབས་ཆེ་བའི་
ལྷ་གཟུགས་སུ་སྟུལ་ནས་དྲིས་ཤིང་བསྐྱམས་པས། ལྷ་
གཉིས་གཉིད་སང་ཅིང་དངངས་སྐྱག་བཟོད་སྐྱགས་མེད་པར་
གྱུར་པའི་ཆོ། མོ་འགལ་བུས་གཟུགས་བསྟན་ནས་ཁྱེད་གཉིས་
དེ་ཙམ་གྱི་དངངས་སྐྱག་དང་འཇིགས་པར་གྱུར་ན། མི་
འཇིགས་པའི་སྐྱབས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཁྱས་གསུངས་
པས། འཕགས་པ། བདག་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུང་དུ་
འབྲིད་དུ་གསོལ་ཞེས་ཁྱས་ཤིང་། ལྷ་གཉིས་མི་གཟུགས་སུ་

སྤྱུལ་ཏེ་མོ་འགལ་བྱས་འབྲིད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
ཞབས་བྱུང་དུ་འཁོད་པར། སྐབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་གཞིར་བཀོད་
པས་དེ་དག་སྒྲོན་དང་སྤང་བའི་སེམས་དང་བྲལ་ཞིང་དུལ་བར་
མཛད་དོ། །དག་སྦྲིང་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་སྒྲོན་ལས་ཅི་ཡིན་
ཞུས་པར། སྒྲོན་ལྡར་རྒྱ་སིར་རྒྱལ་པོ་ཀྱི་ཀྱི་ཞེས་པ་སངས་
རྒྱས་འོད་སྤྱང་ལ་ཆོས་ཉན་ཅིང་། སྒྲོན་པོ་དག་འབོ་དང་། ཉེ་
དག་འགཉིས་ལ་རྒྱལ་སྤིད་གཏད། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཤིང་བདེན་པ་མཐོང་། སྒྲོན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
རྒྱལ་སྤིད་ཆོས་བཞིན་བསྐྱུངས། སངས་རྒྱས་འོད་སྤྱང་ལ་ཡང་
གཙུག་ལག་ཁང་ཡོ་བྱད་ལྷན་སྐྱུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལྟེན།
སྒྲོན་པོ་དེ་གཉིས་ད་ལྟ་སྤྱིར་རྒྱལ་པོ་དག་འབོ་དང་། ཉེ་དག་
སྐྱེས། གཙུག་ལག་ཁང་ལྟེན་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལྷན་པོ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལ་གནས་བཅས་ཤིང་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།
ལས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་འོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་
འབྲི་ཤིང་ལས། དགའ་བོ་ཉི་དགའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ།
ཡལ་འདབ་སྐྱམ་ཅུ་སྤྱི་བཞི་པ་འོ། །

༣༥ ། ལེགས་སྦྱོན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

སྟོན་འདས་པའི་དུས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱུང་དུ། དགའ་
བོ་དང་། ཉི་དགའ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་ཆོས་ཉན་དུ་འོང་པའི་ཆོ།
རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་དེར་བྱོན་པ་ལ། ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟེན་
བཀྱར་དང་ཕྱག་མ་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཁྲོས་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་
ཕྱག་འཆལ་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་ནས། མི་དེ་གཉིས་ལ་ཆད་པས་ཆོད་
ཅིག །གསུངས་པས། ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁར་སོང་སྟེ་
རྒྱལ་པོ་ལ་མཆོན་ཆའི་ཆར་ཕབ། རྒྱལ་བས་མོ་འགལ་གྱི་བུ་

ལྷུང་དུ་བཏང་ནས་མཚོན་ཆ་རྣམས་པདྨ་དང་ལྷུང་ལ་གྱི་ཕྱིང་
བར་བསྐྱར། ལྷུང་ཡང་རྒྱལ་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་དུང་དུ་
འོང་ཞིང་། ལྷུ་གཉིས་དང་ཕན་ཚུན་བཟོད་གསོལ་བྱས། རྒྱལ་
པོས་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་རང་གནས་སུ་སྦྱོན་དངས་ནས་
བཞོས་གཙང་བཟང་པོས་མཚོད་པའི་ཆོ། མཚན་མོ་མེ་ཞོར་བ་
སངས་རྒྱས་གྱི་མཐུས་ཞི་ཡང་། སངས་རྒྱས་གཤེགས་གྲུབ་
པའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོས་གྲོང་བྱེར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་མོ་མེ་
མི་སྤྲོར་བའི་བྲིམས་བཅས། དེའི་ཆོ་བྲིམ་བདག་ལེགས་སྦྱོན་
གྱི་བུ་ཁྱེད་ལྷུང་སྟོབས་ཞེས་པ་ལང་ཆོ་ལྡན་པ་ཞིག་ཁྱེད་སྦྱོན་ལ་
བཏོན་རྒྱལ་པོས་བསད། ལེགས་སྦྱོན་ནི་སྦྱོན་སངས་རྒྱས་
ལས་ཆོས་ཐོས་པས་བུ་བསད་པ་ལ་སྦྱག་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་།
ནོར་མང་པོ་དབུལ་ཕོངས་ལ་སྦྱོན། ལྷག་མ་པ་ན་གཅིག་ལས་

མ་ལུས། དེ་ནས་སྦྱོན་པའི་གྲགས་པས་སྦྱོང་བ་པོ་བྱུང་བར། པ་
ན་གཅིག་སྟེར་མ་ཉུས་པ་དོཆ་བའི་ཆོ། རྒྱལ་བས་བཀའ་སྤྱལ་
པ། བྱིམ་བདག །སྦྱོན་པ་རྒྱུད་དུ་ལ་དོཆ་མི་དགོས་ཀྱི། དད་
པས་རྒྱ་ཐིགས་གཅིག་ཅེས་བྱིན་ན་གསེར་གྱི་རི་བོ་དང་
མཚུངས་པར་བྱུང་། དད་པ་མེད་ན་ཕན་ཡོན་མི་འཕེལ་ཏེ། སྦྱོན་
ཆོ་གཉིས་སྦྱོས་བ་ལ་མས་དད་པ་མེད་པས་རང་གཞན་ཐུན་
མོང་གི་མང་དུ་སྦྱོན་པས་བསོད་ནམས་མ་ཐོབ། དེ་བས་ན་
འཇམ་བུ་སྤྲིང་གི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་གྲུས་པས་མཆོད་པ་ལས།
བྱུང་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་དད་པས་གསོལ་བ་བསོད་
ནམས་ལྷག་པར་ཆེ། ཞེས་སོགས་ཆོས་བསྟན་པས་བྱིམ་
བདག་དགའ་ནས་རང་གི་བྱིམ་དུ་མཆོན་མོ་མར་མེ་གཅིག་
སྤར་ཏེ་སངས་ རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གྲོག་པས། རྒྱལ་པོའི་ལས་བྱེད་

ཀྱིས་མཐོང་ནས་མཚན་མོ་མེ་མི་སྟོར་བའི་བྲིམས་དང་འགལ་
བས་བྲིམ་བདག་བབྱང་སྟེ་བཙོན་དུ་བཅིངས། བཙོན་ཁང་དེར་
མཚན་མོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཚངས་པ་སོགས་ལྷ་རྣམས་འོང་སྟེ།
བྲིམ་བདག་ནོར་ལོངས་ཞེས་སྟོན་ཀྱང་མ་སྤངས་པས་བྲིམ་
བདག་གི་ཁང་པར་ནོར་མང་དུ་འཕེལ། གྲོང་བྱིར་ཐམས་ཅད་དུ་
མེ་འབར་བ་མཐོང་ནས། བྲིམ་བདག་བཙོན་རྒྱ་ནས་བཏང་བས་
མེ་གང་ན་ཡང་མ་མཐོང་། རྣམ་ཞིག་སྟོན་པའི་དུང་ན་རྒྱལ་པོ་
བཞུགས་པ་ལ་བྲིམ་བདག་གིས་ཕྱག་འཆལ་དུ་བྱིན་པས་
བསམ་པར། སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་མཚོད་འོས་སངས་རྒྱས་ལ་
ཕྱག་མ་བྱས་པར་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱག་མི་འོས་སྟོན་སངས་རྒྱས་
ལ་ཕྱག་བྱས་པས། རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བས་གྲོང་བྱིར་དུ་
བྱོན། བྲིམ་བདག་གཞན་དུ་སྟུགས་ཞེས་བཀའ་བསྟོན་པས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཁྱིམ་བདག་གི་ལྷས་རྒྱལ་པོ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ཏེ། སྟོག་ཆག་
མང་པོའི་སོ་དུག་གིས་རྒྱལ་པོ་འབྲུགས་ཤིང་མ་བདེ་ནས།
རྒྱལ་སྟོན་བཙུན་མོར་བཅས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱང་དུ་སོང་
ཞིང་། ལེགས་སྦྱོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྦྱོད་པ་ལ་དད་ཅིང་
དད་པར་བྱས་པས་བདེ་བར་གྱུར་ཏོ། །ལས་ཀྱི་རྣམ་སྦྱོན་གྱི་
ཆོས་བསྟན་པའོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས།
ལེགས་སྦྱོན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་སྐྱམ་ཅུ་ཙུ་
ལྔ་པའོ། །

༣༦ ། གདངས་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆལ་ན། མགོན་
མེད་ཟས་སྦྱོན་གྱི་ཀུན་དགའ་རྩ་བར་བཞུགས་པའི་ཆོ། ཀློ་ཤམ་
བེར་བད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་ཅེས་གྲགས་པ་དང་ལྡན་པའི་

ཡུལ་དུ། བྱིམ་བདག་ནོར་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་ནོར་སྐྱབ་པ་ལ་ཤིན་
ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པ། ནམ་ཞིག་རྒྱལ་པོ་འི་བྱང་དུ་དོན་
གཉེར་ལ་ཕྱིན་པས། དེར་གཏམ་གྱི་འཕྲོས་ལས་བྱིམ་བདག་
ལ་གསེར་མང་པོ་ཡོད་པ་སྐད་གྱི་གདངས་ལས་ཤེས་ཏེ། རྒྱལ་
པོ་འཇུག་དང་བཅས་བྲིས་པས། བྱིམ་བདག་གིས་སྐྱས་པ།
བདག་ལ་གསེར་མང་པོ་ཡོད། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་གྱི་བྱིམས་ཀྱིས་
བསྐྱངས་པའི་མཐུས་ཡིན། དེ་མིན་ན་ནོར་ལྡན་རྣམས་ནོར་མེད་
དུ་གྱུར་ཅིང་། ནོར་མེད་རྣམས་འཆི་བར་འགྱུར། རྒྱལ་པོ་ཆོས་
ཀྱི་ནོར་དང་ལྡན་ན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དོགས་པ་མེད་པར་ནོར་སྐྱབ་
ཅིང་། འབྲོར་པ་རྣམས་བགོས་ཤིང་འབྲུལ་བས་རྒྱལ་པོ་ལོངས་
སྟོང་དང་ལྡན་པར་གྱུར། ཅེས་གསལ་པས། རྒྱལ་པོ་མགུ་ནས།
སྟོ་གྲོས་སྟོབས་ལྡན་ཁྱོད་བདག་གི་སྟོན་པོར་འོས་སོ། །ཞེས་

ནན་ཏན་ཆེན་པོས་སྟོན་པོར་བསྐྱོས་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་ཀྱན་གྱི་
གཉེར་གཏད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གནས་ཐོབ། དེར་སྟོན་པོ་
གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་ཕྱ་མས་བསྐྱེལ་ཏེ་རྒྱལ་པོས་
སྟོན་པོ་གདངས་ཅན་ལ་དམ་པའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ངན་
པ་སྣ་ཚོ་གས་བསྐྱོས་པས་ཉན་དུ་མ་འདོད། དེས་ཇི་ལྟར་བསྐྱོ་
བ་རྣམས་མི་ཉན་པས་བྱོད་གསོད་དོ་གསུངས་པར། སྟོན་པོས་
སྐྱས་པ། བདག་སྐྱེ་བ་གཅིག་བདེ་བའི་སྤྲད་དུ་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་
མང་པོ་ཉེས་པའི་ལས་མི་བགྱིད་དོ་ཞེས་སྐྱས་པས། ཚོས་ལ་སྟོ་
བརྟན་པར་ཤེས་ནས་གང་བདེར་བཏང་དོ། །སྟོན་པོས་རང་
གནས་སུ་སྦྱོན་ཁང་བྱས་ཏེ་སྟོང་བ་རྣམས་ལ་རྒྱན་ཆད་མེད་པའི་
སྦྱོན་པ་བཏང་། མིང་སྤར་ནོར་བཟང་ཞེས་པ་ཕྱིས་རྒྱལ་པོས་
བཏགས་པས་གདངས་ཅན་དུ་བྱགས། དེའི་དུས་སུ་སྟོ་སྦྱོགས་

ནས་དང་སྤྱོད་མང་པོ་དོན་གཉེར་ཞིག་ཏུ་འོང་བ་ལུང་སྤྱོད་ཉམ་ང་
བར་ཤིན་ཏུ་སྐྱེས་པས་བརྒྱལ་ཞིང་ཉལ་ནས་སྐད་ཆེན་པོས།
ཡུལ་འདིའི་ལྷ་དང་། དི་བླ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཅག་
ལ་བརྟེ་བས་ཐུབ་སྤྱང་ཞེས་བརྗོད་པས། ཤིང་སྤྱོད་ནས་རིན་ཆེན་
དཔུང་རྒྱན་དང་། གསེར་གྱི་དིལ་ཆུང་སྒྲ་སྒྲིག་པའི་ལག་པས་
གསེར་གྱི་ཆུ་སྤྱོད་བབྱང་སྟེ་བདུད་རྩི་སྒྱུན་པས་དང་སྤྱོད་རྣམས་
མགྱུན་བར་དོམས་པར་འབྱུང་ཞིང་། ཁྱོད་སུ་ཡིན་དེས་པར།
མཉམ་ཡོད་ན་མགོན་མེད་བས་སྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་ཀུན་ལ་སྟེར་བ་
ཞིག་ཡིད། ཆོམ་བུ་པ་དག་དེའི་བྱིམ་དང་ཉེ་བར་གནས་པས།
སྤྱོད་བ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེའི་བྱིམ་བསྟན་ཅིང་སྤྱོད་བའི་དཔུང་
གྲོགས་རྟག་ཏུ་བྱས། ལྷ་རྒྱུས་ནས་ཤིང་འདི་ལ་གནས་ཤིང་
དཔུང་པ་དང་ལག་པ་མཛོས་པ་འདིའོ། །དེ་ནས་དང་སྤྱོད་

རྣམས་ནགས་སྒྲོངས་སུ་འོང་བ་བཀྲེས་ནས། ཡང་སྒྲོན་ཤིང་
གྲིབ་བསིལ་ལྟན་པ་ཞིག་ལ་སྒྲར་བཞིན་བས་བསྐྱང་བས་
གཟུགས་མེད་པའི་སྐད་ཀྱིས་རྗེ་བྱ་འདིའི་འབྲམ་ན་ལྟའི་བས་
ཡོངས་རྟོགས་ཡོད། གང་འདོད་གསོལ་ཞིག །ཟེར་བ་ལྟར་
བས་མཆོག་དེ་དག་བས་ནས། ཤིང་དེ་ལ་ཁྱོད་སུ་ཡིན་དེས་
པས། མཉན་ཡོད་ན་བྱིམ་བདག་མགོན་མེད་བས་སྦྱིན་ཡོད། དེ་
དགོ་འདུན་མཆོད་པའི་ཆེ་བདག་བྲམ་བེ་རིམ་གྲོ་ལ་མཁས་
པས། དགོ་འདུན་ལ་ཞོའི་བྲམ་པ་འབྲིམ་པ་ལས། དགོ་སྦྱོང་
རྣམས་ལ་རྒྱལ་པོའི་བས་ལྟར་ཞེས་དང་བཅས་དྲངས། བདག་
ལ་བས་ལྟག་རྒྱུ་དུ་ལས་མ་སྦྱོངས་པས་ཡིད་སྦྱོ་བར་བྱུང་།
མགོན་མེད་བས་སྦྱིན་གྱིས་དགོ་འདུན་ལ་བས་འདེན་པ་ལ་
གྲུས་པའི་བསམ་པས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་གསོ་སྦྱོང་ལོངས་

ཟེར་བ་ལྟར་སྤངས་པས། དུས་མ་རྟོགས་པར་བདག་གིས་
མཚན་མོ་ཁ་བས་བོས་པས་གསོ་སྦྱང་ཉམས་པས་ལྟར་སྦྱོས་
ཤིང་འདིར་གནས་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་དང་སྤྱང་རྣམས་ཀྱང་གསོ་
སྦྱང་ལེན་པར་འདོད་ནས་ཀོ་རུ་ཤམ་བིར་གཏད་ནས་ཕྱིན། བྱིས་
བདག་ནོར་བཟང་གིས་མགྲོན་གྱི་བྱ་བ་བྱས། དེ་ལ་གོང་གི་ལོ་
རྒྱས་རྣམས་བཤད་པས། མགོན་མེད་བས་སྦྱོན་གྱི་སར་སོང་།
དེས་དང་སྤྱང་རྣམས་མཚོད་ཅིང་། དང་སྤྱང་རྣམས་ཀྱིས་གོང་
གི་ལོ་རྒྱས་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་བཤད། དེ་
ནས་བས་སྦྱོན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་ནོར་བཟང་དང་། དང་
སྤྱང་རྣམས་རྒྱལ་བའི་དུང་དུ་འབྲིད་དེ། ཆོས་གསུངས་པར་
བསྐྱལ་བས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་དེ་
དག་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་བདེ་བར་

བཀོད་དོ། དེ་རྗེས་རྒྱལ་བས་ནོར་བཟང་ལ་གཟིགས་ཤིང་ཡང་
དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བར་མཛད། དེ་ནས་ནོར་བཟང་
གིས་ཀོང་ཤམ་བིར་གཙུག་ལག་ཁང་འབྲུལ་བར་ཉུས་ནས།
རྒྱལ་བས་བསྐྱོས་ཏེ་དེའི་གྲོགས་ལ་དག་སྟོང་སྐུ་ལ་བྱེད་བཏང་།
ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་སྐུ་ལ་བྱེད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་
བྲགས། དེ་སྟོང་བའི་འབངས་མོ་མགུ་བྱེད་བཅས་པས་རྒྱལ་བ་
ལ་དད་པས་གོས་སྒུལ་ཕུལ་བ་བརྩེ་བས་བཞེས་ཏེ་ཁ་དོག་
གཅིག་པའི་གོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། དེ་ལྟར་ནོར་བཟང་གི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་ཉུས་པས་བཀའ་
སྐུ་ལ་པ། སྟོན་ལྟ་རྟུ་སིར་བྱིམ་བདག་གཟུངས་བྱེད་བྱ་བས་
སྤང་པོ་སོགས་བཟང་མི་ཤེས་པའི་སྐྱིན་པ་བཏང་། ལོ་བརྒྱ་གཉིས་
ཆར་མེད་པས་སུ་གོས་ཉམ་ཐག་པའི་དུས། དེས་སྐྱིན་ཁང་བྱས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྟེ་སྟོང་རྣམས་ལ་རྒྱན་ཆད་མེད་པས་བས་སྦྱོན། མཛོད་ཁང་གི་
བདག་པོ་ཡུལ་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བས་སྦྱོན་པའི་གྲོགས་
བྱེད་ཅིང་། རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་བས་འབྲིམ་པའི་དུས་ཚོད་རིག་
བྱེད་ཆས་ཀྱི་ཕོ་ཉ་ཞེས་པར་གྱུར། རྣམ་ཞིག་དེ་ལས་ཀྱི་སྤྱེལ་
ནས་དུས་ཡོལ་བར་གྱུར་ཆོ་བྱི་ཞིག་གིས་དུས་ཀྱི་བར་བྱས།
དེའི་དུས་ཀྱི་གཟུངས་བྱེད་དེ་ད་ལྟ་ང་ཉིད་དོ། །མཛོད་པ་ཡུལ་
འབྱུང་གནས་དེ་མགོན་མེད་བས་སྦྱོན་ནོ། །ཚོགས་ཀྱི་ཆས་ཀྱི་
ཕོ་ཉ་དེ་རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་དོ། །བྱི་དེ་ནོར་བཟང་ངམ་གདངས་
ཅན་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ་གསུངས། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཆས་
གསུངས་པའོ། །མཛོད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས།
གདངས་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་སུམ་ཅུ་ཙྰ་
དུག་པོའོ། །

༣༧ ། གང་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ལ་བཞུགས་པའི་ཆོ། གྲོང་ཁྱེར་སློབ་མ་ལྟ་བུར་དེད་དཔོན་
འབྱོར་པ་ཞེས་སློབ་ལྡན་ཞིག་ཡོད་པར། རྒྱུ་མ་ཀེ་ཏ་ཀེ་ཞེས་པ་
ལ་བུ་གསུམ་བུར་སྟེ། ཆེ་བར་འབྱོར་ལེན། བར་པ་ལ་འབྱོར་
བཟང་། རྒྱུ་བ་ལ་འབྱོར་དག་འཁེས་བྲགས། ནམ་ཞིག་ཕ་
འབྱོར་པ་ནད་ཀྱིས་བཏབ་སྟེ་འཆི་ལ་བུག་པའི་ཆོ། ནད་ཀྱིས་
སེམས་འབྱུགས་པས་ཞེན་ཆགས་བྲལ་བས་རྒྱུན་དུ་ཆོག་རྩལ་
མོ་སྤྲས་པས། བུ་དང་རྒྱུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བོར། དེའི་གཡོག་
མོ་བྲེད་ལྡན་མ་བཟེང་བས་མ་བཟོད་པར་ནད་གཡོག་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་བྱས། དེ་ལ་དེད་དཔོན་འབྱོར་པ་མགུ་ཞིང་དྲིན་ཆེ་བར་
བསམ་སྟེ་བསྐྱེདས་པས་བུ་ཞིག་སྐྱེས། དེ་སྐྱེས་མ་ཐག་དུ་ཕའི་

བྱིས་ཐམས་ཅད་ནོར་གྱིས་གང་བས། བུའི་མིང་ལ་གང་པོ་ཞེས་
བཏགས། བུ་ཀླན་པ་གསུམ་པོས་བྱར་དུ་བུད་མེད་སྤངས་ནས་
བསྐྱད། རྒྱ་མཚོ་ལ་ནོར་ལེན་དུ་ལན་གསུམ་ཕྱིན། གསེར་མང་
པོ་འབྱོར། གང་པོ་ནི་གར་ཡང་མ་ཕྱིན་པར་ཕའི་ཚོང་ཁང་དུ་ནོར་
སྒྲུབ་པས། རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བའི་སྤྱན་གསུམ་ལས་གང་པོ་
གསེར་མང་བ་བྱུང་། དཀའ་ཚོགས་མེད་པར་འབྱོར་པ་ཐོབ་པ་
ལ་ཕ་དང་། དཔོན་པོ་སོགས་ཀྱན་མགྲ། ནམ་ཞིག་ཕ་རྒྱས་
ནས་ནད་གྱིས་བཏབ། འཆི་ལ་ཉེ་བའི་ཆེ་སྤྱན་རྒྱམས་ཀྱི་བུད་
མེད་གྱིས་གང་པོ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤང་བར་བྱས། ཕ་ཤེ་ཁར་བུ་འབྱོར་
ལེན་ལ། བུ་ཆུང་ཤོས་གང་པོ་འདི་ལ་བྱོད་གྱིས་རེམས་ཤིག་
ཅེས་གཉེར་རོ། །དེ་ནས་ནོར་རྒྱམས་སྤྱན་གསུམ་གྱིས་བགོས་
ཏི་གང་པོ་ལ་འབངས་མའི་བུ་བྱོད་ལ་མི་ཐོབ་ཅེས་སྐལ་བ་

བཅད་པས། གང་པོ་ནོར་མེད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ་ཉི་མ་དྲོ་ཡང་
བསིལ་བའི་འདུ་ཤེས་ལྟར་གྱུར། དེ་ནས་གང་པོས་ཤིང་ཚོང་པ་
གཅིག་གིས་ཤིང་ཁྱར་བ་གཅིག་ཚོང་བ་མཐོང་ནས། ཤིང་དེ་
ལྟའི་ཅན་རྒྱན་རིན་ཐང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་ཤེས་ཏེ་ཉོས་ནས། རྒྱལ་
པོ་སྐྱེས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བཙོང་པས་ནོར་མང་པོ་ཐོབ་ཅིང་
ཀུན་མགུ་བར་གྱུར། དེ་ནས་གང་པོས་རྒྱ་མཚོར་ལན་དུག་ཕྱིན་
ཅིང་ནོར་མང་པོ་འབྱོར། སྤྱོན་པ་མང་དུ་བཏང་། དེ་ལྟར་ཚོང་པ་
རྣམས་ལ་གྲུ་བཙས་དང་། ཤོ་གམ་སྐྱེས་གང་པོས་འགན་
སྐྱེས་པས་བྱིངས་ལ་མ་དགོས་པས། སྤྱོད་ཡང་གང་པོ་ལ་
བྱོན་རྟོགས་ཞུས་ནས་གྲུ་གཟིངས་ལ་ཞུགས། ལྟའི་ནང་དུ་ཚོང་
པ་རྣམས་ཀྱིས། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་འགའ་ཤེས་སྤྱོད་སྐྱེས་པས་གང་པོས་ཐོས་ནས། དེ་འདྲ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྤྱི་གསུངས་དྲིས་པས། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའོ། །ཞེས་སྤྱི་གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཚན་དེ་གང་པོས་ཐོས་ནས་མཇུག་བར་འདོད་པས་རྒྱ་མཚོ་
ནས་སྤྱི་གསུངས་པས་འཁོར་རྒྱུས། སངས་རྒྱས་བཙུམ་བའི་ཕྱིར་མགོན་
མེད་ཟས་སྤྱི་གསུངས་པས་གསུངས་མཉན་ཡོད་དུ་ཕྱིན། དེ་ལ་སངས་
རྒྱས་མཇུག་འདོད་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་འདོད་སོགས་སྤྱི་གསུངས་པས་
ཟས་སྤྱི་གསུངས་པས་འབྲི་དེ་སངས་རྒྱས་མཇུག་བས། གང་པོ་དོན་
ཆེན་པོ་ཐོབ་སྤྱི་གསུངས་པས་པའི་དགའ་སྤྱི་གསུངས་། རྒྱལ་བས་ཀྱང་གསུངས་
བྱུང་དགོངས་ནས། དགོ་སྤྱི་གསུངས་པས་ཐོབ་གསུངས་རབ་ཏུ་བྱུང་
ཞིང་ཆངས་པའི་གསུངས་པ་བཞི་ལ་བཀོད། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བཀའ་གསུང་ཞིང་། སྤྱི་གསུངས་ན་སྤྱི་གསུངས་པའི་ཕ་རོལ་གྱི་
འབྲུམ་ན་མཐའ་འཁོར་གསུངས་པ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ། རང་གི་

བཟོད་པའི་གོ་ཆ་བགོས། ཁྲོ་བ་ལ་གཉེན་པོ་བརྟེན་ཅིང་བྱོན་
པས། ཡུལ་དེར་བྱི་ར་བ་མང་པོས་གཞུ་བཀའ་ནས་མདའ་
བརྟེན་པར་བརྩམས་པས། ཉམ་ང་བ་དང་། བག་ཆ་བ་དང་།
ཁོང་ཁྲོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཅམ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་བཅས།
མདའ་རྒྱབ་ཅིག་གསུངས་པས། རྗེན་པ་རྣམས་ཞི་ཞིང་རབ་ཏུ་
དད་པས་དེ་དག་ལ་ཆོས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་རྗེས་འབྲང་
དང་བཅས་པ་ཆོས་ལ་བཀོད། དེ་ནས་ཡུལ་དེར་རྒྱལ་པོ་ལ་
འོས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བཞེངས། དེ་དག་སྒྲིའི་
ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་གང་བར་མཛད། དེའི་ཆེ་སྤྱན་ཆུན་པ་འབྱོར་
ལེན་ནོར་རྣམས་ཟད་དེ་དབུལ་བས་ཆོང་པ་མང་པོ་དང་མཉམ་
དུ་རྒྱ་མཚོར་ཕྱིན་ཏེ། ཅན་གོ་ཤི་ཤའི་ནགས་ཆལ་མང་པོ་ཡོད་
པའི་གནས་པ་མང་པོས་སྟ་གྲི་རྣམ་པོ་ཐོགས་ཏེ་གཙོད་པར་

བརྩམས་པས། དེའི་ལྷ་གནོད་སྦྱིན་དབང་ཕུག་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་
བ་ཁྲོས་ནས། ཀ་ལིང་ཀ་ཞེས་པའི་རྩུང་དྲག་པོ་བཏང་བས་
ཐམས་ཅད་སྟོག་ལ་ཉེན་ཅིང་། ལྷ་ཆངས་པ་བརྒྱ་གྲིན་ལ་
སོགས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་མིང་ནས་སྟོས་ཏེ་མུ་ཅོར་དྲག་པོ་འབོད་
པའི་ཆོ། འབྱོར་ལེན་གྱིས་བསམ་པར། ང་ཡོང་དུས་གང་པོས་
རྒྱ་མཚོའི་གནས་ན་རྩུང་ལ་སོགས་པ་མང་བས་མ་འགྲོ་བེར་
བར་མ་ཉན་པར་འོང་། ད་འདི་ལྷ་བྱ་ཡོང་བ་དེས་མཁྱེན་པར་
འདུག་བསམ་ཞིང་གོགས་ཀྱན་ལ་བཤད་པས། ཐམས་ཅད་
སྐད་འདོན་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ། ཞི་བ་བདུད་རྩི་ཐོབ་
པ་གང་པོ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་བརྗོད་པས། སྟོན་ཅན་
གྱི་འབྲམ་དུ་གསན་ཏེ་རྩུ་འཕུལ་གྱིས་སྐད་ཅིག་ལ་བྱོན་ཞིང་
རྩུང་ཆེན་པོ་དེ་ཞི་བར་མཇོད་ནགས་ཀྱི་ལྷ་དེ་དག་ཀྱང་དད་པས་

ཅན་ཅི་དགོས་ཕུལ། །དེ་ནས་གང་པོ་དང་ཚོང་པ་རྣམས་ལྟན་
ཅིག་ཏུ་ལོག་བྱོན། །འབྱོར་ལེན་ལ་གསུངས་ཏེ་གཙུག་ལག་
ཁང་རྣམས་སུ་ཅན་གོ་ཤི་ཤིའི་འཕྱང་བ་རྒྱན་དུ་བཀྲམས།
སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་སྤྱན་འདྲན་པའི་འདུན་པ་བཏང་བས།
གྲོང་ཁྱེར་སློབ་མ་ལྟ་བུ་ནས། རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་གྱི་བར་ལ་དཔག་
ཚད་བརྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་བཅས་སྐད་ཅིག་
གིས་ནམ་མཁའ་ནས་གཤེགས་ནས་སྤྲོན་ཅམ་ལ་སྐྱའི་འོད་ཀྱི་
སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་གསེར་གྱི་མདངས་སུ་གསལ་ཞིང་། ཅན་
ཕྱིང་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་བྲི་ལ་བཞུགས།
ཡུལ་དེའི་བུད་མེད་རྣམས་མཆོག་ཏུ་དད་ཅིང་། ཆོས་གསུངས་
པས་གྲོང་པའི་བུད་མེད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་བཞེངས་ཤིང་ད་
ལྟ་བུ་མཆོད་ཀྱི་རྟེན་དུ་བཞུགས། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བོ་ཐམས་

ཅད་ལ་ཆོས་གསུངས་པས་བདེན་པ་ལ་བཀོད། བྱད་པར་ནག་
པོ་དང་། གོ་ཏམ་སོགས་དྲང་སྟོང་མང་པོ་ཆོས་ཉན་དུ་འོངས་པ་
རྣམས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་མཛད། སྤྲུལ་ཡང་འཁོར་བཅས་ཏུ་
འཕྱུལ་གྱིས་རྒྱལ་བྱེད་ཆེན་པོ་གཤེགས་སོ། །དེ་ནས་མོ་
འགལ་གྱི་བུའི་མ་རྗེས་སུ་བབྱང་བའི་ཕྱིར་སྟོང་གསུམ་འདིའི་རི་
རབ་ཀྱི་རྩེ་ནས་སྟོང་གསུམ་གཞན་གྱི་རི་རབ་རྩེར་ཞབས་
བཞག་སྟེ། མོ་འགལ་བུ་དང་བཅས་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་འཇིག་
རྟེན་དུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་གསུངས། མ་གྲོལ་བར་མཛད་ནས། སྤྲུལ་
ཡང་རྒྱལ་བྱེད་ཆེན་པོ་ཕེབས། དེར་དགོ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་གང་
པོའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་སྟོན་བྱུང་ཞུས་པར་བཀའ་སྤྱུལ་པ།
སྟོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྤྲུང་གི་དགོ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་
སྟོང་པའི་ཉེ་གནས་སུ་གང་པོ་འདི་སྐྱེས་པའི་དུས། སྐབས་ཤིག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་གནི་ཕྱག་བདར་མ་བྱས་པ་མཐོང་ནས།
རེ་མོས་བབས་པའི་རབ་བྱུང་ལ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་དོར་མི་
བྱེད་པ་འབངས་མོའི་བྱ་འདྲ་བ་འདི་འདྲ་ཞེས་ཁྱོ་བས་ཆོག་རྩལ་
སྤྲས་པས་དཔྱལ་བར་སྐྱེས། དེ་ནས་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་འབངས་
མོའི་བྱ་ཁོ་ནར་སྐྱེས། དགོ་འདུན་ལ་བསྐྱེན་བཀྱར་ཞུས་པའི་
བསོད་ནམས་ཀྱིས་སྤྱིད་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་གང་པོ་
དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ལས་
ཀྱི་རྣམ་བཞག་གི་ཆོས་སྒྲོར་རོ། །མཇོང་བརྒྱ་དཔག་བསམ་
འབྲི་ཤིང་ལས། གང་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་
སྤུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་པའོ། །

༣༤ ། ལྷག་པ་འཕྲེ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་གྱི་ཀུན་དགའ་རྩ་བར་
བཞུགས་ཤིང་། ཤུག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དེ་དག་
ལ་སོགས་པའི་དགོ་སྤྲོད་སྤྲོས་པ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
བཀྲ་བའི་གོས་བབ་པོ་དང་། སྤྲོད་དམ་དང་། དུས་འབྱུང་ལ་
སོགས་པ་མང་པོ་བསགས་པ་རྒྱལ་བས་གཟིགས་ནས། གྱེ་
མ་འདི་དག་ཁེང་དེགས་གྱི་རང་བཞིན་དང་། ལུས་ལ་མཛེས་
པའི་གོས་སོགས་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་འཛིན་པ་འདི། འཆིང་བའི་
ལྷགས་སྤྲོག་གིས་བསྐྱམས་པ་ཡིན། འདི་དག་བདག་འཛིན་
གྲོལ་བའི་ཐབས་བྱ་དགོངས། ང་དབེན་པར་ལྷ་བ་གསུམ་
གནས་པ་ཡིན་ཏེ་ངའི་ཉེ་འཁོར་དུ་སྐྱེ་ཡང་གནས་པར་མ་བྱེད་
ཅིག །གསུངས་ནས་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་དགོ་སྤྲོད་ཉེ་བའི་སྡེ་

ཞེས་པ་དབེན་པར་གནས་པ། ཆོས་གོས་ངན་པ། ཡོ་བྱད་མེད་
པ་ཞིག་གི་དགོས་དོན་ཞིག་ཏུ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིན་པ། དགེ་སྤྲོད་
གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་ལྷ་བ་གསུམ་གསུང་བཅད་པས་མ་
འགྲོ་སྤྲོས་ཀྱང་། མ་ཉན་པར་ཕྱིན་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
མཇལ་ཞིང་བཀའ་སྤྱལ་པ། དགེ་སྤྲོད་དབེན་པར་གནས་པ།
ཡོ་བྱད་མེད་པ། འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ། ཤིང་རྩུང་ཕྱག་དར་
འཕྲོད་པ་རྣམས་ངས་མཐོང་བ་བཀག་པ་མིན། ལྷུང་བཟེད་དང་
ཆོས་གོས་སྐགས་ཡོ་བྱད་ལྷག་མ་བདག་འཛིན་བྱེད་པ་རྣམས་
འཆིང་བས་བཅིངས་ཤིང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གོགས་བྱེད་པ་
སྟེ་ངས་དེ་དག་དང་ཕྱད་པ་བཀག་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་ནས་ཉི་
ལྟེན་ཕྱིར་ལོག་པའི་མདུན་དུ་དགེ་སྤྲོད་རྣམས་འོང་སྟེ་རྒྱལ་བ་
མཐོང་ངམ་ཞེས་དྲིས་པར། གོང་གི་ལོ་རྒྱུ་རྣམས་བཤད་པས།

དག་སྤྱོད་དེ་དག་སྤྱོད་ས་ནས་དེ་གཞན་ལ་གསུངས་པ་མིན།
བདག་ཅག་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་སྟུང་སྟེ། ད་ལྟ་གྲོན་པ་མ་
གཏོགས་བཟུ་བའི་གོས་ཡོ་བྱད་རྣམས་བོར་བས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་བྱུང་བུ་ཕྱིན་པར་མཉེས་ནས་འཇིག་ཚོགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་
རི་བོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩི་རྩེས་བཅོམ་སྟེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཐོབ་བོ། །དེ་དག་གི་སྤྱོད་བྱུང་ཞུས་པས་བཀའ་སྐུལ་པ། སྤྱོད་
ལྟ་རྒྱ་སིར་རྒྱལ་པོ་ཆངས་བྱིན་ཞེས་པར། བཙུན་མོ་ཡོན་ཏན་
ཅན་ཆངས་ལྡན་མ་ཞེས་བསམ་པ་དག་པ་ཞིག་ཡིད། དེ་
སྐབས་ཤིག་རྒྱལ་ཅེ་ཅེ་བུ་ཕྱིན་པའི་ཆེ་རྒྱུན་དུ་བུ་གཅིག་སྤྱོད།
དེ་མཆོན་དང་ལྡན་པ་ཡབ་དང་འབྲ་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་སྤྱོད་པའི་
ཉིན་སྤོན་པོ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་པོ་ཡང་བུ་གཟུགས་མཛེས་པ་ལྟ་བུ་
སྤྱོད། རྒྱལ་པོའི་བུ་དེ་ལ་རྒྱ་སྤྱོད་ཞེས་གྲགས། ཡབ་ཀྱིས་

ཀྱུ་ལ་ཆབ་ཏུ་བསམས་ནས་དགའ་བ་ཆེན་པོར་གྱུར། བུ་དེ་སྟོན་
གྱི་སྐྱེ་བ་དྲན་ནས། བདག་ཆེ་སྟོན་ཀྱུ་ལ་ཆབ་བྱས་པས་དཔྱུ་ལ་
བར་སྐྱེས་ནས་མི་བཟད་བའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱུ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་སྐྱོང་
དགོས་བྱུང་། ད་ལན་སྐྱེ་བ་འདི་ལ་ཅི་ལ་ཐུག་ཀྱང་ཀྱུ་ལ་ཆབ་མི་
བྱེད་དོ་སྙམ་ནས། སྐྱ་རན་ཀྱང་དག་ལྷག་པའི་ཚུལ་བྱས། འགྲོ་
རན་ཀྱང་ཀྱང་པ་འཕྲེ་བོར་ཚུལ་བྱས། ལོ་དུག་ཅམ་སོང་ནས།
སྟོན་པོའི་བུ་རྣམས་ཕྱི་ལ་ལྷན་རིག་པ་ཅན་ཤ་སྟག་བྱུང་། ཀྱུ་ལ་
པོའི་བུ་ནི་གཟུགས་བཟང་ཀྱང་དག་སྐྱ་རྒྱ་མེད། ཀྱང་པ་ལྷན་རྒྱ་
མེད་པས་གཉེན་རྣམས་ཡི་ཐུག་ཅིང་མིང་ཡང་ལྷག་པ་འཕྲེ་བོ་
ཞེས་གྲགས། ཡབ་ཀྱང་ཡི་ཐུག་ནས་སྐྱ་རྒྱ་པ་མཁས་པ་ལ་
བསྟན་པས། སྐྱ་རྒྱ་པ་ན་རེ། སྐྱས་འདི་དབང་པོ་མ་ཆང་བའི་སྟོན་
ནི་ཅི་ལ་ཡང་མི་འདུག །འདི་ཉ་ཆང་གཅེས་དགས་མ་ལྷངས།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མ་སྐྱས་པས་ལང་ཤོར་གོམས་པ་ཡིན་འདུག །དེས་ན་འདི་ལ་
འཛིགས་དངངས་དྲག་པོ་འབྱུང་བ་བྱས་ན་ཤུག་ལ་ལྡང་བར་
འགྱུར། སྐྱ་བར་འགྱུར་ཞེས་སྐྱས་པས། ཡབ་ཀྱིས་གཤེད་མ་
མང་པོ་ལ་གཏད་དེ་འདི་གསོད་ཅིག་གསུངས་ནས་སྡིག་ར་
བྱས། གཤེད་མ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲིད་ཕྱིན་པའི་ལམ་དུ་སྐྱས་ཀྱི་
ཞལ་ནས། ལྷར་ཁྲ་སིར་འདི་ན་གཞན་སྐྱེས་བུ་ཡོད་དམ་མེད་
གསུངས། དེ་ཐོས་པས་ཡབ་ཀྱི་དུང་དུ་བྲིད་པས་ཇི་ཅམ་དྲིས་
ཀྱང་ཆོག་མ་སྐྱས། ཡང་གསོད་པར་འབྲིད་པས་རོ་ཞིག་མཐོང་
ནས། རོ་འདི་སྐྱར་འཆོ་བ་ཡིན་ནམ། དེ་ཀྱན་ཏུ་ཤི་བ་ཡིན་ཅེས་
གསུངས། ཡང་ཡབ་ཀྱི་དུང་དུ་ཕྱིན་པས་སྐྱ་བ་བཅད། སྐྱར་
ཡང་གསོད་པར་འབྲིད་པས་འབྱུང་པོ་འདི་དག་འཆོ་བའི་
ཕྱིར་བས། སྐྱར་ཡང་བ་བ་ཡིན་ནམ་གསུངས། ཡབ་ཀྱི་དུང་དུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འབྲིད་པས་ཅང་མི་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱལ་པོས་ཁྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་མང་
དུ་འབར་བས། སྤྲས་གྱིས་སྤྲས་པ། ཡབ། བདག་གིས་སྤྲས་
པ་ལ་དོན་གནང་ན། ངག་སྤྲས་ཞིང་ཀང་པས་འགྲོ་བར་
བགྱིའོ།། ཞེས་ཐོས་པས། ཁྲོད་ལ་དོན་མཆོག་ལོས་སྟེར་
གསུངས་པས་དགའ་ནས། ཀང་པས་ཕྱིན། ངག་སྤྲས་ཏེ་ཡབ་
ལ་ཁྱུས་པ། བདག་ཀང་པ་འཕྲེ་བོ་མ་ཡིན། ཁ་ལྷག་པ་མ་
ཡིན། བསམ་པ་སྤྲོན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་སྤྲེས་བ་སྤྲོན་ལོ་
དུག་རྒྱལ་སྤིད་བབྱང་བས་དཔྱལ་བར་སྤྲེས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱལ་
ཡུན་རིང་པོ་ལོ་སྟོང་ཕྲག་དུག་ཅུ་ཕྱིང་དགོས་བྱུང་། དེ་དཀ་ནས་
བདག་རྒྱལ་པོ་ལ་འཇིགས་པས་ལྷག་པ་འཕྲེ་བོ་འདི་བྱེད་
དགོས་བྱུང་། ད་བདག་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་
གནང་བ་སྦྱོལ། ཞེས་ཁྱུས་པས། ལྷག་པ་དང་འཕྲེ་བོ་མིན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པས་རབ་ཏུ་དགའ། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞེས་པས་སྟུག་བསྐྱེད་བར་
བྱུང་ནས་གསུངས་པ། བྱ། ཆོས་ཀྱི་ཙུ་བ་རྒྱལ་སྤིང་འདི་
མཆོད་སྦྱོན་གཏོང་བ། རྒྱུ་རྒྱ་སྦྱོབ་པ། བསོད་ནམས་རྫོགས་པ།
རྒྱལ་པོའི་དཔལ་ལྷན་སྐྱེས་ཆོགས་པ་འདི་སྤངས་ནས། རྟགས་
མཐའི་གནས་སུ་མལ་སྟོན་མེད་པར་རྩལ་ཁྲོད་དུ་ཇི་ལྟར་ཉལ།
ཕོ་བྲང་ནོར་བུས་བརྒྱན་པའི་ཁང་བཟང་གཞག་ནས། ལྷུང་སྟོང་
འཇིགས་པར་སྟུག་དང་། སྦྱེལ་དང་། རྒྱན་པོ་སོགས་ཉམ་ང་བ་
དེ་འདྲའི་གནས་སུ་ཅི་ལ་འགྲོ། དེ་བས་ཁང་བཟང་ལོངས་སྦྱོང་
དབུས་སུ་མཛེས་མའི་བཙུན་མོར་རོལ་ཞིང་རྒྱལ་སྤིང་ཆོས་
བཞིན་སྦྱོང་བ་ལེགས། ཞེས་གསུངས། སྤྲུལ་གྱིས་སྦྲས་པ། ཟླ་
བའི་འོད་ཟེར་ལྟར་དྲི་མ་མེད་ཅིང་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ནགས་ཚལ་
དུ་ཆགས་བྲལ་ལ་གནས་པ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བས། ཕོ་བྲང་དུ་

དག་སྒྲིག་སྒྲ་ཚྭ་སྒྲིད་ཅིང་བཙུན་མོ་དང་བཅས་རྒྱལ་པོའི་
འབྲོར་པར་སྒྲིད་པ་ནི། དེས་པར་དཔྱལ་བར་གེ་ཚམ་མེད་པར་སྒྲི་
དེས། ཡབ། བདག་ནི་ནགས་ཚལ་དབེན་པར་ས་གཞི་མེ་ཏྲག་
རྒྱས་པར་ཞི་བར་གནས་པ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བས། ཡབ་མི་
ཏྲག་པ་ལ་ཆགས་པས་སྒྲིང་པོ་མེད་པ་མཁྱེན་ལགས་སམ་
ཉུས་པས། དེ་བདེན་གསུངས། བུ་ལ་ངོ་མཚར་སྒྲིས་ཏེ། བྱོང་
བདག་གིས་གསོད་སྒྲིགས་སྒྲས་ནས་འབྲིད་དུས་གྲོང་ཁྱེར་ན་
སྒྲི་བོ་ཡོད་མེད་འདྲི་བ་ཅི་ཡིན་གསུངས། དེར་བདག་གསོད་པ་
ལས་བརྗོད་པའི་མི་བསམ་ཡོད་འདྲ་གནས་སམ་ཟེར་བ་
ལགས། རོ་འདི་རོ་ཡིན་ནམ། གསོན་པོ་ཡིན་འདྲི་བ་ནི། སྒྲིག་
སྒྲིད་རྣམས་གསོན་ཀྱང་རོ་དང་འདྲ། དག་བྱེད་རྣམས་ཤི་ཡང་
གསོན་པོ་ལས་ལྷག་ཟེར་བ་ཡིན། འབྲུའི་ཕུང་པོ་རྣམས་བོས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་།

ཤིང་སྒྲར་ཟའམ་ཞེས་པ་ནི། བསོད་ནམས་སྒྲ་མའི་རྩ་བ་ལ་སྦྱང་
ཅིང་། སྒྲར་ཡང་དེ་ལ་སྦྱང་པ་ནི་འབྱུང་བྱུང་པོ་དང་འདྲ་
བསམས་ནས་སྒྲས་པ་ལགས། ཞེས་གསུངས་པས། ཡབ་
ཀྲིས་སྒྲས་ལ་འཇུས་ཤིང་མཆིམ་བཏང་སྟེ། བྱ་ཐུགས་ལ་འདོད་
པ་ལྟར་མཛོད་ཅིག་གསུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གནང་། དེར་སློན་
པོའི་བྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཡང་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོའི་ཆུ་ལྷང་
འབྲམ་དུ་འཁོར་བཅས་རབ་བྱུང་ཐོབ། དེར་སློན་པོའི་བྱ་དེ་དག་
གི་རིལ་བ་དང་། ཤིང་ཤུན་སོགས་བསགས་པ་མཐོང་ནས་
ཐུགས་ཁུལ་ཏེ། དབེན་པར་རི་དྲགས་བཞིན་གཅིག་ཕྱར་གཞན་
དང་མ་ཕྱད་སྒྲ་བ་བཅད་ནས་བཞུགས་པས། སྐྱེ་དྲུང་དུ་རི་
དྲགས་ཕྱིན་ན་དགེ་བ་དག་ལེགས་པར་བྱོན་ནམ། བདག་
འཛིན་སྤངས་པ་ལེགས་སོ། །ཞེས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གཞན་ཡང་ཆགས་བྲལ་རི་དྲགས་བཞིན་གནས་པ་རྣམས་སྐྱེ་
བྱུང་དུ་ཕྱིན་པར་གོང་བཞིན་གསུངས་པ་དང་། མཉེས་པར་
མཛད་པ་མཐོང་བས། སྟོན་པོའི་བྱ་བྱང་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པོ་སྐྱེངས་
ཤིང་ཡོ་བྱད་བསགས་པ་ཀུན་ཚུ་སྐྱུང་ལ་དོར་ཏེ་རི་དྲགས་ལྟར་
བྱས་ནས་བྱུང་དུ་ཕྱིན་པས། ཐུགས་མགྱུན་ས་བསམ་པ་བག་
ལ་ཉལ་བ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་འོས་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་མཛད།
དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་དེང་ཉིད་ཡིན་ལ། སྟོན་པོའི་བྱ་དེང་ག་
ད་ལྟ་ཤུགས་འདི་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པོ་འདི་དག་ཡིན་གསུངས་སོ། །
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་བདག་བསམ་འབྲི་
ཤིང་ལས། རྒྱག་པ་འཕྲེ་བོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་
འདབ་སུམ་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་པའོ། །

༣༩ ། བཟོད་པ་ལ་དགའ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

[illegible]

བཟོད་དགའ་མཐོང་ནས་དད་ཅིང་ཕྱག་བཙུལ། མདུན་དུ་གྲུས་
པས་གནས་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་བཙུན་མོ་རྣམས་བལྟ་བར་ཕྱིན་
པས་དྲང་སྤང་གི་མདུན་ན་འདུག་པ་མཐོང་བས། ཕྱག་དྲིག་
དག་པོས་ཁྲོས་ཏེ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་བཅད་ཀྱང་། དྲང་སྤང་
རྒྱལ་པོ་ལ་མི་དགའ་བའི་རྣམ་འབྱུང་ཙམ་མི་མཛད། རྒྱལ་པོ་
འཁོར་བཅས་ལོག་སྤང་བའི་རྗེས་སུ་ནགས་ན་གནས་པའི་དྲང་
སྤང་ཐམས་ཅད་འདུས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་དམོད་པ་བོར་བར་
བརྩམས་པས། བཟོད་པ་དགའ་བས་སྦྲས་པ། ད་ལ་མ་རོལ་
པོར་ཁྲོ་བའི་སེམས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དམོད་པ་མ་བོར་
ཅིག །ཁྲོ་བ་མེད་པ་བདེན་ན་ངའི་ལུས་སྒར་བཞིན་གྱུར་ཅིག །
ཅེས་བརྗོད་མ་ཐག་ཡན་ལག་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་མ་རྣམས་
གསོས་པར་གྱུར་ཏོ། །རྒྱལ་པོ་ནི་ལུས་ལ་ཁུ་བུར་སྒྲ་ཚོགས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འཕྲོན་ཏེ་དམུལ་བར་སྐྱེས་སོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་དང་སྤྱིང་བཟོད་པ་
ལ་དགའ་བ་དེ་དུས་ལོ། །རྒྱལ་པོ་ཅན་དེ་ལྟས་བྱིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པས། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་བཟོད་
པའི་གོ་ཆ་ལ་མཆོག་ཏུ་དད་ཅིང་རང་གནས་སུ་སོང་ངོ་། །
བཟོད་པའི་ཆོས་སྐྱེར་རོ། །མཛེད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་
ལས། བཟོད་པ་ལ་དགའ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་
འདབ་སུམ་ཅུ་ཙུ་དགུ་པའོ། །

༤༠ ། སེར་སྐྱའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཁུ་བོ་ཡིད་འོང་ལྡན་
གྱི་འབྲམ་དུ་གཤེགས་པའི་ཆོ། ཡུལ་དེའི་ཉ་པ་མང་པོས་ཉ་རྒྱ་
བཙུགས་ཏེ། ཉ་མང་པོ་བཟུང་སྟེ་ཁུ་བོར་ལམ་མི་ཐར་བ་བྱས་
ཤིང་། སྤྲར་ཉ་རྒྱ་ལ་ཁུ་སྤྲོད་ཆེན་པོ་མགོ་བོ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་

ཞིག་ཟུག་སྟེ། མི་སྟོང་ཕྱག་མང་པོས་བཏོན་ནས་ཐམས་ཅད་
ཡ་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ། སངས་རྒྱས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་ལ་
གཟིགས་འདོད་པའི་ཚུལ་དུ་མཛད་པས། གྲོང་ཁྱེར་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་འཁོགས་དང་བྱིས་པ་ཚུན་མ་ལུས་པར་ལྟ་
མོར་འདུས་པར་སེམས་ཅན་དེ་ནི་སེལ་དང་། སྤང་ཆེན། སྟག་།
བོད་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མགོ་བོ་སྐྱ་ཆོགས་ཡོད་པ། ལུས་རི་དང་
འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་པ། མི་ཐམས་ཅད་སྐྱག་ཅིང་ཉ་པ་རྣམས་
འགྲོ་མི་ཉུས། སྟོང་མི་ཉུས། ཀུན་ཡ་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དེ་དང་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་
ཕྱིར་སེམས་ཅན་དེའི་མདུན་དུ་ཐེབས་པས་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ཀྱང་དེར་
བྱུང་བར། སེམས་ཅན་ཚུ་སྤྲིན་ན་གྲ་དེ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། སེར་
སྐྱ་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་སྟོན་ངག་གི་མི་དགོ་བ་བསགས་པའི་རྣམ་

སྒྲིན་ཐན་ནམ། ཁྱོད་ལ་མི་དག་ག་སྒྲིན་པའི་གྲོགས་ཁྱོད་རང་གི་
མ་དེ་ད་ལྟ་གང་ན་ཡོད་གསུངས་པས། རྒྱ་སྒྲིན་དེས་ཉུས་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་གིས་སྒྲིན་དག་གི་ཉེས་པ་བསགས་
པའི་རྣམ་སྒྲིན་ཐན་ལགས་སོ། །དེས་ད་ལྟ་བདག་རྟུག་བསྐྱེལ་
མི་བཟད་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྒྲིང་ངོ་། །བདག་ལ་སྒྲིག་པ་བསྐྱེལ་བའི་
མ་དེ་མཛོན་སུམ་དུ་ཐར་མེད་དཔྱལ་བར་སོང་ལགས། ཞེས་དུ་
འབོད་ཐག་པོ་འདོན་ནོ། །དེ་ལ་བཀའ་སྐྱེལ་པ། སེར་སྒྱ། ཁྱོད་
སྒྲིན་གྱི་ལས་ལ་འགྱོད་པ་ཐག་པོ་བསྐྱེད་ལ། ང་ལ་དད་པ་དང་།
གུས་པར་གྱིས་དང་། ཁྱོད་དུ་འགྱོའི་སྒྱེ་གནས་དེ་ལས་གྲོལ་
ཏེ། ལྷའི་གནས་སུ་སྒྱེ་བར་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
དེར་སྒྱེ་བོ་ཀུན་ཡིད་ཆེས་དང་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ནས་ཀུན་གྱིས་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། ཀུན་དགའ་བོས་དེའི་སྒྲིན་གྱི་ལས་

ཉུས་པས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྡོན་སྐྱེ་རྒྱ་རྣམས་ཆེ་ལོ་ཉི་ཁྲི་པའི་
དུས་སྟུ། སངས་རྒྱས་འོད་སྤྱང་གི་བསྟན་པ་ལ། ལྷ་ར་རྒྱ་སིར་
རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱི་ཞེས་བྱ་བར། སྤྱོད་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱོན་པས་ཆོམ་
པར་མཛད་པས། བརྒྱ་བྱིན་ལྟར་ངོ་མཚར་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
ཞིག་ཡོད་པ་ལ། སྐབས་ཤིག་ཡུལ་གཞན་ཞིག་ནས་བྲམ་བེ་
རིག་བྱེད་མཁན་སྤྱོད་བའི་སེངྒེ་ཞེས་པ་ཞིག་རྒྱལ་པོའི་དུང་དུ་བྱུང་
སྟེ། མཇལ་བ་དང་། ཤེས་པར་བརྗོད་པ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས་
རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟོད་བསྟུགས་སྦྱོག་ཅིང་། མི་དབང་ཁྱེད་ལྟ་བུའི་
མངའ་འབངས་ཀྱི་གྲོང་ན་རིག་བྱེད་སྤྱོད་བ་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡོད་
ལས་ཆེ། བདག་ཀྱང་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་རྗེས་སུ་བབྱུང་བའི་སྤྱོད་
མ་རིག་བྱེད་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ཡོན་ཏན་འབྲན་དགོས་
ཉུས་པར། རྒྱལ་པོའི་བྱགས་ལ། དའི་མངའ་འབངས་ན་རིག་

བྱེད་ལ་མཁས་པ་བྱེད་པར་འཕགས་པ་འདྲ་མེད་ན། ཡུལ་
གཞན་དུ་གྲགས་པ་ངན་པ་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ན་
ཡོན་ཏན་ཅན་མེད་ན་རྒྱལ་པོ་ཡང་མི་མཛེས་པ་ཡིན་དགོངས་
ཏེ། མཁན་པོ་རིག་བྱེད་ཀྱང་པ་ཀ་ལ་མཁས་པའི་བྲམ་བེ་ཆེན་
པོ་འགྲུགས་སུ་སློན་པོ་བཏང་ནས། དེ་གཉིས་འགྲན་དུ་བཅུག་
པས་དེ་རྒྱལ་ཞིང་རྒྱལ་པོའི་བཀྱར་སྟེ་ཆེན་པོ་ཐོབ་སྟེ་རང་
གནས་སུ་སོང་། སྤྱི་བའི་སེངྒེ་ལ་ཡང་རྒྱལ་པོས་བཀྱར་སྟེ་ཆེན་
པོ་མཛེད་དེ་སོང་། དེ་ནས་མཁས་པ་དེ་ལ་བྱ་ལེགས་པ་གཅིག་
བྱུང་བས། དེ་སེར་རྒྱར་འདུག་པས་མིང་ཡང་སེར་རྒྱར་བཏགས།
ཆེར་ལོངས་ནས་རིག་བྱེད་ལ་མཁས་པ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
དང་ལྡན་པ་ཕ་བས་ལྷག་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། དེ་ནས་བྲམ་བེ་ནད་
ཀྱི་བཏབ་སྟེ་འཆི་བ་ལ་ཉེ་བའི་ཆོ་བུ་ལ་སྤྲས་པ། ངས་ཡོན་ཏན་

སྐྱབ་པའི་ཞོར་དུ་ནོར་དང་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱབས། གྲོང་
ཁྱེར་ཀར་པ་ཏ་རང་གི་མངའ་རིས་སུ་རྒྱལ་པོས་གནང་། ལུ་
ཁྱོད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་མཚུངས་པ་མེད།
ད་ཁྱོད་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ལྷག་པར་གྲུས་པར་བྱོས། ཁྱོད་
ལ་རྩོད་པའི་ལྷ་བོ་དང་བྲལ་ཡང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དགེ་
འདུན་ལ་རྩོད་པ་ནམ་ཡང་མ་བྱེད། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
དགེ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་མང་དུ་བྱས་ནས་ཆོ་འཕྲོས་སོ། །དེ་ནས་
སེར་རྒྱ་ནི་མངའ་ཐང་རྒྱས་ཤིང་འབྲན་ལྷ་བྲལ་བར་བྱུར་པ་
ལས། རང་གི་མ་ཀ་ཅ་ར་ཞེས་པས་རྟོག་དུ་སྤྲོས་པ། ལུ་ཁྱོད་
ལས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་སུ་ཡང་མེད་པས་ན། དགེ་སྦྱོང་ཡོན་ཏན་
མེད་པ་ཡོད་པར་སྦྲེམ་པ། ཀུན་གྱིས་འདུད་པ། སྐྱབ་དང་རྩོད་
པ་ལ་དགའ་བ། གཟུ་ལུམས་ཅན་འདི་དག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཅད་ན་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ་ཅིང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་སྒྲུས་པར་སེར་སྒྲེས་མ་ལ་སྒྲུས་པ། བདག་ནི་མཆོད་འོས་
ལ་རྟོག་བ་མི་རུང་། ཕའི་ཞལ་ཆེམས་སུ་འང་ཡོན་ཏན་སྒྲོམ་
སེམས་ཀྱིས་བྱེད་བ་དང་། མཁས་པ་གཞན་ལ་འགྲན་སེམས་
བྱེད་པ་དང་། ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་འཛམས་པ་དང་། རྟོར་ཡོད་
རྟོར་ལ་ཆགས་པ་དང་། རིག་པ་གཞན་ལ་རྩོད་འདོད་དང་། ཅུ་
བ་གསུམ་ལ་མི་གྲུས་སོགས། དེ་དག་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཀྱང་ཡོན་
ཏན་མིན། དགེ་འདུན་ལ་རྩོད་པ་འང་མི་རུང་གསུངས་པ་ཡོད།
བདག་ནི་དགེ་འདུན་ལ་མི་རྩོད་དོ་ཞེས་སྒྲུས་པས། མ་དེ་ཁྱོས་
ནས། བུ་ཁྱོད་ས་སྟོང་ན་འགྲན་སྒྲེ་དང་བྲལ་ཞིང་རིག་པ་ལས་
ཐོབ་པའི་འབྱོར་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལས་ལྷག་ །རྩོད་པས་གཞན་
ཐམས་ཅད་ཆར་གཙོད་ཅུས་པས། དགེ་སྦྱོང་ངན་པ་ང་རྒྱལ་

ཅན་འདི་རྣམས་མ་བཅོམ་ན། སྤྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཉིམ་ལ་
འོད་ཟེར་མེད་པ་བཞིན་མཁས་པ་ལ་དོན་མེད། བྱོད་ཀྱི་ཕ་ནི་
ཡོན་ཏན་ལྡན་ཡང་གཞན་ལ་གྲུས་པ་ཆེ་བས་དགེ་སྤྲོད་ངན་པའི་
ངག་བཞིན་བྱེད་པ་ཡིན། བྱོད་ཀྱང་དེ་བཞིན་བྱེད་ན་མི་རུང་གི།
འདི་དག་ཚུད་པས་ཆར་ཆོད་ཅིག་ཟེར། ཡང་བྱས་སྤྲུས་པ།
བདག་ནི་ཕའི་གདམས་པ་བཞིན་སྤྲ་མ་ལ་སྤྲང་པ་དང་།
མཁས་པ་རྒྱད་གཏུམ་པོ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ངན་པས་སྤྲད་པའི་འོས་
མིན། གང་ཞིག་གཡོ་སྤྲུ་མེད་ན་སྤྲོ་ལྡན་ཡིན། ཆགས་པ་མེད་ན་
དཔལ་དང་ལྡན། དེགས་པ་མེད་ན་རིག་པ་ཡིན། བཟོད་པ་ཆེན་
སྤྲོ་བས་དང་ལྡན། གཞན་ལ་སྤྲང་དང་ཚུད་མི་བྱེད། དེ་བས་
མཆོད་འོས་ག་ལ་ཚུད། དགེ་སྤྲོད་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉི་
གནས་ཆོད་མ་ལ་མཁས་པོས། བདག་གིས་བྱབ་པའང་དཀའ།

ཐུབ་ཀྱང་དེ་མི་རུང་ཞེས་ཡང་ཡང་སྒྲས་ཀྱང་། རྟན་གྲིས་བསྐྱེལ་
བས་མ་ལ་བརྟེ་བས་དོ་མ་བསྐྱོག་པར་ལམ་དུ་ཞུགས་ཕྱིན་པར།
དགེ་སློང་གཅིག་དང་ཕྱད་པས་དེ་ལ་སྒྲ་དོན་དྲིས་པས་སྟོན་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་གི་སྒྲ་དོན་འགའ་གསུངས་པས།
སེར་སྐྱས་ཆོགས་བཅད་བྱབ་མའི་དགོངས་དོན་གོ་དཀའ་ཞིང་།
དོ་མཆར་དུ་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་བཞུགས་པའི་
ནགས་སུ་ཕྱིན། དགེ་སློང་རྣམས་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་ཤིང་།
ཐུགས་ཞི་བ། དུལ་བ། དྲི་མ་མེད་པ། ཕྱག་དོག་དང་བྲལ་བ།
ཡང་དག་འཛིག་ལ་བརྩོན་པ་དེ་དག་མཐོང་བས་རབ་དུ་དད་
ནས། འདི་དག་བདག་གིས་ནམ་ཡང་རྩོད་པའི་འོས་མ་ཡིན་
སྟམ་སྟེ། འོག་ནས་མ་ལ་དེ་དག་གི་ལོ་རྒྱས་སྒྲས་པས། མ་དེ་
ཁྲོས་ནས། ཁྲོད་མངལ་དུ་ཁྱུར་བའི་ངལ་དུབ་བྱས་པ་དོན་མེད།

ཆར་བཅད་འོས་རྣམས་མི་གཅོད་པའི་བྱ་སྐྱེས་ནས་ཅི་བྱེད།
ཅེས་མང་དུ་འབར་བས། སེར་སྐྱ་ནམ་མཁར་རྩལ་འཚུབ་ཀྱིས་
གང་བ་ལྟར་ཡིད་འབྱུགས་ནས་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་སོང་
སྟེ། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། སྤྱོད་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་སེངྒེའི་ཁྲི་ལ་
འཛེགས་ཏེ། ཆོག་རྩུབ་མོས་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཆོགས་
བཤད། དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ལ་བྱིད་རྣམས་བོང་བུ་འདྲའོ། །སྤྱི་བུ་
རྩ་མོང་། སྟག་ །བ་སྤང་། བྱི་ལ། ཡེན་ན། སྟག་ །བྱི་སྟགས་
གདོང་དང་འདྲའོ། །ཞེས་པ་ལ་སྟགས་དྲག་པོས་ཆོག་གིས་
ཡང་ཡང་སྦྱད་དེ་རྒྱུད་དཀྱགས་པའི་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱིས་ཆོག་
གི་ལན་མ་བརྗོད་པར་དེ་སྤངས་ནས་ཕྱོགས་གཞན་དུ་སོང་ངོ་།
སྤྱོད་སེར་སྐྱ་ཡང་འགྱོད་པ་དྲག་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ་ཕྱིར་མ་ལོག་པར།
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་མ་བཏང་བར་དབེན་པར་ཆོས་བཞིན་སྦྱོང་དོ། །

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མ་དེ་སྟོ་ནས་ངའི་བྱ་དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་འཕྲོགས་སོ་བཅེས་མུ་
ཅོར་སྟོག་ཅིང་ཤི་ནས་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་སོ། །དེ་ནས་སེར་སྐྱ་
ཡང་ཆེ་འཕྲོས་པས་ཁྱ་སྟོན་འདི་ཉིད་དུ་སྐྱེས་ཤིང་། རང་གི་དག་
ནས་བརྗོད་པ་དང་མཚུངས་པའི་མགོ་བོ་སྐྱ་ཚོགས་ཡོད་པ་
སོགས་དག་གི་ལས་བསགས་པའི་སྐྱ་ག་བསྐྱལ་ལ་སྟོད་པ་
འདི་འོ་གསུངས། བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་ག་ནས་སྐྱ་ག་ཤེགས་
སོ། །སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལས་འབྲས་ལ་ཡོད་ཆེས་ཤིང་སོ་
སོར་གྱིས་སོ། །ཁྱ་སྟོན་དེ་ཡང་བས་མེད་པས་ཆེ་འཕྲོས་ཏེ།
རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷའི་ནང་དུ་ལྷ་བྱ་བྲི་མ་མེད་ཀྱན་
དག་འ་རིན་པོ་ཆའི་རྣ་རྒྱན་དང་། ཅོད་པཎ་གྱིས་མཛོས་པ་ཞིག་
དུ་སྐྱེས། དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱང་དུ་ལྷགས་ནས་བལྟ་ཞིང་
ཕྱག་འཆལ། མེ་ཏོག་འཐོར་ཞིང་བྱང་དུ་འཁོད་པ་ལ་ཆོས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གསུངས་པས་བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཐོབ་བོ། ས་དང་མ་སོགས་གཉིན་བཞེས་གྲོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འད་
སྒྲིག་པའི་ལས་ངན་པ་མི་རུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་ལས་འབྲས་
ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་འོ། །མཛེད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་
ལས། སེར་སྐྱའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བཞི་བཅུ་
པ་འོ། །

༥༡ ། ལྷ་ཏ་ཡ་ནའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཙུམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀ་ལན་ཏ་ཀའི་གནས་
ནགས་ཀྱི་ནང་ན་བཞུགས་པའི་ཆོ། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་
པོ་ཞེས་དཔལ་གྲགས་དང་ལྡན་ཞིང་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་
སུ་གྱུར་པ་དང་། གྲོང་བྱེར་སྒྲོག་ཅེས་པར་དེ་དང་མཚུངས་
པའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཏ་ཡ་ན་ཞེས་པར་བཙུན་མོ་ལྷ་བའི་འོད་ཅེས་

པ། སྤྲུལ་གཙུག་ཕུད་ཅན་ཞེས་དུག་ཅུལ་དང་ལྡན་པ། སྒྲོན་པོ་
ཉི་ཅུ་ཀ་དང་། སྒྲི་ཅུ་ཀ་ཞེས་པ་སོགས་བསྐྱང་བར་དཀའ་བ་
མང་པོ་ཡོད། རྒྱལ་པོ་དེ་གཉིས་ཉིམ་དང་། ཡུལ་བཞིན་ཕར་
ཚུར་ཡི་གེ་དང་སྐྱེས་བཟང་པོ་ཡང་ཡང་བསྐྱར་རེས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་
མཛེའ་བའི་གྲོགས་པོར་གྱུར། རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་ཉི་ཡང་
རྩ་དང་མེ་བཞིན་གཞོད་པ་ཡིན་ལ། དམ་པ་རྣམས་ནི་རིང་ན་
གནས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་སྦྱོང་བ་ཡིན་པས། རྣམ་ཞིག་རྒྱལ་པོ་ལྷ་
ཏུ་ཡ་ནས་གོ་ཆ་བཟང་པོ་གསེར་འོད་འབར་བ་ལྷ་འི་རིན་པོ་ཆེས་
བརྒྱན་པ། དུག་མཚོན་དང་མེ་ལ་སོགས་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱང་བར་རུས་པ་ཞིག་སྐྱེས་སུ་བསྐྱར་བས། རྒྱལ་པོ་
གཟུགས་ཅན་སྤིང་པོ་མགུ་ཞིང་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར། ཕན་ལན་
གཞོད་ལན་གང་ཡང་ཆུང་ན་མི་རུང་བས། འདི་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཟང་པོ་ལ། ལན་བཟང་པོ་བསྐྱར་འོས་ཀྱང་མི་རྟོད་སྙམ་ནས་
ཐུགས་མ་བདེ་བའི་ཆོ། སྟོན་པོ་སྟོ་ལྡན་རྣམས་བསགས་ནས་
འདི་ལ་ལན་ཅི་འོས་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་སྟོ་ཐོངས་ཤིག་
གསུངས། དེར་སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསམས་ཀྱང་ལན་དུ་འོས་
པ་མ་འབྱོར་བས། སྟོན་པོ་འི་མཆོག་བྲམ་བེ་དབྱར་གྱི་རྣམ་པ་
ཞེས་པ་དེས་བསམས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྲས་པ། མི་རྗེ་ཁྱེད་གྱི་
ཡུལ་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པས། དེའི་སྐྱ་གཟུགས་
རས་ལ་བྲིས་ཏེ་ཐང་ཀ་བཞེངས་ཏེ་བསྐྱར་ན། རོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་
ཕ་རོལ་དུ་བཀྲ་ཤིས། བསོད་ནམས་གསོག་པའི་རྟོན་དུ་འབྱུང་།
ཞེས་སྤྲས་པས། རྒྱལ་པོ་དག་འ་ནས་དེ་དེ་བཞེན་ལོ་གསུངས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་དུང་དུ་ཕྱིན། ལོ་རྒྱས་རྣམས་ཁྱེས་པས་
དགེ་ཞིང་གནང་བ་ཐོབ་སྟེ། དི་མོ་མཁན་གྱིས་བྲི་བར་བརྩམས་

ཞིང་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་ལ་ཚད་བྱས་པས། ཚད་གཞལ་བར་
མ་རྟུས་པས། ཐང་ཀ་ལ་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་འོད་འཆར་དུ་བརྟུག་
ནས་བྲིས་པས་ལེགས་པར་བྱུང་བ། བསྟེན་བཀྱར་བཟང་པོ་དང་
བཅས་སྤང་པོ་ཆེར་བཀལ་ནས་ཆེ་བརྗོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་བཅས་
བསྐྱར་བས། ཡི་གེ་སྟོན་དུ་འབྱོར་བ་བཀྲགས་པས་ཨུ་ཏ་ཡ་ན་
རབ་ཏུ་དག་འཁོར་ཤིང་ཏ་དང་མཚོད་ཇུས་སྤྲེངས་ཏེ་སྟོན་པོ་འི་
ཚོགས་དང་བཅས་བསྐྱབ་བ་བྱས་ཤིང་། སེངྒེའི་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་ཐང་
ཀ་བཀྲམས་ནས། མཚོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་པས། སྐུ་བོ་
ཐམས་ཅད་དེའི་མཚན་དཔེ་དང་གཟི་བྱིན་ལ་ངོ་མཚར་སྐྱེས་
ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་རབ་ཏུ་དད་པས་བསོད་
ནམས་ཕུན་སྲུང་ཚོགས་པ་ཐོབ། རྒྱལ་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཐོབ། དེ་ནས་སྤྱར་ཡང་སྐྱེས་ལན་དང་ཡི་གེ་བསྐྱར་ཏེ།

གྲོགས་པོ། དགེ་སློང་ཞིག་རྫོངས་དགོས་ཟེར་བར། གཟུགས་
ཅན་སྒྲིང་པོས་སངས་རྒྱས་ལ་ཁྱེས་པས་ཀ་ཏུ་ཡ་ན་དང་། དགེ་
སློང་མ་རི་མ་གཉིས་བརྗོད་ས་ནས་ཀ་ཏུ་ཡ་ནས་ཐང་ཀ་ལ་
མཆོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ལ་ཆོས་བསྟན་པས།
སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱན་ཁྱགས་དང་། ལན་གཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་
བ་དང་། དབྱ་བཅོམ་པའི་བར་གྱི་འབྲས་བུ་ཅི་རིགས་པ་ཐོབ།
གྲོང་ཁྱེར་དེར་བྱིམ་བདག་རྒྱལ་དང་། ཀར་རྒྱལ་ཞེས་པ་
གཉིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མྱང་འདས་ཐོབ། ཉེ་དུས་དེ་དག་གི་དོན་
དུ་མཆོད་ཉིན་བཞེངས་པ་ད་ལྟ་ཡང་ཕྱག་འཆལ་མཆོད་ཉིན་
ཞེས་ཕྱག་མཆོད་བྱེད་པ་ཡོད། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་སྟོན་པ་
ཞེས་པ་འཁོར་བཅས་ལ་དགེ་སློང་མ་རི་མས་ཆོས་བསྟན་ཅིང་
རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞེན་རབ་ཏུ་བྱུང་། དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ཉིམ་

བདུན་པ་ལ་ཆེ་འཕོས། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རིས་སུ་སྐྱེས་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྩུང་དུ་འོང་། མེ་རྟོག་འཐོར་ཞིང་ཆོས་ཉན་
པས་ལྷ་དེས་བདེན་པ་མཐོང་། ལྷ་མོ་དེ་ལྟ་བུ་མོ་སྤར་གྱི་རང་གི་
གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕྱིན་ནས། ཐོ་རངས་མ་ཉལ་ཞེས་དགེ་བ་བསྐྱུ་ལ་
བས། རྒྱལ་པོ་ཡུ་ཏུ་ཡ་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་འདོད་ནས། སྤུས་
གཙུག་མུད་ཅན་ལ་རྒྱལ་སྤྱིད་གཏད་དེ་དབང་བསྐྱུར་དང་མངའ་
གསོལ་ཆེན་པོ་བྱས། རྒྱལ་པོ་རང་གྲོགས་པོ་གཟུགས་ཅན་
སྤྱིང་པོའི་རྩུང་ཕྱིན་པས། གྲོགས་པོ་འཕྲད་པ་ལ་དགའ་ཞིང་།
གདུགས་དང་རྩ་ཡབ་སྐོགས་རྒྱལ་པོའི་འབྱོར་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་
ལ་ཅི་ཡིན་དེས་པས། གྲོགས་བདག་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་
ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ཐང་ཀ་མཐོང་བས་འཁོར་བ་
ལ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཐང་ལ་ཡིད་མི་དགའ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བས་ཆགས་བྲལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་འདྲོད་ཅེས་ལོ་རྒྱས་རྣམས་
བཤད་པས། གཟུགས་སྒྲིང་མགྲུ་ནས། གྲོགས་པོ་ཁྱོད་ཡོན་
ཏན་བརྒྱ་བྱིན་དང་མཚུངས་ཤིང་། སྐྱེ་རྒྱ་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་བོར་ཞབས་
འགོད་པའི་དམ་པ་ཁྱོད་ཆགས་བྲལ་ནགས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་
བཞེད་སྒྲིང་སྟོབས་མཆོག་ཏུ་བྱུང་ཞེས་ངོ་མཆར་སྐྱེས་ནས།
འོད་མའི་ཆལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྩུང་དུ་འབྲིད་ནས་ལོ་རྒྱས་
རྣམས་ཁྱུས་པས། མཉེས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགོ་སྟོང་གི་
དངོས་པོ་ཐོབ། ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ཐོགས་ནས་གྲོང་དུ་
བསོད་སྟོམས་ཀྱི་འཆོ་བ་མཇེད་པས་ཀུན་ཏུ་ལས་ཤིང་ངོ་མཆར་
དུ་བྱུང་། སྤྲུལ་གཙུག་ལྷུང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཆོས་བཞེན་སྟོང་
བའི་ལྷུང་། མངའ་འབངས་རྣམས་གཞོམ་ཞིང་རྒྱལ་པོ་སྟོང་ན་
དུ་བྱུང་པས། སྟོན་པོ་ཉི་ཅུ་ཀ་དང་། སྟི་ཅུ་ཀ་གཉིས་རྒྱལ་ངན་

སྤངས་ཏེ་གཞན་དུ་སོང་། དེའི་ཆེ་རྒྱལ་པོས་རང་སྤྱོད་དང་
མཚུངས་པའི་དབྱུག་པ་ཐོ་བ་ཞེས་པ་སྟོན་པོར་བསྟོས། རྒྱལ་
སྤྱོད་ཚུལ་མ་ཡིན་པས་བསྟུངས་ནས་ཡུན་རིང་སོང་པའི་ཆོ། ལྷ་
ཏ་ཡ་ནས། རང་ཡུལ་ནས་འོང་པའི་ཆོང་པ་རྣམས་ལ་གཏམ་
དྲིས་པས། སྤངས་རྒྱལ་པོ་བདེ་བར་བཞུགས་ཏེ། སྟོན་གྱི་སྟོན་པོ་
དམ་པ་རྣམས་སྤངས། ད་སྟོན་ངན་གྱིས་བསྟུར་ནས་ཆོས་དང་
འགལ་ཞིང་མི་དག་བའི་ལས་ལ་སྤྱོད། འབངས་རྣམས་མནར་
ཞིང་ཉིན་མཆན་བདེ་བ་མེད། རྒྱལ་པོ་བྱེད་ནི་དྲན་ཞིང་སྐྱེ་རྒྱ་
ཐམས་ཅད་གདུང་བ་དྲག་པོས་གདུངས། ཞེས་སོགས། ཡི་
ཐུག་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་བཤད་པས། ལྷ་ཏ་ཡ་ན་གྲོང་
བྱེད་གྱི་སྐྱེ་རྒྱ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས། ཆོང་པ་བྱེད་རྣམས་
རང་ཡུལ་དུ་སོང་ལ། གྲོང་བྱེད་བ་ཀུན་སྤྱུག་བསྐྱེད་མི་དགོས་

ཀྱི། ང་མུར་དུ་འོང་ནས་གཙུག་མུད་ཅན་ལ་ཆོས་བསྟན་ཏེ་སྟོ་
ངན་པ་བསྐྱར་ཉུས་ཀྱི་གསུངས། ཆོང་པ་རྣམས་རང་ཡུལ་དུ་
སླེབས་ནས་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པས། ཀུན་དགའ་ནས་གྲགས་པ་
ཆེན་པོས་ཁྱབ། དེའི་ཆོ་སྟོན་པོ་དབྱུག་པ་ཐོ་བ་སྐྱག་སྟེ།
གཙུག་མུད་ཅན་ལ་སྤྲས་པ། བདག་གིས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་པ་
ཀུན་གྱིས་སྤྲད་པའི་གཏམ་ངན་པ་ཐོས། ཡབ་རྒྱལ་པོ་དཀར་
ཐུབ་ཀྱིས་ངལ་དུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྤྲིད་ཀྱི་ལོགས་སྤྲོད་དྲན། ཆོས་
གོས་ཀྱིས་སྤྲོ་ཞིང་གོས་མཆོག་འདོད། མགོ་ལྷུམ་ལ་རིན་ཆེན་
ཅོད་པའི་གྲོན་ནས་པོ་བྲང་བབྲང་། རི་དྲགས་རྒྱ་ཞིང་ཆེར་མས་
རྒྱབ་པའི་བྲང་ལ་ཉལ་བ་ལ་སྤྲོ་ནས་ཁང་བབྲང་དུ་མལ་སྟན་
འཇམ་པོ་འདོད། ཉགས་ཚུར་མོ་ཁ་བའི་རྒྱལ་ཡིད་སྟན། ལྷ་
བེར་ལྟར་བསེལ་ཆང་སྟེད་ཅིང་དཔལ་འབྱོར་འདོད་པས་མུར་དུ་

འོང་ནས་རྒྱལ་པོ་གཟི་བྱིན་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ནི་ཁྱི་ལས་ཕབ་སྟེ་རྒྱལ་
སྲིད་ཀྱང་པོས་བསྐྱུངས། གྲོང་ཁྱེར་མི་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་
དགའ། ཆོས་མིན་ལུགས་དང་ངོ་ཚ་བྲལ་བ་དཔེ་ངན་འཛིག་པ་
དེ་འདྲ་བས། ད་ལྟ་ཡུལ་དུ་མ་འོང་པའི་གོང་དུ་གསལ་དཔ་དྲག །
ཕྱེ་མ་ལེབ་མ་བབས་གོང་ནས་མ་བསྐྱེགས་ན་མར་མེ་འཛོམས།
ཞེས་སྒྲུས་པས། རྒྱལ་བུ་སེམས་དྲགས་པས་ཡིད་དྲི་མ་ཅན་
སོག་ལེ་བཞིན་རྩལ་མོར་གྱུར་ཏེ་སྒྲུས་པ། རང་རེ་གཉིས་ལ་
གཞོན་པའི་ཚུལ་དེ་ལེགས་པོ་མ་བྱུང་། དེ་བསྐྱོག་པའི་ཐབས་
མཁས་པའི་བསམ་སྒྲོ་ཐོངས་ལ། གང་རིག་པའི་ལས་ཁྱོད་
ཀྱིས་མཛོད་ཅིག །ཅེས་སྒྲུས་པས། སྒྲོན་པོས་ལམ་དུ་འགྱག་
མི་བཏང་། ལྷ་ཏུ་ཡ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་
བའི་ལོ་རྒྱས་ཞུས་པས། གནང་བ་ཐོབ་སྟེ་གྲོང་ཁྱེར་སྒྲོ་སྒྲོག་ཏུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལམ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པར་འོངས་པས། ལམ་དུ་འགྲགས་པའི་
གཤེད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསད། དེ་དག་ངོས་འདོད་ནས་ཨུ་ཏ་
ཡ་ནའི་ཆོས་གོས་དང་། ལྷུང་བཟེད་འབྲེལ་ཏེ་སློན་པོ་དབྱུག་ཐོ་
ལ་སྤྱད། སློན་པོས་ངོས་དང་བཅས་རྒྱལ་བུ་ལ་བསྟན་པས།
ཡབ་ཀྱི་ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ཁྲག་གིས་སྤྲགས་པ་དེ་
མཐོང་བས་རྒྱལ་བུ་དེ་མ་ཐག་དྲན་པ་ཉམས། སྤྲུང་བསམ་ཞིང་
བདག་པ་དང་དབྱ་བཅོམ་པ་བསད་པས། ལྷགས་ཐམས་ཅད་
ཉམས། ད་བདག་ལ་བརྟེན་ས་དང་སྦྱོབས་ས་སུ་ཡང་མེད།
ཤིན་ཏུ་མི་བཟོད་པའི་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོར་འཇུག་ངེས་པའི་ལས་
ངན་པ་འདི། སློན་པོ་ངན་པའི་ངག་ལ་ཉན་པས་ལན་སྟམ་སྟེ།
དབྱུག་པ་ཐོ་བ་རྒྱལ་པོའི་བྱང་དུ་འོང་བ་བཀག། །སློན་ཡབ་ཀྱི་
སློན་པོ་ཉི་ཅུ་ཀ་དང་། སྟི་ཅུ་ཀ་གཉིས་རབ་ཏུ་དྲངས་བས་བོས།

ཀྱལ་བྱ་མྱ་ངན་གྱིས་ལུས་རིད་ཅིང་སྐྱ་བོར་གྱུར། དེ་ནས་སྒོན་
པོ་དབྱུག་ཐོས་ཀྱལ་བྱ་གཙུག་མུད་ཅན་གྱི་མ་རྒྱ་ར་ལི་ཀ་ཞེས་
པའི་བྱང་དུ་ཕྱིན་ནས་ག་ལེར་སྐྱས་པ། ལྷ་མོ་བྲེད་ཀྱི་སྐས་
དཔལ་དང་ལྡན་པ། བསམ་པ་བྱང་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཀྱལ་སྤྱིད་
བསྐྱེད་ས་མི་ཤེས་པ་འདུག །ཕ་རབ་བྱང་བཏང་ནས་ཀྱལ་སྤྱིད་
འཕྲོག་རྒྱ་འོངས་པ་བདག་ཅག་གིས་ཞི་བར་བྱས། དགེ་སྤྱོད་
ཀྱལ་སྤྱིད་དུ་བབས་པའི་གཏམ་ངན་བསྐྱོག་པར་བྱས་པའི་བྱ་བ་
ལེགས་པར་བྱས་པས་ཀྱལ་བྱས་ཉེས་པར་གཟིགས་ནས་
བདག་ཅག་གཞས་ནས་དབྱུང་། ཀྱལ་སྤྱིད་ལ་ཕན་པ་གྲུབ་པ་
རྣམས་ཕམ་དུ་བཅུག །ཀྱལ་པོ་རང་མི་དགོས་པའི་བྱགས་
ཁལ་གྱིས་རིད་ཅིང་བསྐྱེད་ས། འདི་ལ་ལྷ་མོ་བྲེད་ཀྱིས་ལེགས་
བྱས་ཉེས་བྱས་པོ་ཤེས་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྐྱས་པས། ཡུམ་

གྲིས་སྤྲུམ་པ། འདི་ནི་ཕ་བསད་པ་དང་། དབྱ་བཅོམ་པ་བསད་
པ་གཉིས་མཚམས་མེད་པའི་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་གཉིས་
བསགས་འདུག །འོན་ཀྱང་ཕ་བསད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བདག་
གིས་སངས་པར་བྱེད་ཀྱས་ཀྱི། དབྱ་བཅོམ་པ་བསོད་པའི་སྤྲིག་
པ་བྱེད་རང་གཉིས་ཀྱིས་བསངས་ཀྱས་པ་མཛོད་ཅིག །ཅེས་
སྤྲུམ་ཏེ། རྒྱལ་བུའི་བྱང་དུ་ཕྱིན་ནས། བྱ་བྱེད་ཆོས་དང་ཆོས་
མིན་འདྲེས་མའི་སྦྱོད་པས་རྒྱལ་སྤྲིད་ཉམས་པའི་རྒྱ་ཡིན། བྱ་
བྱེད་ཕ་བསད་པ་ལ་འབྱོད་མི་དགོས་ཀྱི། བྱེད་སྤྱག་བསྐྱལ་
སངས་ཕྱིར་བདག་གིས་ངོ་ཆ་བཏང་ནས་བྱང་པོར་སྤྲུམ་ཀྱི།
བསད་པ་དེ་བྱེད་ཀྱི་ཕ་མིན། བྱེད་ཀྱི་ཕ་ནི་གཞན་གསང་བ་ཞིག་
ཡིན། སྤྱོན་པོས་རྒྱལ་སྤྲིད་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་བྱས་པར་མ་ཁྱོ་
ཞིག །ཅེས་བརྗོད་པས། རྒྱལ་བུ་སྤྱོ་མ་བདེ་ཡང་། ཕ་བསད་

པའི་འགྱོད་པ་སངས་པར་བྱས་སོ། །སྤྱིད་པ་གསུམ་ན་བྱད་མེད་
གཡོ་སྐྱ་ཅན་གྱིས་སྐྱབ་ན་གང་ཡང་འགྱུར་དུ་བརྟུབ་པ་དེ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་དབྱ་བཅོམ་བསད་པ་ལ་འགྱོད་པའི་
སྐྱག་བསྐྱལ་སངས་པའི་ཕྱིར་དབྱག་པ་ཐོབ་སོགས་སྒྲོན་ངན་
འགའ་ཞིག་གིས། སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་པོ་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་པ་རྒྱལ་
དང་། དཀར་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་བྱི་ལའི་ཐུ་
གུ་གཉིས་བརྟུག་སྟེ་ཤ་བྱིན་ནས་བསྐྱབ་པ། སོ་སོའི་མིང་ནས་
བོས། བྱོད་གཉིས་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་བྱོད་རང་གི་མཆོད་
རྟེན་ལ་སྒློར་བ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྐད་ཆེན་པོས་བརྗོད་ནས།
སེམས་ཅན་གསོད་དུ་བརྟུག་ཤ་སྐྱེན་པས་བྱི་ལ་གཉིས་གོམས་
ནས་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་བཞིན་བྱོད་པར་གྱུར་ཆོ། རྒྱལ་པོ་ལ་དབྱ་
བཅོམ་བསད་པའི་འགྱོད་པ་མཛད་མི་དགོས་ཀྱི། ལྷ་ཏ་ཡ་ན་

དབྱ་བཅམ་པ་ག་ལ་ཐོབ། དཔེར་ན། སྟོན་པོ་རྒྱལ་དང་།
དཀར་རྒྱལ་དབྱ་བཅམ་ཐོབ་ཟེར་བ་དང་འདྲ། རྟོན་དུ་དེ་གཉིས་
སོ་སོའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་ན་གྱི་ལར་སྐྱེས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་
སྟོག་གཅོད་ཅིང་ཤ་བ་བ་འདུག །དེ་འདྲའི་དབྱ་བཅམ་ག་ལ་
འོང་། རྒྱལ་པོ་ཐུགས་ཡིད་མི་ཆེས་ན་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་
པས་ཆོག་པ་འདུག །ཅེས་སྒྲ་པས། རྒྱལ་པོ་གཙུག་ཕུད་ཅན་
ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་ནས་གཟིགས་སུ་བྱིན་པས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེ་བོ་
ཀུན་གྲང་འདུས་ཏེ། སྟོན་ངན་དེ་དག་གིས། རྒྱལ་དང་། དཀར་
རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ནས་བོས་པས་མཆོད་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་གྱི་ལ་རེ་ཉུག་ཉུག་འཐོན་པར། ཁྱེད་གཉིས་དབྱ་བཅམ་པ་
རྒྱལ་དང་། དཀར་རྒྱལ་གཉིས་ཡིན་ན་ཁྱེད་རང་གི་མཆོད་རྟེན་
ལ་སྟོར་བ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པས། གྱི་ལ་གཉིས་པོས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་།

རྟོགས་པས་ནས་བསྐྱར་བ་བྱས་པས་རྟུལ་པོ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཞིང་ལོག་ལྟར་བྱུང་།
འཇིག་རྟེན་ན་མི་གཡོ་སྐྱེ་བྱ་འབྱུང་ཅན་གྱིས་མགོ་བསྐྱར་ན་
སྤྱ་ཡང་མི་འཆོལ་སྤིད་ལ། བསྐྱབས་པས་ཤེས་པ་བྱོལ་སོང་
ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་རྟུལ་པོས་འཕགས་པ་ཀ་རྩུ་ཡ་ན་
དང་། དགོ་སྟོང་མ་རིམ་གཉིས་ལ་ཡང་བསྟེན་བཀྱར་མ་བྱས།
སྟོན་ངན་རྣམས་ཀྱིས་དགོ་སྟོང་མགོ་རིམ་འོང་ན་ཇི་ལྟར་བྱ་
ཞུས་པས། དེ་ལ་ཐལ་བ་ཐོབ་ཅིག་གསུངས། དེ་དག་གིས་
ཕྱག་དར་བྱས་པའི་ཐལ་བ་མང་དུ་བསགས་ནས། ཀ་རྩུ་ཡ་ན་
ཐལ་བས་གཡོགས། འཕགས་པས་ཁང་བབྱང་སྐྱུལ་ནས་
བཞུགས། སྟོན་པོ་ཉི་ཅུ་ཀ་དང་། ཇི་ཅུ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲིག་
སྟོང་རྟུལ་པོ་འདི་བཞེན་ན་བདག་ཅག་ཀྱང་སྤྲིག་པས་གོས་པ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འདུག །འཕགས་པ་བྱོད་ཀྱང་འོ་བརྒྱལ་བས་སྡིག་ཅན་འདི་
སྤྲངས་ལ་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་ཁྱུ་ཁྱས་པས། འཕགས་པས་
གསུངས་པ། དེ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་འདིར་ཉིན་དང་པོ་ལ་རྒྱུད་དམར་
ལངས། ཉིན་གཉིས་པ་ལ་མེ་ཏོག་གི་ཆར། གསུམ་པ་ལ་གོས་
ཀྱི་ཆར། བཞི་པ་ལ་དངུལ་ཡི་ཆར། ལྷ་པ་ལ་གསེར་གྱི་ཆར།
རྩག་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆར། ཉིན་བདུན་པ་ལ་རྩལ་གྱི་ཆར་
བབས་ནས་རྒྱལ་སློན་སྡིག་ཅན་གཉིན་རྩ་ལག་བཅས་འཕྲུང་
བར་འབྱུར་བས། ཆོས་སློན་བྱོད་གཉིས་རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་
བབས་པ་ཇི་དགོས་ལྔངས་ལ་བྲོས་ཤིག་གསུངས་པ་བཞིན་
ཆར་རྣམས་རིམ་པས་བབས། ཉིན་རྩག་པར་རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་
བབས་ནས་སློན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་འདོད་སྤངས་ཏེ། ཉེ་རུ་ཀའི་
བུ་ཕྱོགས་ཅན་ཞེས་པ་འཕགས་པའི་ཉེ་གནས་སུ་ཕུལ། དེ་

བཞིན་གྱི་རུ་ཀའི་བུ་མོ་སྡེ་སངས་ཅན་མ་ཞེས་པ་དག་སྤྲོད་མ་རི་
མ་ལ་ལུ། སྤོན་པོ་གཉིས་གྲུ་བབུང་སྟེ་གསང་སྟབས་སུ་སྡོ་
ཕྱོགས་ལ་བྱོས་ཕྱིན། སོ་སོས་ཡུལ་རེ་བབུང་བ་ཏེ་རུ་ཀའི་གྲོང་
ཁྱེར་དང་། གྱི་རུ་ཀའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞེས་པ་གཉིས་ཆགས། དེ་ནས་
འཕགས་པ་སྤོན་པོའི་བུ་འབྱེར་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་
ནས་བཙུན་མོ་ཀ་རི་ཏའི་ཡུལ་ཤ་རིའི་ནགས་སུ་བྱོན་ནས་ཡུལ་
དེ་ཆོས་དང་བདེ་བ་ལ་བཀོད། དག་སྤྲོད་མ་རི་མས་སྤོན་པོའི་བུ་
མོ་འབྲིད་ནས་གདངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱོན། དེ་ནས་འཕགས་
པ་ཀ་རྩུ་ཡ་ན་བོག་ཀ་ན་ཀ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱིན། མ་ལ་ཆོས་
གསུངས་ཤིང་བདེན་པ་ལ་བཀོད། ཤ་རིའི་གནས་དེར་སྤོན་
པོའི་བུ་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས། དེར་ཀ་རྩུ་ཡ་ན་འི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་
བཞེངས། འཕགས་པ་མཉན་ཡོད་དུ་བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཞབས་རྩུང་དུ་འཁོད་དེ་ཡིད་དགའ་ཞིང་ཨུ་ཏུ་ཡ་ནའི་བུ་དང་
བཅས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཞུས་པས། དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱིས་
སྡོན་གྱི་རྒྱ་ཞུས་པས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྡོན་ཀར་པ་ཁྱེ་དང་ཉི་
བའི་ནགས་ཚལ་དུ། རྡོན་པ་དྲག་པོའི་ཞབས་པ་ཞེས་པས་རི་
དྲགས་ལ་གཤམ་དང་། རྒྱ་དང་། ཞབས་པ་མང་པོ་བཙུག་ནས་
བཞག དེར་རང་སངས་རྒྱུས་ཤིག་བྱོན་པས་དེའི་བྱོན་ལྗངས་
ཀྱིས་རི་དྲགས་ལ་གཞོན་པ་གང་ཡང་མ་བྱུང་བའི་ཆེ་རྡོན་པ་བྱུང་
ནས་ཁྲོས་ཏེ་རང་སངས་རྒྱུས་ལ་དྲག་མདའ་རྒྱབ་ནས་བསད།
དེ་ཁྲོ་བ་དང་བྱུག་རྩུ་མེད་པར་གཤེགས་པ་མཐོང་བས་རྡོན་པ་
དད་ཅིང་འགྱོད་པ་དྲག་པོས་རང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གདུང་རུས་
རྣམས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ། ཏྲག་ཏུ་མཆོད་
པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤུལ་ཞིང་འགྱོད་བཤགས་དྲག་པོ་བྱས། རྡོན་པ་

དེའི་སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏུ་ཡ་ན་ཡིན་ཅིང་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་
མཆོད་དང་། འགྱུར་བཤགས་བྱས་པས་དབྱ་བཙམ་པ་ཐོབ།
རང་སངས་རྒྱས་བསད་པས་སྐྱེ་བ་མང་པོར་གཞན་གྱི་བསད་
ནས་འཆི་བ་ཡིན། བྱིམ་བདག་ཀམ་ཀར་གནས་པ་ནོར་འབྱུ་
རྒྱས་པ་དགའ་བོ་ཞེས་པ་ལ་བུ་མོ་རྒྱགས་པའི་རི་མོ་ཞེས་ཡོད་
པ་འདྲོད་པ་གཡོ་བས་བག་མར་འགྱོ་འདྲོད་ཀྱང་སྤྲོད་བ་མེད་པ་
ལུས་པར་ནམ་ཞིག་བུ་མོ་དེས་འཕྱག་དར་གྱི་རྩལ་རང་སངས་
རྒྱས་ཤིག་གི་དབྱུ་ལ་སྤར་མོས་གཏོར་བས། དེའི་ཉིན་བུ་མོ་
བག་མར་སྤྲོད་མི་བྱུང་། མོའི་བསམ་པར་རང་སངས་རྒྱས་ལ་
ཐལ་བ་གཏོར་བའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་པར་བསམ། དེའི་རྒྱ་མཚན་
མིང་པོ་གཏམ་སྒྲོགས་ལ་བཤད་པས། དེ་དང་བྱིམ་བདག་
མཁས་པ་དང་། སད་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ནི་སྤྲིན་འབྱུས་

བོས་པའི་རྗེས་ལ་ཡིག་གཟུགས་བྱུང་བ་ལྟར་སྟབས་འབྲིགས་
པ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་ལ་ཐལ་བ་བཏབ་པས་བྱུང་བ་མིན།
དེ་ནི་མི་རུང་ཞེས་ངན་སྦྱོང་བསྐྱོག་པར་བྱས་པས་བྲིམ་བདག་དེ་
གཉིས་སྟོན་པོ་ཏེ་རུ་ཀ་དང་། རྟེ་རུ་ཀར་སྦྱེས་ཤིང་། མིང་པོ་དེ་
ཀ་ཏུ་ཡ་ན་ཡིན། ཐུ་མོ་དེ་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ཕུད་ཅན་དུ་སྦྱེས་
པའོ།། དེ་ནི་མི་བསྟན་སྦྱེ་བོའི་ཆོག་ལ་རྟོག་དཔྱད་མེད་པ་ལས་
ལྷག་པའི་དབྱ་མེད་པ་དང་། གཏམ་དང་བྱ་བ་ཀུན་ལ་རྟོག་
དཔྱད་ཡང་དག་བྱས་པའི་སྒྲ་མ་དང་། ལེགས་བྱས་ལས་ལྷག་
པའི་གཉེན་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་ལས་འབྲས་
སྤང་དོར་གྱི་ཆོས་གསུངས་པའོ། མཇུག་བརྒྱ་དཔག་བསམ་
འབྲི་ཤིང་ལས། ལྷ་ཏུ་ཡ་ན་འི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་
འདབ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་པའོ།། །

༤༢ ། མཁས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་གྱི་ཀུན་དགའ་རྩ་བ་ན་
བཞུགས་ཤིང་། མཉན་ཡོད་དུ་བྱིས་བདག་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནོར་ཕུག་པ་ཞིག་ལ། སུ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསོད་ནམས་
ལྡན་པ་ལེགས་པའི་བྱ་བ་ལ་མཁས་པ། རྟག་ཏུ་བྱགས་པ་དང་
ལྡན་པ། སྐྱེས་པ་ཅམ་ནས་ནོར་རྣམས་རབ་ཏུ་འཕེལ་བ། བྱིས་
པ་ནས་ལྷ་རིའི་བྱ་སོགས་དགེ་སྦྲེང་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་པ།
རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་པའི་བས་དང་གོས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་
ཞིག་བྱུང་། སྐབས་ཤིག་ལུ་གེ་ཆེན་པོ་བྱུང་བས་བསྐྱེད་བྱ་སྦྲེང་
བྱེད་དབུལ་པོར་མཉམ་དུ་སོང་། སྐྱེ་བོ་རྣམས་བཅད་པར་བྱེད་ཅིང་
དགེ་སྦྲེང་རྣམས་འཆོ་བ་མི་རྩེད་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
མཁས་པ་བོས་ནས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་ཆས་ཤིང་། གསེར་གྱི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འཕྲེང་བས་རྒྱན་པའི་རྟ་ལ་ཞོན་ནས་ཕྱིན་པར། དག་སྤྲོད་གཡོ་
ཅན་སྤྱ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་སྤྱས་པ། སྤྲོད་བ་པོའི་དཔག་
བསམ་གྱི་ཤིང་ལྟ་བུ་བྱེད་ལ་བདག་ཅག་ལྟ་བུ་བརྒྱ་པོ་བསམ་པ་
གཏང་ནས་འོང་བ་ཡིན། བྱེད་ཀྱིས་ཕོད་ན་བདག་ཅག་རེ་རེར་
གོས་དང་། རྒྱན་རེ་རེ་དེ་ལྟ་བུ་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་
སྤྱས་པས། མཁས་པ་ནི་རྟ་ལས་བབས་ཏེ་དེ་རྣམས་ལེགས་
པར་མཆོད་ཅིང་བསམ་པ། བདག་འདི་ནས་ལོག་ན་བཅོམ་
ལྟན་འདས་ཀྱི་ཞལ་མ་མཐོང་ཞིང་གསུང་གི་བདུད་རྩི་འབྱུང་
བའི་གོགས་སུ་འབྱུང་བས་དེ་བདག་གིས་མི་བཟོད་ལ། སྤྲོད་
བ་པོ་རྣམས་ལ་མ་སྦྱོན་པར་ཕྱིན་ན་རང་གི་བྲགས་པ་ཉམས་
ཤིང་ཚུལ་མ་ཡིན། ཇི་ལྟར་བྱ་སྤྲོས་པའི་ཆོ། ལྷུ་རྒྱལ་པོ་ལྟག་
མ་ས་གཞི་བརྟེན་ནས་འཐོན། བྱེད་ཀྱི་སྦྱོན་པའི་གྲོགས་བདག་

གིས་བྱའོ། ཞེས་སྟོང་བ་རྣམས་ལ་གོས་རྒྱན་ཐོགས་པ་མེད་པ་
སྟོན། དེ་ནས་མཁས་པ་དད་པ་ཅན་གྱི་བསམ་པར། དེ་བཞིན་
ག་ཤེགས་པ་བསྟོམ་པ་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་གཞི་མ་
ཡིན་སྟུམ་སྟེ། དགོ་སྟོང་རྣམས་དང་ལྷ་ཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་དང་མཇལ་བས། ཞབས་ལ་སྦྱི་བོས་བརྟུང་ཅིང་
ཞབས་རྩུང་དུ་དོ་ཤལ་ཟླ་འོད་རབ་འབར་སྤྲངས་ནས་འཁོད་པ་
ལ་རྒྱལ་བས་ཆོས་གསུངས་པས། དེ་དག་འཇིག་ཆོགས་ཀྱི་
ལྷ་བའི་རི་བོ་ཕུག་ནས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཅིང་
ཕུག་བྱས་ཏེ་སོང་། གཞོན་ལུ་མཁས་པ་ལ་རྒྱལ་བས་དགྲེས་
ཤིང་གསུངས་པ། བསོད་ནམས་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ལེགས་བྱས་
དང་དཔལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐོབ། ད་ཁྱོད་ཀྱིས་དགོ་
སྟོང་རྣམས་ལ་བས་སྦྱར་ནས་སྤྱ་གོ་དང་བྲལ་བར་མཛོད་

གསུངས་པས། མཁས་པ་དག་འཁོར་དུལ་བ། སྤྱོད་བ། དང་
བས་དེ་བཞིན་ཁྱེ་བར་ཁས་སྤངས། རང་གི་བྱིམ་དུ་སོང་ནས་
དགོ་སྤོང་བརྒྱ་ཕྱག་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་སོགས་སྟོན་པ་འཁོར་
བཅས་ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་པའི་བསྟེན་བཀྱར་མ་ཆག་པར་ཕུལ།
གཞན་ཡང་བསྐྱང་བྱ་སྤོང་བྱེད་ཐམས་ཅད་དབུལ་བ་དང་བྲལ་
བ་སྤྱིན། ཉམ་ཐག་སྟོང་རྗེའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་བརྟེ་བས་བས་
ལྷག་པར་སྤྱིན། ལྷག་མ་རྣམས་སེམས་འཇུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་
སྟོང་རྗེས་བཅལ་ནས་རིན་པོ་ཆའི་ཚོགས་བྱིན་ནས་དབུལ་བ་
དང་བྲལ་བར་བྱས་པས། མི་དེ་དག་ལ་རིན་ཆེན་ཐམས་ཅད་
སོལ་བའི་ཕུང་པོར་གྱུར་པས་དེ་དག་གིས་སྦྲས་པ། མཁས་པ་
བྱེད་ཀྱིས་བདག་ཅག་ལ་རིན་པོ་ཆའི་བྱིན་པས་སྐད་ཅིག་ལ་
འབྱོར་པ་དང་ལྡན་ཞིང་མཐོན་པོར་གྱུར་གྱང་། ཡང་དག་མིན་

ནས། སྐྱུ་མ་ཇི་ལྟར་ཡང་། སྐད་ཅིག་ལ་སོལ་ཕུང་དུ་གྱུར་ནས་
བདག་ཅག་ཉམ་པར་བྱས་སོ་བེར་བར། མཁས་པས་ལུས་ཅན་
རྣམས་ནི་རྟོའི་རང་བཞིན་མི་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་བྱའི་སྐལ་བ་ཡིན་
ཀྱང་། བྱེད་རང་རྣམས་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པས་སོལ་
ཕུང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། དེ་བདག་གིས་བས་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་བྱ་
ལྟོས་པ་སྦྱིན་གྱི། དེ་དག་དང་བ་དང་གུས་པས་སངས་རྒྱས་
དག་འདུན་དང་བཅས་པ་ལ་མཆོད་ཅིང་། མཇུག་ཏུ་བདག་
ཅག་དབུལ་བ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བསྐྱབས་ནས། ཡོ་
བྱད་རྣམས་སྦྱིན་པས་དེ་དག་གི་ཉིན་གཅིག་སྟོན་པ་འཁོར་
བཅས་མཆོད་ཅིང་སྟོན་ལམ་བཟབ་པས། དེ་དག་གི་མདུན་ན་
ཡོད་པའི་སོལ་ཕུང་རྣམས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོར་གྱུར། མཁས་
པའི་བྱིམ་ནང་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བས་ལོར་གྱི་གཏེར་

མི་བད་པས་གང་བར་གྱུར། དེ་ནས་སྦྱོན་པ་སྒྲར་བཞིན་ཆག་
མེད་དུ་བཏང་། རྟོར་རྣམས་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དུག་ཆ་རེ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་ཕུལ་བས། དེ་ལ་ཡང་སོལ་
བའི་ཕུང་པོར་གྱུར། དེའི་ཆེ་ནམ་མཁའ་ནས་རྟོར་གྱི་གཏེར་འདི་
དག་གཞོན་ཏུ་མཁས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ལོ། །
ཞེས་བྲགས་པ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་གསན། དེ་ནས་གཞོན་ཏུ་
མཁས་པ་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ་བདག་གིས་དབུལ་བ་རྣམས་
བས་ཀྱིས་བསྐྱུངས། ཕོངས་པ་རྣམས་རྟོར་གྱིས་བསྐྱུངས། ཁ་
ཉིན་རྣམས་ལ་སྐྱབས་དང་གྲོགས་སུ་བྱས་ཀྱང་འདི་དག་ལ་
འབྱོར་པ་དང་ལྡན་པའི་དུས་ནི་མི་འདུག །རྟོར་ལོངས་སྦྱོད་ལ་
སུན་ཅིང་། འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་སྦྱིང་པོ་མེད། རང་ལུས་
འབད་དེ་གསོས་ཀྱང་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་སྟམ་ནས།

བྱིམ་གྱི་ནོར་རྣམས་མ་ལུས་པ་མཆོད་སྦྱོན་དུ་བཏང་ནས། རང་
ཉིད་ཁང་བྱིམ་ཆུང་དུ་དམན་པ་ཞིག་དུ་བསྐྱད། ས་ལ་བདག་ནི་
བྱིམ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སྦྱོན་ཅིང་སྦྱོང་པོ་མི་འདུག་པས།
ནགས་དབེན་པར་རབ་དུ་འབྱུང་བས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་
ཅེས་སྒྲུས་པས། ཁོ་རང་གི་ཡབ་བུ་ལ་ཆགས་ཀྱང་། དེ་སྟོ་
བཏྲན་པས་མི་བཞེད་སྒྲུམ་གནང་བ་སྦྱོན། དེ་ནས་ཤུ་རིའི་བུའི་
བུ་དུ་སྦྱོན་ནས་རབ་དུ་བུང་། ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ཐོགས་
ནས་ཤུ་རིའི་བུའི་ཉེ་གནས་བྱས། བསོད་སྟོམས་སུ་རྒྱ་བའི་
སྐབས་ཤིག་ལམ་དུ་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀ་སྒྲ་ཆོགས་བྲུས་ཏེ་
ཞིང་ནས་ཞིང་ལ་རྒྱ་འདྲེན་པ་མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་ཞིང་འདི་ལྟར་
བསམ། ཀྱེ་མ། སེམས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱང་ཀ་ལ་བྲངས་
ནས་གང་འདོད་དུ་འགྲོ་ཞིང་ལས་བྱེད་པ་འདུག །ལུས་ཅན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

རྣམས་ཀྱིས་སེམས་འདི་བཙུག་དཀར་བ་ཅི་ཡིན་སྟུང་ཞིང་ཕྱིན་
པས། ཡང་ལམ་དུ་མདའ་མཁན་ཞིག་མདའ་སྔོང་ནས་དང་
པོར་བསྐྱང་བ་མཐོང་། ཡང་བསམ་པ། མདའ་སེམས་མེད་འདི་
དག་བསྐྱང་ན་དང་པོར་འགྱུར་བ་འདུག ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
སེམས་འབྱུག་པོ་འདི་འཁོར་བའི་གདུང་བས་ཀྱང་སྔོང་མི་བྱབ་
པ་ཅི་སྟུང་པ་བྱུང་། ཡང་ཤིང་མཁན་ཞིག་གིས་ཤིང་རྩ་འཁོར་ལོ་
ལེགས་པར་བཟོས་ཏེ་ཤིང་རྩ་ལས་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་པ་
མཐོང་བས་འདི་ལྟར་བསམ། སེམས་མེད་ཀྱི་ཤིང་རྣམས་ཀྱང་
བཟོའི་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་འདོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་འདུག །
ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་འདི་བཙུག་སུ་དཀར་ཞིང་ལས་སུ་
མི་བྱུང་བ་ཅི་སྟུང་ཞིང་། ཤུ་རིའི་བྱའི་ཞལ་བས་རྣམས་སྐྱར།
ནངས་པར་ཕ་དང་བྱ་བཞིན་བག་ཐེབས་པར་ཞུས་པ། སྟོབ་

དཔོན། དེ་རིང་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསོད་སྟོམས་ལ་གཤེགས་
པར་བྱ། བདག་གིས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིད་ལ་
བསམ་པར་བྱ་བྱས་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་བཞིན་གནང་སྟེ་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁང་སྒྲགས་སུ་བཞག་ནས་བྱོན། མཁས་
པས་དེ་ཕྱལ་ལུས་གཡོ་མེད་སྒྱེལ་ཀྱང་བྱང་པོར་བྱས། དེ་ཕ་
མངོན་དུ་བྱས་ནས་རང་གི་ཆོས་ལ་བསམ་ཞིང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་
བཞགས་པའི་ཆོ། ས་དང་རི་དང་རྒྱ་མཚོར་བཅས་པའི་འཛིག་
ཏིན་རབ་ཏུ་གཡོས། དེར་དེས་འབྲས་བུ་མུར་དུ་ཐོབ་པ་བརྒྱ་
བྱེན་གྱིས་ཤེས་ནས་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་གཉིས་བར་ཆད་བསྐྱུང་བར་
བསྐྱོས། དེ་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དེ་དག་རྩ་ཡོངས་སུ་
སློན་ཅིང་མུར་དུ་དབྱ་བཙུམ་པ་ཐོབ་པ་འདུག་ཀྱང་། ཏིང་ངེ་
འཛིན་སྒྲོམ་འཕྲོར་གཏམ་དང་གཡེང་བ་བྱུང་ན་བར་ཆད་དུ་འགྲོ་

བར་མཁུན་ནས། ལྷ་རིའི་བུ་བྱོན་ན་སྒྲོ་བརྩུངས་པས་ཁོང་གི་
བསམ་གཏན་ལ་གཞོད་དོགས། སངས་རྒྱས་རང་དེ་མ་ཐག་
དེའི་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་ལུས་འགྲུལ་མི་ཤེས་ཤིང་། །ངག་སྒྲུ་མི་
ཐུབ་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས། མཁས་པ་ནི་རླུང་མེད་གྱི་
སྒྲོན་མེ་དང་མཚུངས་པ་ཐོབ། དེའི་སྤྲེང་དུ་རྒྱུན་ཞུགས་གྱི་
འབྲས་བུ་ཐོབ། དེའི་སྤྲེང་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་
འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ། དེ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ། དེ་ནས་
གཏམ་གསུངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་རང་གཞས་སུ་བྱོན། ལྷ་རིའི་
བུ་དེར་བྱོན་པས་རང་གི་སྒྲོ་བ་མ་ནི་སྤྲིད་པའི་འཆིང་བ་ལས་
གྲོལ་ཞིང་ཐར་པ་ཐོབ་པ། ཉིམ་ལྟར་འབར་བ་མཐོང་ནས། དུས་
གྱི་ཚུ་ཚོད་བཞི་བརྒྱ་ལ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་དོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་
བསྐྲགས་པ་བརྗོད་པས་ཀུན་ལ་གྲགས། དགེ་སྤྲོད་རྣམས་གྱིས་

དེའི་རྒྱ་ཁྱུ་པས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྡོན་ལྷ་ར་རྒྱ་སིར་སངས་
རྒྱས་འོད་སྤྱང་དགེ་སྦྱོང་སྦྱོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་དང་བཅས་པ། གྲོང་
ཁྱེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དད་པས་གཙང་མའི་ལོངས་སྦྱོང་ཡིད་དུ་
འོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་ཇི་སྟེད་ཅིག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
ལ་ཁྱུགས། བྱིམ་བདག་དང་དད་འབྱོར་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་པ་
ཞིག་གི་བྱིམ་དུ་ཐེབས་པ། མི་དབུལ་པོ་མིང་ལ་ཡང་དབུལ་པོ་
ཟེར་བ་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས། དབུགས་འཆངས་ཤིང་
བསམས་པ། ཤིན་ཏུ་དབུལ་བས་དགེ་བའི་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་
བྱེད་རྒྱུ་མེད། དགེ་སྦྱོང་གཅིག་ཙམ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་ཁྱུ་བའི་
སྐལ་བ་མེད་པ་ང་འདྲ་སྟམ་ཞིང་ཡི་ཐུག་པའི་ཆོ། དགེ་སྦྱོང་
རྣམས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པས། དབུལ་པོ་ལ་དགེ་བ་བསྐྱུལ་བའི་
ཕྱིར་སྤྲོས་པ། དབུལ་པོ་བྱེད་དགེ་སྦྱོང་གཅིག་ཙམ་ལ་བསྟེན་

བཀྲར་མི་བྱེད་པ། ད་ལྟ་ནིར་གྲིས་དབུལ་ཀྱང་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་
དག་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དག་སྤྲོད་གཅིག་ཙམ་ཞིག་ལ་བསྟེན་
བཀྲར་ཅིས་ཀྱང་ཉུ་དགོས་གསུངས་པས། དབུལ་པོ་ནི་མདའ་
བྱུག་པའི་བྱུག་རྩུ་ཡོད་པ་སྤྲོད་ཡང་ནན་གྲིས་བསྐྱུན་པ་བཞིན་དུ་
གྱུར་ནས་བདག་ལ་ཞལ་བས་མ་འབྱོར་པས་བཀྲས་ཐོངས་
གྲིས་ཉམ་ཐག །ཁ་ཞན། དབང་ཆུང་། ཆོག་མི་བཅུན། ཀྱན་
ལས་ཞན་པས་ཡི་མུག་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པས། ཡང་སྤྲོས་པ།
འབད་པས་སྐྱབ་ན་བས་ནོར་ཅུང་བད་ཐོབ་མོད། དེས་འཕགས་
པ་མཆོད་ན་དོན་དང་ལྡན་གསུངས་པས། དབུལ་པོས་དཀའ་
ལས་ལ་མ་བརྟེས་པར་ཤིང་བཅད་ནས་བཙོངས་པས་རིན་ཆ་
ཤས་ཐོབ། དེ་བཞིན་དབུལ་མོས་ཀྱང་གཞན་གྱི་འབྲས་སྐབས་
པ་ལ་སྒྲ་བརྒན་ཆ་ཤས་ཐོབ། དེ་ལས་ཆ་ཤས་གཅིག་རྗེ་བོ་ལ་

ཡུལ། དགེ་སློང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་ཅི་སྐབ་ཞིག་འཕུལ་བར་
བརྩམས་པས། བསམ་པ་དག་པ་དེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཤེས་ནས་
དེའི་གྲོགས་བྱས་ནས་བརྒྱ་བྱིན་གཟུགས་མ་བསྟན་པར། ལྷ་འི་
བཟའ་བ་ཁ་དོག་དྲི་རོ་དང་ལྷན་པ་བསྐྱབས་པས། དབུལ་པོས་
དགེ་སློང་གཅིག་ཀྱང་མ་ཆེད་པར་ཕྱག་པོ་རྣམས་བསོད་ནམས་
གསོག་དུས་དགེ་སློང་མང་དུ་འབྱོར་ཞིང་། བདག་ལ་གཅིག་
ཙམ་མགྲོན་དུ་མི་ཆེད་པ་བསམ་འཆི་བར་བརྩམས་པས་སངས་
རྒྱས་འོད་སྤུང་གྱིས་བྱགས་བརྩེ་བས་མཁྱེན་ཏེ་ཞལ་བས་
བསྐྱངས་པས། རྒྱལ་པོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་བས་བདག་
གིས་འབུལ་ཞེས་པ་གསོལ་བ་བཏབ་ཀྱང་དབུལ་པོས་ད་ལན་
བདག་གི་སྒྲོར་ཕེབས་པས་ཞལ་བས་བདག་གིས་འབུལ་ཞེས་
རྒྱལ་པོ་ལ་ཁས་མ་བྲུངས་པར་སངས་རྒྱས་མཆོད་དེ་སྒྲོན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལམ་བཏབ་པ། བདག་ཡོན་ཏན་གྱི་ནོར་ཡང་དག་རྟོགས་ཤིང་
དབུལ་བ་ལས་གྲོལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད། འོད་སྤང་རང་
གནས་སུ་གཤེགས་ཤིང་། ལྷ་དབང་མཐོ་རིས་སུ་སོང་བའི་ཆེ་
དབུལ་པོའི་བྱིམ་ལྷ་འི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གང་། བརྒྱ་
བྱིན་གྱིས་བིཤ་ཀམ་ལ་བཀའ་བསྒྲིམ་ཏེ། དབུལ་པོའི་བྱིམ་དུ་
སྐྱེད་ཆལ་མཛེས་པ་རིན་ཆེན་ཀ་བས་བརྒྱན་པ། དྲི་མ་མེད་པའི་
ཁང་བཟང་བྱས། དེར་དབུལ་པོས་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་སངས་
རྒྱས་འོད་སྤང་དགེ་སྤྲོད་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་འབྱོར་པའི་
ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་རབ་དུ་མཛོད། སྤར་བྱིམ་གྱི་བུད་མེད་བཀྲེས་
སྐྱོམ་གྱིས་རིད་ཅིང་བུ་ཆ་ལྟོགས་པས་དུ་ལ། སྤྲོད་བ་རྣམས་
ཀྱིས་སྒྲོ་བོར། ཁྱི་སྟན་བན་རྩལ་ཁྲོད་ནས་སྤྲང་བུ་སྒྲོག་ཅིང་
ཐབ་དུ་བྱི་བའི་ཆང་བཅའ། དུ་འབོད་འདོན། ལས་བྱ་ཐབས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གཞན་ནི་མེད་པ་དེ། རྗེས་སུ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོ་འང་སྟོན་
པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ནས་སྟོན་པའི་མཐུ་བདུད་ཅི་ལྟར་སྟོང་
བའི་དབུལ་པོ་དེ་ནི་ད་ལྟ་མཁས་པ་འདིར་སྐྱེས་དག་བཅོམ་པ་
ཐོབ་པའོ། །ཞེས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པའོ། །མཛད་
བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། མཁས་པའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་གཉིས་པའོ། །

༢༣ ། གསེར་མདོག་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་དུ་དག་པའི་
འཁོར་ཆོགས་རྣམས་ལ་དག་བའི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཆོ་འདི་སྐད་
ཀྱང་གསུངས་ཏེ། སྟོན་སྐྱེ་རྒྱ་རྣམས་ཆོ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་དུས་སུ་
གྲོང་ཁྱེར་གསེར་ཞེས་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་གནས་ལྟ་བུར། ཐོ་བྲང་ཡིད་
དུ་འོང་བ་དེའི་ནང་དུ་རྒྱལ་པོ་གསེར་མདོག་ཅན་འགྲོ་བའི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འདྲེན་པར་འོས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཛོས་པ།
མཛོད་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བྱ་བ་དེ་བའི་བྱ་བ་ཁོ་ན་སྤྱིང་ལ་བབུང་བ་
ཞིག་བྱུང་། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱིས་གྲོང་ཁྱེར་
དེར་ཆར་མེད་པས་ས་ཐམས་ཅད་ཚད་པས་གདུངས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་
ཉམས་མི་དགའ་བར་བྱུང་། དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་ནི་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མ་
བདེ་བར་སྒྲོན་པོ་གཙོ་བོ་རྣམས་ཚོགས་པར་སྤྲས་པ། བདག་
གིས་སྐྱེ་བྱ་རྣམས་འབད་པས་བསྐྱུངས་ཀྱང་། ཆར་མེད་པ་འདི་
བཙོས་པའི་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་མ་འགྲུབ། སྐྱེ་བྱ་རྣམས་ལ་
ཕན་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཅི་བྱེད། དེ་བས་བདག་གི་མཛོད་
དང་བང་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བྱ་རྣམས་ལ་ཕན་བཏགས་པར་བྱ་
རིགས་སོ་གསུངས་ནས། བང་མཛོད་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་པར་
བཏང་། ལུ་གེ་ཆེན་པོ་དེ་ཡུན་རིང་བས་མཐར། རྒྱལ་པོ་ལ་

[illegible]

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མདོག་ནི་རྒྱལ་ཁག་ཀུན་གྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་བཞིན་དུ་གྱུར།
སྐྱེ་རྒྱུ་མཐའ་དབུས་ཕྱོགས་མེད་ཀྱི་སྟོག་བསྐྱེད་བའི་གཞན་དོན་
འབད་པས་སྐྱབ་པ་ལ་དམ་པའི་སྦྱོད་རྒྱལ་མཛེས་པར་གྱུར་བའོ།
།དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསེར་མདོག་དེ་ནས་ད་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
གསུངས་པས། འཁོར་རྣམས་རབ་དུ་དགའ་བས་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་ངོ་། །སྦྱོན་པའི་ཆོས་སྟོར་ངོ་། །མཛེད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་
འབྲི་ཤིང་ལས། གསེར་མདོག་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་
འདབ་ཞེ་གསུམ་པའོ། །

༥༥ ། གསེར་གྱི་ལག་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བྱེད་ཆེན་དུ་བཞུགས་པའི་ཆོ། མཉན་
ཡོད་ན་བྱིམ་བདག་ལྷའི་སྡེ་ཞེས་པར་བུ་གསེར་གྱི་ལག་པ་བྱ་
བ། ལག་པ་གཉིས་གསེར་ལས་གྲུབ་པ། སྤྲོ་རེ་རེ་བཞིན་

ལག་པ་རེ་ནས་དངུལ་འབུམ་ཕྱག་རེ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་སྟོང་བ་པོ་
རྣམས་ལ་ཅི་འདོད་སྟེར་བ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྟ་བུར་གྱུར།
དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་སྐྱེས་ཏེ་རྒྱལ་བྱེད་ཆེལ་དུ་ཕྱིན།
བཙམ་ལྡན་འདས་གྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆེལ་ཞིང་འཁོད་པར་
སངས་རྒྱས་གྱི་དགོངས་པ་གཏང་བས། ཀུན་སྦྲངས་གྱི་རབ་
རིབ་སངས་ཤིང་། ཉི་མའི་འོད་གྱིས་པུང་རྒྱས་པ་ལྟར་སྟོ་གྲོས་
རྒྱས་ཤིང་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་བག་ཆགས་སང་ནས་
གསོལ་པ། བཙམ་ལྡན་འདས། སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་ཆོ་
སྟོག་དང་། ལང་ཆོ་གཞོན་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་སྟོག་ལྟར་གཡོ་བ་ལགས་ན། བདག་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་
ཞིང་ཞི་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་མཛད་དུ་གསོལ། ལྷས་
པས། སངས་རྒྱས་གྱི་མཐུས་དེ་མ་ཐག་སྟོམ་པ་ཐོབ་ནས་ཆོས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ཐོགས་ཤིང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ། དེ་ཉིད་
ངོ་མཚར་མེད་དུ་བྱུང་བར་མཐོང་ནས་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱིས་སྡོན་
བྱུང་ཞུས་པས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྡོན་ལྷ་ར་རྒྱ་སིར་སངས་རྒྱས་
འོད་སྤྱང་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱིས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གདུང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚོད་རྟེན་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་ནམ་
མཁར་སྟེག་པ་ལྟ་བུ་བཞེངས་ཏེ། མཚོད་པ་འཛིན་པའི་བཟོ་བོ་
ཀན་ཏ་ལ་ཞེས་པས་བཀོད་པའི་རྒྱན་དུ་གསེར་གྱི་གཟུགས་
བརྟན་གཉིས་བྱས་པས་ད་ལྟ་གསེར་གྱི་ལག་པ་འདི་སྟེས་
སོ། །ཞེས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་གསུངས་པའོ། །མཛོད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། གསེར་གྱི་ལག་པའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ཞེ་བཞི་པའོ། །

༥༥ ། མ་སྐྱེས་དབྱས་པ་བསད་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་རི་བོ་བྱ་རྒྱུད་ལྷུང་པོའི་ངོས་
ལ་བཞུགས་པའི་ཆོ། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ནི་བྱ་ལ་
ཤིན་ཏུ་བྱམས་པས། བྱ་མ་སྐྱེས་དབྱ་ཇི་ལྟར་མཐོ་བ་བཞིན་བྱེད་
དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཀྱང་། བྱ་ནི་གྲོགས་པོ་ངན་པ་སྒྲིག་ཅན་ལྷས་
བྱིན་གྱིས་གྲོས་ཇི་ལྟར་བསྐྱབས་པ་བཞིན་བྱེད་པས། སྐབས་
ཤིག་ཡབ་ཀྱི་སྲས་མ་སྐྱེས་དབྱ་ལ། སྟོན་འབངས་སོགས་སྐྱེ་
རྒྱ་རྣམས་ལ་རྩལ་མོ་མ་བྱེད་པར་བྱམས་པས་སྐྱོངས་གསུངས་
པར། བྱ་རབ་ཏུ་ཁྲོས་པ་ལ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་ཕྱ་མ་བཅུག་སྟེ།
ཡབ་འདི་མ་བསད་ན། སྲས་དམ་པ་བྱེད་ལ་རྒྱལ་སྤིང་དང་
དབང་ཐོབ་པའི་དུས་ནམ་ཡང་མི་ཡོང་བེར་བར་ཉན་ཏེ་བཅོན་
ཁང་ལྷན་པ་ཅན་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་བཅུག །བཀྲེས་

སྒྲིམ་གྱིས་གསོད་པར་འདོད་ནས་སུ་ཡང་རྒྱ་འབྲུལ་བྱེད་པ་མེད་
པར་བྱས་པས། ཡབ་བཀྲེས་སྒྲིམ་ཉམ་ཐག་པར་བཙུན་མོས་
གསང་ནས་བཙོན་ཁང་དུ་བསྐྱུལ་བ་བྱས་ཤེས་ནས་དེ་ཡང་
བསྐྱུངས། ཡབ་ནི་ཤིན་ཏུ་བཀྲེས་ཤིང་སྒྲིམ་ནག་རིད་ཅིང་དྲི་མ་
ཅན་དུ་གྱུར། དེར་བཙོན་ཁང་གི་ཕྱི་ནས་བཙུན་མོ་དང་ནང་ནས་
རྒྱལ་པོ་རང་གིས་སྐད་གདངས་ཞན་པས་གདུང་བའི་སྒྲེ་
སྒྲགས་གྱིས། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་སངས་རྒྱས་
བཙུམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པས། རྒྱལ་
བའི་འོད་ཟེར་བཙོན་ཁང་གི་བྱག་པ་ཕྱ་མོ་ཞིག་ལ་ཞུགས་ནས་
བཙོན་ཁང་ཐུན་པ་མེད་ཅིང་འོད་མདངས་གསལ་བ་བྱུང་། བྱས་
ཤེས་ནས་རབ་ཏུ་འཁྲུགས་ནས་ཕའི་བཙོན་ཁང་གི་བྱག་པ་ཕྱ་
མོ་དེ་ཡང་བཀག། །ག་ཤིང་མ་ལ་བཀའ་བསྒྲོས་ཏི་དམ་དུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཅིངས། ཀླང་པ་གཉིས་པོ་གྲིས་བཅད། དེའི་དུས་སུ་ཤིན་ཏུ་
སྤྲུག་བསྐྱེད་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་དྲན་ཞིང་། ངག་ནས་
སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་ཕྱག་འཆེལ་སྐྱབས་སུ་གསོལ་ཞེས་
བརྗོད་པས་རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཛོན་སུམ་
དུ་བྱོན། བརྒྱ་བྱིན་གྲིས་གདན་བཤམས་པ་ལ་བཞུགས་ཏེ་
བཀའ་སྤྱུལ་པ། རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཆགས་སྤང་གི་
དུག་གིས་སྦྱོས་ནས། རང་རང་ལས་སྒྲ་ཚྲགས་པའི་སྤྲུག་
བསྐྱེད་དུག་པོ་སྦྱང་བ་ནི་འཁོར་བ་སྦྱང་པོ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་
ཡིན། རང་རང་གིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་རང་
ཐོག་ཏུ་སྦྱང་པས་འཇོག་གྱི། མ་སྦྱང་པར་ལས་འཇོག་པ་མེད།
དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལྔ་ངས་སྦྱང་གྱི་རེ་བ་སྦྱོས་ཐོངས། སྤྲུག་
བསྐྱེད་འདི་རང་གི་ལས་འཁོར་བའི་སྦྱང་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་

མཛོད་ཅིག ། ཁྱོད་ཀྱི་ལས་འདི་ཟད་པའི་མཚུག་ཏུ་ད་ལྟ་ཉིད་
དག་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སེམས་
གསོ་བར་མཛོད་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་རང་གནས་སུ་
གཤེགས། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་ཆོ་འཕྲོས་ཏེ་དེ་མ་
ཐག་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུ་རྒྱལ་བའི་བྱ་མཆོག་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་
ཏོ། ། དེ་ནས་ཕ་ཆོ་འཕྲོས་པ་མ་སྐྱེས་དབྱས་ཤེས་ནས་འགྱོད་པ་
དག་པོ་སྐྱེས་ནས་ཕའི་ཕུར་སྐྱུངས། སྡིག་པ་བྱས་པ་དང་སྦྱོད་
ཚུལ་ངན་པ་ལ་རང་གིས་རང་ལ་བྲེལ་ཞིང་གདུང་བས། ཀྱེ་མ་
ཀྱི་རུད་ཚྭ་ངས་པ་བདག་སྡིག་པའི་གཡང་ལ་ཁ་བུབ་ཏུ་སྐྱུངས།
བརྟེན་ས་མེད་པ་བདག་འདྲ་བ། དཔྱལ་བའི་མེས་སྐུར་དུ་
བསྐྱེག་པ་བདག་ཐུགས་རྗེའི་རྒྱལ་མཆོ་བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་
སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ། ཕ་ཆོད་ནས་འདར་ཞིང་འཆི་མ་དང་བཙས་

ཆོ་ངེས་འདོན་ཅིང་། སྡིག་ཅན་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཚུགས་ཚུལ་ངན་
པས་ཕ་བསད་པ་བདག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ།
ཞེས་སྡེ་སྤྲགས་བརྗོད་པས། བཀའ་སྤྱལ་པ། རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་
ཀྱིས་དག་མི་དགའི་ལས་ལ་བསམ་གཞིག་མ་བཅུག་པར་
སྡིག་ཅན་མི་བསྐྱུན་པའི་ངག་ལ་ཉན་ཏེ་སྡིག་པའི་ལས་ངན་རང་
གིས་བྱས། དག་ལེགས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཉེ་བར་ཡོད་པ་རང་གི་
ལག་པས་ཕྱིར་འཕངས། ས་སྤྱོད་དེའི་སྤྱོད་བ་ཡང་དེ་རང་གི་
ལས་ཡིན། ད་ཁྱེད་ལ་ཡང་ལས་འདི་ལྟ་བུ་ངེས་པར་སྤྱོད་
དགོས། དག་སྡིག་གི་ལས་ནི་རང་རང་གི་དཔྱལ་བར་རྩོལ་རི་
མོ་བཀོད་པ་བཞིན་གཞན་གྱིས་གཡོ་བ་མ་ཡིན། ད་གལ་ཏེ་
ཁྱེད་ལ་སྡིག་པའི་རྣམ་སྤྲོད་ད་ལྟ་མི་སྤྲོད་ཅིང་། གནས་སྐབས་
སྤྱི་ཕྱན་ཆོགས་ཐོབ་པར་འདོད་ན་སྤྱོད་གྲོས་བསྐྱེད་ལ་ཞི་བ་ལ་

མོས་པ་དང་། སྐྱེ་གྲུ་བདེ་བས་འཚོ་བ་དང་། གྲོགས་ངན་
སྤངས་པ་དང་། གྲོགས་དམ་པ་བསྟེན་པ་དང་། སྤར་བྱས་
ལས་ལ་འགྱུད་པས་གདུང་བ་དང་། ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པ་
དང་། ཀུན་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡིག་པ་
སྦྱང་བ་དང་། སྦྱོང་གི་སྦྱོན་མི་གཙང་བ་དག་པར་བྱས་ནས་ཡོན་
ཏན་གྱི་སྦྱང་པོ་སྐྱེ་རྒྱུར་ཕན་པའི་སྦྱུམ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མར་མེ་
འབར་ན། རྒྱལ་པོ། དལ་བྱས་དལ་བྱས་སྡིག་པ་བཟད་པར་གྱུར་
ནས། མཐར་དབེན་པས་སྤང་བར་བྱས་པ་རང་སངས་རྒྱས་སུ་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་དབུགས་དབྱུང་ནས་སྡིག་པའི་ཁུར་པོ་ཆེན་པོ་
ཅུང་བཟད་ཡང་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་ནས་རང་གནས་སུ་སོང་ངོ་། །དེ་
དག་གི་རྒྱ་དགེ་སྦྱང་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་པས་བཀའ་སྩལ་པ།
སྦྱོན་མུ་ར་ཁྲ་སིར་ཚོང་དཔོན་ཞིག་ལ་བྱ་བཞི་ཡོད་པ་དཔལ་

འབྱོར་དང་ལྷན་པས་སྒྲོ་གསུམ་མ་བསྐྱམས་པར་བག་ཡངས་
སུ་གནས་པ། རྟོགས་སྒྲོམ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མེད་པ་ཅེ་དགའ་
ལ་སྦྱོད་པ་ལས། ནམ་ཞིག་བདེ་བས་ཕྱིས་ཤིང་ཀྱ་རེ་དང་ཀྱལ་
ཀའི་གཏམ་གྱི་ལང་ཚོ་རྒྱས་པ་དེ་དག་གིས་རང་སངས་རྒྱས་
ཤིག་བྱོན་པ་མཐོང་ནས། ཞི་དུལ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་སྤང་སེམས་སྦྱོས་
ནས། བྱ་ཆེ་བ་སྐྱོན་ད་ར་ཀ་ཞེས་པས་བརྟུང་བས་ཕྱིས་པ་དང་
བཅས་སྐྱོན་ཟླ་རྣམས་ལ་འཇུམ་ཞིང་སྦྱས་པ། དགེ་སྦྱོང་ཚོས་
གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ཐོགས་པ་འདི་བསད་ན་སྒྲུམ་མོ་བརྗོད་
པས། སྐྱོན་དེ་འོག་ཀྱན་ད་ར་ཀ་ཞེས་པས་འོ་ན་རྒྱལ་འཕངས་ཏེ་
བསད་དོ་ཟེར། དེ་འོག་སྐྱོན་ད་ར་ཀ་ཞེས་པས་འོ་ན་རྒྱའི་ཁར་
བྱེར་ལ་འཕང་དོ་ཟེར། དེའི་འོག་ཀྱན་ད་ར་ཀ་ཞེས་པའི་རང་གི་སྐྱུ་
གྲིས་ཀླང་པ་བཅད་དོ་ཟེར། དེ་དག་སྤྲིག་པ་ཡིད་ལ་འདོད་ཅིང་

སྤྲུམ་པ། སོ་སོའི་ཆོག་དང་མཚུངས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྱི་
བ་གཞན་དུ་སྤྲོད་པ་སྟེ། ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་ཆེ་བ་ནི། རྒྱ་ཁྱེད་ཀྱི་
རྒྱ་ཞེས་པ་ཆང་འབྲུང་ནས་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དེ་ཡིན། གཉིས་
པ་ནི། རྒྱ་མིང་ཅན་ཁྱེད་ཀྱི་བུ་ཆེ་བ་ཡིན། གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་པོ་
གསལ་རྒྱ་ལ་བུས་བཏོན་ནས་ཤི་བ་ཡིན། བཞི་པ་ནི།
གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་བུས་བཅོན་དུ་བཅིངས་ནས་བསད་པའོ། །
ལང་ཚོ་དར་ཅིང་ནོར་གྱིས་རྒྱགས་པ། དགེ་མི་དགའི་རྟོག་
དཔྱོད་མི་ཤེས་པ། རང་བདེ་བ་བཅོལ་དུ་སྤྱོད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱུལ་
མེད་པར་ཁེངས་བྱ་གས་ཀྱིས་འཆལ་ཆོག་སྤྲོ་བ་རྣམས་མིའི་
ལུས་ལ་ཕྱུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་དང་
ལྡན་པའི་བུ་ལོན་བཞིན་རྣམས་སྤྲོད་འཕེལ་ཞིང་རང་ཐོག་དུ་སྤྱོད་
བ་ལ་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱོད་དུ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཀྱུ་ལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་རྣམ་སྤྲས་ཀྱི་བུ་ཀྱུ་ལ་བ་བྱ་
མཆོག་ཏུ་སྐྱེས་ཕྱལ་ཀྱུ་ལ་བྱེད་ཆལ་དུ་ཡོང་ནས་སངས་ཀྱས་
ལ་དྲིན་གསོའི་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་འབུལ་ལོ། །དེར་འཁོར་
ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་དག་སྤྲིག་སྐྱོན་ཡོན་
གྱི་སྤང་བྲང་ལ་རྟོག་དཔྱད་ཞིབ་མཐུར་བྱུར་ཏོ། །ལས་འབྲས་ཀྱི་
ཆོས་བསྟན་པའོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས།
མ་སྐྱེས་དབྲས་པ་བསད་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་སྟེ། ཡལ་འདབ་
ཞེ་ལྔ་པའོ། །

༥༦ ། བྱས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་མཉན་ཡོད་ཀྱུ་ལ་བྱེད་ཆལ་ན་བཞུགས་པའི་
ཆོ། ལྷས་བྱིན་ནི་སྤང་བ་དང་རྩོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཞོད་པ་ཁོ་
ན་བྱེད་ཅིང་། རྒྱུ་འཁྲུག་རིགས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱན་དམངས་ཡིན་

པས། ཁོང་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་མཆོད་ཡུལ་བྱེད།
ད་ཉིམ་རྩབ་ན་གཞན་ལ་གཟི་བྱིན་མི་འབྱུང་བས། དེ་འཛམ་ས་
པ་ལ་འབད་དགོས་སྟམ་ང་རྒྱལ་དང་ཕྱག་དྲི་གིས་མ་བཟོད་
པར་རེག་དུག་སྒྱུར་ཏེ་རང་གི་སེན་མོའི་རྩེ་ལ་བབྱུང་ནས།
བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་གྲུས་གྲུས་ལྟར་བྱས་ནས་ཞབས་ལ་
བྱགས་ཏེ་སྒྱུ་ལུས་མ་ངན་པས་ཕྱག་གོ་སྟམ་སྟེ། སྐར་རྒྱལ་ལ་
སོགས་པས་གཉེན་རྣམས་ལ་སྦྲས་པ། བདག་ནི་སངས་རྒྱས་
ལ་གདུག་པ་དང་གཞོད་པའི་སྒྲིག་ལྗེ་བས། དེ་རིང་ཞབས་ལ་
བརྟུང་དེ་ཕྱག་འཆལ་བར་རང་རེ་འདོང་ངོ་ཞེས་གཉེན་རྣམས་
འཁྲིད་དེ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་དུ་ཕྱིན་ནས་ཞབས་ལ་འདུད་ཅིང་དུག་
བྱགས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞབས་ཤེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལྟར་
བསིལ་ལ། ལྷས་བྱིན་གྱི་ཀླང་པའི་འོག་ས་ལས་མེ་འབར་ཏེ་

ཀར་པ་དགུག་ཅིང་སྐད་ཆེན་པོ་འདོན་ཞིང་བདག་ཚིག་གོ་བཅེད།
དེའི་སྒྲིག་པ་སྐད་ཅིག་ལ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་དཔྱལ་
བའི་མེ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་ནང་དུ་སྦྱང་དོ། །དེར་ཀུན་ཡ་
མཚན་པར་གྱུར་པ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། སྒྲོན་གྲོང་ཁྱེར་དགེ་བའི་
དབྱངས་སུ། རྒྱལ་པོ་ཡིད་བབས་ལ་བུ་བྱས་ཤེས་བྱ་བ་དང་།
བྱས་མི་ཤེས་བྱ་བ་གཉིས་བྱུང་བར། བྱས་ཤེས་ནི་རང་གི་གོས་
རྒྱན་སོགས་བས་ནོར་ཐམས་ཅད་སྦྱོན་པར་གཏོང་། སྦྱོན་
གཞོན་པ་བྱས་མི་ཤེས་ཀྱིས་ཕ་ནོར་བགོས་ན་མིན་པ་ཕུ་བོ་
གཅིག་པོ་ལ་སྟེར་བའི་དབང་མེད་བཅེད། སྦྱོན་པ་རྣམས་འཕྲོག་
པར་བྱེད། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་སྒྲོ་གྲོས་དབྱངས་ཞེས་པ། བྱས་ཤེས་
ལ་མགུ་ནས་ཁོང་རང་གི་བུ་མོ་དགེ་མ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་པ་གཅིག་ཡོད་པ་སྟེར་བར་བྱས། ཡབ་ཡིད་བབས་ཡང་

དགའ་ནས་ལེན་པར་འདོད། བྱས་ཤེས་ནི་དབུལ་འཕོངས་
རྣམས་ལ་གཏོང་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོར་རིན་ཆེན་ལེན་པར་གྱུ་གཟིངས་
སུ་ཞུགས། གཞན་ཡང་ཚོང་པ་མང་པོ་དང་། སྤང་ཞིང་འབྲན་
སེམས་ངན་ཀྱང་གྲས་གྲས་བྱས་པས་བྱས་མི་ཤེས་ཀྱང་རྗེས་སུ་
འབྲངས། འདོད་པའི་རྒྱུད་གིས་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་སླེབས། ཚོང་པ་
རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་འདོད་ཀྱིས་གྱུ་ཁེངས། བྱས་ཤེས་ཀྱིས་ས་
གཞི་རི་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྔ་བརྒྱ་འབུ་བར་གཏུམ་ཏེ་རས་མས་
བདུད་པ་བཅིངས་ཏེ་ལོག་ཡོང་བའི་ཆོ། རིན་ཆེན་མང་བའི་སྤྱིད་
ཀྱིས་གྱུ་གྱུམ་པར་རྒྱུད་ཆེན་པོས་གྱུ་ཞིག །བྱས་ཤེས་ཀྱིས་ཤིང་
དུམ་བབྱང་། སྤྱན་རྒྱབ་ཏུ་འཁྱར་ ནས་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྒྲོལ་བྱབ་
སྟེ། ངལ་དུབ་ཀྱིས་གཉིད་དུ་སོང་བའི་ཆོ། སྤྱན་ངན་བྱས་མི་
ཤེས་ཀྱིས་སྤང་བའི་སེམས་དང་འབུ་བར་བཅིངས་པའི་ནོར་བུ་

མཐོང་ནས་འདོད་པ་སྐྱེས་ཏེ། བྱས་ཤེས་ཀྱི་མིག་གཉིས་ལ་
 མཚོན་བཅུགས། རྟོར་བུ་རྣམས་འབྱེར་ནས་ཡུལ་དུ་མགྱོགས་
 པར་ཕྱིན། བྱས་ཤེས་ནི་ཉིམ་སྒྲ་གཅན་གྱིས་བེན་པ་བཞིན་སྒྲུག་
 བསྐྱེད་ཞིང་། དབུལ་འཕོངས་རྣམས་ལ་སྦྱོན་པས་རེ་བ་བསྐྱང་
 བར་འདོད་ཀྱང་དོན་མ་འབྱུག། ད་ལོང་བ་བདག་འཛོ་ཡང་
 འབྲས་བུ་མེད་པས་དགོས་པ་ཅི། ད་ནི་རྟོར་བུ་སྐྱོ་བོ་སྤང་ཞིང་།
 རང་ཉིད་ཁེངས་བུལ་ཞི་བ་སྒྲུབ་པར་འོས་སོ་སྟུམ་དལ་བུས་
 ཕྱིན་པས་རྒྱལ་པོ་སློས་གྲོས་དབྱངས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དང་ཉེ་བར་
 སླེབས། བ་སྤང་སྦྱོང་བའི་ཁང་པར་ཅུང་ཟད་བསྐྱད། དེར་རྒྱལ་
 པོའི་བུ་མོ་དག་མ་དེས་སྐྱོད་མོས་ཚལ་ལྷ་བར་ཕྱིན་པས་ལོང་བ་
 དེ་མཐོང་ནས་རྒྱལ་པོའི་མཚན་བཟང་པོ་དང་། སྐྱོ་བ་སྤྲུ་མའི་
 ལས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཡིད་དགའ་བར་གྱུར། དེ་ནས་ཡབ་ཀྱིས་བུ་མོ་

དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱོད་རང་གང་དགའ་བ་ཞིག་
འདམས་ཤིག་གསུངས་པས། ལོང་བ་འབྱམས་པ་དེ་འདམས་
ཞེས་བརྗོད་པས་ཡབ་ཁྱོས་ནས། རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་བཏང་
ནས་ལོང་སྤྱང་འདམས་ཞེས་བུ་མོ་ཕྱིར་བཏོན། དེ་ནས་བུ་མོས་
ལོང་བ་སྐྱེ་ཆེལ་དུ་བཞག་ནས་ཁ་བཟས་བསྐྱངས་ཤིང་རྟག་དུ་
གཡོག་ལ་བཅོན། རམ་ཞིག་ཡུན་རིང་བས་མ་འབྱོར་བས་ལོང་
བ་བཀྲས་སྐྱེས་གྱིས་གསུངས་པའི་ཆེ་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་སྐྱེབས་
པས། སྐྱས་པ། ཁྱོད་བཏག་ཞིབ་སྡོན་དུ་མི་བྱེད། རྒྱལ་པོ་
ཡངས་པའི་སྐྱོན་ལྡན་རྣམས་བཏང་ནས་ང་ལོང་བ་འདམས།
གཡོན་ཅན་མ་ཁྱོད་དེ་འབྱོད་ནས་བདག་པོ་མཇེའ་བར་མི་བྱེད་
པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་སྐྱས་པས། བུ་མོས་འདར་ཞིང་སྐྱོན་པའི་ངག་
གིས་སྐྱས་པ། མགོན་པོ་ཁྱོ་བའི་ཆོག་གི་མདའ་དེ་ལྟར་མ་

མཛད་ཅིག ཁྱོད་ནི་ལྷ་ར་ཤེས་ཤིང་རྟག་ཏུ་བསྟེན་པར་འདོད་པ་
ཡིན་ན། བདེན་པ་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོན་ཡ་གཅིག་གསལ་བར་གྱུར་
ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་སྦྱོན་གཅིག་པུ་ལྷ་ར་རབ་ཏུ་གསལ་བར་
གྱུར། དེ་ལ་བྱས་ཤེས་ཡ་མཆན་ཏེ་རང་གི་བྱང་ཚུལ་རྣམས་
བཤད་ཅིང་། དེ་ལྷ་ན་ཡང་སྦྱོན་ཟླ་བྱས་མི་ཤེས་ལ་འཁོན་
སེམས་དང་མི་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཅུ་མ་མེད། དེ་བདེན་ན་
མིག་ཡ་གཅིག་ཀྱང་གསལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་མ་ཐག་
སྦྱོན་གཉིས་ཀ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གྱུར། དགེ་མ་རབ་ཏུ་དགའ་
ནས་རང་གི་ཡབ་ཀྱི་བྱང་དུ་ཕྱིན་ནས་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པས་མགྱུ་
ནས། བྱས་ཤེས་དང་རང་གི་བུ་མོ་རབ་ཏུ་མཆོད་ཅིང་བྱས་
ཤེས་ཀྱིས་ཡབ་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ་བྱོན་པར། ཞབས་ལ་སྦྱི་བོས་
གཏུགས། དགའ་མགྱུ་ཡི་རངས་ཤིང་རྒྱལ་སྤིད་ཀྱི་གནས་ལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཀོད། རོ་ཚ་མེད་པའི་བྱས་མི་ཤེས་ཀྱང་གཡོ་སྐྱུས་རབ་ཏུ་དང་
བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞབས་ལ་གཏུག་ཅིང་སེམས་འཁྱུ་བས་གསོད་
པའི་བསམ་ངན་ཡིད་ལ་སྐྱེས་པས། གྱི་རུད། བདག་བསྐྱེགས།
བདག་བསྐྱེགས་ཞེས་སྐད་ཅིག་ལ་དཔྱུལ་བར་ལྷུངས། དེ་ཉིད་
ལྷས་བྱིན་འདི་ཡིན་ནོ། །བྱས་ཤེས་དེ་ད་ཉིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པས། འཁོར་རྣམས་ལས་གྱི་འབྲེལ་བ་ངན་པ་ལ་
ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སངས་རྒྱས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དོ། །བཙུན་
འབྱུས་གྱི་ཆས་སྟོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་
ལས། བྱས་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ཞེ་
རུག་པའོ། །

༥༧ ། ལྷ་ལའི་སྤྲོད་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ན་རྒྱལ་པོ་ཀོ་ས་ལའི་བདག་
པོའི་ཆལ་ན་དག་སྤྲོད་གི་ཚྭགས་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དག་
བའི་ཆས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་རབ་དུ་དག་ལ་སྤྲོད་བ་སྟོན་
པའི་ཚེ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་མཚོའི་བུ། སྟོབས་དང་། ཤིན་དུ་
སྟོབས་དང་། དབུགས་དང་། དབུགས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བཞི་
དང་། སྤྲོད་མོ་མཛོན་དགའ་སོགས་ལྷ་པོ་མོ་རྣམས་མའི་
གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་ནས་ཆས་ཉན་དུ་འདུས་པའི་ཚེ། ཀོ་ས་ལའི་
རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ཀྱང་ཆས་ཉན་དུ་འོང་སྟེ། གཟུགས་དང་
རྩ་ཡབ་སོགས་ཕྱིར་སྤྲོད་ནས་གྲུས་པས་སྟོན་པའི་ཞབས་ལ་
ཕྱག་འཆལ་བར། མི་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ལྡང་བ་དང་།
ཕྱག་དང་། ལམ་གོ་སྐབས་བྱེད་པ་ལ། ལྷའི་བྱ་བཞི་པོ་ནི་སྟོན་

སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག་དང་། གསེར་ཐུབ་དང་། འོད་
སྒྱུང་རྣམས་ལ་ཆོས་ཉན་པར་སྤྲིང་མོས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཁྱུ་རི་བདེ་བ་
དང་འབྱོར་པ་ལ་ཆགས་ནས་ཆོས་ཉན་དུ་མ་བྱིན། སྐབས་
འདིར་སྤྲིང་མོས་བསྐྱེད་ནས་ཤུ་གུ་ཐུབ་པ་ལ་ཆོས་ཉན་ཅིང་
གྲུས་པས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་ཞབས་ལ་འདུད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་ལ་
ཕྱག་དང་གྲུས་པ་གང་ཡང་མ་བྱས་པས། གསལ་རྒྱལ་ཁྲོས་
ཀྱང་འབྲམ་དུ་རྣམ་འབྱུང་མེད་པ་ལྟར་བྱས། ཐུགས་ལ་དེ་དག་
ལ་ཆད་པ་འབེབས་པའི་བསམ་པ་དྲག་པོ་སྐྱེས། མཐར་མོ་
སོར་འགོ་བའི་ཆོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསལ་རྒྱལ་ལ་
ཞལ་འཇུག་མཇེད་དེ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ཁོང་ཁྲོའི་
རྩལ་གྱིས་གང་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉན་ཀྱང་དགོ་བའི་གཟུགས་
བརྟན་ཆུང་དུ་འང་འཆར་མི་ཐུབ་གསུངས་པ་དོན་གོ་ཡང་

སེམས་ལ་ཁྲོ་བ་མ་སངས་པར། རང་གི་འཁོར་རྣམས་ལ་སྒྲིག་
ཏུ་མངགས་པ། མི་དེ་དག་ལམ་དུ་གཟུང་ཞིག་གསུངས།
འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྐྱུགས་པས་སྐྱ་རྣམས་ནམ་མཁའ་
ལ་ཕྱིན་ཏེ་ཁྲོས་ནས་ཀོ་ས་ལའི་ཐད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཞོན་པ་
བྱེད་དུ་ཕྱིན་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཏེ་མོ་ཁུ་འགལ་གྱི་བུ་
ལྷ་ར་དུ་བཏང་བས། ཀོ་ས་ལར་སྤྱོད་ཆེན་པོ་འདུས་ཏེ་ཐོག་དང་
སེར་བ་དྲག་པོ་འབེབས་པའི་ཆོ། མོ་ཁུ་འགལ་བུས་ཐོག་སེར་
རྣམས་མེ་ཏྲག་གི་ཆར་དུ་བསྐྱུར། ཡང་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་
ཆ་དང་རྩི་ཆར་བབས་པས། རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་པའི་ཁ་བས་ཀྱི་
ཆར་དུ་བསྐྱུར། དེ་ནས་སྐྱ་རྣམས་ཁྲོ་བ་ཉམས་ཏེ་རང་གནས་སུ་
སོང་། གསལ་རྒྱལ་ལྷ་ལ་འོས་པའི་བསྟེན་བཀྱར་དཔག་མེད་
འབྱེད་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བྱེད་དུ་ཕྱིན་ནས་རབ་ཏུ་མཆོད། དེར་དགོ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྤྲོད་ནམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་སྤྲོབས་དང་དཔལ་
འབྱོར་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ། ཚལ་ནམས་ཀྱང་སྤྲོ་ལའི་སྤྲོད་པོ་བྱར་
ཤིང་སོགས་ལོངས་སྤྲོད་ཀྱིས་གང་བ། ཕུན་སྲུལ་ཚོགས་པ་
འདི་ལྟ་བུ་བསོད་ནམས་གང་གི་རྒྱ་ཡིན་ཞུས་པར། བཀའ་
སྤྱལ་པ། སྤྲོན་ཀོ་སྤྲོ་ལ་འདིར་བྱ་རམ་ཤིང་གི་ཞིང་ས་ཞིག་བྱུང་།
དེས་རང་སངས་རྒྱས་ཤིག་ལ་འབུལ་བ་སོགས་ཞལ་བས་
ཀྱིས་མཆོད་པས། དེའི་རྒྱུད་ནད་སངས་ཤིང་མཉེས་པར་བྱུང་།
བསོད་ནམས་དེས་གསལ་རྒྱལ་དུ་བྱུར་ནས་འབྱོར་པ་ཕུན་
སྲུལ་ཚོགས་པར་བྱུར་ཏོ། །གསུངས། དེར་རྒྱལ་པོ་དགའ་ནས་
འབྱོར་པ་ཕུན་སྲུལ་ཚོགས་པས་རབ་ཏུ་མཆོད་ནས། སྤྲོན་དག་
བ་རྒྱུད་དུས་བསོད་ནམས་དེ་ཙམ་ཐོབ་ན། ད་བསོད་ནམས་ཆེན་
པོ་བསགས་པས་ཚོགས་ལྗོགས་ཏེ་སྤྲོ་མེད་བྱང་རྒྱལ་དུ་ལུང་སྤྲོན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པ་ཐོབ་བམ་སྒྲུལ་པ་ལ། བཀའ་སྒྲུལ་པ། རྒྱལ་པོ། དགེ་བའི་
བསོད་ནམས་མང་དུ་བསགས་ཀྱང་ཕན་ཡོན་ཆེར་མོད་ཀྱི།
འཁོར་བའི་ལམ་ལ་འཁོར་མོར་འཇུག་པ་ལ་སླ་མེད་བྱང་ཆུབ་
མི་འབྱུང་གི། །སྤྱོན་སྤྱོདས་འདིར་ནོར་ཆེན་ཞེས་པའི་དཔལ་
འབྱོར་ཕུན་སྲུལ་ཚོགས་པ་ཞིག་གིས་སྦྱོན་པ་ལ་འཕངས་མེད་
སྦྱོད་ཅིང་། ལུ་གེས་སྦྱེ་འགྲོ་ཉམ་ཐག་པའི་ཆོ་རང་སངས་རྒྱས་
ལྡ་བརྒྱལ་བ་སྦྱོན་བཀྱར་ཆོམ་པར་ཞུས། བང་མཛོད་ནས་འབྱུ་
དང་ཁ་བས་ཀྱིས་དབུལ་ཕོངས་རྣམས་ཆོམ་པའི་སྦྱོན་པ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་རྒྱན་ཆད་མེད་པ་བཏང་། རང་སངས་རྒྱས་སྦྱོང་ཕྱག་
གཉིས་བས་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོགས་པ་ལ་བསྦྱོན་བཀྱར་ཕུན་སྲུལ་
ཚོགས་པས་མཉེས་པར་མཛོད། དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱང་དགེ་
བའི་རྩ་བ་ཆེ་ཞིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཚལ་དུ་འབྱུར་གྱི། སླ་མེད་བྱང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཐུབ་ནི་འཁོར་བའི་ལམ་སྤངས་ནས་ཞི་བའི་ཏིང་འཛིན་ཁོ་ན་ལ་
འབྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞོར་ཆེན་དེ་ནི་ད་ལྟ་དེའོ། །ཞེས་གསུངས་
པས། གསལ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་བསོད་
ནམས་བསགས་པའི་ད་རྒྱལ་དང་། ཁེངས་གྲགས་ཞི་ནས་
དབེན་པར་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱུང་ཏོ། །ལས་
འབྲས་ཀྱི་ཆོས་གསུངས་ པའོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་
འབྲི་ཤིང་ལས། སྤྱ་ལའི་སྤྲོད་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་
འདབ་ཞེ་བདུན་པའོ། །

༥༨ ། རོན་ཀུན་གྲུབ་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་དུ་བཞུགས་ནས་
ཆོས་གསུངས་པའི་ཞོར་ཞིག་ལ། བཀའ་སྩལ་པ། སྤོན་རྒྱལ་
པོ་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་རོན་ཀུན་གྲུབ་པ་བྱ་བ་བསོད་ནམས་དང་

ལྷན་པ་གཅིག་ལ། གྱུ་མཚོའི་ནང་གི་ལྷ་གྱུ་མཚོ་ཞེས་པའི་བྱ་
དོན་ཀྱན་གྲུབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་སྟོབས་དང་ལྷན་
པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཆེ་འཕྲོས་ནས་མིའི་རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བྱར་
སྐྱེས། དེ་སྐྱེས་པ་ཅམ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱི་ས་གཞི་བྱབ་པ་
བྱུང་། ཆེ་བར་འོངས་ནས་ལྷ་མིའི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
བྲགས་པས་བྱབ་ཅིང་ཀྱན་གྱིས་མཚོད་པ་བྱུང་། སྐབས་ཤིག་
སྐྱེད་མོས་ཆལ་དུ་ཤིང་རྩ་ལ་ཞོན་ནས་གཟིགས་སུ་བྱོན་པས་
ལམ་དུ་མི་རྒྱད་པོ་རྒྱས་ཤིང་འཁོགས་པ་ཞིག་གཟིགས་པས།
འཁོར་བའི་ལུས་འདི་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པས་བྲགས་སྐྱོ་ཞིང་། སྐྱེད་
ཆལ་དུ་ལྷ་ཡང་མ་འདོད་པར་དལ་བུས་འོག་འོངས་པས་ལམ་
ན་མི་དབུལ་ཕོངས་མཛེས་སྤྲུག་དང་བྲལ་བ་ཉོན་མོངས་པ་
ཞིག་མཐོང་བས་སྙིང་རྗེ་དྲག་པོས་བསམས་པ། ཀྱེ་མ་ས་གཞི་

རིན་པོ་ཆེ་སྐབས་འདོད་དགུས་གང་བའི་སྟེང་ནས་གཞན་ལ་
བསྐྱེད་བས་འཆོ་བ་དབུལ་ཞིང་ཕོངས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་འདི་
དག་སྦྱོར་པ་བསྐྱེད་པ་ཏེ་སེར་སྒྲ་བྱས་པའི་རྣམ་སྦྱོར་ཡིན། འདི་
དག་ལ་སྟོང་བ་མི་སྟེར་བ་ཡང་སྒྲིག་པའི་ལས་སྤྱད་པའི་འོས་
མིན། དབུལ་བ་འདི་དག་བསྐྱེད་ས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་སྟོགས་སྟོམ་
དང་མི་འབྲལ་བ་ནི། གྱེ་མ། བསོད་ནམས་མ་བསགས་པ་
ཡིན། འགྲོ་བ་དབུལ་ཕོངས་ཐམས་ཅད་སྟོབ་པའི་ཕྱིར་བདག་
ནི་རྒྱ་མཚོ་ནས་ལོ་རྒྱུ་རིན་ཆེན་ལེན་དུ་འགྲོའོ་སྟུམ། ས་ལ་
ཞུས་ཤིང་གནང་བ་ཐོབ་སྟེ། དོན་མཐུན་ཆོང་པ་མང་པོ་དང་
བཅས་བྱ་གཞིངས་སུ་ཞུགས་ཕྱིན། དེ་ནས་རིན་ཆེན་སྦྱིང་དུ་
སྟོབས་པ། བྱིད་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་གང་འདོད་ཆེ་པ་སྤྱས་ཤིག
།བདག་ལ་འདི་དག་གིས་དགོས་པ་མེད། བྱིས་བྱི་མཛོད་ན་

རིན་ཆེན་འོད་ལྡན་མང་པོ་ཡོད། བདག་ནི་ས་སྤྱིང་གི་དབུལ་
 སྤངས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་ལེན་པ་ལ་འབད་
 བཅོམ་བྱ་བ་ཡིན། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོའི་བྱིམ་ན་བསམ་
 འཕེལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་ཡོད་པ་ཐོས། དེ་སྤངས་ནས་
 འཇམ་བུ་སྤྱིང་གི་འགྲོ་བ་དབུལ་སྤངས་རྣམས་བདེ་སྤྱིང་ལ་
 འགོད་པར་འདོད། དེ་བདེན་ན་བྱེད་རྣམས་ང་དང་མ་འཕྲད་པར་
 མི་བདེ་བ་དང་འཇིགས་པ་གང་ཡང་མི་ཡོང་ངོ་གསུངས། སྤྱིང་
 སྟོབས་ཅན་དེ་ཕྱོབ་ལ་རྩལ་ཅམ་ལ་ཞག་བདུན། ལོང་བུ་ཅམ་ལ་
 ཞག་བདུན། དུས་རྩལ་ཅམ་ལ་ཞག་བདུན། མགུལ་སྟེ་ཅམ་ལ་
 ཞག་བདུན། ལུས་རྩལ་པར་ཞག་བདུན་བརྒྱལ་ནས་ཕྱིན། དེ་
 ཐོན་ནས་སོ་དུག་ཅན་དང་། མཐོང་བའི་དུག་ཅན་འཕྲད་པར་
 བྱམས་པ་བསྟོམ་པས་དུག་རྣམས་ཞི། དེ་ནས་གཞོན་སྤྱོད་ལྟོ་

ཞིང་འབྲུག་པའི་སྤྱིང་དུ་སྤྱོད་པས། བྱམས་པ་སྒྲོམ་པས་དེ་དག་ཞི་
དུ་ལ་གྱིས་སྤྲོས་པ། བྱིད་ཀྱི་བཞེད་དོན་སྤྱོད་ཅིང་མཐར་མཇུག་
རྒྱས་ཐོབ་པས་བདག་ཅག་ཀྱང་བྱིད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སུ་གྱུར་ཅིག་
ཟེར། དེ་ནས་འཇིགས་རུང་ཉམ་ང་སྤྱིན་པའི་སྤྱིང་དུ་སྤྱོད་པས། དེ་
དག་ཀྱང་བྱམས་པས་རབ་དུ་མཆོད་ཅིང་ཕྱག་པ་ལ་བཀལ་
ནས་སྐད་ཅིག་ལ་སྤྱི་པོ་བྱང་དུ་བསྤྱོད། དེ་ན་བདེ་སྤྱིད་དང་
དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་དང་མཉམ་པ་འདུག་ཀྱང་། སྤྱོད་བསྤྱོད་ཀྱི་ཆོ་
ངའི་སྤྱི་མང་པོ་འདུག་པ་ཐོས་ནས་ཐེ་ཆོམ་སྤྱི། མདུན་དུ་སྤྱི་བྱ་
མོ་བྱང་བ་རྣམས་ཅི་ཡིན་དྲིས་པས། དེ་དག་ཀྱང་སྤྱི་དན་དང་།
ཤུགས་རིང་འདོན་ཅིང་ཁའི་རྒྱ་འདབ་ནག་རྒྱག་གེས་བྱས་ནས་
སྤྲོས་པ། འདིར་སྤྱི་རྒྱ་ལ་པོའི་བྱ་ཆེ་ཤོས་དོན་ཀྱན་གྱུ་བ་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ཆོ་འཕྲོས་པས་དེའི་སྤྱོད་བསྤྱོད་ད་དུང་མ་མཇུག་པ་

ཡིན་ཞེས་ཟེར་བས། དོན་ཀྱན་གྲུབ་པས་རང་ཡུལ་མཐོང་ཞིང་དོ་
ཤེས་པས་དགའ་བ་དང་བཅས་སྒྲིའི་ཕོ་བྲང་ནང་སྒྲུ་རྒྱལ་བྱུང་བྱུ་
ཕྱིན་པས། སྒྲུ་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་གྲིས་ཀྱང་དོ་ཤེས་ནས། བུ་ཚུར་
ཤོག་ཅེས་ཀྱན་རབ་བྱུ་དགའ་བར་གྱུར། དེར་མིའི་བུར་སྐྱེས་
པའི་གཏམ་དང་། རྒྱ་མཚོར་འོངས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་བཤད་
པས་སྒྲིའི་རྒྱལ་པོས་སྤྲོས་པ། བུ་བདག་གི་མགོ་བོའི་རྒྱན་ཡིད་
བཞིན་མོར་བུ་འདི་བྱིད་ཀྱི་ཕྱག་བྱ་བསྐྱམས་ལ། འབྲས་བུ་མེད་
པར་མ་ཞོག་པར་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛོད་ལ་སྤྲར་བདག་
ལ་སྤྱིན་ཅིག་ཅེས་གཙུག་གི་མོར་བུ་བཀྲོལ་ནས་ཐུལ། དོན་
ཀྱན་གྲུབ་རབ་བྱུ་དགའ་སྟེ་ཕྱིར་ལོག་གྲུ་གཟིངས་དང་ཉེ་བར་
སྤྲོབས་པའི་ཆོ་རྒྱ་མཚོའི་ལྷས་མཐོང་ནས། བྱིད་ཀྱི་མོར་བུ་དེ་ཅི་
འདྲ་སྟོན་ཟེར་བར། ཐོལ་མེད་ཀྱི་བསམ་པ་བྱུང་པོས་ལག་པ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བརྒྱུད་ས་ནས་བསྟན་པས། རྟོར་བུ་ཉི་མའི་འོད་ལྟར་འབར་བ་
མཐོང་ནས་ལྷ་དེ་ཕྱག་དོག་གིས་ལག་པའི་ཐལ་མོ་བསྟན་ནས་
རྟོར་བུ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དུ་ཤོར། ངས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་
བསྐྱབས་པའི་རྟོར་བུ་ཁྱོད་ལ་མཇེའ་བས་བསྟན་པ། གྱེ་མ་ཁྱོད་
ཀྱི་སྤང་བས་སྡིག་པའི་ལས་བྱེད་པ་འདི་མི་རུང་། གཞན་ལ་
ཁྱད་པར་འཕགས་པ་མཐོང་ན་འབྲན་སེམས་དང་། སྤང་
སེམས་བྱེད་པ་འདི་བསེལ་བསེལ་འདྲ་ཡང་སྤར་བའི་མེས་
བསྐྱེགས་པ་དང་འདྲ། གཞན་ལ་སྟོབ་དང་མགུ་བ་བསྐྱེད་ན་
བསོད་ནམས་དང་བྲགས་པ་ག་བུར་ལྟར་དཀར་ཞིང་འཇིག་རྟེན་
གསུམ་ན་བསྐྱགས་འོས་ཡིན། ལྷ། བདག་གི་རྟོར་བུ་བསྐྱང་
གསུངས། གལ་ཏེ་མི་སྟེར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་རྒྱ་མཚོ་འདི་སྐམ་
པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡང་ཡང་སྐྱས་ཀྱང་མ་སྦྱིན་པས། བརྒྱ་བྱིན་

གྲིས་བིཤ་ཀམས་སྤྱལ་པའི་སྟོད་རི་བྱའི་ཁྱེར་བ་ལྟ་བུ་གཏད་པ་
དེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཐུགས་སྒྲུབ་ནས་བར་སྐྱེད་ལ་གཏོར་བས་རྒྱ་
མཚོའི་གསུམ་གཉིས་བསྐྱམ་གསུམ་ཆ་ལུས་པར་རྒྱ་མཚོའི་ལྷ་
རྣམས་འཇིགས་ནས་ནོར་བུ་ལྷུང་། དེ་ནས་དོན་མཐུན་རྣམས་
དང་འགྲོགས་ནས་ལོག་འོང་བས་འདོད་པའི་རྒྱུད་གི་ལྷུང་དུ་
བགྲོད་དེ། རང་གི་ཕ་རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བསྟོད་ཅིང་རབ་ཏུ་
མགྱུ །དེ་ནས་ནོར་བུ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཕྱོལ་བ་ཏགས། ཕྱོགས་
ཀུན་ཏུ་གཏམ་བསྐྱབས་ཏེ། བདག་གིས་དཀའ་བས་འབད་པ་
འདི་གཞན་དོན་ཁོ་ན་ལས་རང་དོན་མ་ཡིན། བདེན་པ་དེས་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དབུལ་བ་མེད་ཅིང་བདེ་སྦྱིད་
དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་སྟོབས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་དེས་
དེ་སྐད་བརྗོད་མ་ཐག་ས་གཞི་མཐའ་དབུས་མེད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཆར་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བབས་ནས། ཀྱན་བདེ་བས་ཆོམ་
སྒྲིང་བ་མེད་པར་གྱུར་ཅིང་། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡང་སྤྲར་ཕ་སྒྱུ་
རྒྱལ་གྱི་བཀའ་བཞིན་ཕུལ་ལོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཀྱན་
གྲུབ་པ་དེ་ད་ལྟ་ངའོ་གསུངས། བཙུན་འབྲུས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོར་རོ། །
མཛེད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། དོན་ཀྱན་གྲུབ་པའི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ཞེ་བརྒྱད་པའོ། །

༤༩ ། སྤྲང་པོ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ཀྱི་ནགས་སྒྲིངས་སུ་རྒྱ་བའི་ཆོ།
བྱིམ་བདག་ལེགས་པར་རབ་སད་ཅེས་པར་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་
ཞིག་བྱུང་། དེ་སྦྱེས་པའི་ཉིན་སྤྲང་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཀྱང་སྦྱེས། མཛེད་རྣམས་ཀྱང་ནོར་གྱིས་
གང་། བུ་འི་མིང་ལ་སྤྲང་པོ་ཅན་ཞེས་བཏགས། དེ་ཆེར་ལོངས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ནས་ཟླ་བ་ལྟར་མཛེས་ཤིང་། དཔའ་ཕྱལ་དང་ལྡན་པར་གྱུར།
དེའི་ཆོ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་བུ་མོ་ལུས་ཆོས་གོས་ཀྱི་
རྟགས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྐྱེས་པ། མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་
ཞིག་འདུག་པ་མིང་ཡང་ཆོས་གོས་བུ་མོ་ཞེས་བྲགས། སྐབས་
ཤིག་གཞོན་ནུ་སྐད་པོ་ཅན་སྐྱེད་མོས་ཆལ་བལྟ་བུ་ཕྱིན། ཆོས་
གོས་བུ་མོས་ཀྱང་སྐྱེད་ཆལ་དུ་ཕྱིན་པས། གཅིག་གིས་གཅིག་
མཐོང་བས་སོ་སོའི་མཛེས་སྒྲུག་ལ་ཡིད་ཆགས་ཤིང་འདོད་
པས་ངོ་ཆ་བྲལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་སོ་སོར་སྟོན་ཅིང་། རང་རང་གི་
གནས་སུ་ཕྱིན་པས། གཉིས་ཀ་སོ་སོའི་གཟུགས་བྱད་ཡིད་ལ་
དྲན་པས་གཉིད་ཀྱང་མི་ཁྲག་པར་གྱུར། དེ་ནས་སྐད་པོ་ཅན་
གྲིས་པ་ལ་ལོ་རྒྱས་བཤད་པས་པས་སྒྲིས་པ། བྱ། འདི་ནི་ཡུལ་
ཕྱོགས་ལ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་མོ་ཡིན།

འདི་ཁྱ་ཅག་ལ་ཅི་འི་ཕྱིར་འོང་། བྱང་བ་རྣམས་རང་མཉམ་སྦྱེད་
ཚལ་ལ་ཆགས་ན་བདེ་བ་ཡིན། ལྷོན་ཤིང་ཆེན་པོ་ལ་ཆགས་ན་
བྱང་བ་རྣམས་ཆོག་པའི་རྒྱ་ཡིན། རྒྱ་ལ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་བྱ་མོ་སྦྱང་
བའི་གཏམ་བརྗོད་ཀྱང་མི་རུས། འོན་ཀྱང་ཕན་ཚུན་སྦྲོན་གྱི་ལས་
དབང་ཡོད་ན་ངེས་པ་མེད། བྱ་བྱོད་རང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་
བཙུན་ཞིང་རྒྱ་ལ་པོ་ལ་གྲས་པར་མཛོད་ཅེས་བེད། དེ་ནས་སྤང་
པོ་ཅན་གྱིས་རང་གི་སྤང་ཆེན་མཆོག་ལས་གསེར་གྱི་མཆེ་བ་
གཉིས་སྤངས་ཏེ་འབྱེད་ནས་རྒྱ་ལ་པོ་མཇལ་བར་ཁྱས་ཏེ་ཕུལ་
བས་ཤིན་ཏུ་མཉེས། ང་ལ་གསེར་གྱི་བང་མཛོད་ཆེན་པོ་ཡོད་
པས་བྱོད་གྱི་གསེར་ལ་དགའ་བ་མེད་མོད། བྱོད་གྱི་མཛོས་
སྤྲུག་དང་སྤྲུ་མཁས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལ་མགྲ་བ་ཡིན་པས།
འདྲོད་དོན་ཅི་ཡོད་སྦྱོས་ཤིག་སྟེར་བ་ཡིན་གསུངས་པས། སྤང་

པོ་ཅན་གྱིས་བུ་མོ་སྤྲོད་མ་རྣམས་པར། བདག་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་
པོའི་སྤྱན་ཟུར་གྱིས་བསྐྱུང་དུ་གསོལ། རྟོར་སོགས་འདོད་པ་
གང་ཡང་མེད་ཞུས་ནས་ལོག་ཕྱིན། ཡང་དེ་གཉིས་སོ་སོར་ཡིད་
ལ་འཕྲེང་ཞིང་ཕན་ཚུན་ནམ་ཡང་བརྗོད་མེད་དུ་བྱུང་། དེ་ནས་སྤང་
པོ་ཅན་གྱིས་གསེར་གྱི་མཆེ་བ་གསར་པ་སྐྱེས་པའི་ཆོ་སྤངས་
ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕུལ་ཞིང་། གཏམ་ལ་མཁས་ཤིང་བྲིད་པར་
མཁས་པས་འོས་ཤིང་འདྲ་ཆགས་པའི་ཆོག་བརྗོད་ན་རྩལ་མོར་
སྤྲོས་ཀྱང་ཀུན་མགྱུ་ཞིང་། རྩོད་པས་ངོ་བོ་སྤྲོད་དང་ཞོག་སྤྲོད་
སྤྲོས་ན་འཇམ་པོར་བརྗོད་ཀྱང་ན་བ་ཆ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། དེས་
གཏམ་འཐད་པར་བརྗོད་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་མགྱུ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་མཇེའ་
བས་ཁྱོད་ཡང་ཡང་རྒྱལ་པོ་བསྟེན་པ་ལ་དོན་ཡོད་པ་ཞིག་བྱ་
དགོས་པས། གུས་པས་འདུད་པ་ལ་བདག་གི་བང་མཛོད་

རྣམས་སྦྱིན་ཀྱང་འགྱུད་པ་མེད་པས་ཅི་འདོད་སྦྱོས་ཤིག་
གསུངས་པས། དེས་བདག་ལ་ཉོར་སོགས་དགོས་པ་མེད།
དམ་པ་ལ་བདུད་ནས་འདོད་དོན་དེས་པར་གནང་ན་མཆོག་ཡིན་
ཞུས་པས། འོ་ན་ཅི་འདོད་སྦྱོས་ཤིག་གསུངས་པར། བདག་ལ་
རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་བསྐྱང་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོས་བསམས་པ། མ་
སྦྱིན་ན་ཁོས་རྟག་ཏུ་དམ་པ་བསྟེན་པ་ལ་དོན་མ་བློབ་པས་
བདག་ངན་པར་འགྱོ། སྦྱིན་ན་འབངས་ལ་བུ་མོ་སྟེར་དུ་མི་རུང་
བསམ་ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་ཏེ། དོ་རུབ་ངས་བསམ་མཉོ་གཏོང་
བས་ཇེས་སུ་ཤོག་ཅིག་གསུངས། དེ་སོང་ཇེས་རྒྱལ་པོས་སྦྱོན་
པོའི་གཙོ་བོ་ལ་གྲོས་སྦྱོས་པ། གཞོན་ཏུ་སྤང་པོ་ཅན་ལ་བུ་མོ་
བསྐྱང་བེར་བར་སྟེར་བ་ཁས་སྤངས། ད་སྦྱིན་ན་བྲན་ལ་བུ་མོ་ཇི་
ལྟར་འོས་ཅི་དྲག་གསུངས་པས། སྦྱོན་པོས་ཞུས་པར། ད་ཁྱེད་

ལ་གསེར་གྱི་སྤང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཞོན་ལ་ཤོག། ལུ་མོ་སྦྱོན་གྱི་དེ་
མིན་སྦྱོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟེར་དུ་མི་འཇུག་གསུངས་པ་དང་།
སྤང་ཆེན་མ་དུ་ལ་བས་བཞོན་དུ་ག་ལ་བཏུབ། དེའི་ངོ་ཚས་སྦྱང་
དུ་མི་རུས་ཁྱས་པ། དེ་བཞིན་གསུང་པས་ནངས་པར་གཞོན་རུ་
གསེར་སྤང་ལ་ཞོན། རང་གི་འཁོར་གཡོག་རྣམས་འབྲིད་ནས་
བག་མ་ལེན་དུ་འོངས། རྒྱལ་པོས་གཟིགས་ནས་ངོ་མཚར་ཆེ་
བར་དགོངས། གསེར་སྤང་དེ་ལ་རྒྱལ་པོས་ཆིབས་པས་གཡོ་
གུལ་ཅམ་མ་བྱས། ཡང་གཞོན་རུས་ཞོན་པས་གང་འདོད་དུ་
སྦྱོན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཡ་མཚན་ཏེ། གཞོན་རུའི་བསོད་ནམས་
ཀྱིས་སྤང་པོ་འདི་ལྷས་སྦྱུལ་པར་འཇུག། འདི་ལ་བདག་གི་བུ་
མོ་སྟེར་པ་སྐལ་བ་བཟང་སྒྲམ་སྟེ་བྱིན། ལུ་མོ་ཡང་རབ་ཏུ་དགའ་
སྟེ་གཞོན་རུ་ལ་མཆོག་ཏུ་གུས་པས་མཆོད། དེ་ནས་དེ་གཉིས་

ཤིན་ཏུ་མཛའ་བས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ཡུན་རིང་འཆོ་ཞིང་རྒྱལ་
པོ་ཡང་དགའ་ནས་གཉིས་ཀ་ཕོ་བྲང་དུ་བོས། འདྲོད་ཡོན་གྱིས་
ཆོམ་པར་བྱས་ཏེ། བྱེད་གཉིས་བསོད་ནམས་དང་ལས་དབང་ཅི་
ཡིན་ཞུ་བ་དང་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་མཇལ་དུ་འགྲོའོ། །
ཞེས་བུ་མོ། མག་པ། རྒྱལ་པོ། སྟོན་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྒྱལ་
བྱེད་ཆལ་དུ་ཕྱིན། རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་མིག་གིས་མཐོང་མཆོམས་
ནས་རྟ་སོགས་བཞག་ནས་ཞབས་ཀྱིས་བྱོན། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་སྦྱི་བོས་བརྟུང་དེ་རྩུང་དུ་འཁོད་ནས་གསོལ་
པ། གཞོན་རུ་འདི་དཔལ་འབྱོར་དང་ལྡན་ཞིང་། ཅི་འདྲོད་ཐམས་
ཅད་གསེར་གྱི་སྤང་པོ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། བདག་གི་བུ་མོ་འདི་
སྦྱེས་དུས་ནས་ཆོས་གོས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཞིག་བྱུང་། འདི་ཉིད་
ཤིན་ཏུ་ཡིད་མཛའ་བ་སྦྱིང་ལྟར་འབྲལ་མི་འཕོད་པ། ལས་ཀྱི་རྒྱ་

རྒྱུ་ཅི་ཡིན་ཞུས་པར། བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་པོ། འདི་དག་
བསོད་ནམས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་འདོད་དོན་འགྲུབ་
པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། བྱ་བ་འོས་པ་དང་།
མཛེས་པ་དང་། ལེགས་པ་གང་བྱུང་བ་དེ་དག་བསོད་ནམས་ཀྱི་
མཐུ་ཡིན། སྟོན་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་དགེ་སྦྱང་དང་
བཅས་པ་འཇིག་རྟེན་ལ་སྤྲུགས་བརྟེ་བས་མཉན་ཡོད་དུ་རྒྱ་བའི་
ཆོ། བྱེད་ཞིག་དང་། བུ་མོ་ཞིག་གིས་ཤིང་གི་སྤྲང་པོ་ཆེ་ལེགས་
པ་ཞིག་བྱས་ཏེ། ལམ་ན་རྩེད་མོ་བྱེད་ཅིང་འདུག་པས། སངས་
རྒྱས་འཁོར་བཅས་མཐོང་ནས་སྐྱེ་ཇི་སྐྱེ་ན་དའི་གསེར་འོད་པད་
འདབ་རྒྱས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་དད་ཅིང་གྲུས་པས་བརྟུང་དེ། རྩེད་
ཆའི་སྤྲང་པོ་དེ་ལྷལ་ནས་ཞབས་རྩུང་དུ་འཁོད་པར། སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་སྤྲུགས་བརྟེ་བས་ཤིང་གི་སྤྲང་པོ་ལ་ཞབས་པད་རེག་

ཅིང་དེ་དག་གི་མོས་པ་ཡང་དག་པ་མཁྱེན་ནས། བྱུངས། ཕན་
ཚུན་ཁྱོ་ལྷག་ཏུ་གྱུར་ནས་གསེར་གྱི་སྒྲིང་པོའི་བཞོན་པ་དང་།
རིགས་དང་། མཐུ་དང་། འབྱོར་པ་དང་། ལེགས་པས་སྐྱེ་བ་
ཀྱན་ཏུ་འཛོ་བར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པ་དང་། བུ་མོས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་གོས་མཛོས་པ་མཐོང་ནས། བདག་སྐྱེ་བར་ཆོས་གོས་
དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བསམས། དེ་དག་གིས་
བསམས་པ་བཞོན་འབྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྡོ་བ་མཛོད་
པས། དེ་གཉིས་གཞོན་ཏུ་སྒྲིང་པོ་ཅན་དང་། ཆོས་གོས་བུ་མོ་
འདི་གཉིས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོ་རབ་
ཏུ་དག་འུ་ནས་ཕྱག་འཆོལ་ཞིང་ཞབས་ལ་གཙུག་གིས་བཏུད་དེ་
པོ་བྲང་དུ་ལོག་གོ །གཞོན་ཏུ་དང་། བུ་མོ་གཉིས་བཙམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པ་ཐོས་ནས་ཆགས་བྲལ་ཡང་དག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ཏེ། གཉིས་ཀ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
དགྲ་བཏུ་ལ་ཞིང་ཡང་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱུང་ཏོ། །
བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུངས་པའོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་
བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། སྤང་པོ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ།
ཡལ་འདབ་ཞེ་དགྲ་པའོ། །

༥༠ ། ལས་བརྒྱ་དཔྱད་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་མཉན་ཡོད་དུ་བཞུགས་པ་ན། རོག་ལྷ་ཅན་
གྱིས་བསྐྱེལ་བའི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་བུད་མེད་ནམས་སྟོན་པའི་
གྲགས་པ་གཞོམ་པ་ལ་བརྩོན་པས། དེ་དག་ལུས་མ་སྦྱངས་
པར་དཔྱུལ་བར་ལྷུངས། དེ་ནས་ཆུ་ཁྲུང་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པ་དྲི་
བུལ་གདུང་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེམ་སྐྱས་དང་།
གསེར་གྱི་པད་འདབ་རྒྱས་པའི་གོ་སར་པདྨའི་ཁྲི་ལ་བཅོམ་

ལྷན་འདས་བཞུགས་ཤིང་། འཁོར་རྣམས་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱད་སྟུང་
ཚུལ་གྱི་ཆོས་གསུངས་པར། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་འཆད་པ་དེ་
ཉན་དུ་བུགས་བཅུ་བས་ཤུ་རིའི་བྱ་འབོད་པར་མོ་ཁུ་འགལ་གྱི་
བྱ་བཏང་བས། ཤུ་རིའི་བྱ་བྱ་ཤོད་ལུང་པོའི་རིལ་ཁབ་དང་རྒྱད་
པས་ཆོས་གོས་སྦྱར་བའི་ཆོ། མོ་འགལ་བུས་ཤུ་རིའི་བྱའི་སོར་
མོ་རེངས་པར་བུས་ཏེ་མུར་དུ་ཚུར་ཤོག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
རྗེས་བྱ་གདུང་བ་མེད་པ་ན་དགེ་སྦྱང་རྣམས་ལ་ལས་ཀྱི་ཆོས་
སྟོན་པས་ཉན་དུ་ཤོག །གལ་ཏེ་མུར་དུ་མི་འགྲོ་ན་བདག་གི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་གི་ཞེས་སྒྲས་པས། ཤུ་རིའི་བུས་རེ་ཞིག་
བདག་གིས་བྱ་བ་འདི་དུབས་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོབས་བཏུ་འོ། །
ཞེས་སྒྲས། དེ་ནས་བྱ་ཤོད་ལུང་རིའི་ཕྱེ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་
བཏགས་པས། མོ་འགལ་བུས་སྤངས་པས་རིལ་གྲུལ་ཞིང་།

ཤུ་རིའི་བྱས་ལྷན་པོ་ལ་བཏགས་པ་མོ་འགལ་བྱས་སྒྲངས་པས་
ལྷའི་གནས་ཀྱང་རྣམ་པར་གཡོས། ཤུ་རིའི་བྱས་རི་རབ་ལྷུང་
དྲོགས་སྟོན་པའི་བཞུགས་ཁྱི་གསེར་གྱི་པད་གདན་ལ་
བཏགས་པས། མོ་འགལ་བྱས་གཡོ་འགལ་མ་རྒྱས་པར་ཤུ་
རིའི་བྱ་ལྷུང་ལྷུང་ཀྱལ་བར་བྱུང་། དེ་གཉིས་ལྷུང་ལྷུང་གྱིས་སྟོན་
པའི་བྱ་བྱ་བསྟོད་པས། ལྷ་དགའ་བོ་དང་། ཉེདགའ་གཉིས་
ཀྱང་འཇིགས་ནས་ས་འོག་ནས་འཐོན་ཏེ་བཙམ་ལྷན་འདས་གྱི་
ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་འཁོད། དེར་དགེ་སྦྲང་རྣམས་གྱིས་
མོ་འགལ་བྱ་ལྷུང་ལྷུང་གྱི་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་། ཤུ་རིའི་བྱ་ལྷུང་
ཀྱལ་བ་ཅི་ཡིན་ཞུས་པས། སྟོན་པས་སྟོན་བྱུང་གསུངས་པ།
སྟོན་ལྷ་ར་ལྷ་སིར་བྱང་སྦྲང་བྱང་དང་། གྱིས་པ་བེར་བ་གཉིས་བྱུང་
བས། རྣམ་ཞིག་དེ་གཉིས་ཆར་དང་ཆར་མེད་ལ་འགལ་བའི་

གཏམ་གྱིས་གཤགས་འདྲན་པར། དུང་ཁྲོས་ནས། གྲིས་པའི་
རལ་པར་དུང་གིས་ཀླང་པ་བཞག་པས། གྲིས་པས་སྦྱས་པ།
སང་ཉིམ་ཤར་བ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་མགོ་བོ་དུམ་བུར་གྱུར་ཅིག །ཅིས་
བརྗོད་པས། དུང་གིས་སྦྱས་པ། འོ་ན་ཉིམ་མི་འཆར་བར་གྱུར་
ཅིག །ཅིས་བརྗོད་པས། ཉིམ་མ་ཤར་བས་འགྲོ་ཀྱན་སྐྱན་པར་
གྱུར། དེ་ལ་གྲིས་པས་དུང་དང་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་བརྟེ་བས་
ས་གཞི་མགོ་བོ་འི་ཚུལ་དུ་བྱས་ཏེ་ཉིམ་ཤར་དུ་བརྟུག་པས། ས་
གཞི་དུམ་བུ་བརྒྱར་གྱུར་ཏོ། །དུང་ནི་མོ་འགལ་གྱི་བུར་སྦྱེས།
གྲིས་པ་ནི་ཤུ་རིའི་བུར་སྦྱེས་པ་སྟེ། དེའི་ཆོའང་གྲིས་པ་རྒྱལ་
བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་པ། བཅོམ་ལྡན་
འདས། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདི་སྦྱེ་འགྲོ་ཀྱན་ལ་སྦྱིན་ངེས་ཤིང་།
ལས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུ་བཅོན་པས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ལའང་

ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་སྤྱོད་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ལགས་ཞུས་པས།
བཀའ་སྤྱུལ་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞབས་ལ་རྟོའི་ཟེགས་
མ་ཕོག་པས་མཐེ་བོང་བསྐྱད་པ་དང་གཅིག་མེད་ལྡེད་བྱུང་མས་
ཞབས་ཕྱག་སྟེ་མ་བྱུང་བ་དང་གཉིས། བསོད་སྟོམས་མ་ཐོབ་
པར་ལྟུང་བཟེད་སྟོང་པར་སྦྱད་པ་དང་གསུམ། མཛེས་མ་རབ་ཏུ་
བྱུང་བའི་རྩྭ་གྱིས་བདག་ལ་སྦྱད་པ་དང་བཞི། ཡང་མི་བདེན་
བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ཀྱིས་བདག་ལ་སྦྱད་པ་དང་ལྔ། བེ་ར་ན་ཏུ་རུ་
ཀོ་ཏ་རིའི་ནས་རུལ་གསོལ་བ་དང་དྲུག །ལོ་དྲུག་ཏུ་དཀའ་
བྱུང་སྦྱད་པ་དང་བདུན། ལུས་ལ་རབ་གཞོན་གྱི་ནད་གྱིས་རིག་
པ་དང་བརྒྱད། ལྷ་ཀྱའི་རིགས་རྣམས་འཇིག་པའི་ཆོ་དབུ་བསྐྱུང་
བ་དང་དགུ །ལུས་ལ་རྒྱུད་གིས་སྐྱེ་བྱུང་བསྐྱུང་བ་དང་བཅུ། དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་རྒྱ་རེ་རེར་འབྲས་བུ་རེ་རེ་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་

སྒྲིན་ཅིང་། ད་ལྟ་ང་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་། ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་དེ་
ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་
དམ་པོ་ནམ་ཡང་འབྲལ་བ་མེད། གར་འགོ་ཡང་ཕྱི་ནས་འབྲང་།
གང་སྔོན་དུ་མདུན་ན་སྔོན། དབེན་པར་གནས་ཀྱང་ལྟན་ཅིབ་དུ་
འཇུག །ས་ཕྱོགས་གང་དུ་དོན་རྣམས་སྐྱབ་ཀྱང་ལས་ནི་དེ་རྒྱད།
རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་ཀྱང་ལས་ནི་མཉམ་པོར་འཇུག །རི་རབ་རྩེ་ལ་
འཛེག་ཀྱང་ལས་ནི་མཉམ་པོར་འཛེགས། བརྒྱ་བྱིན་གནས་སུ་
ཕྱིན་ཀྱང་ལས་ཀྱིས་ཀྱན་དུ་གཞོན། ས་འོག་མི་མངོན་གནས་
སུ་ཡིབ་ཀྱང་ལས་ནི་གསལ་ཞིང་འབྲལ་བ་མེད། འཁོར་བའི་
རྒྱ་མཚོར་ལས་ཀྱི་ཅ་རྒྱབས་གཡོ་ཞིང་གང་གི་འང་འགོག་མི་
ཐུབ། སྐྱེ་བའི་ལྗོན་ཤིང་གསར་པར་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྙིང་པས་
རྟག་དུ་བྱུང་། ལས་ནི་དགེ་སྤྲིག་གང་ཡང་ཤིང་ལྟར་བཅད་ཀྱང་

མི་ཆོད། རྩུ་ལྟར་གཙུག་ཀྱང་མི་འདྲོངས། ལྷགས་ལྟར་བདར་
ཀྱང་བཟད་པ་མེད། དག་བའི་ལས་ནི་ལྷ་བ་ལྟར་མཛེས་ཀྱང་།
སྒྲིག་པའི་ལས་ནི་ཐིག་ལེ་ནག་པོ་ལྟར་གཞོད། སྒྲིག་པའི་ལས་
ནི་དུག་སྒྱུ་ལ་གཙུག་ན་ནོར་བུ་ལྟར་ཕན་ལས་གཞོད་ཆེ། ལས་
དཀར་ནག་འདྲེས་མ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་དཀར་ནག་སོ་སོར་
བྲིས་པའི་རི་མོ་ལྟར་གསལ་ཞིང་སྒྲིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པར་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ལས་བཙུ་པོ་དེ་དག་སོ་སོའི་རྒྱ་ཁྱུས་
པས། བཀའ་སྒྱུ་ལ་པ། སྒྲོན་གྲོང་བྱེར་ཀར་པ་ཏར་བྱིམ་བདག་
ཁ་བ་ཏ་ཞེས་ནོར་ཕུག་ཅིང་བུ་མང་རྒྱུད་མ་དང་བཅས་འབྱོར་པ་
རྒྱས་པ་ཞིག་ལ། མ་མི་གཅིག་པའི་སྒྲོན་ལྷ་བྲིས་པ་སྒྱུ་ལ་རྩ་
བེར་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། རྣམ་ཞིག་བྱིམ་བདག་གི་རྒྱུད་མ་ནག་
པོ་ཞེས་པ་སེམས་མ་རུངས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་སྒྲིས་པ། རྗེའི་

སྤྲུལ་པོ་མ་ཡིན་པའི་མ་མེ་གཅིག་པའི་སྤྲུལ་འདི་དུག་གི་ཕྱོན་
ཤིང་དང་འདྲ། སྤྲུལ་ལོར་རྣམས་འདི་ལ་ཕྱེད་བགོས་ཤོར་འགོ།
འདི་ད་ལྟ་བུ་བསད་ན་ནད་ལ་སྤྲུལ་བཞིན་མཆོག་ཏུ་ཕན། མི་
རྣམས་གཉེན་སྦྲེང་བ་མང་། ལོར་སྦྲེང་བ་ག་ལ་བཟོད། ལོར་
ཉམས་ན་སྤྲང་ཆེན་འགྲེལ་པ་དང་འདྲ། ཞེས་སྤྲུལ་པས། བྱིས་
བདག་གིས་སྤྲུག་པའི་ཆོག་དེ་ཐོས་པས་བསམ་ཞིང་འདར་ནས་
ཆུང་མ་ལ་སྤྲུལ་པ། བྱོད་ཀྱིས་མཇེའ་བས་ཕན་པར་བརྗོད་ཀྱང་།
འདི་ནི་སྤྲིག་པའི་རྒྱ། ཕྱི་རོལ་ལོར་གྱི་ཡན་ལག་འདོད་ནས་རང་
གི་ཡན་ལག་གཅོད་པ་སྤྲུལ་ཡོད། ལོར་གྱི་དོན་དུ་སྤྲིག་གསོག་
པ་མི་རུང་། ལས་ངན་པ་དེས་སྐད་ཅིག་ལ་བརྟུག་པར་འགྱུར་
ཞིང་། རྣམ་སྤྲིན་རིག་ཟར་གྱི་ཆུ་བོ་བཞིན་སྤྲུལ་བཞྱོད་ག ལོར་
ཉམས་ཀྱང་གསོ་རུ་ཡོད། སྦྱོད་ཚུལ་ཉམས་ན་གསོ་ཐབས་མེད་

ཅེས་སྒྲས་ནས། སྤྱན་གསོད་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་ཀྱང་། རྒྱུ་མ་
དེས་ཡང་ཡང་རྒྱན་དུ་ནན་གྱིས་བསྒྲུལ་བས། བྱིམ་བདག་དེ་
རྒྱུ་མ་དང་མཛའ་བས་ངོ་མ་བསྐྱོག་པར་བྱད་མེད་དབང་ཆེ་བའི་
སྒྲོ་གྲོས་གྱིས་སྤྱ་གྱི་རྟོན་པོ་ལྟར་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་
དུ་མ་གཙོད་པ་ཡིན་པས། བྱིམ་བདག་གིས་སྤྱན་སྒྲུབ་དེ་མེ་ཏྲག་
འཐུ་རུ་བཏང་། མི་མེད་ནགས་གསེབ་སྐད་མི་ཐོས་པའི་སར་རྩོ་
རྒྱབ་ནས་བསང་། བྱིམ་བདག་དེ་ང་ཡིན་ཏེ། སྤྲིག་པ་དེའི་རྣམ་
སྤྲིན་སྒྲེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱང་ཞིང་། ལས་ཀྱི་ལྷག་མས་ད་ལྟ་
མཐེ་བོང་རྩོས་བསྐྱད་པ་འདི་ཡིན་གསུངས། ཡང་དེད་དཔོན་
དོན་བྱིན་ཞེས་བྱ་བ་བྱུ་གཟིངས་སུ་ཞུགས། དོན་མཐུན་ཆོང་པ་
མང་པོ་དང་བཅས་རིན་ཆེན་སྤྲིང་ནས་འདོད་པའི་རྒྱུ་གིས་ལོག་
འོང་བའི་ཆོ། དེད་དཔོན་གཞན་རྒྱ་མཚོར་དོན་གཉེར་བ་ཞིག །

དེད་དཔོན་དོན་བྱིན་ལ་རྟོན་བཅོལ་ཏེ་བཞག་པ། དེས་སྤང་བའི་
ངན་སེམས་ཀྱིས་གྲུ་གཟིངས་བྱག་པ་འབྱག་པར་བརྩམ་པས།
དོན་བྱིན་གྱིས་མཐོང་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཀག་ཀྱང་། དེས་
སྤང་བའི་ངན་སེམས་ཀྱིས་བྱག་པ་འབྱག་ཅི་ཐུབ་བྱས་པར།
དོན་བྱིན་གྱིས་གྲུ་བྱིངས་རྟོགས་རང་དང་ཚོང་པ་བྱིངས་བསྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་སྤང་སེམས་ཅན་གྱི་མི་ནག་དེ་ལ་ཤཉྱ་རྒྱབ་སྟེ་བསང་།
དོན་བྱིན་དེ་ད་ལྟ་ང་ཡིན། སྤང་བའི་ངན་སེམས་ཅན་དེ་བསང་
པའི་རྣམ་སྟོན་སྟེ་བ་མང་པོ་སྤྱང་ནས་ད་ལྟ་ལས་ཀྱི་ལྟག་མའི་ཆ་
ཤས་ཅམ་ཞིག་ལུས་པས་ཀླང་པར་སེང་ལྡེང་གིས་མ་བུང་བའོ།
།ཡང་སྟོན་ཀ་ཤིའི་གྲོང་དུ་ཞུ་པའི་ན་ཞེས་བྱ་བའི་རང་སངས་
རྒྱས་ཤིག་བསོད་སྟོམས་མཛད་པས་འདོད་པའི་ལྷུང་བཟེད་
ཁེངས་པ། འབྲས་མེད་གཡོ་ལྡན་ཞེས་བྱ་བས་ལག་པས་ལྷུང་

བཟེད་དཀྱགས་ནས་ས་ལ་འཕོ། དེ་ད་ལྟ་ང་ཡིན། རང་སངས་
ཀྱས་ཀྱི་ལྟ་བཟེད་འཕོ་བའི་རྣམ་སྤྲོད་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་མང་པོར་
སྤྱད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ལྟ་ག་མ་ཅུང་ཟད་ལུས་པས། ལན་འགའ་
བསོད་སྟོམས་མ་ཐོབ་ནས་ལྟ་བཟེད་སྟོང་པར་གྱུར་པའོ། །ཡང་
སྤྲོད་དག་བཙུང་པ་བ་ཤིབྱ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་དངས་ཤིང་རབ་
ཏུ་ཞི་བ་ཞིག་ཡོད་པ། གྲོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོད་ཆེལ་དུ་གཙུག་
ལག་ཁང་བཞེངས་ཏེ། དེར་བཞུགས་ནས་ཏྲ་ཏུ་བཀྱར་སྟེ་
ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལ། དེའི་སྤྲོད་ཆེལ་རྩ་ཇ་ཞེས་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་
བ་ཞིག་ཡོད་པ། བ་ཤིབྱར་གཞན་གྱི་གུས་པས་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་
པ་ལ་བྱ་རྩ་ཇ་ཕྱ་དོག་དྲག་པོས་སྤང་སེམས་ཀྱིས་སྤྱད་གང་
ཐུབ་བྱེད་ཅིང་། སྐབས་ཤིག་བ་ཤིབྱར་གཞན་ཞིག་གིས་ཆེན་པོ་
ལ་འོས་པའི་གོས་བབང་པོ་བྱུང་ཞིག་ཕུལ་བ། སྤྲོད་ཆེལ་ཉེ་བའི་

སེམས་ཀྱིས་སྦྱོན་ཀྱང་། དཔག་དོག་གིས་སེམས་ཞེ་སྤང་བ་ནི་
བསྐྱོག་པར་དགའ་བས། ལྷ་ར་ལྷ་ཇས་གཙུག་ལག་ཁང་བསྐྱུང་
མ་ནང་དུ་བོས་ནས་གོས་བྱུང་དེ་སྦྱོན་ནས། མི་གཞན་གྱིས་གང་
ནས་བྱུང་འདྲི་ན་བ་ཤི་ཤྲས་བྱིན་བྱུང་སྒྲོས་ཤིག་བྱས་པས། མོས་
གྲོན་ནས་དེ་བཞིན་སྦྲས་པས། གྲོང་བྱེར་བ་རྣམས་ལོག་ལྷར་
གྱུར་ཏེ་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བར་བཀྱར་སྟེ་ཆད་པར་གྱུར། ལྷ་ར་
ལྷ་ཇ་དེ་དུ་ལྷ་ང་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ལ་སྦྱད་པའི་རྣམ་སྒྲིན་སྟེ་
བ་མང་པོར་སྦྱངས་ཤིང་། ལས་ཀྱི་ལྷག་མའི་ཆ་ཤས་ཀྱིས་
མཛེས་མ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་རྩྱན་གྱིས་སྦྱད་པའོ། །ཡང་སྒྲོན་ལྷ་ར་
ལྷ་སིར་དགའ་བྱབ་ལ་གནས་པའི་དྲང་སྦྱང་གོ་ཏ་མ་མཛོན་ཤེས་
ལྷ་ཐོབ་པ་ཞིག་དབེན་པར་གནས་ཤིང་། གྲོང་བྱེར་དུ་སྦྱད་ཆོང་
མ་བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱུང་མེད་ཅིག་ཡོད་པར། ལྷ་ར་ལྷ་སིའི་

སྐྱེས་བུ་གཡོ་ཅན་པདྨའི་རྩ་ལག་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པས།
བབང་མོ་ལ་མཆན་མོ་སྦྱོད་པའི་དུས་བྱས་ཏེ་གོས་དང་རྒྱན་
སྦྱོར། དེ་ནས་དགོང་ཁའི་མཆམས་གཞན་ཚོང་པ་ཞིག་གིས་
བབང་མོའི་སྒྲོར་ཕྱིན་ཏེ་གཡོག་མོ་ཁྱ་སྤྱོད་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཀརྱ་
པ་ན་ལྟ་བརྒྱ་བསྐྱར་ཏེ་བབང་མོ་དང་འགྲོགས་པའི་འཕྱིན་བྱས་
པར། བབང་མོས་སྒྲུས་པ། དག་དོན་བསྐྱེས་བུ་པད་རྩ་དང་
དུས་བྱས་པས་ནངས་པར་ཤོག་གིས་བཅུ་གཡོག་མོས་དེ་
བཞིན་བྱས་པས། ཚོང་པ་ན་ལེ། དོན་བཅུ་འོངས་པ་ཕྱིར་སྒྲོག་ན་
ནངས་པ་འོང་མི་བྱུང་བཅུ་གཡོག་མོས་བབང་མོ་ལ་སྒྲུས་
པ། སྒྲོད་ཚོང་མ་དང་། རྒྱལ་པོའི་མདུན་ས་འདྲ། སྐྱེ་བ་མང་པོ་
འདུ་ས་ཡིན། དེ་གཉིས་སྦྱོང་པར་ལུས་ན་ཡོན་ཏན་མེད།
གཅིག་ཐལ་བའི་རྗེས་སུ་གཅིག་འཇུག། །གཞན་དག་འགྲུག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཅིང་ཐམས་ཅད་འདུན་སྦྲད་ཚོང་མཛེས་མ་ཡིན། དེ་ལ་བས་
ནོར་ལོངས་སྦྱོང་ཆར་བཞིན་འབབ། བབང་མོ་བྱེད་མཛེས་ཤིང་
ཡོན་ཏན་ལྡན་པས་སྐྱེ་བོ་འདུ་བ་ཀུན་སྦྱོང་བར་མཛོད། དེའི་ཕྱིར་
དོན་བཅས་སྦྱོང་ལ་ཚོང་པ་འདི་བསྟེན་ལ་ཀརྱ་པ་ན་ལྡ་བརྒྱ་པ་
འདི་ལོང་། དེ་ནས་སྐྱེས་བུ་པད་ཅུ་བསྟེན་ཞེས་སྦྲས་པས།
བབང་མོས་ཁྱས་བྱས་རྒྱན་དང་མེ་ཏྲག་ཕྱིང་བས་མཛེས་པར་
སྦྲས། ཚོང་པ་ནང་དུ་བོས་ཤིང་དགའ་མགུར་སྦྱོང་པའི་ཚེ། སྐྱེས་
བུ་པདྨའི་ཅུ་ལག་སྦྲེབས་ཏེ་གཡོག་མོས་ལོ་རྒྱས་སྦྲས་པས།
པད་ཅུ་ཁྲོས་ཏེ་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་བབང་མོ་བསད། གཡོག་
མོས་སྐྱོད་བཏང་བས་པད་ཅུ་བོས་ནས་སྦུ་གྱི་ཁྲག་གིས་
སྦྲགས་པ་དེ། གོ་ཏམ་བསམ་གཏན་པའི་སྦྱིལ་བོའི་འབྲམ་དུ་
བོར། མི་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བབང་ནས་རྒྱལ་པོའི་དུང་དུ་ཕུལ།

གསལ་ཤིང་ལ་སྐྱོན། བྱིས་ཀྱིས་ཆད་པ་བཅད། སྐྱེས་བུ་པད་
ཅུས་དེ་མཐོང་སྟེ་འགྱོད་ནས་ཉེས་པ་འདི་ནི་བདག་གྱིས་བྱས་
སོ་ཞེས་པའི་པདྨའི་ཅུ་ལག་དེ་ནི་ད་ལྟ་ང་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཨང་
སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱད་པའི་རྣམ་སྤྲོད་གྱིས་སྐྱེ་བ་འབྱུང་ཕྱག་
དཔྱལ་བར་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྦྱད། དེའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་
ལྷག་མས་ད་ལྟ་མུ་སྟེ་གསུམ་གྱི་བུ་མོའི་རྩྭ་གྱིས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཐེ་
ཚོམ་ཞིང་སྦྱད་པ་ཆེན་པོ་བརྗོད་པ་དེའི་ལས་ཀྱི་ལྷག་གོ །ཡང་
སྤྲོད་གྲོང་ཁྱེར་གཉིས་ལྷན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་དག་
སྦྱང་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་ལ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་
ལོངས་སྦྱོང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་མཆོད་པའི་ཚོ། བྲམ་བེ་མ་
ཐ་ར་ཞེས་པ་ཕྱག་དོག་གིས། དག་སྦྱང་མགོ་རེག་འདི་དག་
ལོངས་སྦྱོང་གྱིས་མཆོད་པའི་འོས་མིན། འདི་དག་གི་ཁ་བྱས་

ནི་ཀོ་ཏ་རའི་ནས་རུལ་པ་བ་བའི་འོས་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པས། རྟེན་
བ་མང་པོར་དེའི་ལས་སྦྱངས་ཤིང་ད་ལྟ་ཀོ་ཏ་རའི་ནས་རུལ་པ་
ཟླ་བ་གསུམ་བོས་པ་དེ་དེའི་ལས་ཀྱི་ལྷག་མའོ།། ཡང་ང་སྟོན་
བྲམ་བེའི་ཁྱེའུ་ལྷན་ཏ་ར་ཞེས་པར་གྱུར་པའི་ཆོ། མཆོད་ཡུལ་
སངས་རྒྱས་ལ་ལོ་དྲུག་ཁ་བས་མ་སྦྱང་བ་ལྟ་བུའི་སྦྱང་པ་བརྗོད་
པས་རྟེན་བ་མང་པོར་ལས་འབྲས་སྦྱངས་ཤིང་། ད་ལྟ་ལོ་དྲུག་ཏུ་
དཀར་ལྷན་སྦྱང་པའོ། །དེ་ལྷག་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་བསྐྱུངས་པས་མ་
སྦྱང་ངོ། །ཡང་སྟོན་གྲོང་ཁྱེར་ཀར་པ་ཏར་ཁྱིམ་བདག་ནོར་ལྷན་
ཞེས་པ་ལ་བུ་དཔལ་ལྷན་ཞེས་པ་ནད་ཀྱིས་གདུངས་པར།
སྦྱན་པ་ཁ་བའི་བཞིན་ཞེས་པར་གྱུར་ཆོ་ནད་པ་དེས་བོས་པས།
སྦྱན་པས་ནོར་མང་པོ་སྟེར་དུ་རེ་ནས་སྦྱན་བཟང་པོ་སྦྱིན་པས་བུ་
དེ་ནད་ལས་གྲོལ། ནད་པ་དེའི་ཕས་སྦྱན་པ་ལ་ཅི་ཡང་མ་སྦྱིན།

དེ་ནས་ནད་གཞི་ཡང་ཡང་ལངས་པས་སྒྲན་པ་ཡང་ཡང་བོས་
པས་ནོར་ཅི་ཡང་མ་སྒྲིན། དེ་ནས་སྒྲན་པ་ཁྲོས་ནས་བདག་གིས་
རྟག་ཏུ་སྒྲན་བཟང་པོ་སྒྲིན་ཞིང་ནད་པ་ནད་ལས་ཡང་ཡང་གྲོ་ལ་
བར་བྱས་ཀྱང་། བདག་ལ་ཅི་ཡང་མི་སྟེར་བ་འདི་ལྟ་ན། ཕྱིན་
ཆད་སྒྲེ་བོ་གཞན་གྱིས་སྒྲན་པ་ལ་ཕྱིས་སུ་ག་ལ་འོང་སྒྲམ་པའི་
བསམ་པ་ལོག་པ་ཤར་ནས། རྒྱ་མ་ཆད་པའི་སྒྲན་སྒྲིན་པས།
ནད་པ་དེའི་རྒྱ་མ་དུམ་བུར་ཆད། སྒྲིག་པ་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེ་བ་
ཁྲི་ཕྱག་བརྒྱའི་བར་དུ་སྦྱངས་ནས་ལས་ཀྱི་ལྷག་མས་ད་ལྟ་
ཡང་རབ་གཞོན་གྱི་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པའོ། །ཡང་སྒྲོན་ཉ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཉ་ཆེན་པོ་གཉིས་བཟུང་སྟེ་ཤ་གཙོད་པའི་ཆོ། ད་ཉ་
པའི་བུར་བྱུར་པས་མཐོང་ནས་ཉ་ཤ་གཙོད་པ་ལ་དགའ་བ་ཆེན་
པོ་བྱས། སྒྲེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་མང་པོ་སྦྱངས་ཤིང་། ད་

ལྟར་ཡང་ཤུག་རྣམས་ཉམས་པའི་ཆོ། སྐད་ཅིག་ལ་མགོ་བོ་
ནད་ཀྱིས་བཏབ་པའང་དེའི་ལས་ཀྱི་ལྷག་གོ། །ཡང་ང་སྟོན་
སྟོངས་ཀྱི་བྱད་དུ་བྱུར་པའི་ཆོ། གྲོགས་པོ་བྱད་སྟོབས་ཞེས་བྱ་
བ་དང་། གཡུལ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྩལ་འབྲན་པས། དེའི་
རྒྱབ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བཏང་བས་སྒྲིག་པ་ཆེན་པོ་དེའི་རྣམ་
སྒྲིན་སྒྲེ་བ་མང་པོ་སྤྱད་ཅིང་། ད་ལྟ་ཡང་རྒྱུད་གི་ནད་ཀྱིས་རྒྱབ་
ཏུ་གཟེར་བ་འདི་དེའི་ལས་ཀྱི་ལྷག་མའོ།། དེ་ལྟར་སྒྲ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཀྱང་།
སྟོན་གྱི་དགོ་སྒྲིག་གི་ལས་ཀྱི་ལྷག་མའི་ཆ་ཤས་ངེས་པར་
འབྱུང་ན། སྒྲེ་འགོ་ཀུན་ལ་སྒྲེ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་
བདེ་སྤྱུག་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་སྟོན་བསགས་ཀྱི་ལས་ལ་
སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འཁོར་རྣམས་ལས་འབྲས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྤྲོད་ལེན་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་པར་
བྱུང་ཏོ། །འདི་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་གསུངས་པའོ། །མཛད་
བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ལས་བརྩུ་དཔྱད་པའི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ལྡ་བརྩུ་པའོ། ། །

༥༡ ། གསེར་ལྡན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་པར་ཏ་དར་ད་བརྟལ་ཞེས་པ་ནས།
གསང་བས་དབེན་པའི་ནགས་སུ་གཤེགས། དེར་བརྒྱ་བྱིན་ལ་
སོགས་འཁོར་རྣམས་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་། རྒྱལ་བས་ཞལ་
འཇུམ་མཛད་པས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་སངས་
རྒྱས་འཇུམ་པ་མི་མཛད་ན། ད་ལྟ་འཇུམ་པའི་རྒྱ་ཅི་ལགས་
ཞུས་པས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། འདིར་བདག་གི་སྤྲོན་གྱི་སྤྲོད་པ་
དན་ནས་འཇུམ་པ་ཡིན། སྤྲོན་གྲོང་བྱིར་ལྷུང་ལ་ལྡན་བྱ་བར་

གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གཙོ་བོ་བུད་མེད་སྦྱོན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པས་བརྩེ་བ་གསེར་ལྡན་མ་ཞེས་
བྲགས་པ་ཞིག་བྱུང་། ནམ་ཞིག་དེས་དབེན་པ་ཞིག་དུ། གཞན་
བུད་མེད་བུ་བཙས་ནས་རྟོགས་པས་བཟོད་མེད་དུ་གྱུར་པ་སྦྱོན་
མོ་བཞིན་བུ་དེ་བར་རྩྭ་མ་པ་ཞིག་མཐོང་བས་སྦྱིང་རྗེ་རབ་དུ་
རྒྱས་པས། གྱེ་མ། འདི་ལ་སྟོར་བའི་བས་བདག་གིས་ལེན་དུ་
ཕྱིན་ན། སྟོག་མོ་འདི་བྲགས་དྲགས་བུ་འདི་བ་དེས། བདག་
གིས་བུ་འདི་འབྱེར་ནས་བས་ལེན་དུ་ཕྱིན་ན་དེའི་བར་ལ་འདི་
འཆི་བར་འདུག །ད་ཅི་དྲག་བསམ་ཞིང་། སྦྱིང་པོ་མེད་པའི་
ལུས་འདི་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་སྦྱོན་ལམ་བཟབ་ནས་སྟུག་བསྟུལ་
འདི་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་སྟུམ་སྟེ། རང་གི་རྩུ་མ་གཉིས་བཅད་དེ་
བུད་མེད་དེ་ལ་སྦྱོན་པས་མ་བུ་གཉིས་ཀའི་སྟོག་འཆོ་བར་གྱུར།

དེའི་སྒྲན་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་དུ་གྲགས་ཤིང་། བརྒྱ་བྱིན་བྲམ་
ཟེའི་གཟུགས་ཀྱིས་འོངས་ནས་ཁྱོད་རུ་མ་སྦྱིན་པས་མི་འགྱོད་
དམ་ཟེར་བར། བདག་རུ་མ་སྦྱིན་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་དང་།
འགྱོད་པའི་ཆ་ཤས་ཅམ་མེད། དེ་བདེན་ན་བདག་གིས་ལུས་
འདི་བུད་མེད་ཀྱི་མ་ཡིན་པར་སྦྱེས་པའི་ལུས་སུ་གྱུར་ཅིག །
ཅས་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལུན་སུམ་
ཚོགས་པའི་སྦྱེས་པའི་ལུས་སུ་གྱུར། དེའི་དུས་སུ་གྲོང་ཁྱེར་
ཡུའ་ལ་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡུའ་ལ་ཞེས་པ་ཆོ་ཆད་རྫོགས་ནས་
འདས་པས་ཡུལ་དེའི་རྒྱན་པ་དང་། སྒོན་པོ་དང་། སྒོ་ལྷན་
རྣམས་གྲོས་བྱས་ཏེ། ཡུལ་དུ་བུད་མེད་སྦྱེས་པར་གྱུར་པ་གསེར་
ལྷན་འདི་རྒྱལ་པོ་འོས་སོ། །ཞེས་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱུར།
མངའ་གསོལ། དེའི་རྒྱལ་སྲིད་ཚོས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་བསྐྱུངས།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མཐར་ཆེ་འཕྲོས་ནས་ཚོང་དཔོན་ཞིག་གི་བུ་སྟོང་སྟོབས་མཆོག་
ཅེས་བུ་བར་སྐྱེས། སྐྱེན་པ་ལ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
དབུལ་ཕོངས་ཀྱན་སྐྱོང་ཞིང་། རྣམ་ཞིག་དེས་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་བུ་
ཤིན་ཏུ་སྟོགས་པ་རྣམས་མཐོང་ནས་སྐྱ་གྱིས་རང་གི་ལུས་
གཤགས་ཏེ་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་ནས་སྐྱེན་པས། བུ་རྣམས་ཀྱིས་
མིག་གཡས་པ་མཆུས་ཐོགས་ཤིང་ཡང་ཡང་འཐེན། དེ་ནི་ལུས་
དང་ཡན་ལག་གཡོ་འགྱལ་ཅིམ་མེད་ཀྱང་། བུ་རྣམས་བག་
ཐོན་གྱིས་མིག་འཐོག་པ་ལ་སྟོང་རྗེས་སྐྱས་པ། འཁོར་བའི་
ལུས་འདི་བྲག་པ་དང་བཅས་པ། བརྟན་པ་མེད་པ། སྟོང་པོ་མེད་
པ་ན་ཆ་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་འདི་ལ་ཞེན་ཆགས་མེད་ཅིང་
གཞན་ལ་ཕན་ཕྱིར་བཏང་ན་སྟོང་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་པས། བག་ཐོན་
མེད་པར་བོ་ཞིག་ཅེས་བརྗོད་པས། བུ་རྣམས་ཀྱིས་བོས་ཏེ་རུས་

པའི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་བུམ་བེ་ཕུ་ལ་ཆེན་པོའི་
བུ་བདེན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱེས། རིག་པ་དང་
སྙིང་རྗེས་སེམས་ཞི་བ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་བཀྱར་བ། རིགས་བཟང་
ཞིང་སློ་གྲོས་དང་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་དེ་ཁྱིམ་སྤངས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་
བར་འདོད། ནགས་གསེབ་དབེན་པར་སྦྱིན་པས་དྲང་སྟོང་
གཉིས་ལས་འདོད་པ་ཐོབ། ནགས་གསེབ་ན་སྟག་མོ་བཀྱས་
པ་ཕུ་གུ་བཙའ་བ་ལ་ཉེ་བ་ཉམ་ཐག་པ་ཞིག་མཐོང་བས། འདི་
ཞག་བདུན་ཚུན་ལ་བུ་རྣམས་བཙས་ནས་བྱ་བར་ངེས་སྟུམ་སྟེ་
དྲང་སྟོང་གཉིས་ལ་ལོ་རྒྱས་བཤད། ཞག་བདུན་སོང་ནས་སྟག་
མོ་དཀར་ལས་དང་བཙས་ཕུ་གུ་སྐྱེས། རྟོགས་སྒྲིམ་གྱིས་རང་
གི་ཁྲག་གི་དྲི་ལ་ཡང་སྒྲིམ་ཞིང་བལྟག་པ་སོགས་ཕུ་གུ་རྣམས་
བྱ་ལ་ཁད་འདུག་པས། སྙིང་རྗེས་མ་བཟོད་པར་རང་གི་མགུལ་

དང་སྒྲིང་གར་མ་ གཤགས་ཏེ་སྟག་མོའི་མདུན་དུ་འབྱེལ་པས།
 སྟག་མོ་སྒྲེར་མོ་རྣོན་པོས་སྒྲིང་གར་བཏབ་སྟེ་ཤ་ཁྲག་ལྷག་མ་
 མེད་པར་བོས་སོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་བདེན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དེ་ནི་
 ད་ལྟ་ངའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བརྟུ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་འཁོར་
 རྣམས་འགྲོ་ལ་བཅུ་བའི་སྒྲིང་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏོ།
 འདི་ཡང་སྦྱིན་པའི་ཆོས་སྟོར་རོ། །མཛེད་བརྟུ་དཔག་བསམ་
 འབྲི་ཤིང་ལས། གསེར་ལྡན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་
 འདབ་ལྡ་བརྟུ་ཙ་གཅིག་པའོ། །

༥༢ ། བསོད་ནམས་མི་དམན་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་དཀར་ཐུབ་ཀྱི་ནགས་ཚལ་ན་བཞུགས་ཤིང་
 ཞལ་འཇུམ་པར་མཛེད་པར། བརྟུ་བྱིན་གྱིས་འཇུམ་པའི་རྟུ་
 ཞུས་པས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། ངས་གནས་འདིར་སྦྱིན་གྱི་སྦྱིད་

ཚུལ་དྲན་ནས་འཇུག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྟོན་མ་རྟུ་ད་ཀ་ཞེས་པའི་
གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ཡུལ་དང་མཚུངས་པར་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་མི་
དམན་པ་ཞེས་བྱ་བ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་དང་།
སྙིང་རྩེ། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་སོགས་ཆད་མེད་པ།
ཕོངས་པ་རྣམས་སྦྱིན་པས་སྦྱོང་བ་ཞིག་བྱུང་། དེའི་སྟོན་གྲགས་
ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་ཆངས་བྱིན་མི་བཟོད་པའི་ཕྱག་
དོག་གིས་སྤང་པོ་ཆེའི་དཔུང་སོགས་དམག་བཤམས་ནས་
གཡུལ་སྤྱད་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མཐའ་བསྐྱོར་བས། རྒྱལ་པོ་
བསོད་ནམས་མི་དམན་པའི་བྱགས་ལ། བཟོལ་འཇུགས་པ་ནི་
མི་དག་བའི་ལས་ཡིན་པས་འཐབ་ལན་མ་བྱེད་གསུངས་ཀྱང་།
སྟོན་པོས་གསང་ནས་དམག་རྒྱབ་པས་ཆངས་སྦྱིན་པམ། དེ་
བསོད་ནམས་མི་དམན་པས་མཁྱེན་ནས། བཟོལ་དང་རྩོད་པ་

འདི་རྒྱལ་སྤིང་འདི་བཟུང་བས་ལན་དགོངས་ཏེ། ཀུན་གྱིས་མ་
ཤེས་པར་དབྱུག་གུ་དང་། ཤིང་ཤུན་ཐོགས་ནས། རྟགས་ཚལ་
དབེན་པར་བྱང་སྤོང་གི་བརྟུལ་ཁྱུགས་བཟུང་ནས་བཞུགས།
ཚངས་སྦྱིན་གྱིས་དམག་ལན་གཉིས་བཅུག་ཀྱང་སྦྱོན་པོས་
གཡུལ་སྤྲད་པས་ཚངས་སྦྱིན་ཁོ་ན་ཕམ། སྐབས་དེར་ཀོ་ས་
ལར་བུམ་ཟེ་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བར། རྒྱལ་པོ་དབྱིག་གི་གོ་ཆས་
ནོར་གྱི་ཆད་པ་མང་པོ་ཕོག། རྟོར་མ་ལུས་པ་ལུལ་ཡང་མ་བྱེར་
བས། བུམ་ཟེའི་ཕ་དང་། མ་དང་། སྤིང་མོ་དང་། སྦྱོན་ཟླ་དང་།
བུ་མོ་དང་། བུ་ལ་སོགས་པ་གཉིན་ཚན་རྣམས་བཙོན་རྒྱར་
བཅུག་ནས་བཅིངས་པས། བུམ་ཟེའི་བསམ་པར། རྒྱལ་པོ་
ཆོས་ལ་སྤྲང་བས་ནོར་མེད་ན་གཉིན་རྣམས་བཙོན་ལས་མི་
གྲོལ། ཡང་ན་ཡུལ་འདི་སྤྲངས་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་འཇམ། ཡང་

ན་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་ཐག་བཏང་ངམ་སྟམ། ཇི་ལྟར་
བསམས་ཀྱང་གཉེན་རྣམས་སྟོས་མ་ཐོངས་པར་ནོར་སྐྱབ་པའི་
ཐབས་གཞན་མ་ཆེད་པར། རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་མི་དམན་པ་
ནགས་ཚལ་ན་བཞུགས་པ་ཐོས་ནས། དེ་བཙལ་ཏེ་ནོར་སྟོང་
སྟམ་ནས་ཕྱིན་པས། དེ་རྩའི་སྤྱིལ་པོ་ན་བཞུགས་པས་
གཟིགས་ནས། ངལ་ཞིང་དུ་བ་པ་བྱོད་ཐག་རིང་ནས་འོངས་པ་
འདྲ། དོན་ཅི་ལ་འོང་གསུངས། རྒྱ་དང་ཤིང་འབྲས་སྤྱིན། དེར་
བྲམ་ཟེས་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་བཤད་ཅིང་གསེར་མང་པོ་
གནང་དགོས་ཞུས་པར། རྒྱལ་པོ་ནོར་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་གཏམ་
མི་སྟན་པ་དེ་ཐོས་ནས་དེ་ལ་གསུངས་པ། བདག་ནི་རྒྱལ་སྤྱིད་
བཏང་ནས་ནགས་སུ་གནས་པས། དུས་མིན་སྟོང་བ་བྱོད་ལ་
སྟེར་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་གསུང་པས། བྲམ་ཟེ་གཉེན་རྣམས་བཙོན་རྒྱ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལས་མི་ཐར་པར་བསམས་ནས་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་སོང་། །དེར་
བསོད་ནམས་མི་དམན་པའི་ཐུགས་ལ། བདག་བསོད་ནམས་
རེ་རྒྱུང་། ས་རོལ་སྟོང་དུ་འོང་བའི་རེ་བ་འབྲས་མེད་དུ་བསྐྱོག་མི་
ུས། གཞན་དུ་བསོད་སྟོམས་བསྐྱངས་ནས་སྦྱོན་ཀྱང་འདི་ལ་
འཕྲལ་གྱི་བས་སྟོམ་ཅམ་ལས་ནོར་ནི་མི་འབྱོར། ད་ཇི་ལྟར་
དྲག་སྟམ་ནས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མི་བདེ་བར་གྱུར། ཡང་བསམས་
པས་ཐབས་ཤིག་ཆེད་དེ། བྲམ་བེ་བོས་ནས་ཡར་ལོངས་དང་།
ཁྱོད་ལ་ནོར་འབྱུང་བའི་ཐབས་ངས་བྱའོ་གསུངས། རྒྱལ་པོ་
ཆངས་སྦྱོན་ངའི་བྲགས་པ་མ་བཟོད་པར་སྒྲིག་པའི་ལས་ཆེན་
པོ་བྱེད་པ་དེ་ང་ལ་སྤང་བས། ད་ཁྱོད་རང་ངའི་མགོ་བོ་འདི་
བཅད་ནས་འབྱེར་ཏེ། ཆངས་སྦྱོན་ལ་ཕུལ་ན་ནོར་མང་པོ་སྟེར་
བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པས། བྲམ་བེ་ན་རེ། སྦྱོང་བྱ་

ནམས་ཀྱི་ཕོངས་པ་སེལ་བ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྟ་བུ་ཁྱེད་
ཀྱི་མགྲུལ་ལ་མཆོན་གྱི་གཞོད་པ་སྤྲུལ་ཏུས། དེས་བདག་གིས་
རེ་བའི་དོན་མི་འགྲུབ་ཟེར་ཡི་སྤྲུག་པར་བྱེད་པ་ལ། ཡང་
གསུངས་པ། འོ་ན་ཁྱེད་རང་ང་ཐག་པས་བཅིངས་ནས་འབྲིད་དེ་
ཆངས་སྦྱོན་ལ་ཕྱལ་ལ། ཁྱེད་ཀྱི་དབྱ་བདག་གིས་བཅིངས་
ཡོད། བདག་བྱས་པ་ཆེ་བས་ནོར་སྤྱུལ་ཅིག་ཅིས་བརྗོད་ན།
ཁྱེད་ལ་ནོར་མང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་གསུངས། དེར་བྲམ་
ཟེས་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་མི་དམན་པ་བཅིངས་ནས་འབྲིད་དེ་
རྒྱལ་པོ་ཆངས་སྦྱོན་ལ་ཕྱལ་བས། ནོར་ཡིད་ལ་འདོད་པ་ལས་
ལྷག་པ་སྦྱོན་ཏེ་བྲམ་ཟེའི་གཉེན་ནམས་བཙོན་རྩ་ནས་ཐར།
བསོད་ནམས་མི་དམན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནམས་བྲམ་ཟེས་ཞིབ་པར་
བཤད་པས། རྒྱལ་པོ་ཆངས་སྦྱོན་རབ་ཏུ་མགྲུ་ཞིང་དེའི་སྦྱིང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྟོབས་ལ་ཏ་ལས་ཏེ། བསོད་ནམས་མི་དམན་པའི་ཞབས་ལ་
སྦྱོབས་བཏུད་ཅིང་། འཁོན་དང་སྤང་སེམས་གདུག་པའི་དུག་
ཞི་ནས་རང་གི་རྒྱལ་སྤིད་ཀྱི་གོ་ས་མཐོན་པོར་བཀོད་ཅིང་ཤིན་
ཏུ་མཛའ་བར་བྱུར་རྟོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་བསོད་ནམས་མི་དམན་པ་
དེ་ནི་ད་ལྟ་ངའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་
འཁོར་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིང་སྟོབས་ལ་མཆོག་ཏུ་
དད་ཅིང་། སྦྱ་ལོང་གཡོ་བར་བྱུར་རྟོ། །སྦྱིན་པའི་ཆས་སྟོར་དུ་
གསུངས་པའོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས།
བསོད་ནམས་མི་དམན་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ལྷ་བཙུ་ཙ་
གཉིས་པའོ། །

༥༣ ། ཡལ་འདབ་ལྷ་བཙུ་ང་གསུམ་པ།

ལེགས་བཤད་འཆོལ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྐབས་ཤིག་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཞལ་འཇུམ་པ་མཛད་པ། བརྒྱ་
ཅིན་གྱིས་རྒྱ་ཞུས་པས། བཀའ་སྤྱལ་པ། སྟོན་ལྟ་ར་རྒྱ་སིར་
རྒྱལ་པོ་ལེགས་བཤད་འཆོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། སྟོང་རྗེ་དང་གཏོང་
ཕོད་ཆེ་བ། གྲགས་པས་ཀྱན་རྟུ་བྱབ་པ། བང་མཛོད་རྣམས་སྦྱོན་
པར་གཏོང་བ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོ་མར་མེ་ལྟར་གསལ་ཞིང་རྟོ་
བས་གཞན་སྟོའི་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ། མཁས་པའི་ཡོན་
ཏན་གྱི་སྟན་དང་གས་དང་ལེགས་བཤད་ལ་མཁས་ཀྱང་། ད་
དུང་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་འཆོལ་ཞིང་སྤྱད་པ་ཞིག་
བྱུང་ཞིང་། དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གི་སྟོན་པོ་དང་གྲོང་བྱེར་པ་
རྣམས་ཀྱང་མཁས་ཤིང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནར་གྱུར་ཀྱང་།
རྒྱལ་པོ་ནི་དེས་ཀྱང་ཐུགས་མ་ཆོམས་ཏེ། སྟན་དང་གས་དང་
ལེགས་བཤད་ལ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་གྱུར་པ་སྟོན་ཤེས་པའི་

སློབ་དཔོན་ཞིག་བྱང་ན་མཁས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་ལེགས་པར་
བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་གསར་པས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱ་
དགོས་དགོངས་ཏེ། སློན་པོ་སློ་ལྡན་རྣམས་མདུན་དུ་བོས་ནས་
བཀའ་སྩལ་པ། མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་མེད་ན་གསོན་ཀྱང་རོ་
དང་འདྲ། རང་རེའི་ལྗོངས་ན་ལེགས་བཤད་གསར་པ་རྩོམ་པ་
ལ་མཁས་པའི་སློབ་དཔོན་འདྲ་ཡོད་དམ་གསུངས་པས། སློན་
པོ་སློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་སློ་བཟང་ཞེས་པས་ཡིད་ལ་ཕན་པའི་
ཆོག་དེ་ཐོས་པས་གསོལ་པ། མི་དབང་བྱེད་སྟན་དང་གས་དང་
ལེགས་བཤད་འབྲན་ཟླ་དང་བུལ་བས་ཡུལ་ཕྱོགས་རྣམས་
ཀྱང་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནར་གྱུར་པས་བྱེད་
ལས་ལྷག་པའི་སློབ་དཔོན་ཅི། བྱེད་ནི་གྲུས་པ་དང་གཏོང་ཡོད་
མཆོག་ཏུ་གྱུར། རིག་པ་ལ་དབྱེས་པ་ཉིམ་ཤར་བ་དང་འདྲ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བས་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་གི་སྒྲིའི་མུན་པ་སེལ་ཞིང་། ཡུལ་གྱི་
རྒྱལ་པོའི་མཇེད་སྦྱོང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡུལ་ཕྱོགས་གྱི་སྐྱེ་བོ་
རྣམས་གྱི་སྦྱོང་པའང་དེའི་ཆ་ཤས་སུ་འགྱུར་བས། རྒྱལ་པོ་སྦྱོ་
ཙུལ་དང་ལྡན་ན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་སྦྱོ་ཙུལ་སྦྱོང་། ཅེད་མོ་ལ་
དགའ་ན་ཅེ་འཇོ། མོས་གུས་ལྡན་ན་མོས་གུས། ཡོན་ཏན་ལྡན་
ན་ཡོན་ཏན། མཁས་ན་རིག་པ་ལ་སྦྱོ་བ། དཔའ་ཙུལ་ཆེན་
གཡུལ་ལ་དཔའ་བ། བརྟུལ་ཞུགས་ཆེན་བརྟུལ་ཞུགས་འཇོན་
པར་འགྱུར། རྒྱལ་པོ་སྦྱོན་ན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་མྱོངས་ཤིང་།
གཡོ་ན་ཀུན་ཀྱང་གཡོ་ལ། གདུག་སེམས་དང་ལྡན་ན་ཐམས་
ཅད་མ་རུངས་པའི་སྦྱོང་པ་བྱེད། རྒྱལ་པོ་མཁས་ཤིང་བརྟེ་བ་ནི་
སྐྱེ་དགའི་བསོད་ནམས་ལས་བྱུང་ཞིང་། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལེགས་
པར་སྦྱོང་པ་དང་། སྦྱོན་པོ་སྦྱོ་ལྡན་མཁས་ཤིང་བདེན་པར་སྦྱོ་བ་

སོགས་ཡུལ་ཕྱོགས་དག་བ་དར་བའི་མཚན་ཉིད་བཟང་པོ་ཡིན།
ད་ཀྱིས་པོ་ཡོན་ཏན་དོན་དུ་གཉེར་ན་མཐའ་འཁོབ་གྱི་ནགས་སུ་
རྒྱ་བའི་རྩོན་པ་གདུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་བཤད་གྱི་
གཏེར་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པས། དེ་ལས་ཡོན་ཏན་སྤང་བར་མཛོད་
ཅེས་སྒྲིས་པས། རྒྱལ་པོས་བྱགས་ལ་བཅགས་ཏེ་མདུན་ན་
གནས་པ་རྣམས་གྲེས་པའི་ཚོ། ཐ་མལ་གྱི་ཆས་སུ་ཞུགས་
ནས་རིན་པོ་ཆའི་དོ་ཤལ་རིན་ཐང་བྲལ་བ་ཞིག་བསྐྱམས་ནས་
ནགས་གསེབ་ཏུ་འབད་པས་བཙལ་བས་རྩོན་པ་དེ་རྙེད། ལག་
གཡོན་དུ་འབྱོག་པོའི་གཞུ་ཐོགས། གཡས་དུ་བྲང་པོའི་མདའ་
ཁྱེར་སྟོད་ལ་མ་བྱའི་སྒྲོ་བྱལ་གྱོན། ཏྲག་ཏུ་གསོད་པའི་ལས་ལ་
མཁས་པ་ཞིག་འདུག །དེ་ལ་བྱིད་ནི་ལེགས་བཤད་སྤྱད་པ་ལ་
མཁས་པ་ཡིན་ཞེས་ཐོས། བདག་ལ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བསྟན་བཅས་སྟུལ་ཞེས་རིན་ཆེན་དོ་ཤལ་ཕུལ་བས། དོ་ཤལ་
གྱི་འོད་ཀྱིས་ས་ཕྱོགས་དེ་བྱབ་པ་རྩོན་པས་སྒྲངས་ནས་
བསམས་པ། འདི་ལྟ་བུ་བདག་ལ་སྦྱོན་པས་འགྱུད་ནས་སྤྲ་
འཕྲོག་ཉིན་ཡོད། དེ་བས་འདི་སྟོག་དང་ཕུལ་བ་ལེགས་སྟམ་
སྤྲས་པ། བྱེད་ལེགས་བཤད་འདོད་ན་རི་འདིའི་ཕྱེ་ནས་
མཆོངས་ཤིག་ཟེར་བར། རྒྱལ་པོའི་བྱགས་ལ། ཅི་འདི་ནི་མི་
རིགས་པའི་གཏམ་དུ་བྱུང་། ལེགས་བཤད་བཅའ་བས་སྟོག་
དང་བུལ་ཆོ་དགོས་པ་ཅི། འོན་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ན་སྦྱེ་བ་ཕྱི་
མར་ཕན་པས་དོན་གཉེར་མི་བཞོལ་སྟམ་ནས། བདག་ལ་
ལེགས་བཤད་སྟོན་དུ་སྟུལ་ཅིག །དེ་རྗེས་རི་ཕྱེ་ནས་མཆོང་བར་
བྱའོ། །གསུངས་པས། རྩོན་པས་སྤྲས་པ། རྒྱལ་པོ་རྟག་དུ་
སྟག་བསྐུལ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་རང་བདེ་འདོད་པའི་སྟོག་པ་དང་།

ཉོན་མོངས་པས་མ་གོས་པར་བྱ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དག་བའི་
བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཚོགས་མཆོག་ཏུ་བསྟེན། མི་རྟག་གཡོ་
བའི་ཆོས་ལ་ཆགས་སེམས་སྤངས་ནས་ཆགས་བྲལ་ཆོག་
ཤེས་ཡིད་ནི་ཆོམ་པར་བྱ། རབ་ཏུ་ཞི་བས་རྒྱལ་སྤྱི་སེངྒེའི་ཁྲི་
ལས་མི་རྣམས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་བའི་ཆོས། བདེ་གཤེགས་
བསྟན་པ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་དག་བྱེད་ལེགས་བྱས་ཚོགས་ནི་
བསྐྱབ་པར་བྱ། ཞེས་སྒྲས་པས། གོང་དུ་རྒྱལ་པོའི་བྱགས་ལ་
རྩོན་པ་འདི་སྤྲིག་ལྡན་འདོད་པས་བཅིངས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་
འདུག །སྒྲོག་པ་ལ་ག་བྱར་བྱགས་ཀྱང་སྒྲོག་པའི་དྲི་མི་གཏོང་
བ་ལྟར། ཞི་བར་སྒྲས་ཀྱང་འདིའི་སེམས་མ་རུངས་པ་མི་སྤྱོད།
འོན་ཀྱང་གཤུག་པ་སྒྱལ་གྱི་ཁྲོ་བས་གཞོད་པ་བྱེད་ཀྱང་གཤེངས་
ཀའི་གཙུག་ན་ནོར་བུ་འབྱུང་བ་བཞིན་ལེགས་བཤད་ལེན་སྟམ་

པར། རྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དེ་སྐད་བརྗོད་པས།
རྒྱལ་པོ་མགུ་ནས་སྟོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་རི་ཕྱོད་ནས་མཆོངས་པ་
གཞོན་སྟོན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་བབུང་ནས་སྟོན་མེད་པར་ས་ལ་
བབས་ཏེ་རང་ཡུལ་དུ་བྱོན། དེ་ནས་རྟོན་པས་རིན་ཆེན་དོ་ཤལ་
ཆོང་དུ་བྱིན་པས། ཡུལ་གྱིས་སྤང་བས་རྒྱན་པོ་ཡིན་པར་འདུག་
སྟམ་བབུང་ནས་རྒྱལ་པོ་འདི་དུང་དུ་འབྲིད་པས། རྒྱལ་པོས་དོ་
ཤལ་གྱི་འོད་ཟེར་རིང་མོ་ནས་གཟིགས་པས་འདི་ནི་བདག་གི་
ལེགས་བཤད་སྟོབ་དཔོན་དམ་པ་ཡིན་ཞེས་གུས་པ་དང་བཀྱར་
སྟོ་ཆེན་པོ་མཛད། དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལེགས་བཤད་འཆོལ་
དེ་ནི་ད་ལྟ་ང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས། འཁོར་རྣམས་ཡོན་ཏན་
འཆོལ་བ་ལ་སྟོ་ཞིང་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ཏེ་ས་ཆེན་པོ་ཡང་རབ་དུ་
གཡོས་སོ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ལེགས་བཤད་འཆོལ་བའི་
རྟོགས་པར་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙ་གསུམ་
པའོ།། ॥

༥༤ ། སེམས་ཅན་སྦྲན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་མེ་རྟོག་ཅན་མ་ཞེས་པའི་མཆན་མོ་རྒྱ་
འཕྲོག་བྱེད་བདུལ་བའི་ནགས་ཆལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ཞལ་
འཇུམ་མཛད་པས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རྒྱ་ཞུས་པས་བཀའ་སྤྱུལ་
པ། སྦྲན་སྦྱོང་དགུ་རྣམས་ཆེ་ལོ་སྦྲོང་ཕྱག་བདུན་ཙ་ཙ་གཉིས་བྱབ་
པའི་དུས་སུ། གྲོང་བྱེར་དབང་ཆེན་ལྡན་ཞེས་པ་ལྷ་ཡུལ་དང་
མཉམ་པ་ཞིག་ཏུ། རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྡེ་ཞེས་འབྱོར་པ་དང་
ལྡན་པ་ཞིག་ལ། བུ་སེམས་ཅན་སྦྲན་ཞེས་བྱ་བ་བྱགས་བཙུ་
བས་ཆད་མེད་པ་བཞིའི་བསམ་སྦྱོར་ལ་སྦྱོར་བསྟན་མེད་ཅིང་། ག་

བུར་གྱི་སྤྲོད་པོའི་དྲི་བཞིན་སྟན་གྲགས་གྱིས་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་
ཁུབ་པ། སྐྱེ་འགྲོ་སྐྱེ་དང་ལྷན་པར་སེམས་ཅན་ནད་པ་རྣམས་
ལ་ཕན་པར་མཛད་པ། ཕྱོགས་མཐའ་དག་གི་འགྲོ་བ་ནད་གྱིས་
གདུངས་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་ཤིང་ཞལ་མཐོང་བ་དང་། དེག་
པ་དང་། དྲི་ཚོར་བ་ཙམ་གྱིས་ནད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཞི་ཞིང་
བདེ་བ་ལ་དགོད་པ། ཆད་པ་མེད་པའི་སྦྱོན་གཏོང་གིས་དབུལ་
ཕོངས་རྣམས་བསྐྱབས་པས་ཡུལ་ཕྱོགས་དེར་ནད་པ་དང་།
སྤྲོད་བ་མེད་པ་ཙམ་དུ་གྱུར། དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་སེམས་ཅན་སྟན་
མུ་ངན་ལས་འདས་པས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སྦྱག་བསྐྱུལ་ཞིང་།
ཁུད་པར་ནད་པ་རྣམས་མགོན་སྐྱབས་དང་བྲལ་བའི་ཚེ། སྟོན་
པོ་སྟོ་གྲོས་ཅན་ཞིག་གིས་རྒྱལ་བུའི་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
ཤེས་པས། རྟགས་ཚལ་གཙང་མར་ཕྱིར་བུའི་མགོར་གཞོན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལྷུ་འུ་གཏུང་ལ་མཆོད་རྟེན་བྱས་པས། རྗེ་བུ་མེ་རྟོག་པ་ལྷུ་འུ་
ཆོལ་རྒྱས་ཤིང་བདུད་རྩི་རྩུ་རྩུ་ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་
ཁྱས་བྱས་པ་དང་། འཁྱུང་བ་དང་། མཐོང་ཐོས་རེག་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་སེམས་ཅན་སྤྲུག་ཀྱི་
མཆོད་དང་། རྗེ་བུ་དང་། སྤྲོད་ཚུལ་རྣམས་དྲན་པ་ཅམ་གྱིས་
ནད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བར་རྩུ་རྩུ་རྟོ། །མ་འོངས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་
ཟུང་ན་མེད་ཅེས་པས། མཆོད་རྟེན་གྱེ་བ་གྱེད་ཅིང་རབ་ཏུ་
གནས་པར་འབྱུང་རོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྤྲུག་དེ་ནི་ད་ལྟ་
ངའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འཁོར་རྣམས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་རོ། །
འདི་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆོས་སྟོར་རོ། །མཇོང་བརྒྱ་དཔག་
བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། སེམས་ཅན་སྤྲུག་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
སྟེ། ཡལ་འདབ་ང་བཞི་པའོ། །

༥༥ ། རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་སྟེར་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་སྟོབྱ་བྱེད་བདུལ་ནས་སྐྱེ་ཅན་གྱི་ནགས་ནས་
གཤེགས་ནས་ནགས་ཚལ་གཞན་དུ་བཞུགས་ཤིང་། དེར་
ཞལ་འཇུག་མཛད་པར་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རྒྱ་ཁུ་པས། བཀའ་
སྤྱུལ་པ། སྟོན་གྲོང་བྱེར་ཐམས་ཅད་ལྡན་ཞེས་པ་ནོར་བུ་རིན་པོ་
ཆེ་ནམ་མཁའ་མཛོད་བཞིན་གང་བ་ཞིག་ཏུ། རྒྱལ་པོ་ལྷ་འོད་
ལྟར་དྲི་མ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་སྟེར་ཞེས་བྱ་བར་སྟོང་རྗེ་དང་
གཏོང་ཕོད་ཆེ་བ། ལོངས་སྟོད་རྣམས་ཆགས་མེད་སྦྱིན་པར་
གཏོང་བ་ཞིག་བྱུང་། དེའི་གྲགས་པ་ནི་སྤྱིད་པ་གསུམ་དུ་ཉིན་
མཆན་མེད་པར་སྟོགས་པ་ལས། སྐབས་ཤིག་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་བརྟེ་བས་དབུལ་ཕོངས་རྣམས་གཟིགས་པའི་སྤྱད་དུ་
ས་ཕྱོགས་གཞན་དུ་བྱོན་པས། ཕྱོགས་གྱི་རྒྱལ་ཕྱན་ཞིག་གིས་

སྤྱོད་བ་བྱུང་བས་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་རྒྱན་སྦྱོར། དེའི་ཆེ་མུག་རོན་
གཤོག་ཅེ་བཅད་པ། དབུགས་ལྷམ་པ། དངངས་སྐྱག་གིས་
གདུངས་པ། ལུས་ཁུམ་པ་ཞིག་མིག་གཟེར་ཅིང་འཇིགས་
སྐྱག་དང་བཅས་བྱིན་པར་འབྲིལ་བ་ཞིག་བྱུང་བས། དེ་ལ་མི་
བཅོད་པའི་སྤྱིང་རྗེ་དྲག་པོ་འབྱུངས་ནས་ཕྱོགས་སུ་གཟིགས་
པས། རྟོན་པ་ཞིག་རྒྱགས་འོང་སྟེ་འདི་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་
བས་ཡིན། འདི་གཅིག་ཕུ་བསྐྱབས་ནས་བདག་ཅག་ཡལ་བར་
གཏོང་ངམ་ཞུས་པས། ཁྱོད་ལ་ཅི་དང་ཅི་འདོད་པའི་བས་ནོར་
ངས་སྟེར། བྱ་འདི་བསད་ན་མི་དག་བའི་ལས་ཡིན་གསུངས་
པས། རྟོན་པས་སྦྱས་པ། བདག་ཅག་རྣམས་ནགས་ན་གནས་
པས་འབྱུ་སོགས་ཀྱི་བས་ནི་གཅིག་ཀྱང་བ་མ་སྦྱངས། རྟོན་པ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་བསད་པའི་ཤ་གསར་པ་ཁོ་ན་བ་བ་ཡིན། བྱ་འདི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བདག་གིས་ཡུན་རིང་དུ་བཅའ་ནས་ཆེད་པ་ཡིན་པས། འདི་བ་
རྒྱ་མ་བུ་ན་བདག་དང་རྒྱ་མ་བུ་དང་བཅས་པ་འཆི་ངེས།
རྒྱ་ལ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པས་སྟོམས་པ་ལ་བྱ་འདི་ལ་
བྱམས་ཤིང་བདག་ཅག་ལ་སྤང་བའི་ཆོས་འདི་ཅི་འདྲ། དེ་བས་
ན་བྱ་དང་བདག་ཅག་གི་སྟོག་མཉམ་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལ་
པོའི་སྐྱེ་ཤ་བཅད་དེ་སྦྱུལ་ཅིག་ཞུས་པས། །རྒྱ་ལ་པོ་དག་འ་ནས་
བྱ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་སྟོག་བསྐྱུང་བའི་ཐབས་མ་ཆེད་པར་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་
བཅིངས་པ་ལ། ད་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐབས་བབ་པོ་དེ་བརྗོད་པ་
ལེགས་སོ། །ཁྱེད་ཀྱི་མིག་གི་ཞགས་པས་བཅིངས་པའི་བྱ་འདི་
ཐོངས་ཤིག་གསུངས། གསེར་གྱི་གདུ་བུས་སྐྱས་པའི་ཕྱག་བུང་
གིས་བྱ་དེ་བསྐྱར་བ། རྟོན་པས་བྱ་དང་རྒྱ་ལ་པོའི་ཤ་སྤང་ལ་
བཏེགས་ནས་ཉིས་འགྲུར་སྦྱུལ་ཅིག་ཟེར། དེར་རྒྱ་ལ་པོས་གྲོང་

ཁྱེར་དུ་བརྒྱུས་ཏེ་ངའི་ཤ་བཅད་དེ་སྤང་ལ་འཇལ་བའི་མི་སྲུ་
བྱང་ཡང་དེ་ལ་གསེར་མང་པོ་སྟེར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་
ཐམས་ཅད་ཡི་མུག་ཅིང་ཉ་ལས། གདུག་པའི་སྟོ་ཞེས་བྱ་བ་
མིག་སེར་སྐྱ་ཡོད་པ། བྱ་བ་ངན་པ་ལ་སྐྱུར་དུ་འཇུག་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེས། སྤྱ་གྱི་རྣོན་པོས་རྒྱལ་པོའི་བྱིན་པ་གཡས་ཀྱི་ཤ་
རྣམས་བཅད་ནས་ཕྱག་རོན་དང་སྤང་ལ་བཏེགས་པས་ཕྱག་
རོན་གྱི་ལྗེད་མ་ལོངས། དེ་ནས་ཁྲག་གཟགས་པ་ས་ལ་སིམས་
པས་ས་ཡང་རབ་ཏུ་གཡོས། བྱིན་པ་གཡོན་དང་། བརྒྱ་དང་།
ཉ་བཞི། དཔུང་ཤ་སོགས་མགྱིན་པའི་བར་གྱི་ཤ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་མ་ལོངས་པར་ལུས་རིལ་པོ་སྤང་དུ་བཅུག་ནས་བཏེགས་
པའི་ཆོ། རོན་པ་དེ་སྟོང་སྟོང་ལ་མགྲ་ཞིང་ཉ་ལས་ནས་སྤྲོས་
པ། རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་འདི་ལྟ་བུའི་དཀའ་བ་དང་དུ་ལེན་པ་འཇིག་

རྟོན་འདིའི་ཕུན་ཚོགས་ཅི་འདོད་པ་ཡིན་ཞུས་པས། ང་ཚོ་འདི་
དང་འཇིག་རྟོན་གྱི་འདོད་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཁོ་ནའོ་
གསུངས། འདི་ལྟ་བུ་ལ་འགྱུད་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་མེད་དམ་ཞུས་
པས། ང་ལ་འགྱུད་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་མེད། དེ་བདེན་ན་ལུས་འདི་
སྒྲར་བཞིན་གསོས་པར་གྱུར་ཅིག་གསུངས་པས། དེ་མ་ཐག་
ལུས་ཀྱི་མ་ཐམས་ཅད་གསོས་ནས་སྒྲ་འོད་ལྟར་མཛེས་ཤིང་
རྒྱས་པར་གྱུར་ཏེ་ཕོ་བྲང་དུ་བྱོན། བྱ་དང་རྩྭ་པ་ཡང་སོ་སོར་རང་
གནས་སུ་སོང་ངོ་། །དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོར་དེ་
ཉིད་ད་ལྟ་ངའོ། །གདུག་པའི་སྒྲོ་མིག་སེར་སྒྱ་དེ་ལྟས་བྱིན་ནོ། །
རྩྭ་པ་དེ་ནི་ངས་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་སྒྱིན་པར་བཏང་བ་ལ་ཐེ་
ཚོམ་ཡོད་མེད་བརྟག་པའི་ཕྱིར་ལྟའི་དབང་པོས་སྒྲལ་པ་བྱས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འཁོར་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
ངོ། །སྦྱོན་པའི་ཆོས་སྐྱར་རོ། །མཛེད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་
ཤིང་ལས། རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་སྟེར་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ།
ཡལ་འདབ་ང་ལྟ་པའོ། །

༥༩ ། བ་སྐྱང་སྦྱོང་བརྟལ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞོན་སྦྱོན་ཁ་གཞོན་གྱི་གནས་ནས་གྲོང་
ཁྱེར་ཉིང་གྲུ་མ་ད་ནར་གཤེགས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆངས་སྦྱོན་གྱིས་
གྲུས་པས་མཆོད་དེ། དེར་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་རྣམས་འོང་ནས་
གསོལ་པ། བདག་ཅག་གི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མཐའ་ན་རྡོའི་རི་བོ་
ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་སྐྱ་བ་སྐྱང་སྦྱོང་ཞེས་གསུག་རྩལ་དང་ལྡན་པ་
ཞིག་གནས་པས་མི་ཕྱགས་ལོ་རྟོག་སོགས་ལ་གཞོན་པ་ཆེ་
བས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱགས་བརྩེ་བས་དེ་འདྲལ་བར་

མཛད་དུ་གསོལ་ཞུས་ནས་ཁོང་རྣམས་སོང་བའི་ཆོ། རྒྱལ་བས་
དྲིའི་རིལ་བྱོན་ནས་དེར་སྐྱེལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པས། རི་དེའི་
ནང་ན་སྐྱེའི་ཕོ་བྲང་དུག་མཚོ་ཁོལ་ཞིང་དུག་རིགས་སྣ་ཚོགས་
ཀྱི་མེ་སྤར་ཞིང་། སྐྱེལ་མང་པོས་གང་བ་འདུག །དེལ་སྐྱེན་གྱི་
འོད་ཟེར་ཕོག་པས་སྐྱེ་དེ་ཁྲོས་ནས་མིག་ཁྲག་ལྟར་དམར་ཞིང་
ནམ་མཁར་འཕགས་ནས་སྤྲོན་ནག་དང་། འབྲུག་དང་། སྤྲོག་
དང་། མེ་ལྗེ་དང་། ཐོག་དང་། སེར་བ་དང་། རྩ་མཚོན་གྱི་ཆར་
དུག་པོ་ཕབ་སྟེ། རི་དང་། འཕྲང་དང་། རྒྱགས་ཚལ་དང་། ས་
གཞི་རྣམས་ཀྱང་འཁོལ་ཞིང་བྱིས་དང་། ས་ཕུག་རྣམས་ཀྱང་
སྤྲིབས་པར་རྩྭ་པའི་ཆོ། རྒྱལ་བས་སྐྱེན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་
སྐྱེའི་དུག་དང་གདུག་རྩུབ་ཞི་ཞིང་། རྩྭ་རྣམས་བདུད་རྩི་དང་། རྩ་
ཆར་རྣམས་མེ་ཏོག་གི་ཆར་དུ་གྱུར་པས་སྐྱེ་ཞི་དུལ་གྱས་པས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འདུད་པར་ཆོས་བསྟན་ནས་བསྟུབ་པའི་གཞིར་བཀོད། དེ་རྗེས་
ཞལ་འཇུག་མཛད་པར་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཁྱུས་པས།
གནས་འདིར་ད་ལྟ་ངས་འོངས་པ་བཞིན་སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱས་
འཁོར་བ་འཇིག་དང་། གསེར་བྱུང་དང་། འོད་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་འདིར་བྱོན་ཞིང་བཞུགས་པར་མཛད་དོ་གསུངས། དེར་
གཞོད་སྟོན་ལག་ན་དོ་རྗེས་ཀྱང་བཏུད། རྗེས་པ་ཞིག་གིས་བཏུད་
ཅིང་དབུ་སྐྱ་དང་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སེན་ཆ་བསྟུངས་ནས་མཆོད་
རྟོན་བསྟུབས་པས་འཁོར་རྣམས་ཡི་རང་དོ། །གང་འདུལ་གྱི་
ཆོས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྟོར་དོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་
ཤིང་ལས། སྤྱ་བ་སྤང་སྦྱོང་བཏུལ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ།
ཡལ་འདབ་ང་རྩལ་པའོ། །

༥༧ ། མཆོད་རྟེན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཁུས་ཤིང་། སྡོན་གྱི་
སངས་རྒྱས་གསུམ་གྱི་མཆོད་རྟེན་དང་། རྟོན་པའི་མཆོད་རྟེན་
བཅས་བཞིའི་ཁར་ཤུག་ཐུབ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་བཅས་
རྟོན་རིལ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆའི་མཆོད་རྟེན་འོད་ཟེར་
འབར་བ་ལྷ་བཞེངས། དེ་ནས་བླ་ལོ་ཀླུ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱོན།
ཆོང་དཔོན་ལེགས་པར་རབ་སད་ཅེས་བྱ་བས་མཆོད་ཅིང་།
འཁོར་བཅས་འདུལ་བའི་ཆོས་བསྟན་ནས་ཆོངས་པའི་གཉིད་
རབ་དུ་སད་པ་བཞིན་གྱུར། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཞིན་
མཛོན་པར་མཐོ་བའི་བླ་ལོ་ཀླུའི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་བཞེངས།
དེ་ནས་ཀྲམ་པ་རའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བྱོན་ནས་གནོད་སྦྱིན་ཀྲམ་པ་ར་
ཞེས་པ་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་བཀོད། དེ་ནས་གདུམ་པོའི་གྲོང་

དུ་བྱོན་ཏེ། གཏུམ་མོ་མ་ལི་ཀ་ཞེས་བུ་བདུན་དང་བཅས་པ་
སེམས་གཏུམ་པའི་རིགས་བཅོམ་ནས། རྒྱུད་མེ་རྟོག་ལྟར་
འཇམ་ཞིང་སེམས་དྲངས་པ་ལ་བཀོད། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་འཁོར་
བཅས་པ་ཏ་ལའི་གྲོང་དུ་བྱོན། བྱིམ་བདག་གུ་འཛིན་ཞེས་པས་
མཆོད་ཅིང་ཆོས་བསྟན་ནས་བསྟོབ་གཞིར་བཀོད། དེས་དབུ་
སྒྲ་དང་སེན་ཆ་ཞུས་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། དེ་
བཟུང་བར་ལྟ་དབང་འོངས་པར་རྒྱལ་པོ་མི་ལེན་དྲ་ཞེས་པས་ཀྱང་
མཆོས་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་ས་ཕྱོགས་དང་གནས་
ཡུལ་ཇི་སྟེད་དུ་མཆོད་རྟེན་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། སིལ་སིལ་དྲིལ་
བུའི་སྒྲ་དང་། སྟན་གྲགས་དར་དེར་སྒྲོག་པའི་མཆོད་རྟེན་མང་
པོ་སའི་རྒྱན་དང་། འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་དུ་གྱུར་
པའོ། །འབྲས་བུའི་མཛོད་པས་ཆོས་གསུངས་པའོ། །མཛོད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བརྟུ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། མཆོད་རྟེན་གྱི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ང་བདུན་པ་འོ།།

༥༨ ། བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲོང་ཁྱེར་པུན་ལྡན་དུ་བཞུགས་ཤིང་།
སྐབས་ཤིག་ཞལ་འཇུག་པ་མཛད་པས། བརྟུ་བྱིན་གྱིས་ཞལ་
འཇུག་པའི་རྟུ་ཞུས་པར། བཀའ་སྩལ་པ། སྟོན་གྲོང་ཁྱེར་
བསོད་ནམས་ལྡན་བྱ་བར་རྟུ་ལ་པོ་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཞེས་བྱ་
བ་གྲོང་ཁྱེར་སྟོང་ཕྱག་བརྟུ་ད་ཅུ་སྟོང་བ་དཔལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པ་
ཞིག་བྱུང་། དེ་ཕོ་བྲང་ཤེལ་གྱི་མཁར་བ་ལྷ་བའི་འོད་ཟེར་ཅན་
ནས། སྟེད་མོས་ཚལ་གསར་པ་གཟིགས་སུ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཤིང་
རྟེན་ཞོན་ནས་བྱོན་པས། ལམ་དུ་མི་བས་ཀྱི་གདུང་བས་
འཁྲུགས་པའི་ནད་པ་ཉམ་ཐག་པ་ཞིག་གཟིགས་པས་སྟིང་རྗེ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དྲག་པོ་འཁྱུངས་ཤིང་། ནད་པ་ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་བར་
དགོངས་ནས། གྲོང་བྱེར་མཐའ་དག་གི་ནད་པ་གང་ན་སྲུ་ཡོད་
པ་ཐམས་ཅད་རྩད་བཅད་དེ་ནད་པ་དྲག་ཞན་མེད་པར་བས་
དང་། གོས་དང་། མལ་ཆ་དང་། ཁྲི་སྟན་དང་། སྟེས་འབོལ་
དང་། ནད་གཡོག་དང་། མཐུན་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་མ་ཆོད་བ་
མེད་པར་སྦྱོན་ཞིང་། དེ་དག་ལ་རིམ་གྲོ་བ་དང་། སྦྱོན་པ་རྣམས་
ཀྱང་མཁས་པ། ཞི་བ། དུལ་བ། སྟིང་རྗེ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཆེ་
བ། དག་འཇམ་ཞིང་ངང་རྒྱུད་རིང་བ་དག་བསགས་ནས།
འདྲོད་པ་མེད་པའི་རིམ་གྲོ་བ་ནི་འབྱོར་པ་དཀའ་བས། དེ་དག་
གི་བསྟེན་བཀྱར་དང་། ཡོན་དང་། བྱ་དགའ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་ཐོགས་པ་མེད་པར་སྦྱོན་ནས་ནད་པ་ཀྱན་གསོ་བར་
མཛད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ལོངས་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོ་བོ་ཀྱན་

སྦྱོན་པས་ཆོམ་པར་མཛད་པ་ལ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་
མཛད་པ་ལ་འགྱོད་སེམས་དང་ཁེངས་གྲགས་ཡོད་མེད་སྟོང་
སྟོབས་བརྟག་པའི་ཕྱིར་བྲམ་བེ་མིག་ལོང་བ་ཞིག་ཏུ་སྦྱུལ་ནས།
བདག་ཏུ་ཁྱེད་ལ་སྦྱོན་པར་གནས་པ་འདི་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས་
སྦྱོན་གཡས་པ་སྦྱུལ་ཞིག་ཏུ་སྦྱུལ། དེ་མ་ཐག་སྦྱོན་གཡས་པ་
མཆོན་གྱིས་བཏོན་ཏེ་སྦྱོན་ལམ་དང་བཅས་སྦྱོན་པས། བྲམ་བེ་
མིག་གཡས་པ་གསལ་བར་མཐོང་བས། རྒྱལ་པོ་དག་འདྲ་ས་
གཡོན་པའང་འབྱུང་བར་བརྩོན་པའི་ཆོ། བརྒྱ་བྱིན་རྒྱལ་པོ་སྟོང་
སྟོབས་ལ་མགྱུ་ནས་རང་གཟུགས་བརྟན་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་སྦྱོན་
སྒྲུབ་བཞིན་གསལ་བར་བྱས་སོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བསོད་
ནམས་སྟོབས་དེ་ད་ལྟ་ངའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འཁོར་རྣམས་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་དོ། །སྦྱོན་པའི་ཆོས་སྟོར་དོ། །མཛད་བརྒྱ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀྱི་རྟོགས་
པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ང་བརྒྱད་པའོ། །

༡༩ ། ཀུ་ལུ་ལའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

སྟོན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མཆོག་ཕུ་ཏ་ལི་ཕུ་ཏ་ཞེས་པའི་སའི་སྟོང་པོར་
གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཕྱ་ངན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཐོག་
མར་གཏུམ་ཞིང་རྩལ་ལ། སྤྱིས་སུ་དག་བའི་སྟོང་སྟོབས་དང་
ལྡན་པ་ཞིག་དང་། བཙུན་མོ་ཕདྲ་ལྡན་ཞེས་པ་བྱད་མེད་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ། སྤྱིས་སུ་ལྟ་མཆོགས་པ་
སྤྱན་གཉིས་གསེར་རིའི་བྱ་ཀྱ་རྒྱ་ལའི་མིག་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མཛེས་
པ་ཞིག་བྱུང་བ་མིང་ལ་རྒྱལ་བྱ་ཀྱ་རྒྱ་ལ་ཞེས་སྟོང་སྟོབས་དང་
ལྡན་ཞིང་སྤྱིན་པ་ལ་སྟོབ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ནི་སྟོབ་དང་སྟོབ་ཅུ་ཙམ་
འབྲན་ཟླ་དང་བྲལ་ཞིང་། མཛེས་སྤྱད་མཚུངས་པ་མེད་པ་

སོགས་གྲགས་པ་ཀུན་ཏུ་བྱབ་པ་ལས། རྟོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁག་
ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་བུ་མོ་རྣམས་དེའི་བཙུན་མོར་འབྱལ་
འདོད་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་། བྱད་པར་བཙུན་མོའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
གསེར་གྱི་ཕྱོད་ལྡན་མ་ཞེས་པ་དང་བདེ་བར་ཕྱེ། རྒྱལ་བུ་སྐྱུ་
རྩལ་དང་། མཛེས་སྒྲུག་དང་། འབྱོར་པས་དྲེགས་ནས་འདོད་
ཡོན་ལ་དགའ་བའི་ཆོ། གནས་བརྟན་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བས་དེ་
མཐོང་བས་སྤྲར་འབྱུང་འབྱུར་ཤེས་ནས་རང་གནས་གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་འབྲིད་ཅིང་། མཁན་པོ་བགྲེས་པོ་མདོན་ཤེས་དུག་
ལྡན་དེས་གསུངས་པ། རྒྱལ་པོ་བྱེད་ཀྱི་གཞོན་དང་མིག་
མཛེས་པ་འདི་རྟག་པ་མ་ཡིན། སྤྲར་ཉམས་པའི་མཆོན་མར་
འདུག་པས་རྩལ་བྲིམས་ལ་གནས་ན་སྤྲར་ཉམས་པ་གསོས་
ཤིང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱལ་

པོ་ཡིད་ལ་བཅགས་ཤིང་ཕོ་བྲང་དུ་ལོག་གོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་
གནས་བརྟན་གྱི་གསུང་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྐྱམས་ཤིང་
དབེན་པར་འདུག་པ་དེས། ཡབ་ཀྱི་བཙུན་མོ་ཡུ་ལྷན་ཞེས་
རྒྱལ་བུ་རང་གི་ཡུམ་དེའི་ཚུན་མ་བཙུན་མོ་སྐར་རྒྱལ་སྤྱང་བ་
ཞེས་བུ་བ་དེས་མཐོང་ནས། རྒྱལ་བུ་བྱེད་ནི་བཞིན་དང་སྤྱན་
ཡུ་ལྷན་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་འཇིག་རྟེན་ན་དགོན་
པས། བདག་ནི་བྱེད་ལ་ཡིད་ཆགས་པས་རྟག་ཏུ་མཛེས་བར་
མཛོད་ཅིག་ཟེར། ཆགས་པས་གདུང་བས་ངོ་ཚ་བོར་ཏེ་རྒྱལ་
བུའི་མགུལ་ལ་ལག་པས་འབྱུང་དེ་ལྟོན་ཤིང་གི་འདབ་མ་རྒྱང་
གིས་བསྐྱོད་པ་ལྟར་འདར་རོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་བུས་ཡབ་ཀྱི་བཙུན་
མོ་ལ་རང་གི་མ་བཞིན་དེའི་རྐང་པར་ཕྱག་བཙུང་ཞིང་སྤྲས་པ།
མ་མ། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངན་པའི་སྤྱོད་པ་ནི་རྣམ་པ་

ཀུན་ཏུ་ཉམས་པའི་རྒྱ་སྟེ། དེ་བས་འཇིག་རྟེན་ལུགས་དང་
མཐུན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ན་དམ་པའི་སྦྱོད་ཚུལ་ཡིན་
པས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱོད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པས།
བཙུན་མོས་སྟོན་པའི་ངག་གི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱས་ཀྱང་། རྒྱལ་
བུས་ཚུལ་མིན་ངན་སྦྱོད་དེ་མི་རུང་བར་ནན་གྱིས་བཀག་པས་
མཐར་མོ་ཁྲོས་ནས་སེམས་ལ་འཁོན་ཆེན་པོ་བཞག་པར་གྱུར་
ཏི། དེ་ནས་ནོ་འཇིག་གི་རྒྱལ་པོ་སྤང་པོའི་རྣ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡུལ་
ཁམས་དང་བཅས་པ་དབང་དུ་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བུ་དཔུང་
དང་བཅས་པ་ཡབ་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་ནོ་འཇིག་ཏུ་བཏང་བས། ནོ་
འཇིག་རྒྱལ་པོས་ཞབས་ལ་བཏུད་ཅིང་ཏྲ་དང་། སྤང་པོ་དང་།
རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཕུལ་ཏེ། པོ་བྱང་དུ་སྦྱོན་བྲངས། རང་གི་རྒྱལ་
སྤྱིད་ལ་མཉམ་པོར་དབང་བསྐྱུར། ཤིན་ཏུ་མཛེའ་བར་གྱུར་ནས་

ཡུན་རིང་སོང་བའི་ཆོ། རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་པས་བྱ་བ་ནས་
བལྟ་བར་འདོད་པའི་ཆོ། རྒྱལ་པོ་ལ་ལྟེ་སྤྱོད་གྱི་ནད་བྲག་པོ་
ཞིག་བྱུང་བས་སྤྱོད་པ་མང་པོས་སྤྱོད་དཔྱད་སྒྲ་ཆོགས་བྱས་ཀྱང་
ཕན་བསྐྱེད་མེད་པ་དོན་ག་ཅིང་། བཙུན་མོ་རྣམས་ཀྱང་གྲིས་པའི་
རི་མོ་ལྟར་རྩ་ཡབ་ཐོགས་ཤིང་གཡོ་འགྲུལ་མེད་པར་ལྟ་བར་
བྱེད། རྒྱལ་པོ་ཆོའི་དུས་བྱེད་པར་བསམས་ནས་སྤྱོད་པ། རང་
རང་ལས་གྲིས་མཉར་བ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་དཔྱད་གྲིས་མི་
ཕན་ངེས། ངའི་བྱ་རྩོམ་འཛིན་གི་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་
བོས་ཤོག ངའི་གཙུག་རྒྱན་དང་གདུགས་དཀར་སོགས་རྒྱལ་
སྤྱོད་རྣམས་བྱ་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་གསུངས་ནས། བཙུན་མོའི་
བྲང་ལ་དབུ་བཙུགས་པས། བཙུན་མོ་སྐར་རྒྱལ་སྤྱོད་བ་བྲེད་
ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱུ་ལ། སྤྱོད་པ་ངན་པ་རྣམས་གྲིས་

སྒྲུག་གྱི་གོ་མ་ཆོད། བདག་གིས་རིག་པས་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུངས་
ནད་གྲོལ་བར་བྱ་ཡི། རྒྱལ་སྤིང་སྤྲས་ལ་མ་གཏོད། རང་གི་
དབང་ཕྱུག་མི་ལ་སྤྲད་ན་ཀུན་གྱིས་བརྟུས་པར་བྱེད་ཅེས་སྤྲས་
འབོད་དུ་མ་བཅུག་པར་བཅུན་མོ་ཕོ་བྲང་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་སོང་ནས་
རྒྱལ་པོའི་ནད་དང་འདྲ་བའི་ནད་པ་གྲོང་ཁྱེར་ཀུན་དུ་བཙལ་
བས་བ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་ནད་ཇི་ལྟ་བས་གཟེར་བ་ཞིག་ཆེད་པས། དེ་
དབེན་པར་འབྲིང་ནས་གཡོག་མོ་སྤྲིང་རྗེ་མེད་པ་ཞིག་ནད་པ་དེ་
གསོད་དུ་བཅུག། །དེ་ཕྱལ་ལྟོ་བ་གཤགས་ནས་བལྟས་པས་རྒྱ་
མའི་ནང་ན་སྤིན་བྱ་གདུག་པ་ཅན་མང་པོ་འདུག་པ་མཁྱོགས་
པར་བྱེན་དུ་རྒྱ་ན་ཡར་སྤྲོས་ཤིང་བདུབ། མར་རྒྱ་ན་ཕྱི་བ་
འབྲུའམ་འགག་པ་འདུག། །དེ་ལ་སྒྲུག་གྱི་ཏང་ཀའི་སྤྱིར་བ་དང་།
ཤིང་ཀུན་དང་། བི་བི་ལིང་དང་། ཕོ་བ་རི་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིར་

སྡེ་སྒྲ་ཚྭ་ས་སྒྲ་ས་ཀྱང་སྤོན་བུ་རྣམས་མི་ཤི་བར་སྒྲོག་སྒྲུའི་
ཅུ་བ་བཏུབ་ནས་བཏུབ་པས་སྐད་ཅིག་ལ་སྤོན་བུ་རྣམས་ཤི་
བས། བཙུན་མོས་སྒྲོག་སྒྲུའི་ཅུ་བ་བཏུབ་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱོན་
པས་རྒྱལ་པོ་ལྷུང་བ་ལས་འཕྲལ་དུ་གྲོལ་ལོ། དེ་ནས་རྒྱལ་
པོས་བཙུན་མོ་ལ་བྱས་ཤེས་དྲིན་གསོའི་ཕྱིར་དུ་ཅི་འདོད་དྲིས་
པས། བདག་ཞག་བདུན་རྒྱལ་སྤིད་ལ་དབང་བསྐྱར་ཅིག་ཞུས་
པས། སྤྱིར་ཡང་བུད་མེད་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་འདུན་མ་ཉམས་
པའི་རྒྱ་ཡིན་ཅིང་། སྒྲོས་སུ་རྒྱལ་སྤིད་བུད་མེད་ལ་གཏོད་པ་
ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཀྱང་། བཙུན་མོ་རྒྱན་དུ་མཇེའ་བ་དང་། ནད་
ལ་བྱས་པ་ཆེ་བས་ཞག་བདུན་དབང་མ་བསྐྱར་བར་མི་འཐུས་
སྟམ་དེ་བཞིན་གནང་བས། བཙུན་མོས་སྤྲས་ལ་འཁོན་བཞག་
པའི་བསམ་སྦྱར་ངན་པས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲིངས་ཡིག་ཡིན་པའི་

ཚུལ་གྱིས་དོ་འཇོག་རྒྱལ་པོར་ཡིག་ལྟས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་རིན་པོ་
ཆའི་ཉིན་དང་བཅས་པ་སྤྲོདས་པ། དོ་འཇོག་རྒྱལ་པོས་གྲུས་པ་
དང་བཅས་པས་སྤྱི་བོར་སྤྲོདས་ཤིང་ཁ་ཕྱེ་ནས་བཟུགས་པའི་
ཆོག་ལ་འདི་ལྟར་འདུག །སྤྱི་སྤྱི། གྲོང་ཁྱེར་ཕུ་ཁྲ་ལི་ཕུ་ཏུ་ནས་
མཚུངས་མེད་གཡུལ་ལ་དཔའ་བས་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་
མཆམས་ཚུན་ལ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་དེ་བྲལ་དུ་ཀྱུ་ལ་ལྷའི་རས་
དཀར་པོས་ས་ཐམས་ཅད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་སྐུ་ལ་བཟང་
སྟེམས་པ་བྲལ་བ་དག་རྣམས་གཟི་བྱིན་ཉམས་པར་བྱེད་ཅིང་།
ཅེ་དགའི་དཔལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་མེད་ནོར་བུའི་རྒྱུ་འདེགས་
མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱལ་ཕྱན་རྣམས་ཀྱིས་རབ་དུ་བདུད་པའི་
ལེགས་བྲས་དགེ་བའི་པདྨ་རྣམ་པར་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཉིན་
མའི་དབང་ལྷུག །རྟུལ་ཕོད་དང་བཙོན་འགྲུས་དང་སྤྱོད་བ་ཆེན་པོ་

རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྤྲོ་བའི་སེངྒེ་དཔལ་ལྷ་མྱ་ངན་མེད་པས། རྟོ་
འཛེག་གི་དབང་པོ་དཔལ་གྲུང་པོ་རྣུ་ལ་ཡང་དག་པར་སྤྲིངས་པ་
འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་གི་བྱའི་བཞིན་དང་འདྲ་བའི་དག་བོ། གེལ་
མེད་ཅིང་ངན་སྦྱོད་ལ་བྱམས་པ། མི་གཙང་ཞིང་བསྟན་བཅས་
ལ་སྤང་བ། མིག་གི་པྱོད་རྩུང་མ་ལ་དུལ་པ་དུག་གི་སྦྱོད་ལྟ་བུ།
སྤྲིག་པའི་རྗེས་མཐུན་གཟུགས་དང་། ལང་ཚོ་དང་། སྦྱོ་བ་དང་།
རྩལ་ཕོད་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོ་བོ་དེའི་མིག་གི་ཉེར་བུ་ལྷུང་ནས་
གོས་དང་བྲལ་བར་གྱིས་ལ་བསྐྱད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པ་
འདུག་པས། རྒྱལ་བུ་ལ་སྤྲིང་བཅེ་བས་གཞོད་པ་མི་རུས། ལྷ་
ཏ་ལའི་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེ་བས་འཛིགས། རྟོ་འཛེག་རྒྱལ་པོ་ཅི་
བྱེད་ཅི་དག་ཏུ་གྱུར་ནས་གཏོང་ས་ལ་ཕབ་ཅིང་མཆི་མ་གཏོང་
ཞིང་འདུག་པ། རྒྱལ་བུས་གཟིགས་ནས་ཅི་འདུག་དྲིས་པར།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྤྱིང་ཡིག་བསྟན་པས། ཐུགས་ལ་འདི་ང་ལ་སྤང་བའི་མི་ཞིག་
གིས་ཡབ་ལ་ཕ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་པ་འདུག །ད་ཕའི་དགོངས་དོན་
མ་འབྲུག་ན་ཐུགས་མི་རྫོགས་ཤིང་། རྟོ་འཇོག་རྒྱལ་པོ་འདི་
ཡང་བརྟག་འགྲོ །དེ་བས་ཡབ་ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་པ་
དང་། རྟོ་འཇོག་ལ་བཀའ་བཀྲོན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བདག་གི་
གཟུགས་རྩེ་སྟོན་མེ་ལྟར་མི་རྟག་ཅིང་། མིག་ཆུ་བུར་འདི་ལ་
ཡོན་ཏན་ཅི་ཡོད། ཀུན་ལ་ཕན་ཕྱིར་དེ་བཞིན་བྱུང་སྟེ་སྟེ། རྟོ་
འཇོག་གི་སྟེ་བོ་མཆོག་དམན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནན་གྱིས་ཁྱས་
ཀྱང་མ་གསན་པར། སྟེ་བོ་ནོར་ལ་ཆགས་པ་ཞིག་ལ་གསེར་
མང་པོ་སྦྱོན་ཏེ་སྦྱོན་གཉིས་འདོན་དུ་བཅུག །དེར་རང་གི་བཙུན་
མོ་གསེར་གྱི་ཕྱོད་ལྡན་མ་བྱུང་བས་མཐོང་ནས་དྲན་མེད་དུ་
བརྒྱལ་ཞིང་འབྲེལ། རྒྱལ་བུ་ནི་མི་རྟག་པའི་ཆོས་ལ་བདེན་པ་

མཐོང་ཞིང་རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ། བཙུན་མོ་བརྒྱལ་བ་སངས་ནས་
རྒྱལ་བུས་སྦྲས་པ། རྒྱུ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལས་ལ་སྦྱོད་
པ་ཡིན་པས་སྤྱག་བསྐྱལ་མ་བྱེད་ཅིག །ང་ནི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་
མེད་པས་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ནགས་སུ་འགྲོ། བྱོད་རང་དཀའ་ཐུབ་
མི་བཟོད་པས་ཕོ་བྲང་འདིར་སྦྱོད་ཅིག་གསུངས་པས་བཙུན་མོ་
འདར་ཅིང་སྦྲས་པ། རྒྱལ་སྦས་ཕོ་བྲང་དུ་མི་བཞུགས་ཀྱང་།
འབྱོར་ཆེ་མཇེའ་ཞིང་རྒྱད་ཆེ་འབྲལ་བ་ནི་ཅི་ལ་བཟོད། བྱད་པར་
ལོང་བའི་གྲོགས་ནི་འཁར་བ་མཆོག །བརྩེ་བའི་གྲོགས་མེད་
གཏོང་བར་ག་ལ་ཕོད། གང་དུ་འབྱོན་ཀྱང་བདག་ནི་འབྲིད་པར་
ཞུ་བེད། དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་དང་བཙུན་མོ་འཕྲེང་ལྡན་མ་གཉིས་
གྲོང་ཁྱེར་དུ་འབྱམས་ཤིང་། རྒྱལ་བུ་རྒྱད་མངས་དང་སྤྱ་གར་
ལ་མཁས་པས་སྦྱོང་བཞིན་དུ་རང་གི་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ནས་

ཀྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དང་ཉེ་བའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་པས།
སྐྱེད་མོས་ཚལ་སྐྱེད་བ་པོས་ངོ་མ་ཤེས་པར་ཕྱིར་སྤྲད། དེར་
བཙུན་མོ་བཀྱལ་ཞིང་དྲན་པ་ཆེད་ནས་ཀྱལ་པོའི་སྤྲང་པོ་འཇུག་
པའི་རྒྱ་བ་བཞིག་ཏུ་སྤྲེགས་པས། སྤྲང་པོས་ངོ་ཤེས་ནས་ཞབས་
ལ་བཏུད་ཅིང་སྐྱད་ཆེན་པོ་འདོན། མི་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ནས་
སྒྲོ་མདོངས་ངོ་མ་ཞིང་གར་བྱས་པས་བཙུན་མོ་མཆི་མ་ཤོར།
ཀྱལ་བུ་སྤྲེད་དང་ཀྱུད་མངས་ལ་མཁས་པས་སྤྲང་པོ་སྐྱེད་པས་རྒྱ་
བ་སྟོན་པས་གནས་ཚད་གཡམ། སྐབས་དེར་ཀྱལ་པོ་མྱ་ངན་
མེད་པའི་བྱགས་ལ་ངའི་བྱས་ཇོ་འཇོག་ནས་ཡི་གེ་ཅམ་ཡང་
ཕྱིས་སུ་མ་བྱུང་། ཡུན་རིང་སོང་ན་མཇེའ་བའང་བརྗེད། ཅས་པ་
ལྟར་བྱས་པ་ཀྱན་བརྗེད་པ་ནི་མིན་ལས་ཆེ་སྟམ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་དྲན་
པས་སྤྲས་དང་མཇལ་འདོད་ཆེ་བའི་ཆོ། སྤྲང་པོ་སྐྱེད་པས་ནས་

གུང་ལ་རྒྱུད་མངས་དང་བཅས་སྤྱོད་ལོང་བཟུང་། རྒྱལ་པོ་གཉིད་མ་
སངས་པས་སྐད་རྒྱུད་དུ་བཅས་སྤངས་པར་མ་མགུ ། བྱགས་ལ་
རྒྱལ་པོའི་འབངས་རྣམས་སྟག་དང་འབྲེལ་ཞིང་གཏུམ་པས་སྟོ་
དང་བསྟུན་དགོས་དགོངས་ཏེ། སྐད་ཆེ་ཞིང་སྟན་པའི་སྤྱོད་སྤངས་
རྒྱུད་མངས་བསྟུར་བས། རྒྱལ་པོ་ཕོ་བྲང་དུ་མནལ་སད་ནས་
གསན་པས་རང་གི་སྤྲུལ་སྤྱོད་དང་རྒྱུད་མངས་ལ་མཁས་པ་
འདི་སྤྱོད་ཡིན་ནམ། བདག་ལ་ཕྱིས་སྤྱོད་མི་ལམ་ངན་ཅིང་གྲོང་
ཁྱེར་རྒྱུད་པ་འདུག་ཀྱང་དེ་ལྟའི་སྤྱོད་སྟན་པ་འདི་ཡ་མཚན་ཆེ་སྟམ་
སྟེ་སྤྱོད་ལ་བ་བཏང་བས་སྤྲུལ་ཀྱ་རྣམས་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་ཕོ་
བྲང་དུ་བོས་པས། དེ་ནི་མིག་དང་བྲལ་ཞིང་སྟོད་གཡོག་རྒྱལ་པོ་
ཅམ་ལས་མེད་པ་སོགས་ཡབ་ཀྱིས་གཟིགས་པས་ཉ་ལས་
ཤིང་བརྒྱལ་བར་གྱུར། དེར་སྟོང་ག་ལ་རྒྱ་བསིལ་བྱན་པས་

བརྒྱལ་བ་སངས་ཏེ། བྱ། འདི་ལྟ་བུ་ཅི་ཉེས་གསུངས་པས།
ཡབ་ཀྱི་སྤྱིང་ཡིག་བྱུང་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་པར་སྒྲུས་པས། ཡབ་
ཤིན་ཏུ་ཁྱོས་ནས་བཅུན་མོ་སྐར་རྒྱལ་སྤྱང་བ་གསོད་ཅེས་བཀའ་
དག་པོ་བསྒྲོས་པས། སྤྲས་ཀྱིས་བདག་རང་ལས་ལ་སྦྱོད་པ་ལ་
བཅུན་མོར་བཀའ་བཀྲོན་མི་མཛད་པར་ཁུ་ཁུས་པས། བྱ་བྱོད་
ལ་མི་འཆམས་པའི་གཞོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་བྱས་པའི་དབྱ་འདི་མི་
གསོད་པ་ཅི་བྱེད། འདི་ངེས་པར་ཆར་གཙོད་འོས་ཞེས་ནན་
བྱིས་གསོད་པར་བཅུན་པའི་ཆོ། སྤྲས་ཀྱིས་ཁུས་པ། ཡབ་
བདག་ལ་འདི་ལྟར་མྱོང་ཆ་རང་གི་ལས་ཡིན་ཕྱིར་བསྐྱུག་
བསྐྱུལ་དང་། གཞན་ལ་མི་དགའ་བའི་སེམས་ཆེན་ཆེད་ཅེད། དེ་
བདེན་ན་བདག་གི་མིག་སྤྱོད་བཞིན་དུ་གསལ་བར་གྱུར་ཅིག །
ཅེས་བརྗོད་མ་ཐག་སྤྱོད་གཉིས་སྤར་བཞིན་གསལ་ཞིང་མཛེས་

པར་གྱུར་ཏོ། །དེར་ཡབ་ཀྱང་དགའ་མགུ་ཡི་རངས་ཏེ་གྲོང་ཁྱེར་
པ་ཏ་ལ་དང་། རྟོ་འཛམ་སྐྱུ་ལ་སྟོན་འབངས་བཅས་ཞི་
དུ་ལ་དང་བདེ་བ་ལ་འཁོད་དོ། དེ་ནས་དེ་དག་སྟོན་གྱི་རྒྱ་འཁོར་
རྣམས་ཀྱིས་གནས་བརྟན་གྲགས་པ་ལ་ཞུས་ཤིང་གསུངས་པ།
རྒྱ་ལ་བུ་ཀྱ་རྣུ་ལ་འདི་སྟོན་ཀ་ཤིའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་རྟོན་པ་ཞིག་ཏུ་
སྟེས་པའི་ཚོ། གངས་ལྷན་ངོས་ཀྱི་ཕུག་པ་ཞིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་
རི་དྲགས་ལྷ་བརྒྱ་དུས་གཅིག་ལ་མིག་ཕྱངས་ནས་རིམ་གྱིས་
བཟུང་ནས་གསལ། ཡང་སྟེ་བ་གཅིག་ལ་ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་ཕུག་
ར་ཞེས་པ་སྟོ་གྲོས་ཚྭ་ངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྟེས་ནས་མཆོད་རྟོན་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ཡོད་པའི་སྟུན་བྱས། སྤར་དེ་ལ་
འགྲོད་དེ་ཨིན་རྩེ་ལའི་སྟུན་འབྲས་ཡོད་པའི་སྟུན་ལེགས་པར་
བྲིས་ཤིང་། གཞན་མཆོད་རྟོན་མང་པོ་ལ་ཉམས་གསོ་བྱས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པས་སྐྱེ་བ་མང་པོར་མིག་དང་བྲལ་ཞིང་ད་ལྟ་འང་མིག་ཉམས་
པ་ནི་རི་དྲགས་ཀྱི་མིག་བཏོན་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་སྤྱན་
བྱས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་ཅིང་། སྤྱར་མཆོད་རྟེན་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་
སྤྱན་དང་གཞན་ཡང་ཉམས་གསོ་བཀྱིས་པའི་བསོད་ནམས་
ཀྱིས་རྒྱལ་བུའི་སྤྱན་སྤྱར་བཞིན་ཐོབ་པ་དང་། མཛེས་ཤིང་ཕུན་
སྤུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་ཅིང་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་
དང་། ཆགས་བྲལ་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་ལ། སྤྱར་མཛོན་པར་
རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་གསུངས། གང་ལ་གང་
འདུལ་གྱི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛོད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་
ལས། ཀྱ་རྒྱ་ལའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་ང་དགུ་
པའོ། །

༤༠ ། ལྷ་གཞོན་ཅུ་འི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ན་བཞུགས་དུས། རྒྱ་མཚོའི་
མཐར་ལྷ་ལོར་ཞེས་གཉེན་མང་པོ་དང་བཅས་པ་གནས་པ་ལ་
རྟག་ཏུ་བྱེ་ཚན་གྱི་ཆར་བབས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བར། ལྷ་འི་བུ་
ལོར་བབས་གཞོན་ཅུ་ཞེས་གཅེས་པ་ཞིག་གི་ཕ་ལ་སྦྲས་པ།
ཡབ། བདག་ཅག་ལྷ་རྣམས་བྱེ་མ་རབ་ཏུ་ཆ་བས་གཟེར་བ།
བདག་ཅག་དང་མཚུངས་པ་དང་། བདག་ཅག་ལས་མཐོ་བ་
དང་། དམན་པའི་ལྷ་ དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བ་འདི་
ཅིས་ལན། འདི་ལ་ཕན་པའི་སྤྲུགས་དང་སྦྲན་སོགས་ཅི་ཡོད་
དྲིས་པས། ལྷ་ཕ་མས་སྦྲས་པ། གཞན་དག་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མེད་
པ་རྣམས་ཆོས་ཐོས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་ཀྱི་
མཚོག་བཅས་དཀོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིང་།

བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་ལྟས་སེམས་ཀྱི་སྒྲུག་
བསྐྱལ་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་། འུ་ཅག་ཆོས་མ་ཐོས་ཤིང་བསྐྱབ་
གཞི་མ་བསྐྱུང་བས་སྒྲུག་བསྐྱལ་བ་ཡིན། ཆོས་སྟོན་པ་དེ་ད་ལྟ་
མཉམ་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་ན་བཞུགས་པ་ཡིན་ཟེར། དེར་སྐྱ་
གཞོན་ཅུ་མེ་ཏོག་གི་ཆུན་པོ་ཐོགས་ཏེ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་དུ་ཕྱིན།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རབ་ཏུ་མོས་པ་ཐོབ་ནས་རང་གནས་སུ་
ཐེབས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སྤྱགས་རྗེས་དགོངས་
ནས་སྤང་པོ་ཆེར་ཆེབས་ཏེ་སྐྱ་ཡུལ་དུ་ཐེབས། སྐྱ་རྣམས་ལ་
ཆོས་གསུངས་ཤིང་སྐྱབས་འགོ་བོག། །སྐྱ་རྣམས་སྒྲུག་བསྐྱལ་
ནི་ཞིང་དགའ་བས་གཏན་དུ་བཞུགས་པར་བྱས་པས། འགོ་བ་
མང་པོའི་དོན་བྱེད་དགོས་པས་འདི་གཅིག་ཕུར་མི་སྟོད་
གསུངས། དེར་སྐྱའི་གནས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་མང་པོ་བྱས།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ག་བྱར་དང་། ཅན་ལ་སོགས་པའི་དྲི་བཟང་ཐུལ་ཞིང་མེ་རྟོག་
གཏོར་ལ་བསྟེན་བཀྱར་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་བཅས་ཀ་ལན་
ཏ་ཀའི་གནས་འོད་མའི་ཚལ་དུ་ཐེབས། རྒྱལ་བ་འཁོར་བཅས་
དག་སྦྲིང་དང་བཅས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ལ་ཁྱུས་ཟླ་བ་གསུམ་
བསྟེན་བཀྱར་ཁྲུས་ཤིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཁྱུ་གཞོན་ཅུ་
འདི་རྟག་ཏུ་བདེ་བ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་། མཐར་བྱང་རྒྱབ་ཀྱང་ཐོབ་པར་
འབྱུང་རོ་གསུངས། འབྲས་བུའི་ཆས་སྟོར་རོ། །མཛེད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ཁྱུ་གཞོན་ཅུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་རྩྱག་ཅུ་པའོ། །

༤༢ ། ཞིང་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་མཉན་ཡོད་ན་བཞུགས་པའི་ཆོ། བྲམ་བེ་
བཀྲ་ཤིས་ཞེས་པ་ནོར་མེད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་དབྱལ་བས་ཞིང་ལས་
ལ་བཅོན་པ། རྟོག་རྩེ་དང་ཐོང་པ་འབྲལ་མེད་དུ་འབྱེར་ཞིང་སོ་
ནམ་བྱས་ཀྱང་ལོ་རྟོག་ཆེར་མི་འབྱུང་ཞིང་ཉམ་ཐག་པའི་ཆོ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྲོང་བྱེར་དུ་བསོད་སྟོམས་ལ་གཤེགས་པ་
མཐོང་ནས། བྲམ་བེ་བཟའ་མི་གཉིས་ཀྱི་གྲོས་སུ་འཕགས་ལ་ནི་
སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་རྟོག་ཅིག་ཞུ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་
དབྱལ་ཞིང་འཕོངས་པ་འདི། སྟོན་ཡང་མཆོད་ཡུལ་ལ་མ་
མཆོད་ཅིང་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པས་ལན། རང་ཅག་སྟོ་
ངན་གོས་སྤུལ་ཀྱན་ལས་ཁ་ཞན། ཉམས་དམའ་བ་འདི་ཤི་བ་
དང་འདྲ་བས་གསོན་ནས་ཅི་ཡོང་། ད་ཅི་འབྱེར་པའི་བསྟེན་

བཀྱར་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལ་ཕུལ་ན་ཕྱི་མ་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་
ཐོབ་པ་སྲིད་ཅེས་བྱས་ཏེ། བྲམ་བེ་མོས་བྲིས་དུ་ལོག་ནས་ཅི་
ཡོད་པའི་བྲས་གཙང་བར་གཡོས་ཏེ་བཤམས་པ་ན། སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཡིད་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་གཟིགས་ནས་སྒྲོ་
རུ་ཕེབས། ཞལ་བྲས་བཞེས་པའི་མཇུག་ཏུ་བྲམ་བེས་བདག་
དབུལ་བ་དང་བྲལ་ཞིང་ནོར་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་
བཏབ། དེ་ནས་བྲམ་བེའི་ཞིང་ལ་གསེར་གྱི་ལྗང་པ་བབྲང་པོ་
སྒྲིལ་པས་བྲམ་བེ་གསེར་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་དབང་ཕྱུག་དང་
ལྡན་པར་གྱུར་པས། རྒྱལ་བ་འཁོར་བཅས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་
ཕུན་ཚོགས་བསྐྱབས། ཚོས་ཉན་པས་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ། དེ་ལྟ་
བུ་མཐོང་བས་བསོད་ནམས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ནས། རྒྱལ་
པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱལ་བ་འཁོར་བཅས་ཆེད་དུ་མཚོད།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བུམ་ཟེ་བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་དག་བཅོམ་པ་
ཐོབ། དེའི་རྒྱ་དགེ་སྤྲོད་རྣམས་ཀྱིས་ཞུས་པས། བཀའ་སྤྱུལ་
པ། འདི་སྤྲོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྤྲུང་གི་བསྟན་པ་ལ་ཆོངས་པར་
སྤྲོད་པ་སྤྱད་པས། ཉེ་དབང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་
མཆོད་ཅིང་། ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པའི་བྱུང་དུ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་བོ་ཞེས་
ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་གསུངས་པས་འཁོར་རྣམས་ཡི་རང་ངོ་། །
འབྲས་བུའི་ཆོས་སྐྱོར་ངོ་། །མཇོང་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་
ལས། ཞིང་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་རེ་གཅིག་
པའོ། ། །

༤༢ ། གྲགས་སྦྱོན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅུ་གྲོ་རྩའི་ཀུན་དགའ་རྩ་བར་བཞུགས་པའི་
ཆོ། ལྷ་ར་ལྷ་སིར་བྱིམ་བདག་ལེགས་པར་རབ་སང་ཅེས་བྱ་བ་

ནོར་ཕུག་པ། གཏོང་ཕོད་པ་དང་འབྱོར་པ་རྒྱས་ཀྱང་། བུ་མེད་
པའི་སྐུག་བསྐུལ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལ། གཉེན་རྣམས་འདུས་ནས་
གྲོས་བཟབ་པ། ཅུ་གྲོ་རྩའི་ཤིང་སྒྲོང་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་
ལ་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཟབ་ན་བུ་དང་ནོར་གང་འདོད་འབྱུང་
བེར་བར། བྱེད་རྣམས་སྒྲིན་པོའི་གཏམ་ཡིན། ཤིང་སྒྲོང་སེམས་
མེད་ལ་རང་གི་ཡལ་ག་བསྐྱོད་པའི་རུས་པ་ཡང་དཀའ་ན།
གཞན་ལ་བུ་ནོར་སྟེར་བའི་རུས་པ་ག་ལ་ཡོད་བེར་བར། ཡང་
གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་ཤིང་སྒྲོང་ལ་མཆོད་ན་དེའི་ལྷས་དངོས་གྲུབ་
སྟེར་བ་ཡིན་ཞེས་ནན་གྱིས་བསྐུལ་ནས་བྲམ་བེས་གསང་བ་
བྱས་ཕྱིན་ཏེ། ཤིང་ལ་མཆོད་པ་ཞིག་བྱས་རྗེས་སྟེ་རེ་རྣོན་པོ་
འཕྱར་ཏེ་སྐྱས་པ། ང་ལ་བུ་སྐྱིན་ན་ཤིང་ཁྱོད་ལ་སུས་ཀྱང་མ་
བྱས་པའི་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད། བུ་མ་སྐྱིན་ན་ཤིང་ཁྱོད་རྩ་བ་

ནས་བཅད་དེ་མེ་ལ་བསྐྱེགས། ཐལ་བ་ཚུ་ལ་སྐྱར་རོ། །ཞེས་
བརྗོད་དེ་ལོག། །དེ་ལ་ཤིང་སྒྲིང་གི་ལྷ་དེ་འཇིགས་པས་སྐྱག་སྟེ་
བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྩུང་དུ་བྱིན་ནས་ཁྱུས་པ། བདག་ལ་བུ་སྟེར་བའི་
ཁྱུས་པ་མེད་ཀྱང་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་བུ་འབྱུང་བ་དང་འགྲིག་པ་
སྟོན་བུའི་བོས་རྗེས་ལ་ཡིག་གཟུགས་བྱུང་བ་དང་འདྲ། ད་འདི་
ལ་བུ་མ་བྱུང་ན་བདག་གི་གནས་རྟོན་གྱི་ཤིང་གཙོད་དེས་པས་
རི་ལྟར་དྲག་ཅེས་འདར་ཞིང་ཁྱུས་པས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དེ་ལ་བུ་
འབྱུང་བའི་ ཐབས་བསམ་པར། ལྷའི་བུ་སྟོ་བཟང་ཞེས་པ་ལྷ་མ་
ཡིན་གྱིས་བསད་ནས་འོག་དུ་ལྷུང་བ་ཤེས་ནས། བརྒྱ་བྱིན་
གྱིས་སྟོ་བཟང་ལ་སྦྲས་པ། བྱོད་མའི་བྱིམ་དུ་ལེགས་པར་རབ་
སད་ཀྱི་བུ་རུ་སྟེ་བ་ལོངས་ཤིག་སྦྲས་པས། དེས་ཁྱུས་པ།
བདག་སྟེ་བ་དེར་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པའི་རྩུང་དུ་རབ་དུ་བྱུང་བར་ཤོག་

ཅིག་ཞུས་ནས་སོང་། ཤིང་གི་ལྷ་དེ་དག་འ་ནས་ལེགས་པར་
རབ་སད་ཀྱི་གམ་དུ་ཕྱིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་དེ་
རབ་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲུས་པས་དེ་དག་འ་ནས་
བདག་ལ་བུ་འབྱུང་ན་རབ་དུ་འབྱུང་བ་བཀག་པས་ཚོག་སྒྲུམ་
མོ། །དེ་ནས་དུས་སུ་དེའི་རྒྱུ་མ་རོལ་པ་མ་ཞེས་པར་བུ་གསེར་
འོད་དང་ལྷན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་དང་བཅས་པ་ཞིག་
སྐྱེས། དེ་སྟོ་གྲོས་དང་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པ་དཔལ་འབྱོར་རྣམས་
ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ། སྙན་གྲགས་ཀྱིས་ཀྱན་དུ་བྱབ་
པ་ཞིག་བྱུང་བས་མིང་ཡང་གྲགས་སྟེན་དུ་བཏགས། དེ་རབ་དུ་
བྱུང་དོགས་པས་སྟོ་དང་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་སྐྱུང་བ་པོ་
བསྟོས། སྐབས་ཤིག་རང་གི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་ཕྱིན་པས།
བཙུམ་ལྷན་འདས་ཐེབས་པ་མཐོང་ནས་དད་ཅིང་གུས་པས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཞབས་ལ་གཏུགས། རྒྱལ་བས་དག་སློང་ཏུ་བྱལ་ལ་འདི་ལྟར་
མོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལམ་སྒྲ་གྲིས་ཤིག་གསུངས་ནས་
གཤེགས། དེར་བརྒྱ་བྱིན་གྲིས་སྐྱེད་ཚལ་དུ་བྱུང་མེད་ཀྱི་ལུས་
རུལ་ཞིང་དེ་མནམ་པ། ཤིག་སྟོ་སོགས་སྤིན་བུས་གཡོགས་པ།
གཅིན་དང་ཕྱི་ས་འཇག་པ་སྐྱུག་དོ་བ་ཞིག་ཏུ་སྦྱལ་པ། གྲགས་
སྤིན་གྲིས་མཐོང་ནས་བྱུང་མེད་བྱ་བ་ལང་ཚོ་ལྡན་དུས་བཞིན་
མཛེས་སྒྲ་མཁས་ཏུ་འབྱར་རྒྱས་ཤིང་བསྐྱེད་མཁས་ཀྱང་།
དོན་དུ་མི་གཙང་བའི་རྫས་པགས་པས་གཡོགས་པ། སྤྱིང་ལ་
མི་སྐྱུག་པ་འདི་ལྟ་བུར་འདུག་པས་བྱུང་མེད་ལ་ཆགས་པ་ཞེ་རེ་
ལོག་ནས་བདག་ནི་ཆགས་བྲལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་བྱའོ་སྒྲམ་
སྟེ། སྤྱི་དོ་བྱིམ་དུ་ལོག། །དེའི་ཉིན་མོ་སེམས་སྐྱེ་ཞིང་གནས།
ལྟར་མོ་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་བྱུང་མེད་མང་པོ་པི་ཤང་

དང་། སྤིང་བུ་དང་། རྩ་རྩ་སོགས་སྤྱ་གར་བྱེད་པ་རྣམས་གཉིད་
ཀྱིས་དུབ་སྟེ་པི་མང་དང་། རྩ་རྩ་རྣམས་ལག་ནས་ཤོར། ལ་ལ་
གན་རྒྱལ། ལ་ལ་ཁ་བུབ། ལ་ལ་སྐྱ་གྲོལ་ཞིང་ཁ་གདངས་
ནས་ཐམས་ཅད་གཉིད་ལ་ཤོར་བ་བརྒྱ་བྱིན་བྱིས་བྱིན་བྱིས་
ལྷབས། གྲགས་སྦྱིན་ནི་དེད་ག་མཐོང་བས་ཤིན་ཏུ་སྦྱོ་ཞིང་ཁེལ་
ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷམ་གྲོན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་ཕྱིན།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཐུགས་གཙང་པོའི་འགྲམ་དུ་བརྩེ་བར་
བྱོན་ཏེ། བུ་ཚུར་ཤོག་གསུངས་པས། རབ་ཏུ་དགའ་ནས་ལྷམ་
དེ་ཐུ་ཁར་བོར་ནས་ཐུ་བོར་བརྒྱལ། དེ་ནས་སྤྱོད་གྲགས་སྦྱིན་
སོང་བ་ཕས་ཤེས་ནས་འཆོལ་དུ་བྱིན་པས་ཐུ་ཁར་རིན་པོ་ཆེའི་
ལྷམ་བོར་བ་མཐོང་། ཐུ་བོ་བརྒྱལ་ནས་བྱིན་པས་རྒྱལ་བའི་
ཞབས་རྗེས་བྱིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་གྲགས་སྦྱིན་མ་

མཐོང་། བུ་མོ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་
གྲགས་སྦྱོན་མཐོང་བས་ཕྱིར་ལོག་ཏུ་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་
འཁོར་བཅས་བྱིམ་དུ་སྦྱོན་བྱངས། བསྟེན་བཀྱར་གསོལ་ནས་
ཆོས་བསྟན་པས་ཕ་མ་དང་གཉེན་འདུན་རྣམས་བསྐྱབ་པའི་
གནས་ལ་བཀོད། གྲགས་སྦྱོན་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་བྱིས་དད་
ནས་གྲོགས་མཆོག་དྲི་མེད་དང་། གང་པོ་དང་། ལག་བཟང་
དང་། བ་སྐྱང་བདག་བཞི་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་བཞིན་གཞན་མི་
ལྔ་དང་གྲགས་སྦྱོན་བཅས་དགེ་སྦྲོང་བཅུ་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་
རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ། སྐར་ཡང་གྲགས་སྦྱོན་གྱི་
གྲོགས་པོ་མི་ལྔ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དག་བཅོམ་ཐོབ། དེའི་
གྲགས་པ་ལ་བཏེན་ནས་གཞན་མི་ལྔ་བརྒྱ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་
འབྲས་བུ་ཐོབ། དེ་དག་ལ་ངོ་མཆར་དུ་བྱུང་ནས་གྲགས་སྦྱོན་གྱི་

བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་དག་སྤོང་ནམས་ཀྱིས་ཁྱས་པས། བཀའ་
སྤུལ་པ། སྤོན་སངས་རྒྱས་གཙུག་ཏྲར་ཅན་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བསོད་
སྤོངས་ལ་གཤེགས་པ། ལམ་གྱི་འབྲམ་མ་ཆད་དུ་བཞུགས་
ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཆངས་སྤྱོན་ལམ་དེར་འགྲོ་བའི་འཁོར་གྱི་ནང་ནས་
འོད་བབ་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་ཉི་མའི་འོད་ལྟར་འབར་བ་
མཐོང་ནས་རབ་དུ་དད་གུས་ཀྱིས་འདུད་ཅིང་། གྲིབ་བསེལ་གྱི་
གདུགས་བབྱང་ཞིང་ཆངས་པར་སྤྱོད་པའི་དག་བ་བརྩོན་པའི་
བསྟན་པ་ལ་བཞུགས། ཁྱོད་མ་འོངས་པའི་དུས་ཤུག་ཐུབ་པའི་
དུང་དུ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པར་པར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན། དེ་
ཆེ་འཕོས་ནས་ལྷའི་བུ་སློ་བབྱང་དུ་སྐྱེས། དེ་ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་
བྲགས་སྤྱོན་དུ་སྐྱེས། གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱི་ཞེས་པས་
སངས་རྒྱས་འོད་སྤུང་གི་སྐུ་གདུང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོད་རྟེན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བྱས། དེའི་བྱ་གསུམ་པ་གྲགས་ལྡན་དགའ་བས་མཆོད་ཏེན་དེ་
ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་ལྷུ་ལ། དེའི་བསོད་ནམས་དང་།
བསོད་ནམས་སྒྲ་མ་རྣམས་སྒྲུམ་པའི་མཐུས་གྲགས་སྦྱིན་རིན་
པོ་ཆེའི་གདུགས་ཏྲིག་དང་བཅས་པ་ལྷན་སྐྱུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་
ཅིང་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་། རང་གི་གྲོགས་པོ་སོགས་དགེ་
བས་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་
པས་འཁོར་རྣམས་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར་ཅིང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། །
འབྲས་བུའི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛོད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་
ལས། གྲགས་སྦྱིན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་རེ་
གཉིས་པའོ། །

༤༣ ། འོད་སྤང་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

མ་ག་རྣའི་ཐར་ཆེན་ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བྲམ་ཟེ་རིགས་ཤིང་
སྤྲ་ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་རྩ་གྲོ་རྣའི་རྟོག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྒྱུ་མ་
གཟུགས་བཟང་སྤྱུ་མ་ཞེས་པ་ལ་ཤིང་པིས་པ་ལའི་གྲིབ་བསིལ་
འོག་ཏུ་བྱ་གསེར་འོད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྤྱེས་པས། བུའི་གོས་
ཤིང་དེ་ལས་ལྟའི་ན་བཟའ་བཟང་པོ་བྱུང་བས་བུའི་མིང་ལ་ཡང་
པིས་པ་ལ་སྤྱེས་ཞེས་བཏགས། དེ་སློ་དང་རིག་པ་སྤྱུ་ཅུལ་
སོགས་ཡོན་ཏན་ཕུན་སྤྲུལ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་།
གཞོན་རྩ་ནས་འཁོར་བའི་སྤྱོད་ལ་ཡིད་མི་འཇུག་ཅིང་།
ཆགས་བྲལ་ཁོ་ན་དོན་དུ་གཉེར་བར། རིགས་བརྒྱད་ཆད་ཀྱིས་
དོགས་ནས་ཕ་མ་རྣམས་སློ་མ་བདེ་བས་བྱ་ལ་བྲིམ་ཐབ་ལེན་
དགོས་བྱས་པར། བདག་ནི་འཁོར་བ་སྤྱོད་བསྡུལ་ཐམས་ཅད་

ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་དུ་ལེན་ན་ཤིན་དུ་ཚྲངས་པ་ཡིན། ཆགས་
བྱལ་རབ་དུ་བྱུང་ན་གཏན་དུ་བདེ་བ་ཡིན་ཞེས་པར་ད་དུང་ཕས་
ནན་ན་གྲིས་སྒྲིས་པར། བུས་བཟོ་བོ་མཁས་པར་གསེར་གྲིས་
བུ་མོའི་གཟུགས་ཤིན་དུ་ལེགས་པ་གཅིག་བཟོ་བྱ་བཅུག་སྟེ།
འདི་ལྟ་བུ་མི་ཆེད་སྒྲུམ་ནས་ཕ་མ་ལ་སྒྲིས་པ། གལ་ཏེ་བདག་
ཁྱིམ་ཐབ་བྱེད་ཆེ་བུ་མོ་མདོག་དང་གཟུགས་བྱད་འདི་འདྲ་བ་
ཞིག་བྱུང་ན་ཁྱིམ་བབྱང་དོ། །ཞེས་སྒྲིས་པས། འདི་ལྟ་བུ་མི་
འབྱོར་སྒྲུམ་ཕ་མ་ཡི་ཐུག་པར་གྱུར་པ་ལ། ཕའི་གྲོགས་པོ་ཅ་ཚུ་
ཀ་ར་ཞེས་པས་སྒྲིས་པ། སྟོ་ལྡན་བྱོད་དེ་ཅམ་ཡིད་ཐུག་མི་
དགོས། བྱོད་བྱེད་ཀྱན་དུ་བཅུལ་ན་བུ་མོ་འདི་ལྟ་བུ་ཆེད་སྟོད་
ཅས་སྒྲིས་ཏེ། གྲོགས་པོས། གོས་རྒྱན་བཟང་པོ་བྱས། གསེར་
གྱི་གཟུགས་དེ་བྱེད་ཏེ་ཕྱོགས་མཆོམས་ཀྱན་དུ་འཛོལ་དུ་ཕྱིན་

པས་མ་ཆེད། མཐར་ཡངས་པ་ཅན་དུ་བུ་མོ་གསེར་གྱི་མདོག་
དང་མཛེས་སྟུག་ལྟན་པ་ཞིག་ཆེད་ནས་ཕ་མ་ལ་སྦྲངས་པས།
འདི་ནི་བྱིམ་ལ་མི་དད་ཅིང་ཆགས་བྲལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་
ཡིན་ཅིང་། བྱད་པར་བྱེད་འོད་སྟུང་གི་རིགས་ཡིན་པས་དེད་
ནམས་ཀྱི་ཞོར་ཐེགས་པའི་ནོར་ཆེན་པོ་མེད་ན་བུ་མོ་སྟེར་དུ་མི་
རུང་ཞེས་སྒྲིམ་པས། བྲམ་བེས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་།
བུ་མོ་སེར་སྐྱ་བཟང་མོ་ཞེས་པ་དེ་ལ་བིས་པ་ལའི་སྐྱེས་ཀྱི་ལོ་
རྒྱས་བཤད་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ལོག། །ཕ་ལ་གཟུགས་བརྟན་
ལས་ལྷག་པའི་བུ་མོ་ཆེད་བྱས་པས་ཕ་མགུ་ནས་རྒྱན་གོས་
སོགས་ནོར་མང་པོ་བསྐྱབས། བིས་པ་ལའི་སྐྱེས་ཀྱིས་ཐོས་
ནས་ཡ་མཚན་ཏེ་སྦྲང་མོར་རྩུ་ནས་ཡངས་པ་ཅན་དུ་བྱེན་པས།
ཕན་ཚུན་མཐོང་ནས་གཟུགས་དང་ལང་ཆོ་དང་། འཁོར་བ་ལ་

ཡིད་འབྱུང་ཞིང་ཚངས་པར་སྦྱོད་པ་ལ་མོས་པ་སོགས་བསམ་པ་
གཅིག་ཏུ་མཐུན་པ་ལ་ཕན་ཚུན་མགྱ་ནས་ཆོས་ཀྱི་མཛའ་
གྲོགས་བྱེད་པར་གཉིས་ཀས་ཁས་སྤངས། དེས་པ་ལའི་སྐྱེ་
རང་ཡུལ་དུ་ལོག་ཅིང་། ཕས་བསུ་བ་ཆེན་པོ་བཏང་ནས་
གསེར་སྐྱ་བཟང་མོ་མནའ་མར་སྤངས། དེ་གཉིས་ཕྱོགས་ནས་
ཚངས་སྦྱོད་བསྐྱུང་ཞིང་མིང་སྲིང་ལྟར་མཛའ་བར་བྱས། གཅིག་
གཉིད་ལ་སོང་དུས་གཅིག་གིས་མེལ་ཆེ་བྱེད་པ་བྱས། དེ་ལྟར་
བཟང་མོ་གཉིད་ཀྱི་རེ་མོས་སྐབས་དེས་པ་ལའི་སྐྱེས་ཀྱང་
གཉིད་དུ་སོང་། བཟང་མོའི་འབྲམ་དུ་སྐྱུལ་ནག་ཆེན་པོ་ཞིག་
བྱུང་བ་མཐོང་ནས་བཟང་མོ་རྒྱ་མ་དང་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་
འདར། ཁྱོས་རྩ་ཡབ་དང་གོས་ཀྱིས་སྦྱིབས་ནས་སྐྱུལ་དེ་
བསྐྱུངས། བཟང་མོས་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་དམ་བཅའ་

མ་འགལ་ལམ་ཟེར། བདག་གིས་བྱོད་ལ་བརྟེ་བ་བརྗོད་པ་
མེད་པས་མ་འགལ་ལོ་ཟེར། ཕྱི་ལྟར་བྱོ་བྱུགས་ཀྱི་རྣམ་པས་
ཕའི་ངག་བཞིན་སྒྱུབ་པའི་ངང་ནས་ཕ་ཁྱ་གྲོ་རྒྱའི་ཏྲིག་དེ་རྒྱུང་མ་
དང་བཅས་པ་མཐོ་རིས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཕའི་
ཤུལ་བཟུང་སྟེ་བྱིམ་དང་བྱན་གཡོག་རྣམས་སྤར་བཞིན་
བསྐྱུངས། སྐབས་ཤིག་བྱན་རྣམས་ཏིལ་བཙོར་དུ་བརྟུག་པས་
ཁུ་མཆོག་གཞོན་དུ་བརྟུག་ནས་བཙོར་བའི་མར་ཁུ་མང་པོ་སྟོད་
མང་པོར་སྒྱུགས་ནས་བཞག། །དེ་རྣམས་ལ་སྟོག་ཆགས་མང་
པོ་ལྷུངས་ནས་ཤི་བ་པིས་པ་ལའི་སྐྱེས་ཀྱིས་མཐོང་བས་བཟང་
མོ་ལ་སྒྲིས་པ། འདི་ལྟ་བུའི་སྟོག་པ་རྣམས་བྱོད་ལ་འོང་བ་
འདུག་ཅིང་རང་རེའི་གཉིས་བྱིམ་གྱི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་ཀྱང་
ཏྲིག་ཏུ་མི་འདོད་འབྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན། ཞིང་ལས་ལ་

སོགས་བྱིམ་གྱི་བྱ་བ་བློ་དུས་མེད་ཅིང་སྤྱིང་པོ་མེད། བློ་
གཡོག་བསྐྱེད་སྤྱང་སྤྱང་རང་གཞན་འབྲུལ་བའི་ལས་ཁོ་ནར་
འདུག་པས་བྱིམ་སྤྱང་སྤྱང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་ལེགས་སྤྱང་པས།
བཟང་མོས་ཀྱང་ལེགས་སོ་བརྗོད། དེར་ནོར་རྣམས་མ་ལུས་
སྤྱོད་པར་བཏང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱིན། བཙམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བརྟེ་བས་བསྐྱེད་བར་བྱོན་ཏེ་བྱ་མང་མཆོད་ཏེན་གྱི་བྱུང་དུ་
བཞུགས་པས་དེར་མཇུག་ནས་པིས་པ་ལའི་སྤྱོད་དེ་འོད་སྤྱང་
གི་རིགས་ལས་འབྲུངས་པས་འོད་སྤྱང་ཆེན་པོ་ཞེས་ལྷ་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་གི་གནས་སུ་གྱུར། སེར་སྐྱ་བཟང་མོ་ཡང་རབ་
ཏུ་བྱུང་ཞིང་བདེན་པ་མཐོང་། དེ་ལ་ངོ་མཆོར་དུ་གྱུར་ནས་དག་
སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་བྱུང་ཞུས་པས། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྤྱོད་ཀ་ཤིའི་གྲོང་དུ་ནོར་རྒྱུང་ཞེས་པས་ཏ་གར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཤི་བྱི་ཞེས་པར་བས་དང་འབྲུ་སོགས་བསོད་སྟོམས་ཉུང་དུས་
རང་གི་བས་ཀྱི་མཆོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཀྱི་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་
མཆོད་རྟེན་ལ་དེའི་བུས་རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་ལྷུ་ལ་བ་སོགས་
སྐྱེ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ད་ལྟ་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་ལྷ་
མའི་ཕྱག་མཆོད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་འདིའོ། འབྲས་བུ་གང་
འདུལ་གྱི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཇོད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་
ལས། འོད་སྤང་ཆེན་པོའི་ རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་
རེ་གསུམ་པའོ། །

༤༥ ། རྟོར་བཟང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་བས་གཙང་གིས་ཡང་ཡང་
ནན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། རང་གི་ཕོ་བྲང་དུ་སྤྱན་དྲངས་
པར་ཕེབས་པའི་ཆོ། བཙུན་མོ་གྲགས་འཛིན་མས་མཐོང་ནས་

སྤར་གྱི་བག་ཆགས་དྲན་ཞིང་། ད་འགྲོགས་པ་དང་། འབྱུང་པ་
དང་། རིག་པའི་རེ་བ་མེད་སྒྲིམ་བ་གམ་ཅེ་ནས་གཡང་དུ་
མཆོངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བླགས་རྗེས་ལུས་ལ་སྦྱོན་མ་བྱུང་།
དེ་རྗེས་ནགས་ཚལ་དུ་དེའི་ལོ་རྒྱས་ཁྱུས་པས། བཙམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་ཞལ་མཆུ་པདྨའི་འདབ་མ་ལྟར་འཇུག་ཞིང་། ཆོམས་
ཐེང་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་ལྟར་དཀར་བས་གསུང་གི་བདུད་ཅི་འདི་
སྐད་སྒྱུ་ལ། གྲགས་འཛིན་མ་འདི་ཆགས་པའི་དབང་གིས་སྦྱེ་བ་
སྦྱོན་དུའང་བདག་ལ་སེམས་བཅུ་ཞིང་། བདག་གིས་ཀྱང་སྦྱེ་བ་
སྦྱོན་ནས་འདི་ལ་སེམས་བཅུ་ཞིང་ཆགས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་
དཀར་བ་སྦྱུད་པ་ཡིན། སྦྱོན་ཏེ་ཉེ་ནི་གོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཞེས་
ལྟའི་ཡུལ་དང་མཉམ་པ་ཞིག་ཏུ། རྒྱལ་པོ་ལོ་ལྟེན་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་དབང་བ། སྤྲོས་པའི་ངག་དབྱངས་ཅན་མ་བཞིན་དུ་བྱུར་

པ་ཞིག་བྱུང་། དེའི་བཅུན་མོ་མཛེས་མ་ལ་བུ་ལོར་བཟང་ཞེས་
གཏེར་བརྒྱ་དང་སྟོན་གྲགས་ལྟོན་ཅིག་ཏུ་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ
འི་གནས་ཀྱི་ལ་མཁས་ཤིང་སློ་གྲོས་ཀྱི་ཀྱ་མུད་རྒྱས་པ།
སྒྱ་རྩ་ལ་དང་ལྟོན་ཞིང་མཛེས་སྒྲུག་གི་མེད་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ལྟར་དྲངས་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་དེའི་ཕ་ལོགས་ན་ཉི
བར་སྒྲུང་བར་སེམས་པའི་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྡེ་ཞེས་པ་གཞན་
ཀྱི་ལོར་ཐམས་ཅད་འཕྲོག་པ། འབངས་རྣམས་སྐད་དུ་ཁྲལ་
གྲིས་མནར་གཅོད་དྲག་པོ་གཏོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ། དེས་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བྱས་པས་ཆར་དཀོན་ཞིང་ལོ་ཏྲག་
ཉམས་པས་སྐད་གཏེར་དང་། རྒྱལ་པོ་དན་པས་འབངས་རྣམས་
ཁྱད་པར་དུ་ཁས་གཟེར། དེ་རྣམས་ཚྲགས་ཤིང་གྲོས་བྱས་པར།
རྒྱལ་པོ་དན་པ་སྐྱོན་པ་ལྟ་བུ་འདིས་བདག་ཅག་རྣམས་བདེ་

བའི་ཕྱོད་ཁ་བུམ་ཞིང་། དཔུ་ཁལ་གསར་པ་ཆར་བཞིན་དུ་
 འབེབས་པ་དང་། སྟོན་པོ་ངན་པའི་ངག་ལ་ཉན་ནས་སྟོན་པོ་
 དང་། བྱན་རྣམས་གསོ་ཞིང་ངན་སྦྱོད་རྣམས་དག་འབར་བྱེད།
 རྒྱལ་ངན་སྡིག་ལ་སྦྱོད་པར་ཆར་མེད་མུ་གེས་གདུངས། ཉ་སྟེ་
 ནའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་དག་བའི་ཆོས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་འཆོ་
 ཞིང་འབངས་རྣམས་ལ་བུ་བཞིན་བརྩེ། འུ་ཅག་རྣམས་ཀྱང་
 རྒྱལ་ངན་འདི་སྤངས་ཏེ་དེར་ཕྱིན་ན་ཕ་ཁྱིམ་དུ་འཇུག་པ་ལྟར་
 སྦྱོད་དང་མངལ་ཞེས་ཡུལ་དེ་སྤངས་ནས་ཉ་སྟེ་ནའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་
 ཕྱིན་པས། རྒྱལ་པོ་ནོར་དང་སྤུས་ནོར་བཟང་སོགས་ནི་རང་གི་
 ལུས་དང་སྟོག་ལ་ཡང་མི་བལྟ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 སྦྱོང་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་བྱམས་པས་འཆོ། དེའི་ཆོ་
 རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྡེས་དེ་དག་སོང་བ་ཤེས་ནས་འགྱོད་ཅིང་

རབ་ཏུ་ཁྲོས་པས་སློན་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ མདུན་དུ་བོས་ནས་
སྤྲུམ་པ། ཉམ་ཉམ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་བདག་ཅག་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་
ཏན་ཅི་ཡོད། མི་རྣམས་གསར་པ་ལ་དགའ་བས་རང་དེའི་ཡུལ་
ནས་སོང་བ་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་བྱམས་པས་ག་ལ་སྦྱོང་། ད་
དགའི་ཡུལ་དུ་རེ་མོས་ལྷར་སྤྲུ་གེ་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་པོའི་
འབྱོར་པ་དང་གྲགས་པ་ཉམས་པའི་ཐབས་ཇི་ལྷར་དག་དེས་
པས། སློན་པོས་སྤྲུམ་པ། རྒྱལ་པོ་དེའི་གོང་ཁྱེར་ན་མི་རྣམས་
ཀྱི་བསོད་ནམས་ལས་གྲུབ་པ་ལྷ་བུའི་སྤྲུའི་རྒྱལ་པོ་ཆུ་མང་ཙེ་ཏ་
ཞེས་པ་ཡོད། དེའི་མཐུ་ལས་ཆར་དང་ལོ་རྟོག་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པས་འབྱུ་མང་པོ་འཕེལ་བ་ཡིན། སྤྱི་དེ་འཕྲོག་བྱུབ་ན་
ཡུལ་དེའི་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་རང་དེའི་ཡུལ་དུ་འབྱུང་བས།
རིག་སྤྲུགས་གྲུབ་པ་པོ་བཙུལ་ནས་སྤྱི་དེ་འགྲུག་པའི་ཐབས་ལ་

འབད་པ་མཛོད། ཅེས་སྒྲུས་པས། རྒྱལ་པོས་བདེན་ནོ་ཞེས་
རིག་སྒྲུགས་ཤེས་པ་ཡོད་ན་གསེར་མང་པོ་སྟེར་རོ་ཞེས་སྒྲུགས་
ཤིང་། རིག་པ་འཛིན་པའི་སྒྲུགས་པ་ཆེད་དེ་ཁྱུ་ཙི་ཏྲ་འགྲུགས་སུ་
བཏང་། དེ་ནས་སྒྲུགས་པས་ཉ་སྟེ་ནའི་གྲོང་མཐར་ཕྱིན་པས་
ནགས་ཚལ་སྐྱམ་ཞིང་འཇམ་པའི་ས་ན་དྲི་མེད་དུངས་པའི་མཚོ་
དང་། སྒྲོ་སངས་ནམ་མཁར་དག་པའི་ཁྱུ་ཙི་པོ་བྲང་མཐོང་སྟེ།
དེར་སྒྲུགས་པས་ཕྱོགས་དང་མཚམས་རྣམས་བཅིངས་ཤིང་།
ཁྱུ་གཟེར་བའི་སྒྲུགས་བཞེས་པས་ཁྱུ་ཙི་རྒྱལ་པོ་མགོ་བོ་གཟེར་
ཞིང་ག་དེངས་ཀ་དང་ལུས་འདར་ཞིང་ག་དུངས་པས་ལངས་
ནས་བཏྲ་བར་ཕྱིན་པས། ཁྲོ་བོ་སྒྲ་ར་སྒྲིན་མ་སེར་བ། མིག་
སེར་སྒྲ་སྒྲོག་ཏྲ་འབྲུག་པ་ཞིག་ ཁྱུས་མཐོང་ནས་འཇིགས་
རུང་འདི་གང་ནས་ཡིན་འདིས་བདག་བཅིངས་པ་སྒྲོག་སྒྲོབས་

པའི་སྐྱབས་ཤིག་གང་ནས་འཛོལ། རྟགས་ཚལ་འདིའི་རྟོགས་
སྲ་བྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཤིང་ཤུན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ་དེས་ཀྱང་
སྐྱབ་མི་རྣམས་པ་འདུག །དེའི་ཞབས་ཏྲིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
རྟོན་པ་པདྨ་ཅན་ཞེས་པ་ཡོད། དེས་སྐྱབ་པར་རྣམས་པ་འདུག་
སྙམ་ནས་དེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྒྲགས་པས་སྐྱ་རྒྱལ་
བཀྲག་སྟེ་ཆུ་སྟོད་ཅིག་ཏུ་བཅུག མཛོ་དེ་ཁོ་ལ་ཞིང་ཆུ་ལྟར་
དཀྲིལ་ནས་སྐྱའི་ཆུང་མ་དང་འཁོར་རྣམས་འདར་ཞིང་ཐལ་མོ་
སྐྱར་ནས་གསོལ་བ་འདེབས། དེར་རྟོན་པས་མདའ་གཞུ་
ཐོགས་ནས་ཕྱིན་པས་སྒྲགས་པ་མཐོང་། དུག་མདའ་རྒྱབ་པ་
མིག་ལ་ཕོག །རལ་གྱི་འཇིགས་སྲ་བུང་བས་མགོ་བོ་བཅད་
ནས་བསད། སྐྱོན་པོ་ནོར་ལ་ཆགས་པའི་རིག་པ་ནི་རང་ཉིད་
འཇོམས་པའི་ཐབས་སྲ་བཅད། དེ་ནས་སྐྱ་རྒྱལ་དགའ་བོས་རྟོན་

པ་ཁྱུ་རི་ཕོ་བྲང་དུ་བོས། བྱས་པ་རྟོན་དུ་གཞོ་བའི་མཆོད་པ་ཆེན་
པོ་བྱས། དེར་རེ་ཞིག་གནས་པའི་ཆེ་ཁྱ་རྣམས་ལྟོ་རྟོན་པོ་ཆེ་
རྟོན་ཡོད་ཞགས་པ་བྱ་བ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་མཐོང་བས། རྟོན་
པས་རྟོས་པས་ཞགས་པ་དེའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཁྱས་བཤད་
པས་རྟོན་པ་ལྟོ་རྟོན་ཡོད་ཞགས་པ་དེ་ལ་ཆགས་ནས་ནན་
གྲིས་བསྐྱངས་པས་ཁྱས་བྱིན། དེ་ནས་ཁྱུ་རི་མཐུས་བསྐྱུ་ལ་ནས་
རང་གནས་སུ་སླེབས། ཁྱ་ལྟོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་ཡུན་རིང་
སོང་རྗེས་རྟོན་པ་ཆེ་ལས་འདའ་ཁར་རང་གི་བྱ་ལྷུང་ལ་ཅན་
ཞེས་པར་རྟོན་ཞགས་སྤྱིན། རྟོན་པ་གཞོན་ཅུས་ཀྱང་ཕའི་ལུང་
བཞིན་དང་སྤྱོད་གི་ཞབས་ཏྲིག་སྒར་ལྟར་སྤྱོད། སྐབས་ཤིག་སྤྱོད་
དབྱངས་སྟོན་པ་མང་དུ་བོས་པ་དང་སྤྱོད་ནི་རི་བོ་བཞིན་གཡོ་
མེད་དུ་བཞུགས་པ་ལ། རྟོན་པས་འདི་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་དབྱངས་སྟོན་

པ་གང་ལས་བྱུང་ཞུས་པས། རྒྱུ་གིས་གསུངས་པ། འདི་
ནི་མིའམ་ཅིའི་བྱ་མོ་ཡིད་འཕྲོག་མ་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་ལྡ་བརྒྱ་
དང་བཅས་པ་ཁྲ་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་མོའི་ཕྱིར་འོང་བས། དེ་དག་གི་སྤྱི་
དབྱངས་ཡིན་གསུངས། རྟོག་པས་ཞུས་པ། མིའམ་ཅིའི་བྱ་མོ་
དེ་མིས་བདག་ཏུ་བབྱུང་ཞུས་སམ་མི་ཞུས་དེས་པས། རྒྱུ་གིས་གསུངས་པ།
ཁྱོད་རང་གི་ལག་ཕྱིར་ཡོད་པའི་ཞགས་པ་
དེས་བབྱུང་ན་འཛིན་ཞུས་གསུངས་པས། རྟོག་པ་གཞོན་ཏུ་
དགའ་ནས་ཞགས་པ་ཐོགས་ཏེ་ཁྲ་ཡུལ་ཕྱིར་ཕྱིན། དེ་ན་ཡིད་
འཕྲོག་ལ་སོགས་མིའམ་ཅིའི་བྱ་མོ་རྣམས་ཁྲ་ཡུལ་དང་ཕྱིར་འཛིན་
བྱེད་ཅིང་འདུག་པས། རྟོག་པ་ཞགས་པ་ཐོགས་པ་མཐོང་ནས་
ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་སོང་། ཡིད་འཕྲོག་ཁྲ་ཡུལ་བྱེད་
འཕྱོར་ལངས་པ་ལ་རྟོག་པས་ཞགས་པ་འཕངས་པས་ཐེབས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ནས། རི་དྲགས་ཚྭ་ལ་ཐེབས་པ་ལྟར་དངངས་སྐྱབ་དང་བཅས་
མིག་རིག་རིག་འདུག་ཅིང་རྩོན་པ་ལ་སྦྱས་པ། བདག་ནི་
མིའམ་ཅིའི་བྱ་མོ་རིགས་བཟང་སྦྱེས་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་མ་
གཏོགས་རིགས་ངན་པས་རིག་ན་ད་ལྟ་འཆི་བས་བདག་ཐོངས་
ལ། རིགས་འོས་པའི་གནས་སུ་འབྲིང་ན་བྱེད་ལ་གཏམ་དང་
ནོར་གྱི་བརྒན་པ་ཆེན་པོ་འོང་། བྱེད་གར་འགྲོ་བའི་རྗེས་སུ་
བདག་རང་འོང་གིས། བདག་གི་སྤྱ་གནས་པའི་གཙུག་རྒྱན་
ནོར་བྱ་འདི་བྱེད་ཀྱིས་བཟུང་ན། བདག་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་
མི་བྱལ་བོ་ཞེས་གཙུག་རྒྱན་དགྲོལ་ཏེ་རྩོན་པའི་ལག་ཏུ་སྤྲད་
པས། རྩོན་པ་ཡང་དེ་ལ་དགའ་ཞིང་སྤྲོད་རྗེ་དང་བཅས་རིག་མ་
རྟུས་པར་ཞགས་པ་དགྲོལ་ནས་འབྲིང་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་འཕྲོག་
འོངས་སོ། །དེར་ཡིད་འཕྲོག་ཆོད་འདོན་ཞིང་མཆིམ་གཏོང་བ་

ལ་རྟོན་པས་སྦྲས་པ། བྱེད་སྦྱག་བསྐྱེད་མཛད་མི་དགོས་ཀྱིས།
ཕྱོགས་འདི་ན་རིན་པོ་ཆེའི་ཕོ་བྲང་གི་ནང་ན་རིགས་ཆེ་ཞིང་མཐོ་
བའི་རྒྱལ་པོ་མཛེས་སྦྱག་དང་ལང་ཆོ་རྒྱས་པ་སྟོ་གྲོས་དང་སྦྱ་
རྩལ་འབྲུན་སྟེ་བྲལ་བ། རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་
པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། དཔལ་དང་འབྱོར་པ་ཕུན་སྦྱུམ་
ཆོགས་པ་ནོར་བཟང་ཞེས་པ་དོ་མཆར་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་
ཡིད། བྱེད་དེར་བརྩན་མའི་འོས་སྦྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ་བེད། དེའི་ཆོ་
ནོར་བཟང་འཁོར་བཅས་འབྲིགས་བྱེད་ཀྱི་ནགས་ཆེལ་ལ་ཕྱེད་
འཛའི་ཕྱིར་བྱོན་ནས་ཕྱིར་ལོག་འོང་བའི་ལམ་དུ་ཤིང་རྟའི་ཁ་ལོ་
པར་སྦྲས་པ། ཨིན་རྒྱ་རྒྱ་ལའི་ཆལ་ལྟར་སྟོ་ལྟར་རྩའི་སྦྱ་གུ་དྲངས་
པའི་ཆལ་ན་རྟུང་འབྲུང་གསར་པའི་འདབ་མཛེས་མེ་ཏྲག་སྦྱ་
ཆོགས་མཛེས་པ་དང་། སྟོན་ཤིང་གསར་པའི་འདབ་ཕྱེད་དི་རྒྱང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བསེར་བྱས་བརྗོད་པའི་གར་དང་བཅས། རོ་མཚར་ཡིད་འོང་
ཉམས་དགའི་གནས་འདིར་མགྲོགས་པའི་ཤིང་རྟ་རླུང་ལྟར་
འཕྱོ་ཞིང་རྩལ་གྱི་སྤྲོན་ཚོགས་འབྲེལ་བ་སྤྱོད་དགའི་བདེ་བ་
ཉམས་སུ་སྦྱངས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་བྱོན་པའི་ལམ་དུ་རྩོན་
པས་ཡིད་འཕྲོག་རྒྱལ་པོའི་རྩུང་དུ་འཁྲིད་ཅིང་ཡིད་འཕྲོག་ལ་
སྤྲོས་པ། རྒྱལ་པོ་འདི་ནི་ལྟ་དང་། མི་དང་། རྩི་བ་དང་བཅས་
པའི་འཇིག་རྟེན་ན་མཚུངས་སྒྲ་མེད་པ་ཡིན། འདི་ལ་བྱེད་མགུ་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྲོས་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་རྩུང་དུ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་
གསོལ་བ། མི་ལམ་ཅིའི་བུ་མོ་ཡིད་འཕྲོག་ལྟ་མོ་རོ་མཚར་ཅན་
འདི་རྒྱལ་པོ་བྱེད་ཀྱི་བཙུན་མོའི་འོས་སུ་བདག་གིས་ཞགས་
པས་གཟུང་བ་ཡིན། འདིའི་གཙུག་རྒྱན་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་འདི་
མ་བུལ་བར་གཟུང་ན་ལྟ་མོ་འདི་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་མི་བྱུང་

ཅིང་འབྲལ་མེད་དུ་གནས་པ་ཡིན། ཞེས་ཡིད་འཕྲོག་གཙུག་
རྒྱན་དང་བཅས་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕུལ་བས། ཡིད་འཕྲོག་ཀྱང་
གཞོན་ཏུ་ལང་ཚོ་རྒྱས་ཤིང་ཆགས་པས་ཡིད་དྲངས་ནས། འདི་
ནི་ལྷ་འི་གནས་ན་འང་མེད་ལ། མིའི་ཡུལ་ན་གཏམ་ཅམ་གྲགས་
མ་མྱོང་། འདིའི་མཛེས་སྤྱད་ནི་ལྷ་བཟོ་མཁས་པ་སྤྱད་པ་ཕུལ་
དུ་ཕྱིན་པས་རི་མོ་བྲིས་ཀྱང་འབྱུང་བ་དཀའ། ལྷ་འི་ཡུལ་དུ་ལྷ་བུ་
གསར་དུ་འབྱུངས་པ་འམ་ཅི་སྒྲུམ་ཞིང་རི་དྲགས་མོ་རི་དྲགས་
ཀྱི་ཁུ་དང་བྲལ་བ་ལྷ་བུའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དེ་བརྗོད་པར་གྱུར་ཏོ། །
རྒྱལ་པོ་ཡང་རབ་དུ་མཉེས་ནས་རྗོན་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མང་དུ་
སྦྱིན། ཡིད་འཕྲོག་ཤིང་རྟའི་སྟེང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་གྲོང་ཁྱེར་
ཉ་སྟེ་ནའི་ཕོ་བྲང་དུ་བྱོན། རང་གི་ཡབ་ལ་ལོ་རྒྱས་བརྗོད་པས་
ཡབ་ཀྱང་དགའ་ནས་མནའ་མ་སྦྲེབས་པའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཞིང་།

བྱས་སོ། །དེ་ནས་ནོར་བཟང་དང་ཡིད་འཕྲོག་ཤིན་ཏུ་མཇེའ་བའི་
སེམས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། ཡུལ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
ཞིང་མེ་ཏྲ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
སེམས་སེམས་སྒྲི་དང་བཅས་པས་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱི་དགའི་བདེ་སྦྱིད་
དཔལ་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་ལོངས་སྦྱིད་ཅིང་གནས་སོ། །དེ་ནས་
སྒྲི་ཕྱོགས་པའི་བྲམ་ཟེ་སེར་སྒྲི་དང་། དཔལ་བྱ་བ་གཉིས་བས་
ནོར་འདོད་པས་འོངས། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ནོར་གྱིས་དེ་གཉིས་རིག་
པ་ཅན་དུ་མཐོང་ནས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་སེར་སྒྲི་ཡབ་གྱི་ནང་
སྒྲོན་དང་། དཔལ་སྒྲི་སྒྲོན་པོར་བཅུག །དེ་གཉིས་སེམས་
མ་རུངས་པ་ཕྱག་དོག་གིས་ང་རྒྱལ་བ་ཡིན་པས། སྒྲི་ནོར་
བཟང་དང་། བཅུན་མོ་ཡིད་འཕྲོག་གཉིས་ལ་རིག་པ་དང་ཡོན་
ཏན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་ཕྱག་དོག་གིས་སྤང་ཞིང་། ནོར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཟང་གསོད་ཐུབ་པ་ཞིག་རེ་བའི་བསམ་པ་ངན་པ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་
བྱེད་པར་གྱུར། དེའི་ཆོ་སྤྲོན་ཞེས་པ་ཀར་པ་ཀློག་ཀྱིས་ཐུན་སྤྲིག་
པ་ཅན་གྱིས་ཉ་སྟེ་ནའི་གྲོང་ལ་རྒྱན་དམག་བྱེད་པར་བརྩམ་པས།
ཡབ་ཀྱིས་དམག་དེ་འཛམས་པར་གྱིས་ཞེས་སྟོན་པོ་ལ་བཀའ་
སྤྱུལ་པས། སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས། སྤྲས་དཔའ་བ་བརྟུལ་པོད་པ།
སྤྱུ་རྩལ་དང་ལྡན་པ་འདི་དཔུང་དང་བཅས་པ་གཡུལ་དུ་བྱོན་ན་
གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་འབྱུང་ཞེས་སྤྲས་པས། ཡབ་ཀྱིས་
སྤྲས་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ཡིད་འཕྲོག་བྱགས་ལ་འཕྲེང་བྱང་
འབྱོན་པར་བཞེད་པའི་ཆོ། ཡིད་འཕྲོག་ནི་མཆི་མའི་དོ་ཤལ་ལུ་
ཏིག་གི་རྩོག་མ་ལྟར་བྱུལ་ཞིང་། གདོང་ས་ལ་ཕབས་ཏེ་ལག་
པས་ས་ལ་རི་མོ་འབྲི་བར་གྱུར། དེར་སྤྲས་ལ་ཡབ་ཀྱིས་
གསུངས་པ། བྱོད་ཀྱི་སྤྱུ་རྩལ་དང་དཔུང་དང་བཅས་པས་ཕ་

རིལ་གྱི་དབྱ་བོ་ངན་པའི་དཔུང་ཚྲགས་བསྐྱེག་ཅིང་བསང་ན་
བྲགས་པས་ཀུན་ཏུ་བྱབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བསྐྱེ་བ་ཡིན་
ཞེས་ནན་གྱིས་བསྐྱེལ་བས། སྤྲུམ་འབྱོན་དགོས་པའི་ཆོ་ཡིད་
འཕྲོག་ལ། ང་ཐག་རིང་པོ་འགྲོ་མི་དགོས་ཤིང་ཡུན་རིང་པོ་མི་
ཐོགས་ཞེས་སེམས་གསོ་ཞིང་། ཡུམ་ལ་སྒྲོག་ཏུ་ཡིད་འཕྲོག་
གི་གཙུག་རྒྱན་བཙུལ་ཏེ། མ་མ་བདག་དང་བྲལ་བའི་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་གྱིས་གདུངས་པ་འདི་མ་མས་སྦྱོང་བར་མཛོད། གཙུག་
རྒྱན་འདི་མོ་རང་གི་སྒྲོག་ལ་འབབ་པ་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་མ་
སྦྱོན་པར་བདག་པོ་མཛོད་ཅིག །ཅེས་ཡིད་འཕྲོག་གཙུག་རྒྱན་
དང་བཅས་པ་ཡུམ་ལ་བཙུལ་ནས། སྤྲང་པོ་ཚྲགས་སོགས་
དཔུང་དང་བཅས་གཡུལ་དུ་བྱོན་ནོ། །དེ་ནས་ཡབ་ཀྱི་ཕྱི་ལམ་
དུ་གྲོང་བྱེར་གྱི་མཐར་དབྱའི་དཔུང་སྤེབས་པར། རང་གི་སྦྱོ་བ་

བཤགས་ནས་རྒྱ་མ་བཏོན་ཏེ་གོང་ཁྱེར་གྱི་མཐའ་བསྐྱར་བའི་མི་
ལམ་བུ་བས་རྣམ་རྟོག་ཐོས་ནས། སྟོན་པོ་སེར་རྒྱ་ལ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་དེས་པས། སྟོན་པོས་གྲུས་གྲུས་ལྟར་བྱས་ནས་བདག་ནི་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ལྟ་བུ་ལས་ཡིད་ལ་གཞན་བསམ་པ་མེད།
འདི་ལྟ་བུའི་ཆོག་ངན་པ་ཐོས་པས་སེམས་མ་དགའ། འདི་ནི་
རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་སྟོག་དང་རྒྱལ་སྲིད་ཉམས་པའི་ལྟས་ཤིན་ཏུ་ངན་
པ་ཡིན་ཞེས་སྟེ་ངན་ཆེ་བའི་ཚུལ་བྱས་པས་རྒྱལ་པོས་སྦྱས་པ།
ངན་ལྟས་ཞི་བའི་ཐབས་དང་རིམ་གྱོ་བསམ་པར་མཛོད་ཅིག་
གསུངས། སེར་རྒྱ་དང་ཕྱུར་གྲོས་བྱས་ཏེ། ད་ནི་ཡིད་འཕྲོག་
འདི་མེད་པ་བྱ་བྱབ། འདི་མེད་ན་ནོར་བཟང་སྟོག་ཆད་འགོ།
ཞེས་དགའ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཁྱུས་པ། རྒྱལ་པོ་མི་ལམ་ངན་པ་
འདི་ཞི་བའི་ཐབས་རྗེད་བུ་ལ་ཕྱུགས་མང་པོའི་ཁྲག་ལྷུག། །དེ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལ་བྱམ་ཟེས་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ལྷས་བཀྱས་པའི་ཚུ་སྤྱལ་ཅིང་གསེར་
དང་རིན་ཆེན་མང་པོ་བྱིན། མིའམ་ཅི་མོའི་ཆོལ་བྱས་སྦྱིན་
སྟེགས་བྱས་ན་མི་ལམ་ངན་པ་ཞི་ཞིང་བསམ་པ་འབྱུང་པར་
འབྱུང་རོ། །མིའམ་ཅི་མོའི་ཆོལ་གཞན་དུ་དཀོན་ཀྱང་འདི་ནི་
རྒྱལ་པོའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་དཀོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་འཕྲོག་
བསད་པའི་ཆོལ་གྱིས་བྱས་པས་ཆོག་གོ་ཞེས་སྦྱས་པས། ཆོག་
མ་རུངས་པ་དེ་ཐོས་ནས་རྒྱལ་པོས་སྦྱས་པ། རང་གི་སྟོག་
བསྐྱེད་བའི་ཕྱིར་བྱའི་ཆུང་མ་གསོད་པ་མི་རིགས་ཤིང་། བྱང་
པར་ཡིད་འཕྲོག་འདི་མེད་ན་བདག་གི་བྱ་སྟོག་མི་འཆོ་སྦྱས་
པས། ཡང་སྟོན་པོས་སྦྱས་པ། རྒྱལ་པོ་སྟོ་གྲོས་ཆེ་ཡང་སྐྱེ་བའི་
ལྷགས་མི་མཁྱེན་པ་འདུག་རྒྱལ་པོའི་སྟོག་དང་རྒྱལ་སྟོན་
ཉམས་པའི་ལྷས་བྱུང་ན་བྱ་དང་མནའ་མ་ལ་ཆགས་པས་ཅི།

སྟོག་བསྐྱེད་བའི་ཕྱིར་བྱ་དང་ཆུང་མ་ཡུལ་གཞིས་ནོར་ཁང་
གཏོང་བའི་ལུགས་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པོ་སྐུ་སྟོག་འཆོ་ན་བྱ་དང་
ཆུང་མ་སྐྱེད་ཡང་འབྱུང་། རྒྱལ་སྤྱིད་ཡུལ་འཁོར་བདེ་བར་
འཆོལ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་རང་གི་སྟོག་ལས་གཅིས་པ་
གང་ཡང་མེད་ཅེས་སྟོན་པོ་སྤྲིག་པའི་སེམས་ལ་རྣམས་ཤིང་
གཏུམ་པ་དེས་དཔེ་དང་རྒྱ་མཚན་མང་པོས་བྲིད་ནས་མོལ་
བས། རྒྱལ་པོ་ཡང་སྟོ་འབྲུག་ཅིང་འབྱུར་ཏེ། རང་གི་བརྩམ་མོ་
མདུན་དུ་བོས་ནས་སྐྱས་པ། ཆི་ལམ་བྱུང་ཚུལ་དང་རིམ་འགྲོ་
དགོས་ལུགས་སོགས་བཤད་པས། བརྩམ་མོའི་བསམ་པར།
རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པོ་སྤྲིག་ཅན་གཏུམ་པོའི་སེམས་ཀྱིས་བག་
མེད་དུ་སྤྲིག་གསོག་པར་འདུག བདག་གི་བྱས་མནའ་མ་འདི་
བདག་ལ་བཅོལ་བ་ཡིན། སྟོག་ལ་བབས་ན་གཙུག་རྒྱན་ནོར་

བུ་སྟོང་ཅིག་ཟེར་བ་ཡིད། འདི་སྟོང་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་
ན་སྟར་བུ་དང་ཕྱད་པ་སྟོང་སྟམ་ཡིད་འཕྲོག་ལ་དེ་དག་གི་ལོ་
རྒྱུ་ཞིབ་ཏུ་བརྗོད་ནས། ད་ནི་བྱོད་རང་གཙུག་རྒྱན་ནོར་བུ་འདི་
སྟེ་བོར་བཅིངས་ལ་མཆོད་སྦྱོན་བྱེད་པར་བོས་ཆེ་སོང་ལ་ནམ་
མཁར་འཕྱར་ཞིག་ཅེས་མངགས་སོ། །དེ་ནས་རྗེ་བུ་ཕྱགས་
ཀྱི་ཁྲག་གིས་བཀའ་སྟེ་མཆོད་སྦྱོན་གྱི་སར་ཡིད་འཕྲོག་བོས་
པས། གཙུག་རྒྱན་བཏགས་ནས་དེར་སྦྱོན། གསོད་ཁར་ནམ་
མཁའ་ལ་འཕྱར་ནས་སྟོས་པ། རྒྱལ་པོ་བྱེད་ནི་བུ་ལ་བརྟེ་ཡང་
མནའ་མ་གསོད་པ་འོས་མ་ཡིན། བྱེད་ནི་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག །
བདག་ནི་རང་གནས་སུ་འགོ །རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་སྟེ་བས་ན་
ཡབ་ཀྱིས་རྒྱལ་བུ་འོ་སྟོག་བསྐྱུང་བར་མཛོད་ཅིག །ཅེས་བརྗོད་
ནས་ཁ་བཞིན་འབྱུག་ཅིང་སྟོག་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་སོང་ངོ་།

དེར་རྒྱལ་པོ་མཆོད་སྦྱོན་རིམ་གྱོའི་གོགས་སུ་བསམ་ནས་
ཐུགས་མ་བདེ་བར། སྦྱོན་པོ་སེར་རྒྱས་རྩྱུན་སྦྱས། འདི་ནི་
མཆོད་སྦྱོན་མ་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་པས་གདུག་པ་ཚངས་པའི་
སྦྱོན་མོ་ཞེས་པ་སྐྲགས་ཀྱིས་བཀྱག་ནས་ཡིད་འཕྲོག་བསད་པ་
ཡིན་པས་མཆོད་སྦྱོན་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྦྱས་པས་རྒྱལ་
པོ་ཡིད་ཆེས་སོ། །དེ་ནས་ཡིད་འཕྲོག་རང་ཡུལ་དུ་སྦྱེབས་ནས་
ཡབ་དྲི་བའི་རྒྱལ་པོ་སྦྱོན་པ་ཏྲ་མགོ་ཅན་གྱི་དུང་དུ་ལོ་རྒྱས་
རྣམས་ཞིབ་པར་ཞུས་པས། མིའི་དྲི་མ་དག་ཕྱིར་ཉིན་རེ་བཞིན་
སྦྱོད་མོས་ཆལ་དུ་གསེར་གྱི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་རྒྱས་ལུས་འཁྱུད་དུ་
བརྩུག་གོ །ཡིད་འཕྲོག་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་བ་ནས་ཉིན་
མཆོན་ཀླན་ཏུ་ནོར་བཟང་དྲན་པས་ཡིད་གདུངས་སོ། །དེ་ནས་
འཕུར་ཏེ་ལྷ་རྒྱལ་གནས་ཀྱི་མཆོ་འགྲམ་དུ་ཕྱིན་ནས་དང་སྟོང་

ཤིང་ཤུན་ཅན་ལ་ཕྱག་བྱས་པས་འདྲད་ཅིང་སྦྲས་པ། དང་སྟོང་
ཆེན་པོ་བྱེད་ཐོན་པ་ལ་བདག་འཆིངས་པའི་རིག་པ་སྟོབ་པར་
མཛད་པ་ཡིན་པས། ད་བདག་གི་ཆོག་འགའ་གསན་དུ་གསོལ་
ཞུས་པས། དང་སྟོང་ཅུང་ཟད་དོ་ཆ་བའི་རྣམ་པས་སྦྲས་པ། འདི་
ནི་བདག་གིས་བྱས་པ་མ་ཡིན། བྱེད་རང་གི་སྟོན་གྱི་ལས་དང་།
ཐོན་པ་གཡོ་ཅན་གྱི་ཞོར་བུ་དོན་ཞགས་ཐེབས་པའི་འཕྱལ་
གྲིས་བཅིངས་པ་ཡིན་གསུངས། ཡིད་འཕྲོག་གིས་ཞུས་པ།
བདག་ནི་རིགས་ངན་ཐོན་པས་བབྱང་བའི་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་
འདམ་དུ་ཚུད་ཀྱང་། ཞོར་བབྱང་ཞེས་པའི་མི་མཆོག་རྒྱལ་བའི་
བཙུན་མོར་གྱུར་པ་སྟུལ་བ་བབྱང་ན་ཡང་། ད་ལྟ་དེ་དང་བྲལ་
བས་གདུངས་ནས་བཟོད་སྒྲགས་མེད། བཙུ་ལྟན་དེ་ཡང་བདག་
དང་བྲལ་བས་བྱགས་སྟོབ་པར་ངེས། དང་སྟོང་ཆེན་པོ་བྱེད་

སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བརྟེ་ཞིང་ལྷག་པར་གདུངས་བས་གཟིར་བ་
ལ་ཕན་མཛད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱལ་བུ་དེ་བདག་འཛུལ་
བའི་སྤྲད་དུ་ལམ་འདི་ཕྱོགས་སུ་འབྱོན་སྲིད་པས་འཕྲིན་འདི་
ལྟར་གསུང་རོགས་མཛོད། བདག་ནི་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་
གདུངས་པའི་མེས་ཚོག་ཅིང་བརྗོད་པ་མེད་པར་རང་གི་ཡུལ་ན་
ཡོད། བྱེད་ནི་དེར་འབྱོན་ན་ལམ་ལ་བགྱོད་དཀའ་བའི་འཇིགས་
པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པས་མི་རྣམས་བགྱོད་པའི་གནས་མ་ཡིན།
དཀའ་བྱུང་ནགས་འདིའི་ཐ་མ་ནགས་ཚལ་ན་བདུད་རྩི་ཞེས་
པའི་སྤྲན་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་མར་ཁུར་བཀོལ་ནས་བདུང་ན་སྒྱིང་
སྒྲོབས་ཆེན་པོ་བྱེད་གངས་རི་ལྟར་དཀར་བའི་ལམ་ལ་བདེ་བར་
ཐར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལམ་གྱི་བགྱོད་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་པར་
མངགས་ནས་བདག་གི་ལག་རྟགས་འདི་ཡང་དེ་ལ་སྤྲོད་པར་

ཞུ་ཞེས་སོར་གདུབ་བཅོལ་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་སོང་ངོ་། །
དང་སྤོང་གིས་ལམ་གྱི་བགྲོད་ཚུལ་རྣམས་མ་བརྗོད་པར་བྱགས་
ལ་ཡང་ཡང་བསམ་ཞིང་སོར་གདུབ་དང་བཅས་གཅིས་པར་
བབྱང་ངོ་། དེའི་ཆོ་ནོར་བཟང་གིས་སྤྲོན་ཞེས་པ་གདུག་པའི་
རྒྱལ་ཕྱན་དེ་བཅོམས་ནས་བང་མཛོད་རྣམས་ཀྱང་སྤངས། ཡིད་
འཕྲོག་བལྟ་བར་འདོད་ནས་སྐྱར་དུ་འོངས། ཉ་སྟེ་ནའི་རྒྱལ་སྤོན་
རྣམས་དབྱ་བོ་རྒྱལ་ཕྱན་རང་གི་གདུགས་འོག་མངའ་ཞབས་
སུ་འཁོད་པས་དགའ་ཡང་། མནའ་མ་སྟོན་རྒྱ་མེད་པས་ཇི་ལྟར་
ཤོད་ཅིས་འཆོར་ཞིང་འདར་བར་གྱུར། དེ་ནས་ནོར་བཟང་ཕོ་བྲང་
གི་འཁོར་དང་ཡབ་ཀྱི་རྩུང་དུ་ཕྱིན་ནས་གུས་པས་བརྟུན་ཅིང་།
བཞིན་བཟང་མ་འཆོའམ་ཞེས་སུ་ལ་དྲིས་ཀྱང་ལན་མི་སྒྲིབ་བར་
གཏོང་ས་ལ་ཕབ་ཅིང་འདུག །ཡུམ་གྱིས་སྒྲིབ་པ། བུ་ཁྱོད་ཀྱི་

དགའ་མ་སྐྱོན་མེད་འཆོ་ཡོད་དེ། སྟོག་ལ་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་ནས་
ངས་གཙུག་རྒྱན་སྤྲད་ཅིང་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ནས་སོང་།
ཞེས་པས་རྒྱལ་བུ་ནི་མཆི་མ་ཆར་ལྟར་འབབ་ཅིང་། ས་ལ་
སྐྱེལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཉ་རི་ཅན་གྱི་ཁྱེད་གར་བྱན་པས་
སྤར་བྱན་པ་ཉིད་ནས་མཆི་མས་བརྒྱངས་ཤིང་སྐབས་དེར་འདི་
སྤང་བརྗོད། ཁ་བ་མ་ཡིན་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས།
བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་བདུད་རྩི་རྒྱན་དང་འདྲ། །འབད་པ་མ་ཡིན་
མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ཡི། །བདག་གི་ཡིད་འཕྲོག་མ་དེ་གཤམ་དུ་སོང་། །
ཞེས་བརྗོད་ཅིང་སྐྱོད་མོས་ཆལ་དུ་སོང་ནས་འཆོལ་བར་བྱེད།
དེར་འཁོར་རྣམས་བྲིད་ཅིང་ཉིན་མོ་འདས་ཏེ་མཆན་ལ་མ་ཆོར་
བར་ནགས་གསེབ་ཏུ་འཆོལ་དུ་སོང་། ད་ནི་སྐྱོན་པ་ལྟར་གྱུར་
ནས་ཡིད་ཅན་གྱི་མི་དང་། ལྷགས་དང་། བྱ་དང་། རི་དྲགས་

དང་། སེམས་མེད་ཀྱི་དོ་དང་། ཤིང་ལ་སོགས་མིག་གིས་
མཐོང་ཚད་ལ་དྲིས་ཤིང་། གྲོགས་པོ་ནི་ཙྰའི་ཕུ་གུར་བདག་གི་
གྲོགས་མོ་སྟེ་བ་ཉ་གང་བ་ལྟ་བུ་དཀར་ལ་མཛེས་པ། དུས་རི་
འདབ་ལྟར་དམར་བའི་མཚུ་ལ་དཀར་བའི་ཆེམས་ཀྱི་གོ་གསར་
བཀོད་པ་ཅན། རི་དྲགས་མིག་ཅན་རྣ་རྒྱན་རིན་ཆེན་འབྲམ་པ་
མཛེས་པ་ཉིད། མུ་ཏིག་ཕྱེད་བས་རྒྱ་མ་རྒྱས་པ་བརྒྱན་བྱས་
པའི། བདག་གི་ཡིད་འཕྲོག་ལྟ་མོ་ཁྱེད་ཀྱིས་མ་མཐོང་ངམ་
ཞེས་ཀྱུན་ལ་འདྲི་ཞིང་རྒྱག་པ་ལ། དེའི་ལམ་སྐྱ་འདྲེན་པ་
བཞིན་ནམ་མཁའ་ལ་སྟེ་བ་དལ་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐོང་ནས་ནམ་
མཁའི་གཞུང་ཡས་ཁང་ནས་སྟེ་ཞལ་མ་དེའི་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཅུང་ཟད་བསྐྱུན་པ་ནི་མིན་ནམ་བསམ། གཏམ་ནི་སྟོན་གྲོ་
ཅིང་ཕྱིད་འཛོ་མེད་པ་འདི་ཅི་སྟུམ་སེམས་ནི་ཉོན་མོངས་དྲི་མར་

གུར། དེ་ནས་སྒྲ་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་ཞིང་དེས་པ། གྲོགས་པོ་
ཁྱོད་ནི་མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་གྲོགས་སུ་རི་དྲགས་མིག་ཅན་དེ་མེད་
འོད་དཀར་ཅན་ཁྱོད་དང་མཚུངས་པའི་སྒྲ་ཞལ་མ་དེ་མ་མཐོང་
ངམ། མཛེས་སྤྱད་སྤྱོད་ལྡན་སྒྲ་ཚོགས་མདོག་བཟླ་ཞིང་། རིན་
ཆེན་གཙུག་ཕུད་ལྟར་བུའི་མདངས་གསལ་ཞིང་། སྒྲ་སྟགས་
མཐུག་མའི་མདོག་ལྡན་གར་བྱེད་ལ། བདག་གི་ཕྱ་བྱ་དེ་ནི་མ་
མཐོང་ངམ། ཁྱོད་ཀྱི་གྲགས་པས་ནམ་མཁའི་ཁམས་བྱབ་
ཅིང་། བསེལ་བེར་བདུད་རྩིས་འགྲོ་བའི་མུན་པ་སེལ། བདག་
གི་སྒྲོ་ཡི་མུན་པ་སེལ་ཕྱིར་དུ། །ཅུང་ཟད་བརྩེ་བའི་གཏམ་དེ་མི་
ཤོད་ཅི། །ཞེས་པ་ལ་སྟགས་པའི་གཏམ་འདྲི་ཞིང་སྒྲ་བ་གར་
འགྲོའི་ཕྱོགས་སུ་མཚན་གད་ཕྱིན་པས་སྒྲུའི་ཕོ་བྲང་གི་ནགས་
མཐའ་དཀར་བྱབ་གནས་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཤིང་ཤུན་ཅན་གྱི་དུང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དུ་སླེབས། དེ་ལ་སྐར་བཞིན་དུ་བྲིས་པས། རྒྱལ་བུ་ངལ་ཞིང་
དུབ་ཀྱང་གདུང་བས་མི་བཟོད་པར་ཀྱན་དུ་འཛོལ་ཞིང་འདྲི་བ་
སྟགས་སྟོན་པ་ལྟར་ཆོད་བཏོན་པས། རྒྱང་སྤྲོད་གིས་ཤེས་ནས་
སྤྲོས་པ། བྱེན་ནི་གདུང་བ་དྲག་པོ་དེ་བྲོངས་ཤིག །མཛེས་མ་དེ་
བདག་གིས་མཐོང་ཞིང་བྱེད་ལ་འཕྲིན་ཡང་ཡོད། དེ་ནི་བྱེད་ཉིན་
མཚན་ཀྱན་དུ་བྲན་ཞིང་བས་ཀྱང་མི་བྲན། འདོད་པས་གདུང་བའི་
མེས་ཆོག་པ་དང་མཚུངས་པར་འདུག །མི་འམ་ཅིའི་གནས་སུ་
བགྲོད་དཀའི་ལམ་གྱི་བགྲོད་ཚུལ་དང་། ལྟོན་པའི་གནས་ན་
ཡོད་པས་དེར་སྐར་དུ་བྱོན་ཅིག་ཅེས་ས་ཡང་འོད་ཟེར་སེར་པོས་
འགོངས་པ་ལྟ་བུའི་སོར་གདུབ་འདི་ཡང་བྱེད་ལ་ཕུལ་ཅིག་
ཟེར། ཞེས་གསུངས་ནས་སོར་གདུབ་གཏད་ཅིང་ལམ་གྱི་
བགྲོད་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་པར་བཤད་པས་དགའ་ཞིང་། ཇི་ལྟར་

མངགས་པ་བཞིན་སྒྲན་ཆེན་བདུད་རྩི་བདུས་ནས་མར་ཁུར་སྒྲིན་
པར་བྱས་ཏེ་བདུང་བས་རྩུ་འཕུལ་དང་ལྡན་པར་གྱུར། མཆོན་ཆ་
ཐོགས་ནས་བྱོན་པས་གངས་ཅན་གྱི་རི་རྒྱབ་ནས་ཀུ་ཀུ་ལྷ་ཡི་
རི་ལ་སྐྱབས་འབྲས་བུའི་སྐྱེས་ཀྱིས་འཛོ། དེ་ནས་སྐྱེ་བུའི་ཁྱུའི་
བདག་པོ་རྩུང་ཤུགས་ཞེས་པ་ལ་ཞོན་ནས་རི་དེ་བརྒྱལ། དེ་ནས་
ལུག་གི་རི་ཞེས་པའི་རི་བོ་བརྒྱལ། དེ་ནས་སྐུ་ལ་ཆེན་གདུག་པ་
དང་འཕྲད་པར་མདའ་རྒྱབ། སྒྲིན་མོ་རྒྱད་མངས་ཐོགས་པ་
བསྐྱེ་བྱིད་བྱེད་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་བྱོན་ནས་རི་བོ་སྐུ་གྱུའི་སོ་
ཚོན་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱེད་སྐྱོབས་དང་དཔའ་རྩུ་ལ་ལྡན་པས་འཛོགས།
དེ་ནས་ཡང་རྩི་རྩི་ཅན་ཞེས་པའི་རི་ཡང་འཛོགས། དེ་ནས་སྒྲིན་
མོ་ཤ་ཟན་བྱ་ཚོད་གཏོང་གི་གནས་སུ་རི་དྲགས་ཀྱི་པགས་པ་
སྒྲིན་པས་ལུས་ལ་གཡོགས་ནས་རིའི་རྩེ་མོར་བཞུགས་པས།

མཚན་མོའི་དུས་སྤྱིན་མོ་བྱ་གྲོད་གཤོང་ཤ་བ་བར་འོངས་པ་
ལྷགས་སྒྲོན་བོར་ཏེ་བསད་ནས་བཏུལ། དེ་ནས་སེང་ལྡེང་གི་
ནགས་རི་སྐྱག་པོ་འཛིགས་ཤིང་བབས་པའི་འབྲམ་ན་ཕུག་པར་
བཞུགས་ནས་རྩོ་བསགས་པས་ཆ་བྱང་དང་། ལུན་པ་དང་།
སྐུལ་དང་། སྤྱིན་པོ་ལ་སོགས་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོག་
པའི་སྐྱོན་ཆེད། དེ་ནས་རིའི་འཁྲུལ་འཁོར་རི་གཉིས་སྡེབས་པ་
དང་། ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འཁྲུལ་འཁོར་དང་། ལྷག་གི་
འཁྲུལ་འཁོར་དང་། སྐྱེས་བུའི་འཁྲུལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་
འཁྲུལ་འཁོར་འཛིགས་པ་རྣམས་མདའ་ཕྱེ་དང་། ཕུར་ཕྱེས་
ཕུག་ཅིང་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་སྒྲོ་རྣམས་བཙམ་ནས་བྱོན། དེ་
བཞིན་འཛིགས་རུང་ཁྱ་སྤྱིན་གྱི་འཁྲུལ་འཁོར་དང་། སྤྱིན་པོའི་
སོའི་འཁྲུལ་འཁོར་དང་། ལུན་པ་ཆེན་པོའི་ཕུག་དང་། ཁྲོན་པ་

གཉིས་དང་། རྩོམ་ཆེན་པོ་རྣམས་བཀལ་ནས་བྱོན། རྩོམ་ཆེན་པོ་
 རྣམས་སྤྱིན་པོ་རྣམས་བསད། མཆེ་བའི་དུག་ཅན་གྱི་སྤྱིན་བྱ་
 གནས་པའི་པ་ཏམ་ག་ཞེས་པའི་ཐུར་བའོ། གངས་འབྲུམ་དུ་
 མི་འམ་ཅིའི་འབངས་རྣམས་དུ་བ་དང་། རྩོམ་པའི་གནས་སོ་
 སོར་དུ་རྩོམ་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་དུ་བའོ། མི་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱང་སོ་
 སོར་བའོ། དེ་ནས་སྤྱི་དུག་ཅན་དང་། མི་འམ་ཅི་མོས་གསུང་
 བས་ལམ་འགག་པའི་ཐུར་སོགས་བའོ། དཀའ་ཐམས་ཅད་
 བའོ། དེ་ནས་རྩོམ་སྤྱི་བས་ཅན་གྱི་རྩོམ་ཆེན་པོར་རྩོམ་
 དང་སྤྱི་ཤིང་རིང་པོ་ལ་བཏེན་ནས་བའོ། དེ་ནས་མི་འམ་ཅིའི་
 འོང་ཁུར་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པའི་ཁང་པ་འདུག་པའི་གསེབ་ཏུ་བྱོན་
 པས་པ་དྲུའི་ཆལ་གྱི་འབྲུམ་དུ་སྤྱི་ཤིང་གི་ཕྱིར་འཛུགས་ནས་
 ཡལ་གའི་སྤྱི་ལ་བཏེན་པས་སྤྱི་ཤིང་ཆལ་གྱི་ནང་ན་བྱས་

ཀྱི་ཚུགས་ཅེར་གྱི་མདོག་ལྷ་བུ་མཐོང་། གི་བཟང་བཟབ་པའི་ཚུད་
ནས་མིའམ་ཅི་མོ་རྣམས་ཀྱིས་གསེར་གྱི་བུམ་པ་བཀའ་ནས་
ཁྱེར་ཅིང་འདུག །དེར་གཅིག་ངལ་ཞིང་ཚུསྟེག་གི་ཁར་བུམ་པ་
བཞག་ནས་ངལ་གསོ་བར། རོར་བཟང་གིས་དེའི་མདུན་དུ་བྱོན་
ནས། མ་མ་ཁྱེད་རྣམས་ཚུ་འདི་འབད་པས་སྤངས་ནས་ཅི་བྱེད་
ཅས་ཚོག་འཇམ་པོས་དྲིས་པས། ངག་སྟན་འཇམ་པོའི་གཏམ་
གིས་བྱོགས་སུ་ཡིད་ལྷུང་ནས་མཇོའ་བར་སྤྲས་པ། བྱུས་ཀྱི་ཚུ་
འདི་མིའམ་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་མོ་ཡིད་འཕྲོག་མ་མིའི་དྲི་ང་འབྱུང་
པའི་ཕྱིར་ཡབ་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་ལེན་པ་ཡིན། ཞེས་བརྗོད་པས།
རོར་བཟང་ནི་བདུད་རྩིས་བྲན་པ་བཞིན་རབ་ཏུ་དགའ་སྟེ་ཚུ་སྟོད་
ཀྱི་གསེར་བུམ་ནང་དུ་ཡིད་འཕྲོག་གི་སོར་གདུབ་བཅུག་ནས་
བུམ་པ་སྟེགས་པའི་བྱོགས་ཀྱི་ཚུལ་བྱས། དེ་ནས་གཡོག་

མོས་ཡིད་འཕྲོག་ལ་བྱས་ཆུ་འབྲུལ་བའི་ཆེ་བུམ་པའི་གཏིང་
 ནས་སོར་གདུབ་འཐོན་སྟེ་རུ་མ་བབུང་ལ་ཕོག་པས། བདག་པོ་
 སླེབས་པར་ཤེས་ཏེ་དངོས་སུ་མཇལ་བ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་དགའ་ཐོབ།
 དེ་ནས་གཡོག་སོར་དགའ་བའི་འཇུམ་གྱིས་སོར་གདུབ་འདི་
 ཁྱོད་ལ་གང་ནས་ཐོབ་ཅེས་དལ་བུས་དྲིས་པས། སྤྲུལ་པ། ལྟ་
 མོ། རྗེ་བུའི་འགྲམ་ན་མཛེས་སྟུག་ལང་ཆོ་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་
 ཞིག་འདུག། དེས་བཅུག་པ་ཡིན་པ་འདུག་ཅེས་སྤྲུལ་པས། དེ་
 འབོད་དུ་བཏང་ནས་སྐྱེད་མོས་ཆེལ་གྱི་ཁང་བབུང་དུ་སྤྲུལ་ཏེ་
 བཞག་ཕན་ཚུན་མཐོང་བས་སྟོན་བྲལ་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་དེ་
 ཆེ་མཇལ་བའི་དགའ་སྟོ་སྟོ་མི་ཤེས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་ཡིད་
 འཕྲོག་གིས་ཡབ་ཡུམ་ལ་ལོ་རྒྱས་བཤད་པས། ཡབ་རབ་ཏུ་
 ཁྱོས་ནས་མཆུ་བསྐྱོད་ཅིང་འབར་བས། སྟོག་ཅན་མ་ཁྱོད་

རིགས་མཐོ་ཞིང་མཛེས་སྤྱག་ལྟའི་གྲོགས་སུ་འོས་པས། སྤར་
མིའི་དྲི་མ་དག་ཕྱིར་ཁྱུས་ལ་འབད་ཀྱང་ཅི། སེམས་ལ་ཆགས་
པའི་དྲི་མ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་། བྱོད་ནི་མིའི་གནས་སུ་འགོ་
འདོད་ཐུར་ལ་ལྟུང་བ་ཡིན། བྱོད་སྟོང་བའི་ལྟ་རྣམས་ལ་ང་ནི་
གཏོང་ཡང་སྟོན་མི་རུས། བྱོད་ཀྱི་གྲོགས་དེ་ང་ཡིས་གསོད་དོ་
ཞེས་རབ་ཏུ་འབྱུགས་པས། ཡིད་འཕྲོག་གིས་སྤྲས་པ། ཡབ་
གཅིག་བདག་ལ་དེ་ལྟར་གསུང་བ་མི་རིགས་ཀྱིས། འདི་ནི་མི་
ཡིན་ན་བགྱོད་པར་དགའ་བའི་ལམ་རྣམས་ཅི་ལ་བགྱོད། བྱ་
ཡང་བགྱོད་དགའི་གནས་རྣམས་སྟོབས་ལྡན་འདི་ཡིས་ཐུ་
འཕུལ་མཐུ་ཡིས་བགྱོད། འདི་ནི་ཡོན་ཏན་མཚུངས་མེད་ལྡན་
པས་ལྟ་ལས་ལྟག །ཡོན་ཏན་མེད་ན་རིགས་ནི་མཐོ་ཡང་ཅི་
ཞེས་བརྗོད་པས། ཡབ་ཀྱིས་དེ་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་ཏེ་ཐོག་མར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བརྟག་དགོས་སྒྲུལ་ནས། འོ་ན་མག་པ་དེ་འབྲིད་ཤོག་
གསུངས། ཡབ་ཀྱི་མདུན་དུ་བཀུག་སྟེ་མི་འོས་པའི་ལས་སྐྱབ་
པར་དཀའ་བ་བསྐྱོས་ཏེ། ཁྱོད་རང་ཤར་རིའི་ནགས་ཀྱི་ཐང་ལ་
ཏིལ་བྲེ་གང་ལས་མི་ཉུང་བ་བཏབ་ནས། དེའི་ལོ་རྟོག་བསྐྱུས་
པའི་འབྲུ་འབྲེར་ཤོག་ཟེར། མོར་བབ་ནི་ཡིད་འཕྲོག་ཐོབ་ཏུ་རེ་
བས་དཀའ་ཡང་ཅི་བསྐྱོས་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་པས་སྒྲུའི་དབང་
པོས་ཤེས་ནས་བསམ་པ། བསྐྱལ་པ་བབ་པོའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་འདི་དོན་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་ངལ་བ་འདི་ལ་
བདག་གིས་སྡོད་གྲོགས་བྱ་བ་རིགས་སོ་སྒྲུལ། གཞོད་སྦྱིན་
ཕག་གི་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ཤར་རིའི་ནགས་ཀྱི་ས་རྒྱམས་
སྦྲོགས་ཤིང་བཏབ། གྲོག་སྦྱར་མང་པོ་འབྲུ་བསྐྱུད་དུ་བཅུག་
ནས་འབྲུ་རྒྱམས་གཅིག་ཏུ་སྦྱངས་པ་དྲི་བའི་ཡབ་ལ་ཤུལ་བས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཡ་མཚན་པར་གྱུར་ཀྱང་། ཡང་མདའ་རྩལ་བལྟའོ་བེད། གསེར་
གྱི་ཀ་བ་བདུན་དང་། ཏུ་ལའི་སྒྲིང་པོ་བདུན། ལྷགས་གྱི་ཕག་
འཁོར་གཅིག་རྣམས་མདའ་ཤིན་ཏུ་རྩོ་བ་གཅིག་གིས་ཕྱག་
པས་ངོ་མཚར་རབ་ཏུ་ཆེ། ད་དུང་སྟོབས་དང་། སྒྱུ་རྩལ་དང་།
བཟོ་དང་། སྒྲོ་དང་། རིག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་དག་ལ་
མགུ་ཞིང་ཡ་མཚན་ཀྱང་། ད་དུང་གྲ་གྱུར་གཏམ་གྱིས་ཡིད་
འཕྲོག་འདྲ་བའི་དྲི་བའི་བྱ་མོ་གཟུགས་དང་། བོངས་ཚོད་དང་།
ན་ཚོད་དང་། བྱད་བཞིན་རྣམས་ཤིན་ཏུ་འདྲ་བའི་བྱ་མོ་ལྷ་བརྒྱ་
བསགས་ནས་ཡིད་འཕྲོག་ངོས་འཛིན་དུ་བཅུག་པ་སོགས་
ཐབས་ཇི་སྟེད་བྱས་ཀྱང་ཐོགས་པ་མ་བྱུང་བས། རྟོར་བཟང་ལ་
དྲི་བའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ཏུ་དད་ཅིང་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ནས་ཡིད་
འཕྲོག་ཕུལ་ཞིང་། རྟོར་བཟང་དང་ཡིད་འཕྲོག་མཉམ་དུ་

བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་ཡབ་ཀྱིས་ལྷའི་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་འདོད་
ཡོན་མང་པོ་ཕུལ་ཞིང་མཆོད་ནས་མོར་བབ་དང་ཡིད་འཕྲོག་
རང་གི་ཡུལ་དུ་སླེབས། ཡབ་ཡུམ་འབངས་དང་བཅས་པ་རབ་
ཏུ་དགའ་ཞིང་། མོར་བབ་རྒྱལ་སྲིད་དུ་དབང་བསྐྱར་ཅིང་།
ཡབ་དབེན་པར་ཞི་བར་གནས་པར་མཛད། མོར་བབ་རྒྱལ་
སྲིད་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྤྱོད་རིན་ཆེན་བདུན་སོགས་རྒྱལ་
སྲིད་ཆེན་པོའི་འབྲུར་པ་རྣམས་རང་བཞིན་དུ་བྱུང་ཞིང་བདེ་སྲིད་
ཀྱིས་འཆོ་བར་མཛད་དོ། དེའི་དུས་ཀྱི་མོར་བབ་དེ་ནི་དལ་འདོད་
ཡིད་འཕྲོག་དེ་ནི་གྲགས་འཛིན་མའོ། །སྤྱོད་ཡང་ཞེན་ཅིང་
ཆགས་པའི་ཞགས་པས་འཆིང་བ་དེ་འདྲ་ན། ཁམས་གསུམ་
འདིར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཞེན་པ་སྦྲུམ་པོ་འདི་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འཁོར་རྣམས་འཁོར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཞེན་པ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དོ། །འདི་ནི་སྦྱིན་
པའི་ཆོས་སྟོར་དོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས།
ནོར་བཟང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་རེ་བཞི་
པའོ།།།

༥༥ ། རྣ་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤུགས་ཀྱི་གྲོང་རྒྱ་གྲོ་རྒྱའི་ཀྱན་དགའ་རྣ་བར་
བཞུགས་ཤིང་། དག་སྦྲང་རྣམས་ཀྱིས་ཞུས་པ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཉིད་ནི་ཞེན་འདོད་དང་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་གྲོལ་ཞིང་
དབེན་པར་བཞུགས་ནས་ཞི་བར་གནས་ལ། གྲགས་འཛིན་
མས་རྒྱལ་བ་ཡབ་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ་གཤེགས་པ་མཐོང་ནས་སྦྲིན་
གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེས་ལུས་བརྒྱན་ཅིང་ལ་དུའི་ཞལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཟས་ཀྱི་སྒྲོང་ཐོགས་ནས་འདྲོད་པ་གཡོ་བའི་རྣམ་འབྱུང་སྟོན་པ་
སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཅི་ལགས་ཞུས་པས། བཀའ་སྤྱལ་པ། གྲགས་
འཛིན་མ་འདི་སྐྱེ་བ་འདི་ཅམ་གཅིག་ཕུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་
གཞན་དུ་ཡང་ང་ལ་ཆགས་པའི་བག་ཆགས་ཡུན་དུ་གོམས་པ་
ཡིན་ཏེ། སྟོན་ཀ་ཤིའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་རྒྱལ་པོ་ཀ་ཤྱ་ཞེས་པ་གྲགས་
པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་བྱུང་། དེས་བུ་འབྱུང་བའི་ ཐབས་དཀའ་བ་
མང་པོ་སྤྱད་ཀྱང་བུ་མ་བྱུང་ཞིང་། བུ་མོ་པདྨ་ལྷན་བྱ་བ་གཅིག་
བྱུང་། རྒྱལ་པོ་རིགས་ཆད་པ་ལ་ཡིད་གདུངས་ཤིང་སྟོན་པོ་
རྣམས་མདུན་དུ་བོས་ནས་གསུངས་པ། བདག་ལ་རིགས་
འཛིན་པའི་བུ་ནི་མེད། བུ་མོ་པདྨ་ལྷན་གཅིག་ཕུ་འདི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྷན་ཀྱང་གཡོག་དང་། གྲོང་པ་དང་། རིགས་མི་མཉམ་པ་
ལ་སྟེར་བའི་འོས་ཀྱང་མིན། ཐག་རིང་པོའི་རྒྱལ་རིགས་ལ་སྟེར་

བར་འོས་ཀྱང་བྱ་མོ་གཅིག་ཕུ་འདི་ཐག་རིང་དུ་སོང་ན་ཤི་བ་དང་
འདྲ། དེ་བས་བྱ་མོ་འདི་ལ་མག་པ་རྒྱལ་རིགས་རང་བྱིས་
སྤངས་ནས་བདག་གི་རྒྱལ་སྤྱིད་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་པས་དེ་
ལྟར་འོས་སུ་ཆེ་བ་འདུག་གམ། བདག་གིས་ཐོས་པ་ལ་ཚུ་ལྟར་
གི་རིགས་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་གནས་ན་རྒྱལ་རིགས་དཀའ་ཐུབ་སྤྱད་
པའི་དང་སྤྱོད་ཀ་ལྟ་པ་གནས་ཤིང་། དེའི་ངོ་ཚུད་དང་བསྐྱབས་
ནས་ཁུ་བ་ཐིགས་པ་སྤྱི་བ་ཞིག་དོ་དམའ་བའི་ཁུང་དུ་སྤྱངས།
དེ་ལྟས་བསྐྱངས་པ་རི་དྲགས་མོ་ཞིག་སྒྲིམ་ནས་བཏུང་བས་དེ་
ལ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་གཙུག་ན་སོར་ཆད་ཅམ་གྱི་རྩ་ཅོ་གཅིག་
སྤྱོས་པ་ཞིག་བྱུང་ནས། རྩ་གཅིག་པ་ཞེས་བྲགས་པ་ཞིག་ཡོད་
པ་ཐོས། དེ་དག་གི་བྱ་མོའི་མག་པ་འོས་སམ་སྒྲིམ། དེ་ནི་
འཁོར་བར་མི་ཞེན་དཀའ་ཐུབ་སྤྱད་ཅིང་ཆངས་པའི་གནས་པ་

བཞི་ལ་བརྟེན། གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་ལང་ཚོ་དར་བབས་དོ་
མཚར་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིད་པར་འདུག །དེ་མག་པར་འགྲུགས་པའི་
ཐབས་བསམ་པར་མཛོད་ཅིག་གསུངས། སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
ཡུན་རིང་བསམ་ཞིང་གྲོས་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོར་ཞུས་པ། དྲང་
སྟོང་གི་སྤྲས་རྩ་གཅིག་པ་དེ་འགྲུག་པ་ལ་པདྨ་ལྡན་རང་བྱོན་
ནས་དྲིས་པ་ལེགས་ཞེས་གྲོས་ཏེ། བུ་མོ་པདྨ་ལྡན་གོས་རྒྱན་
བཟང་པོས་མཛེས་པར་བྱས་ཏེ་དཀར་མུག་གི་ནགས་ཚལ་དུ་
ཕྱིན་པ་མེ་ཏོག་འཁྱུ་བའི་ཆེ། རུ་གཅིག་པས་མཐོང་ནས་ཕན་
ཚུན་བག་ཆགས་སད་པས་ཡིད་ཆགས་ཤིང་། དྲང་སྟོང་གི་
སྤྲས་ཡིན་པར་ཤེས་ནས། པདྨ་ལྡན་གྱིས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་
ཞིང་ཀ་རའི་རོ་དང་། ག་བུར་གྱི་དྲི་ལྡན་པའི་ལ་དུ་ཕུལ་ཞིང་དོ་
ཚ་བཏང་ནས་རྩལ་གྱི་ཐིགས་པ་དང་། སྟོན་ཤིང་གི་ཡལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འདབ་རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད་པ་ལྟར་འདར་བའི་ལག་པས་དམ་དུ་
འབྱུང་ནས་ཚུར་ཤོག་ཅེས་འདོད་ཆོག་སྤྲུལ་ཤིང་། བྱིད་ནི་
དཀར་ཐུབ་ནགས་འདིར་ལུས་པོ་ཤིང་བཞིན་སྐྱམ་པའང་སྲིད།
བྱིད་ཀྱི་བསྐྱོད་གནས་དེ་ནི་གང་ན་ཡོད་ཅེས་སོགས་བརྗོད་པར།
རྩ་གཅིག་པས་ཀྱང་མཇེའ་བའི་ཆོག་གིས་བདག་གི་གནས་ནི་
ནགས་འདིའི་དོགས་ན་ཡོད་ཅེས་སོགས་བརྗོད། དེ་ནས་ཕྱི་
ལུན་སྤྲུལ་ཡང་འོང་བའི་ཕྱིར་རྩ་གཅིག་པ་ཤིང་རྟོག་སྤྲུལ་དུ་བཞག་
པས། ཤིང་རྟ་དང་དེ་འདྲེན་པའི་རྟ་བཅས་རི་དྲགས་སུ་འབྱུལ་
ནས་རྩ་གཅིག་པས་བདག་ནི་རི་དྲགས་ཀྱི་བྱ་རི་དྲགས་ཀྱི་སྤྲུལ་
ཀྱང་པ་མི་འཇོག་བཅས་བྱེད། དེ་གཉིས་རང་གནས་སུ་སོང་
ནས་ཕྱི་ལུན་ཡབ་ལ་ལོ་རྒྱས་ཞིབ་པར་བཤད། ཕྱི་ཉིན་དེ་ཡབ་
དང་སྟོན་པོ་བཅས་སུ་ གཞིངས་འབྱེར་ནས་གསྐྱུ་འི་འབྲུམ་དུ་

ཕྱིན། ཡུལ་ལྔ་གཡོག་མོའི་ཚྭ་ས་དང་བཅས་རྒྱ་གོས་
གཟབ་པར་བྱས་ཏེ་ཕྱིན། རྩ་གཅིག་པས་མཐོང་ནས་ཕན་ཚུན་
ཤིན་ཏུ་ཆགས་པར་གྱུར་ཅིང་། རྩ་གཅིག་པས་ཡབ་དྲང་སྤྱང་ལ་
ཞུས་པ། བདག་གི་དབེན་པའི་ནགས་འདིར་ཁུ་བྱུག་གི་སྐད་
ཀྱང་མིན་ལ། བྱང་བའི་སྐད་ཀྱང་མིན་པའི་སྐད་སྙན་ཐོས་པར་
བལྟས་པས། རབ་མཛེས་བྱ་མོ་འདི་ལྟར་མཐོང་བར་སེམས་
ཆགས་ཤིང་བདག་གི་བསམ་པ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུངས་ཞེས་
ཞིབ་པར་ཞུས་པས། ཡབ་དྲང་སྤྱང་གིས་བྱ་ལ་དཀར་ཐུབ་གྱི་
གོགས་སུ་བར་ཆད་བྱུང་བར་བསམས་ནས་སྤྲོས་པ། བྱ་འདི་ནི་
ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱད་མེད་བྱ་བ་འཁོར་བའི་ཞགས་པས་
འཆིངས་ཤིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་འདམ་དུ་ཚུད་པ་ཡིན། དཀར་
ཐུབ་ནགས་ནི་གདུང་བ་མེད་ཅིང་རང་དབང་ལྡན་པས་སྦྱིད་ཅེས་

སོགས་མང་དུ་སྤྲོས་ཀྱང་དེ་ཡི་སྒོ་མ་ལྟོག་། དེ་ནས་དང་སྤྱོད་ཆེན་
པོ་མེ་རྟོག་དང་ཡམ་ཤིང་འབྲུ་རུ་སོང་བའི་ཆོ། ཡུལ་ལྷན་ར་
གཅིག་པར་བདག་གི་སྤྱོད་ཆེལ་གསྐྱའི་འབྲུམ་ན་ཡོད། དེ་
གཟིགས་སུ་བྱོན་ཞེས་སྤྱོད་དངས་ནས། རྒྱ་བོའི་ནང་དུ་བྱ་
གཟིངས་ལ་ལྟོན་ཤིང་དང་པད་ཆེལ་མང་པོས་བརྒྱན། མཐིལ་
དང་ལོགས་ཐམས་ཅད་མེ་རྟོག་གིས་བརྒྱན་ཏེ་སྤྱོད་མོས་ཆེལ་
ཡིན་པ་ལྟར་བྱས་ནས་དེའི་ནང་དུ་རྒྱག་པ་དང་བྱ་གཟིངས་
མཁྱོགས་པར་བསྤྱོད་ནས་རྒྱ་བོ་བརྒྱལ་ཞིང་ལྷ་ར་ལྷ་སིར་རྒྱལ་
པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིན། རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བས་བག་མའི་སྤྱོད་
སྤྱོད་བྱས་པ་རྩ་གཅིག་པས་སྤྱོད་སྤྱོད་གཞན་ཡིན་ནམ་སྟུམ།
དེ་ནས་ཡུལ་ལྷན་ར་གཅིག་པར་ཕྱལ་ནས་མག་པའི་དགའ་སྤྱོད་
ཆེན་པོ་བྱས། རྩ་གཅིག་པ་བཅུ་མོར་བཅས་པ་རང་གནས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ནགས་སུ་ཕྱིན་པས། མ་རི་དྲགས་མོས་མཐོང་ནས་ཁྱོ་ཤུག་
ཡིན་པར་ཤེས་ཤིང་རབ་ཏུ་དག། ཡབ་བྲང་སྤྱོད་འོད་སྤྱང་ཡང་
མཉེས་བཞིན་སྤྱར་ཡང་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིན། རྒྱལ་པོས་རང་གི་རྒྱལ་
སྤྱིད་རྒྱལ་ཕྱན་དང་བཅས་པ་རྩ་གཅིག་པར་གཏད་ནས། རྒྱལ་
པོ་དབེན་པར་ཞི་བ་ལ་གནས་པར་མཛད་དོ། །རྩ་གཅིག་དེ་ནི་ད་
ལྟ་ང་ཉིད་ཡིན་ལ། བུ་མོ་པདྨ་ལྷན་དེ་བྲགས་འཛིན་མའོ། །
ཞེས་གསུངས་པས་འཁོར་རྣམས་ཡ་མཚན་པར་བྱུར་ཏོ། །འདི་
ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆོས་བསྐྱར་དུ་གསུངས་སོ། །མཛད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་བྲི་ཤིང་ལས། ར་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
སྟེ། ཡལ་འདབ་རེ་ལྔ་པའོ། །

༤༤ ། གཞོན་ཅུ་སྟོན་དངགས་མཁན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
ནམ་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་རྩོ་བརྒྱབ་པས་
ཞབས་མཐེབ་བསྐྱད་ནས་མཆོལ་བྲག་བྱང་བར། དགོ་སྦྱོང་
རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཁྱུ་ལས་པས། འདི་ནི་སྦྱོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་
ཡིན་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྦྱོན་བྱང་བཀའ་སྤྱུལ་པ།
སྦྱོན་ལྡ་ལེན་གྱི་ཡུལ་གྲོང་བྱེར་ཀ་པི་ལར་རྒྱལ་པོ་བདེན་པར་
དགའ་ཞེས་པ། བདེན་པ་དང་ཆོས་ཀྱིས་སྦྱོ་རྒྱ་རྣམས་སྦྱོང་བ།
དེའི་བཅུན་མོ་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཞེས་པ་མཆོད་སྦྱིན་ལ་བཅུན་པ་
ཞིག་བྱང་། དེ་གཉིས་ལ་བྱ་མེད་པར་བཅུན་མོས་རྒྱལ་པོར་རྒྱན་
མ་ལེན་པའི་གསོལ་པ་བཏབ་ནས་ལུས་འཕགས་ཀྱི་བྱ་མོ་
ཆོས་བབྱང་མ་བྱ་བ་རྒྱན་མར་སྤངས། དེའི་ཆོ་བཅུན་མོ་མཆོན་
ཉིད་ཅན་མར་བྱ་ཞིག་བཅོས་པས་རྒྱན་མ་སྤངས་པར་འགྲོད།

བུ་སྐྱེས་པས་རྒྱལ་པོ་དག་འཁོར་བུའི་མིང་ལ་མ་དུད་ཅེས་
བྲགས། དེ་ནས་ཆོས་བབང་མ་སྐྱུ་མ་དང་ལྷན་ཞིང་རྒྱལ་པོ་
འདས། མཚན་ཉིད་ཅན་མའི་བུ་དེ་སྟོ་ལྷན་མཁས་ཤིང་སྐྱ་ཙུལ་
དང་ལྷན་པ་ཞིག་བྱང་བས་སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤིད་དུ་
དབང་བསྐྱར་བས་མ་དུད་པ་བྱ་བུའི་སྤྱད་པ་ཅན་དུ་བྱུང་། དེ་
ནས་ཆོས་བབང་མར་བུ་སྐྱེས་ནས་མཚན་མཁན་གྱིས་འདི་
ལོངས་ནས་རྒྱལ་སྤིད་བརྒྱག་པར་འབྱུར་ཞེས་སྐྱས་པས།
རྒྱལ་པོ་མ་དུད་པས་གཤེད་མར་བསྐྱོས་ནས་མཚན་ཆ་འཐོགས་
ཤིང་ཆོས་བབང་མའི་བུ་གསོད་པར་བརྩམ་པས། མས་མ་བཟོད་
པར་སྟོན་པོ་བ་སྤང་རྩ་ཞེས་པར་སྐྱབས་བཅོལ་བས། སྟོན་པོས་
བུ་དེ་ཉ་པའི་བྲོང་དུ་བསྐྱུལ། ཉ་པའི་ཁང་པར་གནས་ཤིང་ཡོན་
ཏན་བསྐྱབས་པས་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་དང་། སྐྱ་ཙུལ་

དང་། ཕྱི་ལོ་ལྷ་གར་ལ་སོགས་མཁས་པར་གྱུར་པས་གཞོན་
ཅུ་སྟོན་དང་གས་མཁན་དུ་གྲགས། དེ་གཞན་གཞོན་ཅུ་འི་དཔུང་
ཚོགས་མང་པོ་དང་བཅས་ཕྱི་བ་སྟོན་པོ་མཚན་མཁན་གྱིས་
མཐོང་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་པ། བདག་གིས་སྟོན་དུ་ཞུས་པའི་
གཞོན་ཅུ་སྟོན་དང་རྒྱལ་སྲིད་བརྒྱུག་པར་བྱེད་པ་དེ་དེ་ནི་རིག་
གནས་དང་། རྒྱུ་རྩལ་ལུས་སྐྱམ་ཚོགས་པ་དང་བཅས་ཉ་པའི་
གྲོང་ཁྱེར་ན་གཞོན་ཅུ་དཔུང་དང་བཅས་པ་འདུག་ཅེས་སྟོན་
པས། རྒྱལ་པོ་ཁྱོས་ནས་ཆོས་བཟང་མར་འབར་ཞིང་། སྟོན་པོ་
བ་སྐྱང་རྩ་བ་ཀྱག་ནས་སྟོན་པ། བདག་གི་སྟོན་དང་རྒྱལ་སྲིད་
ཉམས་པར་བྱེད་པ་དེ་སེན་མོས་ཆོད་དུས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉ་པའི་གྲོང་
དུ་སྟོན། དེ་ནི་སྟོན་པོ་མི་ཆོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སོང་
འདུག་པས། འདི་ཁྱོད་རང་གི་གསོད་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས་ཞེས་

ཟེར་བས། སྟོན་པོ་སྐྱབ་ནས་དཔུང་དང་རྒྱལ་པོའི་གཤེད་མ་
དང་བཅས་གཞོན་ཅུ་གསོད་པར་བརྩམ་པར་པ་ན། མ་ཆོས་
བབྱང་གིས་གཞོན་ཅུ་སྟོན་ཏུ་བོས་ནས་རང་གི་གཙུག་རྒྱན་རིན་
པོ་ཆེ་སྦྱིན་པ། བྱས་སྦྱི་བོར་བཏགས་ཤིང་མགྱོགས་པར་བྲོས་
པས། གཤེད་མས་མཐོང་ནས་དེད་པས་རྒྱལ་མཆོངས་པ་སྐྱས་
བབྱང་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་པའི་བསྟན་བཀའ་ཞུས། དེ་ནས་
སྟོན་པོ་ཆེན་པོས་པ་ཏ་ཀ་ཞེས་པ་གསང་བས་ཉུལ་དུ་བཏང་བ་
སྐྱའི་གནས་ན་ཡོད་པ་ཤེས། གཤེད་མའི་ཆོགས་རྣམས་དེར་
ཕྱིན་ཏེ་སྟོན་པོས་སྐྱས་པ། སྐྱ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་ཕན་བཞིན་དུ་རྒྱལ་
པོའི་བུ་དེ་བབྱང་བ་མི་འོས་པས་དེ་ཐོངས་ཤིག་མི་གཏོང་ན་སྐྱའི་
གནས་ཏེན་རྣམས་རྩལ་ཕྱན་བཞིན་དུ་འཐོར་བ་དང་། རྩམས་
ཀྱང་གཞན་དུ་བསྐྱར་ཞིང་སྐམ་ནས་སྐྱལ་རྣམས་ཤི་ཞིང་སྐྱ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གནས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པས་སྐྱ་སྒྲག་ནས་
དེའི་རྩབ་མོ་གཞོན་རྩ་བཏང་། དེ་སོང་བ་ཤེས་ནས་གཤེད་མ་
རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སྟེགས་པས་ཁྱུས་མཁན་གྱི་བྱིམ་དུ་ཞུགས་
ཤིང་། གོས་ལ་དྲིལ་ནས་རོ་སྐྱེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དུར་ཁྲོད་དུ་
བསྐྱེལ། ཡང་པ་ཏ་ཀས་རིག་ནས་རྗེས་རྩད་ཅིང་ཕྱིན་པས།
གཞོན་རྩ་རྩ་མཁན་གྱི་བྱིམ་དུ་ཚུད། གཤེད་མས་ལམ་བཀག་
ཅིང་བསྐྱོར་བས་གཞོན་རྩ་གོས་ཀྱིས་གཡོགས་ཤིང་མེ་ཏྲག་གི་
ཕྱོད་བ་བཏགས་ནས་རོ་ཡིན་པ་ལྟར་བྱས། གནས་ཚད་དེའི་
ནད་ཀྱིས་མི་ཤི་ཞེས་མི་ཤི་བ་ལྟར་དུ་འབོད་ཆེན་པོ་སྟོན། རྩ་མོ་
བྱོས་སུ་བཅུག །དེ་ནས་གཞོན་རྩས་མགྱོགས་པར་བྱོས་པ་
གཤེད་མས་རིག་ནས་དེད་པས་མི་ཐར་བར་ཉེ་བའི་ཆོ། ངལ་
དུབ་དང་འཇིགས་སྐྱག་གིས་གདུངས་ཏེ་གཡང་ས་ཆེན་པོ་

ཞིག་ལ་མཆོངས། གཙུག་རྒྱན་རིན་ཆེན་ཤིང་གི་ཡལ་གར་
ཐོགས་པ་གཤེད་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་ཏེ་འབྲེར་ནས་རྒྱལ་པོ་
ལ་ཕུལ། མ་ཆོས་བབྱང་མས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་པས་བྱ་གཡང་
ལ་སྤྱངས་ནས་ཤི་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་རང་ཉིད་མཆོངས་
ནས་འཆི་བར་བརྩམ་པའི་ཆོ། ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས་
ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་ལ་ཉེས་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེས་དབུགས་དབྱུང་། གཞོན་ཏུ་
ནི་གཞོན་སྦྱོན་ཨ་ཇ་ལི་ཞེས་པས་བབྱང་ནས་སྦྱོན་མེད་བྱ་བཞིན་
ས་ལ་བབས་ནས་ཕྱིན་པས། སྤྲུག་གི་སྤྲེར་མོ་རྣོན་པོས་དེའི་ཐང་
ཡང་ལོང་པར་གྱུར་ཅིང་སྤང་ཆེན་བསད་པའི་ཁྲག་གིས་སྤྲུགས་
པའི་ནགས་གསེབ་ཏུ་སྤྲེབས། དེ་ན་རྣོན་པོ་མིག་སེར་ཅན་ཞེས་
པ་ལྷུས་ཐམས་ཅད་ཕྱས་ཤགས་པ་ཞིག་མཐོང་། དེ་ལ་སྤྲིང་རྩེ་
སྦྱོས་ཤིང་དྲིས་པས་སྦྱས་པ། ནགས་འདི་ན་གཏུམ་པོ་ཕུ་

རེངས་ཞེས་པ་གདུག་པ་ཅན་དང་། དུང་གི་ཁ་ཞེས་པའི་བྱི་
འཇིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡོད། གཏུམ་པོ་ཉིན་གུང་ངལ་བའི་
ཆོ་བྱི་དུང་ཁས་མཐོང་ཆོད་བསད་ནས་གཏུམ་པོ་ཁྲག་གིས་
འཆོ་བར་བྱེད། དེས་བདག་གི་ལུས་བསྐྱད་ཅིང་གདུང་བ་འདི་
བྱུང་བ་ལགས་ཞེས་བཤད་པའི་ཆོ་གཏུམ་པོ་བྱི་དང་བཅས་པ་
བྱུང་བས། གཞོན་རུ་བློས་ཤིང་སྐྱུ་རུ་རའི་ཤིང་ཕྱེར་འཇིགས་
པས། གཏུམ་པོས་མཐོང་ནས་གཞུ་རྩ་བའི་བར་དུ་བཀའ་ནས་
མདའ་བརྒྱབ་པར། གཞོན་རུས་བདག་ལྟ་བུ་གང་དུ་བློས་ཀྱང་
འཇིགས་པ་རྣམས་ལས་བཞིན་རྗེས་སུ་འབྱངས། འཐབ་པ་ལ་
ནི་མཆོན་ཆ་མེད། ད་ནི་ཐབས་གཞན་མ་རྟོག་ལས་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ་ཞེས་བསམ་ཞིང་གནས་ཆོ། དྲང་སྟོང་མ་དར་ཞེས་
པའི་ལྷ་མིག་གིས་གཟིགས་ནས་སྟོང་རྗེས་ནས་མཁར་འོང་

ཞིང་། རྒྱབ་མེད་པའི་རལ་གྱི་ཐོགས་ནས་ཁྲོས་པའི་སྤང་མིག་
གིས་གཟིར་ཞིང་གཏུམ་པོ་བྱི་དང་བཅས་པ་བསང་། གཞོན་ཏུ་
དབུགས་ལྗུངས་ཏེ་རང་གནས་སུ་འབྱིང་། དེར་ཤིན་ཏུ་མཛེས་
བས་དྲང་སྟོང་གིས་སྐྱུ་མའི་རིག་པ་བསྐྱབས། མཐར་གཞོན་
ཏུས་རང་གི་རྒྱལ་སྤིང་འདྲོད་པ་དང་། སྤར་ལོ་རྒྱས་རྣམས་
ཉུས་པས་དྲང་སྟོང་གིས་རང་གནས་པས་སུ་བཏང་། དེ་ནས་
གཞོན་ཏུས་ཀམ་པི་ལར་ཕྱིན་ཏེ་བུད་མེད་ལུས་སུ་སྐྱུལ་ནས་
གོས་དང་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པར་བྱས་ནས་གར་གྱི་རོལ་ཕྱེད་སྒྲ་
ཚོགས་བསྐྱར་བས་གྲོང་བྱེར་བ་རྣམས་ལྟས་མོས་ཆོམས་ཤིང་
ངོ་མཚར་རབ་ཏུ་ཆེ་བ་རྒྱལ་པོས་ཐོས་ནས་ཕོ་བྲང་གི་སྒྲོར་གར་
མཁན་མོ་བོས་ནས་ཕྱེ་རུ་བཅུག། །ལྟ་དཔོན་འི་ཁང་པ་ནས་
གཟིགས་པས། གར་མཁན་མོ་མཁས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་

ལྟ་བུ་མི་ངོམས་པར་གྱུར་ནས་དགོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་
སྒྲིན། རྩལ་མོ་ཕོ་བྲང་དུ་བོས་ནས་གར་ཅེ་རུ་བཅུག་ཅིང་ཆགས་
པས་གདུངས་ནས་གར་མཁན་མོ་མ་གཏོགས་སྒྲོན་པོ་སོགས་
འཁོར་མེད་པ་བྱས། མཐར་མཆན་མོ་དེའི་མགུལ་ལ་འབྱུང་
པས་གཞོན་རུས་གར་མཁན་མའི་སྒྲུལ་པ་བཞིག་ནས་རང་
གཟུགས་བསྐྱོན་ཏེ་ངེད་གཉིས་རྒྱལ་སྤྱིད་མཉམ་པོར་འོས་པ་
ལ་བྱོད་གཅིག་ཕུས་རྒྱལ་སྤྱིད་དབང་། ང་བསོད་པའི་ལས་མང་
པོ་བཙུམས་པ་ཡིན་ཞེས་ཆོག་དྲག་པོ་བརྗོད་ཅིང་རྩལ་མོ་དེ་དམ་
པར་བཅིངས་ནས་ནངས་པར་རྩོ་བརྒྱབ་ནས་བསད། སྒྲོན་
འབངས་རྣམས་ལ་དུལ་བར་སྤྲོས་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱིད་བསྐྱུངས།
མཐར་གཞོན་རུ་ཆེ་འི་དུས་བྱས་ནས་དཔྱལ་བར་ལྷུངས། ལོ་
སྟོང་གི་བར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྟོངས་ཤིང་ལས་བྲད་ཀྱང་ད་ལྟ་ལས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཀྱི་ལྷག་མས་ཀླང་པ་བསྐྱད་པ་ཡིན། དེའི་དུས་ཀྱི་གཞོན་ནུ་
སྙན་དངགས་མཁན་དེ་ད་ལྟ་ང་ཡིན་གསུངས་པས་འཁོར་
ནམས་ལས་འབྲས་ལ་ཤིན་ ཏུ་ཕྱིས་ཆེ་བས་སྤྱོད་ལེན་ཤིན་ཏུ་
ཞིབ་པར་བྱུང་ཏོ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེར་རོ། །མཛད་
བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། གཞོན་ནུ་སྙན་དངགས་
མཁན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་རེ་དུག་པའོ། །

༤༧ ། དག་འདུན་སྐྱུང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

མཉན་ཡོད་དུ་བྱིས་བདག་སངས་རྒྱས་སྐྱུངས་ཞེས་བྱ་བ་
ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་ཞིང་། དཀོན་མཆོག་ལ་དད་པ། སྤངས་པ་
ནམས་སྦྱིན་པས་ཏྲག་ཏུ་སྤྱོད་བ་དེས་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་མཆོག་ཏུ་
མོས་པས་བསྟེན་བཀྱར་ལ་བརྩོན་ཞིང་། ཁྱོད་ལ་བྱ་དད་པ་དང་
མོས་གུས་སྦྱིང་རྗེ་བཙོན་འབྲུས་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་རབ་ཏུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འབྱུང་བར་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་བྱུང་ཆེ་ཤུ་རིའི་བྱའི་ཉེ་གནས་
སུ་འབྱུལ་བར་ཞུས། ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་བྱ་ཞིག་
བཅས་པས་མིང་དག་འདུན་སྲུང་ཞེས་པར་གྲགས། དེ་ཤུ་རིའི་
བྱར་ཕུལ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་སློ་བྲོས་རྒྱས་པས་ཆངས་བཞི་སོགས་
ཆོས་སྦྱུད་ལ་བརྩོན་ཞིང་ཁ་འདོན་རྒྱས་པ་སོགས་ཕུན་སྲུལ་
ཆོགས་པར་གྱུར་པ་དེ་མཆོད་པའི་ཡུལ་དུ་བཀྱར། ན་མཉམ་
དོན་མཐུན་ལྟ་བུ་རྒྱ་རྒྱ་མཆོ་ལ་འགྲོ་བའི་ཆོ། འཇིགས་པར་
སྦྱོབ་པའི་ཕྱིར་དག་འདུན་སྲུང་འབྱོན་པར་གསོལ་བ་བཏབ། ཤུ་
བུས་བཀའ་གནང་སྟེ། དག་འདུ་སྲུང་ཆོང་པ་ལྟ་བུ་དང་
བཅས་བྱ་གཟིངས་སུ་ཞུགས་ནས་རྒྱ་མཆོའི་དཀྱིལ་དུ་བྱ་
གཟིངས་ཅ་རྩལས་ཀྱིས་དཀྱུགས་ནས་ཆོང་པ་རྣམས་དངགས་
སྒྲག་གིས་སྐད་ཆེན་པོ་ཤོར་བའི་ཆོ། ཅ་རྩལས་ཀྱི་སྒྲ་ལས་དག་

འདུན་སྤྱང་ཁྱུ་ལ་སྐྱུར་ཞེས་སྒྲ་བྱུང་བར། ཚོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བདག་ཅག་རྣམས་སྟོག་གིས་འཇིགས་ཀྱང་གྲོགས་པོ་ཁྱུ་ལ་
སྐྱུར་བ་སུ་ཡིས་ཐོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོད་གོ་འདུན་སྤྱང་ཚོང་པ་
རྣམས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་ཁྱུ་ལ་མཆོངས་སོ། །དེ་ནས་
དགོ་འདུན་སྤྱང་སྒྲའི་ཐོ་བྱང་དུ་གདན་དྲངས་བསྟེན་བཀྱར་ཞུས།
ཆོས་གསུངས་པས་སྒྲ་རྣམས་མོས་ཤིང་དགོ་བ་ལ་བཀོད། དེ་
ནས་སྒྲས་དགོ་འདུན་སྤྱང་ཚོང་པའི་གྲུ་གཟིངས་སུ་བསྐྱུལ་ནས་
ཀུན་དགའ་ཞིང་དོན་འབྱུང་ཅིང་ཕྱིར་ལོག་ནས་རྒྱ་མཚོའི་
མཐའ་བྱེ་མའི་ཐང་དུ་དགོ་འདུན་སྤྱང་ངལ་ཞིང་གཉིད་དུ་སོང་བ།
ཚོང་པ་རྣམས་མི་མང་བས་བརྗོད་ནས་ཕྱིན། དེ་རྗེས་གཉིད་སང་
ནས་སྒྲོ་ཆེན་དེས་བསམ་པ། ཀྱེ་མ་འདུས་པའི་གཉིན་གྲོགས་
སོགས་ཕུན་ཚོགས་རྣམས་དྲི་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟར་འདི་དང་

མཚུངས་པས། ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་
བསམ་ཞིང་ཕྱིན་ནས། བྱེ་བྲང་དེ་བགྲོད་པའི་མཐར་ནགས་ཀྱི་
སྤིང་ན་གཙུག་ལག་ཁང་ལེགས་པའི་ནང་དུ་དག་སྤྲོད་ཆོས་
གོས་དང་ལྡན་ཞིང་ཡོ་བྱད་འཛུམས་པ། ཞི་ཞིང་དུ་ལ་བ་མང་པོ་
འདུག །དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་བཤམས་པ་ལ་བོས་ཏེ་མགྲོན་བཟང་
པོ་བྱས། དེ་ནས་དག་སྤྲོད་རྣམས་ཆོས་སྟོན་གྱི་འཆོ་བ་རན་པའི་
དུས་སུ་སོ་སོའི་མདུན་དུ་ལྷུང་བཟེད་བཤམས་ནས་བས་གསོལ་
བར་བརྩམ་པ་ན། ལྷུང་བཟེད་རྣམས་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་བར་སོང་།
གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་གར་སོང་མེད་པར་གྱུར་ནས་ལག་དུ་ཐོ་
བ་ཐོགས་ཤིང་གཅིག་གི་མགོ་ལ་གཅིག་གིས་ཐོ་བ་རྒྱབ་སྟེ་
དག་སྤྲོད་ཐམས་ཅད་མགོ་བོ་ཐོ་བས་བཅོམ་པའི་བྲག་གིས་ས་
དམར་པོ་གྱུར་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་གྱི་ཉི་ཆོད་ཡོལ་བ་དང་གཙུག་

ལག་ཁང་སྒར་བཞིན་དུ་བྱུང་། དགེ་སློང་རྣམས་ཞི་དུ་ལ་ཆོས་
གོས་དང་ལྷན་པ་སྒར་བཞིན་བདེ་བར་སྦྱོད་པ་ལ་དགེ་འདུན་
སྤང་གིས་ཅི་ཡིན་དྲིས་པར། བདག་ཅག་རྣམས་སྡོན་གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་ཆོས་བཞིན་སྦྱོད་པ་ལ་བས་ཀྱི་དུས་སུ་འབྲུག་ཅོད་
བྱུང་བའི་རྣམ་སྤྲིན་འདི་བཞིན་ཉིན་རེ་བཞིན་འཆོ་བའི་དུས་ཆོད་
ལ་ཏྲག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཟེར། དེ་ནས་སྤྱིན་པས་ཡང་གཉིས་པ་
གཙུག་ལག་ཁང་བབང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སླེབ་ཅིང་། དགེ་སློང་
རྣམས་བས་ཀྱི་དུས་ཆོད་ལ་བབས་པའི་ཆེ་མདུན་དུ་ཁ་བས་ལ་
ལྷགས་ཁུ་དམར་པོར་གྱུར་པ་མཐོང་། དེ་ཅི་ཡིན་དྲིས་པས།
བདག་ཅག་རྣམས་སྡོན་ཁ་བས་ཀྱི་དུས་སུ་སེམས་ངན་པས་
དགེ་སློང་བས་སུ་འོང་བ་རྣམས་ལ་བས་མེད་པར་བྱས་པས།
དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ད་ལྟའི་བར་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིན་རེ་བཞིན་ཏྲག་ཏུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འབྱུང་བ་ཡིན་ཟེར། དེ་ནས་ཕྱིན་པས་ཡང་གསུམ་པ་གཙུག་
ལག་ཁང་རྒྱས་པ་མདུན་དུ་གསེར་གྱི་ཞིང་འབྲུ་ལེགས་པ་དག་
སྟོང་མང་པོ་དང་བཅས་པ་འདུག །དེར་ཡང་གོང་བཞིན་གྱི་
མཐར་དག་སྟོང་རྣམས་བས་གྱི་ཆས་ཐམས་ཅད་མེ་འབར་བས་
ཀྱན་བསྐྱེད་པ་མཐོང་བས་ཅི་ཡིན་དེས་པར། བདག་ཅག་གིས་
སྟོན་གཞན་གྱི་ལེགས་པ་མཐོང་ནས་སེམས་ངན་པས་དེ་དག་
མེས་བསྐྱེད་པ་འི་རྣམ་སྟོན་འདི་ལྟག་ཏུ་སྟོང་བ་ཡིན་ཟེར། དེ་
ནས་ཕྱིན་པས་སེམས་ཅན་ལུས་ཀ་བ་འདྲ་བ་དབང་པོའི་བྱ་ག་
སོགས་མེད་པ་གཡོ་འགྲུལ་མེད་པར་ཀ་བའི་སྡིད་ཀྱིས་སྡུག་
བསྔལ་བ་དང་། ཡང་དེ་བཞིན་རྩིག་པ་ལྟ་བུའི་ལུས་རྩིག་པས་
མནན་པ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་
དང་། ཐག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྲི་ལྟ་བུ་དང་། གདན་ལྟ་བུ་དང་།

དེག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཐགས་ཀྱི་སྒྲུལ་མའི་ལྟག་ལྟ་བུ་དང་།
རྣམ་པ་གཉིས་པ་དང་། ཉལ་ནས་སེམས་སྒྲུག་བསྒྲུལ་ཞིང་
ལུས་འགྲུལ་མི་རྣམས་པ་སོགས་མཐོང་། དེ་ནས་དཀར་ཕུག་ཀྱི་
ནགས་ཚལ་དུ་ཕྱིན་པས་དྲང་སྟོང་ལྡ་བརྒྱ་ཐག་རིང་པོ་ནས་
མཐོང་བས། ལྷ་ཀྱ་ཕུག་པའི་དགེ་སྟོང་རྣམས་ལ་གནས་མི་
གཡར་ཞིང་གཏམ་མི་སྤྲོ་བའི་གྲོས་བྱས། དེ་ནས་དྲང་སྟོང་ཀུན་
གྲིས་གཏམ་མི་སྤྲོ་ཞིང་གནས་མ་གཡར་བས་ངལ་དུབ་པར།
རུབ་མོ་དྲང་སྟོང་གཅིག་གིས་སྤྱིལ་བོ་སྟོང་པ་ཞིག་གཡར་བར་
གནས་པའི་ཆོ། དེའི་ལྟ་མོ་ཞིག་གིས་གཟུགས་བསྟན་ནས་
གྲུས་པས་མཆོད་ཅིང་། ཐོག་མར་བདག་ལ་ཆོས་གསུངས་
ཤིག །དེ་ནས་དྲང་སྟོང་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཅིག་ཟེར་བར། དྲང་
སྟོང་རྣམས་བདག་ལ་གཏམ་མི་སྤྲོ་བའི་ཆོད་སྟོན་བྱས་འདུག་

སྤྲུམ་པས། རྣམ་མཁའི་བྱ་དང་། ཕྱི་བས་ཀྱི་རི་དྲགས་དང་།
 ཤིང་ཁའི་ནེ་ཙྰ། རྩེ་ལྷུ་ལ་ལ་སྤྲུམ་པས་ཐོང་ཁའི་རྒྱུ་མོ། སའི་བྱི་
 བ་བཅས་སྤྲུམ་པས་ཀྱུན་ལ་གོ་བ་ཡོད་པས་ན་དྲང་སྤྲུམ་
 རྣམས་ལ་གོ་བ་ཅིས་ཀྱང་ཡོད་ཅིས་སྤྲུམ་པས་ལ་ཆོས་བསྟན་
 པས་དྲང་སྤྲུམ་པས་དོ་མཆར་དུ་གྱུར་ནས་ཆོས་ཁྱེད་པར། མ་
 རིག་པ་ནས་ཀྱི་ཤིང་བར་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལྷགས་འབྱུང་
 དང་། ཀྱི་ཤི་ནས་མ་རིག་པའི་བར་ལྷགས་སྤྲུམ་པས་འགོ་ག་པའི་
 ཆོས་སྤྲུམ་པས་ཅིང་རེ་ཞིག་ཤིང་དྲུང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་དགོ་
 འདུན་སྤྲུམ་པས་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ། དེ་ནས་དྲང་སྤྲུམ་པས་བསྟན་
 བཤག་ཅག་ལྟ་བུ་ཐུབ་པའི་དྲུང་དུ་འཁྲིད་ཅིས་ཆོས་གོས་ཀྱི་སྤྲུམ་
 ལ་འཇུག། རྣམ་མཁའ་ཐུར་ནས་རྩེ་ལྷུ་ལ་བའི་དྲུང་དུ་སྤྲུམ་པས། རབ་
 ཏུ་གྱུས་པར་ཆོས་བསྟན་པས་དྲང་སྤྲུམ་པས་བསྟན་པས་དག་བཅོམ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཐོབ། དེ་དག་སོང་བའི་རྗེས་སུ་དག་འདུན་སྐྱེད་གི་རྒྱ་མཚོའི་
ལམ་དག་སྐྱེད་གི་སྡེ་གསུམ་དང་། སེམས་ཅན་ཀ་བ་ལྟ་བུ་
དང་། ཕྱིག་པ་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་དང་། ཐག་པ་དང་།
ཕྱགས་མ་དང་། ཁྲི་དང་། གཏུན་དང་། དྲིག་པ་དང་། ལྷ་ལ་མ་
དང་། རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཉལ་བ་སོགས་མཐོང་བའི་ལས་
ཁུས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། དེ་དག་ནི་
སྡོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྐྱེད་གི་བསྟན་པ་ལ་ཁྱུགས་པའི་དག་
སྐྱེད་ཡིན་ཅིང་། ལས་དེ་དང་དེ་བསགས་པས་རྣམ་སྤྲིན་དེ་དང་
དེ་སྐྱེད་བ་ཡིན་ལ། ཀ་བ་ལྟ་བུ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་བ་ལ་
མཆིལ་སྐྱབས་དོར་བའི་རྣམ་སྤྲིན་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱིག་པ་ལ་
སྐྱབས་ལུད་དོར་བ། དག་འདུན་གཞན་མེ་ཏྲིག་དང་འབྲས་བུ་
ལེན་པ་ལ་གོགས་བྱས་པ་དང་། ཤིང་འབྲུ་བའི་ཐག་པ་དང་།

གཙུག་ལག་གི་ཕུགས་མ་བརྒྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྲི་དང་།
གཏུན་སྦྱོང་སྟོགས་གང་མཐོང་བའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེའི་ལས་ཀྱི་
རྣམ་སྟོན་དེ་དག་སྦྱངས་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་ནས་དགེ་འདུན་
སྤང་བྱང་སྦྱོང་ལྟ་བུ་དང་བཅས་དགྲ་བཙུན་ཐོབ་པའི་རྒྱ་དགེ་
སྦྱོང་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་པར། བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྦྱོན་སངས་རྒྱས་
འོད་སྤུང་གི་བསྟན་པ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་གཙུགས་ལག་ཁང་གི་
ཞལ་ཏ་བ་བསམ་སྦྱོར་དག་པ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེའི་གྲོགས་བྱེད་
པའི་དགེ་འདུན་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ལ་ཡང་དག་པར་
སྦྱོང་ཅིང་། མཛུགས་ཏུ་སྦྱོན་ལམ་རྣམ་དག་བཏབ་པས་ཞལ་ཏ་བ་
དེ་དགེ་འདུན་སྤང་བྱུ་སྦྱོང་ཤིང་། དེའི་གྲོགས་ལྟ་བུ་ཐོ་བྱང་
སྦྱོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ཀྱན་ལྷག་བསམ་དགེ་བ་སྤྱད་པའི་
མཐུས་ད་ལྟ་ཐམས་ཅད་དགྲ་བཙུན་པ་ཐོབ་བོ་གསུངས་པས།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འཁོར་རྣམས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ལས་ཡིད་ཆེས་ཤིང་སྤྲོད་ལེན་གྱི་
སྤྲོད་སྤྲོབས་ལ་གོ་བ་ཆེ་བར་གྱུར་ཏོ། །འདི་ཡང་གང་འདུལ་གྱི་
ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་བར་འབྲི་ཤིང་ལས།
དགེ་འདུན་སྤྱང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་རེ་བདུན་
པའོ། ། །

༤ ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་དགེ་སྤྲོད་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་པ། བཙམ་
ལྡན་བྱིད་རང་གི་ཕོ་བྱང་ནས་གཤེགས་དུས། གྲགས་འཛིན་
མས་མངལ་བབྱང་ཞིང་། རྒྱལ་བས་ལོ་དུག་དཀར་ཐུབ་སྤྱད་
ཅིང་དོ་རྩེ་གདན་དུ་དོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཏིང་འཛིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་
གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྲགས་འཛིན་མར་

སྤྲུལ་ཁྱེད་རང་དང་མཚུངས་པ་འབྱུངས་ནས་ཡབ་བཅས་གཙང་
ཡིད་མ་ཆེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱིམ་སྤྲུངས་ནས་ལོ་
དྲུག་སོང་བས་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་འདི་སྤྱི་ཡིན་ཞེས་གསོད་པར་འབྲིད་
པའི་ཆོ། བཙུམ་ལྷན་འདས་སྤྱིང་རྗེས་རྩུ་འཕྱུལ་གྱིས་འཕྲིན་བྱུང་
ནས་མ་བསད་ཅིང་། སྤྲུལ་དབྱ་ཅན་འཛིན་རྟོ་བ་ལ་བསྐྱམས་
ནས་དམོད་པ་བོར་ཞིང་རྩུ་ལ་བསྐྱུར་བས་མ་བྱིངས་པར་རྟོའི་སྤྱིང་
དུ་སྤྱིལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་ཀྱང་ཡབ་ཁྱོས་པ་མ་ཞི་བས་འབར་
བར། གྲགས་འཛིན་མ་ཡིད་སྤྱི་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱུལ་དྲག་པོ་སྤྱིང་
བ་དེ་ལས་ཅི་ཡིན་ཞུས་པས། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྤྱུལ་པ། སྤྱིན་གྲོང་བྱེར་ཀ་པི་ལ་ཞེས་པར་རྩུ་ལ་པོ་ཆངས་བྱིན་
བྱ་བ་བྱུང་། དེར་ལ་གྱིའི་སྤྱི་རྩུ་ཙམ་དང་ལྷན་ཞིང་དཔུང་དང་བཅས་
དབྱ་རྣམས་སྤྱིན་པར་བཏང་། སྤྲུལ་ཤིག་རྩུ་ལ་ཞོན་ནས་

ནགས་སྒྲོངས་སུ་ཕྱིན་པ་ན། ཉིམ་ཆ་བས་འབྲམ་པར་རྩལ་གྱི་
ཐིགས་པ་སུ་ཏིག་ལྟར་ཆགས་པའི་ཆོ། རི་དྲགས་ཀྱི་ཕུ་གུ་
རྣམས་གཡོ་མེད་དུ་ལྟ་བར་བྱེད། རགས་དེའི་འདབས་སུ་བྲང་
སྒྲོང་དཀར་ཐུབ་ལ་གནས་པ་ཞིག་གི་དྲི་ཚུ་རི་དྲགས་མོ་སྒྲོམས་
པས་བརྟུང་བར་བརྟེན། རི་དྲགས་མོ་དེར་བུ་མོ་ཤིན་དུ་མཛེས་
པ་ཀླང་པ་བཞག་སར་ཕྱྭ་སྒྲིབ་ཅིག་བྱུང་བ་ཕྱྭ་ཅན་དུ་
བྱགས། དེ་ཚུ་ལེན་དུ་ཕྱིན་པས་རྒྱལ་པོས་མཐོང་ནས་དོ་མཆར་
དུ་བྱུར་ཅིང་ཡིད་ཆགས་པར་བྱུར། ཕྱྭ་ཅན་ཡང་རྒྱལ་པོ་ལ་
སེམས་ཆགས་ཤིང་། རྒྱལ་པོས་ཁྱོད་ངའི་བཙུན་མོ་འོས་སུ་
འདུག་པས་ཤོག་ཟེར་བར་ཕྱྭ་ཅན་མས་ཀྱང་ཁྱོད་སུ་ཡིན་གང་
དུ་གནས་སོགས་ཕན་ཚུན་ལོ་རྒྱས་ཞིབ་དུ་དྲིས་ཤིང་བཤད་དེ་
རྒྱལ་པོ་ཚུ་ལྟར་དོགས་སུ་བཞུགས། ཕྱྭ་ཅན་རང་གི་ཡབ་བྲང་

སྤྱི་གི་བྱང་དུ་ཕྱིན་ནས་རྒྱ་མཚན་རྣམས་ཞུས་པས། ཁྱོད་ཞི་
བའི་གནས་སུ་མི་ཚུགས་པར་འཁོར་བའི་བྱིས་ཐབ་ལ་འཇུག་
པ་ནི་སྤྱི་གི་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་བུམ་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ལ་པོ་དེ་དང་
ལ་སྟོན་ཅིག་ཅེས་པ་དྲ་ཅན་འབྲིད་ནས་ཕྱིན་པས། རྒྱ་ལ་པོ་དང་
འཕྲད་ནས་གྲོགས་སུ་འོས་པར་མཐོང་ནས་སྦྱོར། བུ་མོ་འདི་
ནགས་དབེན་པར་གནས་ཤིང་སྤར་མི་དང་མ་འགྲོགས་པས་
འདི་ལ་ཆོག་རྒྱུ་པ་དང་། ཁྱོད་བ་ནམ་ཡང་མ་མཇད་ཅིག་ཅེས་
པར། རྒྱ་ལ་པོས་ཀྱང་བཙུན་མོ་ཆོ་ནམ་འཆོའི་བར་དེ་བཞིན་བྱེད་
པ་ཁས་སྒྲུངས། རྒྱ་ལ་པོ་དང་པ་དྲ་ཅན་ཏྲ་ལ་ཞོན་ཏེ་པོ་བྱང་དུ་
སྦྲེབས། བཙུན་མོ་འདི་དམ་པར་མངའ་གསོལ་ཞིང་དགའ་སྟོན་
ཆོན་པོ་བྱས། དེ་ནས་རྗེས་སུ་སྦྱོམ་དང་ལྡན་པར་བཙུན་མོ་
གཞན་རྣམས་ཕྱག་དོག་སྦྱོས་ནས་ངན་པའི་གྲོས་བརྒྱམས་པ།

ཡུ་མ་ཅན་ཁྱེ་ཁུ་ནམ་བཙའ་བའི་ཆེ་མའི་མིག་རས་ཀྱིས་བཅིང་
དགོས་ཞེས་སྒྲུས་ཏེ་མིག་རས་ཀྱིས་བཅིངས། གང་བཙས་པ་དེ
གསོད་པའི་གྲོས་བྱས། དེ་ནས་བཙའ་དུས་མ་ཡི་མིག་རས་
ཀྱིས་བཅིངས་ཏེ་གདོང་ལ་ཁྲག་བྱགས། ཡུ་མ་ཅན་མ་རི་དྲགས་
ཀྱི་བྱ་མོ་མི་དང་མ་འགྲོགས་པར་དབེན་པར་གནས་པས་བཙུན་
མོ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་སྒྲུས་བདེན་པར་བབྱང་ནས་གང་འདོད་
བྱེད་དུ་བཅུག །ཁྱེ་ཁུ་གསེར་བཙོ་མའི་མདོག་ལྷ་བྱ་གཉིས་
བཙས་པར། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེ་ཁུ་མེད་པར་ཤ་དུམ་གཉིས་
བཙས་སོ་ཞེས་སྒྲོམ་དུ་བཅུག་ནས་ཁྱེ་ལ་བསྐྱུར། དེ་ནས་རྒྱལ་
པོས་བཙུན་མོ་གཟིགས་སུ་བྱོན་ནས་ཅི་སྒྲུས་དྲིས་པས། བཙུན་
མོ་གཞན་རྣམས་དང་ཕོ་བྲང་འཁོར་གྱི་སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཁ་མཐུན་
པས་ཁྱུས་པ། འདི་ལ་ཁྱེ་ཁུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་གཉིས་བཙས་པ།

མ་འདི་ཤ་བ་མོ་ཡིན་འདུག་པས་གཉིས་ཀ་མོ་རང་གིས་བོས་
སོང་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོས་བལྟས་པས་བཙུན་མའི་གདོང་དང་
ཁ་ལ་ཁྲག་འདུག་པ་མཐོང་ནས་ཏྲ་ལས་ཏྲ་བཙུན་མོ་གསོད་
པར་བསམ། ཕྱི་རོལ་གསོད་དུ་བཏང་། སྟོན་པོ་སྟོ་གྲོས་རིང་པོ་
ཞེས་པས་འདི་ནི་བཙུན་མོ་རྒྱན་མ་རྣམས་ཀྱི་གཡོ་འཕུལ་ཅི་
ཡིན་མི་ཤེས་སྟུམ་བཙུན་མོ་མ་བསད་པར་རང་གི་བྲིམ་དུ་སྤྱོད་
དེ་ནས་ཡུན་ཅན་གྱི་སྟོན་གྱི་གནས་དང་སྟོང་གི་བསྟེ་གནས་ཤུན་
ཀའི་ལའི་ལྷ་མོས་ནམ་མཁའ་ལ་འོངས་ནས་གཟུགས་མེད་
པའི་སྒྲ་སྒྲེ་བོས་བོས་པར་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱོད་པ། བྲིང་ནི་བརྟག་
དཔུང་མ་བྱས་པར་བཙུན་མོ་ཉེས་མེད་གསོད་པའི་ལས་བྱེད།
ཡུན་ཅན་འདི་རི་དྲགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཚྭ་ངས་ཤིང་གཞན་ལ་སྟོ་
བཀལ་བས་ལན། འདི་ནི་བཙུན་མོ་རྒྱན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་

དོག་གིས་གཡོ་འཕྱལ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པས། རྒྱལ་པོ་
ཤིན་ཏུ་འགྱོད་པས་དྲན་མེད་དུ་ས་ལ་འབྱེལ། སྤར་དྲན་པ་ཆེད་
ནས་བཙུན་མོ་ཚུན་མ་རྣམས་ལ་ལྷ་མོའི་ཆོག་ཐོས་པ་བརྗོད་
ནས་ཁྱེད་རང་རྣམས་ཀྱང་གསོད་ཅེས་དྲག་ཏུ་འབར་བས་སྐྱག་
ནས་ཚུན་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་རྣམས་བརྗོད། དེའི་ཆོ་གསྐྱའི་ཚུ་
ནས་ཉ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་སྒྲོམ་རྒྱལ་པོའི་ཕྱག་རྟགས་ཡོད་པ་
ཞིག་བྱང་བ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱལ་བས། ཁ་ཕྱེ་ནས་གཟིགས་པས་
ཁྱེད་ཡིད་དུ་འོང་བ་གཉིས་འདུག །སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེད་
རྣམས་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་བྱད་འདྲ་བ་འདུག་ཅེས་གྲགས་
པས། རྒྱལ་པོས་ཁྱེད་གཉིས་པར་དུ་སྤངས་ཏེ་མཆིམ་བཏང་།
ད་དེ་ལྷ་བུའི་བཙུན་མོ་དང་བྲལ་བས་ད་ནི་འགྲོགས་པའི་སྐལ་
བ་མེད་ཅེས་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱིས་ནོན་པའི་ཆོ། སྒོན་པོ་ཆེན་པོ་སྒོ་

གྲོས་རིང་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་བཙུན་མོ་མ་བསད་པར་ཡོད་ཅེས་
སྤྲུལ་པས། རྒྱལ་པོ་སྟོག་ཆེད་པ་ལྟར་དགའ་ནས་ལངས་ཏེ་དེ་
ང་ལ་སྟོན་ཅེས་སྟོན་པོའི་བྱིམ་དུ་སོང་། བཙུན་མོ་མཐོང་སྟེ་བྱོད་
ལ་མི་འོས་པ་འདི་བྱེད་པའི་རྒྱན་མ་རྣམས་གསོད་པས་སྟོས་
ཤིག་སྤྲུལ་པས། ཡུལ་ཅན་ན་རེ། མི་དབང་བྱེད་དེ་སྐད་མ་
གསུངས། ཁྱོད་བའི་ལན་ལ་ཁྱོད་ན་སྤྲུལ་ཡང་ཁྱོད་བ་འཕེལ། སྤང་
བའི་ལན་ལ་སྤང་ན་དགའ་རྣམས་ཟད་པ་མེད། མེ་འབར་བ་
གསོད་ཕྱིར་ཤིང་བསྐྱོན་ན་སྤྲུལ་ཡང་མེ་འབར་བ་བྱེད། རྒྱེ་འགོ་
ཀུན་གྱི་བདེ་སྤྱད་སྟོན་གྱི་ལས་དབང་ཡིན། སྤང་ལ་བཟོད་པ་
བསྒྲོམ་ན་ཐམས་ཅད་གྲོགས་སུ་འགྱུར། བདག་ནི་རེ་ཞིག་
དགའ་ཐུབ་ནགས་སུ་ཡབ་ཀྱི་དུང་དུ་འགོ། །ཞེས་སྤྲུལ་པ།
རྒྱལ་པོས་གྲུས་པས་ནན་གྱིས་བཞོལ་ཀྱང་མ་ཉན་སྟོན་གྱི་

གནས་སྤྱོད་སྤྱོད་བ་རི་དྲགས་ཚྲགས་ཀྱིས་བསྤྱོད་ཞིང་བསྐྱོར།
ཡབ་ཀྱི་བྱུང་བྱུ་ཕྱིན་པས་དེ་ནི་གཤེགས་ནས་བསྐྱོད་གནས་སྤྱོད་
བར་སྤྱོད་བ་མཐོང་། ལམས་གསུམ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་མི་
རྟག་འཁོར་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ངེས་ཤིང་། སྐྱོ་ནས་ཆགས་
བྱལ་ཚུལ་གྱིས་དབེན་པར་རྒྱ་ཞིང་ལྷུང་རྒྱ་སིར་ཕྱིན། རྒྱལ་པོ་
ཀྱི་ཀྱིས་མཐོང་ནས་ཆགས་ཤིང་མོས་ནས་གྲུས་པས་བབྱུང་། དེ་
དུས་རྒྱལ་པོ་ཆངས་བྱིན་བཅུན་མོར་བཅས་པས་པདྨ་ཅན་གར་
ཡོད་པ་ཉན་གྱི་རྒྱ་བ་བཏང་བས་ལྷུང་རྒྱ་སིར་ཡོད་པ་ཤེས་ནས་
ཆངས་བྱིན་གྱིས་བྲམ་ཟེའི་གཟུགས་སྤྱོད་བཏུས་ནས་ཕྱིན་པས་
པདྨ་ཅན་དང་འཕྲད་པ་རང་གི་པོ་བྱང་དུ་འབྲིད། པདྨ་ཅན་མར་
རྒྱལ་པོ་དང་བྲལ་བ་ནས་རྐང་པའི་པདྨ་ནམ་ཡང་མ་བྱུང་།
རྒྱལ་པོ་དང་འགྲོགས་པ་ནས་རྐང་པ་བཞག་སར་པདྨ་སྤར་

བཞིན་བྱུང་། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལ་རང་སངས་རྒྱས་དང་མཇལ་
ནས་པ་དྲུའི་ཚུན་པོ་ལུ། ཆགས་སེམས་སྐྱེས་ནས་པ་དྲུ་ཚུར་
སྤངས། དད་ནས་ཡང་ཕར་ལུ། དེ་ལྟར་རང་སངས་རྒྱས་ལ་
མེ་རྟོག་ལུ་བས་ཀྱང་རྗེས་པ་དྲུ་སྐྱེས་པ་དང་། ཚུར་སྤངས་
པས་བར་སྐྱབས་པ་དྲུ་མེད་ཅིང་གསོད་པའི་ཉེན་ལ་བབས། སྤྱར་
ཡང་མེ་རྟོག་ལུ་བས་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་བར་འཛོ་
ཞིང་སྤྱར་ཡང་པ་དྲུ་འབྱུངས། དེ་ཕྱིར་པ་དྲུ་ཅན་དེ་གྲགས་འཛིན་
མ་འདི་ཡིན། རང་གི་ལས་ཀྱིས་བར་སྐྱབས་ཡབ་ཀྱི་བཀའ་
བཀྲོན་སྤྱུག་བསྐྱེད་མེད་པ་སྟོན་གྱི་ལས་ལྷགས་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པས། འཁོར་རྣམས་ཡ་མཚན་པར་བྱུར་རྟོ། འདི་ཡང་
འབྲས་བུ་གང་འདུལ་གྱི་ཆོས་སྟོར་རོ། །མཇེད་བརྒྱ་དཔག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ།
ཡལ་འདབ་རེ་བརྒྱད་པའོ། །

༤༩ ། ཆོས་རྒྱལ་རབ་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
པ་ཏ་ལི་ཡུ་ཏར་ཆོས་རྒྱལ་མུ་ངན་མེད་ཅེས་པ་ཞིག་བྱུང་། རྒྱལ་
པོ་དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མུ་ངན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བྱ་བ་ལྟ་བུར་
བྱུང་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ཁྱུས་སྒྲུབ་ཅིང་གསེར་གྱི་ཆར་
པས་སྒྲེ་འགྲོ་ཆོམ་ཞིང་། ཆོས་གོས་གསུམ་བསྟེན་བཀྱར་གྱིས་
དག་འདུན་མཆོད་པ། བྱང་པར་གནས་བརྟན་གྲགས་པ་མཆོད་
བྱའི་ཡུལ་དམ་པར་བཀྱར་ཞིང་། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་
གདུང་རིང་བསྐལ་འབྱོར་ཆོད་བསོག་ཅིང་། རིན་ཐང་བྲལ་བའི་
རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱང་བསྒྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ལ་རྒྱ་བྱས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྐལ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། ལྷ་

ཡུལ་དུའང་བྱོན་ནས་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རིང་བསྐལ་ཡུལ་བ་
སྟགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྐལ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་
རིན་པོ་ཆེ་དང་སྐྱ་ཏིག་གི་བྲ་བ་ཅན་མཆོད་རྟེན་ཆོས་རྒྱལ་
ལུགས་ཞེས་འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་གནས་དང་གནས་སྐྱ་དུས་
གཅིག་ལ་སྐྱུལ་པས་མཆོད་རྟེན་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་བཞི་
བཞེངས། དེ་ལ་གནས་བརྟན་གྱིས་རབ་གནས་མཛད་ཅིང་ནམ་
མཁའ་ལ་སྐྱེལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་གོས་ཀྱི་གྲིབ་མས་
ས་གཞི་བྱབ་པར་མཛད། དེའི་དུས་སྐྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་བརྟན་
གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་མཆོད་རྟེན་འཇུག་པ་ལ་དགའ་ཡང་
ལུས་ཁོགས་ནས་ལུས་ཤིང་། དེ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་
པའི་བས་བབ་པོ་ཡུལ་པས་ཀྱན་བདུད་ཅི་སྟོང་བ་ལྟར་གསོལ།
གཙོ་བོར་དགེ་སྟོང་གྲན་པོ་འཁོག་པ་དེ་ལ་དེར་གནས་པའི་

དག་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། བྱེད་རྒྱལ་པོའི་བསྟེན་བཀྱར་
འདི་བཞེས་ནས་དོན་ཅི་འདོད་པ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ནི་ཆོས་དོན་དུ་
གཉེར་བས་རང་ལ་འོས་པའི་བླ་མ་ཀྱིས་བྱེད་མཆོད་པ་ནི།
ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་འོང་བའི་དག་སྤྱོད་རྣམས་པོ་བྱེད་ལ་གཞན་
ལས་ལྷག་པའི་ཆོས་གསུང་དུ་རེ་ནས་མཆོད་པ་ཡིན་ཞེས་སྤྲས་
པས། དག་སྤྱོད་རྣམས་པོ་དེ་སྤྱོད་ས་ཤིང་ངོ་ཆོས་ས་བདག་ལ་
ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའི་བཞི་ཆ་གཅིག་ཅུ་མ་ཡང་མེད། ཡི་གེ་
ཡང་མི་ཤེས། ད་རྒྱལ་པོས་མི་མང་སར་ཆོས་དྲིས་ན་གང་ཤོད་
སྟུང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་ནས་མ་བདེ་ཞིང་ཅི་དྲག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོ་
སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འཇོག་པའི་ལྷ་མོ་དད་ཅན་ཞིག་གིས་
དེ་ཤེས་ནས་དག་སྤྱོད་ལ་སྤྲས་པ། བྱེད་ལ་རྒྱལ་པོས་དྲིས་པའི་
ཆོ་དེ་སྐད་སྟོན་ཤིག་ཅེས་ཆོག་བསྐྱབ་པ། ཆོས་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་

མདོར་བསྡུས་རྒྱལ་པོ་གསེན། མོར་ནི་མཁོ་ཙམ་ཕན་ཐོགས་བྱ་
བ་ཉུང་ལ་སྒྲིད། །འཆོ་བའི་བས་ནི་ཆུང་ཞིང་ལུས་བདེ་གཉིད་
ཀྱང་སྒྲུབ། བས་མོར་ལྷག་རྣམས་བཏང་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱས་
པར་འགྱུར། ཞེས་དག་སྤྱོད་ཀྱན་པོ་ཆོག་དེ་འཛིན་དུ་བཅུག །དེ་
ནས་རྒྱལ་པོ་འི་དུང་དུ་དེ་སྐད་བརྗོད་པས་རྒྱལ་པོ་དག་འ་ནས་
དད་པས་གྲུས་པར་གྱུར་ནས། ཆོག་ཉུང་དོན་ཆེ་ལེགས་བཤད་
འདི་ལྟ་བུ་ཐོས་པ་ནི་བསོད་ནམས་རེ་བསགས་སྙམ་ཞིང་དོན་
ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་དག་སྤྱོད་ལ་ཆོས་གོས་འོད་ལྡན་གསེར་གྱིས་
སྒྲས་པ་ཕུལ། དེ་ནས་དག་སྤྱོད་ལ་ལྷ་མོས་བསམ་གཏན་གྱི་
མན་ངག་བསྒྲུབ་ཅིང་། ལམ་གྱི་ཤིང་དུང་དུ་བསྒྲོམས་པས་དག་
བཙམ་ཐོབ། ལྡོན་པའི་ཡལ་ག་ལས་དྲི་བབང་འཕུལ་པའི་ཆོས་
གོས་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པ་བྱུང་། སྤར་རྒྱལ་པོས་དག་འདུན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མཆོད་པའི་དུས་སྟོན་ཞིག་ལ་དག་སྟོང་དེ་ཡང་བྱོན་པས་རྒྱལ་
པོས་བྱེད་ལ་ཆོས་གོས་དྲི་བསྐྱུང་ལྡན་པ་འདི་གང་ནས་བྱུང་དྲིས་
པས། ལྷའི་སྟོན་ཤིང་གི་རྩ་བར་བསམ་གཏན་སྦྱོང་དུས་ལྷས་
ཕུལ་ཞེས་བརྗོད་པས། རྒྱལ་པོ་དོ་མཆར་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་
གྲུས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དག་
འདུན་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པས་མཆོད་ཅིང་འདུད་པར་གྱུར་ཏོ། །
དེ་ལྟར་ཆོས་ལ་དད་ན་སྟོག་ཡོད་གསེན་པོ་ཡིན། བདེན་ཆོག་
དང་པོར་བརྗོད་ན་སྟོབ་བ་ཡིན། རྗེས་ཡོད་སྟོན་དུ་བསམ་
གཞིགས་བཏང་ན་སྟོབ་གོས་ཡིན། སྦྱོང་ཤེས་མཆོད་སྦྱོན་བཏང་
ན་ལོངས་སྦྱོང་ཡོད་པའི་དག་བ་ཡིན། ཅེས་སོ། །འདི་ཡང་
འབྲས་བུ་གང་འདུལ་གྱི་ཆོས་སྐྱར་རོ། །མཛོད་བརྒྱ་དཔག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ཆོས་རྒྱལ་རབ་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་རེ་དགུ་པའོ།།

༥༠ ། ཉིམ་གུང་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

དག་སྟོང་དག་བཅོམ་པ་ཉིམ་གུང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཀུན་དཀྱན་
དགའ་བོས་བཀའ་སྩལ་པ། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་དར་བར་གྱིས་ཤིག་གསུངས་པ་ལྟར་ཉིམ་གུང་པས་
ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པས། ཡུལ་དེའི་སྤྱི་མི་སྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
མ་བཟོད་པར་ས་གཡོ་ཞིང་། ཐོག་སེར་དང་། མེའི་ཆར་ཕབས་
པ། དག་སྟོང་གི་དབུ་ལ་མེ་རྟོག་གི་གདུགས་སུ་གྱུར་པས། སྤྱི་
རྣམས་དད་ནས་ཅི་འདོད་ཞུས་པས། ང་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་
བཞེངས་པའི་ས་ངར་གི་སྦྱིལ་ཀྱང་གིས་བྱབ་པ་ཞིག་དགོས་
གསུངས། དེ་བཞིན་ཡུལ་བས་སྦྱིལ་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་བཞུགས་པའི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སར་གཙུག་ལག་ཁང་དག་འདུན་ལྟ་བུ་ཤིང་བའི་གནས་
བཟའ་སྟེ་ཆོས་གསུངས་པས། དག་འདུན་ཤིན་ཏུ་མང་བ་
འདུས་ནས་ཆོས་ལ་སྦྱོད་པར་གྱུར། ཉིམ་གྲུང་པས་སྦྱོས་ངད་
ལྡང་བའི་རི་ནས་གྲུར་གྲུམ་གྱི་ས་བོན་སྤངས་ནས་བཟའ་པས།
ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ཀུན་གྲུར་གྲུམ་གྱིས་བྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། །འདི་ཡང་
འབྲས་བུའི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛད་བུ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་
ལས། ཉིམ་གྲུང་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བདུན་
ཅུ་པའོ། །

༡༡ ། ལྟ་ནའི་གོས་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
དེ་ཡང་དག་སྦྱང་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་གོས་ངན་སྤུལ་པོ་
ལ་མཉེས་པ། ཞི་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་ཞིག་ཡིད་པ། ཀུན་
དགའ་བོས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དར་བའི་ཕྱིར་གྲོང་ཁྱེར་བཙུམ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བརྟུག་ ཅན་དུ་བཏང་བའི་ལམ་དུ་གྱུད་རིགས་ཀྱི་དག་སྟོང་
གཉིས་དང་འཕྲད་པས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྲས་པ། བྱེད་ན་བཟའ་
འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་དག་སྟོང་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་ཡིན་ངེས། བྱེད་
ནི་ལྷ་ལ་འོས་པའི་གོས་ལས་ཤུ་ནའི་གོས་ལ་དགའ། བཟོད་པ་
དང་། རྩལ་བྲིམས་དང་། ཡོན་ཏན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཀྱང་ཁེངས་
རིགས་མེད་ཅིང་ཞི་བ་དུལ་བ་གྲགས་པས་ཀུན་ཏུ་བྱུང་། བྱེད་
ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཆོས་ཆོག་རྣམས་དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་
འདོན་དུ་བྱེད་པ་སོགས་ངོ་མཆར་ཆེ་བར་བར། དེས་སྦྲས་པ།
བདག་སྐྱེ་བ་སྟོན་སྟོན་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་དུས། རང་སངས་རྒྱས་
ཤིག་སྟོང་གི་ནད་ཀྱིས་གཟེར་པ་སྟོན་གྱིས་གསོས་ཤིང་། དེ་ཤུ་
ནའི་གོས་རྩལ་པོ་འདུག་པ་ལ། བདག་གིས་ལྷ་ལ་འོས་པའི་
དར་གོས་བཟང་པོ་ལྷུལ་བས་རང་སངས་རྒྱས་དེས་བདག་ལ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གསུངས་པ། གྲོགས་པོ་ང་ནི་གོས་བབ་པོ་མི་འདོད། ལྷ་ནི་
གོས་ལྷུ་ལ་གྲོན་ནས་བསམ་གཏན་སྒྲིམ་པ་ལ་དགའ་གསུངས་
པས། བདག་ཀྱང་རབ་ཏུ་དད་ཅིང་དེ་ལ་མཆོད་པ་བབ་པོ་
ལྷུ་ལ་ནས་བདག་ཀྱང་ལྷ་ནི་གོས་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་
སྒྲིམ་པར་ཤོག་ཅེས་སྒྲིན་ལམ་བཏབ་པས། དེའི་མཐུས་ད་ལྟ་
ལྷ་ནི་གོས་ཅན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་ཆོས་ལ་སྦྱོད་པར་
གྱུར་ཏེ་གསུངས། དེ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་བཙམ་བརྒྱག་གི་རི་བོ་མགོ་
ཆེན་ཞེས་པར་འཛོགས་པའི་རྩེ་མོར་སྦྱིལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་
པས་རི་དེ་འདར་ཞིང་། ལྷ་གདུག་པས་གོགས་བྱེད་པ་བཏུལ་
ནས་བཞུགས་ཤིང་། དེར་གྲོང་དེའི་ཆོང་དཔོན་གྱི་བུ་ན་ཏུ་སྟ་
ཞེས་པ་གྲོགས་སུ་བབྱུང་ནས་གནས་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་
རིན་ཆེན་འབར་བ་དང་། ཤེལ་དང་གསེར་གྱི་བ་གམ་ལྡན་པ།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཁྱི་དང་ཁྱིའུ་མལ་སྟན་ལ་སོགས་པ་བཞོད་མཛེས་སྟེ་ཁང་
བཟང་ལྟ་བུ་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་འགྲོ་བའི་ཕྱག་མཆོད་ཀྱི་རྟེན་དུ་
གྱུར་ཅིང་། དག་སྟོང་ལྟ་བུ་ནི་གོས་ཅན་དག་བཅོམ་ཐོབ་ཅིང་
མཐར་དེའི་གདུང་ལ་ཚོང་དཔོན་གྱི་བྱས་མཆོད་རྟེན་བྱས་ཤིང་ན་
ཀ་ལྟ་བུ་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་གྲགས་སོ། །འདི་ཡང་གང་
འདུལ་གྱི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛོད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་
ལས། ལྟ་བུ་ནི་གོས་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་
དོན་གཅིག་པའོ། །

༥༢ ། ཉེར་སྤྱོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

སྟོན་གྲོང་བྱེད་བཅོམ་བརྟག་དུ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོན་འཛོང་
ཞིག་ལ། བྱ་ཉེར་སྤྱོད་ཞེས་པ་དཔལ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་།
དེ་མ་སྤྱོད་གོང་ནས་ཕའི་ངག་ནས་འདི་བྱ་སྤྱོད་ན་དག་སྟོང་ལྟ་

ནའི་གོས་ཅན་གྱི་སློབ་མར་འབྱུང་ཞེས་དེ་ལ་མོས་གུས་ལྡན་
ཅིང་བྱ་དེ་ན་ཆོད་ལོངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་དད་པ་ན།
བགེགས་གྱི་བར་གཅོད་གྱིས་མ་ཚུགས་པས་བདུད་རྣམས་
ཡིད་ཆད་པར་གྱུར། རམ་ཞིག་པའི་ངག་བཞིན་ཏེ་རི་ཅན་
དང་། སྤྱི་ཅི་དང་། ཨ་ཀ་རུ་དང་། ག་བུར་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་
སྤྲན་ཉི་ཆོང་དང་སྤྲར་ཐབས་རྣམས་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་
སྤྲད་འཆོང་མ་ནོར་ལྷས་བྱིན་ཞེས་བྱ་བས་གཡོག་མོ་སྤྲོས་ཉི་རུ་
བཏང་བས། མོས་ཉེར་སྤྲས་གྱི་གཟུགས་དང་། ཤེས་བྱའི་ཡོན་
ཏན་མཐོང་ནས་དེའི་ལོ་རྒྱས་སྤྲད་འཆོང་མར་བཤད་པས། དེ་
མགུ་ནས་ཉེར་སྤྲས་འགྲགས་སུ་བཏང་ནས་འདོད་པ་བཞིན་
སྤྲས་པས། ཉེར་སྤྲས་གྱིས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་བསམ་ནས་
འཇུམ་དང་ལྡན་པས་སྤྲས་པ། དེ་དང་བདག་ད་ལྟ་འཕྲད་པའི་

དུས་མ་ཡིན་ཞེས་མ་བྱིན་པས། སྤྲད་འཛོང་མ་ཁོ་ཐག་ཆོད་
པའི་ཆོ། ཆོད་དཔོན་གྱི་བུ་ལང་ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དེའི་བྱིས་དུ་
གནས་པ་ལ། གཞན་བྱང་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པའི་ཆོད་པ་ནོར་
དང་ལྡན་པ་ཞིག་བྱང་ནས། དེས་མཆན་མོ་ལོངས་སྤྲད་ཅིང་
གོས་དང་གསེར་སོགས་སྤྱིན་པས། སྤྲད་འཛོང་མ་དང་རང་གི་
མ་གྲོས་བྱས་ཏེ། བདག་པོ་སྤྲ་མ་འདི་ལང་ཆོ་ལྡན་ཀྱང་ནོར་
མེད། ཟས་མེད་པས་བསྐྱད་ཀྱང་འགྲོ་བ་དཀའ། གསེར་པ་འདི་
ནོར་དང་ལྡན་ཞིང་རང་ཅག་ཆོས་བྱིར་མ་ཡིན། ཆགས་བྱིར་མ་
ཡིན། ནོར་བྱིར་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཆོད་པ་གསེར་པ་ནོར་ལྡན་འདི་
བསྟེན་པའི་བྱིར་རྩིང་པ་འདི་གསོད་པར་འོས་ཞེས་ཆང་ལ་དུག་
བཟང་ནས་སྤྱིན་ཏེ་བསད། དེ་ནས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཆོད་
དཔོན་གྱི་བུ་དེ་སྤྲད་འཛོང་མའི་ཁང་པར་ཞུགས་པས་འཐོན་མ་

བྱང་ཞེས་སྐྱེང་ནས་ཉི་དུ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་འཛོང་མའི་ནང་
གཡེངས་པས། ཕྱག་དར་གྱི་ཐལ་ཕྱང་འོག་ནས་རོ་རྟེན་ནས་
རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་པས། སྤྲད་འཛོང་མ་རྒྱལ་པོའི་དུང་དུ་བཀྱག་
ནས་དྲི་བ་བྱས་པས་བསད་པར་ངོས་སྤངས་ནས། སྤྲད་འཛོང་
མ་གསོད་པར་འབྲིད་དེ་རྒྱང་ལག་བཞི་དང་། སྤྲ་དང་། རྩ་བ་
རྣམས་བཅད། བྲག་གི་འདམ་རྩ་བ་དཀྱིལ་དུ་འདྲེ་སྒྲིག་ཅིང་
སྤྱག་བསྐྱལ་བའི་ཆོ། ཉིར་སྤྲས་ཀྱིས་ཐོས་ནས་སྤྲིང་རྩེས་མ་
བཟོད་པར་དེར་ཕྱིན་པས། སྤྲད་འཛོང་མ་སྤྲ་སྤྲིལ་གོས་བཤུས་
ཡན་ལག་རྣམས་བཅད་ཅིང་གཡོག་གོས་འདོམ་ལ་བཀལ།
ལག་པ་རུ་མ་ལ་བཀལ། སྤྲོན་དུ་ཉིར་སྤྲས་ལ་སེམས་ཆགས་
པས་འདོད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གཏོང་དམད་ནས་སྤྲས་པ།
སྤྲས་བུ་བྱེད་སྤྲོན་ང་ལང་ཆོ་དང་འབྱོར་པ་དང་ལྷན་ཞིང་བདེ་བར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གནས་དུས་འབོད་དུ་བཏང་ཡང་འོང་བའི་དུས་མིན་གསུངས།
ད་བདག་གནས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་དུས་འབྱོན་པའི་དུས་
ག་ལ་ཡིན་ཞུས་པས། ཉེར་སྤྲས་ཀྱིས་སྤྲས་པར། ད་ཁྱོད་ལྟ་
དང་གཞོད་སྦྱོན་སོགས་གང་ལ་སྐབས་ཀྱང་མི་ཚངས་ཀྱི།
སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་དགོས། ལུས་མཛེས་
སྤྱག་པ་དང་མཚུངས་ཀྱང་ཀེང་རུས་དང་། རྒྱ་མ་དང་། རྒྱ་
ཁག་སོགས་བསྐྱེད་སྤྱོད་མའི་ཕུང་པོ་ལ་དགའ་བ་མེད།
བདག་གིས་དག་བའི་གོགས་ཀྱིས་སྦྱོན་ལམ་བཏབ། ཁྱོད་ཀྱང་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་འགྲོ་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག་
བརྗོད་པས། སྤྲད་འཛོང་མས་ཆོས་ཀྱི་ལམ་ལ་གྲུས་པས་བདེན་
པ་མཐོང་ཞིང་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་ཤི་བས་འདོད་
ཁམས་ཀྱི་ལྟར་སྤྱོད་པ་གོང་ཁྱེད་བཅོམ་བརྒྱག་གི་མི་རྣམས་

ཀྱིས་ཐོས་ནས་དེའི་ལུས་ལ་སྦྱང་བ་བྱས། དེའི་ཆོ་དགོ་སྦྱང་ཤུ་
ནའི་གོས་ཅན་གྱིས་ཉེར་སྤྲས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་དུས་ལ་བབས་
པར་དགོངས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་དབྱེ་བཙམ་པ་ཐོབ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་
གྱི་མི་རྣམས་ལ་ཆོས་ཟབ་མོ་བསྟན་པས། བདུད་རྣམས་ཀྱི་
གོགས་བྱས་ཏེ་ཡུལ་དེར་གསེར་དང་མུ་ཏིག་གི་ཆར་བབས།
གར་མཁན་མཛེས་སྟུག་འཛོ་སྒྲིག་ལྟན་པས་གར་སྐྱ་ཆོགས་
བྱས་པས། ཆོས་ཉན་པ་རྣམས་གཡེངས་ཤིང་རྒྱུད་ལ་ཆགས་
པ་སྦྱེ་བར་བྱུར་པ་ལ། ཉེར་སྤྲས་ཀྱིས་བདུད་དེ་རྣམས་འདུལ་
ཕྱིར་ཞི་དུལ་གྱིས་གར་མཁན་མ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་དུ་བྱེད་ཀྱི་སྟུ་
དང་གར་མཁས་པ་འདི་དག་གི་ལྟ་དཔྱད་མོས་བདག་ཆོམ་མོ་ཞེས་
མེ་ཏོག་གི་ཕྱིང་བ་བཏགས་པས་གར་མཁན་རྣམས་ཀྱི་མགོ་ལ་
སྦྱལ་གྱི་རོ་དང་། མགྱིན་པར་མི་དང་བྱིའི་རོར་སོང་སྟེ། རོ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གསུམ་པོ་དེས་བདུད་རྣམས་བཅིངས་པ་འགྲོལ་མ་ཐུབ་པར་
དབང་པོ་ཉིད་བང་དང་ཆོངས་པ་སོགས་ལྟ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་
སོང་ཡང་མ་གྲོལ་བས། བདུད་རྣམས་ཁེངས་དྲིགས་ཉམས་
ནས་ཉིར་སྤྱོད་ལ་དུལ་བས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་ཞབས་ལ་
གཏུགས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྐྱར་ནས་གསོལ་པ། བདག་རྣམས་ཀྱིས་
གཞོད་པ་བྱས་པ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་རོ་གསུམ་གྱིས་བདག་ཅག་
བཅིངས་པར་མཛད་ཀྱི། ད་བྱེད་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་བུ་བརྒྱད་ཡིན་པས་དེ་ནི་དོ་རྩེ་གདན་དུ་བྱང་
ཆུབ་སྤྲིང་པོ་བརྟེན་པའི་ཆོ། བདག་ཅག་བདུད་རྣམས་ཀྱིས་
བར་གཙོད་བྱས་ཀྱང་ཁྲོ་བ་མེད་ཅིང་སྤྱན་བྱུར་ཅམ་མི་གཡོ་
ཞིང་། བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལགས། བྱེད་
ཀྱིས་ཀྱང་བདག་ཅག་ལ་ཁྲོ་བ་མི་མཛད་པར་སྤྲིང་རྩེས་རོ་

གསུམ་པོ་དགོལ་དུ་གསོལ་ཞེས་ནི་དུལ་གུས་པས་གསོལ་བ་
བཏབ་པས། ཕྱིན་ཆད་དག་སྤྲོད་རྣམས་ལ་གནོད་འཆེ་མི་བྱེད་
ན་འགོལ་ལོ་གསུངས། རོ་གསུམ་དགོལ་བས་མེ་ཏྲག་གི་ཚུན་
པོར་སོང་། དེ་ནས་ཉེར་སྤྲས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐྱེའི་སྤང་
བརྟན་མཐོང་བར་འདོད་ནས་སྤྲས་པ། ངས་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐོས་པས་བྱགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་
རྟོགས་པས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐོང་བ་ཡིན་ཀྱང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་མཐོང་བས་བྱོད་སྤྱུལ་པ་
གང་ཡང་སྟོན་ཏུ་པ་འདུག་ཅིང་། སྟོན་སངས་རྒྱས་བཀྲུགས་
དུས་བྱོད་ཀྱིས་མཐོང་ཕྱིད་ངམ། བྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་
ཇི་ལྟ་བ་སྤྱུལ་ནས་ང་ལ་སྟོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས། བདུད་ཀྱིས་
སྤྲས་པ། བདག་གིས་སངས་རྒྱས་མཐོང་ཕྱིད་ཡང་། སངས་

ཀྱས་ཀྱི་སྐྱའི་ཚད་དང་གཞལ་བར་མི་ཉུས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟོན་
པས་མཐུ་བདག་ལ་མེད། འོན་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་བྱུང་ཕྱིར་
འདུལ་བའི་ལུང་དང་མཐུན་པའི་སྐྱ་ཆ་འདྲ་ཞིག་བསྟན་གྱིས་
ཟེར། སྐྱ་གསེར་གྱི་མདོག་ལྟ་བུ། སྐྱ་དཀྱུས་རིང་ཞིང་ཤངས་
དབྱིབས་མཐོ་བ་སྟན་ཤལ་རིང་ཞིང་ཕྱག་བྱང་འཇམ་མཉེན་
གཙུག་ཏྲར་ཆོས་གོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུ་ཉེར་སྤྲས་ཀྱིས་མཐོང་
བས་མཆི་མ་ཤོར་ཞིང་དད་པས་སྤྱ་ལོང་གཡོས་ནས་ཕྱག་
བཅུལ་བས། བདུད་ཀྱིས་རང་གཟུགས་བསྟན་ནས་སྦྱེས་བུ་
བྱེད་ཀྱིས་བདག་ལ་ཕྱག་འཆལ་མི་རིགས་ཁྱུས་པས། མཁས་
པ་རྣམས་ནི་སངས་ཀྱས་ཀྱི་སྐྱ་ས་དང་ཤིང་ལས་བྱུང་པའང་
ཕྱག་གི་གནས་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲང་བརྟན་
མཐོང་བ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བར་འོས་གསུངས། དེ་ནས་བདུད་ཀྱང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དུལ་ཞིང་གུས་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཉེར་སྤྲས་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་
སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་མང་དུ་བསྟན་པས། འཁོར་འབྱུང་ཕྱག་
བཅོ་བརྒྱད་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཀྱན་དགའ་བོའི་སློབ་མ་ཤ་ནའི་གོས་
ཅན་དེའི་སློབ་མ་ཉེར་སྤྲས་ཏེ། འཁོར་རེ་རེས་ཀྱང་འགྲོ་བའི་
དོན་དེ་ལྟ་བུ་མཛད་པར་གྱུར་ཏོ། ། མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་
འབྲི་ཤིང་ལས། ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་དོན་
གཉིས་པའོ། །

པ་༣ ། ལྷ་ལ་སྤྱོད་ཡིག་བཏང་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
སྤྱོད་གྲོང་ཁྱེར་པ་ཏ་ལི་ཕུ་ཏ། རྒྱལ་པོ་མུ་ངན་མེད་ཅེས་བྱ་བ་
སྤྱོད་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ། ནམ་ཞིག་རྩུང་དུ་ཆོང་པ་ནོར་
ཉམས་པ་རྣམས་འཁོར་ནས་བདག་ཅག་རྣམས་རྒྱ་མཚོར་ནོར་

གང་ཡོད་ཀླས་ཕྱོགས་ནས་ཅི་ཡང་མེད། བདག་ཅག་གི་སྟོ་
གོས་པར་ཞོག ། རྒྱལ་པོའི་དཔུ་ཁལ་ཡང་འབུལ་རྒྱ་མེད་པས་
བང་མཛོད་ཀྱང་སྟོང་པའི་རྒྱར་འགོ་བར་འདུག་པས། འདི་ལ་
རྒྱལ་པོའི་དཔུང་གིས་བསྐྱོག་གམ་ཇི་སྟར་དག་ཞུས་པས།
རྒྱལ་པོ་ནི་ཕྱག་གིས་ཨོལ་གོ་བརྟེན། མཛུབ་མོས་སྒྲ་བཀག་
སྟེ་ཡུན་རིང་དུ་བསམ་པར། རྒྱ་མཚོའི་ཁྲ་ལ་དཔུང་གིས་རྒྱལ་
དུ་མེད། ཅི་དག་སྒྱམ་པར། རུང་ན་དག་སྟོང་དབང་པོའི་སྟེ་ཞེས་
པ་མཛོད་ཤེས་དུག་ལྡན་ཞིག་ཡོད་པས་རྒྱལ་པོ་ལ། འདི་ལ་
དཀར་བའི་བྱགས་བསམ་མང་པོ་བཏང་མི་དགོས། ཁྲ་ལ་སྤྱོད་
ཡིག་བཏང་བས་ཆོག་ཞུས། རྒྱལ་པོས་སྤྱོདས་ཡིག་ཀྱུ་ལ་
བསྐྱར་ཞིང་མནལ་མེད་ཅིང་མཚན་རིང་བར་གྱུར་པས་ཐོ་རངས་
ནས་མཁའ་ནས་ལྷ་མོས་ལུང་བསྟན་པ། དཀོན་མཆོག་ལ་

བསྟེན་བཀུར་གྱི་མཆོད་པ་ཕུལ། གསོལ་བ་བཏབ་ན་དོན་
འགྲུབ་ཟེར་བར། རྒྱལ་པོས་བྱས་དང་གཙང་སྤྱོད་བྱས་མཆོད་པ་
ཆེན་པོ་བཤམས། གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ། ཕྱོགས་ཕྱོགས་
ནས་དགེ་སློང་སློང་ཕྱག་དྲག་ཅུ་སྟུན་དངས། དགེ་སློང་དབང་
པོའི་སྡེས་གསེར་ལས་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་གཅིག་དང་། དེ་
དང་མཉམ་པའི་ཁྱ་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་གཅིག་བཙས་ཏེ་མཉམ་
དུ་བཞག །དཀོན་མཆོག་མཆོད་པས་དང་པོ་ཁྱ་གཟུགས་མཐོ་
ཞིང་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་དམའ་བ་བྱུང་། མཆོད་པ་རྒྱན་
བསྐྱིངས་པས་མཐར་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་མཐོ་ཞིང་ཁྱ་གཟུགས་
དམའ་བར་གྱུར་པའི་ཆོ། ཟངས་ཀྱི་སྟེགས་བུར་བྱོང་གིས་
བཀོས་ཏེ་རྒྱ་མཚོར་བསྐྱར་ནས་སྤྱིང་ཡིག་བཏང་བ་ཁྱས་མཐོང་
ནས་ཆོང་པའི་ལོར་རྣམས་ཁྱས་ཕྱག་པར་འཁུར་ནས་རྒྱལ་པོའི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བྱུང་བྱུ་ཕུལ་བ་རྒྱལ་པོས་ཚོང་པ་རྣམས་ལ་གནང་། དེ་ནས་
རྒྱལ་པོས་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པས་མཐོང་བར་འདོད་ཀྱང་།
སངས་རྒྱས་ཟུ་ངན་ལས་འདས་ནས་མེད་པས་ཉེར་སྤྲས་
སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་བར་ཐོས་ནས་སྦྱོན་བྲངས་མཚོད་པ་ཆེན་
པོའི་མཚོད་ཅིང་ཆོས་མང་དུ་ཉན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྒྱལ་
པོའི་དཔུང་གཉིན་དུ་གྱུར་པས་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་རྒྱ་ཀུན་ལ་
སྤྱིང་ཡིག་བཏང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་གྱིས་སྐྱེ་བོས་བཀྱར་བར་
གྱུར་ཏོ། །འདི་ཡང་འབྲས་བུའི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛོད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། སྐུ་ལ་སྤྱིང་ཡིག་བཏང་བའི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་དོན་གསུམ་པའོ། །

༥༥ ། ས་གཞི་ཕུལ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

སྒྲིན་ཆོས་རྒྱལ་ཕྱ་ངན་མེད། དེ་སྒྲིན་པ་ལ་རྟག་ཏུ་གོམས་པས་
ཕྱོགས་མཆོམས་ཀྱི་སྒྲོང་བ་པོ་རྣམས་ལ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་
ལྟར་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་སྟེར་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་པའི་
བས་དང་གོས་རྒྱན་གྱིས་དགོ་སྒྲོང་འབུམ་ཕྱག་གསུམ་རྒྱན་དུ་
མཆོད་པ་དང་། གསེར་གྱི་བ་དགྲ་བརྩུ་ཙ་རུག་ཕུལ། དེ་ནས་
དུས་ལ་བབས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པས་མི་རྟག་པར་
ངེས་ནས་ནོར་གང་ཡོད་བྱ་གཤམ་གི་ཀྱན་དགའ་རྩ་བར་དགོ་
འདུན་ལ་འབུལ་བར་བརྩམས་པས། རྒྱལ་པོའི་ཆ་བོ་ཕུན་
ཆོགས་ཅན་བེར་བས་ནོར་ལ་ཆགས་པས་མཛོད་བསྐྱུང་བ་
བསྐྱོས་ནས་སྒྲིན་པ་བཀག་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ལ་རང་སྐལ་སྐྱུ་རུ་རའི་
ཕྱིད་མ་ལས་མ་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་དགོ་འདུན་ལ་ཕུལ། དེ་ནས་སྒྲོན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པོ་སྟོ་གྲོས་དང་ལྷན་པོ་མགུ་བྱེད་སྤྱོད་པ་ཞེས་པས་གྲོས་
བསྟུན་ནས་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དགོ་འདུན་རྣམས་
ལ་ཕུལ་བས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོད་གཞལ་དང་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་ཐོབ་ཅིང་མཐོ་རིས་སུ་གཤེགས། དེ་ནས་ཆ་བོ་ལ་སྟོན་པོས་
གྲོས་བསྟུན་སྟེ་གསེར་གྱི་ལྷག་མ་བྱེ་བ་ཕྱག་བཞི་དགོ་སྟོང་
རྣམས་ལ་ཕུལ་ནས་ས་གཞི་ཉོས་པར་གྱུར། འདི་ཡང་འབྲས་
བུའི་ཆོས་སྟོར་རོ། ། མཇོང་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས།
ས་གཞི་ཕུལ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་དོན་བཞི་
པའོ། །

༥༥ ། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
སྟོན་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་བཞུགས་པའི་དུས་དགོ་སྟོང་རྣམས་ལ་བཀའ་

སྤྱལ་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ཡིད་ཅན་རྣམས་
ལ་ཁྱད་པར་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་རིམ་
བཞིན་བཤད་ཀྱི། ཀྱན་ལ་དགེ་བ་དང་ལེགས་པའི་ཕྱིར་རྟོན་
ཅིག་གསུངས། ཐོག་མར་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་འདི་འཁོར་
བ་དུག་གི་ལྗོན་ཤིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་འདིའི་རྩ་བ་
ཡིན་ཅིང་། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ནི་འཆིང་བ་འགྲུབ་པའི་
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་འདུ་བྱས། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ནི་
མིག་གི་རྣམ་ཤེས། དེ་བཞིན་རྣ་བ་དང་། སྒྲ་དང་། ལྗེ་དང་།
ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོགས་དབང་པོ་དུག་གི་བདག་
ཉིད་ཅན། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས། མཐོང་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་གཟུགས་སུ་འཛིན་ཅིང་མིང་སྒྲ་ཚོགས་སུ་བཏགས་
པའོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་གནས་པས་

སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ། །དེ་ལས་ཡུལ་ཀུན་ལ་ཡིད་སྦྱོང་ཅིང་སྦྱོར་བ་ནི་
རིག་པ་ཞེས་བརྗོད། དེ་དག་གི་རོ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ནི་ཚོར་བ་
ཞེས་བྲགས། དེ་ལས་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཆགས་པའི་ཉོན་མོངས་
པ་ལ་སྤེད་པ་སྦྱོང་བ་ན་སྤེད་པ་ཞེས། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ལེན་པ་ནི་
འདོད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། དེ་ལས་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལ་འཇུག་པས་སྤེད་པ་ཞེས་བྲ། དེ་
ལས་སྦྱེས་གནས་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྦྱེ་བས་སྦྱེ་བའོ། །དེ་ལས་ཀ་
ཤི་དང་ཟུ་ངན་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་རྟོན་
ཅིང་འབྲེལ་བས་འཁོར་བ་འཁོར་མོར་བརྒྱད་པ་ཡིན། དེ་ལ་མ་
རིག་པ་འགག་པས་འདུ་བྱེད་འགག་པ་སོགས་དེ་བཞིན་རིམ་
གྲིས་འགག་པས་ཞི་བར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་མ་རིག་པས་དྲངས་
པའི་ལུས་མང་པོ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་གནས་འདི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དབེན་པའི་གནས་སུ་བསྐྱད་ནས་ཞི་བའི་དོན་ལ་ཡང་དག་
བསམ་པར་བྱ། ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་རིམ་བཞིན་ཕྱ་བར་གྱུར་ནས་
འཁོར་བ་བསྐྱོད་ཅིང་ཞི་བ་ཡང་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་
གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་འབྲས་བུའི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་དོན་ལྡེ་པའོ། །

༥༦ ། ཅི་དུ་རའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་།

བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ཀྱི་ཚུགས་བྱམས་ལྡན་ཞེས་
པར་བྱོན་པའི་ཆོ། མ་རྟེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ལུས་ཆེ་བ། མགོ་
མཚུག་ཐམས་ཅད་མས་གང་བ། མ་རྣམས་ལ་སྤྱིན་འབུ་མང་
པོ་སྐྱེས་ཏེ་བ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ང་རོ་འདོན་པ་ཞིག་གྲོང་ཁྱེར་
གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བལྟ་བ་ལ། རྒྱལ་བས་དེ་ལ་

སྒྲིང་རྗེས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། བི་དུ་ར་ཁྱོད་སྒྲིན་ལས་ངན་སྤྱད་པའི་
རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྐྱེ་བ་དྲན་ནམ་གསུངས། སྐྱེ་བ་དྲན་པར་བྱིན་གྱིས་
བརྟུབས་ནས་གྲོང་ཁྱེར་པས་སྤྲོན་བཤམས་པ་ལ་བཞུགས།
སེམས་ཅན་དེས་སྐྱེ་བ་དྲན་ནས་གསོལ་པ། བཙམ་ལྡན་
འདས། བདག་མི་དག་བའི་ལས་ཆེན་པོ་བྱས་པས་དཔྱུལ་བ་
ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྤུལ་མི་བཟད་པ་འདི་འབྱུང་ཞེས་ཆོ་དེ་དག་པོ་
འདོན་ནོ།། དེར་མི་རྣམས་འདི་ཅི་ཡིན་ཟེར་བར། ཀུན་དགའ་
བོས་བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྒྲིན་
འཕགས་རྒྱལ་དུ་རྒྱལ་པོ་བི་དུ་ར་ཞེས་པ་བཙུན་མོ་རྣམས་ལ་
ཤིན་ཏུ་ཆགས་པ་ཞིག་བྱུང་། རམ་ཞིག་དཔྱིད་སོས་དུས་སུ་
ནགས་ཚལ་མེ་ཏྲག་གི་སྒྲིང་དུ་ཕྱིན་པས། བཙུན་མོ་རྣམས་མེ་
ཏྲག་འབྱུ་ཞིང་ཕྱིན་པས། རགས་གསེབ་ན་རང་སངས་རྒྱས་

ཤིག་འཁོར་དག་བཅོམ་མང་པོས་བསྐྱར་བ་མཐོང་ནས་རབ་ཏུ་
དད་པས་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་མགོ་བདུད་དེ་མདུན་དུ་
འཁོད་པ་ལ། བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་སེམས་ལ་ཕན་པའི་ཆོས་
གསུངས་པའི་ཆོ། རྒྱལ་པོ་བྱང་ནས་བཙུན་མོ་རྣམས་གྲུས་པས་
འདུད་པ་མཐོང་བ་ལ་ཕྱག་དོག་སྐྱེས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་
འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་བདུབ་ཏུ་བཅུག། དེའི་ལས་
ཀྱིས་དཔྱལ་བ་མི་བཟད་པ་དཔག་མེད་མྱོང་ཞིང་ད་ལྟ་འང་འདི་
ལྟ་བུའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མྱོང་ཞིང་། ད་དུང་དཔྱལ་བ་ཁོ་ནར་སྐྱུག་
བསྐྱེད་ཡུན་རིང་པོར་སྐྱུད་ནས་མཐར་གཏུམ་པོ་ཞེས་པ་རྗེན་པ་
ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཤིག་གསོད་པར་
འགྱུར། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་དཔྱལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་མྱོང་
བར་འགྱུར། གངས་ལས་འདས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མེད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མྱོང་རྗེས་ལས་རྣམས་བད་ནས་མི་ལུས་ཐོབ། ལས་ལ་འགྱུར་
པས་ཡིད་འབྱུང་ དྲག་པོས་སངས་རྒྱས་ཟུང་ཏ་ར་ཞེས་པའི་
བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཀ་ཤའི་རྒྱལ་པོས་སྐྱེད་མོས་ཆལ་དུ་
བཅུན་མོ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པ་མཐོང་ནས་རྒྱལ་པོ་ཕྱག་དོག་
སྐྱེས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལུས་ལ་ཆད་པ་དྲག་པོ་བཅད། དེ་
ནས་སྟུག་བསྐྱལ་མི་བབ་པའི་མེ་ཞི་བར་གྱུར་རོ་གསུང་པས་
འཁོར་ཐམས་ཅད་ཆགས་བྲལ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏོ། །
འདི་ཡང་འབྲས་མ་བུའི་ཆོས་སྟོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་
བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ཅི་དུ་རའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་
འདབ་དོན་རྟུག་པའོ། །

ཡེ་ཤི་ཞེ་ཡ་ཀའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཨུ་ཏུ་མའི་ནགས་མཐའ་འབྱུང་པོའི་ཕུག་པ་
ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་པའི་དུས། ཞིང་པ་བྱ་མཆོག་
བཅས་ལ་ནམ་མཁའི་ཐོག་དྲག་པོ་བབས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྷན་
འདས་མཉམ་བཞག་ལ་དགོངས་པ་གཡེངས་ནས་འབྱུག་གི་
སྒྲིམ་གསལ། དེ་རྗེས་ཚུ་བོའི་འགྲམ་དུ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་སྟོན་པའི་
དུང་དུ་ལྷགས་ནས་ཆོས་ཁྱེས། དེ་ཡང་ཡུལ་འཁོར་སྤང་དང་
འཕགས་སྦྱེས་པོ་འཕགས་པའི་རིགས་ཡིན་ལ། མིག་མི་
བཟང་དང་ནོར་བདག་རྣམ་སྤྲས་ནི་གདུག་པའི་རིགས་ཡིན་
གསུངས། དེ་དག་སོ་སོ་རང་རང་གི་སྐད་དུ་ཆོས་བསྟན་པས་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གུས་ཤིང་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱབ་
པའི་གནས་ལ་བཀོད། རིན་པོ་ཆེ་དང་མེ་ཏྲག་གིས་གཏོར་ཏེ་

རང་རང་གི་གནས་སྐྱོད་ཤིང་། དེ་ལ་དག་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱིས་སྡོན་
གྱི་རྒྱ་ཁྱུ་པར། སྡོན་སྐྱོད་དབྱགས་རྒྱུང་དང་དབྱགས་ཆེན་ཞེས་
པ་གཉིས་དབྱ་བྱ་ཁྱུང་གཙུག་ལྷན་དང་མི་ཤིང་དབྱངས་ཞེས་བྱ་
བ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིགས་པར། སྐྱོད་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་འོད་སྐྱོང་
ལ་སྦྱོང་ཐག་པ་ནས་སྐྱབས་སྐྱོང་སྦྱོང་བས་འདབ་བཟང་གིས་བརྗོད་
བར་མ་རྒྱས། དེར་འདབ་བཟང་གཉིས་ཡིད་མ་རང་སྦྱོ། འགྲན་
སེམས་ཀྱིས་འོད་སྐྱོང་ལ་སྐྱབས་སྐྱོང་སྦྱོང་། དེའི་བསོད་ནམས་
ཀྱིས་སྐྱོད་གཉིས་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་དང་འཕགས་སྦྱོང་པོ། འདབ་
བཟང་གཉིས་སྐྱོན་མི་བཟང་དང་རྣམ་ཐོས་སྐྱས་སོ་ཞེས་
གསུངས་པས། རྟགས་དེའི་དྲང་སྦྱོང་གི་ནི་ཡ་ཀས་ཐོས་པས་
སྐྱབས་འགྲོ་ལ་མཆོག་ཏུ་དད་ནས་གི་ནི་ཡ་ཀ་དང་། དེའི་ཆ་
བོ་ཤི་ལ་གཉིས་རྒྱལ་བའི་བསྐྱོན་པ་ལ་ཁྱུགས་ནས་སྐྱབས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འགྲོའི་བསྐྱབ་གཞི་བཟུང་། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཅིང་
བདེན་པ་མཐོང་། དེ་གཉིས་འཁོར་བཅས་རབ་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་
ཞིང་དག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་ཞི་བ་བརྟེས། དེའི་ལྷག་མ་རྣམས་
རྒྱལ་བས་ཀ་པི་ནར་ཤུ་རིའི་བུ་དང་མོ་འགལ་བུས་བསྐྱུངས་
པར་མཛད། དེའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་དགེ་སྦྲང་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་པས་
བཀའ་སྤྱལ་པ། སྤྱོན་ལྡར་རྒྱ་སིར་བྱིམ་བདག་ཨང་སར་ཨ་ག་
ཞེས་པ་གཉིས་གྲོགས་པོ་མཛའ་ཞིང་ཆོས་ལ་དད་པ་གཉིས་
བྱུང་བས་ཁོང་གཉིས་སངས་རྒྱས་འོད་སྤྱང་གི་བྱུང་དུ་ཆངས་
པར་སྦྱོད་པ་དང་སྦྱོན་ལམ་ལེགས་པར་བཏབ་པས་དག་བཅོམ་
པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པས། འཁོར་རྣམས་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་ངོ་། །འདི་ཡང་འབྲས་བུའི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། ། མཛད་བརྒྱ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། གི་ནི་ཡ་ཀའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
སྟེ། ཡལ་འདབ་དོན་བདུན་པའོ། །

༥༤ ། བརྒྱ་བྱིན་ལྷུང་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

ནམ་ཞིག་ལྷའི་མདུན་སར། བརྒྱ་བྱིན་གནས་པ་ལྷུང་བའི་ལྷས་
རྣམས་བྱུང་ཞིང་། མགོ་ལ་མེ་རྟོག་མན་དྲ་ར་གསེར་གྱི་འོད་
ཆགས་པ་ཡང་མདོག་ཉམས། ལུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཉམས་པའི་
ཕྱིར་རྩལ་ཁྱུ་ལྟར་འཇོག །སེངྒེའི་ཁྲི་ལས་ཉམས་ང་བས་ལྷུང་དུ་
ཉེ་བའི་ཆོ། རང་གི་སྟོབས་དང་འཁོར་རྣམས་བྲོས་པ་བཞིན་
སོང་། དེའི་ཆོ་ལྷ་མོ་འཇིག་པའི་སྡེ་སོགས་ཀྱིས་སྦྲས་པ། ལྷའི་
དབང་ཕྱུག་ཁྱེད་ལ་ཡང་ལྷུང་བའི་འཇིགས་པ་བྱུང་ན། འདི་ལས་
སྦྱབས་པའི་ཐབས་འཆོལ་བ་མཛོད། འཇམ་བུ་གླིང་དུ་བོབས་
ལ་དགོ་འདུན་ལ་སྦྱབས་སུ་སོང་ན་འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་བར་

ཐོས་སོ་བཅེད། དེར་བརྟུ་བྱིན་གྱིས་འཇམ་བུ་སྤྱིང་དུ་འོང་ནས་
དག་འདུན་རྣམས་ཀྱི་དུང་དུ་བྱིན་པས་བརྟུ་བྱིན་གྱི་གཟི་བརྗོད་
མ་བཟོད་པར་དག་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་འཆེལ་བརྟུད་པས་
བརྟུ་བྱིས་བསམ་པར། འདི་དག་བདག་ལ་འདུད་ན་སྐྱབས་ག་
ལ་འོང་སྟམ་ནས་རང་གནས་སུ་ལོག། །དེ་ནས་བཙུམ་ལྷན་
འདས་དབང་པོའི་ཕྱག་ན་བཞུགས་པ་དེས་འཇིགས་པ་སྐྱབས་
ལྷན་པར་ཤེས་ནས་དེར་བྱིན། རྟུ་ལ་བ་མེ་ཁམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་
འཇོན་ལ་བཞུགས་པས་སྐྱབས་མ་རྟོད་པར་སྟོམས་པར་འཇོག་
པ་ལ་བརྟུ་བྱིན་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་། འཆོ་བ་དང་འབོད་པ་
སོགས་མི་རིགས་པར་བསམ་ནས། གྲི་བའི་བུ་བྱུར་ལྷ་པ་
ལ་བརྟུ་བྱིན་གྱིས་གྲུས་པས་སྐྱས་པ། བེའུ་བྱུའི་དབྱུག་ཐོ་ཅན་
ཁྱོད་གྱིས་རྟུད་མང་གི་སྒྲ་སྟན་པོས་གསོལ་བ་ཐོབ་ཅིག་ཅིས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བརྗོད་པས། ཟུར་ཕུད་ལྡེ་པས་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟོད་བསྐྱབས་
དང་བཅས་རྒྱུད་མང་གི་སྒྲ་དབྱངས་སྟོན་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་
པས། སངས་རྒྱས་མེ་ཁམས་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཛག་པ་ལས་
བཞེངས་ཏེ་སྐབས་ཕྱེ་བས། བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་བཅས་ཕུག་ནང་
དུ་ཞུགས་ནས་ཞབས་ལ་བཏུད་པས་ཞབས་སེན་སྤྱི་བོར་རེག་
པ་ཙམ་གྱིས་མགོའི་མན་དར་མེ་ལོང་ཕྱིས་པ་བཞིན་གསར་དུ་
གསོས་ཤིང་ལྟུང་བ་ལས་ཐར་པས་ཆོས་གསུངས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་
མིག་དང་ལྡན་བཞིན་བདེན་པ་མཐོང་། དེའི་མཐུས་བརྒྱ་བྱིན་
ལྟུང་བ་ལས་ཐར་ནས་སྤར་བཞིན་རང་གནས་སུ་སྟོན་ལ་འཁོད་
ཅིང་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ལ་གུས་ཤིང་སྐབས་སུ་འགྲོ་
བར་བྱེད། དམ་པ་རྣམས་ནི་ཕན་བཏགས་པ་ལ་བྱུ་ལོན་བཞིན་
ལན་འཇལ་བ་ཡིན་པས། ཟུར་ཕུད་ལྡེ་པ་ལ་དྲིན་བཟོའི་ཕྱིར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གཏུམ་བུ་རའི་བུ་མོ་མཛེས་མ་བྱིན་པར་གྱུར། དགོ་སྤྲོད་རྣམས་
ཀྱིས་དེའི་རྒྱ་ཁྱུས་པས། སྤྲོན་གྲོང་བྱེར་མཛེས་ལྷན་དུ་རྒྱལ་པོ་
སྐལ་བཟང་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་ལོག་པར་དད་སེལ་གྱི་སྐྱེ་
གདུང་ལ་མཆོད་རྟེན་བྱས་ཤིང་སྤྲོན་ལམ་བཏབ་པས་བརྒྱ་བྱིན་
འདིར་སྐྱེས་པའོ་གསུངས་པས་འཁོར་རྣམས་ཡི་རང་ངོ་། །འདི་
ཡང་འབྲས་བུའི་ཆོས་སྐྱོར་ངོ་། མཛོད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་
ཤིང་ལས། བརྒྱ་བྱིན་ལྷང་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་
འདབ་དོན་བརྒྱད་པའོ། །

༡༩ ། དབང་ཆེན་སྡེའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

མཉན་ཡོད་དུ་བྲམ་བེ་འཛོ་བ་བདེ་ཞེས་པ་གཞོན་དུས་ཆོ་བྱེད་
ཅམ་རིག་ནས་སོགས་ཡོན་ཏན་ལ་སྦྱད་ཅིང་། སྐས་ཤིང་ཁ་སྐྱེ་
ཁ་བོར་གྱུར་ཆོ་མཛོད་བའི་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་

སྟེ། བྱད་མེད་གཡོ་ལྡན་མ་ཞེས་ན་སོ་དར་ལ་བབས་ཤིན་ཏུ་
མཛེས་པ་ཞིག་ཆུང་མར་སྤངས། དེ་ནི་བྲམ་བེ་རྒྱད་པོ་ལ་ཡིད་
ནམ་ཡང་མ་ཆགས་ཤིང་། བདག་པོ་བྱོད་ནོར་མེད། གཡོག་
མེད། བྲི་སྟན་དང་མལ་ཆ་མེད། ད་བྱོད་སྟོམས་ལས་སུ་མ་
སྟོད་ནོར་འབྲུབ་པའི་ཐབས་མཛོད་བེར། མོ་རང་རྒྱན་པོ་དང་
འབྲོགས་ཤིང་ལོངས་སྟོད་དོ། །དེ་ནས་བྲམ་བེས་དབེན་པ་བོར་
ནས་གྲོང་ཡུལ་དུ་ནོར་འཆོལ་བར་ཕྱིར། མཐར་ས་མཐའ་རྒྱ་
མཆོའི་འབྲམ་དུ་གསེར་དང་གོས་སོགས་ནོར་མང་པོ་ཐོབ་ནས་
རང་ཡུལ་དུ་ལོག་ཡོང་པས། ཡུལ་དང་ཉེ་བའི་ནགས་སུ་ཆོམ་
རྒྱན་དང་འཕྲད་ནས་ནོར་གང་ཡོད་འཕྲོགས། བྲམ་བེས་བསམ་
པ། ཀ་ལས་ཆེན་པོས་ནོར་དེ་ཅི་ཆེད་ཀྱང་བདག་ནི་སྐལ་བ་
དམན་པས་མི་ལམ་ལྟར་དེ་ནི་ཅི་ཡང་མེད། ལག་སྟོང་དུ་ཕྱིན་

ཀྱང་བྱད་མེད་དེས་ཞེ་སྤང་དང་ཚིག་རྩལ་གྱི་འབར་བས་བཟོད་
སྒྲགས་མེད། དེ་བས་འདིར་ཤི་ན་ལེགས་སྒྲུལ་ཤིང་སྤྲོད་གི་ཤུན་
པས་སྒྲེ་བསྒྲུལས་ཏེ་འཆི་བར་བརྩམས་པ་ན། བཙམ་ལྡན་
འདས་གྱི་སྒྲགས་གྱིས་མཁུན་ཏེ་དེར་བྱོན་ནས་ཐག་པ་དགྲོལ་
ཞིང་སྦྱིན་པའི་གཏེར་སྤངས་ནས་བྲམ་བེ་ལ་གནང་བས་དགའ་
ཞིང་བྱིམ་དུ་སོང་ནས་ནོར་སྒྲུག་པར་གྱུར་ཀྱང་རྒྱུ་མ་དེ་བྲམ་བེ་
ལ་ནམ་ཡང་མགྲ་བར་མི་བྱེད། གཞན་ཁོང་དུ་ཞུགས་པའི་བྱད་
མེད་ནི་ནོར་གྱིས་ཆོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་བྲམ་བེས་བསམ་
པ། འཁོར་བ་འདི་སྒྲུག་བསྒྲུལ་ཞིང་། བྱད་པར་དབུལ་ཕོངས་
སྒྲུག་བསྒྲུལ། དེ་བས་ཀྱང་ནོར་འཆོལ་བ་སྒྲུག་བསྒྲུལ། འབྱོར་
ཀྱང་མི་སེམས་འཛིན་པ་སྒྲུག་བསྒྲུལ་བསམ་སྟེ་ནི་བ་ཆགས་
བྲལ་ལ་མོས་ཤིང་རྒྱལ་བ་ལ་དད་ནས་རྒྱལ་བྱེད་ཆོལ་དུ་སྦྱིན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་
བ་ཡོངས་སུ་མཁྱེན་ཏེ། སྲིད་པས་གདུང་བའི་ནད་ཀྱིས་ཟིན་པ་
དེ་ལ་བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲན་སྒྲུལ་བས། བྲམ་བེས་
བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དབྱ་བཅོམ་པ་ཐོབ་བོ། །དེ་
ལ་ཡ་མཆོན་ནས་དག་སློང་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་གྱི་རྒྱ་ཁྱུས་པས་
བཀའ་སྒྲུལ་པ། སྒྲོན་ལྡར་རྒྱ་སིར་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྡེ་ཞེས་
པ་ཐམས་ཅད་བྲམས་པས་སློང་བ། ཕྱོགས་ཀྱི་སློང་བ་རྣམས་
སྒྲོན་པས་ཆོམ་པར་མཇེད་པ་ཞིག་བྱུང་། སྐབས་ཤིག་རྒྱལ་ཕྱན་
གཞན་གྱི་དམག་བྱུང་བར་རྒྱལ་ན་གསོད་པའི་ལས་སུ་བྱུར་
དོགས་མ་འཐབ་པར་རྒྱལ་སྲིད་སློས་བཏང་། གཅིག་ཕུར་
གསང་ནས་ནགས་གསེབ་ཏུ་བྱོན། སྒྲོན་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཕྱན་
དེས་ལྷོ་བྱིན་པས་སྒྲོན་པོ་ངན་པ་རྣམས་ཨ་གསར་གྱིས་རྒྱལ་

ཕྱན་གསར་པ་དེའི་གཡོག་བྱེད། དབང་ཆེན་སྡེ་གང་དགར་སྐྱུར་
བཏང་། དེ་ནས་སྟོན་ངན་རྣམས་རྒྱལ་པོ་གསར་པ་དེས་ནང་དུ་
མ་བཏང་བར་ཕོ་བྲང་གི་སྒོ་དུ་བསྐྱུངས་པས་དེ་དག་སྒྲི་ནས།
གསར་པ་མེའི་ཆ་བས་གདུང་བའི་ཆོ། །དབང་ཆེན་ཟླ་བའི་
བསིལ་འོད་དྲན་ནས་བྱུང་། །ཞེས་སོགས་སྒྱུ་ལེན་ནོ། །དེ་ཆོ་
བྲམ་བེ་ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀ་ཞེས་དབུལ་པོ་ཞིག་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྡེ་
ལ་ནོར་སྟོང་དུ་འགྲོ་བ་ནགས་གསེབ་དུ་མངལ་ནས་དེ་ལ་སྟུའི་
རྩ་བའི་བས་ཞིམ་པོས་མགྲོན་བྲས་ཏེ་ཞི་དུལ་གྱིས་གཏམ་དྲིས་
པས། རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྡེ་ལ་ནོར་སྟོང་དུ་ཕོ་བྲང་སྒྲོར་འགྲོ་
བེད། དེ་ནི་ང་ཡིན། མངའ་ཐང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཚུལ་
གསུངས་པས། བྲམ་བེ་དེ་རང་གི་མགོ་ལ་རྩོས་རེག་ཅིང་དྲན་
མེད་དུ་བརྒྱལ། སངས་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱན་ལ་ཅི་འདོད་པའི་

ནོར་སྟེར་བ་ལ་བདག་བསོད་ནམས་དམན་པས་སྐལ་བ་མ་
ཐོབ་དེ་ཤི་བ་དྲག་ཟེར། སྐྱེ་ལ་ཙུ་ཐག་བཏགས་པས། རྒྱལ་
པོས་བྱེད་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅིག །ངའི་ལུས་འབྲས་བུ་མེད་པའི་
ཤིང་སྐམ་ལྟ་བུ་འདིས་ཅི་བྱེད། བྱེད་ལ་ནོར་འབྱུང་བའི་ཐབས་
བུ་འོ། །ང་ཐག་པས་བཅིངས་ལ་དབྱའི་སར་འབྲིད་ནས་ཆོང་
ཞིག །ང་གསོད་པའི་ཕྱིར་ཉོས་ནས་བྱེད་ལ་ནོར་འོང་གསུངས།
དེར་བྲམ་ཟེས་རྒྱལ་པོ་བཀྲིགས་ཏེ་འབྲིད་པས། རྒྱལ་པོ་
གསར་པ་དེས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཏུ་ཐོས་པས། རྒྱལ་ཕྱན་དེ་ཆོས་
རྒྱལ་དབང་ཆེན་སྡེའི་སྡིང་སྟོབས་ལ་རབ་ཏུ་མགྲ་ཞིང་མཆོག་ཏུ་
དད་པར་བྱུར་ཏེ་བྲམ་ཟེ་ལ་ནོར་མང་པོ་སྦྱིན། ཆོས་རྒྱལ་དབང་
ཆེན་སྡེ་ལ་རང་གི་རྒྱལ་སྲིད་ཕྱིར་ཕུལ། མངའ་གསོལ་ཞིང་སྦྱི་
བོས་བཀྲར་རོ། །དབང་ཆེན་སྡེ་ནི་དལྟ་ང་ཡིན་ཅིང་དུས་ཀྱན་ཏུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་བསྐྱབས་པ་དེ་ལྟ་བུ་རེ། །ཞེས་གསུངས་
པས་འཁོར་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་རོ། །
འདི་ནི་སྦྱོན་པའི་ཆོས་སྟོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་
ཤིང་ལས། དབང་ཆེན་སྡེའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་
དོན་དགུ་པའོ། །

༤༠ ། རབ་བཟང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

སྦྱོན་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དྲི་བའི་རྒྱལ་པོར་རབ་དགའ་
ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་དེའི་རྩུང་དུ་ཕྱིན་པར། རབ་དགའ་
མཛད་པ་ཆེན་པོས་མཛད་ཅིང་། དབང་པོས་སྦྱས་པ། རབ་
དགའ་རང་རིག་སའི་སྟེང་དུ་ཚུར་ཤོག །ཟས་གཙང་སྤྲས་སྦྱོན་
པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་རབ་བཞིའི་ཆོས་སྦྱོན་པས་
འུ་ཅག་ཀྱང་ཉན་དུ་འགྲོ་བུས་པར། རབ་དགའ་བདག་ནི་རྒྱུད་

མང་གི་སྒྲ་སྒྲན་པོ་ལ་ཆགས་པས་ཆོས་ཉན་པའི་སྐལ་བ་བྱེད་
མི་ལུས་ཞེས་ཆོས་དོན་དུ་མི་གཉེར་བར་བརྒྱ་བྱིན་ཡིད་ལྗེས་ཞིང་
རང་གནས་སུ་སོང་། དེའི་ཆེ་རབ་བཟང་ཀྱ་ཤའི་དུང་གི་མཆོ་
འབྲམ་ཞུ་དུམ་ཤ་རའི་མེ་ཏྲག་གི་ཆལ་དུ་སྒྲུམ་བཙོན་གྱིས་
གནས་ཤིང་། ཡང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རབ་དགའ་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་
ཀྱང་གོང་བཞིན་རྒྱད་མང་ལ་ཆགས་པས་ཉན་དུ་མ་འདོད། དེའི་
ཆེ་རབ་བཟང་གིས་ཞུ་དུམ་ཤ་རའི་མེ་ཏྲག་རབ་དུ་རྒྱས་པ་
མཐོང་ནས་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ནས་ཆོས་
སྟོན་པའམ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་བྱོན་པ་ལ་འབྱུང་
གི་ཡང་ན་བདག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུན་སྒྲུལ་ཞིང་སྟོབ་
དང་བཅས་ཏེ་གནས། དེ་ནས་བཙོམ་ལྡན་འདས་སྐྱ་ཕྱ་ངན་
ལས་འདའ་བའི་མཇེད་པ་སྟོན་དུ་ཉེས་བ་ན། བདག་གི་གདུལ་

བྱའི་ལྷག་མ་དྲི་བ་རབ་དགའ་དང་། དག་སྣང་རབ་བཟང་ཙམ་
མོ་དགོངས་ནས་རབ་དགའི་གནས་སུ་བྱོན། དྲི་བའི་རྒྱལ་པོ་
ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྦྱལ་ནས་བེད་སྤྱོད་འཛུགས་པ་ཅན་རྒྱུད་
མང་ལྷག་པར་འབྱུང་བས་རབ་དགའ་རྒྱུད་མང་ཡོངས་སུ་ཆད་
ནས་དཔའ་ཁྱམ་ཞིང་ཁེངས་དྲེགས་འཛུམས་པར་ཆོས་བསྟན་
ནས་རྒྱན་ཁྱགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ། དེ་ནས་ཀྱང་ཤའི་གྲོང་དུ་ཐ་
མའི་གཟིམས་མལ་དུ་གཟིམ་པས། ལྷ་དུམ་ཨ་རའི་མེ་ཏྲག་
རྣམས་སྟོང་ཞིང་རྒྱས་པ་མཐོང་ནས། རབ་བཟང་སྟོ་མ་བདེ་བར་
བདག་གི་བསོད་ནམས་ཉམས་སམ་སྟམ་པར། ཚལ་གྱི་ལྷ་
མོས་སྦྱས་པ། རབ་བཟང་ཁྱོད་སྦྱག་བསྐྱེད་མ་བྱེད། ལྷ་དུམ་
ཨ་རའི་མེ་ཏྲག་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་མ་ཡིན།
འདི་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བལྟམས་པའི་དུས་སུ་འབྱུངས། བྱང་ཆུབ་

བརྟེས་ནས་ད་ལྟའི་བར་བསྟན་པ་རྒྱས་པས་མེ་རྟོག་རབ་ཏུ་
རྒྱས། ད་མེ་རྟོག་རྟོང་ཞིང་རྒྱས་ནས་ཉམས་པ་འདི་རྒྱལ་བ་ཐ་
མའི་གཟིམས་མལ་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ལྟས་ཡིན་ནོ་
ཟེར། དེ་ནས་རབ་བཟང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞལ་བལྟ་བར་
འདོད་ནས་ཕྱིན་པས། ཀུན་དགའ་བོས་རབ་བཟང་ལ་སྦྱས་པ།
ད་ལྟ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱ་ཤིན་ཏུ་བརྟེས་བས་སུ་ལའང་
མཇལ་བའི་སྐབས་མེད་ཞེས་བཀག་ཀྱང་། རབ་བཟང་གིས་
སྦྱས་པ། ཀུན་དགའ་བོ་ང་རྒྱལ་བའི་ཞལ་བལྟ་བར་འདོད་པ་ལ་
བྱེད་ཀྱིས་རྩལ་མོ་འདི་མ་མཛད་མཇལ་བའི་བྲོགས་མཛོད་ཟེར།
ཀུན་དགའ་བོས། རྒྱལ་བ་སྐྱ་བརྟེས་ནས་མཇལ་བའི་སྐབས་
མེད་པ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་གོ་མེད་རང་འདོད་འདི་སྦྱ་བ་མི་རིགས་
ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་རབ་བཟང་གིས་ཡང་ཡང་མ་ཉན་པར་ནན་གྱིས་

ཉུས། ཀུན་དགའ་བོས་ཡང་ཡང་ལོ་རྒྱས་བཤད་ནས་རྒྱལ་བའི་
རྒྱུ་རྒྱུ་འགྲོ་བ་བཀག་པས། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་རྒྱལ་བས་
གསུང་ཆེན་པོས་རབ་བཟང་ནང་དུ་ཐོངས་ཤོག་གསུངས། རབ་
བཟང་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་དགོངས་
པ་འདི་འཇིག་རྟེན་མུན་པར་མཛད་པ་ཅི་ལགས་ཉུས་ པས།
རབ་བཟང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས། ཆོས་བསྟན་པས་རབ་བཟང་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་
བུ་ཐོབ་པ་དེ། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་འདས་པའི་གོང་དུ་བདག་
འཆི་བར་འཐད་དོ་སྙམ་ནས་སྒྱལ་ཤུན་བརྗེ་བ་བཞིན་ལུས་
བཏང་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །དེར་བྱི་པ་དང་ནང་པ་
གཉིས་རབ་བཟང་གི་ཕུར་ལ་ཚུད་པས་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་
ཁྱོགས་འབྲེལ་ཏེ་ལོག་སོང་། ནང་པའི་དགོ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་

རབ་བཟང་གི་ཕུར་མེ་ལ་བཞུས་ནས་མཆོད་ཉིན་བྱས་སོ། །དེའི་
རྒྱ་མཚན་ཞུས་པས། སྡོན་ལྷ་ར་ཏྲ་སིར་བམ་ཟེ་མུ་ངན་མེད་བྱ་
བ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤངསྡོག་ལྷ་ར་བསྟན་པ་ཞིག་བྱུང་། སངས་
རྒྱས་མུ་ངན་ལས་འདའ་གོང་འཆི་བར་སྡོན་ལམ་བཏབ། དེ་
བཞིན་ལྷས་སྡོན་ལམ་བསྐྱབ་པའི་ལས་ཀྱི་བདེན་ཆོག་དེ་ལྷ་ར་
ཡིན་ཞིང་། སྡོན་ང་འི་དྲགས་སུ་སྐྱེས་ནས་ཁྱུ་དང་བཅས་འོན་
པས་གཟེར་བ་ན། ངས་འི་དྲགས་བྱིངས་རྣམས་རྒྱབ་ལ་འབྱེར་
ནས་རྒྱ་བོ་བསྐྱལ། བདག་ཉིད་ངལ་ཆད་ནས་འཆི་ལ་བྱག་པ་
ན་འི་དྲགས་གཅིག་བདག་གི་སྡོན་དུ་རྒྱ་བོ་བསྐྱལ། དེ་ཡང་རབ་
བཟང་དེ་ཞེས་གསུངས། ཡང་དྲི་བ་རབ་དགའི་རྒྱ་ཞུས་པས།
སྡོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་གི་སྡོབ་མ་དགེ་བསྟེན་སྡོ་བཟང་
ཞེས་པ་ཞིག་སངས་རྒྱས་དུང་དུ་བསྐྱབ་པའི་གནས་ཐོབ། དེས་

དྲི་བ་རྣམས་བདེ་དག་འདང་སྤྱོད་བྱུངས་སྟོན་པར་ཡིད་ཆགས་
པས་སྟོབ་བཟང་དེ་དྲི་བ་རབ་དག་རྒྱུས། སྟོན་ལམ་མཐའ་བཅན་
པས་ད་ལྟ་རབ་བཟང་དང་རབ་དག་འབདག་གིས་ཞི་བ་ལ་
བཀོད། སྟོན་གྲོང་ཁྱེར་མཆོད་འོས་ཞེས་པ་ལྟ་འི་གྲོང་ལྟ་བུ་ཞིག་
ཏུ་རྒྱལ་པོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་དཔལ་ལྡན་བརྒྱ་བྱིན་ལྟ་བུ་
མཆོད་སྦྱོར་ལ་བཙོན་པ་ཞིག་བྱུང་། དེའི་སྦྱིང་སྦྱོབས་བརྟག་
པས་སྦྱིར་རྒྱ་བྱིན་གྱིས་སེམས་ཅན་གཏུག་པ་བཀྲེས་པ་ཞིག་ཏུ་
སྦྱལ་ནས་ཤ་ཁྲག་བསྐྱང་པས་རྒྱལ་པོས་རང་གི་ཤ་ཐམས་
གཅད་ནས་བྱིན། སྤར་རྒྱ་བྱིན་རང་གཟུགས་བསྟན་ནས་རྒྱལ་
པོ་ལ་ཉམ་ང་བ་དང་འགྱོད་པ་ཡོད་མེད་དྲིས་པས། བདག་ལ་
འགྱོད་པ་སོགས་སེམས་ལ་འཁྲུ་འཕྲིག་མེད་པ་བདེན་ན་ལུས་
ཀྱི་མ་རྣམས་གསོས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་མ་ཐག་སྤར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཞིན་གསེས་ནས་དཀར་མདངས་འོད་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏེ། །
རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་ད་ལྟ་ངའོ་གསུངས། འདི་ཡང་འབྲས་བུའི་ཆས་
སྟོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། རབ་
བཟང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་པའོ། །

༤༡ ། རྒྱུའི་མཆོག་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་།
དགེ་སློང་རྣམས་ལ་གཏམ་གྱི་ཞོར་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་
སློང་དག་འཇིག་རྟེན་ན་རང་གིས་གང་སྦྱད་པའི་ལོངས་སྦྱོད་ལ་
འབྲས་བུ་མེད་ཅིང་། དག་བཅོམ་པ་སོགས་མཆོད་ཡུལ་གང་
ལ་སྩལ་བ་ལ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། གྲོང་བྱེད་པ་ཉེ་ལོ་ལྷ་
ཏུ་དོན་མཐུན་གྱི་ཆོང་པ་འགའ་རྒྱ་མཚོར་ཕྱིན་ནས་ཅན་རྣམས་

མཆོག་སོགས་མང་པོ་སྤངས་ནས་ཚུར་འོང་བས་མི་འདོད་པའི་
སྤང་བྲག་པོས་གཟིངས་ཞིག་པ་ལ་བྱག་པས་ཆོང་པ་རྣམས་
སྟོག་དང་བྲལ་ལ་ཉེ་བའི་ཆོ། དེད་དཔོན་བསོད་ནམས་སྟེ་ཞེས་
པ་འདར་བཞིན་དུ་བསམ་པ། བདག་གི་བྱིམ་དང་ཉེ་བའི་
གནས་ན་དགོ་བསྟེན་ཆོས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་བྱ་བ་ཡོད། དེ་ཏྲག་དུ་
རྒྱུ་འི་མཆོག་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན།
བདག་ཅག་ཀྱང་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ལེགས་སྟམ་འདར་
བའི་ངག་ལྟ་བུ་ལྟོས་ཀྱིས་སྤྲོས་པ། ཉམ་ཐག་འཇིགས་པས་
གདུང་བའི་འགྲོ་ལ་སྐྱོབ་པའི་དཔག་བསམ་སངས་རྒྱས་ རྒྱུ་འི་
མཆོག་དབྱ་བཅོམ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་བརྗོད་
ཅིང་ཡིད་ལ་དྲན་པས། རྒྱ་མཚོའི་ལྷས་དེ་དག་མཚོའི་ངོགས་
སུ་བསྐྱལ་ནས་འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་བར་གྱུར་ཏོ། །འཇིགས་

ཆེན་དེ་ལས་གྲོལ་བ་ནས་བཟུང་དེ་དག་རྒྱུ་འཛུགས་སངས་
རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཆེལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་
བ་སྒྲུང་ཞེས་པས་ཅན་ས་མཆོག་ཀུན་ཏུ་འཆེལ་བཞིན་དེད་
དཔོན་ལ་དོང་ཅེ་འབྲུམ་ཕྱག་བཞི་སྤྱད་ནས་ཅན་ས་མཆོག་ཉི་
བར། དེད་དཔོན་གྱིས་ཅན་ཆེལ་པ་ཅམ་ཡང་མ་བཅོང་། རྒྱུ་
མཆོག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེལ་ཅན་ས་མཆོག་གི་བྱུག་
པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དོ་ཤལ་དང་སྤེང་བས་བརྒྱན་པ་
ཕུལ། དེའི་བསོད་ནམས་གྱིས་དེད་དཔོན་བསོད་ནམས་སྡེ་
ལུས་དང་ཡན་ལག་ལྷ་བ་ལྟར་དཀར་བསིལ་འོད་དང་ལྡན་པར་
གྱུར། རྒྱ་མཚོར་གཟིངས་ཞིག་པའི་ཅན་རྒྱུ་ལྟར་བ་ཐམས་
ཅད་རང་གི་བྱིམ་དང་ཉེ་བར་ཁྲོན་པ་ཞིག་གི་ནང་ནས་འཕྱོན་པ་
ཆོང་པ་རྣམས་ལ་བྱིན་ཞིང་ཅི་འདོད་སྤངས་ནས་དག་འདུན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

རྣམས་ལ་ཕུལ་ཞིང་བསྟེན་བཀྱར་ཆེན་པོ་བྱས། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ས་བོན་ཆུང་དུ་བཏབ་པས་དགེ་བའི་ལོ་འདབ་དཔག་མེད་
རྒྱས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཆོག་ཏུ་སྦྲིན་པར་གྱུར་ཏེ།
དེད་དཔོན་འདི་ཆོས་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་ནས་མཐར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཅན་དཔལ་ཞེས་པར་གྱུར་ཏེ་གསུངས་པས།
འཁོར་རྣམས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་
གྱུར་ཏེ། །འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛད་
བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། རྒྱུ་འཁོག་གི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བྱ་གཅིག་པའོ། །

༤༡ ། རྒྱུ་འཁོག་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉམ་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་།
དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ལ་གཏམ་གྱི་ཞོར་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། དགེ་

སྤྱིང་དག་འཇིག་རྟེན་ན་རང་གིས་གང་སྤྱད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་
འབྲས་བུ་མེད་ཅིང་། དག་བཅོམ་པ་སོགས་མཆོད་ཡུལ་གང་
ལ་ཕུལ་བ་ལ་འབྲས་བུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། གྲོང་ཁྱེར་པ་ཏེ་ལི་ཕུ་
ཏེ་རྟོན་མཐུན་གྱི་ཆོང་པ་འགའ་རྒྱ་མཆོར་ཕྱིན་ནས་ཅན་དན་ས་
མཆོག་སོགས་མང་པོ་སྤངས་ནས་རྩེ་རོང་བས་མོ་འདོད་པའི་
སྤྱིང་དག་པོས་འཇོངས་ཞིག་ལ་ཐུག་པའི་ཆོང་པ་རྣམས་སྤྱོད་
དང་འབྲལ་ལ་ཉེ་བའི་ཆོས། དེད་དཔོན་བསོད་ནམས་སྡེ་ཞེས་
པ་འདར་བཞིན་བསམ་པ། བདག་གི་བྱིམ་དང་ཉེ་བའི་གནས་
ན་དག་བསྟེན་ཆོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་བྱ་བ་ཡོད། དེ་ཏྲག་ཏུ་རྒྱུ་
མཆོག་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན། བདག་
ཅག་ཀྱང་དེ་ལ་སྐྱབས་པ་ལེགས་སྟུམ་འདར་བའི་དག་ལྡན་
ལྡོག་གིས་སྤྲས་པ། ཉམ་ཐག་འཇིགས་པས་གདུང་བའི་འགྲོ་

ལ་སྐྱོབ་པའི་དཔག་བསམ་སངས་རྒྱས་རྒྱའི་མཆོག་དག་
བཅོམ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་ཡིད་ལ་དྲན་
པས། རྒྱ་མཆོའི་ལྷས་དེ་དག་མཆོའི་དོགས་སུ་བསྐྱུལ་ནས་
འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱུང་ཏོ། །འཇིགས་ཆེན་དེ་ལས་
གྲོལ་བ་ནས་བཟུང་དེ་དག་རྒྱའི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་
འཆེལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་འགྲོའོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བ་སྣང་ཞེས་
པས་ཅན་དན་ས་མཆོག་ཀྱན་ཏུ་འཆེལ་བཞིན་དེད་དཔོན་ལ་
དོང་ཅེ་འབུམ་ཕྱག་བཞི་སྤྱད་ནས་ཅན་དན་ས་མཆོག་ཉི་བར།
དེད་དཔོན་གྱིས་ཅན་དན་ཆེལ་བ་ཅམ་ཡང་མ་བཅོང་། རྒྱའི་
མཆོག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་ལ་ཅན་དན་ས་མཆོག་གི་
བྱག་པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དོ་ཤལ་དང་ཕྱེང་བས་བརྒྱན་
པ་ཕྱུལ། དེའི་བསོད་ནམས་གྱིས་དེད་དཔོན་བསོད་ནམས་སྡེ་

ལུས་དང་ཡན་ལག་སྟེ་བ་ལྟར་དཀར་བསིལ་འོད་དང་ལྡན་པར་
གྱུར། རྒྱ་མཚོར་གཟིངས་ཞིག་པའི་ཅན་དན་རྒྱར་ལྷུང་བ་
ཐམས་ཅད་རང་གི་བྱིས་དང་ཉེ་བར་ཁྱོན་པ་ཞིག་གི་ནང་ནས་
འཐོན་པ་ཚོང་པ་རྣམས་ལ་བྱིན་ཞིང་ཅི་འདོད་སྤངས་ནས་དག་
འདུན་རྣམས་ལ་ཕུལ་ཞིང་ བསྟེན་བཀྱར་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས།
བསོད་ནམས་ཀྱི་ས་བོན་རྒྱུད་དུ་བཏབ་པས་དག་བའི་ལོ་འདབ་
དཔག་མེད་རྒྱས་ཤིང་བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཚོག་དུ་སྟོན་པར་
གྱུར་ཏེ། དེད་དཔོན་འདི་ཚས་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་ནས་མཐར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཅན་དན་དཔལ་ཞེས་པར་གྱུར་ཏེ་གསུངས་
པས། འཁོར་རྣམས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བར་གྱུར་ཏེ། །འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚས་སྟོར་རོ། །མཛད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། རྒྱུ་འཛུགས་གི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བྱ་གཅིག་པའོ། །

༤༢ ། དམུལ་བ་སྟོན་ལྟོན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ།
༥ ། སྟོན་གྲོང་བྱེད་མཉན་ཡོད་དུ་བྱིས་བདག་ཐོས་པའི་གོ་ཆ་
ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་། ས་མ་རིགས་མཐོ་བས་རིགས་བརྒྱད་ལ་
ཕན་དུ་རེ་ནས་གཅིས་པར་བསྐྱུངས། དེ་ནས་ས་འདས་རྗེས་
མས་སྐྱེད་བསྐྱེདས། འབྲིས་མཆོས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་མཛའ་བ་
ཞིག་དང་ཕྱི་ཞིང་ལང་ཆོ་རྒྱས་པས་སྤང་ཆེན་ལྷགས་ཀྱས་མ་
འཆུན་པ་བཞིན་སྦྱོད་ལམ་མ་བསྐྱུལ་པ་ཀྱན་དུ་འབྱུངས་ཤིང་
གྲོང་དུ་རྒྱ་བས། ཁང་བཟང་ཞིག་གི་ཕྱི་ནས་བུ་མོ་མཛའ་མ་
ཞིག་གིས་བལྟ་བ་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཡོད་ཆགས་ཤིང་མཛའ་
བའི་རྣམ་འབྱུང་གིས་བརྟ་སྐྱོ་ཆོགས་དང་། བུ་མོ་དེས་མེ་རྟོག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འཕངས་པ་སྤྱིད་པའི་གོ་ཆའི་མགོ་ལ་ཕོག་པ་སོགས་གྲོགས་
པོས་མཐོང་བས་བསམ་པར། འདི་ནི་མཆན་མོ་སྐྱུལ་ལྟར་
འབྱམས་ཆོ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེ་བོ་གཡོ་ཅན་གཞུ་ལྟ་བུས་གཞོད་
པའི་དུག་མདའ་ཕོག་ཉིན་འདུག་བསམ་མ་ཕོད་པར་ཡུལ་དུ་
འོང་སྟེ་མ་ལ་དེ་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་བཤད། ཉིན་དེ་ལྟ་བུ་
འདུག་པས་ཉིན་མོ་བདག་གིས་བསྐྱུངས་ཀྱིས། མཆན་མོ་མ་
རང་གིས་སྐྱུངས་ཤིག་སྐྱས་སོ། །དེ་ནས་མཆན་མོ་བུ་དེ་བྱིས་
གྱི་སྐྱུག་དུ་ཉལ། མས་སྒོ་འགག་དུ་ཉལ་བས་མཆན་ལ་བུ་དེ་
ཐོན་བྱུང་བས། མས་མ་བཏང་བར་བསྐྱུངས་པས་བུའི་བསམ་
པར། བུ་མོ་མཛེས་མ་དེ་དང་དུས་བཏབ། བདག་གིས་མ་ཉན་
པར་ཕྱིན་ན་མ་འདིས་སྐྱད་བཏང་ནས་བྱིས་མཆོས་ཀྱིས་ཤེས་
མོད། དེས་ན་བདག་མཛེས་མོ་དང་འགྲོགས་པའི་གོགས་མ་

འདིས་བྱེད་པ་འདུག་སྟམ་ནས་རལ་གྱི་བྱེད་ཏེ་མའི་མགོ་བོ་
བྱེགས་ནས་བསད། བུ་མོ་དེའི་བྱིས་དུ་ག་ལེར་ཞུགས་པས་
མོས་ཀྱང་བསྐྱས་ནས་འདོད་ཡོན་གྱིས་མགུ་བར་བྱས། དེ་ཆོ་མོ་
ལ་ངོ་སོ་བརྗོད་པའི་བྱེད་བདག་གིས་མ་བསད་པའི་གཏམ་
བཤད་པས་འདར་ནས། སྒྲིག་ཅན་མ་གསོད་པའི་ལག་དམར་
བ་འདི་དང་བདག་འགྲོགས་མི་རུང་སྟམ་ནས་ཁང་པའི་བ་
གམ་གྱི་ཕྱིར་འཛེགས་ཏེ་སྐད་ཆེན་པའི་ཆོམ་རྒྱན་པ་འདུག་
ཅེས་བསྒྲགས་པས། གྲོང་བྱེད་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དེད་པས་
བྲོས་ལ་ཐར་ཅོམ་བྱུང་། ནངས་པར་བདག་གི་མ་ཆོམ་རྒྱན་
གྱིས་བསད་དོ་ཞེས་ཕུང་པོ་རྣམས་སྦྱངས། དེ་ནས་འགྲོད་དེ་
བདག་དཔྱལ་བ་ལས་འགྲོ་ས་མེད་བསམ་ཅི་དག་ཏུ་བྱུང་།
དགོ་འདུན་རྣམས་སྒྲིག་པ་བཤགས་པའི་ཁ་ཏོན་མཛད་པ་ཐོས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ནས་བདག་ཀྱང་འདིར་འཇུག་གོ་སྟམ་གསེལ་བ་བཏབ་པས་
དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་དེར་བ་ཏུ་བྱུང་། འགྱོད་པ་དྲག་པོས་ཁ་
ཏོན་ལ་བརྩོན་པར་བྱུང་། དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་དགོ་སྟོང་
ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་བཞུགས་དུས། དགོ་སྟོང་སྤིང་པའི་གོ་ཆ་
ཆོས་སྤྲུལ་བ་ལ་མཁས་ཤིང་སྡོད་གསུམ་ཁོང་དུ་ཆུད་ཀྱང་།
མ་བསད་པའི་སྡིག་ཅན་འདི་སྤྲུལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། འདི་ནི་མནར་
མེད་ཀྱི་དཔྱལ་བ་ཆ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གསུངས། མཐར་
དེ་ཆེའི་དུས་བྱས་ནས་མནར་མེད་དུ་སྐྱེས་ཤིང་། རྣམ་པ་ཀྱུན་ཏུ་
ལུས་ཚོད་ཅིང་དཔྱལ་སྤང་འཇིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོ་བས་བརྟུང་
ཞིང་ཞིབ་མོར་གཏུབས་པ་སོགས་སྤྱད་བསྡུལ་ཆན་ཆེ་དོས་
དག་ཡུན་རིང་བ་སྟོང་སྟེ། མཐར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་གྱིས་
རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱེས་ནས་དར་དང་རིན་པོ་

ཆེས་བརྒྱན་ཅིང་སངས་རྒྱས་ལ་གུས་པས་བྱང་དུ་ལྷགས་ཏེ་
ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་ཆོས་ཉན་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བར་
གྱུར་ཏོ། །འདི་ཡང་འབྲས་བུའི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། དཔྱལ་བ་སྤྲོན་ལྡན་གྱི་རྟོགས་
པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་གྲུ་གཉིས་པའོ། །

༤༣ ། སྒྲ་གཅན་འཛིན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དག་སྤྲོད་གི་འཁོར་རྣམས་ལ་ཉིམ་དེ་
ང་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བ་དེ་བྱེད་སྒྲ་གཅན་འཛིན་འདི་ཡིན། དེའི་
ཆོ་བྱང་སྤྲོད་ཉིམ་ཞག་བྱུག་ཉན་མོངས་པར་བྱས་པའི་ལས་
ཀྱིས་ལོ་བྱུག་མའི་མངལ་དུ་གནས་དགོས་པ་བྱུང་ངོ། །ཡང་བ་
རྩིམ་བཟང་མོ་ཞེས་པ་ལ། བུ་མོ་རི་དྲགས་མོ་ཞེས་པ་མ་མད་
གཉིས་གྲོང་བྱེད་ཕྱོགས་དཔག་ཆད་ཕྱེད་གཉིས་ཀྱི་སར་ད་བ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཚོང་དུ་འགྲོ་བར། མ་གཞན་མོ་ལུས་རྒྱད་པར་དར་བའི་སྒྲོད་བུམ་
པ་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་ལྷི་བ་བསྐྱར། བུ་མོ་དར་བབས་ལུས་ཤིང་
བབས་ཡང་བུམ་པ་ཡང་བ་ཁྱར། རྒྱུད་གྲགས་རྒྱག་གི་བར་དུ་མ་
དེང་ལ་དུབ་ཡིད་ཆད་པ་བྱུང་བས། བུ་མོ་དེ་གྲགས་འཛིན་མ་
འདི་ཡིན་པས་ལོ་རྒྱག་ཁྱེའུ་ལྟོ་བར་ཉིན་མཆོན་དུས་མེད་དུ་ཁྱར་
དགོས་པ་བྱུང་ངོ་གསུངས་པས། ཡབ་བས་གཙང་དང་འཁོར་
ཐམས་ཅད་ལས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་སྤང་སྤང་ལ་བཙོན་པར་བྱུར་
ཏོ། འདི་ཡང་འབྲས་བུའི་ཆས་སྒྲོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་
བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། སྤྱ་གཙན་འཛིན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
སྟེ། ཡལ་འདབ་བྱ་གསུམ་པའོ། །

༤༤ ། སྤང་ཕྱི་འི་དབྱངས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

གྲོང་ཁྱེར་མཉམ་ཡོད་དུ་བྱིས་བདག་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང་། རྒྱུ་
མ་མིག་བཟང་མ་ཞེས་པ་ལ་བྱ་མོ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་སྐྱེས། དེ་
སྐྱེས་མ་ཐག་སྤྱིན་འཇམ་པོ་ལས་དབྱངས་སྟོན་པ་སྟོན་ཅིང་།
སྤང་ཕྱི་དང་། མེ་རྟོག་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་བབས། བྱུ་དེ་
ཁྱི་དང་སྟོན་སོགས་རིན་པོ་ཆེས་བརྟན་པ་རང་གྲུབ་ཏུ་བྱུང་།
མིང་ཡང་སྤང་ཕྱི་འི་དབྱངས་སུ་བཏགས། བྱིས་ནང་ཐམས་ཅད་
རིན་པོ་ཆེས་གང་ཞིང་བསྟོར། དེ་ཡང་ཅམ་ལོངས་ནས་དེའི་
བྱིས་དུ་ཀྱན་དགའ་བོ་བྱོན་པ་མཐོང་བས་དད་ཅིང་མོས་པས་སྤུ་
ལོང་གཡོ་ཞིང་རང་གི་ཕ་ལ་དེ་སྤུ་ཡིན། ཞི་ཞིང་དུ་ལ་བ་ངོ་
མཚར་ཅན་དེ་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་འདུག་ཟེར། ཕ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་
པས་སྤྲས་པ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་བརྟེ་བའི་འཇིག་རྟེན་

སྟོན་མེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཡིན་བྱས་
པས། དད་པ་རབ་ཏུ་གཡོས་ཤིང་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་མཆོད་པ་
ཆེན་པོ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་དང་མཉམ་པོར་རྒྱལ་
བྱེད་ཆལ་དུ་སྦྱིན་ནས་སངས་རྒྱས་མཆོད་དང་དཔེ་བྱད་ལྡན་པ་
གསེར་གྱི་ཏ་ལ་ལྟ་བུ་དེ་མཆར་མཆོག་ཏུ་འབར་བ་མཐོང་ནས་
ཕྱག་འཆལ་ཞིང་ཞབས་སེན་སྦྱོ་བོར་སྤངས། གསོལ་བ་བཏབ་
ནས་རང་གི་ཕའི་བྲིམ་དུ་སྦྱོན་བྲངས། རྒྱལ་བ་དག་འདུན་གྱི་
འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས། དེ་དག་
གཤེགས་རྗེས་གྲོང་བྲེས་ཀྱི་སྦྱོ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་
བྱས་པས། སྦྱོ་བོ་དེ་དག་གི་བྲིམ་དུ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལྟར་
རྣམས་སོལ་བའི་ཕུང་པོར་གྱུར། དེ་ཐོས་པས་སྤྱང་ཕྱིའི་དབྱངས་
མ་དགའ་ནས་དེ་དག་ལ་སྦྱས་པ། བྱེད་རྣམས་སྟོན་ཡང་བསོད་

ནམས་མ་བསགས། ད་ལྟ་ཡང་དད་པ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་
དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་མ་མཆོད་པས་ལན། ད་བདག་གིས་
མཐུན་ཀྱིན་སྦྱར་གྱིས་རྒྱལ་བ་འཁོར་བཅས་མཆོད་ཅིག་ཟེར།
གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགེ་
འདུན་དང་བཅས་མཆོད་པས་སོ་སོའི་བྱིམ་རྣམས་རིན་པོ་ཆེས་
གང་། དེ་ནས་སྤང་ཕྱིར་དབྱངས་རྒྱལ་བའི་རྩུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་།
ཆོས་ཀྱིས་ཆོམ་པར་མཛད་ནས་དབེན་པའི་གནས་རི་བྲག་
མཆོམས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་བྱས་པར་བཞུགས། དེར་འཁོར་
མང་པོ་འདུས་ཏེ་ཆོས་བསྟན་པས་ཀྱན་ཞི་དུལ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ།
དེའི་ཆེ་ནགས་མཐར་ཆོམ་རྒྱན་མང་པོ་གནས་པ་དུར་གྱི་ལྟ་
གསོལ་བའི་ཕྱིར་དམར་མཆོད་བྱེད་པའི་ཡས་སྟགས་ལ་ཁས་
སྤངས་པའི་མི་འཛོལ་དུ་ཡོང་ནས་རི་བྲག་གི་དགེ་འདུན་རྣམས་

བཅིངས་ཏེ་ཁས་ལངས་བྲིས་པར། དགེ་འདུན་གྲན་རིམ་གྱིས་
བདག་འབྲིད་ལ་དགེ་སྤྲོད་གཞན་ལ་གཞོད་པ་མ་བྱེད་ཅིག་ཟེར།
ལྷག་པར་སྤྲོད་སྟོབས་ལྡན་པ་སྤྲོད་ཕྱིར་དབྱངས་གྱིས་གཞན་ལ་
མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཁོ་ན་འབྲིད་ཅིག་གསུང་བ་བཞིན་
འབྲིད་སྟེ། དུར་སའི་གནས་དེ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་མ་ཏེ་དང་།
རུ་རུའི་ཤ་ཁྲག་གིས་གང་ཞིང་མི་མགོ་མང་པོའི་ཕྱིར་བས་
འབྲུམས་རྣམས་བརྒྱན་ཅིང་མི་ཁྲག་མང་པོས་ཕྱོགས་
མཆོམས་བྱུང་པ། བུད་མེད་མང་པོ་རང་གི་བུའི་སྤྲོད་ཁྲག་གིས་
འཁོར་ཡུག་བྲན་པ། དེར་སྤྲོད་ཕྱིར་དབྱངས་ལ་གསོད་རྟགས་
ཀྱི་མེ་ཏོག་བཏགས་ནས་སྐྱ་གསེར་གྱི་གཏན་པད་ཕྱིས་པ་ལྟ་བུ་
ལས་གོས་རྣམས་བཤུས་པས། གོས་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་མདུན་དུ་
སྤྲངས། སྤྲོད་ཕྱིར་དབྱངས་ཁྱུ་པ་དང་། སྐྱག་དངངས་དང་།

དགའ་དང་མི་དགའི་སྒྲུང་བ་མེད་པ་དག་བཅོམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པ་གཡོ་མེད་དུ་བཞུགས་པར། དུར་གྱི་ལྷ་མོ་འབྱུང་པོ་ལྷ་བརྒྱ་
དང་བཅས་པས་ཆོམ་རྒྱན་ལྷ་བརྒྱ་པོ་རེངས་པར་བྱས་པས་
མཆོན་ཆ་རྣམས་ལག་ནས་བྱུལ་ཞིང་གཡོ་འགྲུལ་མ་ཐུབ་པར་
ལུས་སོ། །དེ་ནས་སྤྱང་ཕྱི་རི་དབྱངས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་
ཤིང་དབྱུ་ལ་མེ་ཏྲག་གི་ཆར་བབས། དེ་དག་མཐོང་ནས་ཆོམ་
རྒྱན་རྣམས་དད་ཅིང་གྲུས་པས་ཕྱག་འཆལ་སྐྱབས་སུ་སོང་
བས་སྤྱར་ཡང་སྟོན་ལ་བཞུགས་ནས་མི་དགེ་སྤྱོད་ཞིང་དགེ་བ་
སྐྱབ་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་དེ་དག་རབ་ཏུ་བྱུང་དག་བཅོམ་པ་
ཐོབ། དེ་ནས་དག་བཅོམ་དེ་དག་དང་རི་བྲག་གི་དག་བཅོམ་
རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྤྱང་ཕྱི་རི་དབྱངས་འཁོར་བཅས་རྒྱལ་
བྱེད་ཆལ་དུ་བྱོན་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ལ་བལྟ་ཞིང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལྷའི་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་བདེ་གཤེགས་རབ་ཏུ་མཆོད། དེ་དག་
ལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་བསྟན་ཅིང་སྤང་ཕྱིར་དབྱངས་ཆོས་
ཀྱི་བདུད་ཕྱིར་སྟོད་དུ་གྱུར་པ་ཐོས་ནས་མ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་
དགའ་ཞིང་དད་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་ཕྱོད་ལ་
སྤྱོད་པས་བདུད་དེ་ཞུས་པས། དེ་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། ཁྱོད་མ་
འོངས་པ་ན་ཀླང་པ་གང་བཀོད་པའི་སར་གསེར་གྱི་ཕྱོད་
འཁྱུངས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕྱོད་འི་མཆོག་ཅེས་པར་
འགྱུར་རོ་གསུངས་པས་འཁོར་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་མགྱུ་བར་
གྱུར་ཏོ། །འདི་ཡང་འབྲས་བུའི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛོད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། སྤང་ཕྱིར་དབྱངས་ཀྱི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་གྲུ་བཞི་པའོ། །

༤༥ ། བན་པ་འཆོལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་གསུངས་རྗེས་ནགས་
མཐར་བཞུགས་པ་ལ་དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱུས་པར། འཁོར་
བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་བཤེས་
ཆེན་པོ། སྤྱིད་པ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ནད་ལ་དམ་ཆོས་བདུད་རྩི་
སྤྲན་གྱིས་ཐམས་ཅད་གསོ་བར་མཛད་པ། བྱད་པར་འགྲོ་བ་
ནད་པ་རྣམས་ལ་བྱུགས་བརྩེ་བས་མཆོག་ཏུ་བྱམས་པ་འདི་ལྟ་
བུ་ངོ་མཆར་ཆེ་ལགས་ཁྱུས་པས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། དེ་བདེན། ང་
ད་ལྟ་མ་ཟད་སྟོན་ཡང་ནད་ཀྱིས་གདུང་བ་ལ་སྤྱག་པར་བརྩེ་
བས་པན་པ་ཁོ་ན་འཆོལ་བ་ཡིན། སྟོན་གྲོང་བྱེད་ཤི་བའི་
དབྱངས་ཞེས་པར། རྒྱལ་པོ་ཤི་བི་བྱ་བ་སྟོང་བ་རྣམས་ལ་ཕ་མ་
ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་། དེས་གྲོང་བྱེད་གྱི་ནད་པ་རྣམས་གསོ་བར་

བརྩོན་ཅིང་། རྣམ་ཞིག་ནད་པ་ཤིན་ཏུ་གསོ་དགའ་བ་ཞིག་བྱུང་
བར། རྒྱལ་པོས་སྤྲོན་པ་བརྒྱ་ཕྱག་བསགས་ནས་གསོ་རུ་
བརྩུག་པས། སྤྲོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་གསོ་དགའོ། །
འདི་ལ་གསོ་བའི་སྤྲོན་ཀྱང་མི་འབྱོར་རོ་ཟེར། སྤྲོན་ཅི་དགོས་
དྲིས་པས། སྤྲོས་ནས་ཁྲོ་བ་མ་སྤྱང་བའི་མིའི་ཁྲག་དགོས་ཟེར།
དེར་རྒྱལ་པོས་འོ་ན་ཁྲོ་བ་མེད་པའི་མི་མེད་ཀྱི། ངས་སྤྲོས་པ་
ནས་ནམ་ཡང་ཁྲོ་མ་སྤྱང་བ་མ་ཟད། མ་སྤྲོས་གོང་མངལ་ན་
ཡོད་དུས་ཀྱང་ཁྲོ་བ་མ་བྱུང་བ་ཡིན། དེས་ན་ངའི་ཁྲག་གིས་
གསོས་ཤིག་གསུངས། ཀྱན་གྱིས་བཀག་ཀྱང་མ་གསལ་ན་པར་
དབུ་ལས་ཁྲག་བརྩོན་ནས་ནད་པ་དེ་ལ་ཟླ་བ་དུག་གི་བར་རྟག་
ཏུ་ཁྲག་སྤྲོན་པས་ནད་པ་ནད་ལས་གྲོ་ལ། རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་རིད་
པར་གྱུར་ཀྱང་དགའ་བས་བསམ་པ་རྟོགས་པར་གྱུར། དེའི་ཆོ་

ཀྱུལ་པོའི་བྱ་ཕན་པ་འཛོལ། ལས་དབང་གིས་གཞོགས་སྐྱམ་
ནད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གཟེར་བ། སྤྲོན་པ་སྟོང་གིས་མར་གྱི་སྟིང་པོ་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཤིང་། བྱ་ཤང་ཤང་གི་ཁྱུས་ཚུད་སྐྱར་ནས་
ལོ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བསྐྱབས་པའི་སྤྲོན་མར་གྱིས་ཕན་པར་ཤེས་
ནས། དེ་ཇི་བཞིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཞུན་མར་དེ་ཀྱུལ་བྱས་གསོལ་
བར་བརྩམ་པའི་ཆོ། རང་སངས་རྒྱས་ནད་དེ་ལྟ་བུས་བེན་པ་
ཞིག་བྱང་ནས་སྤྲོན་མར་བསྐྱངས་པས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོན་
འདི་འབྱོར་བ་དགོན་ཞིང་། ཡུན་དེ་ཙམ་དུ་བསྐྱབས་པ་ཀྱུལ་
བྱས་གསོལ་བ་ལས་གཞན་ལ་སྟེར་བའི་སྐྱབས་མེད་ཅེས་ནན་
གྱིས་ཞུས་ཀྱང་ཀྱུལ་བྱས་མ་གསན་པར་གཞན་ལ་ཕན་པ་
བཤོལ་ནས་བདག་དོན་སྐྱབ་པ་མི་རིགས་གསུངས། སྤྲོན་མར་
དེ་སྤྲོན་པས་རང་སངས་རྒྱས་ནད་ལས་གྲོལ། རང་སངས་

རྒྱལ་དེའི་བདེན་ཚིག་སྟོན་ལམ་གྱིས་རྒྱལ་བུ་ཡང་ནད་ལས་
གྲོལ་ལོ་གསུངས། ཡན་པ་འཚོལ་དེ་ནི་ངའོ་གསུངས། དགོ་
སྟོང་རྣམས་གྱིས་རང་སངས་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བུ་དེ་གཉིས་ནད་
ཀྱང་མཚུངས་ལ། སྐབས་ཀྱང་འགྲིག་པ་སྟོན་གྱི་ལས་ཅི་ཡིན་
ཉུང་པས། སྟོན་ལྟ་རྒྱ་སེར་རྒྱལ་པོ་ཚངས་སྟོན་ལ་བུ་དགའ་
བོ་དང་། ཉེར་དགའ་བུ་བ་གཉིས་བྱུང་། དགའ་བོ་གྲགས་པ་
ལ་དགའ་ཞིང་ཉེར་དགའ་རྒྱལ་སྟོན་ལ་དགའ་ཡང་རྒྱལ་སྟོན་
ཕུ་བོ་དགའ་བོས་ཐོབ། ཉེར་དགའ་རྒྱལ་སྟོན་མ་ཐོབ་པས་ཡི་
ཐུག་སྟེ། གྲོགས་པོ་སྟོན་པོའི་བུ། ཁ་བསག་ཅན་བུ་བ་ཡོད་
པས་དེ་ལ་སྦྲས་པ། བདག་གི་ཕུ་བོ་ནི་གྲགས་པ་དང་རྒྱལ་
སྟོན་ལ་དབང་བསྐྱུར། སྟོན་འབངས་ཀྱན་གྱི་སྦྱི་བས་འདུད།
བདག་ནི་ཀྱན་གྱིས་སྦྲངས་ཤིང་རྒྱལ་སྟོན་མེད། འདི་ལས་

དབེན་པར་ཤི་བ་དགའ། ཁྱེད་ཀྱང་འདྲ་བས་རང་གཉིས་དབེན་
པར་འགྲོ་ཞེས་སྒྲུས་པ། སྒྲོན་པོའི་བྱས་ཁྱེད་ལ་བདག་གིས་
ཕན་པ་བསྐྱབ་བོ་ཞེས་བརྗོད་ནས་ཇུས་ཀྱི་སྦྱར་བ་བྱས་པས་མུ་
བོ་ལག་པ་ཉམས་ནས་རྒྱལ་སྤིང་མ་འཁྱེདས་པས་རྩ་བོ་ཉེར་
དགའ་ལ་རྒྱལ་སྤིང་གཏད། དེར་ཉེར་དགས་གྲོགས་པོ་སྒྲོན་
པོའི་བྱ་མདུན་ན་འདོན་གྱི་གོ་སར་བཀོད། དེ་ནས་མུ་བོ་ལག་པ་
ཉམས་པ་འཁར་བུ་ལ་བརྟེན་པ་མཐོང་ནས་ཉེར་དགའ་ཤིན་ཏུ་
འགྱུད་དེ་སྒྲོན་པོའི་བྱ་ལ་སྒྲུས་པ། བདག་གི་མུ་བོ་ལ་མི་
འཆམས་པ་སྤྲིག་པའི་ལས་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་པ་རབ་ཏུ་འགྱུད་དོ་
བྱས་པས། ཁོ་ན་རེ། བདག་ཀྱང་རབ་ཏུ་འགྱུད་དོ་བེད། དེས་
ཕན་པའི་ཇུས་སྦྱར་བྱས་པས་མུ་བོ་ཡན་ལག་སྤར་བཞིན་
གསོས། ཁོང་དཔོན་གཡོག་གི་རྒྱལ་སྤིང་ཀྱང་མུ་བོ་ལ་མུལ།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གཉིས་པོས་རང་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས། རྒྱལ་
པོའི་བྱ་ཉེར་དགའ་ཕན་པ་འཆོལ་དུ་སྦྱེས། སྟོན་པོའི་བྱ་རང་
སངས་རྒྱས་སུ་སྦྱེས། ཐོག་མར་གཞན་ལ་འཆོ་བས་ནད་ཀྱང་
མཚུངས་ལ་རྗེས་སུ་འགྱོད་ཅིང་བཤགས་པས་སྐབས་དང་
འབྲིབ། ལ་མཉམ་དུ་གསོས་པར་གྱུར་ཏེ་གསུངས་པས་འཁོར་
ནམས་དགེ་དང་མི་དགེའི་བསམ་སྦྱོར་ལ་སྤང་བླང་མཁས་པར་
གྱུར་ཏེ། འདི་ནི་སྦྱོན་པའི་ཆ་སྟོར་རོ། །མཇོང་བརྒྱ་དཔག་
བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ཕན་པ་འཆོལ་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
སྟེ། ཡལ་འདབ་བྱ་ལྡ་པའོ། །

༥༦ ། བྱ་སྟེག་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སྦྱོང་ནམས་གྲན་རིམ་གིས་ཕྱག་
དང་ཞེ་ས་བཀྱར་བསྟེ་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོང་ལམ་ལེགས་པ་

ཡིན་ཏེ། གཞོན་རིམ་གྱིས་ཀྱན་རིམ་ལ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །སྡོན་ལྷ་
ར་ཏུ་སིར་རྒྱལ་པོ་ཆངས་སྦྱོན་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་ཞིང་། གྲོང་ཁྱེར་
རྣམས་བདེ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་འབྱོར་པ་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་ནི། རྟགས་
མཐའ་ཞིག་ན་སྟོག་ཆགས་མཛའ་བ་བཞི་གནས་ཏེ། བྱ་སྟོག་
པ་དང་། རི་བོང་དང་། སྤྲུང་དང་། སྤང་ཆེན་ཏེ་བཞི་འོ། །དེ་དག་
བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས་ཏུ་ཅག་ཀྱན་རིམ་གྱིས་བཀྱར་བ་ལ་
ཀྱན་གཞོན་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཞེས་སྟོབས་སྦྱུར་བས། ཅུ་གྲོ་དྲི་སྡོད་པོ་
ཆེ་བ་འདབ་མ་རྩལ་པོ་ཞིག་ལ་ཆད་བྱས་པས། སྤང་ཆེན་ན་རེ།
ཤིང་འདྲིའི་འདབ་མ་གསར་པའི་དུས་ངའི་ལུས་དཔང་མཉམ་
ཟེར། སྤྲུས་བདག་ཀྱང་དྲན་དུས་ཤིང་འདྲི་ཆུང་བ་བདག་ལུས་
དང་མཉམ་ཟེར། རི་བོང་གིས་འདྲི་བདག་དྲན་དུས་འདབ་མ་
གཉིས་པ་སོར་ལྷ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བེལ་པ་མངར་པོ་ཆགས་པ་

བདག་གིས་སྟོངས་ཟེར། བྱ་སྟེག་པ་ན་རེ། ཤིང་འདི་འབྲས་བུ་
ས་ལ་ཡོད་པའི་སྟེང་དུ་བདག་གིས་གཅི་བ་དོར་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱེས་སོ་ཟེར། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀན་གཞོན་གོ་རིམ་ཤེས་
ནས་ཀན་རིམ་ལ་གཞོན་རིམ་གྱིས་ཞེ་ས་དང་བསྟེན་བཀྱར་
གྲས་འདུད་ཆེན་པོ་བྱེད་ཅིང་། བྱ་སྟེག་པས་བསྒྲོ་བས། སྟེག་
གཅོད་པ་དང་། ཀྱ་བ་དང་། བགྲོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩོན་སྣ་
བ་དང་། ཤིང་འབྲས་སྐྱར་པོ་བ་བ་རྣམས་སྤངས་ནས་བསྐྱབ་
པའི་གནས་བསྐྱངས། དེའི་མཐུས་སྟོན་ལས་དུས་སུ་ཆར་
བབས། ས་ལ་ལོ་རྟོག་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱུང་བས་
ཡུལ་ཕྱོགས་བདེ་སྐྱོད་དཔལ་འབྱོར་ལྡན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཆེ་
ཀྱལ་པོ་ཆངས་སྟོན་གྱི་བསམ་པར་འདི་དག་ངའི་བསོད་ནམས་
གྱི་མཐུའོ་སྟུམ་ནས་ཁིང་དེགས་སྐྱེས་པར། དྲང་སྟོང་མཛོན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཤེས་ཅན་ཞིག་གིས་འདི་ནི་རྒྱལ་པོའི་མཐུ་མ་ཡིན། རྟགས་
ཚལ་ན་སྤྲུམ་སྒྲུང་ཆེན། རི་བོང་། བྱ་སྤྲེག་པ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་
མཆོད་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོད་ལམ་སྦྱོང་བ་འདུག དེའི་མཐུ་འོ་ཞེས་
ཐོས་ནས་ཡ་མཚན་པས། རྒྱལ་པོ་བཙུན་མོ་སྤོན་འབངས་དང་
བཅས་པ་བལྟ་བུ་ཕྱིན་པས། ཇི་བཞིན་མཐོང་ནས་མཆོག་ཏུ་དད་
ཅིང་མི་རྣམས་ཀྱང་ཀྱན་རིམ་ལ་ཞེས་དང་གྲུས་པའི་བཀྱར་སྟེ་
ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏོ། །སྤྲེག་པ་དེ་ནི་ངའོ། །རི་བོང་ལྷ་རིའི་བྱ།
སྤྲུམ་མོ་འགལ་བྱ། སྒྲུང་ཆེན་ཀྱན་དགའ་བོ་ཡིན་གསུངས་པས།
འཁོར་རྣམས་ཀྱན་རིམ་ལ་བཀྱར་བ་སྟེ་སོགས་བསྐྱབ་པའི་
གནས་ལ་བཙོན་པར་གྱུར་ཏོ། །འདི་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོས་
སྟོར་རོ། མཇོད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། བྱ་སྤྲེག་
པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་གྱུ་བྱག་པའོ། །

༤༧ ། ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

སྤྱོད་མཉན་དུ་ཡོད་ཁྱིམ་བདག་ཡིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་བྱ་ཡུལ་ཅན་
ཞེས་བྱ་བ་ཡུལ་འི་མདངས་དང་ལྡན་པ། ཞི་བ། དུལ་བ། ཆོས་
དང་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་བསྐྱེད་
བསྐྱེད་ས་ནས་ལང་ཚོ་རྒྱས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་ལ་མོས་པས་
དག་སྦྲང་ཉེ་སྤྱིའི་བྱུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། འདུལ་བ་ལ་བརྩོན་ཞིང་
ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ལྡན་པས་སྐྱབས་ཤིག་བསོད་སྦྲུམས་
ལ་ཕྱིན་ཆོ། སྦྲངས་དང་སྐྱེད་ཆལ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་
སོགས་སུ་རྒྱ་ཞིང་གཅིག་ཕུ་བཅོམ་བརྒྱག་གི་གྲོང་དུ་སོང་བས།
དག་སྦྲང་གསར་པར་སོང་ལམ་མི་མཁས་པས་སྦྲད་ཚོང་མ་ལྷོ་
བའི་རིམ་ཞེས་པའི་ཁང་པའི་འབྲུམས་སུ་བཞུགས་པས། སྦྲད་
ཚོང་མས་མཐོང་ནས་དག་སྦྲང་དེ་ཤིན་དུ་མཛེས་པ། ལང་ཚོ་

དར་བ། ཡུལ་ཁ་ཕྱེ་བ་ལྟ་བུ་མཐོང་ནས་ཡིད་རབ་ཏུ་ཆགས་
པས་སྐྱས་པ། བྱེད་ནི་ན་སོ་དང་ལང་ཚོ་རྒྱས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་
ལག་ཏུ་ལྷུང་བཟེད་འཛིན་པ་མི་རིགས་ཆགས་བྱལ་དེ་ནི་རྒྱད་
པོའི་འོས། བདག་ནི་ལང་ཚོ་དང་རྩ་མའི་ཁྱུར་གྱིས་འོན།
ཆགས་པས་རབ་ཏུ་གདུངས་པས་ཁུ་བུ་གཉིས་འགྲོགས་པའི་
འོས་སུ་འདུག། ཁེས་མཛེས་པའི་བྱར་མིག་དང་པད་འདབ་ལྟ་
བུ་ནི་མཚུ་སྒྲོས་དང་། གྱུར་གྱུམ་བྱགས་འདྲ་དམར་སེར་རྩ་
འབྱར་བསྟན་ནས་བསྐྱུ་བ་ལ། མ་གཅིག་ བདག་ནི་བསྟན་པ་
སྤྲད་པའི་ལས་མི་བྱེད་པས་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བསོད་
སྟོམས་ཀྱི་རེ་བ་མེད་པར་ཕྱིར་བྱོན། དེར་སྤྲད་ཚོང་མས་སྤྲད་ཚོང་
མ་གཏུམ་མོ་འོད་ལྡན་མ་ཞེས་བྱ་བ་རིགས་སྐྱགས་ཀྱི་སྦྱར་བ་
བབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་བོས་ནས་བས་འོར་གྱིས་མགྱ་བར་བྱས།

ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པས་གཏུམ་མོས་སྒྲགས་དང་། རྒྱས་
དང་། འབྲུལ་འཁོར་དང་བཅས་པས་འགྲུགས་པའི་དབང་
བསྐྱེད་བྱས་པས། ཡུལ་ཅན་རང་དབང་མེད་པར་སྤྲད་ཆོང་མའི་
མདུན་དུ་བྱུང་ནས་བདག་ཅི་བྱེད་ཟེར། གཏུམ་མོས་སྒྲས་པ།
བྱེད་ཡང་ན་སྤྲད་ཆོང་མ་ཟླ་བའི་བཞིན་རས་འདྲ་བ་འདི་དང་
འགྲོགས་ཤིང་། ཡང་ན་མེད་དཔུང་འདི་ལ་མཆོངས་ཤིག་ཅས་
བརྗོད་པས། ཡུལ་ཅན་གྱིས་བདག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ལྷག་
པའི་རྒྱན་མེད། ཆགས་པའི་མེ་ལ་མཆོངས་ན་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་
མང་པོར་ཀུན་ཏུ་བསྐྱེད། །བསྐྱེད་པའི་མེ་ལ་མཆོངས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་
འདི་ཅི་མ་སྤྲ། ཞེས་བརྗོད་ནས་གོས་ཕུད་དེ་མེ་དཔུང་ཆེན་པོ་
འདུག་པ་དེ་ལ་མཆོངས་པར་བརྩམ་པས། གཏུམ་མོ་དང་སྤྲད་
ཆོང་མ་གཉིས་ཀ་དོ་མཚར་དུ་བྱུང་ཅིང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་

དེ་ལ་ཆོས་ཉན་ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དག་བཅོམ་ཐོབ། དེ་ནས་
པདྨ་ཅན་ཡང་དག་བཅོམ་ཐོབ། རྒྱལ་བྱེད་ཆེ་ལ་དུ་སྟོན་པའི་བྱུང་
དུ་སོང་ནས་ཞབས་ལ་འདུད་ཅིང་དག་སྟོང་རྣམས་ལ་རང་གི་
གཏམ་བཤད་པས་ཀྱན་ཡ་མཆོན་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
རྒྱ་ཁྱུ་པས། སྟོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྤྱང་གི་བསྟན་པ་ལ་བྲིམ་
བདག་བཤེས་གཉིན་ཞེས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེའི་ཆུང་མ་དག་འ་
མོ་དང་རབ་དག་འ་མོ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་
རྣམས་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བརྟུལ་ཁྱུགས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིང་།
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་པས་དག་སྟོང་མ་གཞན་ལ་ཆོག་
རྩལ་བརྗོད་དེ། གཙུག་གི་གཏམ་མོ་འདྲ་བརྗོད་པས་ད་ལྟ་
གཏམ་མོར་སྦྱེས། གཙུག་གིས་སྤྲད་ཆོང་མ་འདྲ་ཞེས་བརྗོད་
པས་ད་ལྟ་སྤྲད་ཆོང་མར་སྦྱེས། དེ་ཉིས་ཀ་སྟོན་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ད་ལྟ་གཉིས་ཀས་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ། བྱིམ་བདག་བཤེས་
གཉིས་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ལྡན་པས་ད་ལྟ་འད་རྣམ་
དག་གཙང་ཞིང་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ། ཡུལ་ཅན་འདི་སྐྱེ་བ་གཞན་
ཡང་མེ་རྟོག་སྡེ་ཞེས་པར་གྱུར་དུས་མེ་རྟོག་གི་ཚོགས་སྡེན་
པས་སྐྱེ་བོ་ཀུན་མཁུ་བ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡུན་དང་།
ཡུལ་དང་། ཀ་ཏར་སོགས་མེ་རྟོག་གིས་གཏོར་ཞིང་། གོས་
ཀྱིས་གཡོགས་ཤིང་མཆོད། དེའི་མཐུས་ད་ལྟ་ཡུན་ལྟར་མཛེས་
ཤིང་ཚུལ་བྱིམས་གཙང་བ། ལྷའི་བྱི་བཟང་འཐུལ་བ། དའི་
བསྟན་པ་ལ་འོས་པ་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པས་
འཁོར་རྣམས་དགའ་མཁུ་ཡི་རང་དོ། །འདི་ཡང་ཚུལ་བྱིམས་
ཀྱི་ཚོས་སྐྱོར་དོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། །

ཕྱོད་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་གྲུ་བདུན་
པའོ།།།

༤༤ ། རྟག་པ་སྤང་པོའི་བརྟན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
སྤོན་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྲིང་པོའི་སྤང་པོའི་
སྤེ་སྤྲིང་བ། སྤང་ཆེན་བརྟན་ཞེས་པའི་བྱ་རྟག་པ་ཞེས་པ་རྒྱལ་
པོའི་འབྱོར་པ་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་ལ་རྒྱང་མ་སྤངས་ཤིང་
འདོད་ཡོན་ཆེ་ཡང་། རྟག་པ་དེ་གཞིན་ཏུ་ནས་ཆགས་བྲལ་ལ་
མས་པས་ཡོ་བྱད་རྣམས་བོར་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས། རྒྱང་མ་དེ་
དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་ཡང་བདག་པོས་བོར་བས་ཡུན་
རིང་དུ་བསམ་པ་འབྲུགས་པར་གྱུར་ལ། རྗེས་སུ་རྟག་པ་སྤང་
པོའི་བརྟན་གྱི་བྱ་རང་གི་བྲིམ་དུ་འོངས་པས། རྒྱང་མ་དེས་
མཚོད་པ་བབང་པའི་མགོན་གྱིས་མཉེས་པར་བྱས། མཛེའ་བའི་

གཏམ་གྱིས་སློབ་བྱིད་པས། དེས་བསམ་པ། གཞོན་ཏུ་མ་འདི་
ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཤིང་ལང་ཚོ་དང་ལྡན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་གྱིས་ཕྱག་
པ། བདག་ཀྱང་ན་སོ་དར་ཅིང་ཆགས་བྲལ་ཡིན་ཀྱང་། བརྟན་
པས་ནགས་སུ་དུབ་ན་བྱིས་གྱི་བདེ་བ་དྲན་ལ་འདི་ཡང་བསྐྱུ་མི་
རིགས་བསམ་ཏེ་ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་ལ། རྒྱུ་མས་བ་གམ་
གྱི་ཕྱེ་ནས་བས་སྤྱོད་གྱི་བཅས་བོར་བས་སྐྱ་དེས་ནག་པ་ཡུད་གྱི་
དངངས་སྐྱག་པས་ཚོད་ལོངས་ཏེ། སྐྱ་འདི་ཅམ་ལ་སྐྱག་ན་
བདག་གི་ཡིན་ལྷགས་གྱི་གཏམ་བརྗོད་ན་འདི་ཡིད་ཅིས་མི་
འགྱུར་སྐྱམ་ནས་སྐྱས་པ། བདག་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་ཡང་
བདག་པོས་བོར་བའི་རྒྱུ་མ་ལ་སྐྱོ་བྱི་ཡང་སྤང་། རང་གི་
འཁོར་གཡོག་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་བརྟུས་པ་ཆེ་ཞིང་མགོ་བོའི་སྐྱ་
ནས་འདྲུལ་ཁད། རྩལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་གཟིགས་ཤིག་བཟུང་བས།

དེ་གཡོག་འཁོར་རྣམས་ལ་ཁྲོས་ནས་ཆགས་པ་དང་། གཏི་
ལྷག་། ད་རྒྱལ་། ལྷག་དོག །ཁོར་ཁྲོ་སྟགས་རྒྱས་ནས་ཆོས་
གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་བོར་ཏེ་རལ་གྱི་ཐོགས་ནས་འཁོར་གཡོག་
རྣམས་གསོད་དུ་ཆས་པས། རྒྱུང་མས་བེན་ནས་སྒྲིག་པ་དེ་
བསྐྱུངས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་སྤང་ཆེན་གྱི་སྒྲེ་སྤར་བཞིན་གཏང་
པས་འབྱོར་པ་རྒྱས་ཤིང་ཡོད་པ་ལ། དག་སྦྱོང་རྣམས་གྲོང་ཁྱེར་
དུ་བསོད་སྦྱོམས་ལ་བྱོན་པས་སྤང་པོའི་བརྟན་གྱི་བུ་ནག་པོའི་
སྦྱོང་ཚུལ་ངན་པ་མཐོང་ནས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ནགས་ན་
བཞུགས་པའི་དུང་དུ་ལོ་རྒྱས་ཞུས་པས། དེ་ནི་དག་བའི་འབྲས་
བུ་མ་སྦྱིན་པས་དབེན་པར་ཞུགས་ལ། སྤར་ཡང་བྱིས་དུ་འཇུག་
ཅིང་འདོད་དོན་ལ་ཞེན་པས་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་དྲན་པས་
ལན། ད་ཡང་བདེན་པས་དྲངས་ཆོ་དག་བའི་བག་ཆགས་སང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པར་ངེས་གསུངས་ཤིང་། རྟག་པའི་བྱིམ་དུ་ཕེབས་ནས་སྐྱའི་
འོད་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གི་སྤྱན་པའི་རབ་རིབ་གསལ་ཞིང་ཆོས་བསྟན་
པས། རྟག་པ་ཆགས་བྲལ་ཡང་དག་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས། དེ་རང་
གི་གནས་སུ་བྱིད་ཕེབས་ཤིང་ཆོས་བསྟན་པས་བདེན་པ་མཐོང་
ཞིང་དབྱ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པོ། །དེ་དག་གི་རྒྱ་དགོ་སྤྱོད་རྣམས་
ཀྱིས་ཞུས་པས་བཀའ་སྤྱལ་པ། རྟག་པ་འདི་སྦྱོ་བ་སྤྱོན་རང་
སངས་རྒྱས་ལ་རྟག་དུ་མཆོད་ཅིང་མཇུག་དུ་མཆོད་རྟོན་ཆེན་
པོ་བྱས་པས་ངའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ཤིང་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ།
སྦྱོ་བ་དེ་སྤྱོན་ལྡར་རྒྱ་སེར་རྒྱལ་པོ་ཆངས་སྤྱོན་ལ་སྤྱོན་པོ་འཕྲོག་
བྱེད་ཀྱིས་བྱིན་ཅེས་བྱ་བ་ལ་བྱ་འཕྲོག་བྱེད་བྱ་དང་། འཕྲོག་བྱེ་
ཙེ་ཞེས་པ་རིག་པ་དང་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པ་གཉིས་བྱུང་།
གཉིས་ཀ་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་དབྱ་བཅོམ་པ་མངོན་ཤེས་ལྡར་ལྡན་དུ་

གུར། རྒྱལ་སྤོན་འབངས་དང་དྲང་སྤྲོད་སོགས་ཀྱན་གྱི་སྐུར་
བཞིན་བསྟོད་སྒྲགས་སྟོག་པར་བྱེད། དེའི་ཆོ་དྲང་སྤྲོད་འཕྲོག་
བྱེད་ཅེ་ནམ་མཁའ་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁང་པར་སོང་། དེ་ལ་རྒྱལ་
པོ་རབ་ཏུ་དད་ཅིང་ཡུན་དུ་མཆོད། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གཞན་དུ་
དོན་གཉེར་ལ་འགྲོ་དུས་རང་གི་བུ་མོ་མཛེས་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་
ལ་ངའི་མཆོད་འོས་འདི་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཆོད་ཅིག་ཅེས་
བསྒྲགས་ཆ་བྱས། དེ་ནས་བུ་མོས་འདོད་ཡོན་ཀྱན་གྱིས་རབ་ཏུ་
མཆོད་ཅིང་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པར་གུར། དེ་གཉིས་མཛེས་
བས་འཆལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྟོན་ལམ་མི་མཛེས་པ་ཀྱན་
གྱིས་མཐོང་ཡང་བརྗེད་མ་རྟུས་པར་འདུག་པའི་ཆོ། རྒྱལ་པོ་པོ་
བྲང་དུ་འཁོར་ནས་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོས་བྱས་ཁྱད་པར་དྲང་སྤྲོད་
འཕྲོག་བྱེད་ཅེ་ལ་རྒྱལ་པོས་ལྷ་མོ་ལ་འོས་པའི་མཆོད་པ་ཆེན་

པོས་མཆོད་ཅིང་འདུན་དུ་གནས་པ་ལ། དེ་གཉིས་སྔོན་དུ་སྦྱོད་
པ་ངན་པ་ལ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ནི། རྒྱལ་པོའི་བུ་མོས་
དྲང་སྔོང་ལ་ལག་པས་འཁྱུད་ཅིང་མཆུ་ཡིས་འོ་བྱེད། དྲང་སྔོང་
གི་ཀྱང་བུ་མོའི་རུ་མ་མཉེད་པ་སོགས་ལང་ཤོར་གྱིས་བུ་མོས་
གསེར་གྱི་བུ་མ་པའི་རྒྱས་དྲང་སྔོང་གི་ལག་པ་བྱན་པ་ན། དྲང་
སྔོང་གིས་ལག་པ་བརྒྱངས་ནས་རྩེར་ཤོག་ཅེས་དེའི་ལག་པ་
ནས་བབྱང་བ་རྒྱལ་པོས་མཐོང་ནས་འཕྲལ་ལ་ཁྲོས་ཏེ་དད་པའི་
གྲས་པ་བསྟེན་པའི་མཆོད་པ་འདི་རྩེལ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་འདི་ལ་
ཆད་པ་གཅོད་དགོས་བསམ་པ། བུ་མོས་ཡབ་ཀྱི་བཞིན་འགྱུར་
བ་མཐོང་ནས་འཕྲལ་དུ་བརྟུན་སྦྲས་པ། འདི་མགྱིན་པ་བཟས་
ཀྱིས་འགགས་པ་ཡིན་པ་འདུག་ཅེས་མགྲལ་ལ་རྒྱབ་པས།
རྒྱལ་པོ་ཡིད་ཆེས་ནས་ལོག་ལྷ་ཞི་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་འཕྲོག་

བྱེད་ཅི་ནམ་མཁར་འགྲོ་བར་བརྩམ་པས་བརྟུལ་ཞུགས་ཉམས་
ནས་འགྲོ་མ་བྱུང་། དེའི་ཆོ་ལུ་བོ་དང་སྤྱོད་འཕྲོག་བྱེད་བྱས་
མཛོན་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་རྩ་བོ་སྤྱུག་བསྐྱུལ་བ་མཐོང་ནས་དེར་
བྱོན་ཏེ་རང་གནས་སུ་བྲིད་ནས་འོང་། དེ་བསམ་གཏན་བཞིའི་
ཏིང་འཛིན་སོགས་བསྒྲོམས་པས་དབྱ་བཅོམ་མཛོན་ཤེས་ལྟ་
དང་ལྟན་པར་བྱུང་། དེའི་དུས་གྱི་འཕྲོག་བྱེད་ཅི་དེད་ལྟ་སྤང་
པོའི་བརྟན་གྱི་བྱ་ནག་པ་འདི་ཡིན། རྒྱལ་པོའི་བྱ་མོ་དེ་ནག་པའི་
ཆུང་མ་འདི་ཡིན། ལུ་བོ་འཕྲོག་བྱེད་བྱ་དེད་ལྟ་ང་ཡིན། དེ་དུས་
ཀྱང་མཛོས་མས་བསྐྱས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ད་ལྟ་འང་ནག་
པ་དཀའ་བྱུང་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས། བྱིམ་དུ་ཉམས་སུ་འཆར་བ་
ལ་ངས་རྗེས་སུ་བྱུང་སྟེ་བདེ་བ་ལ་བཀོད་ཅིང་ཞི་བའི་བདུད་ཅི་
ཐོབ་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྒྱུ་ལ་གཟབ་དགོས་པར་གོ་བཞིན་དུ་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་རོ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོས་སྒྲུབ་རོ། །མཛད་
བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ནག་པ་སྤང་པོའི་བརྟན་གྱི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བྱ་བརྒྱད་པའོ། །

༤༩ ། ཆོས་སྤྲེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་གྱི་ཀུན་དགའ་རྩ་
བ་ན་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་དོན་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པ་
ན། གྲོང་བྱེད་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལེན་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་མཐུན་ཆོང་པ་
མང་པོ་རྒྱ་མཚོར་གཟིངས་ལ་ཆས་པས། རྒྱ་མཚོའི་འབྲུམ་དུ་
ཆོང་པ་ཉ་ཅང་མང་བའི་ལྷུང་གྱིས་གཟིངས་གཏིང་དུ་བྱེདས་
དོགས་ནས་དེད་དཔོན་རྩ་བ་འཛིན་གྱིས་སྦྲས་པ། རིན་ཆེན་མི་
འདོད་སུ་ཡང་མེད་དེ། གཟིངས་འདི་བྱིམ་དང་ས་གཞི་མ་ཡིན།

ཀྱ་མཚོའི་སྤྱིང་ན་ཅ་སྤྱབས་དང་སྤྱང་དམར་དྲག་པོས་མི་འདོད་
པའི་སར་འབྱེར་བ་དང་། ཟུང་གཏིང་ནས་རི་ཕྱེར་ཐུག་པས་
གཟིངས་འཐོར་བ་དང་། ཏྲ་གདོང་གི་མེ་དང་། རྩ་སྤྱན་ཉ་མིད་
ཅན་དང་། གཞན་ཡང་འཇིགས་པའི་ཉེན་མང་པོ་ཡོད། ཐེ་ཚོམ་
མེད་པའི་མི་རྣམས་མ་གཏོགས་ཡིད་གཉིས་ཅན་རྣམས་འགྲོ་
མི་རུང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པས། མི་འགའ་ཞིག་ཕྱིར་འཐོན། དེ་ནས་
དོན་མཐུན་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་སྤངས་ནས་ཕྱིར་ལོག་པའི་ཀྱ་
མཚོའི་ལམ་དུ་སེམས་ཅན་རི་རབ་ལྟར་མཐོ་བ་སྤྱི་བོར་ཉི་མ་
བརྩུ་གཉིས་བརྩུ་གས་པ་ལྟར་འབར་བ། མིག་གཉིས་ཉི་མ་འདྲ་
བ། ཁ་ཕུབ་ལྟ་བུ་ཐ་མ་རི་ཕྱེ་སྤྱོན་དཀར་གྱིས་བསྐྱོར་བ་ལྟར་
སའི་ཕྱེད་བ་གཙོགས་པ། དེས་ཀྱ་ལ་རྩབ་དངས་པས་ཉ་དང་
རུས་སྤྱལ་དང་སྤོག་ཆགས་སྒྲ་ཚོགས་ཁོའི་ཁར་གཡང་ལ་ལྟུང་

བ་ལྟར་འཇུག་ཅིང་། ཚོང་པ་རྣམས་གཟིངས་དང་བཅས་
ཡང་འཇུག་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་པས་ཤིན་ཏུ་སྐྱག་ནས་དྲིས་པར། རྟོ
བ་འཇོན་གྱིས་སྐྱས་པ། འདི་ནི་ཚུ་སྤོན་ཆེན་པོ་ཉ་མིད་ཅན་གྱ་བ་
དེ་ཡིན། ད་ནི་འཇིགས་པ་འདི་ལས་ཐབས་གཞན་གང་ཡང་
མེད། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་དྲག་ཅེས་ཀྱན་གྱིས་ཆོ
ད་དྲག་པོ་བརྗོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་
ཡང་ཡང་བརྗོད་པས་ཚུ་སྤོན་དེ་ཁ་ག་ལེར་བྱམ་ཞིང་མིག་ཀྱང་
བྱམ་པར་གྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་ན་བཞུགས་
པས་ལྷའི་སྒྲོན་རྣམ་པར་དག་པས་གསན་ནས་དེ་དག་འཇིགས་
པ་ལས་བསྐྱབས་པས་དེ་དག་རྒྱ་མཚོའི་འབྲམ་དུ་ཕྱིན་ཅིང་།
དེ་ནས་རང་གསན་སུ་སྐྱབས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་དུང་དུ་གྱུས་པས་
ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་ཆོས་བསྐྱོན་པས་དད་ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་

དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། །འདི་དག་སྟོན་སྟོན་པ་འོད་སྤང་གི་བསྟན་
པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་ད་ལྟའི་བྱང་བ་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་
མཚོའི་ཁུ་སྤྱོད་ཉ་མིད་དེ་སྟོག་ཆགས་མང་པོ་བོས་པས་མ་ཚེམ་
པར་ཆེའི་དུས་བྱས། དེའི་རོ་དེ་བྲི་དང་མི་གཙང་བས་ཀྱང་སྟོབས་
ལྡན་ཞེས་པས་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་ཐུང་བས་རུས་པའི་ཐུང་པོ་ཁ་
བའི་རི་ལྟར་དུ་གྱུར། རྣམ་ཤེས་ནི་བྱམ་བེ་སོ་སྟོན་ཏུ་ཞེས་པའི་
བུ་རུ་བྱུང་། མངལ་ན་ཡོད་དུས་མ་དེ་ཤིན་ཏུ་བཀྱས་པས་བས་
ཀྱིས་མི་འགྲངས་པ་བྱུང་། རྒྱེས་ནས་བུད་མེད་བརྒྱའི་འོ་མས་
གསོས་ཀྱང་མི་ངོམས་ཤིང་། ཆེར་འོངས་ནས་བས་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་བ་དགོས་ཤིང་ཡིད་བྱུང་ནས་དགོ་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་དུ་
རབ་ཏུ་བྱུང་། དེར་བསོད་སྟོམས་ཀྱིས་མི་འགྲང་ཞིང་དགོ་འདུན་

ལ་ཆོས་སྟོན་ཇི་ཅམ་བྱུང་ཡང་དེ་ནི་མི་ཆོས་པ་བྱུང་། སྐབས་
ཤིག་བྱིམ་བདག་དཔལ་ལྷན་སྦྱོན་པས་བརྟུལ་ཞུགས་ཞེས་
པས་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀུར་བཤམས་ཏེ་རང་གི་
བྱིམ་དུ་སྦྱོན་འདྲེན་པར་བྱིན་པས། དགོ་སྟོང་ཐམས་ཅད་གཞན་
དུ་ཐེགས་གྲུབ། དགོ་སྟོང་བས་མང་དེ་གཅིག་པོ་ཐོབ་ནས་
གདན་དྲངས། དེ་ལ་ཆོས་སྟོན་དྲངས་པས་རང་སྐལ་གྱིས་མ་
འབྲངས་པར་དགོ་སྟོང་གཞན་ཀུན་གྱི་སྐལ་བ་ཐམས་ཅད་དེ་
ལ་དྲངས་པས་ཀུན་བོས་ཤིང་། བྱིམ་བདག་རབ་ཏུ་འཇིགས་
ནས་འདི་དགོ་སྟོང་ག་ལ་ཡིན། གཞོད་སྦྱོན་ཤ་བཟེན་ག་ཡིན་
པར་འདུག །བདག་ཀྱང་བཟེན་ཆེ་བསམ་ཡོན་སྦྱར་དུ་ཕུལ་
ནས་བྱི་མིག་བལྟ་བཞིན་བོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བྱིན་
ནས་དེ་འི་ལོ་རྒྱས་ཞུས་ཤིང་འདི་གཞོད་སྦྱོན་ཤ་བཟེན་ག་ཡིན་པོ་

ཅི་ཡིན་ཞུས་པས། འདི་ཤ་བ་དང་སྤྱིན་པོ་སོགས་མིན། དགེ་
སྤྱོད་ཆོས་སྤེད་ཅེས་བྱ་བ་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་གསུངས། ཆོས་
སྤེད་པོ་ཆ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་རྩུ་འཕུལ་
གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་བྲིད་ནས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དུ་བྱོན་ཏེ་ཆུ་
སྤྱིན་གྱི་རུས་པ་བསྟན་པས། སོ་དང་ཀེང་རུས་འཇིགས་པ་སྤྱིན་
བུས་ཕུགས་སྒྲུལ་ཆོགས་འབྱུང་དུ་བར་འབྲེལ་བ། རུས་པའི་
ཕུང་པོ་མི་སྟུག་པ་དེ་མཐོང་ནས་ཅི་ཡིན་ཞུས་པས། འདི་ནི་ཆོས་
སྤེད་ཁྱོད་རང་གི་རུས་པའོ་ཞེས་ཉ་མིད་ཅན་གྱི་ཚུལ་གསུངས་
པས་ཆོས་སྤེད་ཤིན་ཏུ་སྒྲིབ་བར་གྱུར། དེ་ནས་རང་གནས་སུ་བྱོན་
ཏེ་ཆོས་སྤེད་ལ་གདམས་པ་གསུངས་པས་རྒྱན་ཞུགས་དང་།
ཕྱིར་འོང་བ་དང་། དག་བཅོམ་པ་སོགས་བདུད་རྩི་ཐོབ་ནས་
མདོན་ཤེས་དང་སྒྲིབ་བ་ཐམས་ཅད་དྲན་པར་གྱུར་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་

འདས་ཀྱིས་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་བ་མང་བ། ཡུན་རིང་བ་ཡང་རིང་
བ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ཆོས་རིང་བ་འཁོར་བར་དུབ་པ་ཤེས་སམ་
གསུངས་པས། ཆོས་སྤྱོད་སྤྱོད་བ་དྲན་པས་འཇུག་བཞིན་གསོལ་
པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་འཁོར་བའི་སྤྱོད་བ་མང་བ། ཆོས་
མང་བ། ཡུན་རིང་བ་ཆོས་ཡུན་རིང་བར་སྤྱག་བསྐྱུལ་བར་སྟོན་
པ་བྱེད་ཀྱི་བྱགས་རྗེས་ད་ལྟ་ཞི་བ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ་བཀའ་དྲིན་
ཆོས་ཆེ་བར་གྱུར་ལགས་ཞེས་བྱས། དེ་ལྟར་སྤྱོད་བའི་གཏམ་
འབྲས་མཛད་པ་ཐོས་པས་དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བྱས་
པས། བཀའ་སྐུལ་པ། སྟོན་སྐུལ་པ་དག་གི་ཞེས་པར་སངས་
རྒྱས་དག་མཛད་ཅེས་བྱ་བ་བྱུང་། དེའི་དུས་ཁྱིམ་བདག་ཆོས་
ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཞེས་པ་བྱུང་། དེ་རྒྱ་མཚོར་བགྲོད་ནས་རིན་ཆེན་
མང་པོ་ལོན་ཅིང་འབྱོར་པ་རྣམ་ཐོས་བྱ་ལ་འབྲན་པ་ཅོམ་བྱུང་།

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་སངས་རྒྱས་དགེ་བ་གཟི་བརྗོད་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་དེ་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པའི་བྱིམ་བདག་ཆོས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་དེ་
སྟུག་བསྐྱེད་དུག་པོས་བཟིན་ཅིང་། སངས་རྒྱས་དེའི་མཆོད་རྟེན་
གསེར་དང་མོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པ་བཞེངས་པར་བརྩམ་
པ་ན། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་སྤང་བའི་བྲམ་བེ་རྣམས་ཀྱིས་
བཞེངས་སུ་མ་བཅུག་པས་དེས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་ཤིང་། རྒྱལ་
པོས་དཔའ་བོ་སྟོང་ཐུབ་ཅེས་བྱ་བ་གནང་ནས་བྲམ་བེ་རྣམས་
ཆད་པས་གཟིར་བས་བྱིམ་བདག་གིས་མཆོད་རྟེན་གསེར་
དང་། མོར་བུ་དང་། ལྷ་ཏིག་གི་རྣམ་པར་སྤྲས་པའི་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པ་བཞེངས་ཏེ། དགེ་བ་འདི་ཡིས་བདག་འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་སྤྲ་མེད་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
ཤོག། ཅེས་སྟོན་ལམ་བཟང་། སྟོང་ཐུབ་ཀྱིས་བདག་ཀྱང་བྱེད་

ཀྱི་ཉན་ཐོས་སུ་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅེས་སྟོན་ལམ་བཏབ་པས། བྱིས་
བདག་ཆོས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱན་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་པས་
དེ་ལ་སྦྱས་པ། སྟོང་བྱབ་བྱོད་སྒྲིག་པ་མང་བས་ཆོག་ས་ཆེན་
པོས་ཉན་ཐོས་སུ་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་ཐོས་པས་
དག་བ་ཐོབ། ཆོས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་དེ་ནི་དུང་ལྷ་འཁོར་ལ། སྟོང་བྱབ་
དེ་ཆོས་སྟེང་འདི་ཡིན་ཅིང་། འདི་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་བསྐྱལ་པ་
གཉིས་པར་གྲོང་བྱེར་མར་མེ་ཅན་དུ་རྒྱལ་པོ་མར་མེ་ཞེས་པས་
སྟོན་པ་ལ་མར་མེ་མཛད་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་དེ་ནགས་རབ་དུ་
རྒྱས་པའི་ཆལ་ལ་བཞུགས་པའི་དུང་དུ་རྒྱལ་པོས་ཕྱིན་ནས་
གནང་བ་ཞུས་ཏེ་བཀོད་པ་ཆེན་པོས་མཆོད། དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་
ཀ་ཤིའི་གྲོང་ན་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལྷའི་བྱ་བྱ་བ་ཡོད་པ་ལ་ཕོ་ཉ་བཏང་
ནས། བྱོད་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོས་ཤིག་ཅེས་སྟོང་ས།

དེའི་ཆེ་རྒྱལ་པོ་ནོར་ལྷའི་བུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་མཆོད་སྦྱོན་གྱི་ཆེ་ག་
རྟོགས་ནས་ཡོན་ལྷའི་བརྟག་པ་བྱས་པས་ལྷས་སྦྱས་པ། བྱིད་
གྱི་བྱུང་དུ་བྱམ་བེ་སྟོ་གྲོས་བཟང་པོ་དང་། སྟོ་གྲོས་ཞེས་པ་
གཉིས་འོང་། དེ་གཉིས་མཆོད་ཅིང་ཐོག་མར་སྟོ་གྲོས་བཟང་པོ་
མཆོད་བཅུ་། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ནོར་ལྷའི་བུ་ཅན་དུ་བྱམ་བེ་གཉིས་
བྱུང་སྟེ་བསྟེན་བཀྱར་བཅུ་ཅིང་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་སྟོན་དང་། གསེར་
གྱི་དབྱིག་པ་དང་རིལ་བ་སོགས་གསེར་གྱི་འོངས་སྦྱོད་ཆེན་པོ་
ལྷལ། མཚུག་ཏུ་གསེར་གྱི་སྦྱོད་དུ་གསེར་ལྷ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་
འདོད་ཡོན་མང་དུ་ལྷལ། རང་གི་བུ་མོ་མཛེས་མ་ཞེས་པ་ཡང་
རིན་པོ་ཆེས་བརྒྱན་པ་ལྷལ་བས། བྱམ་བེ་སྟོ་གྲོས་བཟང་པོ་
ཆོངས་སྦྱོད་ལ་གནས་པས་བུ་མོ་མ་སྤངས། བུ་མོ་བྱམ་བེ་
གསེར་གྱི་འོད་ཅན་དེ་མཐོང་ནས་ངོ་ཆོ་བོར་བས་བདག་བཞེས་

པར་ཁྱས་ཀྱང་མ་སྒྲངས་པར་རང་གི་ཚལ་དུ་སོང་། དེ་ནས་བུ་
མོས་གྲོང་ཁྱེར་མར་མེ་ཅན་དུ་ཕྱིན་ནས་རང་གི་རྒྱན་རྣམས་
རིམས་པས་བཙོང་ནས་དེའི་རིན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མེ་ཏྲག་ཉིས་ཏེ་
ལྷ་ལ་མཆོད་པར་བྱེད། བྲམ་བེ་སྟོ་གྲོས་བབ་པོས་རང་གི་
ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་སྒྲ་མ་ལ་ཕུལ་ཞིང་རྒྱང་མ་འགྲོགས་པར་
ཁྱས། གསེར་ལྷག་མ་རྣམས་རང་གིས་ཉར་དེའི་རྒྱབ་ཕྱི་ལམ་
བརྩམ་ཐོང་སྟེ། བདུད་རྩི་རྒྱ་མཚོ་འཕུང་བ་དང་། ནམ་མཁར་
འགྲོ་བ་དང་། ཉིམ་མཐོང་བ་དང་། ལྷ་བ་མཐོང་བ་དང་། རྒྱལ་
པོ་མཐོང་བ་དང་། དྲང་སྤྱོད་མཐོང་བ་དང་། ཤིང་རྩ་ཞོན་པ་དང་།
སྤང་ཆེན་ཐལ་དཀར་ཞོན་པ་དང་། ངང་པ་ཞོན་པ་དང་།
སེང་གའི་རི་ལ་འཛྲགས་པ་དང་བརྩམ་ཐོང་དོ། །དེ་གཉིད་སང་
ནས་རང་གི་སྒྲ་མ་མདོན་ཤེས་ལྡེ་ལྡན་ལོ་མའི་ཚལ་ན་བཞུགས་

པའི་སར་ཕྱིན་ནས་ཞུས་པས། བྱོད་ཀྱི་མི་ལམ་འབྲས་བུ་རྒྱས་
པ་དེ་མར་མེད་གྲོང་གི་ཆེལ་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་བཞུགས། དེ་ལ་ཞུས་ཤོག་གསུངས་པས་མཆོད་གྲོགས་སྟོ་
གྲོས་དང་བསྐྱེབས་ནས་ཕྱིན། སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོ་མར་མེས་
སངས་རྒྱས་རང་གི་བྱིམ་དུ་གདན་དྲངས་ནས་གོས་དང་རིན་
པོ་ཆེའི་རིགས་དང་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབུལ་ཞིང་། སངས་
རྒྱས་ལ་འཕྲོར་བའི་ཕྱིར་མེ་ཏྲག་རྣམས་རྒྱལ་པོས་བསྐྱམས་
པས་གཞན་ལ་མེ་ཏྲག་ཉེ་ཆོང་མ་ཆེད་པས། རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་
མཛེས་མ་ཡང་མཆོད་པའི་མེ་ཏྲག་མ་འབྱོར་བར་སྐྱག་བསྐྱེལ་
ཞིང་ཕྱིར་བ་མཁན་ལ་གཉེར་གཏད་བྱས། དེའི་ཆེ་སྟོ་གྲོས་
བབ་པོར་ཡང་མེ་ཏྲག་མ་འབྱོར་བར་ཉུང་བས་དེའི་བསོད་
ནམས་ཀྱིས་འདམ་སྐྱེས་མེད་པའི་རྗེ་བུར་མེ་ཏྲག་བྱད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འཕགས་བདུན་འཁྲུངས་པ་ཕྱིང་བ་མཁན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་
སྟགས་གཞན་གྱིས་མ་ཚོར་བར་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོར་སྦྱིན། དེས་
བུ་མ་པའི་ནང་དུ་རྒྱ་དང་བཅས་སྤྲས་ནས་འབྱེར་བས། སྟོ་གྲོས་
བབང་པོ་དང་འཕྲད་པར་མེ་རྟོག་ཡོད་པ་རིག་ནས། ང་ལ་སྤངས་
སྤྲས་པས་མཛེས་མས་ངོ་ཤེས་ཏེ། བྱིད་ཀྱིས་བདག་རྗེས་སུ་མ་
བབྱང་བས་ད་བདག་ལ་མེ་རྟོག་སྤངས་ན་བྱིད་ཀྱི་ཚངས་སྦྱོད་
དང་མི་འགལ་ལམ། འོན་ཀྱང་མེ་རྟོག་འདི་ཕུལ་བས་བདག་
སྦྱོ་བ་ཕྱི་མ་བྱིད་ཀྱི་རྒྱུང་མར་སྦྱོ་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་མེ་རྟོག་ལྟ་
ཕུལ། དེ་སྟོ་གྲོས་བབང་པོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏོར་
བས་བཀོད་པས་མཛེས་པའི་ཕུང་པོར་གྱུར། དེར་རྒྱལ་པོ་མར་
མེས་གསེར་གྱི་རྩིབས་མ་ཅན་གྱི་གདུགས་དང་། རྒྱལ་པོ་ནོར་
ལྷའི་བུས་ལྷ་བ་ལྟར་དཀར་བའི་རྩ་ཡབ་ཐོགས་ཤིང་མཚོད་པར་

བྱེད། སློ་བཟང་གིས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་རལ་པ་ས་ལ་བཀྲམ་པ་
སྟོན་པའི་ཞབས་ཀྱིས་མནན་ཏེ་མཁའ་ལས་མེ་ཏྲག་བབས།
རལ་པ་ཆད་པ་རྣམས་མཆོད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་སྟོན་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་བབྱང་། རྒྱལ་པོའ་བུ་མོ་མཛེས་མས་རང་གི་
བུ་པར་བབྱང་བའི་མེ་ཏྲག་གཉིས་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་གཏོར་
བས་སྟན་གྱི་རྒྱན་དུ་བྱུང་། སློ་གྲོས་ཀྱིས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་རལ་
པ་ས་ལ་བཀྲམ་པ་སྟོན་པའི་ཞབས་ཀྱིས་མནན་པས་སེམས་
འབྱུགས་པར་བྱུང་། དེའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སློ་གྲོས་བཟང་
པོ་ཁྱོད་ཤུག་བྱབ་པ་ཞེས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འབྱུང་རོ་
གསུངས། རྣམ་མཁར་འགྲོ་ཞིང་མཐར་དགའ་ལྡན་དུ་སོང་སྟེ་དེ་
ད་ལྟ་ངའོ། །གྲོགས་མཆོད་སློ་གྲོས་ནི་དཔྱལ་བར་སོང་། དེ་ད་
ལྟ་ཆོས་སྤེད་དོ། །རྒྱལ་པོའ་བུ་མོ་མཛེས་མ་ནི་ད་ལྟ་གྲགས་

འཛིན་མའོ། །ཡང་བསྐྱལ་པ་གསུམ་པར་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་
འཇིག་གི་དུས་གོང་ཁྱེར་འཕགས་རྒྱལ་དུ་ཚོང་པ་ཅན་གྱིན་
ཞེས་པ་ནོར་ཆེ་བ་ཚོང་གིས་ཕྱག་པ་ཞིག་བྱང་། དེའི་ཆུང་མ་
འདོད་པའི་སྟོབས་ཞེས་པར་བུ་ནོར་ལྷ་ལྷར་མཛེས་ཤིང་ལང་ཚོ་
ལྷན་པ་ཞིག་བྱང་། མིང་རྟས་གྱིན་ཞེས་པར་གྲགས། ས་ཤུལ་
འཛིན་པའི་རེ་བ་དང་བཅས་བསྐྱེད་བསྐྱིདས། ནོར་ལྷན་རྣམས་
ནི་ལན་ཆའི་ཆུ་ལྷར་ནོར་མང་ཞིང་སྟེད་པ་འཕེལ་བ་ཡིན་པས་ས་
ཚོང་པ་དེ་རྒྱ་མཚོར་ནོར་བསྐྱབ་དུ་སོང་། དེའི་དུས་མ་དེ་ལང་ཚོ་
རྒྱས་ཤིང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གཟེར་བས་རང་གི་བུ་ཁང་བབང་
སྐྱག་དུ་སྐྱས་ནས་གཞན་དང་འཕྲད་དུ་མི་འཇུག །མཛེས་ཞིང་
གདུང་བས་འབྲལ་མེད་འཚོ་བར་བསྐྱུངས། བུས་བདག་ནི་ནོར་
མང་ཡང་རང་ཉིད་བསྐྱམ་པ་དེ་སྟོབས་ཕྱོགས་གཞན་དུ་འགོ་

ཞེས་བརྗོད་པར་མས་སྦྲས་པ། བྱོད་ནི་བྱིམ་དང་མོར་མང་འདོད་
ཡོན་འདི་ཀུན་བཞག་ནས་ག་ལ་འགྲོ། །བྱོད་ནི་ལང་ཚོ་རྒྱས་
ཤིང་སྟོབས་དང་ལྡན། བདག་ཀྱང་དེ་བཞིན་མཉམ་པས་ཕ་དང་
བུ་གཉིས་སྟོད་གཅིག་ཡིན། དེ་ཕྱིར་རང་གཉིས་དགའ་མགུར་
སྟོད་ཅིག་ཟེར། དེར་བུས་མི་རིགས་པར་བསམ་ཀྱང་ལང་ཚོ་
དར་བས་ཆགས་པས་གཟེར། དེ་ནས་ཡུན་རིང་བག་ཐེབས།
དེ་གཉིས་དགའ་མགུར་སྦྱད། མཐར་ཕ་དེ་རྒྱ་མཚོ་ནས་སྟེབས་
པར་དེས་ཤེས་ན་འབར་གྱིས་དོགས་ཕ་ལ་དུག་སྦྱིན་ཏེ་བསད།
དེ་ནས་མ་དེ་ཆགས་པ་རྒྱས་པས་འཁོར་གཡོག་དང་ཡུལ་
མིས་མ་བུ་སྟོངས་པ་ཤེས་དོགས་གུ་དོག་པར་གྱུར་ནས་རང་
གཉིས་མོར་གྱི་སྒྲིང་པོ་རྣམས་འབྱེར་ནས། ངོ་མི་ཤེས་པའི་ཡུལ་
དུ་འགྲོ་ཞེས་བརྗོད་པར། བུ་དེ་སྒྲིག་པ་འཕེལ་བས་གཏུམ་པོ་

ལྟར་སྡིག་ལ་བརྒྱམས་པར་གྱུར་པས་དེ་བཞིན་བྱས། དེ་གཉིས་
ཡུལ་ཕྱོགས་གཞན་དུ་ཕྱིན་པས་བྱ་མི་ཡིན་ཤག་གིས་འཛུམ་
མེད་དུ་བྱ་བྱག་བྱས། སྐབས་ཤིག་ངོ་ཤེས་པའི་དགེ་སྤྲོད་དག་
བཅོམ་པ་ཞིག་བསོད་སྟོམས་སུ་ཕྱོགས་དེར་བྱོན་པས་ངོ་ཤེས་
ནས་འདི་གཉིས་མ་བུ་ཡིན་གསུངས་པས། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་
བྱིམ་དུ་མགྲོན་ལ་བོས། བྱིམ་སྐྱག་དུ་གསང་ནས་དགེ་སྤྲོད་དེ་
བསད། དེ་ནས་གཉིས་བག་མེད་ཀྱི་སྦྱད་པ་སྦྱོད་བཞིན་པར་
སྡིག་པའི་ལས་འདི་བྱས་ཤིང་མང་དུ་འཕེལ་བ་སྡིག་པའི་ཆོས་
ཉིད་ཡིན་པས་སྐབས་ཤིག་ཆོང་པའི་བུ་མཛེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་
མ་དེ་རང་གི་བྱས་ཆགས་པས་ཆོམ་ཡང་། རྟོར་ལ་སྤྲོད་པས་
ཆོང་པའི་བུ་མཛེས་པ་དང་གསང་ནས་འགྲོགས་པས་རྟོར་མང་
པོ་ཐོབ། དེ་ནས་རྟོས་སྦྱོན་གྱིས་ཤེས་ནས་ཁྲོས་ཏེ་མ་ལ་རལ་

གྲི་རྒྱབ་ནས་བསད། དེ་ནས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱི་ས་མཆམས་
ལས་ཕྱིར་བསྐྱད། ཏྲས་སྦྱོན་འགྲོད་པ་དྲག་པོ་སྦྱོས་ནས་དགོ་
འདུན་རྣམས་ཀྱི་བྱང་དུ་ཕྱིན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གསོལ་བས།
སྡིག་ཅན་ཁྱོད་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་མི་རྣམས་གསུང་བས། ཁོ་ཞེ་སྤང་
ལངས་ཏེ་མཆོན་མོ་དགོ་སྤྱོད་རྣམས་མེས་བསྐྱེད་པར་བསམ།
དེ་ལ་བརྟེ་བའི་དགོ་སྤྱོད་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཞིག་གིས་རབ་
ཏུ་བྱུང་། བསྐྱེད་པའི་གནས་མ་སྦྱོན་པས་ཡང་ཡང་ཞུས་པར།
སྡིག་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་མཆམས་མེད་གསུམ་གྱི་ལས་བྱས་པས་
བསྐྱེད་གནས་མི་ཐོབ། དེ་བས་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ་
ཞེས་ཡང་ཡང་རྒྱན་དུ་བརྗོད་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་ཐོས་
པས་མཐར་ཁྱོད་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་བརྗོད། ཇེས་སུ་ཆོའི་དུས་
བྱས་ནས་དཔྱལ་བར་སོང་སྟེ་ཆ་གང་སྟེ་ཆོགས་པའི་སྦྱག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བསྐྱེལ་དཔག་མེད་མྱོང་ཞིང་ཡུན་རིང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་རིང་བ་
མྱོང་སྟེ་མཐར་ཆོས་སྟེང་འདིར་སྐྱེས་པའོ། །གསུངས། འདི་
ཡང་འབྲས་བུའི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་
ཤིང་ལས། ཆོས་སྟེང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་
བྱ་དགུ་པའོ། །

༩༠ ། རྟོན་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱི་ཇིའི་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་སྤྱུ་རྩེང་ཞེས་པའི་
འགྲམ་ཁང་བཟང་ན་བཞུགས་པའི་དུས། བྱི་བདག་ཡོན་ཏན་
གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་དཔལ་གྱི་འབྱོར་པ་རྒྱས་པ་ཞིག་བྱུང་།
དེའི་ཆུང་མ་ཆོས་གྱི་གྲོགས་ངང་ཚུལ་ཅན་ཞེས་པ་དང་། བུ་
གཏོང་ཕོད་ཅན་བྱ་བ་དང་། མནའ་མ་བདེ་ལྡན་མ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་བཅས་ཡོད་པ་ལས། ཡངས་པ་ཅན་གྱི་བྲམ་བེ་རྣམས་

ཚྲགས་བྱས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཁོར་བཅས་སྦྱན་བྲངས་ཏེ་
ཞབས་ཏྲིག་ཞུ་བར་བྱས། མི་རྒྱ་ཤེད་ཅན་གཅིག་གིས། རང་རེ་
རྒྱལ་བ་མཆོད་དུས་གཞན་གྱིས་གོགས་བྱས་ན་དེ་ཡུལ་ནས་
འདོན་མོ་བེར་ཁ་འཆམ་མོ། །དེ་མོར་ཅན་གྱིས་མ་ཤེས་པར་
རྒྱལ་བའི་བྱང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་འཁོར་བཅས་བདག་གི་བྱིམ་དུ་
གཤེགས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། རང་
བྱིམ་དུ་གོས་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཁྲི་སྟན་དང་། ཞལ་བས་
སྟགས་ལྷ་ལ་འོས་པའི་ཡོ་བྱད་ལྷན་སྦྱུང་ཚྲགས་པ་བཤམས།
དེ་ཆེ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་བྲམ་བེ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་བྱང་དུ་
གསོལ་བ་བཏབ་པས། ང་འཁོར་བཅས་ཐོག་མ་མོར་ཅན་གྱི་
བྱིམ་དུ་འགྲོ་བར་བྱའོ་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་མོར་ཅན་གྱི་
མཆོད་པ་ལ་མིག་དོག་ཅིང་རང་གནས་སུ་སོང་། དེ་ནས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་ནོར་ཅན་གྱི་བྱིམ་དུ་ཐེབས་ནས་
མཆོད་སྟོན་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཞུས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནོར་ཅན་རྒྱུ་མས་
ཞུས། དེ་རྗེས་མནའ་མས་བསྟེན་བཀྱར་ཞུས་ཏེ་དེ་དག་སོ་སོས་
འབྱོར་པ་ལུན་ཚྲོགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་མཆོད་པ་ན། ཡངས་
པ་ཅན་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་པའི་སྐབས་མ་རྟོག་པས་ནོར་ཅན་
གནས་ནས་དབྱུང་བར་ཁ་འཆམ་པར་རྒྱལ་བས་ནོར་ཅན་གྱིས་
མ་ཤེས་པ་སོགས་བཀའ་དགྲོལ་བས་ཚུད་པ་ཞི། དེར་དགེ་
སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་ནོར་ཅན་འབྱོར་པ་ལུན་ཚྲོགས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་
ཞུས་པས་སྟོན་བྱུང་གསུངས་པ། སྟོན་ལྟ་རྟུ་སིར་ཐེང་རྒྱུད་
མཁན་པདྨ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱུ་མ་ཡལ་འདབ་ཅན། ཐུ་ལྷུང་ལ།
མནའ་མ་པ་ཏ་ལ་ཞེས་པ་རྣམས་བྱུང་། ཐུ་གེས་ཉིན་པའི་དུས་
དེ་དག་ཤིན་ཏུ་དབྱལ་བར་གྱུར། ཉེ་འདབས་ན་མེ་ཏོག་གི་ཚལ་

ཡོད་པ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཉིན་རེ་བཞིན་མེ་རྟོག་འབྲུལ་དུ་འགྲོ་
བར། མི་བཞི་པོ་དེར་གོས་གཅིག་ལས་མེད་པས་སུ་འགྲོ་ཡང་
གོས་དེ་རེ་མོས་ཀྱིས་གྲོན་འགྲོ་བ་ལ། སྐབས་ཤིག་སྐྱེད་ཆེལ་
ན་རང་སངས་རྒྱས་ཤིག་འོད་ཟེར་ལྷུ་མ་མེར་བཞུགས་པ་མཐོང་
ནས་ཁོང་བཞི་རབ་དུ་དད་ནས། གཤོག་པ་ཆད་པའི་བྱ་བཞིན་
ནོར་མེད་པས་བསྟེན་བཀྱར་ཉུ་རྒྱ་མ་འབྱོར་བར་གྲོས་མཐུན་
པས། རྒྱལ་པོ་ལ་མེ་རྟོག་འབྲུལ་བར་གཅེར་བུར་འགྲོ་དགོས་
བྱུང་ཡང་། གོས་གཅིག་ཕུ་འདི་སངས་རྒྱས་ལ་འབྲུལ་ཞེས་
དད་པས་ཕུལ་ནས་སྟོན་ལམ་བཟབ་པས་ཐོང་རྒྱུད་དེ་དུ་ལྟ་ནོར་
ཅན་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དུས་ཀྱི་རྒྱུང་མ་བུ་དང་མནའ་
མར་བཅས་པ་དེ་དག་དུ་ལྟ་ནོར་ཅན་གྱི་བཟའ་ཆང་འདི་རྣམས་
ཡིན། སྟོན་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་འདིས་དུ་ལྟ་འདི་དག་འབྱོར་པ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཕུན་སུམ་ཚྲོགས་པ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གཞན་ཡང་དེ་དག་ལ་
ཆོས་གསུངས་པས་བདེན་པ་མཐོང་བར་གྱུར། དགེ་སློང་
རྣམས་ཀྱང་དད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་སྤྲུངས་པས་རྩ་རྩེའི་བེལ་པ་
ཅམ་ཡང་མཆོད་པར་འགྱུར། དགེ་བའི་རྩ་བ་རང་གི་སེམས་
ལ་བྱག་སྒྲུམ་སྟེ་བསོད་ནམས་ལ་ཡི་རང་བར་གྱུར། དེ་རྗེས་
ཡངས་པ་ཅན་གྱི་བྲམ་བེ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པ་ཕུན་སུམ་
ཚྲོགས་པས་མཆོད་ཅིང་བསོད་ནམས་བསགས་པར་གྱུར་ཏོ། །
འདི་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་
བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། རྟོར་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ།
ཡལ་འདབ་དགུ་བརྩུ་པའོ། །

༩༡ ། ཤི་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱུང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱི་ཤི་གྲོང་དུ་དག་སྤོང་
 རྣམས་ལ་དག་བའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་དེ་དག་གིས་ཁྱས་
 པ། རྒྱལ་བ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོག་ལ་མཆོག་ཏུ་མཉེས།
 བདག་ཅག་གིས་འདི་ལྟ་བུའི་ལེགས་བཤད་སྤྲོ་བར་མི་སྤྲོ་བས་
 ཞེས་ཁྱས་པས། བཀའ་སྤྱལ་པ། ང་སྟོན་ཡང་ལེགས་བཤད་ལ་
 རབ་ཏུ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། གྲོང་ཁྱེར་ཞི་ལྡན་བྱ་བར་རྒྱལ་པོ་ཤི་
 བའི་སྐྱེས་དུས། རྒྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་
 ཏུ་བཅོམ་ཞིང་། ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོག་གིས་མི་རྣམས་
 སྤོང་བ་ལ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དེའི་སྤོང་སྤྲོ་བས་བརྟག་པའི་ཕྱིར་
 འཇིགས་རུང་ཤ་བ་སྤོང་པོའི་ཚུལ་དུ་སྤྱལ་ནས་ཁང་བབ་གི་
 ཕྱིར་རྒྱལ་པོའི་དུང་དུ་ཕྱིན་ནས། འདུ་བྱེད་མི་རྟག་ཤིན་ཏུ་གཡོ་

བས་སྟོག་རབ་མཛེས་པ་བདག་དང་མཚུངས། །རབ་ཏུ་སྐྱེས་
ཤིང་འཇིག་པའི་མི་རྟག་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བ་དག་ལ་ཆགས། །
ཞེས་སྒྲུས། རྒྱལ་པོ་ལེགས་བཤད་དེ་ལ་མགུ་ནས་སྤྱོད་པོ་དེ་
ལ་ཕྱག་དང་ཞེ་སར་བཅས་པའི་ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ་མཁས་པ་ཉིད་
ལེགས་བཤད་དེའི་སྟོས་གསུངས་དུ་གསོལ། བདག་ཉན་པར་
འདོད་ཞུས་པས། སྤྱོད་པོས་སྒྲུས་པ། འཇིག་རྟོན་གྱི་མི་རྣམས་
བས་དང་འབྱུང་དང་ཤིང་རྟོག་ལ་སོགས་བ་ཡང་། བདག་ནི་
གསར་དུ་སྟོགས་པའི་ཤ་དང་ཁྲག་གིས་འཛོ་བ་ཡིན་བདག་
བཀྲེས་ཤིང་སྒྲོམ་པས་ལེགས་བཤད་ལྷག་མ་བརྗོད་མི་བྱུང་ཤ་
ཁྲག་འཛོལ་དུ་འགོ་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོ་ལེགས་བཤད་ཉན་
འདོད་ནས་རང་གི་ཤ་རྣམས་བཅད་ནས་ཤ་ཁྲག་ཐམས་ཅད་དེ་
ལ་སྤྱོད་པས་ངོ་མཚར་དུ་བྱུང་པས་བརྒྱ་བྱིན་རང་ག་བྱུགས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བསྟན་ཅིང་ལེགས་བཤད་སྤྲུལ་ནས་སྤྱིང་སྟོབས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་
མི་འགྱུར་དམ་ཁུས་པས། བདག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་དུ་ལེགས་བཤད་འཛོལ་བའི་ཕྱིར་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་འདིའི་
དགོ་བས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་
འདེབས་པ་ལས་འགྱུར་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད། དེ་བདེན་ན་
བདག་གི་ལུས་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཅིག་གསུངས་མ་ཐག་མ་
རྣམས་སོས་ནས་གཟི་བརྗོད་རྒྱས་པར་གྱུར། རྒྱལ་བ་ནི་
ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་བྱགས་དབྱེས་ཤིང་། མཁས་པ་
རྣམས་ལ་ལེགས་བཤད་ལས་ལྷག་པའི་མགུ་བ་སྦྱོང་བྱེད་གང་
ཡང་མེད། འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ཤེ་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་གོ་གཅིག་པའོ། །

༩༨ ། མཛེར་བོའི་བྱ་མོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་
འཁོར་རྣམས་ལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་གསུངས་པའི་
མཐར་མདོར་བསྐྱས་འདི་གསུངས། གང་ཡང་སྟོག་སྟེད་པའི་
ཕ་བས་ལྷག་པའི་སྒྲ་མ་ཡང་མེད་ལ། མས་མངལ་དུ་འཁྱར་
བས་མ་བས་ལྷག་པའི་ལྷ་ཡང་མེད། དེ་ཕྱིར་ཕ་མ་གཉིས་ནི་སྒྲ་
མ་ལྟར་མཆོད་པ་དང་བཀྱར་བའི་ཡུལ་དམ་པ་ཡིན། ཕ་མ་
མཆོད་ན་དམ་པའི་ལྷགས་ཏེ་ཀུན་ཏུ་བསོད་ནམས་འཕེལ། ཕ་
མ་ཡིད་བསད་སྟེ་བོར་གནམ་ལྷགས་འཁོར་ལོ་འབབས་དང་
མཚུངས་པའི་གདུང་བ་ཐོབ། ངས་ཀྱང་སྟོན་ལྟར་རྒྱ་སྒྲིམ་
བདག་མཛེར་བོ་ཞེས་པ་ལ་རྒྱུད་མ་ནོར་འཛིན་མ་ཞེས་བྱ་
འགའ་བྱུང་ཡང་བཅས་འཕྲལ་ཤི་བར་གྱུར། ན་སོ་མཐོ་ཅམ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྒྲེབས་དུས་བུ་ལེགས་པ་གཅིག་བྱུང་། དེ་ཡང་ཤི་ཡིས་དྲོགས་
ནས་བུ་མོའི་མིང་བཏགས་པས། མཛའ་བོའི་བུ་མོ་ཞེས་པར་
བྲགས། དེ་ནས་ཕ་དེ་རྒྱ་མཚོར་ཕྱིན་པས་ཤི་ནས་ལོག་རྒྱ་མ་
བྱུང་། བུ་དེ་མས་ཤིན་ཏུ་གཅིས་པར་གཏེར་བཞིན་བསྐྱུངས་ཤིང་
བསྐྱེད་བསྐྱིངས། ཆེར་ལོངས་ནས་རིགས་ནི་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་དུ་
འགྲོ་བའི་རིགས་ཡིན་ཀྱང་། མས་གཏོང་མ་ཐོད་པར་རང་ཡུལ་
དུ་ཚོང་ཆུང་དུ་བསྐྱབས་པས་ཉིན་དང་ཕོ་ཀརྱ་པ་ན་བཞི་ཐོབ།
གཉིས་པར་བཞི་འབྱུར། དེ་རྗེས་རྒྱག་འབྱུར་བརྒྱད་འབྱུར་
སོགས་ཁེ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ཀུན་མ་ལ་ཕུལ་བས་དགའ་སྟོ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ། དེ་ནས་མཛའ་བོའི་བུ་མོས་རྒྱ་མཚོར་
འགྲོ་བའི་བསམ་པ་སྐྱེས། མས་ནན་ཏན་བཀག་ཀྱང་མ་ཉན་
པར་འགྲོ་བར་བརྩམ་པ་ན། མ་སྐྱག་བསྐྱུལ་གྱིས་བརྒྱལ་ཞིང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འགྲེལ་ཡང་མ་ཉན་པར་ཀང་པ་རྟོག་ཤུགས་བསྐྱེད་ནས་ཕྱིན།
རྒྱ་མཚོར་གཟིངས་ལ་ཞུགས་ནས་སྤིང་དུ་གྱུ་གཟིངས་ཞིག་སྟེ་
ཤིང་གི་ཚལ་པ་གཅིག་ལ་འཇུས་ནས་ག་ལེར་འཐོན་ཐུབ། དེས་
བསམ་པ། བ་ནི་དང་པོ་བྱ་སྐྱེས་ནས་རབ་དུ་དགའ་བ་དང་
བཅས་བསྟོད་བསྐྱབས་ཀྱི་ཆར་འབབས། བར་དུ་ཡིད་དུ་འོང་
ཞིང་རེ་བ་ཆེན་པོས་བྱམས་པས་སྐྱོང་། མཐར་ལང་ཆོ་རྒྱས་ནས་
རང་ཤེས་ཀྱི་དཔའ་རྩལ་རྡོམས་ནས་ཕ་མའི་བཀའ་བཅག་ཅིང་
ཡིད་བསད། བདག་ཀྱང་མའི་ངག་ཉན་ཅིང་ཐུགས་དཀྱུགས་
པའི་ལ་ཡོགས་ཡིན་པར་ངེས་བསམས་ནས་ནགས་ཚལ་ཞིག་
དུ་ཡུན་རིང་ཕྱིན་པས། གྲོང་ཁྱེར་རྩེ་དགའ་ཅན་ཞེས་པ་ནོར་བུའི་
རྒྱན་དང་ཁང་བབས། རྗེས་བྱ་སྐྱེད་ཚལ་ཁྲི་སྟོན་ལོངས་སྟོད་དང་
ལྡན་པར། ལྷ་མོ་ཟླ་བའི་འོད་ལྟར་མཛེས་པ་བཞིས་མགྲོན་དུ་

གཉེར་ཞིང་དགའ་བས་ཆགས་ནས་དེ་རྣམས་དང་འབྲོགས་
ཤིང་བདེ་བར་གནས། ལྷ་མོ་དེ་དག་གིས་གྲོང་ཁྱེར་འདིའི་ལྷ་
ཕྱོགས་སུ་ནམ་ཡང་འབྲོ་བར་མ་མཛད་ཅིག་ཅེས་སྒྲུས་ཀྱང་།
འབྲོ་བར་འདོད་ནས་ལྷ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་པས་ལྷ་འི་གྲོང་ཁྱེར་རྟག་
རྟ་ཕྱོས་བྱ་བར་མཛེས་པའི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྒྲར་བས་ལྷག་པ་
ཡུན་རིང་མཆོད། དེ་དག་གིས་ལྷ་ཕྱོགས་སུ་མ་འབྲོ་བརྗོད་
ཀྱང་། ཡང་ལྷ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་པས། གྲོང་ཁྱེར་དགའ་བྱེད་ཅེས་
སྒྲར་བས་ལྷག་པ་ཞིག་རྟ་ལྷ་མོ་བཅུ་དྲུག་གིས་རབ་རྟ་མཆོད།
དེ་དག་གི་ཀྱང་ལྷ་ཕྱོགས་སུ་འབྲོ་བ་བཀག་ཀྱང་མ་ཉན་པར་
ཕྱིན་པས། གྲོང་ཁྱེར་ཆངས་པའི་མཆོག་ཅེས་པར་ལྷ་མོ་སུམ་ཅུ་
ཅུ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲར་བས་ལྷག་པར་མཆོད། དེ་དག་གིས་ཀྱང་
ལྷ་ཕྱོགས་སུ་འབྲོ་བ་བཀག་ཀྱང་མ་ཉན་པར་ཕྱིན་པས། གྲོང་

ཁྱེར་ལྷགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྩལ་པ་ལྷགས་ཁང་མང་པོའི་ཁྱོད་དུ་
སླེབས་པས། སློ་བསྐྱམས་པ་བཞིན་གར་ཡང་འགྲོ་ས་མེད་པར་
ཟུག། །དེ་ནས་ས་གཞི་ཁྲག་ཏུ་འབྱེལ་ཞིང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་
འདུག་པ་མགོ་ལ་གནམ་ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དྲག་ཏུ་འཁོར་
བས་མགོ་ནས་རྒྱག་ཁྲག་འཕྱོན་པ་རྒྱམས་རང་གི་བས་སུ་བ་
གཅིག་འདུག། །དེ་ལ་སྙིང་རྗེས་སྐྱས་པ། ཁྱོད་ལ་མི་བབློད་པའི་
སྐྱག་བསྐྱལ་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ལས་ཅི་སྐྱད་པའི་རྒྱམ་སྒྲིན་
ཡིན་དེས་པས། དེ་ན་རེ། བདག་ནི་མ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པའི་
རྒྱམ་སྒྲིན་ཡིན་ཟེར། དེ་ཐོས་པས་མཇའ་བོའི་བུ་མོ་སྐྱག་སྟེ་མ་
ལ་གཞོད་པ་བྱས་པའི་སྒྲིག་ཅན་བདག་ཀྱང་ཡིན། ལྟའི་གྲོང་དུ་
ལྷ་མོ་དེ་རྒྱམས་ཀྱི་ཞོར་བུ་དང་འདྲོད་དགའི་མཆོད་པ་བཞག་
ནས་འདིར་ལྷགས། དེ་ཡང་མ་ལ་གཞོད་པའི་ལས་ཀྱི་ཞགས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པས་བདག་བླངས་པ་ཡིན་ལས་ཆེ་བསམ་པའི་ཆོ། ནམ་མཁའ་
ལས་སྒྲུབ་སྟེ་དཀི་དུས་ལ་བབས་པ་ཡིན་གྱིས། བཅིངས་པ་
སྒྲུ་མ་ཁྲོལ་ལ་གསར་པ་འཆིངས་ཤིག་ཅེས་བྲགས་མ་ཐག་
སྒྲེས་བུ་སྒྲུ་མ་དེ་བཅིངས་པ་གྲོལ། སྒྲི་བོའི་འཁོར་ལོ་ཡང་གྲོལ།
མཛའ་བའི་བུ་མོ་ལུས་དམ་དུ་བཅིངས་ཤིང་མགོ་ལ་ལྷགས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བབས་ནས་གཟེར་བས་ཤིན་དུ་མི་བཟོད་པའི་སྒྲུག་
བསྒྲུལ་གྱིས་ཉེན་པ་ན། སྒྲེས་བུ་དེ་ལ་སྒྲུས་པ། བདག་གིས་
མའི་ཡིད་བསད་པའི་སྒྲིག་པའི་ལས་རང་ཉོས་ཡིན། གཞན་
ཡང་འདི་ལྟ་བུ་སྒྲོང་བ་དག་འོང་ངམ་བྱས་པས། དེས་སྒྲུས་པ།
འདིར་སྒྲེས་ནས་ལོ་སྟོང་ཕྱག་དུག་ཅུ་དང་བརྒྱ་ཕྱག་དུག་ཅུ་སྟོང་
དགོས་ཤིང་། གཞན་ཡང་མ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པའི་མི་མང་པོ་
འདིར་འོང་ངེས་ཟེར་བར། མཛའ་བོའི་བུ་མོ་སྟོང་ཇེས་མ་བཟོད་

པར་འདི་ལྟ་བུའི་ལས་ངན་མྱོང་དགོས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་
གི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བདག་གཅིག་པུའི་ཐོག་ཏུ་སྒྲིན་
ནས་ཀྱན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྐལ་བ་རྣམས་བདག་གིས་མྱོང་
བ་དང་། གཞན་ལ་ལས་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མེད་པར་ཤོག་ཅིག་
ཅེས་སྟོང་ནས་ཞེ་ཐག་པའི་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་བོ། །སེམས་ཅན་
ལ་ཕན་པའི་བསམ་པ་བབྱང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་མཐུས་སྡི་
བོའི་འཁོར་ལོ་ནམ་མཁར་སོང་། དེ་ཉིད་ལྟའི་གནས་སུ་ཆེ་
འཕོས་སོ། །མའི་ངག་བཅག་པས་དཔྱལ་གནས་སྡུག་བསྔལ་
དེ་ལྟ་བུ་མྱོང་ཞིང་མ་ལ་ཀུན་པ་ནས་མཆོད་པས་ལྷ་མོ་རྣམས་
ཀྱིས་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ། དེ་ན་ཕ་དང་མ་ལ་
གུས་པས་བཀྱར་ཞིང་ཞབས་ལ་སྡི་བོས་འདུད་པ་ནི་དམ་པའི་
སྦྱོང་པ་ཁོ་ན་ཡིན། དེ་དུས་གྱི་མཇའ་བོའི་བུ་མོ་དེ་ནི་ངའོ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

གསུངས། དེར་འཁོར་རྣམས་མ་ལ་ལུས་བྱིན་འཇལ་བའི་བརྟེ་
སེམས་དང་། ས་མ་ལ་གྲུས་པས་བཀྱར་སྟེ་བྱ་བ་ལ་ངེས་པ་
བསྐྱེད་པར་གྱུར་རོ། །འདི་ནི་བཟོད་པའི་ཆས་སྟོར་རོ། །མཇེད་
བརྟེ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། མཇེར་བའི་བྱ་མོའི་རྟོགས་
པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་གོ་གཉིས་པའོ། །

༩༩ ། མ་ག་རྩ་བཟང་མོའི་རྟོགས་པ་བ་བརྗོད་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་དུ་བཞུགས་པའི་བྱང་དུ།
བྱིམ་བདག་མགོན་མེད་བས་སྦྱིན་གྱིས་གསོལ་པ། བདག་གི་
བྱ་མོ་མ་ག་རྩ་བཟང་མོ་འདི་ན་སོ་དར་ལ་བབ་ཅིང་། བྱ་རམ་
ཤིང་འཕེལ་གྱི་བྱིམ་བདག་མགོན་པོ་ཞེས་པའི་བྱ་བྱ་མཆོག་
བྱིན་གྱི་བྱིམ་འཛིན་དུ་བསྐྱེད་བཟུང་བ། བདག་གི་སྟོན་དང་
ལོངས་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལགས་

ན། བཀའ་གྲོལ་ན་བུ་མོ་སྟེར་རམ་སྟམ་ཇི་ལྟར་ལགས་ཞུས་
པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གནད་བ་ཐོབ་སྟེ་སྟེར་བར་ཁས་
སྲུང་། དེ་ནས་མ་ག་རྩ་བཟང་མོ་དར་བཟ་མང་པོས་བརྒྱན་ཅིང་
བུ་རམ་ཤིང་འཕེལ་དུ་མནའ་མར་བརྒྱུད་པས་ཐག་རིང་ཞིང་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞལ་མ་མཇལ་བས་སྒྲོ་ནས་དུ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་
དེ་ནས་བྱོ་བོའི་བྲིམ་དུ་གྲོས་པོ་གྲོས་མོ་བྲིམ་བདག་བཅས་
ཞབས་ཏྲག་ལ་བརྩོན་ཞིང་། ཡང་སྐབས་ཤིག་བྲིམ་དེར་ཕྱི་པའི་
མཆོད་གནས་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། གཅེར་བུ་པ་སྐྱེ་འབལ་བ་
སོགས་མ་བསྐྱམས་པ་མང་པོ་བོས་ནས་བསྟེན་བཀྱར་མང་པོ་
བྱེད་པ་ལ་བཟང་མོ་ཡིད་མ་མགུ་སྟེ་སྒྲུག་མོ་ལ་སྦྲས་པ། བྱེད་
རྣམས་བ་སྲུང་ཕྱགས་དང་འདྲ་བའི་མཆོད་ཡུལ་འདི་རྣམས་
མཆོད་པར་ཞེ་རེ་བྲིལ་སྦྲས་པས། སྒྲུག་ག་མོ་ན་རེ། འོ་ན་བྱེད་

ཀྱི་ཡུལ་ན་མཆོད་འོས་ཅི་འདྲ་ཡོད་ཟེར་བར། བཟང་མོས་སྦྲས་
པ། བདག་གི་བྱིམ་དུ་མཆོད་འོས་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཞེས་
བྱ་བ་མཛོལ་ཤིང་ལྟ་བུས་མི་ངོམས་པ་མཆོན་བཟང་པོ་སྐུམ་ཅུ་
ཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ནས་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་
ལྟན་པ་ཞི་ཞིང་དུལ་བ་མཛོལ་ཤེས་དང་རྩལ་ལྡན་ཐོགས་པ་མེད་
པ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྗེ་ཕ་
མ་ལྟར་བྱགས་ལྟག་པར་བརྩེ་བ་སོགས་ངོ་མཆོར་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ཡོད་ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པས། དེ་དག་དང་
པར་གྱུར་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་མཆོད་ཡུལ་དེ་བདག་ཅག་གིས་མཐོང་
བའི་སྐབས་ཡོད་དམ་མེད། འདིར་སྦྱན་འདྲན་པར་ཕྱིར་ན་
གདན་འདྲོང་ངམ་མི་འདྲོང་བྲིས་པས། ངའི་སྟོན་པ་ལ་ཐག་ཉི་
ལྷུ་དང་བྱགས་རྗེ་ལ་ཕྱི་ནང་མེད། གསོལ་བ་བཏབ་ན་སྦྱན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འདྲིང་ཞིང་ཞལ་ལྷ་རུ་ཡོད་ཟེར། དེར་ཁང་བྱིམ་གྱི་དོར་དང་
མཚོད་པའི་ཡོ་བྱད་བྱད་འཕགས་བཤམས་ཏེ་བཟང་མོས་སྤྲོས་
དང་མེ་ཏྲག་བྱེར་ཏེ་ཁང་བཟང་གི་ཕྱེར་འཛེགས་ནས། བཙམ་
ལྡན་འདས་བཞུགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་བལྟས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་
ནས་མཆིམ་གཏོང་ཞིང་གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་འདས་བྱེད་ཀྱི་
ཞབས་པདྨའི་ཆེལ་ནས་འབངས་མོ་བདག་རི་དྲགས་དེད་པ་
བཞིན་ཐག་རིང་འདིར་སྤྲེལས། འོན་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ལ་ཉེ་
རིང་མེད་པས་ནངས་པར་བདག་གི་མགྲོན་དུ་གཉེར་བར་བརྩེ་
བས་བཟུང་འཆལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་ལག་པའི་སྒྲིམ་
པས་མེ་ཏྲག་གཏོར་བས། མེ་ཏྲག་དཀར་སེར་དམར་སྤྲོན་
རྣམས་བདུག་སྤྲོས་ཀྱི་དུད་སྤྲོན་དང་དྲི་བཟང་འཕུལ་ཞིང་ནམ་
མཁའ་ལ་དལ་བུས་སོང་། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་པད་

ལ་མེ་རྟོག་རྣམས་སྟོས་དུད་དང་བཅས་གྲས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བབ་ཅིང་། ཟུ་བའི་ཚོག་དབྱངས་བཅས་བྱུང་བས་ཀྱན་དགའ་
བོ་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། རྣངས་པར་མ་ག་རྟ་བཟང་མོའི་བསྟེན་
བཀྱར་གྱི་མགོན་དུ་འགྲོ་བས། ཐག་རིང་བ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་
དང་དུག་ཅུ་ཡོད་པ་དེ་ཉིན་ཕྱིད་ལ་སྟེབས་པར་བྱ་དགོས་པས།
དགེ་སྟོང་རྩ་འཁྱུལ་དང་ལྡན་པ་གང་ཡོད་ལ་ཚུལ་ཤིང་གི་མས་
ཤིག་གསུངས། ཀྱན་དགའ་བོས་སྟོད་ལ་ཚུལ་ཤིང་གི་མས་
པས། གང་པོ་བགྲེས་པོ་བུམ་པ་ལ་སྤྲས་བྱས་པས་ལག་པ་
བརྒྱངས་པས་ཀྱན་དགའ་བོས་འཇུག་མཛད་ནས། གང་པོ་
རྣངས་པར་མགོན་མེད་བས་སྟོན་གྱི་བྲིམ་དུ་ཀྱང་པས་འགྲོ་བ་
མ་ཡིན། མ་ག་རྟ་བཟང་མོ་གནས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་དང་དུག་
ཅུའི་ས་ཉིན་ཕྱིད་ལ་བགྲོད་ནས་བུ་རབ་ཤིང་འཕེལ་དུ་འབྱོན་

དགོས་པས་རྩུ་འཕྱུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་པ་ཡིན་
བརྗོད་པས། གང་པོ་དེའི་མཐུ་མེད་ནས་སྐྱེངས་ཏེ་གཤོང་སྦྲང་
ནས་བསམ་པ། ཐོག་མེད་ནས་བྱས་བསགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཕྱ་
མོས་བདག་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་ཀྱང་རྩུ་འཕྱུལ་མ་ཐོབ་པ་འདི་དགོ་
སྦྲང་རང་སྡེའི་མདུན་དུ་ཉམས་རེ་དམའ་སྒྲམ་སྟེ་བསྒྲོམས་པས།
དེའི་ཉུབ་སྐྱད་ཅིག་ལ་རྩུ་འཕྱུལ་ཐོབ། ནངས་པ་སྒྲ་བར་དབྱ་
བཅོམ་རྩུ་འཕྱུལ་ཐོབ་པ་རྣམས་གོས་བབང་པོའི་ཆས་གྱོན་ཏེ་
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཛོམས་ནས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལ་
བྱོན། དེའི་ཆོ་བུ་རམ་ཤིང་འཕེལ་དུ་མ་ག་རྩ་བབང་མོ་གྱོས་
སྒྱག་བྱོ་དང་བཅས་པ་གོས་རྒྱན་གཟབ་སྟེ་ཁང་རྩེར་མེ་ཏོག་
དང་བདུག་སྒྲོས་མང་པོ་ཐོགས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟ་ཞིང་
གསོལ་བ་འདེབས་པར། ནམ་མཁའ་ནས་ཤིང་རྩ་ལ་ཆིབས་

པའི་དག་སྤྱོད་གཟི་བརྗིད་ཉིམ་ལྟར་འོད་འབར་ཞིང་བྱོན་པ་གྲུས་
སྒྱུག་སྒྲིགས་ཀྱི་མཐོང་ནས་ཉ་ལས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཡ་གི་ཡིན་ནམ་ཟེར། བཟང་མོས་འདི་དག་སྤྱོད་ཀྱི་
ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་བ་ཡིན་ཟེར། ཡང་རིའི་རྩ་མོ་ལ་ཆིབས་པའི་
དག་སྤྱོད་ཞིག་བྱོན་པས། ད་སྤྱོད་པ་ཡ་གི་འམ་ཟེར། མིན་ཏེ་
འདི་ནི་དཀར་ཕུང་ལ་ཞི་བར་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཆོག་
གསེར་གྱི་ལྗོན་ལྟར་འོད་འཕྲོ་བ་འོད་སྤྱང་ཆེན་པོ་ཡིན་ཟེར།
ཡང་སྤྱོད་དང་འབྲུག་སྤྱོད་སེལ་ཆིབས་པ་གཅིག་བྱོན།
འདི་འམ་ཟེར། མིན་ཏེ་འདི་ནི་ས་སྤྱོད་གྲགས་པས་བྱུང་པ་ལྟ་
རིའི་བྱ་བ་བ་ཡིན། ཡང་སྤྱང་ཆེན་གངས་རི་ལྟར་དཀར་བ་མཆོ་
བ་བཞི་ལྡན་ལ་ཆིབས་པ་གཅིག་བྱོན། ད་འདི་འམ་ཟེར། མིན་
ཏེ་འདི་ནི་བསོད་ནམས་ལྷུ་ལ་དུ་བྱུང་པ་མོ་འགལ་གྱི་བྱ་ཞེས་བྱ་

བ་ཡིན། ཡང་གསེར་གྱི་ཕྱོད་ཅི་རྒྱུ་འདབ་ལྡན་ནམ་མཁའ་དྲི་
བབ་གིས་འགོང་པ་ལ་ཆིབས་པ་གཅིག་བྱོན། ད་འདི་འམ་
ཟེར། འདི་ཡང་མིན་ཏེ་འདི་ནི་དག་སྤྲོང་མ་འགག་པ་བྱ་བ་ཡིན།
ཡང་བྱ་བྱུང་ལ་ཆིབས་ཏེ་གཤོགས་རྩལ་དང་ལྡན་པས་སྤྲོན་
རྣམས་འཐོར་ཞིང་མགྱོགས་པར་འབྱོན་པ་ཞིག་བྱུང་། ད་
འདི་འམ་ཟེར་མིན་ཏེ་འདི་ནི་བྱམས་པའི་བྱ་གང་པོ་བྱ་བ་ཡིན།
ཡང་ཆུ་འི་རྗེང་བྱ་ཆིབས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཞི་ཞིང་དུ་ལ་བའི་དག་སྤྲོང་
གཅིག་བྱོན། འདི་འམ་ཟེར། མིན་ཏེ་འདི་ནི་དུ་ལ་བའི་མཆོག་ཏུ་
བྱུང་བྱ་བ་ཡིན་ཟེར། ཡང་གསེར་གྱི་ཏུ་ལའི་འཁྲི་ཤིང་ཆུ་སྐྱེས་
གཡོ་བ་ལ་ཆིབས་པ་གཅིག་བྱུང་། འདི་ནི་བསོད་རྣམས་མངོན་
པར་གསལ་ཞིང་རྗོགས་པ་ཉི་བར་འཁོར་ཡིན། ཡང་ཅི་རྒྱུ་འི་
ཁང་བབ་གསེར་དང་མོར་བྱའི་པ་ཏུ་རིས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང་འོད་

ཀྱིས་བྱགས་པ་ལ་ཆིབས་པ་གཅིག་བྱོན། འདི་ནི་དག་སྟོང་ཀྱ་
རྩ་ཡ་ན་བྱ་བ་ཡིན། ཡང་ཁྱ་མཆོག་མ་རྟེ་ལ་ཆིབས་ནས་ཤིན་
རྩ་བརྟན་པས་ལྷིང་ཞིང་བྱོན་པ་གཅིག་བྱོན། འདི་ནི་སྟོ་རབ་རྩ་
བརྟན་པ་དག་སྟོང་ཀོ་ཤི་ལ་བྱ་བ་ཡིན། ཡང་ངང་པ་རྒྱབས་
ཀྱིས་འཕྱར་ཡང་འོད་ཟེར་འབྱེད་པ་ཞིག་བྱོན། འདི་བཀའ་ཐུབ་
ཀྱི་མཆོག་རྩ་གྱུར་པ་དག་སྟོང་པི་ལིན་ད་པ་ད་སྟུ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན། ཡང་ལྟོན་ཤིང་དང་གསེར་གྱི་པད་ཆེལ་རྒྱས་པ་ལ་ཆིབས་
པ་གཅིག་བྱོན། འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འདྲིང་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་
མེད་པ་རྣ་བ་བྱེ་བར་བྱགས་པ་ཡིན། ཡང་མཐའ་ཕྱི་རྣམས་
གསེར་འོད་ཀྱིས་འགོངས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བསྐྱར་ཞིང་
འབྱོན་པ་གཅིག་བྱུང་། འདི་ནི་སྟོན་པའི་སྤྲས་སྤྱ་གཙན་འཇིན་བྱ་
བ་ཡིན། དེ་ནས་ས་གཞི་རི་བྲག་ནམ་མཁའ་སོགས་འོད་དང་

འོད་ཟེར་གྱིས་གང་ཞིང་དགེ་འདུན་གྲངས་མེད་ཚྲགས་བཅས་
བྱོན་པའི་མཐར། སངས་རྒྱས་ནི་ཉི་མ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཟེར་འོད་
ལས་འབར་ཞིང་། ཟླ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་ཚྲགས་པས་དཀར་བའི་
བསིལ་འོད་ཅན། གསེར་གྱི་འོད་ཟེར་ཉི་ཟླ་བྱེ་བ་སྐྱེངས་པར་
བྱེད་པ་ཅན། འཁོར་དུ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་སྟགས་ནོར་ལྷའི་ཚྲགས་
དང་། ཆོངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་ལྷ་ཡིས་བསྐྱོར་ནས་མཆོད་ཇུས་
དུ་མར་བཅས་ལྷ་མོ་ནམ་མཁའ་གང་བས་མེ་ཏྲག་གཏྲར་ཞིང་
མཆོད་པ། དེ་ལྷ་བྱའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དེ་ནམ་མཁའ་ལ་བྱོན་
ཏེ། བྱོང་བྱེར་དེ་ལ་སྒོ་ལམ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་སྐྱུལ་པ་བཀྲེ་ནས་སྒོ་
རེ་རེ་ནས་སྐྱུ་རེ་རེ་བྱོན། རིན་པོ་ཆེ་ཟླ་ཤེལ་ལས་བྱུབ་པའི་ཁང་
བབང་སྐྱུལ་ནས་འཁོར་བཅས་བཞུགས་པ་ལ། མ་ག་རྩ་བབང་
མོ་གཉེན་རྩ་ལག་དང་བཅས་པས་དཔག་དུ་མེད་པས་འདོད་

ཡོན་ཆེན་པོས་རབ་དུ་མཆོད་ཅིང་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་ཞབས་ལ་
འདུད་པར། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེ་བོ་ནང་དུ་མ་ཚུད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱི་
ནས་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས། ཐོ་བྲང་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་
ཕྱིག་པར་རིམ་གྱིས་པ་བཞིན་མཐོང་ཞིང་། དེ་དག་གི་མཆོད་པ་
རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་བཞེས་ནས། མ་
ག་རྩ་བཟང་མོ་གཉིན་བཤེས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་།
གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་
པས་ཀྱན་གྱིས་བདེན་པ་མཐོང་བར་གྱུར་ཅིང་། ཡུལ་ཁམས་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་འདུལ་བྱའི་ཞིང་དུ་གྱུར་
ཏོ། །དེར་མ་ག་རྩ་བཟང་མོའི་བསོད་ནམས་ལ་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར་
པས་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱིས་སྡོན་བྱུང་ཞུས་པས། ཞལ་འཇུག་
ཆོས་སྤེངས་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོ་ཞིང་བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྡོན་ལྷ་ར་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

རྒྱ་སིར་རྒྱལ་པོ་ཀྱི་ཀྱི་ལ་བུ་མོ་གསེར་ཕྱེད་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱ་
གསེར་གྱི་ཕྱེད་བ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་བྱུང་། དེསངས་རྒྱས་འོད་
སྤུང་ལ་མཆོག་ཏུ་དད་པས་རང་གི་བྲོགས་མོ་ལྷ་བརྒྱ་དང་
བཅས་པས་ཏྲག་ཏུ་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད། དེའི་ཆེ་ནམ་
ཞིག་རྒྱལ་པོ་ཀྱི་ཀྱི་ལ་མི་ལམ་འདི་དག་མིས་ཏེ། རྒྱ་སྐར་ཞིག་
ནས་སྤང་པོ་ཆེ་འབྲོན་པ་རྩ་མ་བྲོགས་པ་དང་། སྐྱོམ་པའི་རྒྱུ་
སྤྱེ་བྲོན་པ་རྒྱགས་པ་དང་། བྱེ་བྱེ་གང་དང་སྤྱ་ཏིག་བྱེ་གང་ཆོང་
བྱེད་པ་དང་། ཤིང་ངན་པ་རྣམས་དང་ཅན་སྤྱང་མཉམ་པར་
བྱེད་པ་དང་། གཡུ་ལ་དུ་སྤང་ཕྱག་གིས་སྤང་པོ་ཆེ་འབྲོད་པ་དང་།
སྤྱེ་ཏུ་ཆོགས་ལུས་ལ་མི་གཙང་བ་བྱུགས་པས་གར་བྱེད་ཅིང་
གཞན་ལ་ཡང་བྱུགས། སྤྱེ་ཏུ་ངན་པ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་སྤིད་གཏད་
ནད་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་བཙུན་བརྒྱད་ཀྱིས་

རས་ཡུག་གཅིག་དུས་ཀྱང་མ་ཉམས་པ་དང་། མེ་ཏྲིག་དང་
འབྲས་བུའི་དགའ་ཚལ་ཞིག་ཆོམ་རྒྱན་གྱིས་དཀྲུགས་པ་དང་
སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཞེ་སྒྲིང་བཞད་གད་ཀྱིས་བརྩོན་པ་བྱེད་པ་སོགས་
མིས་པས། རྒྱལ་པོ་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ནས་མཆོན་མཁན་
མཁས་པ་ལ་དྲིས་པས། བུ་མོ་གསེར་ཕྱེད་མ་ལ་སྒྲིང་བ་དེ་
རྣམས་ན་རེ། མི་ལམ་ངན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་བརྒྱུག་པ་ལ་
རྒྱལ་པོ་རང་གི་བྱ་གས་ཤིན་ཏུ་བརྩེ་བ་ཞིག་གི་སྒྲིང་མེ་ལ་
བསྐྱེགས་ན་ཕན་བློན། དེ་ལ་རྒྱལ་པོས་བདེན་པར་མ་བཟུང་
བས་སངས་རྒྱས་འོད་སྒྲུང་གི་དུང་དུ་ཕྱིན་ནས་ཁྱུས་པས་བཀའ་
སྒྲུལ་པ། རྒྱལ་པོའི་མི་ལམ་དེ་ནི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཆོ་ལོ་བརྒྱ་པའི་
དུས་སངས་རྒྱས་ཤཱཀ་བྱ་བ་པ་ཞེས་བདུད་རྩིའི་གཏེར་ཆེན་པོ་
གཅིག་འབྱུང་བ་དེ་སྒྲིང་ཆེན་དུ་མཐོང་བ་ཡིན། ར་མ་ཐོགས་པ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དེ་དེའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་རང་གི་བསྟན་པ་ལ་རབ་
ཏུ་བརྟན་པར་འཛིན་ཅིང་རྩོད་པ་དང་། འཆལ་བས་བསྐྱེད་པ་
ཚུལ་གྱི་མས་མ་བསྐྱེད་པ་དག་བསྟན་པའི་མཛུགས་ཏུ་འབྱུང་
བ་མཐོང་བ་ཡིན། དེ་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཡང་ཁྲོན་པ་ནས་སྤེད་
པའི་ཚུལ་སྟེགས་པ་དང་། མཐར་བསྟན་པའི་སྤྲིང་པོ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་མུ་ཏིག་གྲེ་གང་དང་ཆགས་པའི་དངོས་པོ་ཕྱེ་གྲེ་གང་བརྗེ་བ་
དང་། མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལོག་ཆོས་ཤིང་ངན་ལྟ་བུ་དང་། སངས་
རྒྱལ་ཀྱི་གསུང་ཡང་དག་པ་ཅན་ལྟ་བུ་དཔྱེ་མི་ཤེས་པ་མཉམ་
པོར་རྩི་བ་དང་། ཚུལ་འཆལ་གྱི་དགོ་སྤྲོད་སྤྲོད་ཕྱག་འདྲ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ཞི་དུལ་ཡང་དག་པའི་དགོ་སྤྲོད་རྣམས་ལ་འབྲུན་
སེམས་ཀྱིས་འབོད་པ་དང་། གཡེང་བ་དང་ཚུལ་འཆལ་གྱི་མི་
གཙང་བས་དགོ་སྤྲོད་སྤྲོད་འདྲ་བ་རྣམས་བྱུང་ཞིང་། རང་གི་

སྤྱད་ཚུལ་མི་གཙང་བ་དེ་གཞན་ལ་ཡང་བྱུག་པར་བྱེད། གཡོ་
བ། མི་བརྟན་པ། ངན་པ། སྤྱུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་བསྟན་པའི་ཁྱར་
འབྱེར་ནས་བསྟན་འཛིན་དུ་སྒྲུབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་
རས་ཡུག་ནི་དུས་ཀྱང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར། དེའི་དུས་དགེ་
འདུན་གྱི་རྣམས་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དག་འཆལ་དང་བཅས་
པ་ཡང་རྒྱ་བར་བྱེད། ཆོས་སྤྱད་རྣམས་ཕན་ཚུན་འབྲན་སེམས་
དང་། སྤྱོད་པ་དང་། འཐབ་པ་སོགས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་
འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱལ་པོ་ཀྱི་ཀྱི་ཡ་མཆོན་ཅིང་།
རྒྱལ་པོ་བཙུན་མོ་འབངས་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། གསེར་
གྱི་ཕྱོད་ལྡན་མ་སོགས་ལ་ཆོས་བསྟན་ཅིང་། དེ་དག་གིས་གྲུས་
པས་མཆོད་པར་གྱུར། གཞན་ཡང་སྤྱོད་བ་གཅིག་ཏུ་མཆོད་རྟེན་
ལ་མི་རྟོག་མན་དུ་ཕྱོད་བས་མཆོད་པས་གསེར་གྱི་ཕྱོད་ལྡན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མར་གྱུར་ཅིག །དེ་མ་ག་རྩ་བཟང་མོ་འདིར་སྐྱེས་ནས་རྒྱལ་བ་
འཁོར་བཅས་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱ་བ་ལྷག་པར་བྱས་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པས་འཁོར་ནམས་དང་བྱ་རམ་ཤིང་འཕེལ་གྱི་
སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བསོད་ནམས་ལ་ཡི་རང་ཞིང་བསྟན་པ་ལ་
རིམ་འགོ་ཆེ་བར་གྱུར་ཏོ། །སྟོན་པ་འཁོར་བཅས་འཇའ་འོད་ཟེར་
དང་བཅས་པས་ཕྱོགས་ཀྱན་འགོངས་ཤིང་ནམ་མཁའ་ལ་
གཤེགས་ནས་རྒྱལ་བྱེད་ཆེལ་དུ་བྱོན་ནོ། །འདི་ནི་འབྲས་བུ་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་རོ། །མཇོང་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་
ཤིང་ལས། མ་ག་རྩ་བཟང་མོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་
འདབ་གོ་གསུམ་པའོ། ། །

༩༨ ། གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ན་བཞུགས་ཤིང་། མཉན་
ཡོད་དུ་བྱིས་བདག་བསོད་ནམས་བཤེས་གཉེན་གྱི་བུ་གྲགས་
པའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་བུ་བ་གྲགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་
པ། དེམ་སྐྱེས་རྩ་ན་རྒྱུད་ཀོན་པའི་གདུང་བ་དྲག་པོ་ཡོད་ཀྱང་།
སྐྱེས་ཆེ་ཆར་གྱི་རྒྱན་བབས་པས་གདུང་བ་ཞི་བར་གྱུར། ཆེར་
ལོངས་ནས་སྤིད་པའི་བདེ་བ་ལ་མ་ཆགས་པར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ན་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱལ་བས་ཆོས་
གསུངས་པ་ཐོས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ། རང་
གི་མཆེ་བ་ནས་རྩ་རོ་བཅུད་དང་ལྡན་པ་ཤེལ་གྱི་ཁུ་བ་ལྟར་
བབས་ནས་དེས་འཛོ་བ་བྱུང་། གསེར་དང་རྩི་ལ་དབྱེ་བ་མེད་
པར་བདག་འཛིན་གྲོལ། དགའ་བ་དང་མི་དགའ་བ་ལ་དབྱེ་བ་

མེད་པར་སེམས་མཉམ་པར་གྲོལ། དེ་ལ་དགེ་སྤྲོད་རྣམས་ལ་
མཆོན་ནས་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་རང་གི་མཆེ་བ་ལས་བྱུང་
བའི་རྒྱས་འཛོལ་བ་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ཅི་ཡིན་ཞུས་པས། སྤྲོན་
ཀ་ཤིའི་གྲོད་དུ་ཆོད་དཔོན་གྱི་བུ་མཛེས་པ་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་
སངས་རྒྱས་འོད་སྤྲུང་གི་བྱུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་སྐོམ་པས་
གདུང་ནས་སོས་ཀའི་རྩ་སྤྲུང་སྐོམ་པོ་ལྟར་ཆུ་དང་། ཆུ་སྤྲོད་
དང་། ཁྲོན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྐོམ་ས། ཤིན་ཏུ་སྐོམ་པས་
ཆོད་འདོན་ཅིང་འཆེ་བ་ལ་བྱུག་པས་རང་གི་མཁན་པོས་ཆུ་སྤྲོན་
ཀྱང་མ་མཐོང་། དེའི་ཆོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུགས་རྗེས་དགོངས་
ནས་ཆུ་སྤྲོད་ཀྱི་བུམ་པ་བྱུག་གི་པ་རྣོས་ཀྱན་ལ་བྲིམས་པས་ཆུ་
མི་བྱད་པར་འབབ་ཅིང་ཀྱན་གྱི་གདུང་བ་ཞི་བར་གྱུར། དེ་ལྟར་
སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་གྲགས་པའི་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཤེས་གཉེན་རང་གི་མཆེ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདུད་རྩིས་ཆོམ་པ་
འདི་ལྟར་གྱུར་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འཁོར་རྣམས་དགའ་
མགུ་ཞིང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དོ། །འདི་ཡང་འབྲས་བུའི་ཆོས་སྐྱོར་
འོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། གྲགས་པའི་
བཤེས་གཉེན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་གོ་བཞི་
པ་འོ། ། ॥

༤༥། ལྟག་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་ཀ་ལན་ཏ་ཀའི་གནས་འོ་
མའི་ཆལ་ན་བཞུགས་ཤིང་། གྲོང་བྱེར་དེར་དེད་དཔོན་དོན་བྱིན་
ཞེས་པའི་རྒྱུ་མ་རྣམས་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བྱ་གཉིས་མཆོ་མར་
སྐྱེས། དེ་རྗེས་ཕ་དེ་ཤི་ནས་མ་དེས་ཆོགས་ཆེན་པོས་གསོས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པས་བསྐྱེད་བསྐྱེདས། རོར་རྣམས་ཟད་ནས་མས་ཡུལ་དེའི་
ཆོམ་རྒྱན་རྣམས་ལ་གཉེར་ཞིང་། ཤང་ཀྱ་དང་མཆོམས་བྱིན་
ཞེས་བྱ་གཉིས་པོས་ཀྱང་རྒྱན་མོ་རྩུང་དུ་བྱས་ནས་ཉེ་འདབས་
ཀྱི་རོར་རྩུང་དུ་དང་སྟོད་རྣམས་རིམ་གྱིས་བརྒྱག། །དེ་ནས་ཆེར་
ལོངས་ཏེ་གཞན་གྱི་བྱིམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཁང་པ་འབྲུག་པ་
སོགས་རྒྱན་པོའི་བྱ་བ་ལ་རྩལ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ནས་གྲོང་བྱེར་
གྱི་རོར་རྣམས་མང་དུ་བརྒྱག། །དེ་རྒྱལ་པོའི་སོ་ཉུལ་ཉན་རྣ་བས་
ཤེས་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དབྲུས་
བཀའ་བསྟོན་བ། མ་བྱ་གསུམ་བཅིངས་ལ་རྟུང་ལག་གཅོད་
ཅིང་གསལ་ཤིང་ལ་བསྐྱོན་པ་སོགས་བྱིམས་གཅོད་དང་
བཅས་གསོད་ཅེས་གསུངས། དེ་གསུམ་གསོད་སར་འབྲིད་དེ།
གོས་བཀའ་པའི་མཐའ་ཕྱི་གྲོང་བྱེར་གྱི་མིས་བསྐྱོར་ནས་བཏུ་

བའི་ཚོ། བཅོམ་འདས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱིས་མཁྱེན་ནས་བརྩེ་བས་
དེར་བྱོན་ཏེ་བསྐྱབས་པས་དེ་དག་སྟོག་ཐར་བར་གྱུར། རྒྱལ་
པོས་བཅིངས་པ་ལས་དགྲོལ་ནས་བཏང་བས། རྒྱལ་བའི་
ཞབས་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ།
མ་དང་བཅས་པའི་གསུམ་ཀ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྱོར་པ་ཐོབ་པ་
མཐོང་བས་ཡ་མཚན་ནས་དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཁྱུས་པས།
བཀའ་སྤྱུལ་པ། འདི་དག་སྟོན་ཡང་ངས་བསྐྱབས་ཏེ། མ་འདི་
ནགས་གསེབ་ཏུ་སྟག་མོ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་
དུས་བཀྲེས་ནས་སྟག་སྟག་གཉིས་བུ་ལ་ཁད་འདུག་པར། ང་
ཉིད་རྒྱལ་པོའི་བུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སྟོང་རྗེའི་རུལ་ཞེས་བྱ་
བས་སྟོང་རྗེས་མ་བཟོད་པར་སྟག་མོ་མ་བུ་ལ་ལུས་སྦྱིན་ཏེ་
སྟོག་སྐྱབས། དེའི་ལས་ཀྱི་སྟག་མས་སྟག་མོ་མ་བུ་ཚོམ་རྒྱན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དུ་གྱུར་ཀྱང་ངའི་ལུས་སྦྱིན་པས་མཐར་བཅུན་པ་མཐོང་བའོ་
གསུངས་པས། འཁོར་རྣམས་རྒྱལ་བ་སྦྱིང་མེད་ཀྱི་ཉེར་ལ་
མཆོག་ཏུ་དད་པར་གྱུར་ཏོ། །འདི་ནི་སྦྱིན་པའི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །
མཇེད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། སྟག་མོའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་གོ་ལྡ་པའོ། །

༩༦ སྤང་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་

སྦྱིན་འཕགས་རྒྱལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཆར་བྱེད་ཅེས་སྟོབས་དང་ལྡན་
པ་ཅིང་དགའ་ཅན་གྱི་བཙུན་མོ་རྣམས་མེ་ཏྲག་འཁྱུ་བྱེད་པས།
དྲང་སྤྱང་དཀར་ཕྱོད་པ་ལྡ་བརྒྱ་འབྱོན་པ་མཐོང་ནས་བཙུན་མོ་
རྣམས་དད་ཅིང་གྲུས་པས་མེ་ཏྲག་འཐོར་ཞིང་འདུད། དེ་དག་
རྒྱལ་པོས་མཐོང་ནས་ཕྱག་དོག་གི་དྲང་སྤྱང་རྣམས་རྟེན་ལག་
བཅད་པའི་ཁྲག་གིས་འདམ་ཇུབ་ཏུ་གྱུར་ཅིང་སྦྱེ་སྟགས་འདོན་

པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྱགས་རྗེའི་སྦྱོན་གྱིས་གཟིགས་
པས། སྦྱོན་གྱི་འོད་ཟེར་བདུད་རྩི་ལྟ་བུས་རིག་པས་དྲང་སྟོང་
རྣམས་སྟོག་འཛོལ་ཞིང་ཀླང་ལག་རྣམས་སྤར་བཞིན་སྦྱར་ནས་
བདེ་བར་གསོས། དེ་དག་ཆོས་གསུངས་པས་སྤྱིར་མི་འོང་བའི་
འབྲས་བུ་ཐོབ། འཁོར་རྣམས་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ནས་སྦྱོན་གྱི་རྒྱ་
ཁྱུང་པས། འདི་དག་སྦྱོན་ཡང་ངས་བསྐྱབས་པ་ནི། ལྷ་ར་ལྷ་
སིར་རྒྱལ་པོ་ཆངས་སྦྱོན་གྱིས་གདུག་པའི་སྦྱོན་པོ་སྤྲིག་ཅན་ལྟ་
བརྒྱུ་ཡུལ་ནས་བསྐྱད། དེ་དག་རྒྱལ་པོའི་འཇིགས་པས་ཐག་
རིང་སོང་སྟེ་སོས་ཀ་ཆད་པས་གདུང་ཞིང་རྒྱ་དང་གྲིབ་མ་མ་ཆེད་
པར་སྒྲོམ་པས་ཆོ་དའི་མདས་སྟོང་ཕྱག་པ་ལྟར་འཆི་ལ་སྤྱག་ །
དེར་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སྤྱང་པོ་ཆེ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་དེ་
དག་མཐོང་ནས་སྟོང་རྗེས་མ་བཟོད་པར་སྒྲུ་ཞགས་ཀྱི་ལག་པ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བརྒྱུད་ས་ནས་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཐུགས་སྦྱོར་པས་སྟོན་པོ་
རྣམས་སྟོག་འཆོ་ཞིང་གཏུང་བ་ཞི། མཐར་དེ་དག་འཆོ་བའི་ཕྱིར་
སྟངས་པོས་རང་གི་ལུས་བཏང་བའི་ཤས་དེ་དག་ཆོས་པར་བྱས།
སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་སྟངས་པོ་ལ་དྲིན་བཟོ་བས་སྟངས་པོའི་ལུས་
སྦྱུངས་ཤིང་ལྷ་ལ་འོས་པའི་མཆོད་པ་བྱས་སོ། །སྟོན་པོ་རྣམས་
ད་ལྟ་བུར་སྟོང་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། སྟངས་པོ་ནི་ང་ཡིན་ཏེ་དེ་དུས་ཀྱང་
ངས་ཕན་བཏགས་སོ་གསུངས་པས། འཁོར་རྣམས་སངས་
རྒྱས་ལ་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་གཉེན་གཅིག་ཕུར་ཡིད་ཆེས་ཤིང་དད་
པར་གྱུར་ཏོ། །འདི་ཡང་སྦྱོར་པའི་ཆོས་སྟོར་རོ། །མཛེད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། སྟངས་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ།
ཡལ་འདབ་གོ་བྱུག་པའོ། །

༩༥ ། རུས་སྤལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་ཉེ་བ་འོད་མའི་ཆལ་དུ་
བཞུགས་ཤིང་། ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྤང་བའི་སྒོས་དང་སྤྲོད་ལྡན་བརྒྱ་
ལ་བརྒྱན་པ་བྱིན་ཅིང་མཆོན་ཆ་སྤྲད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
གསོད་པར་བསྐྱལ། དང་སྤྲོད་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱགས་ནས་མཆོན་
ཆ་ཐམས་ཅད་བརྒྱབས་པས། རྒྱལ་བའི་སྐུ་ལ་ཕྱད་དང་། ལྷ་
དྲལ་ལ་སོགས་མེ་རྟོག་ཕུང་པོར་གྱུར་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་སྐུ་སྒྲིབ་
པར་བྱེད་པའི་ལྟར་བྱའི་ཁང་བརྟེགས་ནམ་མཁའི་འོད་འཕྲོག་པ་
བྱུང་བས་གཞོད་པར་མ་རུས། རྩལ་པའི་མཆོན་ཆ་ཡང་འཇམ་
པའི་ཕྱོད། ཁྲོ་བའི་གདུག་སེམས་ཀྱང་བྱམས་པའི་བྱགས་ཀྱིས་
ཞི་བར་མཛད། དང་སྤྲོད་ལྡན་སྐྱེདས་ཤིང་ངོ་ཆ་སེམས་ལྷམ་
དད་ཅིང་གུས་པར་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་འདུད། རྒྱལ་བས་

ཁྲོ་བ་མེད་པ་བྱམས་པས་བྱ་བ་ཞིན་བསྐྱེདས་ནས་ཚས་རྣམས་
བསྐྱེད་པས་དེ་དག་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཟག་པ་བཅད་ཅིང་དབྱ་བ་ཅོམ་
ཐོབ། དེ་ལ་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་པས་དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཁྱུ་
པས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྟོན་ཀ་ཤིའི་གྲོང་གི་ཚོང་པ་ལྷ་བརྒྱ་རྒྱ་
མཚོར་ཕྱིན་པས་གྲུ་གཟིངས་ཞིག་ནས་འཆི་བར་ངེས་པའི་ཚོ།
བདག་ཉིད་རུས་སྤུལ་དུ་སྦྱོས་པས་སྦྱིང་རྗེས་མ་བཟོད་པར་དེ་
དག་རྒྱབ་ལ་འཁུར་ཏེ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྐྱུལ། དེར་རུས་སྤུལ་དེ་
ཐང་ཆད་ནས་གཉིད་ལ་ཤོར་བས་ཚོང་པ་རྣམས་སྟོགས་པས་
རུས་སྤུལ་གྱི་ཤ་བ་བར་འདོད་ནས་ཀྱན་གྱིས་རྩོམ་པ་དུ་རྒྱབ་
པར་ཁོག་མཐུག་པས་མ་ཤི། ཡང་སྦྱིང་རྗེས་མ་བཟོད་པར་རུས་
སྤུལ་གྱིས་རང་གི་སྟོག་བཏང་ནས་ལུས་ཀྱི་ཁོག་ཤེས་ཚོང་པ་
རྣམས་ཚོམ་པར་བྱས། དེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་འོད་སྤྱང་གི་བྱུང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དུ་དབྱ་བཅམ་ཐོབ་སྟེ། དེའི་རྩམ་པས་ད་ལྟ་འབྲས་བུ་འདི་ལྟར་
ཐོབ་བོ་ཞེས་གསུངས་པས། འཁོར་རྣམས་རྒྱལ་བ་སྦྱིང་རྗེའི་
གཏེར་བཟོད་པའི་གོ་ཆ་ས་གཞི་ལྟར་བརྟན་པ་ལ་དད་ཅིང་ཡི་
རང་བར་བྱུར་རྟོ། །འདི་ཡང་སྦྱིན་པའི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛད་
བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། རུས་སྤལ་གྱི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་གོ་བདུན་པའོ། །

༥༥ ། དཀར་ཐུབ་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅམ་ལྟན་འདས་འོད་མའི་ཆལ་ན་ཞུགས་ཤིང་། སྐབས་ཤིག་
སྤྱ་གོས་ཉམ་ཐག་པའི་ཆོ། བྱད་རྣམས་སྟོགས་པས་ཉེན་ནས་
བཅམ་ལྟན་འདས་ལ་སྐབས་སྤྱ་སོང་བས་དེ་དག་ལ་བས་ཀྱིས་
བསྐྱུངས་ཤིང་ཆོས་བསྟན་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དབྱ་བཅམ་ཐོབ་
པས་འགྲོ་བའི་མཆོད་པའི་གནས་སྤྱ་བྱུར། དེའི་ཆོ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་

མི་ཐམས་ཅད་དེ་དག་དང་རྒྱན་དུ་མི་མཐུན་པས་ཕྱག་དོག་བྱེད་
ཅིང་རིགས་ཤིན་དུ་ངན་པ་ལྷ་ལྷོ་འི་གྲང་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་པའི་
བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པ་འདི་འདྲ་མི་རིགས་ཞེས་ཁ་གཏོང་བར་
བྱེད། ལྷ་གས་མཆོད་ཡུལ་ལ་ཡོན་རྒྱུ་དུ་ལས་མེད་པས་
གསར་པ་རིགས་ངན་ལ་འབྱུང་སྟོ་མི་འདུག་ཅེས་པར། རྒྱལ་
བས་སྟེ་བོའི་ངོ་མཆར་བསྟེད་པའི་ཕྱིར་བཀའ་བསྟོས་གྲང་
རྣམས་སྟེ་མི་སྟན་དུ་ནམ་མཁའ་ལས་འགྲོ་འོང་བྱས་པས་ཀྱན་
ངོ་མཆར་དུ་གྱུར་ནས་རྒྱལ་པོ་དང་གྲོང་ཁྱེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་
ཕྱག་དང་མཆོད་པའི་གནས་ཀྱི་དགེ་སྟོང་མཆོག་དུ་གྱུར་པར་
ཡ་མཆན་ཏེ་རྒྱ་ཁྱུས་པས། སྟོན་ཀ་ཤིའི་གྲོང་དཀར་ཐུབ་ཀྱི་
ཆལ་དུ་ང་ཉིད་དང་སྟོང་དགེ་བའི་ངང་ཆུལ་ཞེས་པར་གྱུར་ཆོ།
གྲང་འདི་རྣམས་དང་སྟོང་དཀར་ཐུབ་པ་ཡིན་པ་ལ། ངས་ཆོས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བཤད་པས་ཁོང་རྣམས་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་གི་རྩུང་དུ་རབ་དུ་
བྱུང་། རྒྱལ་པོའི་རྩུང་དུ་གནས་པས་ད་ལྟ་བྱུང་དུ་སྐྱེས་ཤིང་།
ངས་ཆོས་བསྟན་པས་དྲང་སྟོང་མཛོན་ཤེས་ལྡན་དུ་བྱུང་པའི་
སྐྱེ་བ་འོད་སྤང་ལ་རབ་དུ་བྱུང་བ་བཅས་ད་ལྟ་འབྲས་བུ་འདི་
ལྟར་ཐོབ་ཅིས་གསུངས་པས། རིགས་རིའོ་ལྟར་མཐོ་བ་དང་།
ཤིན་དུ་དམའ་བ་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་སོགས་གང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་
སྟོད་དུ་རུང་ཞིང་རྒྱལ་བའི་བྱགས་རྗེ་ལ་དད་ཅིང་མཛོན་པར་
བསྟོད་དོ། །འདི་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆོས་སྐྱར་རོ། །མཛེད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། དཀའ་བྱབ་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་གོ་བརྒྱད་པའོ། །

༩༩ ། པདྨ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་དུ་བཞུགས་ཤིང་། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་
མི་དང་དགེ་སྤྲོད་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་གསོ་དཀའ་ནད་
ཀྱིས་གཟིར་བ་རྣམས་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེས་ཐམས་ཅད་གསོ་
བར་མཛད་པས་ཀྱན་དགའ་མགུ་ཡི་རང་བ་ཐོབ་ཆོ། བཀའ་
སྤྱལ་པ། ད་ལྟ་མ་ཟད་སྤྲོན་ཡང་བྱེད་རྣམས་ངས་ནད་ལས་
གྲོལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོན་ལྟ་ར་རྒྱ་སིར་ང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་
པདྨ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱུ་འགྲོ་རྣམས་བདེ་བའི་ཐབས་ཁོ་ན་ལ་
བརྩོན་པ་རྒྱུ་དགའི་ཕ་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་། གྲོང་ཁྱེར་དེར་གནམ་
གྱི་ནད་དྲག་པོ་གཟིར་ཞིང་། རྒྱལ་པོས་སྤྲོན་པ་རྣམས་གསོ་བུ་
བཞུག་ཅིང་ཡོ་བྱད་སྦྱར་ཡང་མ་ཕན་པར་རྒྱུ་བོ་མང་པོ་འཆི་ཞིང་
སྦྱག་བསྐྱལ་བར། སྤྲོན་པ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནད་འདི་ལ་

ཉ་ཆེན་རྩ་ཉི་ཉར་ཞེས་པའི་ཤ་བྱང་ན་ཕན་བཅེར་བར། ཉ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་གང་དུ་བཅུལ་ཡང་ཉ་དེ་མ་འབྱོར་བས། རྒྱལ་པོས་ནད་པ་
རྣམས་བརྩེ་བས་མ་བཟོད་པར་ཕོ་བྲང་བ་གཤམ་རྩེར་ཕྱིན་ཏེ།
བདག་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཁྱུང་ཆེན་པོ་འདིའི་ནང་
དུ་ཉ་ཆེན་རྩ་ཉི་ཉར་སྐྱེ་བ་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་
མཆོངས་པས། འཕྲལ་དུ་ཉ་ཆེན་རྩ་ཉི་ཉར་སྐྱེས་ནས་ནད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཤ་གང་འདོད་བཏང་བས་ནད་ལས་གྲོལ། དེའི་
དུས་ཀྱིས་ནད་པ་རྣམས་ད་ལྟ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་དང་དགེ་སྦྱོང་
ཁྱེད་རྣམས་ཡིན། ངས་ནད་པའི་དོན་ལ་བརྩོན་པས་སྐྱེ་བར་ནད་
དཀོན་པ་ཡིན་གསུངས། འཁོར་རྣམས་འགྲོ་བའི་སྒྲོན་པ་ཆེན་
པོ་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོག་ཏུ་གུས་པར་བྱར་ཏེ། །འདི་ནི་སྐྱིན་
པའི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས།

ཡུ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་གོ་དགུ་
པའོ།། ༥

༡༠༠ ༄ བསོད་ནམས་རབ་གསལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་དུ་བཞུགས་པའི་བྱུང་དུ། ཀོ་
ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་གྲུས་པ་དང་དང་བས་
གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་བྱང་རྒྱབ་མཆོག་དུ་བྱགས་
དང་པོ་སྐྱའི་སྐྱེ་བ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བསྐྱེད་པ་ལགས་ཞུས་པས།
འཇུམ་པའི་ཆོམས་ཐེང་འོད་ཟེར་འབར་ང་བཞིན་དུ་བཀའ་སྤྱལ་
པ། སྤྲོན་གྲོང་བྱེར་འོད་ལྷན་ཞེས་བྱ་བར་ང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་རབ་
གསལ་ཞེས་པར་གྱུར་དུས་སྤྲ་མེད་བྱང་རྒྱབ་དུ་སེམས་དང་པོ་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོས་སྤང་རྩི་ཀུན་དུ་བགྲོད་དང་
བཅས་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་ཞོན་ཏེ་སྤྲོངས་རྒྱ་བ་ལས། སྤང་པོས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ནགས་སུ་སྤང་མོའི་དྲི་ཚོར་ཏེ་འདོད་པས་བྲངས་ཏེ་ནགས་དང་
གཡང་ས་གར་ཡང་རྒྱགས་པའི་ཚེ། རྒྱལ་པོ་དཔོན་གཡོག་
གཉིས་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལ་འཇུས་ཤིང་བབས་ནས་ཕོ་བྲང་དུ་
ལོག། །སྤང་པོ་ཡང་འདོད་པས་ཚིམ་ནས་རྗེས་སུ་ལོག། །དེ་ཚེ་
ཀུན་བགྲོད་ཀྱིས་སྤྲོས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། བདག་གིས་སྤང་
པོའི་ལུས་དུལ་བར་བཏུལ་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་འདུལ་བར་མི་
རུས། སེམས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་གདུངས་ཚེ་མེ་དང་ཉི་
མས་ཀྱང་མི་ཚུགས། དཔྱལ་བ་དང་འདྲ། བེག་ལོང་བ་དང་
མཚན་མོ་མིན་ཀྱང་རབ་རིབ་ཐུན་པ་དང་འདྲ། སྤྱལ་མིན་པའི་
དུག་ལས་ལོད། ཆང་མིན་པའི་ཕྱིས་བྱེད། དམའ་བ་མིན་པར་
ལྷང་བའི་གཡང་ས། གཞོད་འདྲེ་མེད་པའི་སྦྱི་འདྲེ་སྦྱེ་དེ་ལྟ་བུ་
འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་ནི་འདུལ་དཀའ་ཁུས་པས། རྒྱལ་

པོས། འོ་ན་འཇིག་རྟེན་ན་སེམས་དུལ་བའི་ཆགས་བྲལ་སྲུ་ཡོད་
གསུང་པས། ཀུན་བགྲོད་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་ན་འདོད་ཆགས་དང་
འབྲལ་བ། ཞི་བ། དུལ་བ། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བརྟེ་བ། ལུན་པ་
སེལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲ་མེད་སངས་རྒྱས་ལགས་སོ་ཞུས་
པས། རྒྱལ་པོ་དེ་འཕྲལ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་
གྱུར་ཏོ། །དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྒྲོན་ཇ་མཁན་བྲིམ་
བདག་ཅེས་པར་གྱུར་དུས། ལུ་གེས་དབུལ་ཆོ་བུ་རམ་དང་ཟན་
གྲིས་སངས་རྒྱས་མཆོད་ནས་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པས་རབ་
གསལ་དུ་སྐྱེས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལུ་གུ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོན་ལམ་
གྲིས་ད་ལྟ་ང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོད་པའོ་གསུངས་པས།
རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་དང་བས་བྱགས་བསྐྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་
དགའ་ནས་རང་གི་ཕོ་བྲང་དུ་སོང་། འདི་ནི་ལེ་ཁུ་དང་པོ་དང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འདྲ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་ཆས་སྟོར་རོ། །མཛད་
བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། བསོད་ནམས་རབ་གསལ་
གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བརྒྱ་ཐམ་པའོ། །

༡༠༡ ། རྟོགས་བསམ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

ནམ་ཞིག་ཤུ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་སྐྱ་ཆོ་འདས་པས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡབ་ཀྱི་སྐྱ་གདུང་ལ་མཆོད་པ་དང་། མཆོད་
རྟེན་མཛད་པས། དག་སྟོང་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་ནས་རྒྱལ་བ་འཇིག་
རྟེན་གྱི་བྱ་བ་སྤངས་ནས། འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་པའི་མཛད་པ་
འདི་འདྲ་ཡ་མཆོན་ཅི་ལགས་ཏུས་པས། མཆོད་འོས་སུ་གྱུར་
པ་ཕ་མ་ནི་སྤྲ་མས་ཀྱང་མཆོད་པར་འོས་ཤིང་། ཕ་མ་མི་མཆོད་
པའི་ཆས་ཀྱང་འོག་ཆོས་ཡིན། དས་སྟོན་ཡང་ཕ་མར་བཀྱར་སྟེ་
བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀ་ཤིའི་གྲོང་དུ་བམ་བེ་གཉེན་དང་བཅས་པར་

ཆུང་མ་གོ་ཏ་མི་བྱ་བར་བྱ་རིགས་དང་སྦྱོད་པ་གཙང་བ་སྡོ་
བསངས་ཅན་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་། མཐར་ཕ་མ་གཉིས་རྒྱས་ཤིང་
མིག་ལོང་ནས་བྱ་ལ་བྱིམ་གྱི་བདག་པོར་བསྐྱོས་ཏེ་ཕ་མ་
ནགས་ཚལ་དབེན་པར་སོང་བྱ་དེ་རྒྱལ་པོའི་སྦྱོན་པོར་སྐྱོས་ཀྱང་
ཕ་མ་ལ་གྲས་པའི་ནགས་སུ་བྱིན་ནས་ཆུ་དང་མེ་ཏོག་འབྲས་
བྱར་བཅས་པས་ཕ་མ་མཆོད་ཅིང་དབེན་པར་བསྡད། སྐབས་
ཤིག་རི་དྲགས་ཤི་བའི་ལྗགས་པ་བྱོན་ནས་ཆུ་ཁྲུང་དོགས་སུ་ཆུ་
ལེན་དུ་བྱིན་པས། རྒྱལ་པོ་ཆངས་བྱིན་ནགས་སུ་རི་དྲགས་
འདེད་དུ་བྱོན་པས་མཐོང་ནས་རི་དྲགས་སུ་འཁྱུལ་ཏེ་ཐག་རིང་
པོ་ནས་གཞུ་རྒྱ་བའི་བར་དུ་བཀའ་སྟེ་མདའ་འཕངས་ཏེ་སྡོ་
བསངས་ཅན་ལ་ཕོག། རྒྱལ་པོ་དེར་བྱོན་པས་སྡོ་བསངས་ཅན་
གྱིས་བདག་གིས་མ་ཉིས་པར་རྒྱལ་པོས་མདའ་བརྒྱབ་ནས་

བསད། ད་བདག་གི་ཕ་མ་གཉིས་སྐྱས་གསོ། བདག་བསད་
པས་ཕ་མ་གཉིས་བསད་པ་དང་འདྲ། དེས་ན་རྒྱལ་པོས་མི་
གསུམ་བསད་དོཞེས་སྐྱས་པས། མདའི་བྱག་གཟེར་དང་སྐྱ་
སྒྲགས་འདྲེ་སྒྲིག་བྱེད་པ་མཐོང་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱགས་མི་བཟོད་
པ་རང་གི་མདའ་དེ་རང་གི་སྦྱིང་ལ་ཕོག་པ་ལྟ་བུའི་བྱགས་ཁྲལ་
བྱང་སྟེ་སྐྱས་པ། བྱབ་པ་བྱེད་སྟོང་ལ་རི་དྲགས་ལྷགས་པ་གྲོན་
པས་བདག་ཚྱིངས་ནས་རི་དྲགས་སུ་འཁྱལ་ཏེ་མདའ་འཕངས་
པ་ཕོག། །འགྲོད་ཀྱང་བྱ་ཐབས་བྲལ་ནས་ཉམ་རེད། ད་ནི་བྱེད་
དཀའ་བྱབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དམོད་པའང་བྱག་པར་དོགས་ཞེས་
རྒྱལ་པོ་ཡི་སྐྱག་པར་བྱེད། སྒྲོ་བསངས་ཅན་ཁྲོ་བ་མེད་པ་དེ་
རལ་པ་ས་ལ་བཀྲམ་ཞིང་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་འགྲོ་ཀྱན་རང་རང་ལས་
ལ་སྦྱོད་པས་བདེ་སྐྱག་དང་ཕན་གཞོད་རྣམ་འབྱུང་གང་ཡང་

འབྱུང་། དེའི་ཕྱིར་བྱེད་ལ་དམོད་པ་ཅི་ལ་བྱེད། ཐུགས་མི་བདེ་
བ་མ་མཛད་ཅིག །བདག་གི་ཕ་མ་གཉིས་སྒྲོམ་པས་གདུང་བ་
ཡོད། རྒྱ་བུམ་འདི་རྒྱལ་པོས་སྒྱེལ་བར་ཁུ་ཞེས་བྱུག་རྩས་
དཔུགས་འཛང་ཞིང་སྐད་རྒྱུད་དུ་ཅིག་ཅིང་སྒྲུས་པས། རྒྱལ་
པོས་གྲུས་ཤིང་རྒྱ་བུམ་འབྲེར་ནས་ཕ་མའི་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན། ཉ་
ཅང་ཉེ་བར་འགྲོ་མ་རྩས་པར། ཕ་མ་ལོང་བ་གཉིས་པོས་རྟོག་
སྐད་ཐོས་ནས་བྱ་བྱ་ཞེས་བོས་པར། རྒྱལ་པོས་རྒྱུད་དུ་ཕྱིན་ནས།
བྱེད་ཀྱི་བྱ་མིན་བདག་རྒྱལ་པོ་སྒྲིག་ཅན་གྱི་མདས་ཕུག་ཅེས་
ལོ་རྒྱུས་རྣམས་བཤད་པས་དེ་གཉིས་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ། རྒྱལ་
པོ་རྒྱ་གྲང་གཏོར་བས་དལ་བུས་དྲན་པ་གསོས་ཏེ་བདག་ཉིད་
བུའི་རྩར་འབྲིད་པར་ཁུས་པས་ག་ལེ་འབྲིད་ནས་བུའི་རྩར་པར་
སྒྲེབས། འརྩས་ཤིང་དམ་དུ་འབྱུང་ནས་མདའ་དེ་ལག་པས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མཉེད་པ། བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ཅག་ཕ་མ་གཉིས་ལ་སྙིང་རྗེ་
ཞིང་གྲས་པས་རྟག་ཏུ་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་ཡོད། དེའི་བདེན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་སྲོག་འཚོ་བར་ཤོག་ཅིག་
ཅས་བདེན་ཆོག་བརྗོད་ནས་མདའ་བཏོན་པས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་
ཤེས་ནས་ལྷ་འི་བདུད་རྩི་བྲན་པས་མ་རྣམས་སོས་ཤིང་བདེ་བར་
གྱུར། དེ་ལྟར་ངས་སྡེ་བསངས་ཅན་དུ་གྱུར་དུས་ཀྱང་ཕ་མར་
གྲས་མཆོད་བྱས། ད་ལྟ་ཤུགས་འཛིན་གྱི་ཕ་མར་བཀྱར་སྟེ་བྱ་
འོས་དེ་ལྟར་ཡིན་གསུང་པས་འཁོར་སྒྲ་དང་ཕ་མ་མཆོད་པའི་
བསོད་ནམས་ལས་ལྷག་པ་མེད་པར་བསམ་ཞིང་དད་པར་གྱུར་
ཏོ། །འདི་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཇོང་བརྒྱ་དཔག་
བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། སྡེ་བསངས་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
སྟེ། ཡལ་འདབ་བརྒྱ་དང་གཅིག་པའོ། །

༡༠༢ སེངྒེའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་ན་བཞུགས་ཤིང་།
བརྒྱ་བྱིན་དང་། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོ་དང་། དག་སྟོང་
ཀུན་ཤེས་ཀྱི་རྩ་སྟོགས་ལ་ཆོས་གསུངས་པས་བདེན་པ་ལ་
བཀོད་ཅིང་། དེའི་ཞོར་ལ་ལྷ་འབྲུམ་ཕྱག་གཉིས་དང་ཁྲི་ཚོ་བཞི་
བདེན་པ་ལ་བཀོད། དེ་དག་སྟོང་རྣམས་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གང་ཟག་གྲངས་མང་བ་འདི་ཅམ་ཡང་
སྐད་ཅིག་ལ་གྲོལ་བར་མཇེད་པ་ད་ལྟའི་རྒྱུན་ནམ། ལྷན་སྦྲེས་
ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅི་ལགས་ཞུས་པས། ངས་ད་ལྟ་གཅིག་ཕུ་
ཅམ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བཏགས་པ་མ་ཡིན། སྦྲེ་བ་ཀུན་ཏུ་
འགྲོ་ལ་ཕན་པ་འབྱུང་པའི་ལྷན་སྦྲེས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་
འབྲས་ཡིན་ཏེ། སེངྒེ་སྤང་པོ་སྟོགས་སུ་སྦྲེས་པའི་ཆོ་ན་ཡང་

སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བཏགས་པ་ནི། སྡོན་དེད་དཔོན་སྟོ་ཕྱོགས་
སྤྱ་འགྲོ་བ་དྲག་པོ་ཞེས་པ་བྱད་མེད་དོན་མཐུན་འབྱམ་ཕྱག་
གཉིས་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བ་ལ། རྒྱ་
མཚོའི་འབྲམ་དུ་དྲག་སྤྱལ་ཆེན་པོ་ཕམ་པ་ཞེས་པ་བྱད་སྟེ།
ཚོང་པ་དེ་དག་བྱ་བར་འདོད་ནས་ལམ་གྱི་མཐའ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་
སྤྱལ་དེའི་ལུས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཞིང་དཀྱིས་པས། ཚོང་པ་རྣམས་ཅི་
བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་བྱུར་ནས་དུ་འབོད་ཐེག་ཐེག་བྱེད་པའི་ཚོ། རི་
ཕྱག་ན་གནས་པའི་སེངྒེ་བྲགས་པའི་རལ་པ་ཅན་ཞེས་པ་དང་།
དེའི་གྲོགས་པོ་སྤྲང་ཆེན་མན་རྩ་ར་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོས་
ནས་སྟིང་རྗེས་མ་བཟོད་པར། སྤྲང་ཆེན་ལ་སེངྒེ་ཞོན་ཏེ་དེ་དག་
སྟོག་སྟོབ་པའི་ཕྱིར་རྒྱགས་ཤིང་། སེངྒེས་དྲག་སྤྱལ་གྱི་སྤྱི་བོར་
སྡེར་མོ་རྒྱབ་ནས་སྤྱལ་དེ་བསད། སྤྱལ་དེ་དབྱག་འགྲོ་ཁར་ཁ་

སྤངས་ཀྱི་དུག་དག་པོ་སེལ་དང་སྤང་པོ་ལ་ཕོག་ནས་གཉིས་ཀ་
ཤི། ཚོང་པ་རྣམས་ཀྱི་སེལ་སྤང་ཆེན་གཉིས་ལ་དད་ཅིང་གདུང་
བ་དག་པོ་སྐྱེས་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ལ་སྦྱང་བ་བྱས་ཏེ་
མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཤིང་རབ་ཏུ་མཆོད། དེ་དུས་ཀྱི་དུག་སྦྱུ་ལ་
ནི་ལྷས་བྱིན་ཡིན་ལ། ཚོང་པ་རྣམས་ལ་སྟོག་སྟེར་བའི་སེལ་ང་
ཉིད། སྤང་པོ་ནི་ཤུ་རིའི་བུའི་གསུངས། འཁོར་རྣམས་འགྲོ་བའི་
དོན་ལ་སྦྱོ་བསུན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྤབས་ཆེན་
མཛད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དོ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་
རོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། སེལ་ཉི་རྟོགས་
པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བརྒྱ་དང་གཉིས་པའོ།

༡༠༣ ། དགའ་བའི་གོང་བུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཀྱི་འབྱོར་པ་རྒྱས་པའི་ངོ་མཆར་ལ་
འཁོར་རྣམས་ཡ་མཚན་པར། ང་སྒྲོན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བརྟན་པ་མ་
ཐོབ་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འབྱོར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་
ཏེ། སྒྲོན་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་གོང་ཁྱེར་དོ་རྩེ་ཅན་ཞེས་པར། རྒྱལ་པོ་
དོ་རྩེ་གཏུམ་པོ་ཞེས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་བྱུང་།
དེས་གོང་ཁྱེར་གཞུང་འོ་བདག་པོ་ལྷན་པོ་ཞེས་བཏུལ་ནས་དེའི་བུ་
མོ་སྦྲར་མ་ཞེས་པ་བཙུན་མོར་སྤངས། དེའི་ཁྱེའུ་གཏུགས་དང་
རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སོགས་རང་གྲུབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་བཅས། སྦྱོས་
པ་ཅམ་གྱིས་གོང་ཁྱེར་བ་ཐམས་ཅད་ལྷའི་གོས་དང་རིན་པོ་ཆེ་
སོགས་བསམ་པ་ཅམ་གྱིས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཀྱན་དགའ་
ནས་སྤྲས་ཀྱི་མིང་ཡང་དགའ་བའི་གོང་བུ་ཞེས་བཏགས། དེ་

ནས་ཡབ་ཀྱི་རྒྱུ་དགའ་བའི་གོང་བུ་རྒྱལ་པོར་མངའ་
གསོལ། དེ་ཆེ་དེ་ལ་སློན་པོ་སློང་ན་པ་སློང་ན་ཞེས་པ་གཅིག་
ཡོད། དེས་རྒྱལ་པོ་ལ་མི་དགའ་བར་ངན་སེམས་ཁོ་ན་བྱེད།
ལྷག་པར་ལྷན་པོའི་གྲོང་གི་རྒྱལ་སློན་ལ་ཕྱ་མ་བྱས། ལྷན་པོ་པ་
རྣམས་ཞེ་སྤང་གིས་འབྲུག་ས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་མ་མ་ལ་སྤྱིང་ཡིག་
བསྐྱར་བ། ཁྱོད་ཀྱི་བུ་དེ་དབྱའི་བུ་ཡིན། དེང་ལྷན་པོའི་རྒྱལ་
འབངས་རྣམས་ཉམས་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ཕས་ལན། ད་དེང་རང་གི་
མངའ་རིས་གང་ཡོད་ཕྱིར་སྡོག་དགོས། མི་སྤྱོད་ན་དམག་
བཅུག་སྟེ་ཁྱོད་རྣམས་གསོད་དོ་ཟེར། གཏུམ་པོ་པ་རྣམས་ཀྱང་
གཡུལ་གཤོམས། དེ་མ་མས་རྒྱལ་བུ་ལ་བཤད་ཅིང་ལྷན་པོ་
པའི་སྤྱིང་ཡིག་བསྐྱར་པས། རྒྱལ་བུ་དགའ་བའི་གོང་བུས་
བསམ་པ་འདི་ནི་ཉེས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་གནོད་

པའི་ལས་ཡིན་པ་འདུག །དེ་བས་ལྷན་པོ་པར་གྲུས་པས་བསྐྱེད་
དགོས་སྒྲུལ་ནས་ཕྱིན། མ་མས་ཀྱང་སྡོན་དུ་ཕྱིན་ནས་འདུམ་
པའི་མཆམས་སྦྱར་བྱེད་ཅིང་། དགའ་བའི་གོང་བུ་དཔུང་བཅས་
གསྐྱའི་འབྲུལ་དུ་བསྡུད། མ་མས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སློན་
འབངས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་མཆོད། ལྷན་པོའི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་འདི་
ཕན་ཚུན་གྱི་ལྷ་འོ་ཞེས། མ་མས་རྒྱལ་པོའི་མགྱིན་པར་འཁྱུད་ཏེ་
མཆི་མ་བཏང་ནས་འདུམ་པར་སྦྱས། དགའ་བའི་གོང་བུས་
འཇམ་གླིང་ན་དཀོན་པའི་ནོར་ཇུས་སྦྱིན། ལྷན་པོ་པ་དགའ་ཞིང་
དད་པར་བྱུང། དེ་དག་གི་རྒྱ་ཁྱུས་པས། སྡོན་ལྷ་ར་ཏུ་སིར་བྲམ་
ཟེ་རྩ་བ་ཅན་ཞེས་པས་རང་སངས་རྒྱས་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པ་
ཞིག་ལ་སྦྱོན་བཟང་པོ་ཡུལ་ནས་གསོས་ཤིང་གཏུགས་མཆོག་
ཡུལ་བས། བྲམ་ཟེ་དེ་དགའ་བའི་གོང་བུ་གཏུགས་དང་ལྷན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

པར་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་ད་ལྟ་ང་ཉིད་ཡིན། སྒོན་པོ་སྒོ་ངན་དེ་ནི་ལྷ་ས་
བྱིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་འཁོར་རྣམས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དོ། །
འདི་ནི་སྐྱེན་པའི་ཆས་སྟོར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་
ཤིང་ལས། དགའ་བའི་གོང་བུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་
འདབ་བརྒྱ་དང་གསུམ་པའོ། །

༡༠༥ ། རི་བོང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཙམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་དུ་བཞུགས་ཤིང་། བྱིས་བདག་
པདྨ་ཞེས་པའི་བུ་ངང་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནན་
ཏན་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་བཅུག །དེ་ལ་དགེ་སྦྲེང་རྣམས་ཀྱིས་
འདི་ནན་ཏན་གྱིས་རབ་བྱུང་ལ་བཀོད་པ་སྟོན་རྒྱ་ཅི་ལགས་ཞུས་
པས། འདི་སྟོན་ཡང་ངས་དགེ་བ་ལ་བཀོད་དེ་དཀའ་བྱུང་གི་

ནགས་སུ་བྲང་སྤྲོད་དཀའ་ཐུབ་པ་བརྟུལ་ཞུགས་བཟང་པོ་བྱ་བ་
གཅིག་བྱུང་། དེའི་ཉེ་ལོགས་སུ་རི་བོང་ངག་གསལ་བར་སྒྲིབ་
རྟག་ཏུ་འདྲིས་ཤིང་མཛའ་བར་གྱུར། སྐབས་ཤིག་ཆར་མེད་
པས་རྩ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཆུ་དང་བཅས་པ་སྐྱམས་ནས། བྲང་
སྤྲོད་དེ་ནགས་སུ་ཡིད་སྒྲུ་ཞིང་གྲོང་མཐར་འགྲོ་བར་བརྩམ་པ་ན།
རི་བོང་གིས་སྒྲིས་པ། ཐུབ་པ་བྱེད་དབེན་པར་དོན་ཆེན་སྒྱབ་པ་
པོ་གྲོང་མཐར་ག་ལ་འགྲོ། གྲོང་བྱེར་ནི་མི་གཙང་བ། གཡེང་བ།
མི་རྣམས་འདོད་པས་གདུང་བ་དལ་བ་མེད་ལས་ཀྱིས་བྲེལ་བེད་
ཆེ་བ། ཕོ་མོ་ཀུན་ཆོག་མི་ཤེས་པ། བྱ་ཆ་དང་བྲན་གཡོག་ངན་
པས་གང་བ། འཁོར་བ་འབྱུབ་པའི་གནས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་
མེས་ཆོག་པ་ཅི་བྱས་མི་བདེ་བ་ཉོན་མོངས་ཤིང་མི་བདེ་བ་མང་
བ། དེ་འདྲའི་གྲོང་མཐར་འབྲམས་ན་སྤྲིག་པ་དང་ལྷུང་བ་ཁོ་ན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འབབས་པ། སེམས་གཡེང་ཞིང་འཆལ་བ། འདོད་པ་ལ་
ཆགས་པས་འཇིག་རྟེན་ངན་པའི་སྒྱུད་ལམ་དུ་འགྲོ་བ། ངན་
འགྲོའི་ལམ་དོད་པ། མཐོ་རིས་ཀྱི་སྒོ་འགགས་པས་ཀླན་གྱིས་
སྒྲིབ་པའི་ས་དེར་འབྱམས་པའི་གང་ཟག་ནི་ནགས་སུ་གནས་ན་
གྲོང་མཐར་གདུང་། གྲོང་དུ་འབྱམས་ན་ནགས་ཚལ་དུ་སྒྲོ་
མང་རང་ཉིད་ཉམས་པའི་རྒྱ། དེས་ན་བྱེད་ལ་ཐར་པའི་གོགས་
ཆེན་འབྱུང་ལ་ཉི། དེ་བས་དཀའ་ཐུབ་ནགས་སུ་གཙང་ཞིང་
དུངས་སྒྲོ་དགོ་བ་འཕེལ། ཐུབ་པ་དབེན་པར་གནས་ན་ཐམས་
ཅད་གུས། དེ་ཕྱིར་གནས་འདིར་བཞུགས་ལ་བདག་གི་ཤ་
འདིས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ག་འཆོ་བར་མཛོད་ཅེས་རི་བོང་གིས་ཤིང་ཕུང་
ལ་མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་མཆོངས་པས། དུང་སྒྲོང་གིས་རི་བོང་
གཟུ་ལུམ་དྲག་པོའི་ཐོ་ཅོ་འདི་འདྲ་མ་བྱེད། བདག་གྲོང་མཐར་

མི་འགྲོ་ཡི། བྱེད་ལས་ཉེ་བའི་གྲོགས་གང་ནས་འབྱོར་ཞེས་
སྒྲིམ། རི་བོང་གིས་མེ་ནང་ནས་ནམ་མཁར་མིག་བལྟས་པས་
དེ་འཕྲུལ་ཆར་དྲག་པོ་བབས་ནས་ནགས་ཚལ་རྩ་བ་མེ་ཏྲག་
འབྲས་བུ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །དང་སྟོང་གིས་རི་བོང་དེ་ལ་དྲིས་
པ། བྱེད་སྟོང་སྟོབས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་འདི་ལྟ་བུ་སྤྱད་ནས་
འབྲས་བུ་ཅི་འདྲོད་དྲིས་པས། བདག་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་
དུ་སྒྲ་མེད་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདྲོད་ཟེར། འོ་ན་བྱེད་
ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་ངེས། དེ་ཆོ་
བདག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བབྱང་ཞིང་འཁོར་དུ་སྒྲིབ་པར་ཤོག་ཟེར་བར།
རི་བོང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བར་ཁས་སྒྲུངས་སོ། །རི་བོང་དེ་
ནི་ད་ལྟ་ངའོ། །དང་སྟོང་བརྟུལ་ཞུགས་བབྱང་པོ་དེ་ད་ལྟ་བྱིམ་
བདག་གི་བུ་ངང་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་འཁོར་བ་ལས་སྟོག་ཅིང་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ནན་ཏན་གྱིས་བདེན་པ་ལ་བཀོད་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
འཁོར་ནམས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་སྤྱིང་སྤྱོད་པས་ལ་གྲུས་པས་ཡི་
རང་བར་གྱུར་ཏོ། །འདི་ཡང་སྤྱོད་པའི་ཆོས་སྐྱོར་རོ། །མཛད་
བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཡང་ཤིང་ལས། རི་བོང་གི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བརྒྱ་དང་བཞི་པ་འོ། །

༡༠༥ ། རི་བོང་འདི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

སྤྱོད་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་རི་ལ་དག་སྤྱོད་རི་བོང་ཞེས་པ་བརྟུལ་
ཞུགས་གཙང་བ་ཆོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་བྱུང་། སྐབས་ཤིག་
གྲོང་གི་འབྲིའི་བེའུ་སྤྱོད་བའི་རྩི་བོ་བུ་མ་བེ་ཕ་མ་ཅན་ཞེས་པས་
བེའུ་ཆོལ་དུ་ཕྱིན་པས། དག་སྤྱོད་རི་བོང་ཆོས་གོས་ལ་ཆོད་བྱེད་
པ་རིང་མོ་ནས་མཐོང་བས། ཁུ་བ་དམར་པོ་བཅས་རྩ་མར་
འཆོད་པ་མཐོང་བས་བེའུ་བསད་པའི་ཤ་འཆོད་པ་ཡིན་ནམ་

བསམ། མི་གཞན་འབྲིད་ནས་བཏུ་བྱ་བྱིན་པས། དག་སྤྲོད་ལ་
ཞི་བའི་སྤྲོད་པ། དག་སྤྲོད་། བུམ་པར་ཅི་འཛོད་ཉུས་པས།
བདག་ཆོས་གོས་ལ་ཆོད་བྱེད་སྤྲོད་པས། དེ་དག་གིས་བཏུས་
པས་བ་སྤྲོད་གི་ཤ་ཁྲག་ཏུ་འདུག །དེ་ལ་ག་ནས་བྱུང་བྲིས་པས།
དག་སྤྲོད་གི་བསམ་པར་བདག་ལ་འདི་འདྲ་ལྟ་འདྲའི་འཕྱལ་
ལམ་ཕལ་ཆེར་སྤྲོད་གྱི་ལས་ཤིག་ཡིན་པ་འདྲ། བདེ་བ་ལ་
སྤྲོད་བསྐྱེད་བྱུང་། དཀར་པོ་ལ་ནག་པོ་བྱུང་། ཆོས་ལ་ཆོས་
མིན་བྱུང་། འདི་དག་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་སྤྲོད་པ་ལས་འོས་མེད།
དངོས་སུ་གསལ་བ་འདི་ལ་བདག་གིས་བྲུང་པོར་སྤྲོད་ཀྱང་
བདེན་པར་སྤྲོད་ཡིས་འཛིན་སྤྲོད་སྤྲོད་གང་ཡང་བརྗོད་མ་ཤེས་ཁ་
རྟོག་བསྐྱེད་པས་བུམ་བེ་ཁྲོས་ནས་དབེན་པར་གནས་པའི་ཆོས་
བྱེད་ཞིག་ལྷ་ལྷོ་འི་མི་ངན་གྱི་སྤྲོད་པ་འདི་འདྲ་བྱེད་པ་ཞེས་དབྱེག་

པ་སྒྲུལ་པ་ཞིག་དག་སྒྲོང་གི་མགོ་ལ་རྒྱབ་པས་ཁྲག་བྲག་ཅིང་
བཅིངས་ནས་འབྲིད་དེ་རྒྱལ་པོའི་བྱང་དུ་བསྐྱུལ། དེས་བཙོན་
ཁང་དུ་བཅུག། །དེ་ནས་རྗེས་སུ་རྗེ་བོས་བེད་སྟོར་བ་རྣམས་ཆེད་
ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་དག་སྒྲོང་བཙོན་དུ་བཅུག་པ་བརྗོད་ནས་ལོ་བཅུ་
གཉིས་ལུས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་བྲན་ཏེ་བཙོན་ཁང་ནས་བཏོན་
པས་ཤིན་ཏུ་རིད་ཅིང་སྐྱ་ཡང་གྲེན་དུ་བཅིངས། རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་
འགྱོད་དེ་བསྟེན་བཀྱར་ཁྲུས་ཆས་གོས་ཀྱི་ན་བཟའ་ལུས།
ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཁྲུས་པ། བྱིད་ལ་ཉེས་མེད་བྲམ་བེ་རྗེ་
བོའི་བེད་སྟོར་རྣམས་ནི་སྒྲོན་མེད་ཆེད། བདག་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་པོ་སྒྲིག་
ཅན་བྲན་པ་སྐྱོངས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་བརྗོད་པ་འདི་བདག་ནི་
བསོད་ནམས་དམན་པས་ལན། བཙུ་ལྟ་བུ་བྱིས་བཟོད་པར་
གསོལ་ཁྲུས་པས། རྒྱལ་པོ་བྱིད་བྱིས་མ་ལན། བདག་གི་སྒྲོན་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ལས་ཡིན། ལས་ནི་རྟོ་ལ་རི་མོ་བཞོས་པ་ལྟར་བསྐྱབ་བ་མེད།
ཟོལ་ཐབས་མེད་པའི་ལས་འདི་མདོན་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་ཟོལ་མི་
ལྟས། བདུད་ཚིའང་དུག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་བདེན་པ་འང་ལྟོན་དུ་
འགྱུར། རང་ལས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཀྱན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན། བདག་གི་
ལས་ལས་གཞན་ལ་ཁྱོ་བ་དང་མི་དགའ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
ཅས་བརྗོད་པས། རྒྱལ་པོ་འོན་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཞུས་པས་སྤྱོད་ལྟ་རྒྱ་ར་ཏ་སིར་ཀྱ་ཐ་ཞེས་པའི་མི་གདུག་པ་ཅན་
ཁྱིམ་མཆོས་ཀྱི་བ་སྤྱང་བརྟུས་ནས་བསད་པའི་ཤ་བ་བ་ཞིག་
བྱུང་། སྐབས་ཤིག་གཞན་གྱིས་རིག་དོགས་ཤ་གསར་པ་
འབྲེར་ཏེ་བྲོས་པས་མི་རྣམས་ཀྱི་དེད། དབེན་པར་རང་སངས་
རྒྱས་ཤིག་བཞུགས་པའི་འབྲུམ་དུ་ཤ་རྣམས་བསྐྱུལ་ཏེ་འདིས་
བརྟུས་སོ་སྤྱས་པས། དེ་དག་གིས་རང་སངས་རྒྱས་དེ་གསོད་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དེ་བཅེར་བཅིངས་ནས་བཙོན་དུ་བཅུག། །ཞག་བཅུ་གཉིས་ནས་
འབྱོད་པ་དྲག་པོ་སྐྱེས་ནས་འདི་བདག་གིས་བྱས་སོ་ཞེས་ཀྱན་
ལ་སྐྱས་པས། རང་སངས་རྒྱས་བཙོན་ལས་བཏང་། དེའི་ལས་
ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དཔྱལ་བར་མང་དུ་སྦྱོང་། ཀྱ་ཐ་དེ་བདག་ཡིན་ཏེ་
ལས་ཀྱི་ལྷག་མས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སྟུག་བསྐྱལ་སྦྱོང་ཞེས་དག་
སྦྱོང་རི་བ་ཏས་བཤད་པས། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་མི་རྣམས་ལས་
འབྲས་ལ་རྣམ་ཡང་བསྐྱུ་བ་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་ནས་དག་སྤྲིག་
སྤང་དོར་ལ་བཙོན་པར་གྱུར་ཏོ། །འདི་ཡང་འབྲས་བུའི་ཆས་
སྟོར་རོ། མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། རི་བ་ཏའི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བརྒྱ་དང་ལྔ་པའོ། །

༡༠༦ ། གསེར་གྱི་གོ་ཆའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གྲོང་བྱེར་ལྟ་བུའི་མདོ་གསུངས་པའི་ཆོ།
དག་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེས་ཤིང་གསུངས་པ། གྲོང་བྱེར་གསེར་
ཅན་ཞེས་ལྟའི་འོད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་གསེར་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་བུ་གསེར་གྱི་གོ་ཆ་དང་། བུ་མོ་གསེར་འོད་བྱ་བ་བྱུང་། དེ་
གཉིས་ལང་ཆོ་རྒྱས་ནས་སོ་གའི་ལྗོན་ཤིང་གཞོན་ཅུ་ལྟར་
མཛེས་ཤིང་མཛད་པ་དང་ལྡན་པས། ལྗོན་པོའི་བུ་འོད་དང་ལྡན་
པ་འདོད་པའི་སྤྲིང་པོ་ཞེས་པ་དང་མཐུན་པར་བྱུང་། དེ་དག་
མཛེའ་བས་འགྲོགས་པ་ལ་ཡབ་ཁྲོས་ཏེ་བྱགས་མའི་ཆ་བས་
གདུངས་པ་ལྟར་བྱུང་ནས། བུ་མོས་སྤྱད་ཚུལ་ཉམས་པར་བྱས་
པས་སྐྱགས་ཤིང་། ལྗོན་པོའི་བུ་གསོད་ཅིག་གསུངས། རྒྱལ་
པོའི་སྐས་དང་ལྗོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསད་པར་ཕྱོགས་གཞན་

དུ་སྐྱབས་པས་སྤྲུང་ཡང་ཡབ་ཁྱོས་ནས་སྤྲུང་སྐྱབས། དེ་
ནས་གྲོང་ཁྱེར་གཞན་གྱི་མཐའ་ཁོབ་ནགས་ཀྱི་ཚལ་དུ་ཕྱིན། དེ་
ནས་ཡབ་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་སྤྲུང་སྤྲོ་བས་ཅན་དེ་མི་མེད་
ནགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚལ་ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུར་སྤྱོད་པ་ན། སྤྱོད་
མོ་དེ་ནགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ལྟར་གཅིག་པུར་རྒྱ་བ་དང་འཕྲད་པས་
སྤྱོད་མོས་རང་གི་མིང་པོ་ཡིན་པར་ངོ་ཤེས་ནས་མཆི་མ་གཏོང་
ཞིང་དགའ་བར་བྱུང། གྲོང་ཁྱེར་བཟང་པོ་འདི་སྤྱོད་པ་ཅི་ཡིན་
དེས་པས། འདི་ནི་གཞོན་སྤྱོད་གདུག་པས་བཅོམ་ནས་སྤྱོད་ས་
པ་ཡིན། འདི་ན་ལྷག་མ་ནི་བདག་དང་སྤྱོད་པོའི་བྱ་ལས་མེད།
ད་བདག་གཉིས་མིང་པོས་དཔུང་ལས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་
ཟེར། དེར་རྒྱལ་བུས་མདའ་བསྐྱུན་ཏེ་གཞོན་སྤྱོད་རྣམས་
བཏུལ་ཞིང་། གཞོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷག་མ་གོ་ཏེ་ལ་ཞེས་པ་གཅིག་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཞིང་།

ལུས་པས། དེས་རྒྱལ་བུ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིང་འབངས་སུ་
གྱུར། དེར་གཞོན་པ་མེད་པས་གྲོང་ཁྱེར་གསར་དུ་ཆགས་པས་
བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པར་སྒོན་པོའི་བུ་དེ་རྒྱལ་པོར་བསྐོས། དེ་ནས་ཡབ་
རྒྱལ་པོའི་སོ་ཉུལ་ཉན་ན་བས་ལོ་རྒྱས་ཡབ་ལ་ཞུས་པས།
ཡབ་མགུ་ནས་སྤྲིང་ཡིག་ཡང་ཡང་བཏང་སྟེ་སྲས་པོ་བྱང་དུ་
བོས་ནས་ཡབ་ཀྱི་དབུ་རྒྱན་བསྐོན་ཅིང་རྒྱལ་ཚབ་དུ་མངའ་
གསོལ། དེ་ཉིད་རིན་ཆེན་བདུན་གྱི་མཐུ་ལྡན་ཞིང་། རྩལ་
ཁྲིམས་གྱི་གོ་ཆས་དབྱ་སྟེ་ལྟ་བུའི་འཁོར་བ་བཅོམ་ཞིང་།
གཞོན་སྤྱོད་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་བདུལ་ནས་སྤྲིང་བཞིའི་ས་ལ་
དབང་བསྐྱུར་རོ། དེ་ནི་ད་ལྟ་ངའོ་གསུངས་པས་འཁོར་རྣམས་ངོ་
མཚར་དུ་གྱུར་ཏོ། །འདི་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཆས་སྟོར་རོ། །

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། གསེར་གྱི་གོ་ཆའི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བརྒྱ་དང་རྩག་པའོ། །

༡༠༧ ། ཟས་གཙང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོན་དུ་བསྐྱབས་པ་ནི་
ངོ་མཆར་ཆེ་ཞེས་ཞུས་པས། བཀའ་སྩལ་པ། གཞན་ཡང་ངས་
སྟོན་ལྟར་རྒྱ་སིར་རྒྱལ་པོ་ཆངས་སྦྱོན་གྱི་དུས་སུ། བྱིམས་
བདག་ཟས་གཙང་མ་ཞེས་བྱ་བ། གཞོད་སྦྱོན་ནོར་ལྷའི་བུ་ལྟར་
འབྱོར་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་། དེས་རྒྱ་མཆོར་ཡང་ཡང་ཕྱིན་
ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མུ་ཏིག་སོགས་མང་དུ་སྤངས་ནས་བྱིམ་གང་
ཞིང་། སྟོང་བ་རྣམས་ལ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྟར་སྦྱོན་པས་
ཆོམ་པར་བྱས། སྐབས་ཤིག་དེས་རིན་པོ་ཆའི་སྤྲིང་གཞན་དུ་

ཕྱིན་པ་འཁོར་ནས། རྒྱལ་པོ་མངལ་དུ་སོང་ནས་མུ་ཏིག་དོ་
ཤལ་དཀར་ཆེན་སྐྱད་པར་བརྒྱས་པ་ལྟར་འོད་འཕྲོ་བ་ཞིག་ཕུལ་
བས་རྒྱལ་པོ་བླགས་རབ་དུ་མཉེས། དེ་དུས་རྒྱལ་པོ་འི་བྱ་མོ་
དབྱངས་ཅན་མ་ཞེས་བྱ་བ་བ་གམ་གྱི་ཁང་བབྱང་ན་ལེགས་
བཤད་སྤྱུ་ལེན་པ་ཐོས་ནས། བྱིམ་བདག་བས་གཙང་དགའ་
མགུ་སྤྱུ་ལོང་གཡོ་བ་ཞིན་རང་གི་བྱིམ་དུ་ཕྱིན་པས། བས་དང་
ཕྱེད་འཛོ་མི་དྲན། གཉིད་མི་ཁྲགས། ལེགས་བཤད་ཁོ་ནས་
ཡིད་འཁྲོགས་ཤིང་བསམ་པ། གྲེ་མ། བདག་གིས་ལོ་བཅུ་
གཉིས་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཕྱིན་ནས་འབད་པས་བསགས་པའི་ནོར་
དང་། རྩོ་རྩེ་དང་རིན་ཆེན་སོགས་མང་ཡང་ལེགས་བཤད་ཆ་
ཅིམ་མ་ཐོབ། ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོན་དངགས་མེད་ན་རིན་
ཆེན་མང་པོས་ཅི་བྱེད་སྟུམ། ནངས་པར་རྒྱལ་པོ་འི་ཕོ་བྲང་དུ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

སྤྲུལ་མོ་ལ་ལེགས་བཤད་སྤྱོད་བའི་མི་བཏང་བས། བུ་མོས་
འཇུམ་དང་བཅས་སྤྲུལ་པ། ལེགས་བཤད་རིན་གྱིས་བསྐྱུ་བར་
བྱ། རྒྱ་མཚོ་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སྤངས་པའི་ནོར་བུ་རྣམས་ང་
ལ་སྟེར་ན་ངས་ལེགས་བཤད་སྤྱོད་གྱིས་ཟེར། ཟས་གཙང་
གིས་རིན་ཆེན་གང་ཡོད་འབྲེར་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིན་ནས་
སྤྲུལ་མོ་ལ་ཕུལ་བས་ལེགས་བཤད་ཐོབ་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་སྟེ་
ལེགས་བཤད་ཡང་ཡང་བརྗོད། རྒྱལ་པོ་ཐོས་ནས་བྲིམ་བདག་
ལ་སྤྲུལ་པ། བྱོད་ནོར་གང་ཡོད་བཏང་ནས་ལེགས་བཤད་གྱིས་
ཅི་བྱེད། བདག་གི་བུ་མོའི་ལེགས་བཤད་ལ་བྱོད་ནི་ཡིད་ཆོམ་
ཡང་། ལེགས་བཤད་ནི་ས་གར་ཡང་སྤྱིད་ནོར་ནི་བསྐྱུ་བ་པ་
དགའ་ཆོགས་ཆེ། གལ་ཏེ་ཟས་ནོར་མེད་ན་བྱོད་ལེགས་བཤད་
ཟས་རུང་ངམ་ཞེས་མཛའ་བའི་གཏམ་གྱིས་སྤྲུལ་པས། བདག་

རོར་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱུལ་ལྟར་ཕྱག་དྲིག་དང་། དུག་ལྟར་ཆགས་
 སྒྲུང་འཕེལ་ལ་དབྱ་འདྲེ་གཡབ་པའི་གཞི་བསྐྱུང་བ་དཀའ་ཞིང་
 ཟད་པ་སྟེ། ལེགས་བཤད་ནི་དམ་པའི་སྟོ་གྲོས་མཛོད་ཆེན་
 འགོངས་ཤིང་དམ་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པའི་ལམ་སྟེ་བོ་ཀུན་ལ་ཕན་
 བྱེད་སྟོ་དང་རིག་པ་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་སྟན་དངགས་འོད་སྟོང་
 འབར། ཡོན་ཏན་སྟོ་མཛོད་འཛད་མེད་གཏེར་གྱི་མཆོག་རབ་
 དམ་པ་ཡིན་ཞེས་ཞུས། དེའི་ཆེ་བྱིམ་བདག་ཟས་གཙང་དེ་ནི་ད་
 ལྟ་ང་ཉིད་ཡིན། ལེགས་བཤད་སྟེར་བ་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་དེ་ནི་ཤུ་
 རིའི་བུ་འདིའོ། །བྱིམ་བདག་སྟོ་ལྟན་དེ་ཡིས་གསེར་གྱི་སྟེགས་
 བུར་ལེགས་བཤད་བྲིས་ནས་ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་སྤྲིང་། ཞེས་
 གསུངས་པས་འཁོར་རྣམས་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་འཇུག་པ་
 ལ་བརྩོན་ཅིང་ཡི་རང་དོ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་རོ། །

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། ཟས་གཙང་གི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་འདབ་བརྒྱ་དང་བདུན་པའོ། །

༡༠༤ ། རྒྱལ་པོ་སྤྱོན་ཞོན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

དེ་ཡང་སྤྱོ་མ་དམ་པ་ཡབ་རྗེ་དགེ་བའི་དབང་པོའི་སྤྱོ་གྱི་སྤྱོ་ལ་
བར་ཐོབ་པ། དེ་ཉིད་གྱི་ལྷ་གས་གྱི་པ་རྟོ་ལས་གསུངས་གི་བདུད་
ཅི་འབྱུང་བའི་བྱུང་བ་གཞོན་ཏུ་སྤྱོ་དང་གས་མཁན་ཟླ་བའི་
དབང་པོས་ཡལ་འདབ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་པ་འདི་ཉིད་བྱས་པ་ནི།
སྤྱོ་གྲོང་ཁྱེར་གསེར་བྱ་བར་རྒྱལ་པོ་སྤྱོན་གྱི་རྟོག་ཅེས་བྱ་བ་
དཔལ་དང་འབྱོར་པ་རྒྱས་པ། སྤྱོང་བ་རྣམས་གྱི་དཔག་བསམ་
གྱི་ཤིང་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་། རྒྱལ་པོའི་བསོད་ནམས་གྱི་མཐུས་
གསེར་གྱི་སྤྱོན་ཤིང་ལས་འདོད་དགུ་འབྱུང་བ་སོགས་བྱུང་། དེ་
ལ་སྤྱོ་སྤྱོ་གྲོང་དང་ཡོན་ཏན་དུ་མས་བརྒྱན་པ་དཔལ་འབྱོར་

དང་མངའ་ཐང་གིས་ཕྱག་པ། སྤྱོད་ཞོན་ཞེས་པ་གཅིག་བྱུང་།
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ལ་རྒྱལ་སྤྱིད་གཏང་དེ་ཡབ་མ་ལ་ཡའི་
དབེན་གནས་སུ་ཞི་བ་དོན་གཉེར་ཆེད་བྱོན། དེ་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་
དབེན་པར་བྱོན་ནས་སྤྲས་དཔལ་དང་ལྡན་ཞིང་འཁོར་ལོས་སྦྱར་
བར་གྱུར་ཀྱང་། བདག་ནི་མངའ་ཐང་རྒྱས་ཀྱང་ལོང་བ་ལ་རིམ་
བསྟན་པ་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་མ་བཞུགས་པའི་འབྱོར་པས་ཅི་བྱེད་
སྟམ་ནས་རྒྱལ་བུས་རྒྱལ་སྤྱིད་བཏང་སྟེ་མ་ལ་ཡར་བྱིན། ས་མ་
ལས་བསྐྱབ་བྱའི་དགའ་སྟོན་ཉན་དུ་མེད་པའི་འཁོར་ལོས་
བསྦྱར་བའི་མངའ་ཐང་གིས་ཅི། འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་དབང་
ཕྱག་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཕན་སྟམ་ས་གཞི་གསེར་གྱིས་གང་བ་
བཏང་། དེ་ཉིད་ནམ་མཁར་བྱོན་ཏེ་མ་ལ་ཡའི་རི་བོ་དཔལ་གྱི་
དུམ་བུས་བརྒྱན་པར་འབྱོར། ཡབ་ཡུམ་མཇལ་བས་བྲལ་བའི་

གདུང་བ་སེམས་ནས་དགའ་བར་གྱུར། དེ་ཉིད་གྲུབ་པའི་བསྟོ་
གནས་ལྷ་ཡི་དཔལ་དང་ལྡན་པར། རྒྱལ་བུ་རིག་འཛིན་རྒྱལ་
པོ་བདེ་བའི་དཔལ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་ལང་ཚོ་དར་བས་འདོད་པ་རྒྱས་
བཞིན་མེ་ཏྲོག་ཚལ་དུ་རྒྱ་བ་ན། གྲུབ་པའི་སྤྲུལ་མོ་ལྷ་མོ་མ་ལ་
ཡ་ཞེས་པ་ཡང་ལང་ཚོ་དར་བས་འདོད་པ་རྒྱས་བཞིན་མེ་ཏྲོག་
ཚལ་དུ་གསེར་གྱི་ཁང་པར་གོ་རི་མཚོད་པའི་སྤྱ་དབྱངས་རྒྱད་
མང་བསྐྱར་ཅིང་སྟོགས་པའི་ཚོ། སྤྱིན་ཞོན་མཐོང་བས་རབ་ཏུ་
སེམས་ཆགས་རྒྱད་མང་ལག་ནས་ཤོར། མ་ལ་ཡ་ཅན་མཐོང་
བས་སྤྱིན་ཞོན་ཀྱང་ཆགས་པ་གཡོ་ཞིང་ཕན་ཚུན་ཕྱི་གི་བྱར་
མདའ་འཕེན་ཅིང་ཡིད་ཀྱི་ཕོ་ཉ་བཏང་ནས་མཇའ་བའི་རྣམ་
འགྱུར་ཅི་ཡང་སྟོན། སྤྱིན་ཞོན་གྱིས་སྤྲུལ་པ། ཁྱོད་ནི་ཡིད་འོང་
མཛེས་ཤིང་འཇའ་དང་མེ་ཏྲོག་འདྲ། ཟླ་ལྟར་དཀར་བའི་ལྷ་མོ་

བྱེད་འདྲ་མཐོང་བས་བདག་ནི་ལུས་སེམས་གཡོ། བྱེད་ཀྱི་
རིགས་དང་མིང་ལ་ཅི་བེད། རིག་འཛིན་བདག་གི་གྲོགས་སུ་
འོས་སམ་སྟམ། ཞེས་བརྗོད་པས་བུ་མོ་དོ་ཆས་བཅིངས་ནས་ཅི་
ཡང་མི་སྦྲ་བ་ལ། གྲོགས་མོ་མ་ཏ་མི་ཀས་སྦྲས་པ། རྒྱལ་བུ་
བྱེད་ནི་རྒྱལ་རིགས་དོ་མཆར་ཅན་གྲུབ་པའི་བདག་པོ་རིག་
འཛིན་དཔལ་དང་ལྡན། སྤྲས་མོ་འདི་ནི་གྲུབ་རིག་ལྷ་མོ་ཡིན།
མ་ལ་ཡའི་གནས་སུ་འབྱུངས་པས་མ་ལ་ཡ་ཅན་བེད། འདི་
ལ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པ་མང། འདིའི་བྱགས་ནི་
བྱེད་ལ་ཆགས་པ་གྱུར་བེད། དེའི་ཆོ་རྒྱལ་བུ་སྤྲིན་ཞོན་གྱི་ཡབ་
ཡུམ་བཀའ་བགྲོས་ཏེ་མ་ལ་ཡ་ཅན་མནའ་མར་སྦྲོང་བའི་འཕྲིན་
བཏང་བས་སྟེར་བར་ཁས་སྤངས། དེར་མ་ལ་ཡ་ཅན་གྱི་ཡབ་
ཀྱི་བུ་མོ་འབོད་པར་ཉུག་རུམ་གྲད་པོ་བཏང་ནས་དེས་འབྲིད་པ་

ན། བུ་མོ་ནི་སྤྲོན་ཞོན་ལ་ཡིད་ཆགས་པས་མགྲོགས་པར་མི་
འགྲོ། གཡོག་མོ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་ཕྱི་མིག་བཟླ་ཞིང་གཏམ་
ཟེར་བའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་སྤྲོན་ཞོན་ཁོ་ན་ལ་བུར་མིག་ཟླ། དེ་དེའི་
ཚུལ་ཉུག་རུམ་ཀད་པོས་རིག་ནས། བྱེད་དེ་ལྟར་མི་དགོས་
ཡབ་གྱིས་བག་མར་རྗོད་བའི་བྲག་མཛད་ཀྱི་འདུག་ཟེར། དེ་
ནས་རྒྱལ་པོ་སྤྲོན་གྱི་ཏྲག་བག་མ་ལེན་པའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་སྟ་
གོན་བྱེད། རྒྱལ་བུ་སྤྲོན་ཞོན་བུ་མོ་དེས་གོམ་པ་ལམ་དུ་འགྲོ་
ཡང་སེམས་ཡིད་བདག་ལ་ལུས། དེ་ནི་འབྲལ་བར་མི་ཤོད་ཀྱང་
རང་གནས་སུ་སོང་། བདག་ནི་མེ་ཏྲག་སྤྲིང་ན་རྒྱ་ཡང་དེ་ཉིད་
ཡིད་ལ་དྲན་སྟམ་ནས་རྩོལ་བ་ལ་དེའི་གཟུགས་བྲིས་པས་
གྲོགས་པོས་ཚུལ་དེ་རིག་ནས་བྱེད་དེ་ལྟར་མཛད་མི་དགོས།
ཡབ་ཡུམ་གྱིས་མནའ་མ་ལེན་པའི་བྲག་མཛད་ཀྱི་འདུག་ཟེར།

དེ་ནས་གྲུབ་རིག་མིང་པོ་སོགས་ཀྱིས་རྫོངས་པ་བྱབ་པའི་གྲ་
བསྐྱེགས། རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་ཞོན་གྱི་ཕོ་བྲང་དུ་
འབྱོར། དེར་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་བྱས། ཐམས་
ཅད་དགའ་བ་དེའི་དཔལ་ལ་སྦྱོད་པ་བྱུང་། དེ་ནས་སྤྲུང་ཡང་
མནའ་མའི་དགའ་སྟོན་སྤྱོད་གར་སོགས་ཉིན་མཆོན་ཁོར་ཡུག་ཏུ་
རྒྱས་པར་བྱེད་བཞིན་པར། ཞག་རྒྱག་སོང་བདུན་གྱི་ཉིན་རྒྱལ་
བུ་སྤྱོད་ཞོན་རི་རོགས་སུ་སྦྱོ་སངས་ལ་བྱོན་པས། ལྷ་མོ་མཛེས་
མ་བུ་པང་དུ་བབྱང་ཞིང་བུའི་གཞོང་ལ་མིག་ཕྱར་པ་གཙུགས་པ་
ལྟར་བལྟས་ནས་རྒྱག་ཏུ་རྒྱབ་ཞིག་འདུག་པས་བྱོད་འདི་ལྟར་
རྒྱག་བསྐྱེད་བ་ཅི་ཡིན་དེས་པས། བདག་གི་བུ་འདི་དུང་སྦྱོང་
གི་རིགས་ཡིན། མཁའ་ལྷིང་གི་བས་སྐལ་ལྷ་རྣམས་རེ་མོས་
བྱེད་པས་དེའི་རེ་མོས་བུ་འདི་ལ་བབས་པ་ཡིན་པས་བུ་ཐབས་

གང་ཡང་མེད་ཟེར། དེ་ལ་སྒྲིང་རྗེ་དྲག་པོས་མ་བཟོད་པར་འོན་
ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་འདིའི་ཚབ་ཏུ་ངའི་ལུས་འདི་གཏོང་བས་སྟུག་
བསྐྱལ་མ་བྱེད་ཅིག་གསུངས། དེད་ཁྱུ་རྣམས་ཟོལ་ཐབས་མེད་
པའི་ལས་ཡིན་རྒྱལ་བྱ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་བྱེད་ལ་དེ་འདྲ་
མི་རིགས་ཟེར་གྲང་ནན་གྱིས་གསུངས་པར། འོན་ཁྱུ་རྣམས་
གསོད་རེས་བབས་པའི་རྟགས་སུ་གོས་དམར་བཀའ་པ་ཡིན་
ཟེར། གོས་དམར་སྤངས་ནས་ཕུལ་བ་རྒྱལ་པོ་ལུས་ལ་བཀའ་
ནས་བྱ་བྱང་འབབས་པའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་དེའི་སྒྲིང་དུ་བཞུགས།
དེ་ནས་བྱང་ནམ་མཁར་བྱང་སྟེ་གོས་དམར་མཐོང་ནས་ཁྱུ་ཡིན་
པར་བསམ་སྟེར་མོ་རྒྱབ་སྟེ་འབྲེར་ཤ་བོས་པས། ད་གཟོད་མི་
ཡིན་པར་ཤེས་ནས་བརྟག་གཞིགས་བྱས་པས་རྒྱལ་བྱ་སྟོན་
ཞོན་ཡིན་པ་རིགས་ཏེ་རུས་ཕུང་རྩ་བ་ཆེན་སྒྲིང་དུ་བཞུགས་ཅིང་

འགྱུར་པའི་ཚོ། ཡབ་ཡུམ་སོགས་སྤྱིན་ཞོན་འཚེལ་དུ་ཕྱིན་པས་
མ་ཆེད་པར་ཐེ་ཚོམ་བོས་ནས་བྱ་ཁྱུང་འབབས་སར་ཕྱིན་པས་
རྒྱལ་བུའི་གཙུག་རྒྱན་གྱི་ཉོར་བུ་ཁྲག་གིས་གོས་པ་མཐོང་ནས་
དྲན་མེད་དུ་ས་ལ་འགྱེལ། དེ་ནས་བརྒྱལ་བ་སངས་ནས་སྐྱ་
རྣམས་ཡོང་ཞིང་འགྱུར་པས་བདག་ཅག་བོལ་ཐབས་མེད་པའི་
ལས་ལ་སྦྱོད་པ་ལ་རྒྱལ་བུས་ཐུབ་ཚོད་འདི་འདྲ་མཛད་ཅེས་
གདུང་བས་མེ་ཉོག་འཐོར། མ་ལ་ཡ་ཅན་མས་གོ་རི་མཚོད་
ཅིང་མེ་ཉོག་གཏོར། བྱ་ཁྱུང་འགྱུར་ཏེ་གོ་རི་ནས་བདུད་རྩི་
སྤངས་ནས་རུས་ཕུང་ལ་བྲན་པས་རྒྱལ་བུ་བསྐྱེད་པ་གསོས་
ནས་སྤར་བཞིན་གྱུར་པས་ཐམས་ཅད་དག་འཁྱེད་རྒྱལ་བུས་
གསུང་པ། བདག་གཞན་སྟོག་བསྐྱེད་ཕྱིར་རང་ལུས་ཕངས་
མེད་སྤྱིན་པ་འདི་ཉོག་ཏུ་འགྱོ་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་སེལ་ཕྱིར་ཀུན་

མཁའ་མཁའ་སྐྱེས་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་གསུངས། མཁའ་མཁའ་སྐྱེས་
གིས་ཀྱང་ཁྱེད་རྣམས་མི་བཟུངས་ཁས་སྤྲུངས། ཚེས་པ་དང་
བརྒྱ་ཕྱིན་ལ་སོགས་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་རྟོག་གཏོར་བས་རྒྱལ་
བུའི་དབུ་ལ་མེ་རྟོག་ཆར་གྱི་རྒྱན་དུ་འབྲིགས་ཤིང་བསྟོད་
དབྱངས་སྒྲོག། དེ་ཆེ་སྤྱོད་གྱི་ཞོན་པ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་
རྒྱལ་པོར་གྱུར། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་ཀྱང་རང་གི་སྟོན་ལ་མཉམ་པོར་
བཀོད་ནས་མཆོད་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བར་དུ་འཁོར་
ལོས་མངའ་དབང་བསྐྱར། ཞེས་པ་འདི་མཚམས་ལྟར་འདས་
གྱིས་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཞོན་དུ་སྦྱོར་བ་བཞེས་པའི་སྤྱོད་
བྱུང་སྟུལ་བ་སྟེ། ཆོས་རྒྱལ་དགེ་བའི་དབང་པོས་མཛད་པའི་ཁ་
སྦྱོངས་སུ་སྤྲུལ་སྤྱོད་བའི་དབང་པོས་མཛད་ནས། འདི་བྱས་དགེ་
བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་

ཅིག་གསུངས། འདི་ནི་སྤྱོད་པའི་ཆས་སྐྱར་རོ། །མཛད་བརྒྱ་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་ཞོན་གྱི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་སྟེ། ཡལ་བདབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་པའོ། །

སྤྱོད་ལམ་མཆམས་སྒྱུར།

དེ་ལྟར་མཛད་བརྒྱ་འདི་ཉིད་མཛད་པ་པོ་ནི་དཔལ་ལྡན་ཤུགས་ཀྱི་
རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་པོ་ཆས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མེས་པོ་རྒྱ་མཚོ་
ཞེས་པའི་སྤྲས་རབ་གསལ་དུ་གྲགས་པ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་
དཔལ་འབྱོར་ལྟན་སྒྱུ་ཆོག་གསལ་དེའི་སྤྲས་ཆས་རྒྱལ་དགེ་
བའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་མཛད་པའི་
རྒྱུ་ནི་བྲམ་བེ་དགའ་བའི་གྲགས་པ་ཞེས་པས་བསྐྱལ་མ་
མཛད། བར་དུ་གྲོགས་པོ་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ན་ཀ་ཞེས་པས་
རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་མཐའ་ཡས་ལས་བདུས་ཤིང་རབ་དུ་རྒྱས་

པ་སྟོ་སྟོགས་པའི་ལམ་གཅིག་པོ་ལས་དངས་པའི་ཚིགས་
བཅད་སྟན་དངགས་དང་སྒྱུར་བར་རྩོམ་པར་བསྒྱལ་མ་ཞུས། དེ་
ལ་ལེའུ་གསུམ་ཅམ་བརྩམས་པ་ཏེ་ཅང་རྒྱས་པས་རེ་ཞིག་དོར།
མཐར་མནལ་ལམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞལ་
གཟིགས་ནས་རྩོམས་ཤིག་ཅེས་བཀས་བསྒྱལ་བ་དང་དུ་
བཞེས་ཏེ་ལེའུ་བརྒྱ་དང་ཅ་བདུན་པོ་འདི་མཛད་ལ། བཀ་ཤིས་
གྲངས་ངེས་ཀྱི་ཕྱིར་ལེའུ་གཅིག་སྒྲས་ཟླ་བས་དབང་པོ་རྩོམས་
ཤིག་གསུངས། བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པོ་འདི་བརྗོད་བྱ་དོན་དང་
འབྲེལ་བར་རྟོགས་སྟེ། རྗོད་བྱེད་རྒྱུན་དང་འབྲེལ་བས་རྣ་བར་
སྟན། ཚིག་སྒྲེབས་སྦྱར་དང་འབྲེལ་བས་གཅོད་མཚམས་ཕྱེད།
མིང་མདོན་བརྗོད་དང་འབྲེལ་བས་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་སྟེ་བྱུད་ཆོས་
བཞི་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བསྟན་

བཅས་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཡོན་ཏན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དཔག་དུ་མེད་
པས་སྤྱས་པའི་བླ་མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། མིའི་དབང་
པོ་དཔོན་ཆེན་ཤུ་གུ་བཟང་པོའི་བཀའ་ལུང་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་
མཁན་པོ་སྟན་དངགས་མཁན་ཆེན་པོ་ལྷོ་ར་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུ་བ་དག་སྤྱང་ཤོད་སྟོན་རྟོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མང་ཡུལ་
འཕགས་པའི་བྱུང་དག་འདུན་བཞི་སྡེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
བསྐྱར་ཅིང་ཁྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། སྤྱར་དཔལ་ས་སྐྱའི་
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྒྱ་དཔེ་དང་གཏུགས་ནས་ཁྱས་དག་
མཛད། དེ་རྩེས་ཞུ་ལུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་སྤྱང་བཟང་པོས་སྐད་གཉིས་
ཤན་སྐྱར་དག་པར་མཛད་པ་ལ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལྷ་བརྒྱ་
ཕྱག་བྱུག་པའི་ཐོག་དུ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
གཟིགས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དག་དབང་སྤྱོད་བཟང་རྒྱ་མཆོས་རྒྱ་སྐད་

བོད་སྐད་གཉིས་ཀར་རིན་སྐྱབས་ས་སྦྱོད་དབང་པོའི་ཕྱག་དཔེ་
ཁུངས་དག་ལ་བསྟུན། འདར་པ་ལོ་རྒྱ་བ་དག་དབང་ཕྱན་
ཚོགས་ཀྱིས་འབྲུ་ཞུས་སྒྲ་བསྐྱར་ཞབས་འབྲུར་ཞུས་ཏེ་ཁུངས་
ཤིན་ཏུ་དག་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་དག་བའི་དབང་པོས་
མཛད་བརྒྱའི་ཚིག་དོན་མདོར་བསྟུན་དུ། དམ་པའི་གྲིབ་བསིལ་
དང་ལྡན་བསྟུན་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྩ་བས་བསྐྱར་ཅིང་བསོད་ནམས་
ར་བར་གནས། །སློ་དང་རིག་པ་སྦྱིང་རྗེ་ལ་སོགས་ཆུ་ཡི་རྣམ་
པར་རྒྱས་པའི་ཡལ་ག་ཅན། །ཚོག་ཤེས་དྲི་མེད་ཡལ་འདབ་
བྲགས་སྟན་དཀར་བའི་མེ་ཏྲག་ཏྲག་ཏུ་དམ་པའི་འབྲས་བུ་
ནི། །བསམ་ཀྱན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་མཛད་པ་དཔལ་ལྡན་
སངས་རྒྱས་ལྡོན་པ་རྣམས་པར་རྒྱལ་བུར་ཅིག །ཅེས་
གསུངས་པའི་དོན་བཞིན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དང་པོར་

བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱེད་པ་གྲངས་
མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས། ཐ་མར་བདུད་བཞི་བཅོམ་
ནས་སངས་རྒྱས་པ་ནི་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་
པའི་རྩ་བ་ཡིན་པས། དམ་པའི་གྲིབ་བསེལ་སོགས་ཀྱི་དོན་
ཚུལ་འདི་དང་མཐུན་པར་བཤད་ན། དང་པོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
རིགས་ངེས་པའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པའི་ཆོས་ནི། སྟོན་པ་དང་
འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩ་བས་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་ཅིང་འཕེལ་
བ་ནི་ཡལ་འདབ་དང་པོ་རབ་གསལ་དང་། བརྒྱ་པ་བསོད་
ནམས་རབ་གསལ་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། བར་
དུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བར་གནས་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སྟོ་དང་རིག་པ་ཤེས་རབ་དང་། བརྩེ་བ་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། སོགས་ཁོངས་ནས་སྦྱོན་པ་དང་།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་།
བསམ་གཏན་ལྔ་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པའི་ཆུ་ཡིས་རྣམས་པར་མཛས་པར་བྱས་
ནས་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་ཆེས་ཆེར་
རྒྱས་པ་ཡིན་པས་དེའི་དོན་རྟོགས་བརྗོད་འདིར་རྒྱས་པར་བྱེ་
བའི་སྐབས་མ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་གི་ཆོས་སྒྲོར་རྣམས་རང་
རང་གི་ལེན་པར་གསལ་ཞིང་། མཐར་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་
སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་རྟག་དུ་དམ་པའི་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་ནི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཀྱི་རང་རང་གི་རེ་བ་དང་མཐུན་པར་
བསམ་པ་ཀུན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་
འབྲས་བུའི་མཛད་པ་ལ་བསྟེན་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་སྒྲོར་
སོགས་རྒྱལ་བ་དངོས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྟོབ་པ་བྱང་སེམས་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་ཚུལ་སོགས་ཡལ་འདབ་མེ་ཏྲག་
འབྲས་བུར་བཅས་པའི་རྟོགས་བརྗོད་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་བསམ་
གྱི་སྤྱད་པོ་འདི་ལ་ལེན་ཏེ་ཀླང་གྲངས་དཀར་ཆག་ལྟ་བུར་བཀོད་
ན། དང་པོ་རྒྱལ་པོ་རབ་གསལ། གཉིས་པ་དཔལ་སྡེ།
གསུམ་པ་གཙུག་ནི། བཞི་པ་ངལ་ས་ཀྱི། ལྔ་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་འོད།
དྲུག་པ་ཤིན་ཏུ་བགྲོད་དཀར་བ་བ་ད་རར་བགྲོད་པ། བདུན་པ་
ལྷ་ཏྲིག་འབྲི་ཤིང་། བརྒྱད་པ་དཔལ་སྤྲུལ། དབྱུ་པ་མེ་སྤྲུལ།
བརྒྱུ་པ་མངལ་ནས་བྱུང་བ་བསྟན་པ། བརྒྱ་གཅིག་པ་དགའ་
བོ། །བརྒྱ་གཉིས་པ་འཕགས་སྤྲུལ་པོ། བརྒྱ་གསུམ་པ་འཕྲོག་
མ། བརྒྱ་བཞི་པ་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པ། བཅོ་ལྔ་པ་ལྷ་བབས།
བརྒྱ་དྲུག་པ་བྲག་འཕངས་པ། བརྒྱ་བདུན་པ་བྱམས་པ་ལྷུང་
བསྟན་པ། བཅོ་བརྒྱད་པ་མེ་འོད་བཞིན། བརྒྱ་དབྱུ་པ་ལྷ་རིའི་

བྱ། ཉི་ཤུ་པ་གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་རྒྱ། ཉིར་གཅིག་ཨ་མ་སྦྱང་མ། ཉིར་
གཉིས་རྒྱལ་བྱེད་ཆེལ་བབྱང་བ། ཉིར་གསུམ་ཡབ་སྐུ་མཇལ་
བ། ཉིར་བཞི་ཐམས་ཅད་སྦྱོལ། ཉིར་ལྔ་མཛོན་པར་བྱང་བ།
ཉིར་རྩ་བ་བདུད་བདུལ་བ། ཉིར་བདུན་ལྷ་ཀྱ་བྱང་བ། ཉིར་བརྒྱད་
གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ཉི་ཤུ། ཉིར་དགུ་སྒྲང་ཆེན་མོར་སྦྱང་། སུམ་རུ་པ་
ཀ་ཤི་མཛེས་པ། སོ་གཅིག་པ་གསེར་ལྷགས། སོ་གཉིས་དགེ་
བྱེད། སོ་གསུམ་བྱེད་པར་ལོ་མ། སོ་བཞི་དགའ་བོ་ཉིར་
དགའ། སོ་ལྔ་ལེགས་བྱིན། སོ་རྩ་བ་གདེངས་ཅན། སོ་བདུན་
གང་པོ། སོ་བརྒྱད་ལྷགས་པ་འཕྲེལ། སོ་དགུ་བཟོད་པ་ལ་
དགའ་བ། བཞི་བརྒྱུ་པ་སེར་སྒྱ། ཞེ་གཅིག་ཡུ་ཏ་ཡ་ན། ཞེ་
གཉིས་མཁས་པ། ཞེ་གསུམ་གསེར་མདོག། ཞེ་བཞི་གསེར་
ལག། ཞེ་ལྔ་མ་སྦྱོས་དགུ། ཞེ་རྩ་བ་བྱས་ཤེས། ཞེ་བདུན་སྒྲ་

ལའི་སྒྲིང་བུ། ཞེ་བརྒྱད་དོན་གྲུབ། ཞེ་དགུ་སྒྲིང་པོ་ཅན། ལྷ་བརྒྱ
པ་ལས་བརྒྱ་སྒྲིང་པ། ང་གཅིག་གསེར་ལྷན། ང་གཉིས་བསོད་
ནམས་མི་དམན་པ། ང་གསུམ་ལེགས་བཤད་འཛོལ། ང་བཞི་
སེམས་ཅན་སྒྲིང་། ང་ལྷ་ཐམས་ཅད་སྟེར། ང་དྲུག་སྒྲིང་བ་སྒྲིང་
སྒྲིང་བདུལ་བ། ང་བདུན་མཆོད་རྟེན། ང་བརྒྱད་བསོད་ནམས་
སྟོབས། ང་དགུ་ཀྲ་རྒྱ་ལ། དྲུག་ཅུ་པ་སྒྲིང་གཞོན་ཀླ། རེ་གཅིག་
ཞིང་པ། རེ་གཉིས་གྲགས་སྒྲིང་། རེ་གསུམ་འོད་སྒྲིང་ཆེན་པོ།
རེ་བཞི་མོར་བབ་པ། རེ་ལྷ་རྩ་གཅིག་པ། རེ་དྲུག་སྒྲིང་དངགས་
མཁན། རེ་བདུན་དགེ་འདུན་སྒྲིང་། རེ་བརྒྱད་པདྨ་ལྷན། རེ་དགུ་
ཆོས་རྒྱལ་རབ་གནས། བདུན་ཅུ་ཉིམ་གྲུང་པ། དོན་གཅིག་ལྷ་
ནའི་གོས་ཅན། དོན་གཉིས་ཉེར་སྒྲིང་། དོན་གསུམ་སྒྲིང་ལ་
སྒྲིངས་པ། དོན་བཞི་ས་གཞི་ཕུལ་བ། དོན་ལྷ་རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱ

གཉིས། རྟོན་རྩག་བི་རུ་ར། རྟོན་བདུན་ཀེ་ན་ཡ་ཀ། རྟོན་བརྒྱད་
བརྒྱ་གྲིན་ལྷུང་བ། རྟོན་དགུ་དབང་ཆེན་སྡེ། བརྒྱད་ཅུ་རབ་
བཟང་། གྲུ་གཅིག་རྒྱུ་འི་མཆོག ། གྲུ་གཉིས་དཔྱལ་བ་མཛོན་
ལྡན། གྲུ་གསུམ་སྒྲ་གཅན་འཛིན། གྲུ་བཞི་སྒྲུང་ཕྱི་འི་དབྱངས།
གྲུ་ལྔ་ཕན་པ་འཆོལ། གྲུ་རྩག་སྟེག་པ། གྲུ་བདུན་པ་རྫོ་ཅན། གྲུ་
བརྒྱད་ནག་པ་སྒྲུང་པོ་འི་བརྟན། གྲུ་དགུ་ཆོས་སྟེད། དགུ་ཅུ་མོ་ར་
ཅན། གོ་གཅིག་ཤི་བི་ལེགས་བཤད། གོ་གཉིས་མཛའ་བོ་འི་
བུ་མོ། གོ་གསུམ་མ་ག་རྩ་བཟང་མོ། གོ་བཞི་གྲགས་པ་འི་
བཤེས་གཉིས། གོ་ལྔ་སྟག་མོ་ལུས་སྦྱིན། གོ་རྩག་སྒྲུང་པོ། གོ་
བདུན་རུས་སྒྲུལ། གོ་བརྒྱད་དཀར་ཐུབ་པ། གོ་དགུ་པ་རྫོ་ཅན།
བརྒྱ་ཐམ་པ་བསོད་ནམས་རབ་གསལ། བརྒྱ་དང་གཅིག་སྡེ་
བསངས་ཅན། བརྒྱ་དང་གཉིས་སེང་གེ ། བརྒྱ་དང་གསུམ་

དགའ་བའི་གོང་བུ། བརྒྱ་དང་བཞི་རིམ་དང་། བརྒྱ་དང་ལྔ་རིམ་
༡། བརྒྱ་དང་རྩ་ག་གསེར་གྱི་གོ་ཆ། བརྒྱ་དང་བདུན་བས་
གཙང་། བརྒྱ་དང་བརྒྱད་སྟེན་གྱི་ཞོན་པ་རྣམས་ཆོས་རྒྱལ་དག་
དབང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་ལས་གྲུབ་པ་དང་། བསྟན་
འགྱུར་མདོ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་མཛད་བརྒྱའི་འབྲུངས་
རབས། ཕྱག་ན་པ་རྟོ་ཀྱན་མཁུན་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཡོན་གྱི་
བཀའ་དྲིན་ཕྱག་རིས་སུ་མཛད་པ་སྐད་གཉིས་ཤམ་སྦྱར་བཅས་
བརྗོད་བྱ་རྗོད་ཆོག་དང་། མདོན་བརྗོད་བཅས་སྟོན་དངགས་སུ་
གསུངས་པས་དོ་མཆར་ལུལ་དུ་གྱུར་པ་མཁས་མང་མགྱ་བ་
བསྐྱེད་པའི་བསྟན་བཅས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་འདུག་
ཀྱང་། ཤེས་རབ་སྟོན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་བརྒྱ་ཁྱད་
འཕགས་འདི་དག་གི་དོན་མི་གོ་བ་ནི་བྱིས་པས་ལྷ་ཁང་མཐོང་།

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

བའམ། དམུས་ལོང་ལ་ཇས་བསྟན་པ་དང་། ལྷག་གཟིག་གི་
མདུན་དུ་རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལྟར་དོན་མེད་ཡིད་སྐྱོ་སྤྲེ་རང་འདྲའི་
སྤོ་དམན་རྣམས་ལ་སྟན་ཕྱིར་གོ་བ་དེ་ཆོགས་ལྷག་པར་བཀྲོལ་
བ་འདི་ཉིད་སྤོན་མེད་གསར་སྐྱབ་བྱ་དགོས་བྱུང་བར་རྒྱལ་བའི་
མཛད་པ་རྣམས་ཡོངས་ཀྱིས་རྟོགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
རིན་རྗེས་སུ་བྲན་ཅིང་། ཀྱན་གྲང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དད་ཕྱིར་
དང་། སེམས་མཆོག་དཔའ་བོའི་ལོ་འབྲས་འཕེལ་སྤྲད་དུ། །
ལྷག་བསམ་བཟང་པོའི་ཆོས་སྤྱོན་འཛད་མེད་འདིས། འགྲོ་བ་
ཀྱན་ལ་ཕན་པའི་རྒྱུ་རྒྱུར་ནས། །པར་བསྟན་དགོ་བའི་བསོད་
ནམས་གང་དེའི་མཐུས། །བྱབ་བསྟན་ལྷན་པོ་ལྟར་དུ་རབ་ཏུ་
བརྟན། །དམ་པའི་ཆོགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཁའ་ལྟར་ཡངས། །
འགྲོ་ཀྱན་ཕན་བདེའི་དཔལ་ལ་རྟག་རྩལ་ནས། །ཀྱན་མཁྱེན་

གོ་འཕང་མུར་དུ་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡང་བསྟན་པ་
དང་། སྟོན་པ་ལ་མི་ཕྱེད་པའི་དད་པ་དང་། གཏོང་བའི་དཔལ་
གྲིས་མངོན་པར་མཐོ་བ་སྟེ་ཤར་ཤག་ཆང་ཕོགས་དཔོན་མཁན་
ཆུང་མཁྱེན་རབ་བྱམས་པས་སྟོན་པའི་འབྲུངས་རབས་ཀྱི་
སྟེགས་བམ་པར་དུ་བསྟན་པའི་དགེ་བ་རྣམས་བསྟན་འགྲོའི་
དོན་དུ་བསྟོ་བའི་སྟོན་ཆོག་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྟན་པ་ལྟར་ར་
སྟེངས་ཨ་འཆི་བྱ་དོ་ཐོག་བྱའི་སྟེ་འཕྲེང་ལྟ་པར་སྟོམ་པ་ཡུལ་
བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ནས་སྟོན་
པའི་མཆོམས་སྐར་ཏེ་བྲིས་པའོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱེད་
སྟེ་ཅི་འདྲ་དང་། །འཁོར་དང་སྟེ་ཆེའི་ཆད་དང་ཞིང་ཁམས་དང་།
བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མཆོག་བཟང་པོ་ཅི་འདྲ་བ། །དེ་འདྲ་ཁོ་ནར་
བདག་སོགས་འབྱུར་བར་ཤོག །བྱེད་ལ་བསྟོད་ཅིང་གསོལ་བ་

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་།

བཏབ་པའི་མཐུས། །བདག་སོགས་གང་དུ་གནས་པའི་ས་
ཕྱོགས་དེར། །ནད་དང་དབུལ་ཕོངས་འཐབ་ཚུད་ཞི་བ་དང་། །
ཆོས་དང་བཀྲ་ཤིས་འཕེལ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས།
རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་དུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་
ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབས་སྒྲུང་། ཆོག་གི་གཟེགས་མ་
རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་
བདུད་ཅི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་
མཐུས། ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། གདང་སྟེ་
རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་
དབང་འབྱོར་ཤོག །ཅེས་ཤུགས་ཀྱི་དགོ་སྟོང་ཆོས་སྒྲོ་བ་དག་དབང་
སྟོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྐྱར་བའོ། ། །

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་།

དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཀྱན་ནས་མི་ཉམས་
གོང་འཕེལ་དང་། ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད། མཐའ་བརྟན་ཡུན་
གནས་ཀྱི་ཆེད་དུ། གྲུས་པ་འཇམ་དཔལ་འཛིགས་མེད་ཀྱིས་
རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་བྲི་ཤིང་ལེའུ་ཆ་ཆང་ཞིག་སྟབས་
བདེའི་ངང་ཀྱན་གྱི་སྟུན་སྒར་གཟིགས་འབུལ་བྱུང་ན་བསམ་
པའི་དམིགས་ཡུལ་གཞིར་བབྱུང་ནས། གང་བྱུང་ཅི་སྟོབས་
ཀྱིས་འཕྱུལ་དེབ་ཐོག་བྱེད་ཆོར་རིན་མེད་དུ་འབུལ་བཞིན་
ལགས་ན། དགྲེས་གཟིགས་མཛད་གྲུབ་པའི་རེ་བ་བཅས།
སྟན་སྟོངས་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ས་ནས། ཆད་ལྷག་རེ་ཤོར་ཡོད་པ་དང་
དེ་མིན་བྱུགས་འཆར་རེ་ཡོད་ན་འོག་གི་དུ་བྱང་ཐོག་འབྲེལ་བ་
གནང་རོགས། 19/12/2025/

དུ་བྱང་། wangditashi93@gmail.com